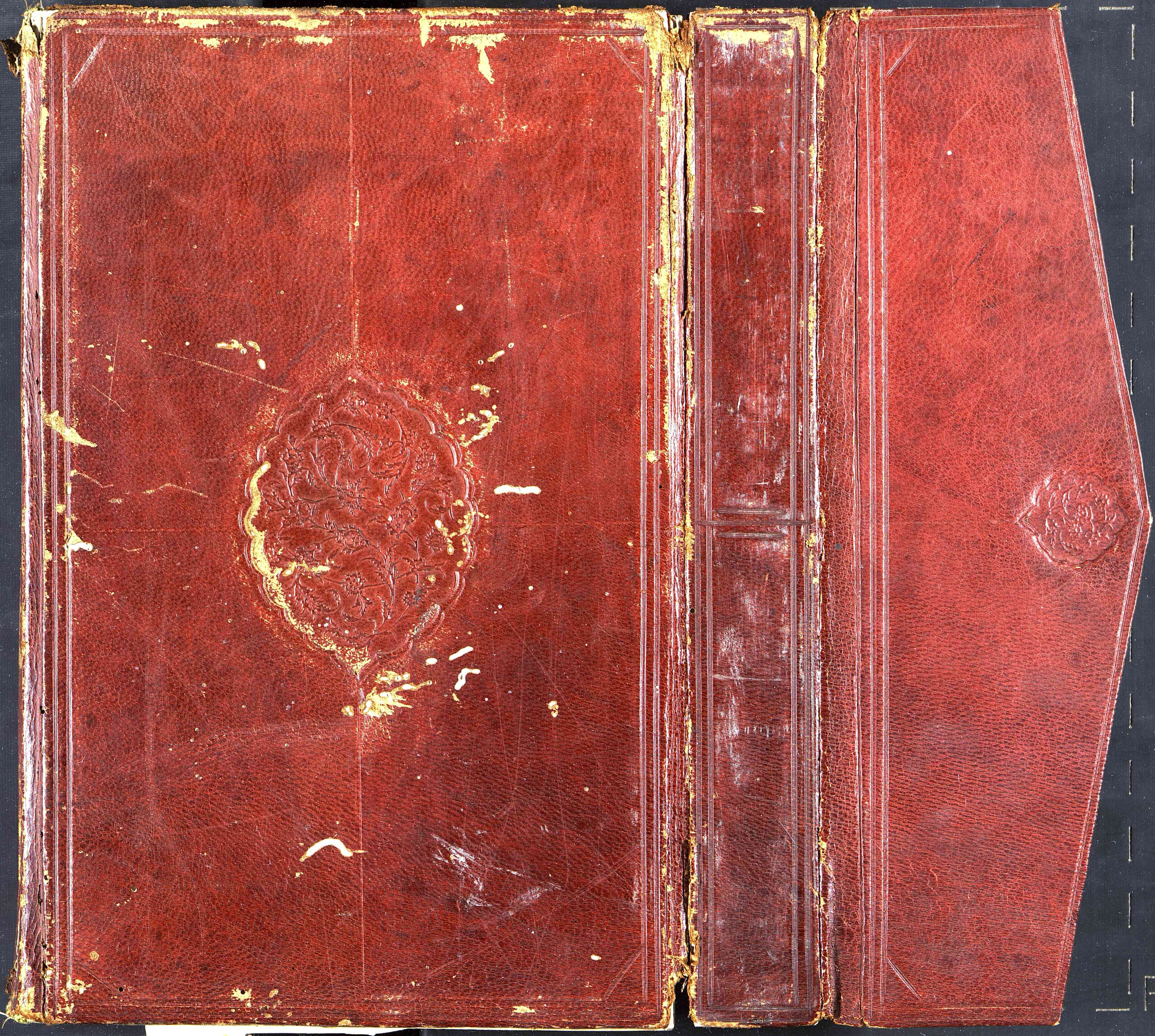

[illegible]

الجلد ثاني في تفسير القرآن
نسخ ٢٥

غ

قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم مالك البرين والبحرين
خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان الغازي
محمود خان وقفا صحيحا شرعيا لمن طالع وتأمل أكرمه الله تعالى
بالزلفى والحسنى حرره الفقير أحمد شيخ زاده
المفتش بأوقاف الحرمين الشريفين غفر لهما

بسم الله الرحمن الرحيم

بلكل اى عزيز روايتدر اول سيد كائنات محمد مصطفى دن صلى الله عليه وسلم كه بيوردى
بدرستى بو قرآن ايچنده برسوره واردر كه انى اوقيانه دخى دكليه نه اول سوره يارين شفيع اوله
قورتره سردر اول سوره سورهٔ يس در امدى بو شفاعت و قورتلمق اول وقتن دركه اول اوقيان
دخى دكليان انى حرمتله اوقيه و دكليه و آلدن كلدوكى قدر تقصير قلميوب انك ايچندكى اوكتلرله
عمله مشغول اوله. برچوك عذرا ورتيه كتورب انوكله علت اتميه كه اول عذر الله قتنده قبول
اولمز پس حق تعالى بيوردى كه **يس** معنسى ديمك اولوركه اوقى يا محمد سورهٔ يس زيرا يس
بو سوره نك ادیدر اما ابن عباسدن رضى الله عنه روايت اولنديكه يس ديمك طى دلنجه يا انسان
ديمك اولور مقاتل وضحاك قولى دخى بونك اوزرنه در ابن حنيفه ايدر يا محمد ديمك اولور
وقتاده ايدر يس قرآنك ادلرندن برادر وكعب ايدر يس اندر كم حق تعالى قسم اتمشدر يرلرى
كوكلرى يرتمدين اكى بيك يل اوكندن وقرآنه دخى يله انده ايچدى بونك اردنجه كم بيوردى
والقرآن الحكيم يعنى قرآن حقيچون كه حكيمدر يعنى حلالك حرامك محكم ركى بونوكله در
كم ايرقى اول تبديل وتغيير اولمز حلال اولنان حرامه دونمز وحرام اولنان حلاله دونمز الا وقت
اضطرارده كه حالت مخمصه اوله اجلقدن الم حدته واره صوسزلقدن اوله اجلقى وصوسزلقى
دفع ايدنجك قدر اول وقت حرام ومردار مباح اولور ايرق وقتده دكل و دخى حق تعالى لينك
بو برقلديكه قرآنله حكم اولنمشدر انى اليتدن اشلمك كركدر اول دخى محكمدر تبديل اولنمز
ودخى شول نهى ايدب اشلمك ديدوكى اشلر دخى محكمدر اليتدن اندن بغلنمق كركدر اول دخى تغيير
اولنمز ودخى بعضلر ديدلركم حكيم حاكم معنسنه در يعنى بو قرآن كندودن اول اينن كتابلر
اوزرنه حاكمدر وانلرى كرجكليجيدر وانلرك ايچندكى وعظ ونصايح كلى بو قرآنده
واردر دخى زياده احكاملردن دخى بعضى بو قرآنله ثابتدر بعضى منسوخدر حكمى

طوتلمز

طوتلمز و دخى بيوردى كه **انك لمن المرسلين** يعنى حق تعالى قرآن حكيم بو انده ايچدوكى بويديكه
ددى يا محمد حقيقتا سن مرسل پيغامبرلردنسن مقصود بوندن اول كافرلرك طعنلو
سوزلرن رد اتمك ايچوندركه ددلر لست مرسلا يعنى سن مرسل لردن دكلسن پس حق تعالى
قرآنده انده ايچوب اثبات قلديكه يا محمد سن مرسل لردنسن كافرلر سوزى غلطدر اكا
خاطرك ملول قلمه ددى و دخى بيوردى كه **على صراط مستقيم** يعنى يا محمد سن طغرى
يول اوزرنه سنكم اول طريق اسلامدر اما بعضلر ديرلركم اولكچن رسوللرك صفتندن
خبرويرمكدر يعنى ديمك اولوركه يا محمد سن مرسل لردنسنكه انلر طغرو يول اوزرنه در
زيراكه كلى رسولك طريقدر اندن ارتوق يوله يوردين حقه واصل اولمز جنت يولن ازدرب
جهنم يولنه سلوك اتمش اولور اول يول قبول اولنور دكل نتكم حق تعالى بيوردى
ومن يبتغ غير الاسلام دينا فلن يقبل منه وهو فى الآخرة من الخاسرين يعنى هركم اسلام
دينندن ارتوق كندويه دين طلب قلسه كه انوكله نجات بوله اول اندن قبول اولنمز بلكه اول
آخرتده زيانكارلردندر و دخى بيوردى **تنزيل العزيز الرحيم** يعنى اندردى بو قرآنى
اندرمكى بوندن اول كمسه كم عزيز رحيمدر عزيز ديمك حكيم غالب پادشاه قرآن اندرب محمدى
رسول كوندردى هيچ بركمسنك قدرتى يتمزكه انى رسوللكدن منع ايده بله رحيم ديمك اسركيجى ديمك
اولور زيرا اول اسركدوكندن قرآن اندرب محمد بزه كندو جنسمزدر دليل قلدى
طريق حق اوزره كه قرآن بوليدرتا كم انوكله الفت طوتب طغرو يوله يلمه قدم اوراوز دخى
بيوردى كه **لتنذر قوما ما انذر اباؤهم فهم غافلون** يعنى يا محمد بز قرآنى سكا انك
ايچون اندردك كم قورقوداسن بو برقومكم انلره رسول كلوب قورقودلمدى بولر اول
قورقودن غافللردر بو معنيجه ما انذر ديدوكى ما نفى ايچون اولور بعضلر ددلركم
سن بو قومى قورقوداسن نتكم بولردن اول انلرى قورقودلدى ايدى كه بولر انلر قورقودلدن غافل
غافللردر پس بو كلامدن مؤمن نصيبى بودركه الوكلر حالنه نظر قلوب كندويه عبرت اله
المدن غافل اولوب بو فنايه مغرور اولميه و دخى بيوردى كه **لقد حق القول على اكثرهم**
فهم لا يؤمنون يعنى يا محمد حقيقتا بزم قولمز واجب اولديكه بو كافرلرك چوغى اوزرنه كه
بولر ايمانه كلمزلر امدى اول قول ديدوكى اولدركم انده ايچوب بيوردى لاملأن جهنم
الآيه يعنى عزم جلالم حقيچون طولدرم جنيدن وآدمدن شولردكه كم شيطانه اويوب

اشبو آيت كريمه سورهٔ رعد در

اشبو آيت كريمه سورهٔ آل عمران در

اشبو سورهٔ المص

قراءتەو محمد او یمغی ترك اتدلر بعضلر ددلر كم بو توللق مراد عذابدر یعنی اولره
كم بدبختی بیم عذابم واجب اولدی بولرك چوغنك اوزرنه كم بولر قرآنی كوچكلرلر
و محمده ایمان كتورمزلر پس بونلره نصیب مؤمن یودركه قرآنی كوچكلیه امره
یرنه كتوره ملكلە و یغدو غندن اراق اولملغله و قصصلرندە عبرت المغله شال
لرندن كندوحالن الکلملغله ونضا یحلرندن او كتلملكله و محمده اعتقاد ایده
سنت یولنه قدم بصملغله وانك خلقن خلقلنمغله تاكه ثمرهٔ تصدیق ظاهر اوله
والا بو دكلرمزده بر اثر اولمزسه اول تصدیق حق اولمزیكه منافقلر تصدیقی كبی
اوله كه اثر هماندە لدن دقابدە سی یوق ودخی بیوردی إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا
مقاتل ایدر بو آیتك سبب نزولی بودر كم ابا جهل ملعون اندایجدیكم اكر محمدی
خلوت بولورسم اوزرنه طاش براغوب اهلاك ایلیم طودی كلوب استیو كتدی كوردی بریرده
نماز قلور براولوطاش كوتردیكه سجدیه واردوغی وقت انی باشی اوزرنه براغه كوزتدی
چون رسول علیه السلام سجدیه واردی كلدیكه اول طاشی براغه الیله شویله یوقرو
كوترمشكه اوره طاش النه یاپشدی چاره بولمدی دونوب كنه اصحابی قتنه كلدی تاكه
اول طاشی الندن كوجله ایرتدلر وبركشی دخی بنی مغیره دن قصد ایدوب كلدیكه رسولی
اولدره یدی حق تعالی انی كوزن كورمز ایلدی كم رسولی كورمدی اما سوزنی اشدردی
اولدخی چاره سوز اولوب دونوب قومنه كتمك استدی انلری دخی كورمدی كه قتنده دركلوب
انی یدوب الوب كتدلر پس بولر بو ایشه چاره بولمیوب عاجز قالدقلرندن حق تعالی
اول كمسلره تشبیه قلدیكم اللری بوینلرنه بغلو اوله هیچ برخیر ایشه الن اوزتمیلر شكم
بعضلر دخی بویله دمشلردر إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا یعنی بز بولرك اللرین
بوینلرنه دوندردك اكرچه بو آیتده الیله ذكر اولنمدی اما الیله اولدوغنه
دلیل واردركه بوینده دمور اولمز الا الله اولور كه اللری بوینه بیله دمورلر چونكه
بوینده اكلدی كانه الدخی بیله اكلمش كبیدر ودخی بیوردی فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ
مُقْمَحُونَ یعنی كانه اول اكی اللری چكلرنك اكلرنی قصوب یوقرو قالدردی
اشغه ایقلری یولدن كورمزلر فی الجمله دمك اولودكم بولرك اللری دخی كلی خیرلردن
بغلودركه بولردن خیر كلمز پس مؤمن نصیبی بو آیتدن بودركم نظراینه كورەكم حق

تعالی اول كافرلرا لندن خیر قطع اولدوغن ذم ایدوب شول الی بوینه دمورلنمش كسیه
بكزتدی انی بیلدردیكم بو صفت برزم وحقیر و خور صفتلردندر مؤمن كركدركم بونك عكسن
طوته الی بو كلی خیرلردن بكا اچوق اولا كندوینی تمیز طوته چونكه انلر اول صفتله خور وحقیر
اولدی بو جوامردلك صفتیله عزیز ومكرم اوله ودخی بیوردیكه وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ
أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ
یعنی بز بولرك او كلرنه اردلرنه سد ایلدك كم حایل اولدی بولره اسلام هدایتن بولمزلر
وظلمتله شوقالدیكم هدایت یولن كورمزلر كانه حق تعالی ایدركم چونكه بولر بزمله مخالفت
یولن طوتدلر حق یولنه توجه اتمدلر بز دخی انك مكافاتی اولباطل اعتقادلرنی انلره
سد ایلدك اوله كفر ظلمتنی انلرك اوزرنه بودیوب هدایت یولندن انلری محروم قلدق
پس مؤمن نصیبی بونلدن بودركه فاسد اعتقادلردن كوكلنی پاك ایده اهل سنت وجماعت
اعتقادنی محكم بوبنتی سنت یولنه دوتدره تاكم حق تعالی انی نور ایمانله قبلیوب طریق
هدایت اوزرنه ثابت طوته ودخی بیوردیكم وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ
تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ بو لفظ اكرچه استفهامدر مراد بوندن توبیخ و سرزنشدر یعنی
یعنی دمك اولودكم یا محمد سن بولری كرك قورقوت كرك قورقوتمه بولر ایمانه كلوب
سنی تصدیق ایلجك دكلدر بو آیت شول كافرلر حقنده كلدیكم اولر كفر اوزرنه اولدیلر بیا
دیلندلر زیرا انلرك كوكلنه شقاوت كلیدی اورلوب مهرلندی اول مهر اوزرده كتدی
مؤمن اولنلر كركدركم الینی معاصیدن چكه انك اوزرنه مهر اولمیه تاكم حق تعالی اول
سیبدن انك كوكلنه مهر اوره هیچ وعظ ونصیحت اكا اثر قلمیه وعظ اتدكلری اتمدكلری
برا اوله توبه سز كیدوب اول دخی بلایه مبتلا اوله ودخی بیوردیكم إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ
الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَٰنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ
یعنی یا محمد بیلدرسنی سنك قورقتمغك فایده سی شول كمسلره حاصل اولوركم انلر بو
قرآنی ایشدوب نصایحلرندن مواعظلرندن قبول ایدرلر و اول غیبدن ویرلن خبرلره رحمانه دن
قورقسلر پس سن بویله اولنلره سن انلره بشارت ایدوب شتلهكه بونلری دنیاده
بزلغیبوب اخرتده اجر كریم ویررز یعنی بز ثوابلر ویررز كم انو كله كرامتلره ایرشورلر
پس نصیب مؤمن بوندن بو كركدركم حقه عناد ایتموب قرآن نصیحتلرن قبول ایدوب سولنه

اقتدا قله اول اوتجق نسنهلردن کم خبر ویرلدی اکرچه شمدی غیبدر اکا شك اتیوب صدقنی
محکم قلوب اول رحماندن قورقر بونی دخی کلیلکم خشیت اردنجه رحمن ادنی کتوردی جبار
وقهار ادنی کتورمدی بوکه اشارت قلدیکه یعنی بن رحمانم دایم قورقوده اولوب ایمد داخی
کسنهکل هم قورقوده هم رجاده اولغل اول اکیسی کندوکه اکی قنات ادنکل که اوجوب
منزله ایره سن دایم قورقوده اولوب امیدی کسمکل بولرك برنی طوتوب برن ترك ایدن
برقنتلو قوشه دونر بلورستکه قوش بر قنادله اوچوب مقصوده ایرمز کشی داخی بولرك
برن طوتوب برن قومغله مقصوده اولشمز اکسن بله طوتکم مغفرتله اجر کریم
بشارتی سکا اوله و دخی بیوردیکه اِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ
وَكُلَّ شَيْءٍ أحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ • یعنی یا محمد اکر بو قومك سنی
کورجکلیوب اخرته ایمان کتورمزلرسه صبر ایله که حقیقتا بو اولندری کرو
دری کوروب قوپاررز کندولردن اولك هر نه عمل کوندردلرسه بزانی دفتر ایدوب صقلورز
یعنی اکی فرشته قومشوز کراما کاتبین خیردن وشردن هر نه عمل اشلرلرسه دخی کندولردن
صکره نه عادت و نه طریق قودلرسه خیردن وشردن که خلق ایچندن اشلنه انلره دخی
نصیبی یازلور اکر خیر اکر شر نتکم رسول علیه السلام بیوردی مَنْ سَنَّ سُنَّةً
حَسَنَةً الحديث یعنی هر کم برکوزکلو سنت موافق قاعده قوسه خلق اکا اقتدا قلوب
انی اشلینه نقدر ثواب اولورسه اول قاعده قوینه اکا برابر ثواب اولور اکر برسنت
مخالف ویرامز قاعده قوسه خلق انی عادت طوتوب اشلسه اول اشلینه نقدر کناه اولورسه
اکسکسوز اول قاعده قوینه دخی اولقدر کناه اولور وَآثَارَهُمْ معنیسی بودر که اما مجاهد
ایدر وَآثَارَهُمْ دیدوکی یعنی بو بونلرك ادملرینی یازرز نتکم مسروقدن روایتدر مَا خَطَا
عَبْدٌ خَطْوَةً یعنی هیچ برقول اولمیه کم اول ادیم اده الا هر ادیمنه برثواب یا برکناه
یازلور یعنی خیر یرلره اذسه ثواب یازلور شریرلره اذسه کناه یازلور بوکا
دلیلدر رسولك اول قوللکم بنی سلمه قومی مسجددن ایراق اولدیلر قلرینجوب ددلرکم
اولرین صاتوب ارانقدن مسجده یقین کللم رسول انلره دیدیکم دِيَارَكُمْ يُكْتَبُ آثَارُكُمْ
یعنی بر کوزترك اتمك اکا ملازم اولك کم سزك قدمکوز ازلری دخی یازلور
ادمکوز نقدر اولورسه اولقدر ثواب یازلور وهرنسنهکم ادم اوغلنلری اشلروسویلر

کلستی

کلستی یر صقلمشودر لوح المحفوظده انده طشره نسنه یوقدر یس مؤمن کرکدر کم بو ایته
نظر قلوب دایم خیره اوزره سعی ایده کم ثواب زیاده اوله و دخی بیوردیکم وَاضْرِبْ لَهُمْ
مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ یعنی صورت قودوب بیوردکه یا محمد خبر
ویر قومکه بولرك سنوکله مثللری اول قریه اصحابی کبی اولدیکم رسوللر اکا کلدی قوبردوکه
انطاکیه در عیسی پیغامبرك رسوللری انك قومنه کلدی سبب قضیه بودرکم شول وقتکم
عیسی م کوکه کوترلدی اول حوارییونکه اصحابیدر انلره ایله وصیت قلدیکم بر یرده طورمیلر
هر بری بر شهره طاغلوب متصرف اولالر بولرك دخی عیسی پیغمبر دعاسیله هر بریناك
انبیا معجزهلری کبی معجزهلری واردی چونکه عیسی رفع اولندی اول رسوللرك اکیسی
انطاکیه قومنه کلوب دعوت قلدیلر نتکم حق تعالی بیوردی إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ
اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا یعنی چونکه بز کوندردك رسوللرمزدن انطاکیه قومنه
اکی کشی بریسی تومان وبری طالوس اول قوم اکیسن یلانلدلر انلره ایتدیلر اکر
ایدرسك کم بولری خود عیسی علیه السلام کوندردی حق تعالی کوندردك ددکی
نه وجهله در بز ایدرز کم عیسی پیغمبر کوندردی حق تعالینك رسولیدر یس رسولك
رسولی کروهمان الله رسولی اولور زیرا انلر بو ایشی اشلرلرکم انده حق تعالینك
دستوری اولمیه یس انده الله تعالی رضاسی بله اولدوغیچون انك کوندردوکن کندویه
اضافت قلوب بز کوندردك ددی یس اول قوم اول اکی رسولی یلانلدلر اول وقت که کلوب
انطاکیه یه کردلر باشلیوب چاغردلرکه یا قوم ایمانه کلوك که معبود حق الله در اول بوتلر
عبادتن قوك کم اول عبادت شیطاندر فی الحال اکیسن اول شهرك شاهنه ثو انلری طوتوب
شاهلری قتنه التدلر چونکم بولر اول شاه قتنه کردلر ددلرکه اول بوتلرکه سز طیورسز
انلر هیچ دریا طلدر بدرستی سزك معبود کز اول الله در کم حکمی کوکلرده یرلرده کچر
کمسه مانع دکل سزدن هر قنقکوزکه اول بوته عبادت اوزره اوله انك ابدی یری اوددر
جهنم ایچنده چونکه اول شاه انی ایشدوب غضبه کلوب اکیسین دخی بصدوب اغجلدی
انده زندانه قویدی زندانه کردکدن صکره شمعون کلوب انطاکیه یه کردی بولرك زندانه
کوددوکن اشتدی طوروب زندانه کلدی اول زندانجیه ددیکم بکا دستور ویرکوربن اشبو
زندانده غلره بر پاره اتمك ایدوراین زندانجی دستور ویردی ایچرو کردی

هر بونه بوریارق اتمك اولمشدردی تا كه صكره اول اكی یارنلری قتنده كلدی انلره دیدیكم بن
اندن اونری كلدمكه شاه قتنده سزك اكی كوزك خلاصلغنه سعی ایدم سزه كلدكوز
ایشتك بونیله كلمدكوز بلمزدكوز كه سزه مطیع اولجاق دكللردر الا شول وقتن كم
اولا لطفله بو مشغله طوته سز بدن ستم سزك مثلكوز شول عودت مثلنه دوندیكه
عمرینك جوغی كچدی اوغلی طوغمدی صكره یرا و غلی طوغردی تربیت ایتمك بلمزدی
فی الحال اوپ و قتندن اوتل اتمك یدردی اول اتمك بوغزنه طوروب اولدردی سز
دخی انجیلی بو شاهه كلدكوز دعوت وقتی اولمدن دعوت ایدیب اپو مكله كتدوكوز
بلا كتوردكوز اندن شمعون بولری قویوب بتخانه‌یه كندی كلدی اوتوردی تا اكادكن
كه بولر دیولوب بتخانه‌یه كلدلر اول بوتلری اوكندن بولر سجده و تضرع قلدلر اما
شمعون كوكلی یونن الله تعالی‌یه دوندروب اول دخی سجده قلدی بولر شویله ظن ایدرلركم
اول دخی بولرك ملتندندر كندو اهلنه سجده ایدر بر قاچ كون ایله ایلدی انك اول اشن
بادشاه اهلنه سویلدلر اول بادشاه انی قغروب صوردیكم سن قندنسن شمعون دیدیكم
بنی اسرائیلدن بر كشیم انلر دوكلی كچدلر بن انلرك ایچنده هر ایشك تدبیرن قلی ویردم
چون انلردن كمسه قالمدی اوش سنك اصحابكه كلدم تا كم سزه كله انس طوتام و سزه كله
اكلنم دیدی پس اول شاه بونكه بر قاچ نسنه طانشدی بونك ده دوكیله عمل اندی
تدبیری غایت خوش كلدی شمعون دخی بولرك اراسنده بر زمان اكلندی تمام اشنی كوردیكم
بكندلو استقامت اوزره مشهور اولدی اندن بر كون اول شاه قتنده مناسبتله اول
اكی یاراننی اكدی دیدیكه ای بادشاه بكا خبر شویله ایرشدیكه بو بچه زماندرسن اكی كشی
حبسه قویمشسن اندن اوتری كه انلر سنی ایرق الهه طپمغه دعوت قلمشلرنه اولسه
بونلری قغردیب كتوردسك اشتسم انلرك كلامن كه نه دیرلر سنك طرفكدن بن
انلر وكله مخاصمه قلسم اول بادشاه دیدیكه بلی كتنی و ویردی اكسن بله كتوردلر
انك ایلینده طوردلر شمعون بولره كندوینی بلمز اوروب صوردیكه خیر ویرك
بكا كم سزك الهكز كمدر بولر ددلركم بزم الهمز اولدركم دلسزلره دل ویروب
صاغرلره اشتمك ویردی الا تنلولرك الا لوغن كیدردی شمعون دیدیكم دیلك
ایمدی بو نسنه كوسترك كور الم واردلر یا اتادن كور سز كتنی وارهی كتوردلر

اول

اول اكسی دعا قلدلر كوزی اچلدی شمعون دخی بر كوز شرم دعا قلدی اول دخی صاغ
اولدی انلره دیدیكم بو نسنه‌دن سزك بنم اوزرمه فضلكوز یوقدر بر ابرص زیبا برص كتوردلر
بو اكسی دعا قلوب انك تنی صاغ اولوب الالیغی كندی شمعون دخی بو ابرصه دعا
قلدی اول دخی صاغ اولدی شمعون بولره دیدیكه بوندن دخی فضیلتكوز قالمدی
دخی نسنه كوز وارمی انی كتورك بولر ددلركه بلی واردر بزم دیمكو اولدر روهم دیرلدر
شمعون دیدیكه بنم بو كا قدرتم یتمز دیدی دوندی اول بادشاهه دیدیكم یا بادشاه تولو
اكر اول بوتلری كتوره‌سن اولالكم اولور دیرلدیسهم اولدرم لوكره فضیلت سكا
و سنك بوتلروكه اولا بولوردن اشغه قالمیه وزشاه ایدرسن بلورستكم حقیقتا
انلر نه كوره‌ته ایشدر اولوبی انلر قتندن دیرلدر شمعون كرو اول شاهه دیدیكم یا
ملك بولره صوركه اولدده كلری نسنه‌ه اشلكه قدرتلری یترمی اول ملك ددیكه بنم
قاتومزده بر میت واركم یدی كون تورا وللی انك اتسعی اردر اكنته بنجاسته كتمشدر
انك اهلی و قومی انك كلمدكلكنه منتظرلردر انی دفن ایتمكه دستور ویرمزلر تا جنبو
ایدلوكم اشنی كله امر ایتدی اول اولوبی كتوردلر بولرك اوكنه قودلر اول شاه دیدیكم دده
امدی كورهك اول الهكز انی بجه دیر كوردر بو اكسی باشلدلر اشكاره دعا قلورلردی
شمعون كز لوجه دعا قلوب بولره معا یردم ایدردی حق تعالی قدرتی بوله اول
اولو دیرلدی انی كورجك شمعون دیدیكه بن طنقلق ویرمكم بولرتكم دیرلر كوچكلد
و بولرك معبودلری حقدر اول شهر اهلی دیولوب ددلركم سزك اتغا قكر بردر
دیولوب بولری طاشله اولدردلر اندن اول اولوئك اتسی كلدیكه حبیب نجاردی
اوغلنی كوروب اسلامه كلدی انی دخی اولدردلر جوه بولر سو الزته بو اشی قلدلر
حق تعالی جبرائیلی ویردی كلوب بر كز بولرك او زارتد صیحه قلوب چاغردی
كلسی هپ هلاك اولدی پس بو قصه كلی بو ایتلر معنیسیدر كه حق تعالی بیوردی
إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ یعنی چونكم
بز اكی كونزردك اول قوم انلری یلانلدلر اول اكسن قوی قلوب تو تلندردك
اوچنجی سیله كه شمعوندر فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ یعنی بو كز
اوچی جمع اولوب ددلركه بز سزه رسول كوندرلمشوز كه سزی باطلدن حقه دعوت

قله وزحق تعالى بيورديكم **قالوا ما انتم الا بشر مثلنا وما انزل الرحمن من شيء**
ان انتم الا تكذبون يعنى كافرلر انلره ددلركم دكولسز سز الا بز جلبين ادم سز
اوغلى سز هيچ اول رحمن دن كوكوزاد ميلردن بر رسول كوندرمدى دكولسز الا يلانجيلر
ديرسز بز تكرى رسوليوز حال بودر كه سزى عيسى كوندرمشدر بولر انكار قلدلر و بو رسوللر
دخى ددلركم نتكم حق تعالى خبر ويردى **قالوا ربنا يعلم انا اليكم لمرسلون**
يعنى ددلركم بزم ربمز بلوركم بزى عيسى كندونك اراديتله كوندرمدى بلكه حق تعالى
امريله كوندردى **وما علينا الا البلاغ المبين** يعنى بو انكار كوردن سزه
ضرر يوقدر البته بزم اوزرمزه سزى ايمانه كتورمك واجب دكل زيرا كه كوكلو
دوندرجى الهدر واجب بزه همان شول قدردركه حق تعالى خبرن اولشدره سزه وز
الله خاين اولميا وزيلا حسا بكوز اول الله قتنده در بجه يدلرسه اشليه ودخى بيوره ديكه
قالوا انا تطيرنا بكم لئن لم تنتهوا لنرجمنكم وليمسنكم
منا عذاب اليم يعنى بو انطاكيه قومنه حق تعالى يغمورى طوندى انلره قحط واقع
اولدى بولر انى كندو شوم فعللرندن كورمدلر بلكه اول رسوللره اضافت قلوب
ددلركم بزه ايرشن قحط و شوملق سزك شركوزدندر اكر سزبزدن فارغ اولوب
يغلمسكوز البته سزى طاشله رجم ايدب ديلرز دخى بزدن سزه قتى اينجدجى عذاب
حاصل اولور ودخى بيوره ديكه **قالوا طائركم معكم ائن ذكرتم بل**
انتم قوم مسرفون يعنى بو رسوللر دخى انلره جواب ويرب ددلركم سزك شوم
لغكوز كروسزكله در كم سزك اول ايرامزجيث فعلكوزدن ايرشدى شول وقتكه الله
تعالى طرفندن وعظ اولنور دكوزانوكله اوكونلنميوب انى شوم صيردكوزدكلسز
الا بر قومسزكه الله تعالى يه مخالفت قلوب اكا شرك كتوردن حددن كچرسز دخى بيوره ديكه
وجاء من اقصى المدينة رجل يسعى قال يا قوم اتبعوا المرسلين
اتبعوا من لا يسئلكم اجرا وهم مهتدون يعنى شهرك اورتسندن
بر كشى تيز تيز كلوب ديكم يا قوم متابعت ايدوب اويك بو رسوللره صورديكم
هيچ دينه دعوت قلدغوكز ايچون بولردن خواستمز انلر ددلركم بزم اجرمز
الله قتنده در بولردن اجر دلمزز پس دونوب اول كشى كروچاغرديكم يا قوم متابعت

قلوك

قلوك شول كمسنلره كم سزدن اجر وحق استمزلر بولر هدايت بولمش قوملردر بو كلوب
چاغرن كشى دمشلركم حبيب نجار ديكه اوغلى اولمشكن اول رسوللر دعاسيله
كروردلدى اول اسلامه كلدى بعضلر ددلركم صبر ويرى انلرك دعاسيله
شفا بولدى چونكه اول حبيب اشتديكه اول رسوللرى اولدرمكه قصدلرى اولدى
سعى ايدب كلديكم انلرى منع ايده اولدرمكه قوميه اول حبيبك اول قوم سوزلرن اشتدلر
بلدلركم اولدخى انلرك دينته متابعت قلمش ددلر اكاكم يا حبيب سن دخى بزم دينمز
قودك واروب انلر دينته مى كردك حبيب دخى جواب ويردى شويلكم حق تعالى
بيوردى **ومالى لا اعبد الذى فطرنى واليه ترجعون** يعنى نولدى بكا كم طپميام
شول الهه كم بنى وسزى يرتدى سزدخى اولدكدن صكره اندن بكا وارسزدر نتكم
اند كزهب بولسز دونوب اول قوم اكا ددلركم يا حبيب كل كرودينكدن دونمكل
بولرك جوابنده ديكه **ءاتخذ من دونه الهة ان يردن الرحمن بضر لا تغن**
عنى شفاعتهم شيئا ولا ينقذون يعنى بن الهه دن ارتوق بو پوتلرى معبودمى
طوتاين كه اكر ايله ايدجك اولورسم اول الله دلسه كم بكا ضرر ايرشدره وبرقتى بلايه
ومحنته ايركوره اول پوتلرك قدرتى يتميه كم بندن اول بلايى دفع ايدلر و اكر
شفاعت قلمق دلسه لر شفاعتلرندن دخى فايده اولميه **انى اذا لفى ضلال مبين**
يعنى اكر بن سزدكو كوزطوترسم اشكاره زيان ايچنده اولورن **انى امنت بربكم**
فاسمعون يعنى حقيقتا بن ايمان كتوردم سزك اول تكوزه كم سزى يرادوب
رزق ويرن اولدر سزدخى بنم سوزم ايشدك بنجلين طانقلق ويرك كم اول الله
بردر اندن ارتوق معبود يوقدر ابن عباس ايدر اول قوم اندن بو خبرى اشتدلر
فى الحال انى طوتوب قويبيه براقدلر رس ديرلر نتكم بيانته سوزر **واصحاب الرس**
اما قتاده ايدر انى طاشله ديلدلر اول طورمزايدركم اى حليم بو قومه هدايت
وير بولر بو اشى بلمدن ايدرلر ومقاتل دخى ايدر طوتب اول حبيبى اياقلرى ايلتنده
برقدلر شول قدر بصدلركم بغرسقلرى چقدى اندن صكره قيوبه برقدلر اندن
اول اوچ رسول دخى ديلدلر چونكه حبيب نجارك روحى بدنندن انتقال اتدى
اول شهرده جنته قوندى كندويه اول حاصل اولن كرامتلرى كوردى كندو قومنك

اسلامه کلمك لکن آرزو قلوب دیدیکه قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا
غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ یعنی ای کاشکی بونم قومم بللردی که بنم ربم
بنی یرلغیوب اهل کرامتدن قلدی انلر دخی اول رسوللره ایمان کتوروب
بو سعادته ایرشلودی کندو اولدی دخی انلره جبرها نوسن کسمدی امدی عقلی
اولن مؤمنلره نصیحت بودر کیم بو قومك حالنده کندویه عبرت الوب قرآن
وحدیث نصیحتلرین قبول ایدوب انوکله اولمدن اوکتلنه انلره دلیل اولوب
خیره یلتبنلری دشمن طوتمیه برقاج کون دنیا لذتنه مغرور اولوب کندویی
دوکتمز بلالره صوقمیه و دخی حق تعالی بیوردیکیم وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ
بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ یعنی بز اندردك اول حبیبك قومی اوزره
حبیب اولدکدن صکره کوکدن ملائکه لشکری که انلری هلاك ایدن وز دخی کمسه
انلره رسول کوندرمدك إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ •
یعنی امدی بولره الا برصیحه که جبرائیل و بردك بولرك اوزرنه چاغردی
همان بولر طوردقلری برده براوغردن کچدلر شویلکیم هیچ حرکتلری قالمدی دخی
بیوردیکه يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ یعنی وای پشیمانلقلرینه اول قوللرك که آخرتده دیسلر
ای وای بزم حسرتلرمزه کاشکی اول رسوللره انانیدق اول فعلی اشلمییدك حق تعالی ابدر
مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ یعنی اول قومه هیچ بر رسول
کلمدی الا انلر دنیاده انی استهزا ایدوب مسخره یه طوترلردی اما آخرتده اشلری
اول فعللرینه ندامت اولسه بس چون حق تعالی انطاکیه قصه‌سن رسولنه خبر ویردی کندو قومنك
حالنه انلری ضرب مثل قلدیکه بولر انن عبرت الوب انصافه کلالر رسوللرینه
عناد قلمیلر انوکله دخی قومدی بیلکه اول مشرکلری ایلروکی امتلرك عذابیله قورقوتدی
بیوردیکه أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ
لَا يَرْجِعُونَ یعنی یا محمد کورمزلرمی بو سنك قومك کم بولردن اوکدن نجه قرنلری
هلاك ایلدك عقوبتمزله هرکز اثرلری قالمدی دوتوب کروانلردن برسی بولره کلمکه
چاره بولمدی وَإِنْ كُلٌّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ دکلدر بولرك کلسی الا بزم
قاتمزده حاضر اولسه‌لر قیامت کوننده انلك دوتوب بیوردی وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ

المیتة

الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ حق تعالینك
برلکینك علامتلرندن برسی اولدرکه اولمش یرلری بز بولرم دیرلدی و برادك
یعنی قوریوب تازه لکی کیتدکدن صکره کوکدن یغمورلر اندروب اول قورولغی تازه لکه
دوندردك اندن درلو اوتلر بتوروب دنیایه کتوردك که اندن ییلر وَجَعَلْنَا
فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ لِيَأْكُلُوا
مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ یعنی دخی بز یرندق
یر یوزندن بولروکچون بوستانلر و باغلر و انك ایچنده خرمالر و اوزملر بتوردك
و دخی یردن بکارلر چقروب ارمقلر ایدوب اقتدق تا که اول یمشلردن ییلر و اول
صولردن ایچلر و اول الکلری عمللریله اشلیوب حاصل اتدکلرندن دخی ییلر که
اکرلر ایچرلر و اول الکلری عمللری سکمدوکی نعمتلردن ییلرکه انجدن بتن یمشلردندر
و اتلر و باغلردر و صولردر که قبول صغر بلندن چقروی و بردك نولدی بولره کم بو
نعمتلری بولره بیرادی و بینه هیچ شکر ایلمزلر وحدانیتنه اقرار قلمزلر اکرچه لفظ
استفهام در امر معنیسنه در یعنی نولدی شکر اتمزلر بو نعمتلر اسینه کم انلره
انعام قلدی الا کفران نعمه اولمسونلر شکر ایت سونلر دیمك اولور و دخی بیوردیکه سُبْحَانَ الَّذِي
خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ •
بو لفظ سبحان دخی مصدردر امر معنیسنه یعنی تنزیه ایدك ارلك اول پادشاهی
کم درلو نعمتلری سزه اول یرتدی شول نسنلردنکم بتوردی انواع اوتلر که حیوانلرکو
علف اولوب سزه منفعت اولماغیچون دخی بر لکنه اقرار ایدوب اورتاق قتمقدن
اراق اولسونلر زیرا بر یاد شاهد اولکم کندو نفسلرندن انواع صورتلر
بر تدیکه واردر ظاهر که اول واحددر شریکی یوقدر بوندن صکره کندونك وحدانیتنه
دلیل اولتلردن برعلامت دخی بیان ایدوب بیوردی وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ
فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ یعنی حق تعالینك وحدانیتی علامتلرندن بر دخی بودر کم بز بولره کیجه
قلوردك کوندزی صیروب چقروق کوراسن بولربکیم کوندز دوشن لغندن یکن ناکاه
کورولر کم جهان ظلمتله قپلتور و دخی دیدلرکم حق تعالی دنیایی قرکوینتدی اندن صکره
کونشی چراغ یرتدی تچنکم اول طوغر دنیا انوکله دوشن اولور تچنکم اول طولنه کرو

قوملو اوزره قالور شویلکم براد لدی و دخی حق تعالی بیوردی وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ
لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ یعنی کونشکم براد لدی سیر ایدر بیورر کندو
مستقرینه مستقر دوکی کونک غایت شول صوک منزلیدر که اندن اوته کچمز معربندن
ومشرقندن زیرا هر کونکه طوغر اکی کونن بر منزلدن طوغمز طولندغی دخی انجلین اوج یوز
الکمش طوغجق منزلی واردر واوجیوز التمش دخی طولنجاق منزلی واردر اوزانمقده
قصلمقده و ابی ذر غفاریدن بر روایت دخی واردر که ایدر بر وقت رسول الله اونوردم
کونش طولنمغه یقلاشدیکه یا ابی ذر بلور میسنکه بو کونش نره طولنور دیدم که الله بلور و
انک رسولی بلور رسول علیه السلام بیوردیکم معربدن طولنور دخی کیدر و وارر عرش التنه
سجده ایدر دستور دلرکه کلوب کیرو طوغه اما یقین اولدیکم کنه دستور دلیه اوت
دستور ویرلمیه تاکه شفیع طوتونیه ستور دلیه زارلغی حدن کچه دستور ویرلمیه که
وارطولندغک یردن طوغ واره معربدن طوغه حق تعالینک امریله کونش مستقرندن
جاری اولورکم بودرکم مستقری عرش التندر پس کونشک سیری منازلنده اول
عزیز العلیمک تقدیری برله درعزیزدر انتقام الیق برله علیمدر اول کونشی امره تقدیر
قلوب انی بر تمقده ودخی ابن عباس رضی الله عنه بو ایتی بویله اوقوردکم وَالشَّمْسُ
تَجْرِي لَا مُسْتَقَرَّ لَهَا یعنی کونش منازلنده سیر ایدر که انک مستقری یوقدر دایم سیران
اوزره در ودخی حق تعالی بیوردی وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّى عَادَ كَالْعُرْجُونِ
الْقَدِيمِ یعنی ایدخی منازل تقدیر قلدق کوکدن کاه ارتر طولر وکاه اکسلور
ایوک اخرندن کلی ایدر هر کوند بر منزله اینر و بر منزله چقار تا شول قرارکاهنه
ایرشور که اندن اوته کچمز کچمکه قدرتی یوقدر اندن دونوب کیرو یقین منزله کلور ودخی
دشلر که ای منزللری اوتوز کوندن دونر کم کونش بر یلده سیر ایدر حقاتل ایدر ایوک
انی سکسن فرسخدن ذکر ایدرد کونش انی دخی انجلین در اما اکسینک دخی روشنلغی
یارد لدوغی وقتن ترادی ایوک نورنک طقسان طقوز بخشی الوب کوتوروبردلر
کوتنک روشنلغی زیاده اولدی ای بر بخشن نورله قالدی ودخی اخر منزلده انجلوب
صرار دوغی شول خرمانک قورومش اکجه بوداغنه تشبیه قلدی نظر ایدنلرک کوزندن
اکرچه کندو نفسنده حقیقتده کی اولوردر اما بغنلر کوزنده کی اکجه کورنور اندن

حق تعالی بیورر لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ عکرمه ایدر هر برینک
ولایتی وحکمی وسلطنتی کوندزده در ایوک حکمی وسلطنتی کیجه دریوقدر کونشه که
کیجه طلوع این وایه دخی یوقدر کیجه نور صحوب کندو حکمن ظهوره کتوره کرکدر کم
هر بری کندو سلطنتندن طوغه طلونه و دخی بیوردی وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ
وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ یعنی کوندز دخی کندو روشنلغنه غالب کلور قمر دلور
نه کوندزا یدنلغی کیجه قرکوسته غالب کلور ایده قلور وبعضلر دمشلر کم کوک شول
کیلنمش دکزموجی کبیدر ایله کون دخی شول یلدزلرکه دور ایدرلر انده یوزرلر
ودخی بیوردی که وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
یعنی مکتوک کافرلرنه برعلامت دخی حق تعالینک برلکنه کم بز کتوردک بولرک
اتالرینی وعورتلرینی واوغلانلرینی هنوز دخی بولر اتالری صلبنده ایدی اول
نوحک کمیسنده کم اجناس حیوانله طولمشدی ودخی بیوردیکه وَخَلَقْنَا لَهُمْ
مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ یعنی اول نوح کمیسی کبی بولره نسنه یرندق
کم اکا بنرلر قتاده ایدر اولدوکه درفروده بنرلر تنکم دکزده کمیه بنرلر
اما سدی ایدر اولد دوکی شول ذورقلر وشول کمیلردر که شمدی دکزده بنرلر
هم صوکیجه کلور ایت دلالت ایدرکم اول کمیدر زیرا بوندن صکره بیوردیکم
وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ
اکر دلرسوز بولری اول صوایچنده غرق ایدروز شویلکم هیچ بولره بر مدد
ایرشدرجی بولنمیه بولر کندولری اول غرقدن منع ایدب نجاتلرینه نجات
بولمیلر إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ یعنی انلری قورترمغه
مکر کم بزدن رحمت اولا کم سلامت انلری چقا روز غرق ایتمیه وز کم تمتع قلالر
تا اجللری تمام اولنجه بس عقلی اولنلر کرکدر که بو علامتلره نظر قیلوب
حقیقت بله کم حق تعالی بردر شریکی یوقدر اکر بودخی اله اولیدی یرلر
کوکلر وقمو ایچنده کیله فساده واریدی حق تعالی بیوردی وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ
اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
قچن بولره دنلسه کم الیوکوزدکی اخرت امرندن قورقوک انوکچون عمل

حاصل

قلوب استعداد ایدك اردكوزده قالن دنیا امرلرندن قورقمك انوكله مغرور
اولوب الدنمك تاكه رحمت اولوب عذاب اولنمیه اما مقاتل ایدر ایلو كوزدن
قورقوك ددوكی یعنی سزدن ایلرو كچنلر كبی اولمك كه انلره ایرشن بلا سزه دخی ایرشه
وما خلفكم ددوكی یعنی اردكوزده كله طوره اخرت عذابندن دخی قورقوك
اولكه رحمت اولنه سز عذابدن نجات بولسز بولر هیچ اكا اعتبار قلمزلر وما تاتیهم
من ایة من ایات ربهم الا كانوا عنها معرضین یعنی هیچ بولور
كلوب ظاهر اولمیه اول ربلرنك برلكنه وقادرلغنه دلالت قلن نشانلر
ورسولك كرچكلكنه دلیل اولن علامتلردن ای اكی یارلمق كبی وحیوانلردن
سویلمك كبی وبرمقلرندن چشمه لر اقمق كبی بولر انلرك كلسندن اعراض ایدوب
یلانلر سویلیوب تكریدن قورقمغی ترك ایدرلر مؤمن نصیبی بودر كم دایم تكریدن
قورقجی اوله واو كندی عقبالری اونمیه واردن قویوب كیدوكی تك حسابن
شمدیدن قیوره وانی بیلتماك اردنجه اوله حسابن مناقشه ایدوب قتی طوتلمق
همان عذابدر ودخی بونندن صكره كافرلرك زندیقلرندن خبر ویردیكم ممسكلردر
واذا قیل لهم انفقوا مما رزقكم الله قال الذین كفروا للذین
امنوا انطعم من لو یشاء الله اطعمه ان انتم الا فی ضلال
مبین بو ایتك سبب نزولی بو بیدیكم مؤمنلر مكه نك كافرلرینه دیرلردیكم مسكینلره
درویشلره صدقه ایلك شول مالكوزدنكم زعم ایدرسز اول الله ایچوندر دیرسز
یعنی كافرلر اكنلرندن وقیونلرندن وصغرلرندن بعضسن سچوب بو الله ایچوندر
دیرلردی پس چون مؤمنلر بولره اول تكریچون قلدغو كوز مالكوزدن مسكینلره صدقه
قلوك دیسلر انلر دیرلردیكه بز رزقلندرلومی شول كمسیلریكم اكر دلرسه حق
تعالی انلری رزقلندروردی پس چون قدرتی یتركن انلری رزقلندرمدی بز دخی
انك دلكنه موافقت ایدب انلری رزقلندرمزز اشبو سوزیكه دیرلردی استهزا
وحیله دیرلردی دكل كه حقیقت اوله امدی بو سوز بخیللر سوزیدر كم كندولره
علت طوتوب ویرمك ایچون دیرلر كه حق تعالی ویرمدوكینه بز دخی ویرمزز دیرلر
بو نعمله ایدرلر كه بو سوز باطلدر زیرا حق تعالی برنجه قوللری غنی قلدی

ونجه

ونجه قوللری فقیر قلدی ابتلا بو ندن درویشه دنیا ویرمدوكی بخیللغندن دكلدر اكر
دنیا حق تعالی نك قتندن سوری سكك قدر نجه قیمتی وار ایسه كافرلره بر ایچم صو ویرمز
ایدی كم دشمنلردر مؤمنلر دوستلركن پس دنیایی انته منع ایدیكی ویا یلره صدقه
قیلوك ددوكی كندو بو قلو اولوب انلرك مالنه احتیاج اولدوغندن دكلدر انتلا
كه اول بایلری درویشلره صبر كه كوره اول مالدلرندن فرض اولان فقرا حقنی چقروب
الله عشقنه ویرلومی یوخسه مال سوكسی تكری سوكوسندن ارتوق كلوب جفا تلوق
وبخیللق قلورلومی حق تعالانك دلكنه كمسنك تعرضی یوقدر نجه دلرسه ایشلر
انك حكمنه كمسنك عقلی ایرمز پس مؤمن كرك كم الله تعالی امرینه مطیع اولوب امرن
یرنه كتوره تقدیر علت ایدنوب كندوی خیرلردن قطع ایلمیه بو فاسد اعتقاد
بو اعتقادی طوتنلره قورقوار كم جهنمده ابدی قاله نعوذ بالله منه اول كافرلر
مؤمنلره دیرلر كم ان انتم الا فی ضلال مبین یعنی دكلسز الا اشكاره خطا
ایچنده سزكه اتالركوزدینن قویوب محمدك اوید كوز درویش اولوب بزم
مالموزه محتاج اولدكوز بعضلر ددلر كم سز خطا ایچنده سز مؤمنلر سزی خیره
صدقیه بیوردسز تقدیری اكا علت كتوروب منع ایدرسز ودخی حق تعالی بیوردیكم
ویقولون متی هذا الوعد ان كنتم صادقین یعنی رسول بولری
قرشو اخرت عذابیله قورقوردی اوله كه ایمانه رغبت قویه دیو بولر عناد
ایدب كلوب دیرلردیكه یا محمد اكر اشبو قیامت كه بزه وعده قلوب انوكله
قورقودرسن اكر بو ددكلر كوز كرچكسه ایت كه نه وقت اولسر حق تعالی انلرك
جوابنده دیدیكه ما ینظرون الا صیحة واحدة تاخذهم وهم یخصمون
یعنی یا محمد بولر منتظر دكللر الا بر صیحه یه كم اول صیحه بولره اكسوزدن ایرشه
شول حالده كم بولر بربریله المقده صتمقده خصومت ایدركن ابن عباس ایدر
مراد بو صیحه دن اول صوردر چالندوغیدر نتكم عبدالله بن عمر روایت ایدر والله
اول صور اوروله شولدم كه خلایق كلی بولرندن وبازارلرندن اولدر تا كه بر بینز
جوزلوب اكی كشی ارا ستدن بتوركن كه بها سویلشورلر اوله دخی الشمدن صور
اوروله وبر كشی بوستانن صورهغه صو بولن طوته هنوز صو كلوب بوستانه ایوشمدن

قیامت قوپه و دخی بیوردی که فلا یستطیعون توصیة ولا الی اهلهم یرجعون
یعنی اول صیحهٔ صوره بولره اکسوزده شویله ایرشه کم کلی صاولسا عتده
وصیت قلمغه طاقتلری یتمیه هیچ برنسنیله یلکه بازارلرندن دونوب اولرینه کلمکه مجال
بولمیلر پس حق تعالی اول صوره بو خلایق اولسهلر بو آیتده انی بیان قلدی
بوندن صکره اکنجی صوره حالنه اولسهانی بلدرکه بیوردی ونفخ فی الصور
فاذا هم من الاجداث الی ربهم ینسلون یعنی اکنجی صور اوردلکده کورهسن
ناکاه بو خلایق اولمشکن باش طیرا قندن قالدروب رسول حضرتی بربره جمع اولنلر
شویله صنالرکه اول صورک آدسی بولره اویقویله کیدی اویندلر انونکیچون
دیلرکم قالوا یا ویلنا من بعثنا من مرقدنا یعنی سنلدن قالقوب
کوره لرکم اول دنیاده بولره خبر ویریب قورقودلن کون واقع اولمش اولکونک
قورقولرنه ثبت اولسنلک یاتدقلری یونلره شول اویقوراحتلغی کبی اولمش اوله
دیرلرکم ای وای بزم هلاک لکمزه کم اویردی بزی بو اویوب راحت اولدغمز یردن
اول فرشتهلرکم بولرک اوزرنه موکلدی دنیاده عمللرین یزارلردی بولره جواب
ویریب دیلرکم هذا ما وعد الرحمن وصدق المرسلون یعنی بو کون
اول کوندرکه حق تعالی وعده قلدی ویریدوکی رسوللر دلتدن سزه خبر کوردیکم
بوکون البته کماسزه اولجقدر اوله رسوللر بو کوندن خبر ویردوکی هپ حقیدی
اما سز عناد ایدوب انانمزدکوز کما تکز قالمدی اوش عین الیقین سزه واقع
اولدیکم کوزکوزله کوردکوز برشه کتورهلک لکه اماه بو قدر و دخی بو بلمک
فایده سی یوقدر حق تعالی بیوردیکم ان کانت الا صیحة واحدة فاذا هم
جمیع لدینا محضرون • یعنی دکلدر بو لره واقع اولن اولدکدن صکره
الا بر چاغرمقدر کلم برشورناکاه بولر جمیع بزم قتمزده حاضر اولنورلر
فالیوم لا تظلم نفس شیئا ولا تجزون الا ما کنتم تعملون •
یعنی اول قیامت کونی برکوندرکم هیچ بریسک عملندن ارتق اکسک اولجق
دکلدر هرنکم اشلیلر اکا کوره جزا اولنورلر خیر عمللرین خیر عوضلر و شر
عمللرین شر جزالر و عقوبتلر اولنورلر پس عقلی اولنلر کرکدر کم سعیتی

خبر

خیر عمللر اوزرنه قیلالرتا که یارن انن خیر عوضلر اعالی مرتبهلره ایرشلر عمللری
شرله کندولری عذابه مبتلا قلمیلر چون حق تعالی قیامت قوپمغندن خبر ویردی
بوکن اول کونده خیر عملله وارنلر اجماق اچنده نه مرتبه بولورلر انک بعضسندن
بو اراده خبر ویردی تا که اول کونک هولندن قورقوب شر عمللرندن اکجکلر
کورکلو عمللر اشلیلر او لجنتهکه نولردن برشوق و رغبت قوپه بونده اقتدی بیوره
ان اصحاب الجنة الیوم فی شغل فاکهون یعنی بدرستی اجماق
اولقیامت کونده شغل اچنده یمشلنوب تنعم ایدهلر اما شغلدن اختلاف
قلدلرکلی ایدر و دخی متفاتلد مشلردکه اجماق اهلی برده لرایچنده اولیکرحوبلر
صحبته مشغول اولنوب طامو اهلنک حالندن خبردار اولمیلر بلکه انلرک هیچ
خاطرلرینه دوشمیلرکندولره اول صحبتلر صفاسی شویله ویره کم طامو وانک اهلی
هیچ خاطرلرینه دوشمیه زید بن ارقم رسولدن روایت قلوب ایدرکم بدرستی حق
تعالی اجماق اهلنک هر بربنه یوزکشی قوتنجه قوت شهوت ویره یمکن اچمکدن
رسول بویله خبر ویرجک اهل کتابدن برکشی دیدیکم یا رسول الله شول کمسه کم
ییه اچه اکا حاجت واقع اولمزمی رسول بیوردیکم هر بریسی یاچدکدن صکره
بدنلرندن اول طعام دکمی صوزنجقه شویلکم مسک کبی قوقوسی اوله قونلری
انجلوب یرنه اوتوره اجقلر هیچ یمشکبی اولهلر و دخی بیوردیکم هم
وازواجهم فی ظلال علی الارائک متکئون یعنی اجماق
اهلی دخی جفتلریکم حورلردر شول کوشکلر اچنده شول بزنمش تختلر
اوزرنده کم انک اوزرنده دخی حجال اوله یعنی دولودر لو حریرلر بزنمش چادر
کبی او اوله اچنده اجماق خاتونلری اوتورهلر حلالریله بوحجالکم حریردن
یصدقلر تکیه لنوب تنعم ایدرلر اغاجلر کولکهسنده بوستانلر اچنده
و دخی بیوردیکم لهم فیها فاکهة ولهم ما یدعون •
یعنی حاصل اوله اجماق اچنده اجماق اهلنه یمشلرکه برنبونه بکزر اما لذتی
بکزمز و دخی بونکله جمیع نه ادزولری وارسه انلره انن حاصل اوله و دخی
بیوردی سلام قولا من رب رحیم یعنی بولره حق تعالی طرفندن

قرشو هدیه لرله فرشته لر کلوب سلام وتحیت ایدرلر و دخی مثلوکم اجماق اهلی بری
برینه صقشوب حق تعالی طرفندن سلام و تحیات قلالر و دخی بیوردیکم وامتازوا
الیوم ایها المجرمون یعنی اول قیامت کوننده حسابدن صکره ندا اولنه
که ای کافرلر مؤمنلردن سچلوک کم بدرستی مؤمنلر قوز وسعادت بوله لر دخی
وای منافقلر مخلصلردن سچلوک کم مخلصلر فلاح بولدلر وای عاصیلر مطیع لر
ایرلوک کم مطیعلر بو کون عافیت وراحت بولدلر و دخی بیوردی الم اعهد
الیکم یا بنی ادم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدو
مبین یعنی بو محشر اهلی بر برندن سچلدکدن صکره حق تعالی کافرلره خطاب
ایدوب بنهم زنش یوله دیه کم بن سزه بوندن ایلرو کتاب کوندردیخر و بو مدتی
سز شیطانه مطیع اولمیه سز بو آیتده حقه مطیع اولمقلغی طمقلغی تعظیمیله
بیان قلدی زیرا ابن عباس رضی الله عنه ایدرکم بر کمسیه مطیع اولسه اول
هرنه دیرسه اکا انی طوتسه اکا طپمش یعنی ای ادم اوغلنلری بن سزه عهد ایدوب
دیمدمی که شیطانه مطیع اولمک که اول شیطان سزک اشکاره دشمنکوردر دیمدمی
و دخی بیوردی وان اعبدونی هذا صراط مستقیم یعنی بنی بر لکه و بکا
مطیع اولک که طوغری یول توحید یولیدر اول یوله کیدنلر اکلمدن وصیمدت
جنته اولشورلر و اولو سعادت بولورلر و دخی بیوردی ولقد اضل
منکم جبلا کثیرا افلم تکونوا تعقلون یعنی اول شیطان
بدرستی سزدن چوقلق خلق ازدردی اکی جهانن محروملردن قلدی ایدی
هلاک لکه براقدی شوکه نظر ایدوب عقل الله برفهم ایدر اولمز سز کم سزدن ایلرو کچنلره
نه اشلدی تا اندن بر عبرت الوب مطیع اولمیه سز سلامت قوتله سز چونکه اول
کافرلری و منافقلری و عاصیلری سوروب جهنمه التمه لر تحزلطامو قپوسنه یقین
وارسلر اول طامو خزینه دارنه ابرشلرکم بولره دیه لر هذه جهنم التی کنتم
توعدون اصلوها الیوم بما کنتم تکفرون یعنی اشوشول
جهنمدرکه سز بوکا کرمکلکله دنیاده وعده اولنوب طوردیکز اما سز انی کرچک
لمدیکوز اول کفر کوز عقوبتی بودرکم اکا کروب معذب اولسز و دخی بیوردی

الیوم نختم علی افواههم وتکلمنا ایدیهم وتشهد ارجلهم
بما کانوا یکسبون یعنی بو کافرلر یارین قیامت کوننده انکار ایدوب
دیلر کم والله یا ربنا بز سکا شرک ایدنلردن دکلوز دیو بر بریله خصومت ایدنلر
وقونشولری واهل واولادی وقوم وقبیله لری بری برینک اوزرینه طانقلق ویره لر کم
بولر مشرک لردر بولر انکار ایدوب بز مشرک لردن دکلوز پس حق تعالی ایدر کم بو کون
اول کوندر که بولرک اغزلرینه مهر اورورز دللری سوزدن قاله الللری و ایقلری
سویلیه طانقلق ویره شول سنده اوزرینه کم دنیاده کسب ایلدلر شرکدن و معاصیدن
چون انلر کوراکرکم اعضالری کندولره طانقلق ویردی عتاب ایدوب اعضالرینه
دیلر کم ای رحمتدن ایراق اولک هلاک اولک سزکلسون بن سزی اوددن قورتارمق
ایچون چالشوردم سز نه کلدیکز کندی هلاککوزه طانقلق ویردیکز انلر
دیلر کم بزم الومزدن نه کلور قمو نسنه سویلتدی بزی دخی سویلتدی پس عقلی اولن
بوندن متنبه اولوب کندوزن معصیتدن چکمک کرکدر نفسنه عتاب ایدوب
دمک کرکدر کم ای نفس اوتان اللهدن صقنغل کم سن کناه اشلرسن سنی کمسنه کورمز
حق تعالی حاضر و ناظردر فرشته لر سنوکله بیله در طانقلرک خود اشدن بلکده
کو نوری بودرسن یارین محشرده طانقلق ویرجک رسوای اولسرسن رسوایلغی اکوب
ستمدیدن کندوکی دوشورتا که سلامت قورتلاسن و دخی حق تعالی بیوردی
ولو نشاء لطمسنا علی اعینهم فاستبقوا الصراط فانی یبصرون
یعنی اکر بز دلسه وز بولرک کوزلرین اول ضلالته نظر قلمقدن هدایته دوندیرک
وکوزلرین محو ایدوب کیده ایدک بولر دخی سبقت ایدوب کیدرلردی چون بولرک
کوکللری فساوت اوزره اولدی و اول کفرلریله اولن عمللری کوکللرینه حجاب
اولوب قیلدی و کوکللری کوزینی شرک قراکولغی اورتدی بولر طریق هدایته
قند کورسرلر اماکلی ایدر اکر بز دلسه وز انلرک کوزلرین کور قلیدق نتکم
کوکللری کوزی کور اولمشدر تا که هیچ یوردکلری یری کورمیلردی نتکم لوط قومنی
کورسز قلدق شول دقتکم لوطی یبلا نلدلر قونقلرینه الداوزنمق دلدلر و دخی بیوردی
ولو نشاء لمسخناهم علی مکانتهم فما استطاعوا مضیا ولا یرجعون

یعنی اکردلسه وز بوکا فرلری کلسن اول ضلالتدن اونری صورنلرنی محو ایدیب
طاشه دوندریدك شویله بر یوزنه قلالردیکه یدنلرندن جان قلمییدی تا ایلرو
وارمغه کوجلری یته ادی نه کرو کیتمکه ودخی اکردلسه وز یا محمد سنك بو قومکی
کلی صورتلرن طوکوزه ومیمونه دوندریدك نتکم موسی قومیله عیسی قومن دوندردك
تا که وارمغه کلمکه طاقتلری قلمیه ادی ودخی بیورر ومن نعمره ننکسه
فی الخلق افلا یعقلون یعنی یا محمد بو قوم عمرلرنه می مغرور اولورلر
وقوتلرنه می الدانورلر ایلمی صنورلر کم اول عمرك دوکنمسی اولمیه واول
قوتك صعفی اولمیه بزم خود سنتمز ایله دکه هرکسنك کم عمرن اوزون قلاوز
عاقبت انك خلقتنی تبدیل وتغییر قلورز طوغری بو بونی اکی بوکرز قوتن ضعیف وعاجزلغی
لکه ویکت لکن پیر لکه دوندررز بو حالدری قلمغه اول کندولر معبود طوتدقلرنك
قدرتلری یتمز بلکم انی اشلین اول معبود حقدرکم بوندر نظیری بو قدرتی انی فهم
ایدب بر لیلردی هلاکلك بو لندن چقوب سلامتلك بولنه کیررلردی ودخی
بیورر دیکم وما علمناه الشعر وما ینبغی له ان هو الا ذکر وقرآن
مبین بو آیت دخی اول کافرلرك جوابیدرکه دیرلردی بو محمد شاعردر اول
او قودغی قرآن دکلدر شعردر پس حق تعالی بو آیتی اندربیورر دیکه بز اول
محمده شعر اوکرتمدك تا اکا شعر اندرمدك واول محمد دخی اکا لایق دکلدر کم
شاعر اوله وا اوقودغی شعر اوله دکلدر اول محمد الا بزم رسولمزدر واول اوقودغی
دکلدر الا ذکردر یعنی وعظ ونصیحتدر ودخی قرآندر کم حقی باطلدن وحلالی حرامدن
بیان قلیجیدر اکر ایدرلرسه روایت اولندیکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
دلندن شعر کلمدی نتکم ددی انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب و
دخی ذکر اولندیکم برکون سورجوب مبارك ایغی طاشه طوقندی برمغی قندی دیکم
هل انت اصبع دمیت فی کتاب الله لسقیت پس بو شعر دکلدر بنا ایدرزکم بو
کلمه لر رسولدن شعر قصدنه کلمدی بلکه دلندن بر کلامدی سویلدی شعره موافق
دوشدی نتکم ابو قتاده ایدر عایشیه صوردمکه هیچ رسولدن شعر کلدی می عایشه
دیکم سوزلرك کی کریه انك قتنده شعر یری هرکز اول شعری اوقومدی الا

قرنداشم

قرنداشم بنی قیسك بیتن اوقوردی انك دخی لفظن وترکیبن ایر قسی دیردی ابوبکر
رضی الله عنه دیردك بو بیت بویله دکلدر رسول علیه السلام دیدیکم بن شاعر دکلم
وبکا لایق دکلدر کم دلمده شعر اوله پس بونی بوندن فهم ایتملو کم شعر اوقمق وطلق
یرمز دروشول شعرکم انوکله تغنی ایدب ازلرلر یاخود اچندن برمزو یا طاسوزلر
اوله انی اوقمق حرامدر مذموم اولان شعر اولدر اما اول اشعار وابیات که
وعظ ونصایح اوله حلالدر مذموم دکلدر بلکم انی اوقمقدن ثواب وارچنکم
اوقیانك مرادی اصلاح نفس اوله شهوات نفس اولمیه عقلی اولنلر بوندن
چوق معنیلر ادراك ایدرلر ودخی بوندن صکره حق تعالی حضرت بیورر دیکم
لینذر من کان حیا ویحق القول علی الکافرین یعنی بز
قرآنی اول محمده اندردك تا کم انو قورقوده شول کمسنلریکم دری اوله حق
تعالی اندا یجوب دیدیکم عزتم حقیچون جهنمی طولدرم بکا ورسولمه کافر
اولنلرله پس عقلی اولان بوکه نظر قلسو نکه حق تعالی بیورر دیکه بو قرآنی بن
انو کچون اندردم که محمد انوکله قورقوده شول کمسنلریکم دری اوله ددی اکن
مراد بو دریلکدن اشبو کوده ده جان اولوب حرکت قلماغسه یوخود کافرلرده و
اشکلرده وصغرلرده دخی وار پس بو بلله دیریلکده دوکی تن دریلکی دکل کوکل دیریلکی در
زیرا مقصود حیات اولدر که کشی کندویه دنیاده آخرتده اصلو زیانلو نسنه در
فکر ایلسه زیان اولحق یرلردن صاقنوب اصلو نسنلری کندویه حاصل قله کافرلرده
بو اکلمق اولمدیه حق تعالی اندری اولو لردن صیدی کرك کم عقلی اولن بو نسنه ده
کندویی کافرلردن تمیز ایده عقلله بو ندن صکره حق تعالی لطف برله ترحم قلوب بو
قوملرنه وعظ ونصیحت قلورتا انوکله عبرت الوب اوکوتلنه لر اوله کم بر سعادته
ایرشلر نتکم بیورر اولم یروا انا خلقنا لهم مما عملت ایدینا
انعاما فهم لها مالکون یعنی یا محمد نظر ایدب کورمزلرمی بو سنك قومك
کم بز بولر ایچون کندو قدرتمز قوتمزله امر مزله دوه لر صغرلر وقیونلر بر اتدق که بولر
انلرك کلسته مالک اولمشلردر بنرلر بو کلرا وررلر اتی یرلر وسودن ایچرلر
وبو کلرن اولرلر طونلر ادنوب کیرلر ودخی حق تعالی حضرت بیورر دیکه

وذللناها لهم فمنها ركوبهم ومنها یأكلون یعنی بز اول
یوندغمز انعامی بولره مطیع قلدق كم بنوب یوك اورب تویه دلولوسه كیدرلر
بولر باش چكوب اندن بیغلمزلر كمی سن یوغزلیوب اتلرن یاغلرن بولر انلره مطیع
ومنقاد قلدق هیچ نه ایدرلرسه بیوب وبورلر بونم امرمزله ولهم فیها منافع
ومشارب افلا یشكرون یعنی واردر دخی اول انعامدن درلو درلو
منفعتلر تنكم دذلك بنمك وبوك یوكلتمك واتن یمك وبو كیدن عبالر ایدنوب
كیمك ودخی سودلرندن ایچیر كبی ودخی بوكه بكزر نعمتلر كبی نولدی بولره كم اشبو نعمتلره نظر
ایدب بو نعمتلری بولره برادی وبرنه شكر ایدب انی برلمزلر واجب در بولره كم انی برلیوب
اكا شكر ایده لر ودخی بیوردی واتخذوا من دون الله الهة لعلهم
ینصرون یا محمد بو سنك قومك اشبو نعمتلری یرندن معبودی ترك ایدوب
اندن ارتوغی معبود طوتندلر شویله ظن ایدرلر كم اول معبود طوتندقلری انلره
یاردم ایدب بزم عذابمزدن قورتره لا یستطیعون نصرهم وهم لهم
جند محضرون یعنی حال بودركه اول ظن اتدكلری باطلدر انلرك قدرتلری یتمزكه
بزم عذابمزی انلردن دفع ایده لر ودخی بو كافرلر اول طیدقلری بوتلرك لشكریدركه
انلرك قتنه جمع اولودلر قوللر خادملر كبی انلره خدمت قلورلر كم دنیاده بوتلری
قتنه جمع اولورلردی یارن قیامت كونندن دوكلی كرو عذابن اولدرلر عقلی اولن
كشیلر بو ایتلر معنیسندن بونی اكلمق زیرا اول سكا نعمت ویره كمسنه اورتن نر سیید
انك كوكلی الله تعالی نك قدرتی قبضه سندهدر دلرسه دوندارر اول سكا ویرلرن سنك
رزقكدر تا وقتی یتنجه انك قتندن در اما انتدچی وقتی یتیسه حق تعالی انی دخی بر
نسنیه محتاج قلورو انك كوكلنه ایله براغور كم اول نسنه سكا ویرمینجه اول حاجت
یونه كلمز پس چاره و ناچار انی سكا ویرر اما ویرودرن الله تعالی در اكر اكا دخی بر
دعا قلورسك اولدخی سندن اكا عطادر ثواب اسی اولورسن اما سكا اول دعا
قلوب منت قلمق انوكیچون واجب دكل بلكه الله ایچون قلمق واجبدر كه منعم حقیقی
اولدر بوندن صكره دخی حق تعالی رسولنك خاطرن تسلی قلمق ایچون بیوردی كم
فلا یحزنك قولهم انا نعلم ما یسرون وما یعلنون یعنی یا محمد بو كافرلر

یعنی

سنی

سنی یلانچی قلوری غصبه برقمسو تكربن بونلرك ستوكله كرزلو اشكاره عداوت
قلدقلرن بلورز نیزاوله كم انتقامن انلردن الاوز ودخی بیوردیكم اولم یر الانسان
انا خلقناه من نطفة فاذا هو خصیم مبین یعنی كورمزلرمی بو كافرلر
كم بز بولری برقطره صودن یخ یوغكن وار قلدق كه شمدی كلوب كرو قوبمغ انكار
ایدب اشكاره خصومت ایدرلر دیشلركم بو ایت ابی ابن خلف حقنده انندی كه بر
چورمش سكوكی الوب رسول حضرتنه صلی الله علیه وسلم قتنه كتوردی دیدیكه یا محمد
اشبو چورمش سكوكی كم اللندن كلور كه دیر كوره پس حق تعالی كندو قدرتن
اظهار اتمكیچون بو ایتلری تنبیه ایچون بیوردیكه بو نوكله عبرت ایدب اكلیلر كم
یوغكن برطمله صودن وار ایلین قادردیوق اندكدن صكره كرو وار ایلیه
پس او كافرلرك خصومتن بیان قلدیكم بعثه انكار ایدنلره حجت قلدی وضرب
لنا مثلا ونسی خلقه قال من یحی العظام وهی رمیم یعنی
ابی ابن خلف بزم قدرتمزه انكار ایدر بزه مثل قودب ایدركه اشبو چورمش سكلری
كم دركوردر هیچ كندو تنكیر اولدوغنه نظر قلمز كم اندن اول یوغكن خلق كلیه انی انوتمشدر
وفكر ایدب كوكلته برقمز ودخی بیوردی قل یحییها الذی انشاها
اول مرة وهو بكل خلق علیم یعنی ایت یا محمد اول سكا حجت ایدن
كافرلره كم اول چورمش سكوكلری كرودرلتمكه قادردر اول پادشاه كم اول
دفعه سنی یوغكن وارقلمق لغوكه دخی علیمدر بلورسنی كروبچه قوبرمقلغی ودخی
بیوردی الذی جعل لكم من الشجر الاخضر نارا فاذا انتم منه
توقدون یعنی ایت یا محمد اول سكوكلری درلدن شول پادشاهدر كم تازه اغجلردن
سزه اودبرندی كم انوكله یقوب منفعت طوترسز كلی ایدی اغجلر اود طوتمز
صفلی اما عناب اغاجی لوذ اغاجی طوتمز انده او تروردركم كازرلر انك اوزرنه
بنن دوكرلركم اول خالق اغجدن اود صفلر قادردركه سزی كرو دركوره ودخی بیوردی
اولیس الذی خلق السموات والارض بقادر علی ان یخلق مثلهم
یعنی اول یرلری كوكلری عظمتله یرتمغه قادر اولن اكا قادر دكلمدر كم بولر چلین
كرو تصویر ایدب اخرتن كرو دركوره یعنی قادردر كرو دیمك اولور تنكم بیوردی

بلى وهو الخلاق العليم يعنى بلى قادردر اول كرودبو كوره كه كم يوق ايكن بو يرتمق
لغی كی بلكه ايجاد شاهدر ودخی بيوردی انما امره اذا اراد شيئا ان يقول
له كن فيكون يعنى اول خالقك حكمى بر نسنه يى ديلرسه اولديه همان
اوله بلكه هيچ اولدرمك دخی حاجت دكل همين ددوكى كبى اول وجوده كلور
اما بو كن ددوكى تيز حاجت بر نسنه اكلمك اچوندر كه بلهوز نجه تيز بردر
ودخی بيوردی فسبحان الذى بيده ملكوت كل شىء واليه ترجعون
يعنى تنزيه ايدب اركك اول پادشاهيكم دوكلى نسنه نك پرتمقلغى ودوكلى
نسنه نك خزينه لرى انك قدرتى النده در كه دوكلى نسنيه قادردر واولمدن
صكره كرو دنوب وارجق يرلركوز اندن يكا در هر بريكوزه اكا كوره مكافات
قلسه كرکمنه فضل الله كمنه عدل الله انك حكمنده حيف وظلم يوقدر امام ابو الليث
ايدر ابى بن كعب روايت قلدى رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردى هر نسنه نك
كوكلى واردر قرآنك كوكلى يس در هر كسكيم سوره يس اوقسه حق تعالى انك هر حرفنه
اون فرشته كوندره كللر اليندن صاف طوتوب طورالر انوكچون رحمت ديلوب بر لغمتوق
ديلرلر انك جانى قبض اولنجه بله حاضر اولللر ويونقده دفن ايلمكده وجنازه سن
نمازه قلمقده بله حاضر اولالر ودخی ملك الموت انك جانن قبض ايلميه اجماق
رضوان اندن برسى كلوب اكا اچماق شرابندن اچورمينجه هنوز دخی دوشكنده
ينوركن اندن ملك الموت روحن قبض ايليه تا صوبه قنمشله قوبه وحساب
وقتنده دخی صوبه قنمش اولا هيچ بر پيغمبرك حوضندن ايچمكه محتاج
اوليه تا اكا دكن كه قنمشله اجماغه كره حق تعالى حضرتندن دلرز كه بو
قتا قنمقلغى جمله قتمقلغى مؤمنلره لطفى برله ميسر قلمه ان شاء الله تعالى

سورة والصافات مكية وهى مائة وثمانون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

والصافات صفا ابن عباس ايدر يعنى فرشته لر صفنه انلد ايچرنكم مؤمنلر
صفنه انلد ايچر نماز اچند يعنى فرشته لر چقيچون بعضلر ديشلركم حربده غازيلر

مرادى انزل الله رضا سی اولسه اول [illegible] نی برلفنلر دخی جميع قرآن اوقتكلر
اوقتمش تواب بازبلور ودخی تنعم سلطان جان نزعنده [illegible] وانك نتن
سوره يس اوقمش

اولب صفله نماز قلنلر

صف چقیچون يا خود مسجدلرده جماعت چقیچون فى الجمله بو ايتده طاعتده صفطوتمق لغك
فضيلتنه اشارت قلديكم رسول حضرتنك حديثنده بونك فضيلتنه چوق حديث وارد
اولمشدر كه اكر بو صفنك فضيلتنى اولمسه حق تعالى عظمتى برله اندا جميدى زيرا اندا جلمز
الا بر نسنيه اول انداپجر كه قتنده عزيز وشريف اوله ودخی بيوردی كم فالزاجرات
زجرا يعنى اول فرشته لر كم ادم اوغلنلرى اوزرنه موكلدر انلردن شرلرى منع ايدرلر
ودخی ديشلركم شول كتابلر چقيچون كم كوكدن اندرلمشدر حق تعالى قوللرين كناهلردن
منع اتمكچون ودخی بيوردی فالتاليات ذكرا يعنى جبرائيل چقيچون كه تكرى
كلامن پيغمبرلره اوقودى وبرنجلر ديشلركم بو ايتدن مراد شول مؤمنلردر كم قرآن اوقورلر
ان الهكم لواحد مجاهد ايدر بو لرك كلسنه الله تعالى قسم اندوكندن
مراد كندو وحدانيتن اثبات قلمق ايچوندر كاته الله تعالى ديركم فرشته لر
حقى وكتابلردن پيغمبر كتابلر حقى وقرآن اندرن جبرائيل حقى وقرآن اوقيان مؤمنلر
حقى حقيقت بلوك كه سزك تكرىكوز وخالقكوز ورازقكوز بردر كم انك شريكى
يوقدر دخی بيوردیكم رب السموات والارض وما بينهما ورب المشارق
يعنى سزك تكريكوز اولدركم كوكلرى وبرلرى ياتدى دخی برله كوك اراسنده نكم
موجودات وارايسه ياتدى ودخی هر كون كنش طوغدغى شرقلرى وطولندوغى غربلرى
ياردن سزك تكريكوز در ودخی بيوردیكم انا زينا السماء الدنيا بزينة
الكواكب يعنى بز سزك تكريكوزايزكم دنيا كوكنى يلدزلرله بزدك
كم كيجه قرا كوسندن سزه چراغ اوله شعله ويره انوكله يولكوزى اكليه سز هلاك
اولجاق يرلردن صاقنه سز ابن عباس رض ايدر روايت اولنمشدر كم شول
تختنه اكثرى بقا قلمشكبى يلدزلركوكه بز كنمشدر اندن شعله ويرر ودخی
بيوردیكم وحفظا من كل شيطان مارد يعنى سزك اولدركم يلدزلرى
كوكه زينت ايچون وسزه چراق اولمغچون ياتدى هر شيطاندن كه قوتلودر
فتى سركشدر انلر قچنكه كوكه چقماق استسلر فرشته لر انلرى اول يلدزلر شعاعندن
اوردلوب انلره اتولر ودخی بيورديكم لا يسمعون الى الملا الاعلى
ويقذفون من كل جانب دحورا يعنى بو شيطانلرى اورده اتوب قومزلرى

اندن اوتنوردرکم الله تعالی نك حکملرن یا زجی فرشتهلر قولاق طوتوب دکلیوب خبر
الالر کم کلوب یر یوزنه اول کندولرك دوستلرینه کم آنلر صالحلر و صوبه بقجلر و منجملر
انلره خبر ویروب خلق اچنده فتنه براغلر بس بولرکونه چقمق استسلر بولرکوکك هر
طرفندن اودله آتلر سورلوب جوداولماغچون مسلسل روایت ایدر ابن عباس دن
و قتاده دن برکون رسول حضرت صلی الله علیه وسلم اصحابیدن برجماعتله اوتورمشدی
ناکاه بر یلدز آتلدی شعله لندی رسول علیه السلام دیدیکه یا اصحاب قچن اوش
بویله اولسه سز بوکه نه دیر سز ددلرکه یا رسول الله بز ایدرزکه بر اولو کشی اولملکك
علامتدر رسول علیه السلام بیوردی اول یلدز آتلدوغی کمسنتك نه اولومی ایچوندر
نه دیریلکی ایچوندر اما قچن حق تعالی بر حکم ایلسه انی ایشدوب عرشی کوتورن فرشتهلر
تسبیح ایدرلر و یدنجی کوکك فرشتهلری عرشك فرشتهلرینه دیرلرکم ربمز حکم ایلدی
دیوانلر بولره خبر ویررلر تا کم هر کوك اهلی بر برینه خبر صوررلر انلر دخی خبر
ویررلر خبر الورلر تا اکا دکین که خبر کلوب دنیا کوکنه ایرر بو جنیلر شیاطینلر
انلری طوتیلر اودله آترلر اما بن کلمزدن اوکوردی چقوب خبر الوب دوستلرینه
خبر ویررلردی اول حق خبر اوزرینه یوز یلان قترلردی خلقی فتنیه براغورلر
دی لکن شمدی یوللری قطع اولندی چقمغه مجال بولمزلر اودله سورلورلر و دخی
بیوردی ولهم عذاب واصب الا من خطف الخطفة
فاتبعه شهاب ثاقب یعنی بو شیاطینلری خبر المغه بو قدر اول
ملاء اعلیدن که عرش فرشتهلریدر طویمدین اوغورلدن چقوب کوك اهلنك
فرشتهلرندن خبر قپدقلریدر انی تیزجك فرشتهلر طویوب کرو اردیجه اود
یتوررلر انی یقرلر اخرتده دخی اول شیاطینلره عذاب دایم واردر نهایت بولمز
شهاب دیو لغتده هر اوق نسنیه دیرلر کم نورلو اوله ثاقب یلدزنجی نسنیه
دیرلر مقصود بوندن اول اوددرکم شیاطینه آترلر و دخی بیوردی فاستفتهم
اهم اشد خلقا ام من خلقنا یعنی یا محمد صور بو مکه اهلنه کم
یکرو قوپمغه انکار ایدرلر خبر ویروب تقریر قلسونلر کم بولری اولدکدن صکره
کرو دیرلتمغه کم قتی دشواردر بره یوقسه هیچ اول یوغکن وار ایدوب یرتمغی قتیدر

ودخی

ودخی بیوردی انا خلقناهم من طین لازب یعنی فکر ایدوب کورلرکم
بز بولرك اصلنی کم آدمدر بر یاپشوق پاپچقدن یرتدق بولرکلی اتك نسلدر بولر
اول یاپشق اچنده قنده یدی بوندن نته عبرت المزلر انکار ایدرلر ودخی بیوردی بکم
بل عجبت ویسخرون • واذا ذکروا لا یذکرون واذا راوا
آیة یستسخرون یعنی یا محمد بلکم سن مجبلرسن که سکا کوکدن دخی
اندرلودکی ایشدوب مسخره الورلر سوزکی یلانلرلر ودخی بولره وعظ ایدوب
اوکلرندن واقع اولجق حاللری اکدرسکر بولرانو کله اوکتلمزلر و قچن سنك پیغمبر
لغوك کرچك ملك ایچون برنشان کوسترسن ای اکی یاره اولمق کبی بولر انی کورلر
مسخره یه الورلر ودخی بیوردی وقالوا ان هذا الا سحر مبین یعنی دیرلرکم
بو اولن علامت دکلدر الا اشکاره سحردرجازولقدر ودخی کروقوپمغه انکار
ایدوب دیرلرکم ءاذا متنا وکنا ترابا وعظاما ءانا لمبعوثون •
او اباؤنا الاولون یعنی قچن بز اولسه وز قره وسکوك قالسه وز بز کرو می
دیرلوب قوپا وزبزدن اولروکچن اتالرموزددلرموز کرو می قوپرلر هیچ بونی عقل
• عقل قبول ایدجك نسنه دکلدر پس حق تعالی بیوردی قل نعم وانتم
داخرون • فانما هی زجرة واحدة فاذا هم ینظرون یعنی ایت
یا محمد بلی کرو قوپرسز بو حالده کم سز خور وذلیل اولوبن قوپمغلغه کوزموقو قدر
بر صیحه کم اول صور چالنمقدر محتاج اولمزکه بر کز چالنه ناکاه اول وقت
بو خلایق کلیسی سنلرندن چقوب کوکه نظر ایدرلر کورهلرکم بخه دوندرلدی چونکم
اولکرو قوپدقلرن معیشه کورهلر انکارلری کوترلوب اوله سوللرینك سوزلرین
اکالرکم بولری دیرلردی الیتدن کرو قوپمق حقدر بولراکا اناننیوب مسخره یه الورلردی
تنکم حق تعالی بیوردی قالوا یا ویلنا هذا یوم الدین • یعنی بو قیامته
انکار ایدنلر دیلرکم ای وای بزم هلاك لکموزه بو اول جزا وحساب کونیدرکه
اولرسوللر دیرلردی بز انانمزدق اوش بو کونکم اندك بولیسرز انلرك اوزرینه
موکل اولن فرشتهلر انلره جواب ویروب دیرلر هذا یوم الفصل الذی
کنتم تکذبون یعنی بو کون فصل قضا کوندرکم سز جزویرلودی

تغییر اولندی ویره نطقی ولعاب
سکوت لکه نسخه صح

سزبونی بلا نلدکوز درلودرلو حجتلر کتوروب انکار ایدردکوز پس مؤمن علامتی بودر کم
بوآیتلری خاطرنه براغوب اول واقع اولجق کوبجوب اعتقادن محکم قلوب انک برا عنده
اوله کافرلرکبی وعظ ونصیحت ایشدجک مسخره یه الوب انکا تقلید واکا اوکوت ویرنلری
دشمن طوتمیه اکا کافرلر دلله وکوکالله انکار ایدرلردی اما مؤمنلر انکاری فضل الله در
که ایشدجک دلله حقدر دیرلر اما عمله کلجک سوزی نخالف ایشلرلر یعنی بر ایش اشلرلر که
هیچ آخرته اعتقادی اولنلر اشنه بکزر نعوذ بالله بو دخی مسخره یه طوتمقدر که ایشی حقدن
انک خلافن اشلیه بو حود محضا مثا فقلق درمثا فقلر بری طامونک آلت اشغه سنده
اولسه در ودخی حق تعالی خبر ویر یرکم احشروا الذین ظلموا ازواجهم وما کانوا
یعبدون من دون الله فاهدوهم الی صراط الجحیم یعنی حق تعالی
قیلندن ندا اولنه کم سورک جمع ایلک شولریکم کافر اولدلر ودخی امثالرندن
ومعاونلرندن ودخی شول شیاطینلریکم بولری اغوا ایدب ازدردلردی واول
معبودلرین دخی کم اکا طپرلردی سورک بو کلرک کلسن اول جحیم طوسنه چون
اول عذاب فرشته لری بولری سوروب اول جحیمه التلر حق تعالی بر فرشته ویره بیه
کله اول عذاب فرشتلرنه حق تعالی انک بو خبرن ذکر ایدرکم نتکیم بیوردی وقفوهم
انهم مسئولون یعنی حق تعالی بیوره کم بولری طودغور کوزکم بولر صورلسرلردر
شوندن کم کلمهٔ توحیدی ترک ایدب کافر اولدلر پیغمبرلری بلا نلدلر کتاب ویریدک
انا نمدلر چون بولر اندن جنس اولوب سؤال او لنلر عاجز اولوب متحیر قلالر حق تعالی
قیلندن بولره دیله کم مالکم لا تناصرون بل هم الیوم مستسلمون
یعنی نه اولدی سزه که بر بریکوزه یاردم ایدشمز سز وبر بریکوزدن بونی دفع اتمکه سعی
اتمزسز دنیاده باطل حجتلرله کندوز کوزدن حقی منع اتمکه سعی ایدب یاردم لشدیکوز
کبی بلکه انلرک نطقی طوتلوب باش اشغه براغوب ذلیل ومنقاد اوللر بیوردی
واقبل بعضهم علی بعض یتسائلون یعنی بر برنه قرشو خصومتله
صورشلر کچیلری اولولرنه دیلرکم اکرسز اولماسکوز بز اولدسوللره اویردق
بزی منع ایلدکوز کلک امدی بو عذابدن قورترک یا خود بز عذابمزسز الوک
اول اولولری دیلرکم اکربزه هدایت ویرلسه سزه دخی دلالت ایدردک شمدی

الله نتوب

دنیاده سزم
ن

دوکلمز بو عذابن بر ابرز کرک کم قتلنلم بزه قورترلجق یر یوق ودخی اول پوتره طپنلر
پوتلرنه دیلر بز دیلمزم انوکجون طپرق که بو کون عذابدن بزی قورتره سز اول
پوتلری دخی سوزه کلوب دیلر کم بزم نه سزدن ونه طپدغکوزدن خبرمز واردی بز بر جانسز
نسنه یدک کموموز التوندن کموموزکومشدن وبر نچه دمور دن طاشدن واغاجدن
کوزموز کورمزدی قولاغموز اشتمزدی لموزسویلمزدی بزدن سزه منفعت یتیدیکه بزه طپردکوز
بز یتراردک سزک بزه طپدغکوزدن بز سزی دعوت ایدیجک کلک طپوک دیمدک بزی سزه
معبود طوتدرن وسزی بو ایشه یلتین شیاطینلردی سزک معبودکوز حقیقتده
انلردر کم سز انلرک اغواسنه اویدکوز وارورک سزی اول شیاطینلر قورترسونلر
بو کز شیاطینلره خصومت قلالر اول دخی دیه کم بنم المدده نه کلور اوزکوزه
قلج چوماق طوتوب ایلتمدم کوکلوکوزه بر وسوسه براغوردم همان اویاردکوز
اولدسوللرکوز بو بجه وعده لر وله خبر ویرردی انلره اویمزدکوز هیچ بنی ملامت
قلمڠ واروک کندوکوزی ملامت قلوک کم صوکوکوزی فکرایتمدکوز بلایه مبتلا
اولدکوز وارک نه بنم سزه مددم وارنه سزک بکا بوکونکی کون ودخی بیوردی
قالوا انکم کنتم تاتوننا عن الیمین • یعنی اول ضعیفلری
قوی لرنه وکچی لری اولولرنه دیه لرکم سز بزه قوی حیله لر کتوردکوز بزم عملوموزی
بزه کوکچک کوستردکوز بز ضعیفلردق سز بزم اوزرمزه قویلردکوز زغالبلردکوز
المزدن قورتلمغه چاره موز یوغدی سزک سببکوزله مبتلا اولوب ابدی عذابه
اوغرادق اما قرطبی ایدر بو سوزی بر برنه اول شیاطینلرک مشرکلری دیه لر کم
سز بزم صاغمزدن کلدکوز بو کلامک حقیقتی اکا اشارتدرکم ابلیس مردود اولدغی
وقت اندا یجوب ددیکه بن بولره سنک عزتک حقیجون صاغلرندن کلم صوللرندن
کلم اوکلرندن کلم آرتلرندن کلم سن بولرک چوغنی سکا شکرایدیجی لوردن بولمیاسن
اهل تفسیر دیشلرکم شیطان صاغندن کلدوکی اول دین طرفندن کلور باطلی اکا
خوب کوستروب حقی باطلله اورته قور وصولندن کلدوکی بودرکم انی درویشلکله قور
قودر صوکلدن قلانن اهل بیتک اوغلنجقلرک درویش قاله دیو قوم وقبیله دن
کسر بولره نسنه ویردرمز وز کواتی دخی منع ایتدرر اوکندن کلدوکی آخرته انکار ایتدرر

ضلالته براغوز مشرکلر قرینلرینه بو خبری دیلر دخی بونلره جواب ویره لر نتکم حق تعالی
بیورر قالوا بل لم تکونوا مؤمنین یعنی دیلرکم سز اوللدن حق اوزرنه
دکلدکز بز سزه تلبیس ایدوب حقدن منع ایدیدک وما کان لنا علیکم انی صح
من سلطان بل کنتم قوما طاغین یعنی دیلرکم بزم سزه اوزرکوزه
سلطنتمز یوغیدیکم البته جبر ایدوب دلوردلمز سزه اول اشی اشلدیدک بلکم سز
بزا زغون قومیدکوز بزم نه صوچمز واردر فحق علینا قول ربنا انا لذائقون
یعنی واجب اولدی بزم کوکلمز اوزرینه کم اول ربمز قولی کم ابلیسه ددی البته بن
جهنمی طولدررن سنوکله وسکا اویانلرله بس چون نراول ابلیسه اویدق البته
حقدرکم اودا چنده اولعذابلری ططاوز ودخی بیوردی فاغویناکم
انا کنا غاوین یعنی اول کافرلرک اولولری کچیلرنه دیلرکم بز سزی هدایت
یولندن ازدردیب ضلالته براقدق بز دخی سزحلیین ازغون اولدق بس حق تعالی
بولرک حقنده بیوردی انهم یومئذ فی العذاب مشترکون
یعنی بو کافرلرک شیاطینلرک ازنی وازدرنی دخی اود اچنده عذابده بیله شریک
اولورلر قیامت کوننده ودخی بیوردیکم انا کذلک نفعل بالمجرمین
یعنی بزم معاملمز عاصیلرله یارین اوشر بویله اولسر بلکل امدی ای عزیز بو کچی
اینلر معنیسندن بو فهم اولنور که عقلی اولن برکمسیله مصاحب اولمق
کرکدرکم انک صحبتندن انک دیننه واخرتنه ضرر اولا وجهد ایده کندو دخی
صلاح اوزرینه اولا وتکری قوللرین دخی صلاحه بلتیه زیرا معلوم اولدیکم ازانلر
وازدرنلر حالی جهنمده عذابه مبتلا اولمقدر اجماقدن دیداردن محروم اولمقدر
پس او کات اوکدره کتی اجماقده دیداردن محروم اولمقلق دکل بلکه حق تعالی
قونشو لغنده ابدی سعادته اوغرایوب عذابدن نجات بولور اما بو خلقک
اکثری اوکمی وازمی عالملر اوجندن در حق تعالی بو قوللرنک انتقامن
بولردن قومیه الا بولرک کلسی اولمسی کچسی ایت کبی در دنیاده حریص
اولوب ظالملر عوانلر قپوسن طواف ایدرلر شول علم کم وعظ ونصیحت ایچون
وکسب اخرت ایچون ونجات الله ایچون کلمشدر انی عزت دنیایه خلق اچیند

حرمت

حرمت بولوب منصب حاصل قلمغه علمی الت قلدلر شول صناعت اهللری علمه خدمتکار
اولجغکن علمی کندولره خدمتکار قلدلر نیهار عقلی اولنلر شمدکی زمانه عالملرنک
صحبتندن شول یاوز یلاندن قچر کبی قچمق کرک بلکم بولردن دخی ارتوق حذر قلمق
کرک زیرا یلان اغوسی دنیا حیاتن فوت ایدر اما بولرک صحبتی وسوزلری اغوسی
اخرت حیاتن فوت ایدر نعوذ بالله پس کرو حق تعالی بیوردی انهم کانوا اذا قیل
لهم لا اله الا الله یستکبرون یعنی بو کافرلر ابدی اود عذابنه مبتلا اولدقلری
انندندر اوتروددرکم دنیاده اول رسوللریموز بولره کلوک حق تعالی نک بر لکنه اقرار
ایدب لا اله الا الله دیک بولر تکبرلک ایدب اول کلمه دن یوز دوندررلردی نتکم
حق تعالی بیوردی ویقولون ائنا لتارکوا الهتنا لشاعر مجنون
یعنی اول عنادلو نسنه دیرلردیکه بزم معبودلریموز عبادتن قویلم ترک ایده لم بر شاعر
دلوسوزنه می اویالم بس عاقبت او فعللری انلرک کبی عذابه کرفتار قلدی پس
مؤمن اولان کرکدرکم اللهی ذکر ایده دایم دلنده عادت ایدنه تاکم الله تعالی انی رحمتیله
اکوب کندونک قربن حاصل قله الله تعالی یولنده سعی ایدب رسولنک سنتیله عمل ایلیه
کافرلر کبی حجتلو وچورک عذرلر ایدب دیمیه کم اتالریموزدن کورمکلدکموز عادتلری
قوبلوم بو طریق دخی طوتلم بو دخی شقاوت اثریدر دلیل سعادت دکلدر ودخی بیوردی
بل جاء بالحق وصدق المرسلین یعنی بزم اول رسوللریموز بولره کتوردوکی
حقدرکم اول قراندر ودخی کلمه توحیددر ونکم دلندن خبر ویر بیان قلور جمیعی
حقدر کوچکدر انی کمان یوقدر اما سز ای ظالملر وکافرلر انی یلانلیوب انانمدکوز
وعناد ایدب مطیع اولمدکوز بودر که انکم لذائقوا العذاب الالیم
یعنی سز البته بر عذاب طادسرسز که انک وجعی وبلاسی اغلجی در بو عنادکوز
سبب اولور ودخی بیوردی وما تجزون الا ما کنتم تعملون یعنی
جزا لنمزسز اخرتده الا شول شرککوز معصیتکوز سببیله که دنیاده انی کسب ایدرکوز
بوندن صکره حق تعالی مؤمن مطیع قوللری استثنا قلوب کافرلردن سچوب چقردی
بیوردیکه الا عباد الله المخلصین یعنی کافرلر عذابده قونلمزلر الا
اللهک شول قوللریکه انلرک کوکللری شرکدن وکفردن پاک اولمشدر وطاعتلری

ریادن خالص اولمشلردر ودخی بیوردی اولئك لهم رزق معلوم یعنی
بو مخلص قوللره حاضر اوله دوام اوزره رزقلری که اکسلمسی اولمیه کرو اول رزقی
بیان ایدوب بیوردی فواکه وهم مکرمون یعنی اول رزق معلوم
یمشلردر شکلی مختلف بری برینه بکزمز هیچ بر وقتده کسلمیه بولنمیه بولر اول یمشلری
بیلر بو حالده که الله قتنده معزز ومکرم اولوب تنعم قللر که صوکنده هیچ اهانت
اولمیه اولمنزلی نره ده در انی دخی بیان قلوب بیوردی فی جنات النعیم
علی سرر متقابلین یعنی اول الوان یمشلر ونعمتلر بوستانلر ایچنده در که
غایت کوزکلودر کوزجك کوزلر سونشورلر بو حالده که اول مخلص قوللر تختلر
اوزرنده بر برینه قرشو اوتوروب صحبت قلورلر دخی بیوردیکم یطاف علیهم بكأس
من معین بیضاء لذة للشاربین یعنی انلرك اول خدمتکارلری بولورك
اوزرینه طوتلرا المرینه طولو قدحلر که لولوئی آق اوله لذت ویروب آرزولرت
یرینه کتورورلر ودخی بیوردر لا فیها غول ولا هم عنها ینزفون یعنی شوبك
کبی خمردر که انلرك باشی اغریتمز وبرشنه خوش کلمیجك وایچنجك نسنه یوق
وایچنلره لذت وادراکه یوق وعقللره دخی کدرمز ودخی بیوردی وعندهم
قاصرات الطرف عین یعنی اول مخلص قوللرك قتنده شول حوریلر اولورکم
کوزلرینك نظری کندولرك جفتلری اوزره قصر ایدوب قانع اولمشلردر دخی بر
کمسنه‌یه کوز آتوب نظر قلمزلر وانلرك کوزلری غایت کوزکلودر که قراسی قرادر
اغی اغدر کوزلری بویلکدر ودخی انلرك وصفنده بیوردیکم کأنهن
بیض مکنون یعنی اول حوریلرك اقلغی کانه دوه قوشی یومرده سنه
بکزرکم اسیدن صوقدن نسنه اولمز بو کلامی حق تعالی عرب قاعده سی
اوزرنه ایندرمشدر زیرا عربك عادتلری بوایدیکم غایت اق اولان نسنه‌یه دوه
قوشی یمرده سنه بکزدرلردی وانلر اوتورو حق تعالی دخی بویله دیدی بیض مکنون
دیدوکی یعنی شول یمرده قابنك اینجنده قی تورقابه دیرلرکه کزلودر انی ایرشوب
الی صوق ایرشوب مکدرقلمز ودخی اول مخلصلر بربرینه قرشو اوتوروب دنیاده کی
حاللرندن صورشورلر انوکله سرورلری ارتوب زیاده تنعم قلالر ودخی بیوردی

بس کرد

قال

قال قائل منهم انی کان لی قرین یعنی اجماق اهلی بری بریله سویلشورکن
بری دیه که بنم دنیاده قرینم واردی عجبا انك حالی نولدی بو اول قصه‌در که الله تعالی
الکهف سوره سنده بیان قلدی بو ایتده بیوردی واضرب لهم مثلا رجلین
جعلنا لاحدهما جنتین من اعناب بونلر ایکی قرداشلردی اباءلری اولدی
اولدی بونلره مالی میراث قالدی ایکیسی اولمشلر بری کندویه دکن مالی دنیا عمارتلرینه
وباغ وبوستانه قوله خلایقه ونفس هوالرینه خرج ایلدی زیرا کافردی اما اول
بری مؤمندی کندو نصیبنی اخرته خرج ایلدی اول دنیایه اعتبار قلمدی عاقبت اول
مؤمن بو نسنیه محتاج اولدی طوروب اول کافر قرداشنه کلدی حاجتن انك دلیه
چون حاجتن اکا عرض ایلدی اول کافر دیدی مالکی نه قلدك که بکا محتاج اولدك
مؤمن اکا خبر ویردیکه انی بن اخرته زواده کوندردم بن وارجق انده حاضر بولم
اول کافر دیدی سن اخرتی کرچکمی صانورسن نتکم الله تعالی خبر ویروب بیوردی
یقول ائنك لمن المصدقین ءاذا متنا وکنا ترابا وعظاما ائنا
لمدینون یعنی اول کافر مؤمن قرداشنه دیدیکه سن اول قیامت کونی کرچك
کبی دیمسن که مالکی اکا خرج ایلدك ای عقلسز دلو یعنی اولشوب اولوب طپراق
وسوکك اولدقمزدن صکره کروده دیرلوب محاسبه اولورز بونه اولجق نسنه‌در
بوری وار که سنك بنم قاتمده حاجتك بتمجك دکلدر پس اول مؤمن جنت ایچنده
اول قرداشن کوروب بو قصه‌ی سن خبر ویردکدن صکره اول اصحابلرینه صورد نتکم
حق تعالی بیوردی قال هل انتم مطلعون یعنی اول مؤمنلره دیدیکه ای یارنلر
بنم اول قرداشمه مطلع اولدکوزمی که نه یرده درتا کوریدك که نه حال واقع اولدی اول
اصحاب اکا دیدیلرکه بزدن یکرک سن بلورسن طلب ایت که اکا مطلع اولاسن حق
تعالی خبر ویردی فاطلع فراه فی سواء الجحیم یعنی اول مؤمن انی کوردی ندا
قلدی نتکم حق تعالی بیوردی اجماقدن طامو ایچنه نظر قلدی الله تعالی اول
قرداشنك حالن کشف ایدوب کوستردی کوردیکه یوزی قرا عذاب ایچنده مبتلا
چون اول مؤمن انی کوردی ندا قلدی نتکم الله تعالی بیوردی قال تالله
ان کدت لتردین یعنی ای قرداشم والله سن سکا قصد ایدوبن یقین اولدیکم

سنجلین بنی دخی ازدرب اغوا ایله هلاک ایدیدک بنی دخی سنک حالکه برابر قیلیدک
ودخی بیوردی ولولا نعمة ربي لكنت من المتقين یعنی حق تعالی انعام
ایدبیکا اسلام نعمتین روزی قیلمسه شمدی شول عذابده سنوکله بن دخی بیله حاضر
اولوردم الحمد لله که بنی صقلیوب سنک اغواکه دوشرمدی پس اول مؤمن کروه قرد
یونی وتدریب بو اجماق اچنده کی یارنلرنه حق تعالی نک لطف وانعامن خبر ویرب
دیبکه افما نحن بميتين الا موتتنا الاولى وما نحن بمعذبين •
اکرچه لفظ استفهامدر مراد بوندن نفی در یعنی ای اصحاب بزاتدق اولور دکلوز
همان اولم طتمق شول وقتدیکه دنیاده طتدق بو کلامی اول وقتده ایدرلرکه اولمی
حق تعالی بر قوچ صورتنده قلوب امر ایده کتوره الر طامو بیله اجماق ارا سنده بوغزلیا
اجماق اهلی وطامو اهلی کلسی بیلورکه ابرق بولرده شمدن کرو مقاملو مقاملرنده تخلید
ثابتدر بو بشارتله دیلر کم بز طامو اهلی کبی عذاب اولنور دکلوز ابدی نجاتده
ایرشدک ودخی حق تعالی بیوردی ان هذا لهو الفوز العظيم لمثل
هذا فليعمل العاملون یعنی اشبو کامل نجات وابدی سعادت بزه جنت
ایچنده حاصل اولدیکه اول نعمتدر اوش بونک کبی ابدی دولت ایچون دورشسون
بونک ایچون زحمت چکوب خلقک زحمتلرن کتورلر عاقبت اوش بونک کبی سعادته
ایرد ودخی بیوردی اذلك خير نزلا ام شجرة الزقوم یعنی اشبو اجماقده
وصف اولنان نعمتلر خیرلودر مقام ومنزلت بوندن اتلوکم ایمان کتوروب عمل صالح
قیلدیلر یوخسه اول طامو اچنده زقوم اغاجندن بیوب عذابه مبتلا اولمق می خیرلودر
اتلوکم کافر اولوب حقه مطیع اولمدیلر ودخی بیوردی انا جعلناها فتنة للظالمين
یعنی حق تعالی خبر ویردی بولرک حالندن رسول حضرتنه صلی الله علیه وسلم
انکارلری زیاده اولدی بر بورنه دیرلردیکم محمد سزه خبر ویرورکیم اوداچنده
اغاج اولمق محالدر اود اپتنی کویندرر الله تعالی نک قدرتنه نظرلری کوردر
ادراک ایدمزلر انی فهم اتمزلرکه اوودخی بر مخلوقدر حق تعالی نک حکمته مسخردر
انک حکمی اولمینجه بر چوب کویندرمکه قدرتی یتمز نتکیم نمرود اودی ابراهیمی کویندرمدی
چونکه اکا امر اولندی صوق اولا انی یقینیه بوندن صکره اول زقوم اغاجنی وصف

ایدب

ایدب بیوردی انها شجرة تخرج في اصل الجحيم یعنی اول زقوم اغاجی
بر اغاجدرکم جحیم طامو سنک اورتسنده بتوب چقمشدر طلعها كأنه
رؤس الشياطين یعنی انک یمشی بعینه شول شیاطین باشنه بکزر زشت
لکن شول اولویلانلرکبی درکه یقنلر اورکوبونی دخی حق تعالی شیاطین باشنه
انونکیچون تشبیه قیلدی تا که انک زشتلکن انوکله فهم ایدهلر اندن صکره انک
یمکلرندن بیان ایدب بیوردی فانهم لآكلون منها فمالئون منها البطون
یعنی طامو اهلی اول زقومک یمشلرندن بیلر بوحالتده کم قرنلری اول یمشله طوله
روایتدر ابن عباسدن رضی الله عنه ایدر رسول حضرتی صلی الله علیه وسلم بیوردیکم ای
خلایق قورقک الله دن اولمسون اولومکز الا اسلام اوزرنه اولسون اکر اول
کزله کیدنلر بدکلری زقومک بر قطره سی بو یر یوزنه دوشیدی بو دنیا اهلنک
کلی معیشتلری اغو دوشیدی حالی نته اوله شول کمسنک کم یدوکی اول اوله
اندن اوزکه طعام اولمیه ودخی بیوردیکم ثم ان لهم عليها لشوبا من حميم
ثم ان مرجعهم لإلى الجحيم یعنی اول زقومی بولر ایچودیکیچون اول
قیزمش جهنم صولرندن قرشدرلر ایچورلر اندن صکره کروودونوب ورجق
یرلری جحیم طامو سیدرکه بولر اندن قورتلمق یوقدرنه اولمکله زیرا انده اولوم یوق
عذاب دخی ابدی در آخری یوق بوندن صکره حق تعالی بونی بیان قیلدیکم بولره عذاب
ندن واجب اولدی انهم الفوا آباءهم ضالين • فهم على آثارهم
يهرعون یعنی بو طامو اهلی عذابه مستحق وکمراه اولدقلری بوندن اوترو اولدیکم
بولر دنیایه کلوب اتالرنی دده لرنی کمراه وازغون بولدیلر بولره بر رسول کوندردم
کلوب هدایت یولنی بولره بیلدردی معلوم قیلدی بولر اول رسولک سوزن فهم
ایدب اکلمدیلر اکا التفات قیلوب کرفوملرت اتالری یولی اوزرنه بصوب اول
ازغون یوله یتشدیلر ودخی بیوردی ولقد ضل قبلهم اكثر الأولين
یعنی بولر بیلورلرکم بولردن اول ابلیس ودخی بو نچه امتلر ضلالتده دوشوب
چوقلری ازغون اولوب عاقبتلری بینه ایرشدی تاکه بولر دخی اول ضلالته
ایرشدیلر ودخی بیوردی ولقد ارسلنا فيهم منذرين •

يعني يا محمد تحقيق بز رسوللر كوندردك اول قوملر اول رسوللرينك عذابله قورقتدلر
انا نميوب عاقبت عقوبتله مبتلا قلدق نتكم بيورر فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ
اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ يعني يا محمد نظر قيل كوركه اول قورقودلوب ايمانه
كلميلر عاقبت نه اولدلر بزم عقوبتمزله هلاك اولدلر الا اللهك شول خالص
قوللري قورتلدي كم ايمانه كلوب شركدن وكفردن كندولري ارتدلر ودخي باشلري
بربر اولكجي رسوللر كندولري بحه نجاته ايرشدردلر وهم مؤمنلر دخي اكليلر كم اول
حقه مطيع اولميوب اتلري دده لري عادتلريندن كچميلرك حالي نجه اولدي مؤمن
اولن كوركه كم شول كه سنته مخالف در اللهك ورسولك رضاسي يوقدر اني ترك
ايدرلر اول بدعت عادتلري قويه لر سنت يولن وايلرو كچن صالحلر يولن اتا دت
دده دن اشيدوب كوره كلدك شويله اشلرز ديمكي قويه لر يوسوز كافرلر مجتند د
كورك كم بولر ايمان نوريله حقي باطلي تميز ايده لر كندولري كافرلردن سچلر سنتله
عمله مشغول اولالر تا كه كندولرك سببيله اتالري دده لري دخي قورتلالر ودخي
حق تعالى بيورر وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ يعني اول
نوحي قومنه كوندردك طقوز يوز اللي يل انلري بزم عبادتمزه دعوت قلدي
انلر اندن اعراض ايدوب جفالر قلدلر عاقبت عاجز قالوب انلردن بزه شكايت
ايدوب الن كوتردي ديدكم اِنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ يعني بو كافرلر بنم اوزرمه
غالب اولدلر يكا يردم ايله جون اول اوزره بو دعايي قلدي بس كوركلو مجيب
بزم كه انك دعاسني قبول ايلدم نتكم بيورر وَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ
الْكَرْبِ الْعَظِيمِ يعني قورتردق اول نوحي ودخي انك اهلني كم انلر سكسان
كشي يدي اردن وعورتدن كه نوحه ايمان كتورمشلردي اول قورقلو عقوبتدن كه
غرق اولمقدر وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ يعني اول ذريتكه سام
وحام ويافثدر انلري دخي بله صقلدق كم هلاك اولمدلر نتكم سمرة بن
جندب رسول حضرتندن صلى الله عليه وسلم روايت قلور كم بيورر دي سام عرب
اتاسيدر وحام حبش اتاسيدر ويافث روم اتاسيدر بو اوچ جنس قبيله بو
بو اوچندن وجوده كلمشدر طوفاندن صكره ودخي حق تعالى بيورر

وتركنا

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِينَ يعني اول نوح اوزرنه كوركلو اولمقلق اولدو كندن
صكره تا قيامته دكن كلن امتلر ايچنده انلره كوركلو ثنا لر برله اكدق نتكم بيورر
سَلَامٌ عَلٰى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ يعني سعادت بركت اوزرنه اولسون نوحك
جميع عالم ايچنده اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ يعني بو كوركلو ثنا جميع عالمدن
نوحه مخصوص دكلدر بلكم هر عملن كوركلو قيلنلره بز دخي انجلاين عمل قلورز اِنَّهُ
مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ يعني اول نوح بزم مؤمن موحد قوللرمزدندر انوكچون
بو لركوركلو ثنايه مستحق اولدي ودخي بيورر دي ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِينَ
يعني نوحي ذريتيله قورتردق اندن باقيسي كافر قومدي هب عذابمزله غرق
ايلدك وَاِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَاِبْرَاهِيمَ اِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ
يعني يا محمد بلكل كم ابراهيم دخي نوح اتباعندندر واتك ملتنه نصرت
ايدجيلردندر جونكم اول ابراهيم اقبال قلدي ربنك طاعتنه بر كوكلله كم اول
كوكل شركدن ونفاقدن پاك وخالص در نور ايمانله طلودر ودخي بيورر دي
اِذْ قَالَ لِاَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ اَئِفْكًا اٰلِهَةً دُونَ اللّٰهِ تُرِيدُونَ
نه سنه در يعني اول ابراهيم جون يوزيني ربك عبادتنه دوندردي اول اتاسنه وقومنه ديدكم
اشيورسز طبد غكوز بوتلرنه نسنه در كه طبرسز يعني اللهدن ارتق يلان بره بر معبوده
دخي مي طوتدكوز دلرسز كه اللهي قيوب اكا طبرسز فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ
يعني اول عالملر اللهنه ظنكز ندر بارتن اكا ملاقي اولجق نه جواب ويرسز كه
بو كون اني قويوب ايروغه طبرسز ودخي بيورر دي فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ
فَقَالَ اِنِّي سَقِيمٌ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ بعضلر بو ايت معنى سنده
ديمشلر كم اول ابراهيم قومنك بيرامي كوني اولدي اول قوم كلسي اولوسي كچسي
دخي شهردن طشره بيرام قلمغه چقدلر نمرود ملعونله اتسي وقوم وقبيله سي ابراهيم
دعوت قلدلر كه انلر وكله يله چقه شول اميده كم انلرك اول شهر ودلرن ويسرلرن
كوروب انلرك دينلرنه رغبت قله بس ابراهيم كندويي انلردن قورترمغچون يلدزه
نظر قلدي فكر ايلدي ديدي كه بن صيرويم علتم وار واره مزم جون كوردلر كتمدي
اعراض ايدوب قودلر كتدلر اما بر نجلر ايدر اول قومك عادتي بو يديكم انلر

صیرولغی شوم کوردی صیرودن قچرلودی ابراهیم اندن اوترودی که بن خستیم تاکم انلر
اندن تجوب کندو حالنه قویلر ابوهریره رضی الله عنه رسولدن علیه السلام روایت قلور
کم ابراهیم سغمبر هیچ یلان سویلمدی الا اوچکز اکیسی حق تعالی ذاتنه تعلقلو اولی نسنه در
وبرسی ساره حقنده در اول اکیدن بری بو دیدیکم بن خستیم ددی خسته دکلدی
حق تعالی اکا خستلق ویرمش ادی اکیجی بونلری اوقاندی دیدیکم بولری بو اولو بوت
اوفتدی اما حقیقتده اکسی دخی کرچکدی اکر ظاهر ایلان زیرا مجموع آدم دنیاده
الم دشکندر دیر پس هر خسته در ودخی اول بوتی صیحق اکا صوردلر کم سنی صدک
دیدیکم انی او ودن اوش بو اولو بوتدر انلر صیدلر کم اول بوت صدی اما ساره حقنده
ددوکی بو دیدیکم ساره الوب دمشقه کیدرکن ناکاه بر ظالم جبار بکک مملکتنه
کردلر ساره نک دخی اول عصرده نظیری یوغدی ابراهیم اکا دیدیکه یا ساره اشبو جبار
ظالم بلیک اولورسکم سن بنم حلالم اولسن ظلم ایدر بنم اوزرمه علیه قلا سنی بندن الا اکر
سکا صوردلرسه کم بوسنک نکدرسن ایله خبر ویر کم بن بونک قرداشیم یعنی اسلام
اچندن زیرا بر یوزنده شمدی سنوکله بندن ارتوق اهل اسلامدن کورامزن چون اول
یره کردلر اول ظالم ملک اعوانلرندن برسی اول ساره یی کوروب فی الحال اکا خبر ایلتدی
ددی سنک ملکوکه بر عورت کردیکه سندن ارتوق کمسیه لایق دکل اول ظالم انی اشدوب فی
الحال کشی صالدی ساره الوب کتوردیلر ابراهیم انی کوروب ایرق چاره بولمدی طوروب نمازه
شروع قلدی که اللهم مناجات قله واندن نصرت دلیه چون ساره اول ظالم ملک قتنه
کردی اول ظالم انی کورب طاقت قالمدی که صبر ایدیدی فی الحال اندن یکا الن اوزاتدی
که طوتیدی حق تعالی قوتیله الدی شویلکم هیچ اصلا طوتمغه مجالی قالمدی پس بو ظالم
ساره یه یلوارهی بکا دعا قل حق تعالی الدرمک قوتن ویره کرو سکا زیان دکورمیم
دعا قلدی الدرنک قوتی یرنه کلدی کرو صبر ایدن الن اوزتدی الدری اولکیدن دخی بتر
اولدی کنه ساره دن دعا دلدی ساره دعا قلدی کرو بیاغی کبی اولدی ینه صبر ایدمیوب
کرو الن اوزتدی الدری اولکیدن دخی قتی مبتلا اولدی کرو ساره یه دیدیکم سنوکله بنم
ارامده عهد اولسونکم ایرق سندن یکا شرله الن اوزتمیم بو کز دخی دعا قل ساره
دعا قلوب بیاغی کبی اولدی پس الوب کلن کشیی قغردی ددی سن بکا آدم کتورمشسن

کتورب

کتوربها جراد لو بر خلایقی واردی اکا بغشلدی عذر دلدی اول کشیه دیدیکه الت بونی کیدت
آلدو کسه اکا دکورا صمرله اکسی دخی ملکموز طورمیوب چقسونلر کتسونلر پس ساره دونوب
ابراهیم قتنه کلمدی ابراهیم دخی ساره یی کوروب نمازدن فارغ اولدی دیدیکه یا ساره
خبرندر ساره ددیکه خیر خیردر حق تعالی اول ظالم ملک شرین بندن دفع ایلدی
قصه ننه اولدوغن ابراهیمه خبر ویردی ددیکه اوش بکا خدمتکار دخی ابراهیم الله ویردی
تعالی حضرتنه چوق شکرلر ایلدی ابوهریره روایت قلدی ددیکم یا قبایل عرب
سزک اناکوز اول هاجردر اندن اوتروکم خبرده ایله کلورکم ساره اول هاجری
ابراهیمه بغشلدی اول جاریه دن ابراهیمک اوغلی اسماعیل طوغدی بو عرب قبیلسی کلی
انک نسلندن وجوده کلدی پس الله تعالی بیورر دیکه فراغ الی الهتهم فقال
الا تاکلون ما لکم لا تنطقون یعنی ول ابراهیم قومی اندن اعراض
ایدب بیراملرنه کتدلر ابراهیم دخی بیل ایدب انلرک بتخانه لرنه کلدی کوردیکه
قوسی اچوق بتار کمسنه یوق ایچرو کردی کوردیکم بولرک الکیندن انواع طعاملر
طبقلر دزلمش طورر چون انی کوردی دیکم الا تاکلون یعنی نچون
اشبو طعاملردن یمزسز بولر چون کلسی جماد التوندن کمشدن توجدن یقردن
وطاشدن واغجدن ادی هیچ بولردن جواب کلمدی بوکز ابراهیم دیدیکم ما لکم
لا تنطقون فراغ علیهم ضربا بالیمین یعنی نه اولدی سزه کم برسو بلیوب
جواب ویرمزسز کوردی کرو هیچ جواب یوق بو کز دلدیکه بولری بر بر بالته ایله
بر بر اووده قتی قوتله اول حق تعالی غیرتنه تنکم انی قبوب انلره طپرلردی
بولرک کلسن اووب بالته یی اولو بوتک الننه قودی کتدی ودخی بیوب
فاقبلوا الیه یزفون یعنی چون کافرلر بیراملرن تمام ایدب کیرو دوندلر
اشتدلرکم ابراهیم بتخانه یه کیروب بوتلرن اووتدی سرعتله یلشوب اکا
کلدلر ددلرکم یا ابراهیم بولره یواشی سنمی قلدک قال اتعبدون ما تنحتون
والله خلقکم وما تعملون یعنی ابراهیم انلره دیدیکم طپرسز شول
کسبیکم کندو الوکوزله دوزرسز حالبوکه سزی دخی اول دوزدوکوکوزی
یرادن الله تعالی در نیچون خالقی قویوب بو یر جانسز سویلمز کورمز واشتمز

نسنیه طپرسز کم بوزندن سکا کوربعه قدرتی یتمز اصسی یوقدر زیانی چوق کم
معبود حقیقیی قودکز باطله طپرسز قالوا ابنوا له بنیانا فالقوه فی
الجحیم یعنی اول کافرلر ابراهیمدن چون بو جوابی ایشتدیلر دللری طوتلوب
سویلمکه مجاللری قالمدی عاجز اولوب دیدیلر کم بونی اوتون ایله کلخان بنیاد
قلوک که ایچنده اود یاقوب بونی اوده اتالم غایت اولو اود اوله حق تعالی بیورر
فارادوا به کیدا فجعلناهم الاسفلین یعنی انلر دیلدیلر کم کید
ایده بر اغلریا قلم اولدیلر بز ابراهیمی بولرک اوزرینه بوجه وغالب
قلدق بولری خور وحقیر قلدقکه ابراهیم دنیاده واخرتده سعادت ایچنده اولدی
بولر زیانکار اولدیلر چوق زمان کچمدین حق تعالی انلری هلاک ایلدی ودخی حق
تعالی بیورر وقال انی ذاهب الی ربی سیهدین چون اول قوم هلاک
اولدیلر ابراهیم انلرک شغلندن قورتلدی دیدیکم پدرستی یکا حق اولدیکم
بو مکاندن هجرت قلوب اولدیتم طاعتنه توجه قلم اوله کم اول بنی صقلیه
ثوابلو یوله دلالت قلوب بنی کندودن ارتوقدن غنی قلوب محتاج قلمیه
ودخی بیورر رب هب لی من الصالحین فبشرناه بغلام حلیم
یعنی ابراهیم پالدن قدسه هجرت قلوب انده عبادته مشغول اولوب صوکنده بر
خیرخلف قالسون دیو دعا قلدی دیدیکم ای بنم دنیم بکا بر اوغل باغشله کم سنک
صالح قوللرکدن اولا چون دعا قلوب اوغل دیلدی بز دخی اکا فرشتلر کوندروب
بر اوغلانله بشارت قلدقکه اوغلانلغی وقتنده حلیم واولولغی وقتنده علیم
ادی ودخی بیورر فلما بلغ معه السعی قال یا بنی انی اری فی المنام
انی اذبحک فانظر ماذا تری چون ابراهیمه اسماعیلی ویردک برز کوکلنک
مبتلی انک محبتنه رغبت قلدی بز غیرت قلدقکم انک کوکلنده اوغل محبتیله
بزم سوکمز جمع اوله اول محبتی قطع اتمک ایچون ابراهیمه بیوردقکه اوغلک
اسماعیلی قربان قیل وهم ابراهیم صالح اوغل دیلدی دلدک کم انک صلاحیتنی اکا
کوستراوز بلکه اول دلدوکی بودر تا که کوکلی مطمئن اولا پس چون ابراهیم

دخی

دخی اوغلی اسماعیل امرنه مطیع اولوب جقدلر بیت اللهدن یکا یوندلدلر وبر روایتده
قدسه وبعضلر بونده اختلاف قلدلر قربان اولان اسحاقدر دیو بو قول علیدن وکعبدن
وابن عباسدن روایت اولنمشدر عکرمه وقتاده وعبدالله بن سلام قولی دخی بودر
اما انلر کم اسماعیل ددلر انلر دخی حجت قلورلر قرانله هم حدیثله اما قران دلیلی بو کم
اول قربان قضیه سن بیان قلدی اندن صکره بیورر فبشرناه باسحق اکر
قربان اولان اسحاق اولسه بو بشارتله اسماعیلی ذکر ایدیدی اما حدیث دلیلی بو کم
رسول علیه السلام بیوردی انا ابن الذبیحین یعنی بن اول ایکی قربان
اولمشلرک اوغلییم مراد بوندن برسی اتاسی عبدالله ادی وبرسی اسماعیلدی
روایتده خبرده ایله کلدی کم ابراهیم بر کیجه اویوردی دوشنده کوردی اکا دنلدی حق
تعالی سکا بیوردی اوغلکی قربان ایده سن ابراهیم قورقویله اویانو کلدی ددیکم
شیطاندن الله صغندم اول کیجه ارتیسه دک عبادت قلدی ایکنجی کیجه کیرو اول دوشی
کوردی اویانوب شیطاندن الله صغندی کیرو عبادته توجه قلدی چون اوچنجی
کیجه اولدی اول دوشی یعینه کیرو کوردی اویقودن اویانوب ددیکم بو دوش اکر
شیطاندن اولیدی اوچ کیجه بری بری اردنجه کورنمیدی پس بو حکم الله تعالی
قبلندندر ضایع ایتموب یرینه کتورمک کرک اوغلی اسماعیل یانندن یاتوردی
انی کوکسنه اوروب صباحه دک اغلدی چون صباح اولدی حق تعالی امرینه مطیع
اولدی اسماعیل اناسی هاجره دیدیکم دلرم که چتم الله تعالی یکا بیوردیغی طاعتی یرینه
کتورم اوغلم اسماعیلی بیله کوتدرها جرطوکلوب اسماعیلی قوجدی که بیله کوتدرر
ابراهیم بر بچاق وبر ایب بیله کوتوردی کعب الاحبار ایدر شیطان اول وقت ددیکم
اکر بولری فتنیه براغورسم برقدم ولا ابرق براغوردکلم پس چون ابراهیم اوغلن
بوغزلمغه الدی کتدی هاجر دیدیکه صباح اتسی الوب اولدی شیطان کلوب
هاجره دیدیکه اسماعیلی اتسی قنده الوب کیدر هاجر دیدیکه اتسی الوب انی بر حاجت
اولمش اکا کتدلردی شیطان ددیکه صباح ابراهیم اوغلنی حاجتنه الوب کتمدی
بلکه انی بوغزلمغه الوب کتدی هاجر دیدیکم سبب ندر کم ابراهیم اوغلنی بوغزلیه
شیطان ددیکه تکریتعالی ابراهیمه شویله امر ایلدی که اوغلن قربان ایلیه هاجر

ایدرچون ربنی امر ایلدی کورکدرکم البتّه ربّی حکمته مطیع اوله شیطان انی ایشدی طاقتی
طاق اولدی سویلکه مجالی قالمدی دوندی بوکز اسماعیل یانه کلدی اسماعیله دیدیکم یا
اسماعیل بو اتکله تنجر وکیدرسن دیدیکم برحاجت واقع اولدی اکا کیدرن شیطان اکا
دیدیکم اتك سنی حاجته الوب کتمز بلکم اولدرمکه الوب کیدر اسماعیل ایدر سبب ندر
کم اتم بنی اولدره شیطان ایدر اکا ربّی شویله امر ایلدیکم سنی بوغزلیه اسماعیل
دیدیکم والله اکر بو اشی الله حق تعالی بیوردیسه البتّه کرکدرکم انی اشلیه اندن
دخی ایبنی کسدی انی دخی قودی بوکز ابراهیمه واردی دیدیکه یا ابراهیم بویله صباح
وقتندن بو اوغلکی قنده الوب کیدرسن ابراهیم دیدیکه برحاجت واقع اولدی اکا کیدرز
شیطان ایدرسن انی کله حاجته کتمزسن بلکم بوغزلمغه التورسن ابراهیم
دیدیکم بن انی نیچون بوغزلیم شیطان ایدر انی نیچون که حق تعالی سکا ایله بیوردی
پس ابراهیم ایدر چون الله تعالی ایله حکم ایلدی والله البتّه کرك کم اولا الله تعالی
حکمته مطیع اولم یرینه کتورم شیطان اندن دخی نومید اولوب حسرتله قودی کندی اول
لعین مرادندن محروم قالدی ودخی حق تعالی بیوردی فلمّا بلغ معه السّعی قال
یا بنیّ انّی اری فی المنام انّی اذبحك فانظر ماذا تری یعنی
ابراهیم چون اوغلیله قربان یرنه کلدی دیدیکم ای اوغلنجغم دوشمده کوردم بکا
ایله حکم اولندی کم سنی بوغزلیم سن بو اشه نه صواب کورورسن ابت انی ایلمالیم
اسماعیل دیدیکم قال یا ابت افعل ما تؤمر ستجدنی ان شاء الله من
الصّابرین یعنی یا اتا اشلکل شول نسنه‌یکم سکا بویرولدی ان شاء الله سن
بنی بو اشده صبر ایدنلردن بوله‌سن تنکم الله تعالی حکمی دربن اکا مطیع اولورم
بو اشی تعجیل قل تا خبر قلماغل اولکه کم شیطاندن بر علّت ایرشه الله تعالی قتندن
معاقب اولاوز حق تعالی بیوردی فلمّا اسلما وتلّه للجبین یعنی
چون ابراهیم واسماعیل ایکسی راضی اولوب حق تعالی امرنه مطیع اولدیلر ابراهیم
الله یولنه اوغلن تسلیم قلدی ابراهیم اوغلنك الن یانی اوزره قودی کم بوغزلیه
حق تعالی اسماعیله وحی قلدی دیدیکم یا اسماعیل سنك بنم قتمده دعاك مستجابدر
بو وقت ایچنده دعا قل قبول ایدیین اسماعیل دیدیکم ای حلیم بن سکا دعا قلورم دعامی

اسمعیل ایله آتشی ابراهیمه دوشمن شیطانك تیغی اسمعیل

قبول

قبول ایلکل الهی اولدك اخرم قتنی قولمك كه سکا شرك کتورمیوب توحید له سنك حضرتکه
اولشه سن انی بر لغایوب اوجماغه قویغل چون اسماعیل بو دعایی قلدی انسی کوز
یاشیله اه وفراق برله اوغلنك صاچنه یاپشدی که بوغزلیه اوغلی دیدیکم یا اتا دکله
سکا اوچ وصیتم واردر یارن اندن سکا حکم یرینه کتورمك اسان اوله اوّل وصیتم
بودرکه بنم اکی الومی محکم بغلیاسن تا که جان اجسیله حرکت ایدب سکا الم طوقنمیه
بن اولسبیله الله تعالی قتنده معاقب اولمیم واکنجی وصیتم بودرکه بنی یوزن قیو
یاتورهسن کسمدن بوغزلا تا یوزمی کورب اسرکیوب احتمالدرکه قیامیاسن دخی
انوکله الله تعالی قتنده عتاب اولناسن اوچنجی وصیتم اولدرکه بنی بوغزلدقدن
صکره کوکلکی انعملك لته سن قتنده صقلیه تاکه انی کورب بنی اونتمیه چون بو وصیتلری
قلدی ابراهیم بچاغی النه الوب انك اول نازك بوغزنکا وستنه قودیکم چالیدی
چونکم چالدی حق تعالی انك بوغزنك اوزرنه بر بقردن تخته یرندی اما ابراهیم انی
کورمزدی نقدرکه بچاغی چالوردی بوغزنده بر دخی ایلمزدی دکل که کسمك ابراهیم کوردی
بوغزن کسمدرمز بو کز اوغلن یوزی اوزرنه برقدی اکسه سندن چالدی کنه کسمدی
حق تعالی اول تخته اکسه سندن یرندی ابراهیم انی کورب عجبه قالدی غضبله بچاغی
طاشه چالدی طاش اکی پاره اولدی بوکز دیدیکه اشبو نك کبی نازك انی کسمدك اول
قاتی طاشی نجه کسدك الله تعالی امریله بچاق دله کلدی سویلدی یا ابراهیم الله تعالی اینکه
کسدرمیه بنم نه قدرتم وارکه کسم ابراهیم بچاغله بو خبری سویلشوردکن الله تعالی دن
بو بشارت کلوب بیوردی وناديناه ان يا ابراهيم قد صدّقت الرّؤيا
انّا كذلك نجزي المحسنين یعنی بز ندا قلوب دیدك کم یا ابراهیم سکا دوشکدن
امر ایتدکوکرکی تمام یرنه کتوردك وفا قلدك اول قربان یرنه کلدی هر وعده نسنه وفا
قلنلره بز شول عوضلری قلورزکم سکا قلدق زیرا احسان ایدننك جزاسی کرو احسان
اولور نتکم شر اشلیننك جزاسی عقوبت اولور ودخی بیوردی انّ هذا لهو البلاء
المبين • وفديناه بذبح عظيم یعنی یا ابراهیم اشبو حکم کم بز سکا قلدق
ابتلای ظاهردی دلدك کم بزوم محبتمز سنك کوکلکده اوغلك محبتندن غالبدر دیو
ظهوره کتوروز سنی وسنطوتندغم سبب اولدکم جمیع بو کوك اهلی بیلدرودخی

سن بره دعا قلوب صالح اوغل دلدك سکا بن اسماعیلی هبه ایلدك دلدك که صلاحیتی سکا
ظاهر اولاجون بو کلی برنه کلوب آشکاره اولدی اولا وعلك قربانی بینه بر عظیم شریف قوچ
فدیه کوندردك انك یرینه انی قربان قلاسن پس ابراهیم حق تعالی یه شکر ایدوب تکبیر
قلدی اول قوچی قربان قلدی ودخی حق تعالی بیوردی وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ
یعنی اول ابراهیمك کورکلو عملی معامله سندن اونری تا قیامته دکین قومی ایچنده ایله قلدق
کم هر ملت انی کورکلو ثنا ایله آکلر سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ •
یعنی بز ثنا قلنوب ثنا قلدردق جمیع دل اوزرنه ابراهیم ایچون بزمله کورکلو معامله
قلنلره بز شویله عوض ویررز وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ
یعنی بو بشارت قلوب اول ابراهیم واسماعیل قربان تندن صکره اسحاقی مشتلدق
کم پیغامبر اولوب صالحلر بولوکندن اوله زیرا بو اسحاقدن اونایش اولو بیدی ودخی
بیوردی وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ
لِنَفْسِهِ مُبِينٌ یعنی مبارك وبرکت قلدق اول ابراهیم اوزرنه ودخی اسحاق اوزرنه
برکت قلدق دیدوکی اولدیکم رزقلری حسابسز اولنمزدی ودخی اول ایکیسنك ذریتلرندن
محسنلر اولسر دیدوکی موسی وهارون کبی وداود وسلیمان کبی وعیسی کبی وکافرلر اهلنك
مؤمنلری کبی ودخی انلرك ذریتندن آشکاره کندو نفسلرینه ظلم ایدیجیلر اولسر
دیدوکی شول کافرلردر کم الله تعالی نك آیتلرینه انکار ایدرلر ابن عباسدن ایله روایت
اولندیکه اول قوچ کم قربان ایچون کلدی اجماقده قرق بیل اوتلمش ایدی اول قوچ
ایدیکم آدم اوغلی هابیل قربان قلدی ایدی حق تعالی انی دریله قبول ایدوب کوکه کتوردی
اجماقده صقلدی تا آکادکین که اسماعیله فدا کوندردی اسماعیلدن بوغزلنمغی
انو کله دفع ایلدی چون حق تعالی بو قصه یی بیان قلدی بو کز بر قصه دخی بیوردیکه
وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ • وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ
یعنی بز انعام قلدق موسا ایله هارون اوزرنه پیغامبرلك ویرمکله ودخی اول ایکیسی
انلرك قومنلرکم انلره متابعت قلوب ایمان کتوردیلر اول اولو عقوبتدن نجات
ویروب قورتردق یعنی دشمنلرینی ینله غرق ایدوب انلره قومیله نجات ویردك
وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ یعنی بز موسا به وهارونه قومیله

نجات

نجات ویروب نصرت قلدق کم اول فرعون اوزرنه غالب کلدیلر وَآتَيْنَاهُمَا
الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ یعنی بز اول موسا ایله هارونه کتاب ویردك کم حقی باطلی
بیان ایدیجیدر وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ودخی موسا ایله هارونی
دولندردك طوغری یوله اوزرنه کم اول اسلام یولیدر وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ
ودخی اول ایکیسی ایچون انلردن صکره کلنلرك دللرنده کورکلو ثنالر قلدق که انلر وجهه
ثنالر قلورلر سَلَامٌ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ •
إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ یعنی بزدن سلام وتحیات ومغفرت ورحمت
اولسون موسا ایله هارونه کم انلر بزم مخلص وصدیق قوللرمزدندر بزمله معامله سن
کورکلو قلنلره بز دخی کورکلو معامله قلورز پس عقللی اولنلر بو قصه لردن آکلو کم
هر کم حق اوزره محکم اوله هر نه عمل که ایشلر خالص الله ایچون اوله حق تعالی دخی انوکله
کورکلو معامله قیلوب دنیاده هر ایشنه نصرت قلوب آخرتده رحمت ومغفرت قلور
ودخی حق تعالی بیوردی وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ یعنی بدرستی الیاس
دخی بنی اسرائیل پیغمبری مرسل پیغمبردر بر نجلو دیمشلر الیاس ددکلری خضردر
اما صحیح بودر کم الیاس ایرقدر قروده یورر خضر دکزده یورر جزیره لرده یورر
عرفه کون عرفاتده بر بریله جمع اولورلر واول الیاس یوشع بن نون ذریتندندر
حق تعالی انی بعلبك قومنه رسول کوندردی انلر آنی یلانلدلر حق تعالی انلری قرانله
هلاك ایلدی الیاسه ددی یا الیاس دیله ندیده ندلرسن سکا ویره یم دیدیکه
الهی دلرم بنی سندن یکا کوتوره سن حق تعالی انی کوکه کوتردی بر زمان بر اهلیدی
بر زمان کوك اهلی اولدی هم آدملردن هم فرشته لردن اولدی کم فرشته لرله بله اوچر
ودخی بیوردی إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ • أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ
أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ • اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ
یعنی چون الیاسی قومنه کوندردك کلوب قومنه ددیکه یا قوم الله دن
قورقمزمسز یعنی قورقمك الله دن نولدی سزه کم اول بعله طپرسز کم بر اصتی سز
منفعت سز بوتدر اول خالقك کورکلوسن ترك ایدرسز اکا طپرسز که سزك دخی
آتالریکوزك پرورد کاری وخالقی اولدر ودخی بیوردی فَكَذَّبُوهُ

دخی

فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ • إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ • يعنى اول نفسنه طاملريوم
اول رسولمز الياسى يلانلدلر بدرستى انلر اول يلانلملرى سببيله اود عذابنه حاضر
اولسهلر الا مكر شولر حاضر اولنمزلركم شركدن وكفردن كندولرى خالص ايدوب
حق تعالىنك خالص قوللرى اولدلر ودخى بيوردى وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ
سَلَامٌ عَلَى إِلْ يَاسِينَ • يعنى بز اول الياسك صوكنجه كلنلر دلنده الياسه كوركلو
ثنالر قودق يعنى سلاممز ورحمتمز اول الياس اوزرينه دخى اكا ثنا بعث ايدن ثوسلو
اوزرينه اولسون إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ • إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ
يعنى اول الياس بزم محسن ومطيع قوللرمزدندر انوكيچون انوكله بز كوركلو معامله
قلدق هم كم انجيلين احسان اهلندن اولوب كوركلو عمل اتسه اكا دخى انجيلين كوركلو
احسان وعطالر قلورز ودخى بيوردى وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ • إِذْ نَجَّيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ • إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ • ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ • ودخى
بدرستى لوط دخى بزم مرسل پيغمبرلرمزدندر چونكه انى دخى قومنه وردبدك واروب
انلرى كلمهٔ توحيده دعوت قلدى انلر دخى انى يلانلدلر اكا اويمدلر بز اول لوطى
واكا اينانان مؤمنلرى جمله قورتردق الا اول عورتنى عجوزى ثم هلاك اولنلر
ايچنده بله هلاك ايلدك ودخى انلرك ايروغن بله قويبله هلاك ايدوب اوزرينه طاش
ياغدردق ودخى بيوردى وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ • وَبِاللَّيْلِ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ • يعنى حق تعالى مكه قومنه خطاب ايدوب بيوردى ديكه يا مكه اهلى
تجنكم سفر قيلاسز اول اولن قومك كوبلرنه صباح وقتنده وكيجه وقتنده اوغرارسز
هيچ انلرك حالنه نظر قيلوب كندوكوزه بر عبرت المزسز اكر سزده انسانيت
واكلمقلق وارايسه بو حالدن عبرت الوب بر انصاف ايدييدكوز اما سزده صفت
حيوانيت واركه احمقلق وطبيعت كندلكى واردركم غالب اولمشدر انوكيچون بو حاله
لردن متنبه اولمزسز وهر كسكم وعظ ونصايح قبول المسه حقه منقاد اولوب
طاعته يدلمسه اول دخى انلردن اولور ودخى بيوردى كيم وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ
إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ يعنى بدرستى يونس دخى بزم مرسل قوللرمزدندر
چونكه بز انى نينوى قومنه رسول كوندردك واروب اول قومى دعوت قلدى اول

قوم انى يلانلديلر اكا اويمدلر بز دخى دلدك كه اول قومه عذاب كوندرديدك امر ايتدك يونسه
كم اهلوكله بولرك آراسندن چيق بز بولره عذاب كوندره وزچون يونس حق تعالىدن
بو حكمى اشتدى اهلن الوب ايچلرندن چيقدى كتدى واول قومنه ديدكم سزه چون بنم دعوته
اويوب اوليا طار بوتلرى قويوب معبود حقه طپمدكوز حاضر اولك امدى كه سزه اوچ
كوندن دخى عذاب كليسر بو قوم انك سوزينه اعتبار قلمدلر يونس بولردن اوغرلين اهلنى
اهلن الدى كتدى يارندسى اول قومه عذاب اثرى بكلوردى ايكنجى كون دخى زياده اولدى
اوچنجى كون عذاب كلوب بولرى قپلدى چون بولر يقين بلدلركه عذاب كليسر بلدلركم يونس
سوزى حق اولدى چونكه يكا سكوب يونسى اسندلر كه اكا مطيع اوللر اول ديرسه
طوتلر تاكه بو عذاب بولردن دفع اولا نقدركه استدلر يونسى بولمدلر چون عاجز
قالدلر ددلركم يونس غايب اولديسه انك تكريسى حاضردر كلك اكا يلوارلم پس اولو
كيچى ار وعورت مجموع درلوب باشر اچوب اللهمه تضرع قلدلر اخلاص له حق تعالى
اول عذابى انلردن دفع ايلدى اول اخلاص له دوندكلرندن اوترو چون اوچ كون
كچدى يونس اشتديكه بولره عذاب اتمدى يونس غصه كلوب ملول اولدى اما ملول
اولدوغى حق تعالىنك تقديرينه موافق دكلدى كه بولردن عذابى دفع ايلدى بو اندن اوترو
ملول اولدى كه اول قوم اچنده يلانجى اولاوهم اول قومك عادتلرى بويديكم ايچلرندن
بركمسنك يلانجلغى ظاهر اولسه انى اولدررلردى پس يونس بلمديكه بولردن عذاب
رفع اولندوغى انلرك اسلامى سببندن اوترو اولدى ايله صندى كه بولره عذاب
كلمدى بو قصه غله اول قومى قويدى كتدى دكز كنارنه كلدى كوردى كه بر قوم كمينك
ايچنه تمام طولمشلر كتمكه قصد ايدر يورركن يونس ديكه بنى دخى كميه بله الوك
يونسى بله كميه قويدلر پس حق تعالى بيوردى إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ •
ديدوكى معنىسى بودر بوندن صكره بيوردى كيم فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ
يعنى يونس كميه كردى بر از كندلر دخى دكز موج اوزره اضطرابه كلدى
قيندى يقين اولديكم هلاك اولالردر او دلر اوتمزده بر قول واردر تكرىيه عاصى
انوكيچون حال بويله اولدى انى بولوب دكزه اتمق كرك كم بز بو افتدن سلامت
اولاوز پس واردلر قرعه برقدلر يونس ادنه چيقدى زلت انك ادينه ثابت اولدى

یونسك حجتی قالمدی کونترب یونسی دکزه. اندلو نتکم حق تعالی بیوردی فالتقمه
الحوت وهو ملیم یعنی حق تعالی امریله بر بالق حاضر اولوب یوتدی فی الحال
انی بولقمه کبی یوتدی بو حالده کم یونس کندو بیله اول فعل اوزره ملامت قلوردی یعنی الله
تعالی دستورنسز بو قومی کیدیدی که بو عقوبته اوغرشیدی پس ملیم دیو اول کیمسه
دیرلر کم ملامته لایق اوله کرك ملامت اتسونلر کرك اتسونلر چون یونس بالق
قرنده اندی اوچ قات قرکولق انی قپلدی بری کیجه قرا کوسی بر بالق قرنی قرا کوسی
بر دکز قرا کوسی اول قرا کولقلرده تنده حق تعالی یه تسبیحه تقدیسنه مشغول اولدی
نتکم حق تعالی انبیا سوره سنده بیوردیکم فنادی فی الظلمات ان لا اله الا
انت سبحانك انی کنت من الظالمین پس اول ذکره و تسبیحه مشغول
اولدوغی سببی اولدیکم بالق قرنندن خلاص اولمغه چاره اولدی نتکم حق تعالی
بیوردی فلولا انه کان من المسبحین للبث فی بطنه الی یوم یبعثون
یعنی اول یونس بالق قرننده بره تسبیح ایدجی قوللردن اولمسه ایدی تا قیامته
دکن بالق قرننده قالسر ایدی انك قبری اولا اولسردی پس بو یتندن یونی اکلمق کرك
کیم اللهه عبادت قلوب ذکره و تسبیحه مشغول اولمق دنیا بلاسندن قورتیلور هم اخرت
بلاسندن قورتلور نجات روزی قلور ومعصیته مشغول اولمق اکی جهان بلاسنه
مبتلا قلور و دخی بیوردیکم فنبذناه بالعراء وهو سقیم یعنی چون یونس
بره تسبیح قیلجی لردن اولدی بالغه امر اتدی که انی دکز کنارنه بر یره اتدی انی
نه بینیاد واردی نه اغاج نه حو دا اوت واردی بو حالده کم اول یونس خسته ایدی
خبرده اویله ذکر اولندیکه اول بالق قرننده انی ارتمش ایدی درتنغی دو کلمشدی
وبدنندن قیل اثری قالمامش ایدی دیرنور زیرا قرق کون اول بالق قرننده اکلمش
ایدی چونکه چقدی کون دوسی کون اتسی سنه طاقت کتورمدی حق تعالی بیوردی
وانبتنا علیه شجرة من یقطین. یعنی اول یونسك اوزرینه قبق
اغجن بیتوردك که اکا کولکه ایلیه هم انك یبرغی نازکدر کوسته طوقنوب
زحمت اتمزدی دخی خبرده کلمشدرکم چون یونس بالق قرننده دکز کنارنه اتلدی
بیجك ایچك نسنه یوغدی حق تعالی امر ایلدیکم بر کیجك اکا کلوردی کیدردی

انبیا سوره سنده در

انك

انك اولسدندن ایچردی اول قیق اغاجی کولکه سندن اونوردی اکا دکن کم کروینه کلیجه
قوتاندی اندن صکره اول اغاج قوردی یونس انی کوروب غایت غصه لندی و اغلدی حق
تعالی بیوردی وارسلناه الی مائة الف او یزیدون فآمنوا فمتعناهم
الی حین یعنی یا یونس بو دستی تحقیق بز سنی پیغمبر کوندردك بر قومه کم یوز
بیلدی بلکم دخی ارتوق کم یوز بیکرمی بیلدی انلرك هلاکیچون بو بله قیورمدك
بر قیق اغاجی قرودغنه نه یوق قیورردك غصه لندك سن انلری قودك قاچدك
حال بودرکم انلر کلی ایمانه کالدلر سکا اناب یزی یبلدلر انلرکیچون عذابی انلردن
دفع ایلدك برزمان دخی دنیاده باقی قودقکه اجللری مدتنه ایرشه اندن صکره
اولم طتدرم و ز دنیا ده اولنلر عاقبت اولم شربتن اچمیجه چاره یوقدر اکر بیك بیل
دخی عمرلری اولورسه پس یونس طروکلوب ینو شهرندن یکا سیر ایلدی ناکاه بر
اوغلنه اوغرادی قیون کودردی یونس اکا دیدیکه تحنك دونوب اوه وارا سن
اول قومه دیکل که بن یونسی کوردم اوغلن ایدر والله انلر بر قومدرکم قچن بر
کشی بر سوز سویلسه انی طانقله اثبات قلمسه دیکلرلر بندن طانق استسلر
نه دیه بن یونس ایدر اشبو یرلر کلی سکا طانقلق ویورلرکه سوزك کرچکدر دیو
پس اول اوغلن دونوب اوه واردی پادشاهه خبر ویردیکم بن یونسی کوردم سزه
سلام قلدی اکا انتمدلر تاکه چقوب اول ددوکی یره کالدلر اول براغاجلریله طانقلق
ویردلرکم بو اوغلن خبر ویردوکی کرچکدر چون اول پادشاه انی اشتدی اول
اوغلانك الن الوب تختنه کچوردی دیدیکه چون سن یونسی کوردك بره انك
بشارتن کتوردك پس بو ملکه پادشاه اولمغه سن لایقسن یعنی قرق بیل اول
اوغلن انلره پادشاهلق ایلدی یونسی خبر ویردوکیچون پس عاقل اولان یوننده
اکلمق کرك عاشقلر معشوق خبرن دکوردن کی حرمتلو اولسه کرك مؤمن
دعوا قلورکم بن اللهی ورسولی سودم دیر بو عجبدرکه بولر معشوقلرندن خبر
ویرن بولرك قتندن خور وحقیر و دشمن طوتلمش اولدر بوکا دلالت قلورکم دعوای
بلا نذر انوکیچون خبر ویرن حرمتسز اولور و دخی حق تعالی بیوردی فاستفتهم
الربك البنات ولهم البنون یا محمد صور مکه اهلنه کم سزك دیکوزده

یعنی

قزلرمی واردر وسزك اوغلانلركوز متقاتل ایدربو قضیته سببابودركم فرشتلرده بر
طایفه واركه انلره جن دیرلر ابلیس دخی انلردندر كافرلرك برنجلری دیرلركم بدرستی
اولد الله تعالینك اول جنیلر بولوكی قزلریدر ابو بكرانی ایشدیب دیدیكم انلرك انالری كمدر
دیدلركم جنیلرك اولولری پس حق تعالی بونندا اوتر ودیدیكم صور یا محمد مكه اهلنه كم بولر
نته كندولره اوغلانلری اختیار قلورلر و دیلرنه قزلر اختیار قلورلر ودخی بیوردیكم
ام خلقنا الملائكة اناثا وهم شاهدون یعنی یا محمد بولر تمزده
حاضر اولوب كوردمی طورورلردی بز فرشتلری دشی برتدق بولر انی كوروب خبرمی ویررلر
الا انهم من افكهم لیقولون ولد الله وانهم لكاذبون •
یعنی یا محمد آگاه اولوب خبردار اولكم بوسوزدخی بولرك یلانلرندندركه ایدرلر
اللهك اوغلی قزی واردر حقیقتا بولر یلانجیلردركه سوزلری افترادرو دخی
بیوردیكم اصطفى البنات على البنین یعنی یا محمد بوكافرلر دیرلركم
اول قزلری اختیار قلدی اوغلانلر اوزرنه آیا بولركم ما لكم كیف
تحكمون • افلا تذكرون یعنی نه اولدیكز سزه یا مكه قومیكز اول
حقده بونك كبی باطل حكملر ایدرسز عقلیكز دیوشنوب اوكوتلنمز سزكم اول
اوغلاندن قزدن منزهدر قزلر اختیار قلمقدن بریدر بوسوز انك شاننه لایق
دكلدر اول یوجه دركه بونسنه دن سزه وصف ایدرسز ودخی بیوردیكم ام لكم
سلطان مبین • فأتوا بكتابكم ان كنتم صادقین یعنی آیت
یا محمد بولركم بوسوزكم سز دیرسز ظاهر حجتكوز ودلیلكوزمی واردر شول كتاب
ایچنده سزه اندردیكی كتوروك اول حجتكوز وعذركوز ندر بوسوزاوزرنه كم دیر دكوز
كورالم اكر بو دعوینه كرچكسكوز وجعلوا بینه وبین الجنة نسبا ولقد
علمت الجنة انهم لمحضرون • سبحان الله عما یصفون • الا عباد الله
المخلصین یعنی بومكه كافرلری كه بدرستی ابلیس رحمان قردشیدر الله تعالی
بو آیتی كوندروب بیوردیكه بوقبیله قریش اللهله ابلیس اراسنده قرابت و
ونسبت می ثابت قلورلر ایدرلركم بوملایكه لر جنلردن اللهك قزلریدر دیرلر
بدرستی اول ملایكه لردخی كلی بولر انلر وكچوده تكرنك قزلریدر دیرلر اول آیله دینلو

كلی

اولیسرلرم

كلی اوده حاضر اولورلر بلكه اول فرشتلره دستور ویرلسركه انلرك حقنده بوسوزلری دیلر
اوله انلرا ولیدی اول دینلری التوب طاموید قوبلر حق تعالی بریدر منزهدر اول
ظالملر وصف اتدوكی سوزدن حقیقتا انلر اول اودعذابنه حاضر اولسرلر الا شول قوللر
حاضر اولمزلركم انلر اللهی برلیوب مخلص قوللرینا ولدلر بونك كبی سوزلردن نفارغ
اولدلر ودخی حق تعالی بیوردیكم فانكم وما تعبدون • ما انتم علیه بفاتنین
الا من هو صال الجحیم یعنی بدرستی سزدخی اول نسنه كم آكا طپرسز الوكوزدن
كلمزكم بركمسنه كمراه قلوب ازدره سز الا شول كمسنه ازدرورسزكم بز علم ازلده انك
ضلالتنی وجحیم طاموسنه كرمكلكنی تقدیر اتمشوز اوكمسنه ازدرمق براوكمق
سزك الكوزده دكل اما هر بركوزه شول قدر اختیار ویرمشوز هر نسنیه قصد اتسكوز
اكرخیر اكرشر اكا كوجكوز یتر وكچی ایودن ویاوزدن برنسنیه قصد اتسكوزكم اشلیه
یا سویلیه سز بز سزه قدرت ویرورز هر نكم سز اشلراول سزك كسبكوزدر انوكله جزا
اولنورسز خیرسه خیر شراسه شر سویلیبنلرك اعتقادی بودر زنهار جبریلر
اعتقادینه وارمه كم نه كوركسه اشلیاسن دخی نیم الوهیمنه كلور الله اشلتدی دیرسن
بو باطلدر بوسوزدن لازم كلوركه كوكدن انن كتابلر یلان اوله وكلی پیغمبرلر
یلان اوله نعوذ بالله بوسوزدن كفر لازم كلور بس مؤمن اولن كركدركه بوندن
صقنه آخروقت ایماننی شیطان نصیبی قلمیه ودخی بیوردیكم وما منا الا له
مقام معلوم • وانا لنحن الصافون • وانا لنحن المسبحون •
یعنی اول كافرلر فرشتلر حقنده افترا ایدب بونك كبی باطل كلمجی سویلدلر
حق تعالی انلرك باطللرن آشكاره قلمغچون امر ایلدی جبرائیله كم یا جبرائیل
ایت محمده خبرویر دكلوز بز بوفرشتلر جماعتی الا هر برینك كوكده معلوم مصلاسی
واردركم بز انده اللهه عبادت قلورز ودخی بز دوكلمز اول عبادتده صف طوتوب
طورمشوز اول معبود قدیمه تسبیح ایدب طاعت قیلورز مجاهد روایت قلور
ابی ذردن وابی ذر دخی ایدركم رسول حضرت بیوردیكم اطت السماء وحق لها
ان تاط یعنی كوكلر اكلدی حقدر آكا كم اكلدیه زیرا اول كوكلر ایچنده برقریش
یر یوقدر الا انده بر فرشته الننی قویوب سجدیه وارمشدر معنسی آكا اشارت

قلودکم کلی ویرشتلر حق تعالینک قولیدر اکا طاعت ایچون یرادلمشدر اولکافرلرك
سوزی یلکش و باطلدر حق تعالی انلرك سوزن رد ایدوب دخی بیورر دیکم وَإِنْ كَانُوا
لَيَقُولُونَ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأَوَّلِينَ • لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ
الْمُخْلَصِينَ • یعنی بو مکه کافرلری دیدیلر کم اکر بزه دخی بر کتاب ویر
رسول کلسیدی اول یهودیلره و نصرانیلره کلدکی کبی بز دخی ایمان کتورب
اللهك مخلص قوللرندن اولوردق انی بیلورلردك فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ یعنی بز محمدی انلره کوندردك و اکا قرآن کبی کتاب اندردك
انلر اول سوزلرنده طورمیوب محمدی و کتابمزی یلانلیوب کافر اولدیلر اما تیز اوله
کم بیلدلر اول کفرلرنك سببیله بولره دنیاده دپلتمك و اهل و اولادی اسیر
اولوب مالاری غنیمت اوله و آخرتده طامو عذابی ابدی اوله و دخی بیورر دیکم
وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ • إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ
وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ یعنی یا محمد بزم کلمه موز بویله سبقت
اتمشدر کم بز رسوللرمزه نصرت قلاور نتکم بو آیتده بیورر کتب الله لاغلبن
انا ورسلی یعنی حق تعالی تقدیر قلوب فرض ایلدی بیورر دیکه عزتم جلالم حقی
بن دخی بنم رسوللرم دخی دشمنلر اوزره غالب اولورلر یعنی رسوللر منصور
قوللرمدر دشمنلر و دخی حقیقتا بزم لشکرمز کم رسوللر و مؤمنلردر دنیاده
غالبلردر حجتله و آخرتده دخی غالبلردر که مغلوب اولمزلر و دخی تسلی قلوب
رسولنه بیورر دیکم فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ • وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ •
یعنی یا محمد بو کافرلردن یوزوکی چویر قتلان شول وقته دکن که بولره قتال
امر ایدم زیرا بو قصته دخی قتال بیورلمزدن اولکدر و دخی بولره بیلدرکه تیز
اولا بوللر اول وقت که کوزلریله کوره لر بولره نه عذاب اولنسه أَفَبِعَذَابِنَا
يَسْتَعْجِلُونَ یعنی بنم کبی پادشاهك عذابنه اوغرامغه اوز لرمی کم کلوب سکا
دیرلر یا محمد اول بزه وعده قلوب تورقندغك عذاب کرچکسه کتور کورالم
یعنی بولر ایلمی زعم ایدرلر که بزم عذابمزه طاقت کتوره لر فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ
فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ یعنی چونکه اول بزم عذابمز بولرك یقیننه

یعنی سوء عادلر

کله

کله نیبا و ز صباح کورسن سن اول عذابله قورقودلنلرك صباحلرن روایتدر
رسول حضرتندن صلی الله علیه وسلم شول وقت کم اول رسول خیبر اوزرینه قوندی
دیدیکم خیبر هلاك اولدی زیرا چونکم بز بر قومك میداننه قونسه وز
انلر قورقودلمش قوم اولدلر دخی ایمانه کلمیلر انلرك صباحی نیبا و ز صباح
اولسه کم انلره اللهك عقوبتی ایرشه کرو اکیچی کز حجت و تاکیدا ولماغچون
مبالغه برله بیورردی وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ • وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ •
یعنی یا محمد بو کلمه کافرلرك سنوکله قلدقلری ایشه طرلغتمه بولری قو قودب
بنم عذابمدن خبر ویر تا اکادکن که بولره قتال بیورم مکه کروسکا فتح ایدک
و یوم بولر اول وقت کورسهلر کم نیه اوغرسیهلر بونده صکره کندو ذاتنی
کافرلر سوزندن تنزیه اتمکیچون بیورردی سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا
يَصِفُونَ یعنی حق تعالی ایدر یا محمد سنك ربك کم عزت و قدرت اصیدر
منزهدر اول نسنه دنکه کافرلر انی وصف ایدرلر وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ •
یعنی حق تعالینك سلامی اوله رسوللر اوزرینه اولسونکه بنم خبرلرومی قوللرمه
ایرشدردلر تقصیر لق اتمدلر بو آیتده دلیل وارکه مؤمنلر جمیع رسوللره سلام
ایدلر و عزتله اکلر و دخی بیورر دیکم وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ یعنی
چوق شکر و ثنا اول اللهه کم اول کافرلری هلاك ایدب رسوللره نصرت و یردی
و دخی حق تعالی حضرتنه حمد ایدب اکا تنبیه قلدیکم قوللری دخی دایم اکا حمد قلالر

سُورَةُ ص مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانٌ وَثَمَانُونَ آيَاتٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ یعنی حق تعالی بیورر که بونك معنیسی متشابهدر کمسه
بوکا دیمزکه بونك معنیسی حقیقت بودر اللهك مرادی بوندن بیلدوکن کرو الله بلور
اما تفسیر اهلنك هر بری عقلی ایرشدوکی قدر حق تعالی حضرتنك الهامیله تأویل
قلدیلر اما مقصودی کرو الله تعالییه تفویض قلدیلر بعضلر دیدیلر که ص معنیسی
الله تعالی وعده سنده صادقدر نکه ددی بینه کتوردی خلاق انلر عمل صالح اشلیندر

جنت و دیدار و یورر یا و زعملرا ایشلیلرك بزكدن ایروغن فضیلیله برلغار یاخود عدل
ایدب كنامی نیقدلوی عذاب و عقوبت ایدر اندن صكرم عفو ایدر كرو جنته قویار اكر ایمانله
كتسه و بر نجلو ددلوكم ص قسمدر یعنی اندا ایچمكدر و القرآن دوكی دخی اكا
عطف اولنور اول دخی اندندر معنسی دمك اولور كم اندا ایچرم سورهٔ صاده دخی
قرانه ابن مسعود ایدر ص والقرآن معنسی دمك اولور كم سیز قرانی تصدیق لكه
انی حقیقت كرجك لك بلوك تا كه حقدن باطلی تمیز ایدب بلاسز اما ضحاك ایدر
ص معنسی الله تعالی نكم بیوردی كرجكدر دمك اولور اندن بیوردیكم ص والقرآن ذی
الذكر یعنی قرآن حقیقه شرف و عزت اسدر و دخی اندن اوكدن انن
كتابلرك قصه لری ایچنده در بل الذین كفروا فی عزة وشقاق یعنی بو كافر
لرك قرانی یلانلیوب ایمانه كلمدكلوی بو دكلكم بر ظاهر حجتلری اوله انوكله عذر
ایدلر بلكه بولر غایت تكبرلك ایچنده درركم دنیاده خلاف ایدرلر بلكه بولر غیرت
جاهلیت برله عداوت طوتوب كندولری نجاتدن ایراق قلورلر بوندن صكره بولره
اندار ایدب بیوردیكه كم اهلكنا من قبلهم من قرن فنادوا
ولات حین مناص بر نجلر دمشلر كم بو ایت حق تعالینك اندا ایچد وكنك
جوابدر كم ص حقی و قران حقی بولردن او كدن بر نجه امتی هلاك قلدق اول
كتابمزی و رسولمزی یلانلدقلرندن اوترو ابخه چاغرشوب دنیاده مدد دلدلركه بوله
قچاجق بر بولنمدی تا كه عذابمزدن قورتلالر كلبی ایدر یعنی اول كافرلرك مؤمنلرك
قتال اتدكلری وقت عادتی بو یدیكم بعضی بعضسنه دیردی مناص یعنی بزی لغتنده
دمك اولور كم برا و غردن حمله ایدك كندو كوزی بولره او دك اولن اوله قورتلو
قورتله پس چونكم عذاب كلدیكر و اول عادتلری اوزرنه بر برینه مناص دیو چاغرشدیلر
حق تعالی بیوردیكم ولات حین مناص یعنی شمدی سزه قچاجق یر یوقدر
كم بو عذابدن قورتلسز و دخی بیوردیكم وعجبوا ان جاءهم منذر منهم یعنی
كافرلر عجبلندلر انی كم بولرا و قورقودجی كروكندولردن كلدی یعنی بولر عربدی
هم بولره كلن رسول دخی عربلرك كی فصیحی ایدی كه اول محمد سیدالكاینا تدر
وقال الكافرون هذا ساحر كذاب یعنی چون رسول ثقلین رسالت

دعوبیسن قلدی بو كافرلر غیرته كلوب انی كوترمدلر دخی دلركه اشبو محمد ساحردر بلا حجت
كه ایدر بن اللهك رسولیم اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشیء عجاب
یعنی بو محمد كلدی بونی دعوی قلور كم اله بردر اندن اوتوراله بو قدر بو بر تكری
بزم حاجتلومزی یرنه كتورمكه نجه قدرتی یتیر بر نجه یاشرهر بزم بو نجه معبودلریمز
دخی كلسته ایرشمز اشبو ایش غایت عجبدر و دخی بیوردیكم وانطلق الملأ منهم
ان امشوا واصبروا علی الهتكم ان هذا لشیء یراد امام ابو اللیث
ایدر ابن عباسدن بو یله روایت اولندیكه ابو طالب چونكه صیر و اولدی قریشدن
بر جماعت دیرلوب انك قتنه كلدلر ددلركه یا اباطالب سنك اولقر دشك اوغلی بزم
معبودلرموزه سوكر بونك كبی سوزلر دیر و بونك كبی اشلر ایشلر بز اندن قتی
انجندك اكا بركمسه كوندر انی اول سوزدن یغ والا جهان خرابه وار دیسن ابو
طالب اكا بركشی كوندردی كه انی اول سوزدن نهی این ابو طالبك یاننده اوتورجق
بر یوشجه بر وارهدی ابو جهل لعین قوهقدیكه اول رسول كلوب عمسی یاننده اول یرده
اوتورمه انی ابو طالب اسركیه اكا قتی بتون سوز سویلیه بولرك دخی مقصودلری
برنه كلمیه اول قورقودن ابو جهل صچرایوب اول یره كجدی اوتوردی ابو طالبك كشی سی
واروب رسوله دیكه سكا عمك ابو طالب سلام ایدب ستی قغزر رسول فی الحال
طودب عمسی قتنه كلدی اوتورجق بر بولمدی الا قپو یاننده یر بولدی اوتوردی ابو طالب
اكا دیكه یا قرداشم اوغلی محمد بو سنك قبیلك سندن شكایت قلورلركه سن
بولرك معبودلرنه بونك كبی سوكوب اشلر ایدرمش سن نیچون بو یله ایدرسن
ددی رسول الله صلی الله علیه وسلم دیكه یا عمی بن بولردن دلمزم الا بر سوز
دلوم كه دیلر قورتلالر تا كه جمیع عربا اول سوزیله بولره مطیع اولوب حرمت
قلالر و دخی عجم قومی اول سوزیله بولره خراج ویرهلر ابو طالب دیكه اول
نه سوزدر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیكم لا اله الا الله محمد رسول الله
دیلر بونی ایشدیب اول قوم تیز قوبرله طرو كلدلر اكلوندن طونلرن براغوب
ددلركم بو محمد بو دكلی معبودلری ترك ایدب بر معبوده مطیع طوتار بو ایش
كی عجب نسنه دركم بو بر معبود بو نجه معبودلریا شرهدو غنی اشی نجه باشره

پس اول اشرافلردن بر بولك جماعت دیرلوب ابوطالب قتنه واروب بونده ددلر
کم ثابت اولك نولنك صبر ایلك بو معبودلرك عادتی اوزرنه کم مراد بو بو
اهلی وجوده کلمکه بوذرلرسز هیچ براش تمام اولمز ما سمعنا بهذا فی الملة
الآخرة ان هذا الا اختلاق یعنی اول کافرلر ددلرکم بزه بو سوز یکه محمد
دیر هیچ اشتمدك دخی ملت اچنکی یهودی ونصرا ایندر دکلدر بو سوز بر یلان
سوزدرکه کندوکندودن دوزمشدرلر کم بو یلان سوزیله بو خلقی کندویه
اویدرمشکم بو سوزی شمدی مسلمانلر دیرلر انلرك حقنده کم خلقی حق یوله دعوت
قلوب فسادن طاعته یلتیلر دیلرکه بو دخی بر دکان قورمشدرلر
کندویه سبب ایدنمشدرکه خلقدن عزت بوله انوکله سبب ایدنوب دیرلك
ایده اکر بو ددکلری حقدر بونلرك کبی ایدر طایفه دخی چوقدر بلکه اکثر
بودر اما اهل اخلاص دخی کسك دکل لیکن بولر نظرلرن همان کلی سنه
بر قلورلر عقلله ادراك ایدیمیز قلمزلر قطع حکم ایدرلر نتکم بولر هب
ریا اهلدر بو سوزدن اوکش خطایه دوشرلر خبرلری یوقدر ودخی حق تعالی
بیوردیکم أأنزل علیه الذکر من بیننا بل هم فی شك من ذکری
بل لما یذوقوا عذاب یعنی حق تعالی خبرویرر کم بو کافرلر حسدلردن
دیرلرکه بو محمدمی مخصوص اولدی بزم ارامزده کم نبوت اکا ویرله بوکا
بو سوزی تحقیقاله دیمزلر بلکه بولر بزم کتابمزه شك ایدوب کمان ایدرلر حق
ایدوکنه اعتقاد اتمزلر وبزم برلکمزه دخی انکار ایدرلر بلکه بو شك وبو انکاری
اندن اوتوایدرلر کم هنوز بولر دخی بزم عذابمز طتمدلر اما اینزاولا کم طتلر کمانلری
کوتزله بر بیوده کم اصلا فایده قلمیه ودخی بیوردیکم أم عندهم خزائن
رحمة ربك العزیز الوهاب یعنی الله تعالینك رحمتی خزینه
لرینك مفتاحی بولرك الندهمیدرکه کیمه دیلرلرسه نبوتی اکا ویره لر بلکه
بویله دکل حق تعالی الندر فضل انوکدر کیمه دیلرسه اکا ویرر ملکتدن غالبدر
وکیمه دیلرسه وقهایدر عطای چوق قلور ودخی بیوردیکه أم لهم ملك
السموات والارض وما بینهما فلیرتقوا فی الاسباب یعنی

بو یرله کوك ملکی ودخی بو یرله کوك اراسندن نه وارسه بوظالملر وکافرلرکم بو
پیغمبرلکی کندولرکیمه دلرسه ویره لر بلکه بو جمیع ملك اللهکدر کیمی دلرسه
پیغمبر ایدر مختار اولدر اول کیمی دلیوب اکا وحی ایدر رسول اولدر اکر بو کافرلر
حق تعالی حکمته راضی اولمزلرسه وانك فعلنه راضی اولمزلرسه کندو ترهیب چاره
ایدنسونلرکم کوکلر قپوسندن یوقرو چقلر بزم حکمموزی منع ایدب کندو دلکلرن
یرینه کتوره لر بو سوزلر کلی اول ظالملره سرزنشدر هم انلره عاجزلغن بلدروب
قورتمقدر بو حکمه منزجر اولوب یغلنلر زیرا توداولان کورك کم مولالری
حکمته راضی اولا مرنه حکم ایدرسه اول حکم کندو نفسنه خوش کلمیه دخی منع اتمك
الندن کلمه ودخی بیوردیکم جند ما هنالك مهزوم من الاحزاب
یعنی بو کافرلر چوق بزم رسولمزی اولدرمك قصدن ایدرلر بلسونلرکم بولرده
بر صنقمش هلاك اولمش چریدر که نصرتمز رسولمزه کلدی بولرك مقصودی یرینه کلمجك
دکلدر حق تعالینك بو کلامی بدر واقعه سندن اوکجق نسنه دن خبرویروب تنبیه
قلمقدرکه بو نصرت انده رسوله واقع اولدی قریشك جمیع اعیانلری هلاك
ایدوب قیو برقدی ودخی حق تعالی رسولنك خاطرن رعایت ایدوب ملول
اولمامق ایچون بیوردیکه کذبت قبلهم قوم نوح وعاد وفرعون
ذو الاوتاد یعنی یا محمد بو کافرلر سنی یلانلدقلرینه خاطرك ملول طوتمغل که
بومکه قومندن اول نوحی یلانلدلر وعاد قومی هودی یلانلدلر وفرعون دخی محکم
بنیاد راستدی غایت قوتلو ادی ومیخلر اتیدی یعنی دورت میخ دوزدرمشدی
هر کیمه که قاقسه اول درت میخله انی یره میخلردی اول دخی قومیله رسولمز موسایی
یلانلدلر ودخی بیوردی کم وثمود وقوم لوط واصحاب الأیکة
أولئك الاحزاب یعنی یا محمد یلانلیندلر انجق انلر دکل بلکه ثمود قومی
لوط پیغمبری ومیشه قومی شعیب پیغمبری یلانلدلرکه بولر کلسی پیغمبرلری
اوزره جمع اولدلرکه انی هلاك ایدلر بو قریش دخی اول جماعتلردن بر بسیدر
سنك اوزروکه هجوم اتمك دلرلر ان کل الا کذب الرسل فحق عقاب
یعنی دکلدر بو کلسی الا انلردرکه کلن رسوللرمزی یلانلدلر بزم دخی عذابمزد

اتلره واجب اولدیکم هربرینه برعذاب ایله هلاك ایلدك وَمَا يَنْظُرُ هٰؤُلَاءِ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَا لَهَا
مِنْ فَوَاقٍ یعنی یا محمد بو سنك قومك منتظر لر دکلدر الا شول بر اقلجا النعمه منتظر لر
کم قچن واقع اولسه کرو رجوع اولمق یوقدر اولدر قتی بر صیحه در که واقع اولوب قوردقدن
عقللرینی یا وقلوبلری شول اسرکه دونلر کم هرکز کرو انلره ایلمق بولنمیه وبر محنته
اوغرایلر کم صوکنده راحت بولنمیه ودخی حق تعالی بولرده خبر ویروب بیورر دیکه
وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ابن عباس رض ایدر بو
ایتك سبب نزولی بودر که رسول علیه السلام قریش قومنه دیدیکم هر کسکم اللهه
ایمان کتورمیه دینی کرچك بلمیه یارین قیامت کوننده انك براتی صول النه ویریلو
اول قوم قریش رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سوزینی لطیفیه الوب دیرلر ای بزم ربمز
برالتمز بزه دنیاده تعجیل قل ویر کل حساب کونی کلمزدن اوکدن یعنی بو سوزی انکار
یوزندن دیرلر رسول حضرتنك مبارك خاطری بولردن طارلغندن حق تعالی کرو انك
خاطرین ایچون بیورر دیکم اِصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ
ذَا الْاَيْدِ اِنَّهُ اَوَّابٌ یعنی یا محمد صبر ایله بو کافرلرك سوزلری اوزرینه
کم سکا دیرلر وسنی یلانلرلر اول بزم قولموز داودی انکم طاعتده غایت قوی ایدی
دایم بزم طاعتمزه اقبال ایدیجی ایدی بزه مطیع قوللردن ایدی اِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ
مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِشْرَاقِ یعنی بز طاغلری مسخر ومطیع قلدق اول
داوده کم قچن اول بزه طاعت ایدوب تسبیح اتسه هر کونك اوّلنده واخرنده
طاغلر دخی انوکله بیله بزه تسبیح ایدرلردی طاوس روایت قلور ابن عباسدن که اول
اصحابنه دیدیکه هیچ قراندن قشلق نمازن بولدکوزمی دیدلر کم یوق ابن عباس دیدیکم
حق تعالی بیورر دیکم وَالْاِشْرَاقِ دیدوکی اول قشلق نمازیدر کم داود علیه السلام قیلورلردی
ودخی حق تعالی بیورر دیکم وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ اَوَّابٌ یعنی یا لکوز
داوده طاغلری مطیع قلدق بلکه قوشلر دخی انك قتنه جمع اولورلردی انوکله بزی
تسبیح قلورلردی ودخی بیورر دیکه وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَاٰتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَ
فَصْلَ الْخِطَابِ یعنی بز انك صقلیجی لرنی قوی قلدق ودخی اکا علم فهم وپیغمبرلك
ویردك دخی قولر اراسنده طانقلغله واندله حکم اتمك ویردك سقاتر ایدد

هرکیجه

هر کیجه داود علیه السلام صقلردی محرابنه اوتوز اوچ بیك کشی حق تعالی انك ملکنی قوتلو
قلدقدن دیدوکی بودرکم دخی خبرده کلمشدر که شویله روایت اولنددیکه برکشی براوغلانه
ظلم ایدوب اوکوزن الدی اول اوغلان اوکوزن دعوی قلدغی ایچون اول کشی انی شیلایله اوردی
اول اوغلان انك ظلمندن برزم دلیبو داوده م قتنه کلدی اول کشیده اوکوزن دعوا قلدی
اول کیجه دوشنده حق تعالی اکا ایلدرا الهام قلدیکه اول کشی اولدره اول اوکوزی الوب
اوغلانه تسلیم ایده داود اوینوکلدی دیدی بو دوشه عمل اتمك اولمز شاید سهو اوله
اولدم جبرائیلکلوب اشکاره اولمحکم اوزره وحی کتوردی داود اول حکمی بنی اسرائیله
خبر ویروب بنی اسرائیل انی ایشدیب طرلغندلر دیدلر کم برکشی براوغلانه شیلایله اوردی
سن انی اندن اوتروده دیلرمسن داود دیدیکم بو بربو بیقدر کم حق تعالی بیورمشدر چون
بنی اسرائیل بلدلر کم حق تعالی بیورمشدر الله تعالی امر بیدر اسم اولوب مطیع اولدلر داود
اول کشی حاضر کتوردی اکا دیدیکم حق تعالی بکا ایله بیوردیکم سنی اولدرم او کشی دیدیکم
کرچك ایتدك یا تکرینك پیغمبری که بن انك اتاسنی الدایوب اغز اراسندن الدایوب
اولدردم اوکوزن الدم پس داود دخی اول کشی اولدردی الوری کرو اوغلانه ویردی بو
سببدن داودك هیبتی زیاده اولدی دیدلر کم داودك حکم ایدرسه الله تعالی حضرتنك
وحیله در بوندن صکره حق تعالی کوکدن بر زنجیر کوندردی شویله معلق
اصلمشدی بیوردیکه کرو خلق اراسنده بو زنجیرله حکم ایلکل هر کسکم الین صونوب
اول زنجیره ایرشه بلکلکم اول حق اوزره در او کم صونوب الی ایرشمیه اول
باطل اوزره در بر زمان اول حکم اوزرنه اولدی زمانه بر کشی بر کمسنه مکر کم کوجله
بر دانه انجو سن الدی الندکی عصانك ایچن اویوب اول انجوی اول عصایه
کز لدی اول انجو استی اول انجوی دعوی ایدوب انوکله داوده کلدلر انجوی
دعوا ایدن دیدیکه اشبو کشی بنم انجم الدی کوجله بن سوزمی کرچکیکن یلان
دکولن الین اوزتدی زنجیره ایرشدی واول انجو الن انجو استنه دیدیکم
مدارا شبو عصامی طوت چون اول انجو استی عصایی النه الدی دیدیکم بن انجوسنی
بوکا کوردم سوزمدر یلان دکولم اولدخی زنجیره الن صونتدی الی ایرشدی
داود بو ایشدن متحیر اولدی پس اول وقت زنجیر کرو کوتورلدی حق تعالی

امر الدیکم اندن کیرطا تعاله حکم این حق تعالی اکا حکمت و فصل خطاب ویردک دیدوکی
بو یدیکه ذکر اولندی و دخی بیوردیکم وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا
الْمِحْرَابَ یعنی یا محمد اول دعوجیلرک خبری سکا ایرشدیمی شول وقتکم محرابه
چقدلر داودک محرابنه صوردلر بردن بوقرو یوجه اولدیغیچون حسن بصری
ایدر داود کونلرنی درده اتمشدی برکون خاتونلریله مصاحبت قلوردی برکون
خلق اراسنده حکم ایدردی برکون الله تعالی حضرتنه عبادت ایدردی وبرکونی
بنی اسرائیل ایچون قومشدیکم اندن نسنه صوروب اوکرنه لر برکون بنی اسرائیل
قومند صوردیکه تنفکرلک کوچی یتزکه برکون الله تعالی عبادتندن فارغ اوله
شیطان هیچ بروجهله اکا الم ایرشدرمیه ددلرکه با تکری بیغمبری هیچ بر مزک
الندن کلمز داودم کوکلندن کچوردیکه مکرینم کوجم یته دیو کلوب محرابنه کردی
قیوسن بغلدی محرابه قرشو طوروب نماز قلوردی بر قوش کلدی غایت کوزکلو
درلو درلو زینتله بزنمش کلوب داودک یقیننه قوندی داود اکا نظر قلدی
کوکلنه غایت خوش کلدی اندن کوکلنه برنسنه دوشدیکه اکا یقین واره طوته
قالقوب اکا یقین کلدی حریص اولوب طمعاله الن صوندیکه طوته قوش برز کرودک
کجدی اوچ کز قوندی طوتمدی دردنجی الی ارقاسنه طوقندی اما کرو حطا اتدی
طوتمدی قوش قالقوب محرابک دردجسته قوندی اول محرابک اردندن بر
حوض واردی بر خاتون اندن غسل این بوروردی داود کروقالقوب دردجیه
واروب الن صوندی که اولدردنجی انی طوته کرو طوتمدی قوش اشغه ایندی داود
اردنجه نظر قلدی ناکاه کوزی طوش کلوب کوردیکه بر عورت غسل ایدر اول خاتونک
دخی داوده طوش کلدی فی الحال صاچنی چوزوب انوکله کودسنی بوردیوب اورتردی کوزی
داودک نظری اول خاتونه طوقندوغندن کوکلنه بر وسوسه واقع اولدی انوکله
عبادتدن حضوری بوزلدی نیزجک محرابیدن اشغه ایندی اول خاتونک اونه واره
صوردم کم سن کمسن واردی انی بولوب صوردی اول خاتون خبر ویردی که کمدر داود
ددیکم سنک حلالک وارمدر اول خاتون ددیکم وار دد فلان لشکرله فلان یره
کیدن

کیدیطورر انی ایشدیب دوندی اوه کلدی اول صوباشنه کوندرمشدی اکا بنی بازدی
ددیکه جنکم بنم برادم سکا ایره اولحتا اوغلی اوریا یی اول اتلولشکرک مقدمی
قلاسن چونکه بنی اکا ایرشدی اولسوزی بیننه کتوروب انی چری باشی قلدی ایلرو
طوندی چون دشمنه مقابل اولدلر اوّل اول اوغرشدی دوشوروب اندن شهید
قلدلر داوده انک وفاتن ایشتدی کویدی تا اکا دکن که انک عدتی تمام اولدی
اندن دلیوب انی چقتلندی وقتلرده برکون داود محرابنده اوترمشدی اکا ایکی فرشته
چقه کلدی قیو بغلویکن داود انلری کوروب قتی قورقوبه دوشدی نتکم حق تعالی
بیوردی إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ
بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا
إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ اول فرشته لر داودک قورقدوغن بلدلر که قورقمغل
بز ایکی دعوجیلرز بروموز بروموزه حدن کچوب ظلم ایلدی سکا کلدک بیلدلر که عدلله
حکم ایلکل جور وحیف ایلکل و دخی طوغری یوله دلالت ایله داود دیکه دیک
دعویکز ندر ایدک ایشیدیین بولر خبر ویردلر که حق تعالی خبر ویردی
إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ
أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ یعنی اول ایکی فرشته نک برسی دیکم
اوشبو بنم قرداشمدر بونک طقسان طقوز قیونی وابنم بر قیونم واربکا غالب
اولوب دیرکه اول بر قیونی دخی بکا ویرا و لدخی بنم ملکمدن اولسون دیر سن ندیرسن
داود بولره جواب ویردی نتکم حق تعالی بیوردی قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ
نَعْجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى
بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ یعنی داود
اکا دیدیکه حقیقتا بو قرداشک سکا ظلم اتمش کم سنک اول بر قیونکی الوب
کندو طقسان طقوز قیونته قتمق دلمش بردسنی بو شریکلرک چوغی بعضسی
بعضسنه ظلم ایدر الا مکر شول کمسلرکم ایمان کتوروب عمل صالح ایشلیلو انلر ظلم ایلمز لر
بولر دخی ازدرکم بربرنه عدل ایدوب ظلم ایتمیلر چون داود علیه السلام بونلرک
اراسند بویله حکم ایلدی بو فرشته لر دلمدیلرکم کتدولری اکا بالدورم لر

تا که بو دعویدن مقصود نیدوکن داود فهم ایلیه اول طقسان طقوز قیوندن مراد داوده تنبیه
قلمق ایدیکه انک طقسان طقوز عورتی وارکن اول اوریانک بر عورتن دخی کندو المق دیلدی
پس اول ایکی فرشته بر برینه باقشوب کلمسدی داودک کوزینه قرشو کوکه کوتریلدیلر داود چون
انی کوردی بلدیکه حق تعالی انی اول ایکی فرشته لر ایله حکمده امتحان ایدوب ابتلا قلدی نتکم
حق تعالی بیوردی وظن داود انما فتناه فاستغفر ربه وخر راکعا
واناب یعنی داود بلدی یکه بنی اول فرشته لر ایله ابتلا قلدق صوچینی اکا تنبیه قلدق و اول سجده
دخی ربندن مغفرت طلب ایدب توبه ایله الله تعالی طاعتنه مشغول اولدی قرق
کون سجدیه وارب باشنی یردن قالدرمدی الا ایجون نماز وقتدن قالدردی اندن
کرو سجده یه واروب اغلردی اول خطا بندن اوتری نه طعام یردی نه صو ایچردی تا اکا
دکن که حق تعالی دن وحی کلدیکم یا داود کوتور باشکی یردن سنک صوچکی عفو ایلدک
اما کلبی ابن عباسدن روایت قلدیکم قرق کون داود سجدیه واروب اغلدی کوزی یاشندن
وبرده یا تمغدن یوزینک دریسی چوردی دوشدی کوزی یاشندن اوتلر بتوب باشی
اوت ایچنده قالدی نیاز ایدب دیدیکم یا رب بنی نته اسرکیاسن بن بلورم که سن بندن
انتقام ایدیسرسن اول خطامدن اوترو چونکم داوددن بو تضرع کلدی الله تعالی
جبرائیلی ویردی کلوب داوده دیدیکم یا داود الله تعالی سکا سلام قلدی دیدیکم
وار اول اوریانک قبرندن حلاللق دیله فلا کون داود واروب اوریانک قبری اوزرینه
چاغردی حلاللق دیلدی اول قبردن اواز کلدیکه یا تکری پیغمبری حلال قلدم داود کرو
دوندی اوینه کلدی جبرائیل دخی کرو کلدی دیدیکه یا داود اوریایه بو خطاکدن خبر
ویردکمی کم اکا نیلدک دیدی داود یوق جبرائیل دیدیکه پس کرو ایشک همان صنایعدر
یوری وار خبر ویر نه واقع اولدیسه داود کروا اوریانک قبرینه واروب نه واقع اولدیسه
بر بر خبر ویردی حلاللغن دیلدی جواب کلدیکه یا داود بن اخرتده سنک ایله دعوی ایدیم حلال
اتمزن دیدی داود ایشدب غصه ایله کرو دوندی ملامت انی قیلدی قرق کون کرو تمام اغلدی
تا که حق تعالی انی رحمتی ایله اسرکیه الله تعالی انی اسرکدی جبرائیل کلدی دیدیکه
یا داود بن سنک صوچکی اولقلو مزدن دلدک بزم رضامز ایچون عفو ایلدی باشکی
قالدر باشکی سل دخی سنی یرلغدق نتکم حق تعالی بیوردی فغفرنا له ذلک وان له

عندنا لزلفی وحسن مآب یعنی بز اول داودک کناهنی یرلغدق که انک بزم
قتمزده قربتی و مرتبه سی وار دخی اخرتده دوتوب کلجک کورکلو نعام وار اما بعض
اهل تفسیرده مشکل که بو قصته داود حقنده صحیح دکلدر که پیغمبر بونک کبی ایش طوت
اولنه حاشا که اول کناهه قصد ایلیه اما صحیح بودر که چون اول ایکی دعوجی سوزیله
انی ظلمه نسبت قلدی دیدیکه اول اکا ظلم ایلمش که قیونکی اکه قیوننه قته خطاسی همان
بو یدی بوندن اوترو اغلدی تا یرلغنیجه بوندن صکره حق تعالیدن اوتندوغندن
اولنجه باشن قالدیب کوکه بقمدی پس مؤمن اولان کرک کم بو حالدن کندویه انصاف ایدب
دیه کم داود تکرینک پیغمبری ایکن شول دکلو صوچی عفو اولنمدی تا تمام قرق کون سجده یه
واروب اغلیوب تضرع قلمینجه عجب بنم بو دکلو چوق کناهم نیجه یرلغنسر کم اوزتن
بر کناهمه پشیمانلغم یوق بلکه کناه اشلرومه سونورم اغلمق خود قنده قالدی حال بودرکه
بن ولی دخی دکلم پس اولو قوم قونیکا کرک کم کیچه کوندز اشم کناه و معصیت اوتن براغلیوب
اخلاص ایله توبه یه کلوب الله دن یکا دونه امید درکه کناهی عفو اولنه حق تعالی فضلیله
و دخی بیوردیکم یا داود انا جعلناک خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس
بالحق ولا تتبع الهوی فیضلک عن سبیل الله یعنی بز خطاب عزت بوله دیدک
یا داود بز سکا اکرام قلدق پیغمبرلک و برمکله و دخی یر یوزنده سنی خلیفه قلدق خلیفه
اکا دیرلر که کندودن ایلرو کتمش یرینه طوره پس داوددن اوکدن پیغمبرلک بر کمسنه
یدی اکسی بله حق تعالی داوده جمع ایلدکم هم پیغمبر هم پادشاه قلدی و اکا دیدیکم خلق
اراسنده عدل ایله حکم ایلکل صقنکه هوای نفسه متابعت قلوب جور ایله حکم ایلمیاسن که اول
هوای نفس سنی الله یولندن سوروجیدر طاعتدن معصیته براغوروو دخی بیوردی
ان الذین یضلون عن سبیل الله لهم عذاب شدید بما نسوا یوم الحساب
یعنی شول کمسنه لر کم هواسنه اویوب طاعتدن ایقلرن سورجیدردی ایمان مقتضی
سنجه عمل قلمدی انلره قتی عذاب اولیسر در اندن اوتروکم اول عذاب کونین اونوتدیلر
اخرتدن قورقوب براکا لایق عمل قلمدیلر پس بو ایتدن دخی متنبه اولوب کوتلیک
کرک شول کمسنه لر کم الله تعالی قوللری اوزره حاکم اولا بایکلک ایله یا نایبلغله
یا قاضیلغله یا صوباشیلغله که کی صقنکم کندو نفسی ایچون بر ایرق

کشی دلکیچون الله تعالی قوللرینه ظلم وحیف قلمیه تا که الله تعالی اول قتی عذابدن خلاص
ایدوب قورتره دخی حق تعالی بیورر دیکم وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا بَاطِلًا یعنی بو یری کوکی دخی بونلرک ارا سنده نه وارسه هیچ برن عبث
وباطل یراتمدق که اول یرادلدوغندن برحکمت ویر مصلحت اولمیه بلکه بز انلری بر ندغمزدن
کمی اولدی وکمی دخی اولی یودر وکمی دخی اولیسد ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنَ النَّارِ یعنی بونسنه اول کافرلرک ظنیدرکم دیرلر بو یریله کوکک ارا سنده
ودخی یرله کوک هیچ یره یرادلمش نسنه درکم انک بر مصلحتی یوقدر انوکچوندرکم
آخرتی انکار ایدرلر هلاک کلک اول کافرلره کم طامو عذابیدن بو حکمته انکار ایدرلر و
دخی بیورر دیکه أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ
فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ بو آیتک دخی انمکه سببی بودرکم
مکه نک کافرلری دیرلر دیکم بو ایمانه کلنلر مفلسلردر درد ویشلردر صنورلردر اولر کم
بزم کبی شریفلر وغنیلر وار کن اول آخرتده بولره عزت واکرام اولنه اکر آخرت
د دکلری کرچک اولورسه دخی انلره ویرلندن بزه دخی آرتق ویرلیسر پس الله تعالی
بو آیتی ایندروب بیورر دیکه بونلرک بود دکلری ظن باطلدر معلوم قله آیت معنیسی بودرکم
ایذیرمی قلورز شول کمسلره کم ایمان کتوروب عمل صالح ایشلدلر انلروکاله کم یره شرک
کتوروب کافر اولدلر یا خود بزدن قورقوب مطیع اولدلر امدی مطیع اولانی قوللرمزی
شول بزدن قورقمیوب عاصی اولنلر کبیمی قلورز بو محال وباطل سوزدرکه دیرلر ودخی
بیورر دیکم كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ
أُولُو الْأَلْبَابِ یعنی یا محمد بو قرآن بر کتابدرکم جبرائیل علیه السلام
سکا ایندردی بو مبارک کتابدر برکتی چوقدر شول کمسلره کم اکا ایمان کتوروب
انی کرچک لیه وانک ایچندکیله عمل ایلیه وبو کتابی بز اندن اوترو ایندردک کم
انک آیتلرنی اوقیوب معنیسندن تفکر قیلالر وعقللی اولنلر انوکله اوکوتلنلر پس
آیت معنیسی لالتنقلوردکم هرکم قرآنی اوقیسه تفکر ایدوب انوکله اوکوتلنمسه اول
احمقدر جاهلدر عاقل دکلدر کرکسه جمیع علومی اول کوکلندن اول حفظ ایلسون
زیرا دوکلی خطانک اصلی دنیا سومکدر اکثری علمانک شمدی دنیا محبتی اکا غالبدر

قران

قرآنک اکثر آیات دنیایی ذم ایدر بولره حق تعالی ذم ایدوب تحقیر قلدوغی نسنیه حریص
اولوب منازعه قلورلر پس بولر فخر اولقرایله منتعظ اولوب اوکوتلنلر کاشکی بولرکه
بو فعللرنک ضرری کندولره لازم اولیدی اما تعدی قلوب ضرری عام اولدی بولر حرام
ایدوکنی بلوب اشلرلر اما عوام الناس مستحل اولوب دینلرن دخی نعمایه ویردلر نعوذ
بالله منه دخی بیوردی وَوَهَبْنَا سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ خبرده لداود
کلمشدرکم داودم اوریا عورتن چقتلندی اول شرطله الدیکه داودک صوکندن اندن
طوغان اوغلان خلیفه اوله اندن سلیمان طوغدی کرو بزه اول خلیفه اولدی
حق تعالی انی عظمتیله مدح ایدر بیورر دیکه بز سلیمانی داوده عطا قلدق نتکم ابن عباس
دخی ایدر بزم دخی قرزرلرمزه حق تعالی لیدن عطادرکرک کم انک شکرن یرینه کتورا وز
انلری کوزکلو ادبلوله تعلیم ایدروز تکربه عاصی اولمیلر کورکه حق تعالی اول کوکلوینک
سلیمانی مدح ایدوب دیرکه اول سلیمان نه کوزکلو سلیمانیدرکه أَوَّابٌ در یعنی دایم بزم
طاعتمزده بروقت عبادتدن غافل اولمز نتکم اشبو آیتده بیوردی إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ
بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ بو آیتک دخی سبب نزولی بودیکم دمشق
اهلی نصیبین جمع اولوب اتفاق قلدیلرکم سلیمانله مقاتله ایدرلر چون کلوب محاربه
قلدیلر سلیمان انلری قهر ایلدی طغتدی هلاک قلدی بولردن سلیمانه غنیمت مالندن
بیک عربی آت دکدی کتوروب انی سلیمانه عرض ایلدیلر اکندو قتیدی سلیمان انلره نظر
ایدوب حسننه تعجب قلوردی تا انلره شولقدر مشغول اولدیکه کنش طولندی نمازن
اکندی کندو حالنه غضبه کلدی نتکم حق تعالی خبر ویردی فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ
الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ یعنی چون اکندو وقتندن اولکوز کلو
تازی آتلر اکا عرض اولندی اکا مشغول اولوب نماز فوت اولدی دیدیکم یعنی بن
اختیار ایمی قلدم اول مال محبتن بنم رتم عبادتی اوزره تا که کون واردی حجابه کردی
رُدُّوهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ یعنی دوندرک کرو اول آتلری
بکا کتورک دوندروب کرو کتوردلر بشلدی قلجله کلک بوینن کسک انجکن قردی
تا کم اول انیکدن طقوز یوزن هلاک ایلدی کم اکا عرض اولندی اول عربی آتلرکم خلق
الندن واهد اولنسالدن قالمشدر بعضلر دمشدرکم اول آتلرک بوینن انجکن کسوب

[illegible]

فرمدی اما قلیجله بو بیلرین انجکلرین نشان ایدب الله یولنه سبیل قلدی زیرا بونك کبی فعله
نته توبه اوله توبه حود فعل منکردن اولسه کرك اما بوکه بو قدر جواب جائز اوله
که اول وقتدن اتك کبی اشلمك مباح ادی اولدنیا مالن تحقیر قلمق ایچون حق تعالینك تعرضه سی
قوت اولدوغی ایچون ودخی حق تعالی بیوردی **وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمٰنَ وَأَلْقَيْنَا عَلٰى**
كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ بو آیتك دخی قضیتسی دخی بو بدیکم حق تعالی
سلیمانه امر ایلدیکم بنی اسرائیلك چفتلنه اول بنی اسرائیلك چفتلنمدی ایرق قبیلدن
چفتلندی حق تعالی اکا اندن اوتروا عتاب ایدب فرق کون ملکنی الندن الدی دیوه
ویردی کم اول دیوه اضطخر دیرلردی سلیمانك عادتی بو ایدیکم حاجته وارجق یوزکی
چقروب برجاریه اصمرلردی چیقجق کروا لورردی اول دیو کندویی اول جاریه صورتنه
تصویر ایدب یوزکی دیوك النه ویردی دیو یوزکی الوب تختنه چقوب سلیمان
صورتنه کروب حکم ایلدی سلیمان چون حاجتدن فارغ اولوب چقدی کوردیکه
سلطنت تختنه برسلطان سلیمان دخی اوتورمش ایدیکم بو اشدن حق تعالیدن بو کا
بر عقوبت وارطنیوب چقدی سیاحته قصد ایلدی قرق کون تمام غربت چکوب
بو بجه واقعلر اوغردی عاقبت حق تعالی ملکن کرو ویردی پس بو آیت معنسی بودر
کم بیدرستی سلیمانی ابتلا قلوب ملکنی الندن الدق انك تختی اوزرنه بر دیوا وتردق
اندن صکره کرو اکا ملکن ویردك دونوب کرو ملکنه کلدی اما ابن عباس رض
ایدر کعب الاحباره بو آیتك معنسندن صوردم ایله خبر ویردیکه بر دیو واردی
اکا صخر دیرلردی بر کون سلیمان اکا صوردیکه یا صخر بو آدم اوغلنلرنه نجه مکر
ایدرشدر سن اول صخر دیدیکه یوزکلیکم کتور دیکا کوسترخبر ویره یین سلیمان یوزوکنی
چقروب انك النه ویردی اول صخر دیو اول یوزکی فی الحال دکزه آتدی ملك سلیمانك
الندن کیتدی اول صخر دیو اوتوردی سلیمان دخی اتی کوروب کندویی غربته برقدی
اول صخر دیو سلیمانك عورتلریله مصاحبت ایدردی اما انلره آل صونمزدی بونلر
صخرك حالنه و فعلنه نظر ایدب انکار ایدرلردی دیرلردیکه بو سلیمان مدد بو خسته
دکل بو صخر دیر دیکه بن سلیمانم بونلر دیرلردیکه سلیمان دکلسین سنك حالك و فعلك
سلیمان حالنه و فعلنه بکزمز بولر بو حال الله جبرته قالدلر بلمزلردیکه سلیمان حالی نولدی

سلیمان

وفي بعضه سي ن

سلیمان غربته دوشوب یوریردی ناکاه بر کون بر عورت سلیمانه بر بالق صدقه ایلدی سلیمان
دخی اول بالغی الوب بریان ایلدیکم بیه بالغی بر کن اول یوزك بالق ایچندن چقه
کلدی الوب اتی فی الحال برمغنه کچوردی حق تعالی یه حمد و ثنا قلدی اول ملك و
سلطنت کرو یرنه کلدی اول صخر دیوی بولك کتورك دیو امر ایلدی واردلر بولدلر
کتوردلر امر ایلدی سلیمان بر طاش اویدلر اول صخر دیوی ایچنه قویوب اغزنی
برکیتدلر دکزه برقدلر دیدلر کم بو سنك زندانکدر تا قیامته دکن اما تفسیر
اهلنك برچسی بویله تحقیق ایلدلر کم بو ذکر اندکلری روایت بو آیت معنسندن
صحیح دکلدر زیرا حق تعالی حکیم در هر نسته یرلو یرنجه دوزرانك حکمتنه لایق
دکلدر کم دیو وزدیو پیغمبر تختنه اوتوردی مسلمانلرك حکمی اوزره انی مسلط قلدی
اما بو آیت قضیتسندن تام ویل نیدوکن بیکوکی الله قتندندر اما اهل تحقیق
دمشلر کم سلیمانك بر اوغلنجوغی واردی انجق ملك الموت سلیمانك زیارتنه
کلدی قتنده اوتوردی اول اوغلنجق ملك الموتی کوروب قورقدی بکزی متغیر
اولدی انك هیبتندن صرو اولدی سلیمان انی کوربله امر ایلدیکم اوغلانی بوقرو
کوتوروب وزرتر قودی تا کم اول حال اندن زایل اوله چون یل انی بولت اوزرنه
قودی اول اوغلانك وعده سی تمام اولمش ادی ملك الموتانك جانن اندن قبض ایلدی
اول اولمش جانسز کودیی یل کوتروب سلیمان تختنه قودی پس حق تعالی بنز انك
تختی اوزرنه جسد برقدی دد وکی اول اولمش اوغلانك کودسیدر زیرا جسد
دیو لغتده اکا دیرلر کم اول طعام یمیه و صو اچمیه پس سلیمان انی کوروب
خبلی جزع قلوب اجلی حق تعالی اکی فرشته کوندردی کلوب سلیمان قتنه
کوردلر سلام ویردلر بریسی دیدیکم یا سلیمان اشبو کشی بنم اکنم ایچنه یوریدی بصدی
اکنمی فساده ویردی نه دیرسن سلیمان اکا دیدیکه نیچون بونك اکنی ایچنه یوریوب
فساده ویردك اول دخی دیدیکه یا سلیمان بو کشی اکنن خلقك کچجك یولی اوزرنه اکمش
ایرق کچجك یره محال بولمدم چاره سز اولوب بصدم سلیمان کرو دونوب اکا دیدیکه
نیچون سن اکنك خلقك یولی اوزره اکدك بلمزمدیك که البته بو خلق اول یوله
یوروسلر کرك پس فرشته دونوب سلیمانه دیدیکم کرچك ایتدك اندن اوتوری

انلك اوتروقی انداندن ارتوغ اوغلی قدری بو بعضی کا نسخه دفتا کونجاع

سن بو الوم يولندن اوغل قزاگتن آگدك بلمزهدك كم بو خلق اوليوله كلي يوريسرلو بوني
ديبوب اول غرشتلر غايب اولدلر سليمان بو سوزدن كندو حالنه متنبه اولوب خطا
قلدوغن بلدی توبه ایدب اللهك طاعتنه توجه قلدی ثُمَّ أَنَابَ معنسی بودر
ودخی بوندن صكر عنايت دخی بوكا دليلدر كم حق تعالی سليماندن خبر ويرب بيوردی
قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ يعنی ای بنم ربم صوچم عفو ايدب بنی يرلغه بكا بر ملك ويركه بندن
صكره انك كبی ملكی حكلی كمسيه ويرميه سن بو درستی سليمان بو ادزو بی اندوكی ملك
وسلطنت اكا معجزه اوله انك نبوتنه علامت اوله ودخی اكر ملك وسلطنت اندن
صكره بر كمسيه ويرلسه اوله كه نفسی طاقت كتورميه صبراين ميه حق تعالی بو دعاسی
اوله نجالنفتحلا انوكله اندی هلاك اوله ودخی بيوردی فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ
تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ
وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ يعنی بو دعای قلمزدن اوكدن اكا يل وشياطين
مسخر اولمامشدی چون بو دعای قلدی حق تعالی اكا يلی وشياطينی دخی مسخر ومطيع قلدی
انونكچون بيوردیكم بز اول سليمانه يلی مسخر قلدق انك امريله مرتنقی طرفه دلرسه كدر
بو حالده كم يومشق لطيف بجه دلرسه اكا مطيع اجليلر شياطينی دخی اكا مطيع قلدق
كمی بجه دلرسه بنيا دقلوردلو كمسی طلغوجلر در انوكچون دكزه طالوب انجولر وجواهرلو
چقرردلو ودخی اول شياطين لرك مرده لرن دلوديلمز مطيع قلدقكم كه دمردن بوبونلرينه نزاع
ايليوب زندان لری بند ايلدی تاكم كمسيه شرلری طوقنميه ودخی بيوردیكم هَٰذَا
عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ يعنی ديدك اول سليمانه كم
يا سليمان بو كلی سكا بزم عطامزدر كه انو كلد سكا كرامت قلدق بو شياطينلرك
قنقسن دلرسك ازاد قلوب قنقسن دلرسك طوتوب نه دلرسك اشلت
وبند اوروب زندانه برق كم بو لردن اوتروسكا آخرتده حساب وعقاب يوق
ودخی بيوردیكه وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ يعنی بو درستی اول
سليمانك بزم قتمزده تقربی وار ودخی دونوب كلجك كور كلو مقاملری واردر اس
مؤمن اولان كرك كم بو سليمان حالندن عبرت الا به كم شول سلطنتله بو دنيا

اكا وفا قلدی بنم خود المدنه واريكوكی بودر كم الله وارنی آخرت عمارتنه خرج ايدب
اندن باقی قلم تاكه بنم ابدی سعادتمه سبب اوله ودخی بوندن صكره حق تعالی بر قصه
دخی باشلدی بيوردیكم وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ
الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ يعنی يا محمد بو مكه كافرلرنك زحمتنه صبر
ايدب طرلغمه اكغل اول بزم قوللوم ايوبك صبرنی نه انك بدننه خسته لقلر
ومشقتلر ويردك ومالنه هلاك كلك ويردك اول رحمته ندا قلوب تضرع ايله دعا
قلوب ديدكه شيطان بكا زحمتلر شدتلر ايشر كچی سن پادشاه سن نراكا ديدكم
ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ يعنی چونكه بزه الجا قلوب
تضرع ايله دعا قلدی نز اكا رحمت قلوب ديدك كم ايغنك يره قو يعنی جبرائيل
عليه السلام كلوب اكا ديدكه يا ايوب صاغ ايغوكی يره قو چونكه قودی ايغنك
التندن بر بيكار چقدی جبرائيل عليه السلام اكا ديدكه بو ايا غكی دخی قو
چونكه قودی اول ايغنك التندن دخی بر بيكار چقدی الحاق اندن غسل ايلدی
جميع بدنی صاغ اولوب اصلا بر زحمتی قالمدی جبرائيل اكا ديدكه بو ايا غكی دخی
قو قودی بر بيكار دخی چقدی صوبی صووق اندن ايچدی ايچندكی جميع علتلر
دخی ايردی شفای كامل حاصل اولدی ودخی بيوردی وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ
وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ يعنی
بز اول ايوبك اهلی اولادن هلاك اندك ادی انك صبرندن اونلری كرو دركوردب
اكا عطا قلدق وبر اولقدر دخی اكا احسان ايلدك نظر رحمت قلوبن دخی
عقللو اولنلره اوكوت اولماغچون ابن عباس ايدر اكا اهلنك مثلن ويردك ددوكی
بودركه حق تعالی اهلنك يكتلكن كرو ويردی اندن صكره يكرم درت اوغلان
دنيايه كتوردی ودخی حق تعالی بيوردی وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ
بِهِ وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ
يعنی ايوبك عورتنه شيطان ايله تلقين قلديكم اكر بزه شيطان ادنه بر
قربان بوغزلرسكوز ايوب شفا بولور ددی كلوب ايوبه عورت خبر دكوردی
ايوب اكا غضب ايدب ددیكه بن اول شيطان لعينه بر اوج طراق دخی بر نزم

بونه سوزدركه سويلرسين والله اكربن صاغ اولورسم سكا يوز اغاج اورم چونكه حق تعالى
اكا صحت ويردى اول آندن يرنه كتورمكه حق تعالى بيوردى كه يا ايوب آلوكه بر باغ چبق
آلكم انك صاغنى يوز اوله آنوكله اهلكى بركز اورا آندك يرنه كله حانث اولميه سن پس
ايوب يوز تانه كرسن چبوغز بر دسته ايدوب بغلدى الينه آلوب آنوكله بركز اوردى
آندن يرى اولوب قورتلدى پس اول صبردن اوترو الله تعالى آنى مدح ايلدى ديكه
بدرستى بز آنى صابر بولدق اول ايوب نه كوركلو قولدر بزم طاعتمزده اقبال ايدجى در
وقتا ايدى ايوب عليه السلام يدى ييل اول رنجه مبتلا اولدى بدننده قورتلر دوشدى
آنتى دى سنى شكوت كنه ذكرن يدرلر اول صبر ايدب دليله حق تعالى ذكرنه مشغول ايدى
پس مؤمن اولان كراك كم بو حالتدن عبرت اولوب كندويه طاعتى عادت قله وحق تعالى
حضرتندن نه كلورسه صبر ايليه انك حكمى يرنه كتورمطار لغنوب كندويى مخالفته برقميه
انك قربنه سعادت بوله وحق تعالى بر قصه دن دخى خبر ويرب بيوردى وَاذْكُرْ
عِبَادَنَا اِبْرٰهِيمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ اُولِى الْاَيْدِى وَالْاَبْصَارِ يعنى يا محمد
آكغل بزم عبادتمز اولقوللر ومزى كه ابراهيمدر واسحاقله يعقوبدركه ابراهيم اوغلنلردر
بولر بزم عبادتمزده قوتلولردر وبزم امرموز يرنه كتورمكده بصيرت اصحابيدرلر اِنَّا
اَخْلَصْنَاهُمْ ذِكْرَى الدَّارِ وَاِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ بِخَالِصَةٍ
الْاَخْيَارِ يعنى بز بولرى اوندن لدنك تخصيص قلمغله برى ذكر ايتمكدن وجنتى
آكوب دايم آنى كيجه سعى ايتمكدن هركز آنلرك آخرت وهمتلرندن ارتق وهمللرى قلمقلغله
يوغدى دايم رجوعلرى الله دن يكا يدى بدرستى بولر بزم قتمزده اختيار اولنمشلردندر
رسول اكملكده ودخى بيوردى وَاذْكُرْ اِسْمٰعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ
وَكُلٌّ مِنَ الْاَخْيَارِ يعنى يا محمد آكغل اول اسماعيلكه وعده سنده بغايت
صادق ايدى ودخى اول يسعى كه الياسك خليفه سيدى واول ذا الكفل دخى يوز
پيغمبر طيوب منعه كيفيل اولمشدى بولر كلسى بزم قتمزده اخيارلردندر كه بزم
بولومزده بونجه جفالر چكوب صبر ايلدلر عاقبتلرى محمود اولدى ودخى بيوردى
هٰذَا ذِكْرٌ وَاِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَاٰبٍ يعنى اشبو سوره ده ذكر ايتدكمز
پيغمبرلر قصه لرى كلى حق تعالى نك عظمتن بيان قلمقدركم بصيرتى اولنلره بونكله

عبرت

عبرت آلويا وكونكلنورلر وتقوى ازوغن آلمق اوزره اولورلركم متقيلر ايچون
الله قتنده ذنوب ورجوع كوركلو مقاملر واردر جَنّٰتِ عَدْنٍ مُفَتَّحَةً لَهُمُ
الْاَبْوَابُ يعنى اول كوركلو مقاملر اول ذكر ايتدكمز بستانلر وكوشكلردركه
آندن طوب مقيم اولجق يردر قپولرى اول متقيلر ايچون آچلمشدر قنقى قپوسندن
ديلرسه كره مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ
يعنى اول متقيلر جنتده تختلر اوزره تكيه لنوب اول درلو درلو چوق يمشلردن
وانواع ايچجك شربتلردن كه آرزو ايده لر آنوكله تمتع قلالر وسرور حاصل
قلالر وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ اَتْرَابٌ يعنى اول متقيلرك قتنده شول
خاتونلر اولا كه آنلره نظرلرنى قصر ايدن لر غيرلره بقميالر بوحالتده كم اولر كلسى
بر ياشده اوزره اولالر اولوچكى اولميالر هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ •
يعنى بو ثواب ايلركم سزه وعد اولنمشدر سزه حساب كوننده حاصل اولا اِنَّ هٰذَا
لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ يعنى بو ذكر اولنان آجماق قمو نعمتلر ايله بزم عطامزدر
متقيلر ايچون كم آنك دوكنمسى يوق ودخى كرو بيوردى كه هٰذَا يعنى اشبو
نعمتلر له رزق ايلمك كلى متقيلركدر پس متقيلر سوزى بونده چون تمام اولدى باشلدى
بو كز اول طاغيلرك مقاملرندن خبر ويرديكه وَاِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَاٰبٍ
جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ يعنى بدرستى بو كافرلر ايچون ذنوب وحق
يا وز معالرى مقاملرى واردركه اول جهنمدر آكا كيررلر نه يا وزوروحق مقامدر
اولكه آندن ابرق بو طورجق يردخى بولنمزكه بر نفس راحت اوله لر هٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ
حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ وَآخَرُ مِنْ شَكْلِهِ اَزْوَاجٌ يعنى اشبو صو بر صودركه
غايتده ارمشدر طاتسونلر آنى بو طاغيلر كه عنادايدب حقه مطيع اولمدلر دخى ايچسونلر
اول غساقدن كه اول طامو اهلنك دريلرندن سزوب جمع اولمشدركه غايت صوق قدركه
آكا زمهرير جهنمى ديرلر حميم اسلكندن قتى كويندررر اول صوق قلغندن كويندررر
اما غايت يركه شول دخى آنتذرر ودخى بو حميمله غساقدن زياده بولره بكزر بر عذاب
دخى اولا اول دخى انواع اولا مختلف بر برندن قتى اولا ودخى بيوردى هٰذَا
فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ اِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ •

يعني اول كافرلرك اولولرني آتباعيله جهنمه كتوررلر جهنم خزينه دارلري اول اولولرنه ديرلركم
اشبو جماعت كم سزوكله كلدلر بولردخي دارلرده لمز سزوكله اول آوه كيرجكلوردركم حق
تعالى بولري شاد قلمسون وبولر بوللق ويرمسون كه بولرا اوده كيرجيلردر دخي بيوردي
قالوا بل انتم لا مرحبا بكم انتم قدمتموه لنا فبئس القرار •
اول وقت اولولرنه ديه لركم حق تعالى سزه بوللق وراحتلق ويرمسون كه بزي دخي كفره
سز اوكرتدكز بز دخي سزه متابعت قلوب اشبو عذابلره كرفتار اولدق كه بوكونه تغامدد
انلري قوتوب بوكز حق تعالى يه بنا ز ايدوب ديالركم الله تعالى بيورديكم قالوا ربنا من
قدم لنا هذا فزده عذابا ضعفا في النار يعني اي بزم ربمز هركيم اشبو كفردن
وشركدن بزدن متقدم اولوبن اوكوتدلر بولره عذابلريني زياده قلوب اكي نرم عذابن
قلى ويركه بزي دخي ازدردي بولر ادي ديبلر بوندن صكره جوره بقوب اوله سوله
ايمان كتورن درويشلري استيلر كورميلر دخي ديه لر وقالوا ما لنا
لا نرى رجالا كنا نعدهم من الاشرار يعني ديبلر نولدي بزه كم بقوب
بونده اول ارنلري كورمزز انلري بز دنياده شرلودن صيردق اتا كوزدذ كوز
ديبنن ازدردكورسز ازغونلردن اولدكوز ديردك اتخذناهم سخريا
ام زاغت عنهم الابصار يعني بز انلري دنياده مسخره يه طوتردق طعن ايدوب
كلردك عجب بولر بونده حاضرمي كالورمي بوخسه بزم بوكوزلومز حيرتده واقع اولوب
بولردن كرومي دوندرلدي كه بولري كورمزز حق تعالى كروبيوردي ان ذلك
لحق تخاصم اهل النار يعني اشبو طامو اهلي بربريله خصومت ايدوب
سويليجكلري حقدركم اوليسر فايدسي ندامت وحسرت قل انما انا منذر
وما من اله الا الله الواحد القهار يعني حق تعالى ايدر ايت يا محمد
بوكافرلره كم بن همان برقورقودجيم كه كلدم سزه اللهك بر ليكن بيان ايدم اكا
اوينميلري اتك عذابيله قورقودرم بلكم هيچ بر معبود يوقدر الا الله در كه قهاردر
صفت قهرله دلسه جميع يرادلمشي قهر ايليه كمسه اكا مانع دكلدر رب السموات
والارض وما بينهما العزيز الغفار يعني اول الله دركم يرلرك وكوكلرك
ربي اولدر دخي بونلره كوك اراسنده يرادلمش نه وارسه كليسنك مالكي اولدر اكا طيشلري

يرلغادغفاردر ودخي بيوردي قل هو نبأ عظيم انتم عنه معرضون
يعني يا محمد ايت بوقوميكه كم بو قرآن خبر عظيمدر زيرا اول عالملر يوردكارنك
كلاميدر كتدونك عظمتي مخلوق اوزرنه نجسي ايسه كلامنك عظمتي دخي مخلوق
كلامي اوزرنه ايلدر اما سز اندن يوز دوندرمش سزانى ترك ايدوب ايمان كتورمزسز انك
عظمتندن بي خبرسزكه انك اچندن بنم بيغمبرلغمه دليل برهان واركه ادم قضيتسي واندن
بروكجن رسوللرك قضيتلري هپ اندن دربلورسزكه بن كتاب اوقيمدم ويازمدم پس بو
كلي كم سزه خبرويردم دكلدر الا وحيله حق تعالى بيوردي ما كان لي من علم
بالملأ الاعلى اذ يختصمون يعني بنم علمم يوغيدي بالمزم كه كوكلرده فرشتلر
حق تعالى ايله سويلشدلر شول وقتكم حق تعالى انلره يريوزنده بن ادم يرادرم ددي
انلردلركم كوكلرده فرشتلر دريرادرمسين بركمسيكم انلر بويريوزنده فساد ايدوب
قانلر دوكلر بن بوني سزه خبرويردكم كورمكله يا كتابدن اوقومغله دكل بلكه
وحيله درتكم حق تعالى خبرويردي ان يوحى الي الا انما انا نذير مبين •
يعني بوخبرلر بكا وحي اولمز الا اندن اوتروا اولوركم بن ظاهر رسولم سزي قورقتمغچون
كلدم بنم سوزمده هيچ خلاف يوقدر بكا اويان نجات بولور اويميان هلاك
اولور ودخي بيورديكم اذ قال ربك للملائكة اني خالق بشرا من طين •
يعني يا محمد خبرويربوقومكه كه مكه كافرلريدر چونكه سنك ربك بو فرشتلره ديدكه بن
دلوم بالحقدر برادم يرادرم فرشتلر ددلركم بز سكا حمد وتقديس ايدرز يندرسن انيكم
فساد ايليلر حق تعالى ددي كم بن بلوردم شول نسنه يكم سز بلمزسز فاذا سويته
ونفخت فيه من روحي فقعوا له ساجدين يعني چون صورتني شكل ايدوب
جميع اعضالريني برلو برنجه دوزدك انك ايچنده جان اوردك امر ايتدك
فرشتلره كم اكا سجده ايدك جميع ملكلر بردفعه كلسي اكا سجده قلدلر نتكم حق
تعالى بيوردي فسجد الملائكة كلهم اجمعون الا ابليس استكبر
وكان من الكافرين يعني كلي ملكلر امر بوزطوتوب ادمه سجده قلدلر الا
ابليس تكبرلك ايدوب سجده ايتمكه يغلندي كافرلردن اولدي پس عاقل اولان بو سوزدن
عبرت المق كركدر كم مخالفت قلوب امرنده طوغيان انكاردن اوتري اولورسه في الحال

کافر اولور اکر کهرلکدن اوتروا اولورسه قورقوارکم آخر وقتده ایمانی سلب اولوب ختم شر
اوزینه اوله دخی حق تعالی بیوردیکم قال یا ابلیس ما منعک ان تسجد لما
خلقت بیدی استکبرت ام کنت من العالین یعنی حق
تعالی خطاب عتاب ایله دیدیکه نسنه سنی یعنی که بنم الومزله برندم آدمه سجده
ایلمدک اولوب تکبرلک می ایتدک یوخسه بنم امرمه مخالفت قلوب کندوکی یوجه لردن می
صیدک بو ایکی تفسیر اهلی دیدیلر کم بن بو آیتی اوقورز بوکا ایمان دخی کتوررز اما
حق تعالی الدرمله نه تندم دوکلک معنسی نه در آنی بلمزز مراد نه در دوکن کرو الله بلور
اما بر بخلو دیدیلر بز آنی تفسیر ایدرز حق تعالی دیدوکی لیتی دیرزکه آدمی ایلیله برندی
اما آنی تفسیر ایدرزی و بر بخلو دخی دیدیلرکه بز آنی تفسیر ایدرز شول نسنه ایلهکم حق
تعالی ذاتنه صفاتنه لایق اوله یعنی ایدورزکه حق تعالی آدمی بر ننکی کندو قدرتیله
و د لکیله و قوتیله و دخی حق تعالی بیوردیکم قال انا خیر منه خلقتنی
من نار وخلقته من طین یعنی اول ابلیس دیدیکم بنم فضیلتم یکوکدر
اول آدمدن انوکچونکه بنی اوددن نوردن یرتدک آنی بالچقدن یرتدک بنم
اصلم ایدنلق و نور آنک اصلی قرکولق قرکولغه نجان سجده قله جون اول خبیث
اللعین بو رسمه مخالفت قلدی حق تعالی بیوردیکه قال فاخرج منها فانک رجیم
وان علیک لعنتی الی یوم الدین یعنی یا لعین چق بو کوکلرعالمندن و بو فرشته
صورتندن بنم حضرتمدن سرلمشلردن اولدک حقیقتده سنی رحمتدن ایراق
قلدم تا قیامته دکین ابدا سکا رحمت اولمق دکل ابدی جهنمی اولدک کافرلرله
چون اول خبیث مطرود ملعون اولدوغنی بلدی صورتی دوندرلدی کوکلردن
قوولدی او تمامدن حیاسز لعنتده جرأت ایدوب دیدیکم ننکم الله تعالی خبر ویردی
قال فانظرنی الی یوم یبعثون یعنی ابتدی ابلیس ای بنم ربم جون حضرتدن
بنی ایراغ ایلدک آدمدن اوتری دیلرن سندن بکا اولمدن امان ویره سن شول
کونه دکین کم اولنلر کرو قوپه حق تعالی انک دیلکن قبول ایدوب بیوردی قال
فانک من المنظرین الی یوم الوقت المعلوم یوری وار سن اول مهلت
ویرلمشلردن اولکم سکا الوم اولمیه اولقیامت کوننه دک جون اول ملعون.

الومدن امان بولدی بوکز انداجوب دیدی ننکم الله تعالی خبر ویردی قال
فبعزتک لاغوینهم اجمعین الا عبادک منهم المخلصین
یعنی اول ابلیس دیدیکه یارب سن بنی بو آدمدن اوتری لعنت قلدک عزتک حقیچون
بن دخی بونک ذریتی کلیسنی تا قیامته دکین اغوا ایدوب آزدرم جوغنی سکا
شکر ایدجی بولمیاسن وسکا طبوجی بولمیاسن جمیعا بکا اویدروب جهنمه قلم الا مکر
سنک مخلص قوللرک اولا سکا التجا ایدوب عصمتک اجره اولر قورتیلورلر جون
اول ملعون انداجدی آزدرم دیو حق دخی انداجوب بیوردی قال فالحق
والحق اقول لاملان جهنم منک وممن تبعک منهم اجمعین
یعنی یا ملعون بن ختم سوزم دخی حقدر وحق ایدورن که عزم حتی سنک ذریتکله
وسکا اویانلرله بن دخی جهنمی طولدرم پس مؤمن اولان بوندن عبرت الوب اکلمق
کرک حق تعالیدن سوزی کوچک بو قدر نکم دیدی قلور سکه برادم اوغلی سن
بر نسنه سوبلمکه انداجسک اشلرم دیرسن عجب حق تعالی اندن ضایع قلمی
یرینه کلمیامی دیرسن یا ملعون دیو انداجدی کم عجب اشرکیه فارغمی اوله دیرسن
پیغمبرلر انک اغواسندن امین اولمدلر اولیالر کلیسی عمرلرن مجاهده چوردلر
سن بولردن دکلسن نه خوش فارغ اولورسن مکر اکا کندوکی خاص قولی ایلدک
اندن اوتری فارغسن بونک کبی حالدن الله تعالی یه صغنورز و دخی حق تعالی
بیوردی قل ما اسئلکم علیه من اجر وما انا من المتکلفین
یعنی ایتدی یا محمد بو کافرلره کم بن سزه حقدر دعوت ایدوب بو قرآنله خبر ویردکمدن
اوتری سزدن سنه دیلمزن یا خود بن سزه دعوت قلمغه کندومدن کلمدم و بو بو یکی
سزه بن قلمازن ان هو الا ذکر للعالمین یعنی دکلدر بو قرآن کم بن انوکله
سزه خبر ویردن الا حق تعالیدن نصیحتدر جنه و انسه ولتعلمن نبأه
بعد حین یعنی حق تعالینک عزتیچون بلرسن قرآنک حقیدوغنه شک
بو قدر اولدوکوکزدن صکره یا خود ایمانه کلدکلردن صکره اما بو بلمکلک
فایده بو قدر عقلی اولان شمدیدن تدارک ایدوب ایشن اکلمق ایدر دیجه اولا
بو نصیحتلردن کندو یه نصیب الوب سعادته سعی ایده والله اعلم

سورة الزمر مكية وهى سبعون وخمس آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم يعني اشبو كتاب كه قرآندر انزال اولمشدر
اول الله قتندن كه عزيزدر كيمسه دلرسه نعمتله انعام قلمغه مانعى يوق ودخى حكيمدر
امرنى نه دلرسه اشلر هر اشى يرلو يرنجه اشلر پس عقللي اولان كوك كم انك حكمته منقاد
اوله تفحّص ايدوب اعتراض لغنيه بلكه صلاحى انى بيلدى اندن اوتوى اوبله تقرير اولنيدى
او لحكيم مطلق در ودخى بيوردى انا انزلنا اليك الكتاب بالحق فاعبد
الله مخلصا له الدين يعنى يا محمد سكا جبرائيل اندردك بو كتاب بله اوقيوب
بزى برلمك لك اوزرنه قايم اولغل وبزم عبادتمزه مخلص اولوب دايم اولغل اگرچه حق
تعالى بو خطابى رسولنه قلدى مرادبو ندن قومدر رسولنه خود توحيد وعبادت بيجبولدر
انك اوزره بيرد لمشدر مقصود بودر كم آيت يا محمد اولقومكم بنى برلسونلر عبادتلرن بكا
خالص قلسونلر دمسونلركم طيمقدن انك شريكي واردر الا لله الدين الخالص
يعنى يا محمد ديكل بو قومكه اگاه اولسونلر ولايت ووحدانيت اللهكدر ودين خالص
كم اسلام دينيدر انكدر اندن ارتوق دينلر انك قتنده مقبول دكلدر ودخى بيوردي كم
والذين اتخذوا من دونه اولياء ما نعبدهم الا ليقربونا الى الله زلفى
يعنى شول كسلر كم اللهدن ارتوق كمسنلرى معبود طوتندلر بلودكم اندن احتى وزيان
كلمز اما ديرلركم بز بولره طپمزز كم بولر سبب اوله بزى الله قتنده يقينلق بولاوز ومرتبه
حاصل ايده وز حق تعالى ايدر ان الله يحكم بينهم فيما هم فيه يختلفون
يعنى بو رستى حق تعالى بولرك اراسنده حكم ايليه قيامت كوننده حق قنقدر شول
نسنده كم بولر دينده اختلاف ايدرلر ان الله لا يهدي من هو كاذب كفار
يعنى بو درستى حق تعالى دلالت اتمز دين اسلامه شول كمسه كم انك برلكنه ايمان كتورمز
انك حقنده افترا قلوب يالان سويلر ديركه فرشتلر انك قزلريدر عيسى انك اوغلدر
ديرلر حق تعالى يوجدرا ايدر بو نسنلردن كه انلر وصف ايدرلر پس بولره توفيق و
هدايت ويرلمز تا بو يلا تلرن ترك ايدوب اسلامه رغبت ايتميجه ودخى بيوردى كه
لو اراد الله ان يتخذ ولدا لاصطفى مما يخلق ما يشاء يعنى حق تعالى

دلسيدى

دلسيدى كه اوغل قرطوته نتكم سز ديوسز بو يرتدوغى مخلوق قتدن دلدوكن اختيار
ايدردى سبحانه هو الله الواحد القهار حق تعالى كندويى اول سوزدن
تنزيه ايدوب ايدر كه اول الله پاكدر انلر دكلرى نسنه دن كه انك شريكي يوق بردر
كمى دلرسه يرتدوغندن قهر اتمكه قادردر اما حكيمدر تعجيل اتمز بوندن صكره
كندونك بر لكى بياننده بردليل بيوردي كم مخلوق كلى اندن عاجزدر كه بيوردى
خلق السموات والارض بالحق يكور الليل على النهار ويكور
النهار على الليل يعنى اول برالله در كه يرلرى وكوكلرى يرتدى وانلر حنيجو نكه
كه انده بو نجه حكمتلر واريعنى باطل يره يرتمدى كه بر مصلحت و برمنفعت اولميه ودخى
ودخى كيجه كوندزه دورر وكوندزى كيجه يه دورر يعنى كيجه نك دخى بر زن كيجيه
كورر كوندزى قصه قلور وكيجه اوزون ايلر ودخى كيجه كوندزه دورر يعنى كيجه نك
دخى بر زن كوندزه كورر كونى اوزون ايلر كيجه قصه ايلر كون كيجه ده وكيجه كوندزدن
نصيب الور ودخى بيوردى وسخر الشمس والقمر كل يجري لاجل
مسمى الا هو العزيز الغفار يعنى ايله كونشي حكملي التنده مسخر قلدى كه هر بر
فلكده سير ايدر بر يوزنن حق تعالى قودرته ايدنلق ويرر نور صحرتا قيامته دكين
دخى بو نجه مصالحنه قوللرك سببا ولور اگاه اولكه او عزيزدر غالبدر حكمنى
اجرا ايدر انتقام برله شول كمسلره كم توبه ايدوب شركدن دونمدى ودخى غفاردر
شول كمسلره كم توبه قلدى ودخى بيوردي كم خلقكم من نفس واحدة ثم
جعل منها زوجها وانزل لكم من الانعام ثمانية ازواج ٥
يعنى اول اللهدر اولكم سزك كلكوزى آدمدن جفتيكه حوا در انى دخى آدمدن
يرتدى ودخى سز كيچون سكز درلو حيوان يرتدى كه كمسنه بتورسز كمينه بوك
اوررسز كمن بوغزليوب اتن يرسز وسودن ايچرسز ودخى بيوردى
يخلقكم في بطون امهاتكم خلقا من بعد خلق في
ظلمات ثلث يعنى يرادرسزى آتا كوز قرنده برمقدن صكره بر دخى برا در
يعنى اول برطمكم قيو صو قلدى آتالركوز بلنده اندن انالركوز رحمنه برقندى
اندن اول صويى اوبشمش قانه دوندردى اندن بر چيكنمش اته دوندردى اندن اكا

صورت نقش ایدوب بر لوبر بجه اعضالرن دوزدی بر انانك قرنی اندن اکا جان
ویردی بو کلسی اوچ قات قرکولق ایچنده قدرتی برله وجوده کتوردی بر انانك قرنی
قرکولغی بر رحم قرکولغی وبر دخی اول مشیمه قراکولغی که اوغلن انك ایچنده اولور
اوغلن طوغنجه اول دخی بله دوشر ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ
لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاَنّٰى تُصْرَفُونَ یعنی اول نسنلرکم حالدن حاله کتوریب یرادر
اول سزك ربکوزدر که جمیع ملك وسلطنت انکدر اندن اوتوری معبود خالق یوقدر
الا اول در پس نره اولدی سزه کم بو کلسنی یرادن اولودوغن بلورکن بوتکزی اندن
ایری وغیری دونه دوروب عبادت ایدرسز اندن صکره بیوردیکم اِنْ تَكْفُرُوا فَاِنَّ اللّٰهَ
غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَاِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ
لَكُمْ یعنی کرسز حق تعالی بیورغنه انکار ایدیب و دخی بر لکنه انکار ایدیب
طپر سکوز اولسزك اقرارکوزدن وعبادتکوزدن مستغنیدر احتیاجی یوقدر
زیرا سزك بو انکارکوزدن انك ملکنه ضرر یوقدر اما حق تعالی بو قوللرینك کندولره
کفری دین ایدندکلرینه رضاسی یوقدرکم انك ویردوکی نعمته انکار ایدیب کافر اولالر
اما اکر بو نعمتلری اندن بلوب اکا ایمان کتوروب انی بر بیلجك اولورسه بولردن راضی
اولوب اول دینی قبول ایلر اجر عظیم روزی قلور وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى
ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ اِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ یعنی بر کشی دخی بر کشینك کناهیله اخرتده عذاب
اولنمز بلکه هر کشی کندو کناهیله معاقب اولنور بو ترتیب بونی تنبیه قلور کم شول
حقه دعوت ایدنلره اویمایوب باطله دعوت ایدنلره اویناك اویمدقلرینك زیانی
ومحنتی کروا اول اوینلره در اول باطله بلنیه اول اویندن اوتری عذاب ایدرلر
اول کندو فعلدر اما اول حقه بلتنیه دخی اول اویمدوغنده دخی زیان یوق
زیرا اکا واجب اولان اول حقی بلدر مکدر انجق البته اویمدرمق واجب دکل که اول
اویمایجق اکا عذاب ایدلر اما قچن حقی کزلسه تکری قوللرینه انی بلدرمسه اول وقت
اکا عذاب اولور حقی کزلدوکیچون پس هر تقدیر حال الله اولورسکوز دونوب وارجق
یر کوزدا اخرتده ربکوز حضرتدر که سزك خیردن وشردن نه اشلدکوزسه سزه خبر ویره

اول

اول دفترلر کوزه بازلوب احصی اولنشدر اندن اول عملکوزه کوره جزا قلسر اکا کزلو نسنه یوقدر
کوکللر ایچرو اسرارلری کوزی بلور پادشاهدر ودخی بیوردیکم فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ
دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا اِلَيْهِ یعنی عجبدر بو ادم اوغلنك حالی کم قچن انك بدننه بر بلا و
یا مالنه بر زیان ایرشسه مولاسینه اقبال ایدیب دعا قلور یلوارر ثُمَّ اِذَا خَوَّلَهُ
نِعْمَةً مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُوا اِلَيْهِ اندن صکره اول بلایی کوتروب
کندو قاتندن اکا بر انعام قلسه واول رحمتیله راحت قوسه اول اولکی حالن اونودیب
اول دعاسن تضرعن ترك ایدر وَجَعَلَ لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ بشلر بوکز
اللهه شریك کتوروب اکا شریك قوشار تاکه کندو ونفسن دخی ازدروب الله تعالی طاعت
یولندن چقره شیطان عبادتنه الته قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا اِنَّكَ مِنْ اَصْحَابِ
النَّارِ یعنی ایت یا محمد اول کافرلره کم بویله معامله قلورلر هله بر قاچ ازاجق
کون بو دنیاده هوای نفسله دیرل اول کفرکله کم تحقیق سن طامو اهلندهسن
الوهدن صکره حالنه اولور بلرسن ودخی بیوردیکم اَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ اٰنَاءَ اللَّيْلِ
سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْاٰخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ یعنی شول کمسلرکم اول
کیجه وقتلرنده قیامه طوروب رکوع وسجده برله نماز قلدیر واخرت عذابلرندن قورقه
اللهدن رحمت ومغفرت اومه برابر میدر اول کمسیله کم اول نماز قلمیه اخرت عذابلرندن
قورقمیه رحمت ومغفرت امیذنه اولمیه بو ایکینك بر بریله برابر قلنغی وارکم عاصیلرله
مطیعلر برابر اولمز دخی بیوردیکم قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ یعنی ایت یا محمد شول کافرلره کم بلنله
بلمین برابر میدر یعنی شول کمسلرکم اللهك بر لکن بلوب اکا مطیع اولدی برابرمی
اولورکم اول کمسکم اکا انکار ایدیب نا لغت قله انك نعمتلرن بیوبایر وعطیه بنم بو صنعمی
وبو قدرتمی کوروب شول کمسلرکم عبرت الوب انك عقلی وزیرکلکی اوله پس بوندن اکلمق
کرك کم جاهلله عالم مرتبسی برابر دکل جاهل اولدرکم بلدوکیله عمل قلمیه نتقدر عالمیسه
دخی عالم اولدرکم بلدوکی واشتدوکی یله عمل قله اکر درس اوقیوب یازی دخی یازمدیسه
زیرا عالم حقیقی اولدرکم مقصود علمدن نوریله انی حاصل قله چون اول مقصودی بلمدی
همان جاهلدر شول کمسنه کبی که النه بر لطیف جوهر کردی اول انی بلمدی که جواهردر

بلدی

واریدی بوله صاندی بر خود جوهر دوکن بلمدی اما مخمور دی حالت سکرانن عقلی یاری
قلمزکن واریدی بر خسیس نسنیه صاندی الان الدی کندی ایلدقدن صکره بلدیکه
نه زیانه اوغردی کروا اله کتورمک خود محال بر اولکسکم عالم اوله علم جوهرلری
انده جمع اولمش اوله انوکله اخرت سعادتن حاصل قلمیه انی عادت واالت
ایدنوب مناصب دنیا وعزت دنیا حاصل قلا بر اول محبت دنیا انی مخمور
قلمشدر که اول خمار ایچنده جواهرلری بو خسیس دنیانک فانی وحقیر عزتنه
ویروب ضایع قلدی المدن صکره بله که نه زیانه اوغرامشدر بو کلسیله دعوا قلور
که اولدخی علما زمره سندندر هیهات هیهات بونسته بعد المشرقین در
انصافی اولان بوسوزدن حالن اکلر اما اولکه اهل انصاف دکلدر بوسوز اکا
اول یغر طوار قشغی کبی طوقنور زیرا حق اهلی اولمیان انصاف اتمز ودخی
بیوردیکم قل یا عبادی الذین امنوا اتقوا ربکم یعنی ایت یا محمد
بنم اول قوللرومه کم ایمان کتوردلر قورقک اول ربکزدن ثابت اولک
توحید اوزرنه هیچ براشدن اکا عاصی اولمک کرک ازاولسون کرک چوق اندن
بیوردیکه للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة یعنی هرکسکم دنیاده
کورکلو عملر اشلدی اکا اخرتن اجماق واردر اول کورکلو عملدن برسی اولا
کلمهٔ توحیددر زیرا اول اولمینجه کرو قلن عمل فایده قلمز ودخی بیوردیکه
وارض الله واسعة انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب •
یعنی یا محمد اکر بو مکه کافرلری سزی انجدلرسه حق تعالانک یرلری کینک بو یردن
انتقال ایدب مدینیه وارک اخرت ایچون عمل صالحه مشغول اولک وطنلرکوزدن
ایرلدغکوزه صبر ایدک که حق تعالی نک اجماغی بولدر صبر ایدب طاعت قلنلره نوابلر
ومزدلر کامل ویریلسر در نهایتی یوقدر سفیان روایت قلور رسولدن علیه السلام
بیوردی بن سزک بوز کوچوکوزم حوض قتنده ودخی سفیان ایدر کم اول وقت کم
بو ایت کلدی من جاء بالحسنة فله عشر امثالها هرکسکم بنم حضرتمه بر ایلک
اشلیوب کلسه بن اکا اون اولقدر عوض ویررز رسول علیه السلام اول وقت دیدیکه
یا رب بنم امتمه ایلوک دخی زیاده قل حق تعالی بو ایتی کوندردیکم مثل الذین ینفقون

اموالهم

بدايت سورة الزمر

اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة انبتت سبع سنابل فی کل سنبلة مائة حبة
یعنی مثلا شول کسلرکم الله یولنده مالارن خرج ایدرلر شول بر دانه بغدای کیدر کم یره
براغاسن اندن بوداق چقوب یدی باش اوله هر باشنده یوز دانه اوله یعنی هرکسکم
بر حسنه اشلسه بن اکا یدی یوز عوض ایلتمایین رز رسول علیه السلام کرو دیدیکم
یا رب بنم امتمه دخی زیاده قل بو کز بو ایت کلدیکه من ذا الذی یقرض الله قرضا حسنا
فیضاعفه له اضعافا کثیرة یعنی هرکم مالندن اللهه اودنج ویره یعنی الله یولنه
خرج ایدب درویشلره احسان قلە کوکلخوشلغیله حلالمالندن حق تعالی
انک ثوابلرن قات قات زیاده قله رسول علیه السلام کرو دیدیکم یا رب امتمه
دخی زیاده قل بو کز الله تعالی بو ایتی اندردی بونی ایشدیجک رسول علیه السلام
سوندی انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب بو کز رسول
حضرت علیه السلام دلمکی توندی ودخی حق تعالی بیوردی قل انی امرت ان
اعبد الله مخلصا له الدین یعنی قریش کافرلری رسوله دیدیلرکم هیچ برنظر
اتمزمسن اتاک دده ک ملتنه وبو قومک اولولرنه کم بونه طبرلرچون بو لره
رغبت قلمزسن حق تعالی بو ایتی کوندردیکه ایت یا محمد بن اکا بویرلدم که اللهی برکیم
انی دین طوتنوب عبادتمی خالص انوکچون قلم وامرت لان اکون اول
المسلمین یعنی دخی بن اکا امر اولندم که بو شهرم اهلندن اول اللهی بر بیلجی وانک
حکمته مطیع اولجی بن اولم ودخی بیوردی قل الله اعبد مخلصا له دینی فاعبدوا
ما شئتم من دونه یعنی دخی ایت یا محمد بن دینمی خالص اللهیچون قیلوب
اکا عبادت قلورم وارک سز اندن ارتق کیمه طپرسکوز طپک اکرچه بو امر
کیبدر ظاهرده اما تهدید ایدب قورقتمقدر حقیقتنده نتکیم برکشی قولنه قاقیوب
بیسکه یوری وارنه دلرسک اشله بن سنک حقکدن کلم دیمک اولور بو دخی انجلین در
چون قریش کافرلری رسولک بو جزمن اشیدب امید لری کسلدی اندنکه رسولدم
انلرک ملتنه دونه دیدلر کم یا محمد سن چون اتاک دده ک ملتن قودک زیانکار اولدن
اولدک نتکیم حق تعالی بیوردی قل ان الخاسرین الذین خسروا انفسهم
واهلیهم یوم القیمة الا ذلک هو الخسران المبین •

یعنی ایت یا محمد بدرسنی زیانکارانلردر که قیامت کوننده کندولری دخی اهل و اولادن دخی
طامو عذابنه مستحق قیلدیلر بن زیانکاردکولم زیانکاروسزیز کم اکاه اولوب بلوک کم
اشکاره زیانکارلق اولدر کم اهل بیتکوزله زیانکار اولدیکوز ودخی حق تعالی بیورردی
لهم من فوقهم ظلل من النار ومن تحتهم ظلل یخوف الله به
عباده یا عباد فاتقون یعنی یارین قیامت کوننده بولرک اوزرنده اود
قبلیه یعنی اور تولری دو شکلری اوددن اوله اشبو نسنکم حق تعالی ذکر ایلدی
قران ایچنده بو نکله قورقودر تا که ایمان کتوروب کفری ترک قلوب یغلنلر بونک
ایچون ایت اخرنده کروکم ای بنم قوللرم بندن قورقک ودخی بیوردیکم والذین
اجتنبوا الطاغوت ان یعبدوها وانابوا الی الله لهم البشری
یعنی شول کمسلرکم علم ازلده ابدی سبقت ایلدیکم نار واجب اولدی اکا یعنی یا محمد
سن قورتر مق طلب ایدرسن شول کمسیکم اکا بزم علممزده اول اود اکا واجب اولمشدر
اول قبیح عملندن اوتری بونی صکره کندودن قورتقلر احوالن بیان ایدوب بیوردی
لکن الذین اتقوا ربهم لهم غرف من فوقها غرف مبنیة تجری
من تحتها الانهار وعد الله لا یخلف الله المیعاد یعنی شول کمسکوکم
ربلرندن قورقدیلر انی بر لیوب امرنه مطیع اولدیلر انلره اجماقده یوجه کوشکلر وار
بری بری اوزرنده بر بریندن یکرک دخی تحتلرنک کوشکلرنک التندن دولودرلوارماقلر
اقر بونسنلر قران ایچنده وعده اولنمشدر که اول وعده خلاف اولنجق دکل ودخی بیوردی
الم تر ان الله انزل من السماء ماء فسلکه ینابیع ثم یخرج به
زرعا مختلفا الوانه یعنی کورمزمسنکه یا محمد حق تعالی بوکوکدن یغموری یجه
ایندردی یره ایچنده انی یوروب بیکارلر و چشمه لر چقردی بر یوزی تمام انونکله قرین اولوب
اکینلر سونورکن ثم یهیج فتراه مصفرا ثم یجعله حطاما ان
فی ذلک لذکری لاولی الالباب یعنی اول تازه لکه نظر ایدوب مغرور
اولمشکن ناکاه قورر کورسنکم صاررر او نورا اوزلور شول چورومشه دونهلک
اولور عقللی اولنلره بونک ایچنده کفایت ایدجک اوکوت و نصیحت وارکه بونکله
اوکوتلنه زیرا اوغلنلق مالی تازه لک کیبدر یکیتلک شول اکن قوامده کلور تمام اولدوغی

کبدر

کبدر اولسه ارد وغی بیرلک وقتدر او اوتوبه و کلدکی اولوب طراغه کردوکی کبدر اندن
اوتری حق تعالی عقللی اولنلره اوکوت واردی اتکه عقللی یوق اوکوت و یرسک دشمان
طوترشمدی زمانه خلقنک چوغی بوحال اوزره در ودخی بیوردی افمن شرح الله
صدره للاسلام فهو علی نور من ربه یعنی حق تعالی شول کمسنک که کوکلنی
کلکلتدی و بومشتدی که انک بیرلکنی قبول ایدوب امرنه مطیع اولدی اول شول کمسه کبیدر
که انک کوکلنه مهر اوردی الله تعالی انی بیرلکه هدایت بولمدی پس اول کوکلی کلکی بیر
کم اللهدن اکا فیض اولوب کوکلی منور اولمشدر اندن انک ایچی توحید له طاشی عبادتله
مزین اولمشدر قچنکم بو ایت اندی رسول علیه السلامه صوردیلر کم یا رسول الله بو
کوکل کیکلی نه نجه دور رسول علیه السلام بیوردی بکه قچن برکوکله نور کرسه اول
کوکل اچلور کیکردی ایتدیلر یا رسول الله هیچ انک علامتی اولورمیکم انونکله بلنه
رسول علیه السلام بیوردی انک علامتی اولدر کم انک کبی کوکل کم بو دنیا دن کم
غرور اویدر اورکوب فخر اخرتکه بقا اویدر انن ییکا بونلور و بلورکم اولم وار در
اولیسرا اول کلمزدن اول یراغنن اولور نورلو کوکل لرک علامتی بو در
فویل للقاسیة قلوبهم من ذکر الله اولئک فی ضلال مبین
یعنی هلاک لک وقتی عذاب شول کمسلره اولورکم انلرک کوکلی قتی اولمشدر
بو قتی کوکللر علامتی انک عکسیدر که اخرتدن اعراض ایدوب دنیایه یونلمشدر اولومی
اونودوب دنیایه رغبت ایدوب دنیا عمارتن ایدر وعظ و نصیحت اثر اتمز پس بونک کبی
طایفه اشکاره ضلالت ایچنده اولمشدر هیچ صلاحه قابل دکل بونک کبی کوکلدن
اللهه صیغنورز ودخی بیوردیکم الله نزل احسن الحدیث کتابا متشابها
بو ایتک نضبتسی بو ایدیکم مسلمانلر دنی ایمانه کلوب اول یهودیلردنی بولردیکم بزه اول
توریتدن خبر ویرک اوقولکلرک و اخر کلرک علمی اندن جمع اولمشدر پس حق تعالی
بو ایتی ایندردی یعنی حق تعالی سزک اوزرکوزه سوزلرک کوزلکوسین ایندردی که
قرآندر دوکلی کتابلردن بو یکرکدر زیرا کرو قالن کتابلر منسوخ اولدی حکمی
طوتلمز بو بر کتابدرکم بعضی بعضنه بکزر کم مختلف دکل اول ایلرووکی کتابلرده
دخی توحید یلمک ده و بر نیجه حکملرنده مهافقدر اورند و کتابدر بونک ایچنده

تحقيق ايدن جلك سنه يوقدر و بر نجه ايتلرنك تأويلي مشكلدركه عالملرك كيدا اسحلوى
قطع ايدن مدلى ددلوكم بو ايته ايمان كتوررزكم حقندا اما تأويلن اللهدن ارتق
كمسه بلمز ودخى بيوردى مثاني تقشعر منه جلود الذين يخشون ربهم
بو كتاب بر كتابدركم بونك ايجنده فاتحه سوره سى وارهدا كى كز انددر لمشددود
ايجنده قصصلر وخبرلر واركم تكرار اولنور ودخى قورقلو ايتلر واركه اوقنجق
اللهدن قورقن قوللرك اعضالرى دترريوب بندلرى كشلرى شيشلو ديقين اولور
كه هلاك اولالر ثم تلين جلودهم وقلوبهم الى ذكر الله يعنى
بو قورقلو ايتلردن صكره رحمت ومغفرت ايتلرن اوقسلر اول رحمته اميد
طوتوبن اعضالرى وكوكللرى كوو ساكن اولوب شو ذكره قلهم وعبادته مشغول
اولورلر ذلك هدى الله يهدي به من يشاء ومن يضلل الله فما له
من هاد يعنى اشبو قرآن عظيم حق تعاليدن هدايتدر و توفيقدر كمى دلرسه بونكله
دلالت قلور هدايت قلور بونكله سعادت بولور اما هر كمسنه كم اول مخذول ومطرود
قلدى هيچ بر كمسنه اول لندن كلمزكه انى ارشاد ايدب صلاحه كتوره زيرا اعتقادى
باطله شول برشته اولويدرركه اندن ايرلمز مجادلدرننكم بر بوبه سكلمش نبي اغزسون
ديو نقدر بيورلرسه اعزتو محالدر اكر دكز لر صوين كلى اوزرنه دوكرلرسه
لمش كوكلا دخى انجيلين ورجيع علومى انك قولاغندن كوكلنه دوكسى اولورسك
صلاحه كلمك محالدر و دخى حق تعالى بيوردى افمن يتقي بوجهه سوء
العذاب يوم القيمة يعنى شول كمسكم قيامت كوننده اوده كريا اولرفتى
عذابلرى يوزيله دفع ايدن يعنى يوزنى اوده قلقان ايدن اكا قرشو طوته انك حالى شول
كمسه حالى كبى كم جنت ايجنده يوزى نور اولوب حق لقاسنه نظر قيله مراد بوندن
بودركه اغوى كتى ضلالتله يوزى اوده اولشدر و اول هدايت بولوب يوزى
نوره اولشدرنله برابرميدر وقيل للظالمين ذوقوا ما كنتم تكسبون
يارن قيامت كوننده بونك كبى ظالملركم كندولره ظلم اتدلر هدايتى قويوب ضلالته
دوشدلر اخرتى قويوب دنيايه مشغول اولدلر الله عبادتنى اوزره شيطان
عبادتنى اختيار قلدلر الكرن وايقلرن دمرليوب اوده اتلر يوزلرى اوزرنه

دخى

دخى ديلركه اى ظالملر واروك امدى اول عذابلر يكه كندو كوزه تقزندكوز اول
قرآن ورسول نصيحتلرن يلانلبوب اويمدغو كترله بوندن صكره رسولنه تسلى
ايدوب بيوردى كذب الذين من قبلهم فاتيهم العذاب
من حيث لا يشعرون يعنى يا محمد بونلر سنى يلانلدوغنه ملول اولوب
طرلغنه كه اول انذكلرى انلره قلجق دكلدر نتكم بولردن ايلرو كلن قوم رسولكى
يلانلدلر اكا اويمدلر بولره صفند وغيريدن غافلكن عذاب كونرب هلاك قلدق
هيچ اثرلرى دخى قالمدى فاذاقهم الله الخزى في الحيوة الدنيا ولعذاب
الآخرة اكبر لو كانوا يعلمون يعنى حق تعالى انلره دنيا عذابن طاتدردى
اول قبيح فعللرندن اوترو اما اول سهل عذابدر اندنكه اخرت عذابى اولودر
اولوب قورتلمسى يوقدر اكر عقللرى اولوب بلورلرسه لكن بولرك عقللرى
يوقدركه فهم ايدب انجليلويس عقللى اولان بووعده لره نظر ايدب اول حاله واقع
اولمزدن اول اوكوتلمانكوك اول كافرلر كبى حقه عناد ايدب تاكم كندوى دنياده
واخرتده هلاك قلمه ودخى بيوردى ولقد ضربنا للناس في هذا
القرآن من كل مثل لعلهم يتذكرون يعنى بدرستى بز بو
قرآن ايجنده هر نسنه امثال للدليله بيان ايلدك كوره لر شقاوتى قويوب سعادت
كسب ايده لر ودخى بيوردييكم قرآنا عربيا غير ذى عوج لعلهم يتقون
يعنى بز انذردك بو قرآن مجيدى عرب دلنجه بولره اسان اولماعجوبه انك كبى قرآنده
بونده خلاف يوقدر وبنم قديم كلامم در مخلوق دكلدر اتوكجون انذردك كه بولرا بشدب
معنسى فهم ايده لر اوله كه كوكلانه قورقو دوشوب كندولرى اول شركدن وكفردن صقنلر
بوندن صكره حق تعالى ضرب مثل قودب بيوردييكه ضرب الله مثلا رجلا فيه
شركاء متشاكسون ورجلا سلما لرجل هل يستويان مثلا يعنى حق تعالى
مثل ايدوب بيان ايدركم بر قوله برقاچ كشنك اوله هر برى اكا مخالف حكم ايليه برى
بوا شوى ايشله ديو بيورسه اول قول اول اشى ايشلرسه اول بريندن قورقر ايشلرسه
بريندن قورقر اورتسى متحير قالمش نه ايدجكن بلمز دايم زحمت ايجنده وبر قول
دخى حال صحيح بر كشنك قولى ييو دغن طوتر فارغ اولور اوزنده نزاع يوق

بو اکسنك حالی مثلی هیچ برابر اولمی اولمز شول کمسکم کافر در اول جمیع شیاطینلرك
قولی اولمشدر هر بری درلو درلو یولا یلترلر کندو اول فساد ایچنده راحت کورمز
عاقبت هلاك اولور اولکم مؤمندر الله قولیدر شیاطینك اکا حکمی کچمز بلو کوزجه
مولاسی بیوردغن طوترانك عملن ایدر دنیاده آخرتده سلامت اولور پس بو اکسی
هیچ برابر اوله   اما بر نیجه اهل تحقیق دیمشلرکم بو دنیایه حریص اولنلر له دنیادن
یوز چوروب زهد و تقوی طوتنلر مثالدر شول کمسکم دنیایه رغبتی غالیدر انی درلو
درلو آرزولر و مختلف اشلر اشلر مولاسی عبادتندن کوکلی برا کنده قلور هیچ
کلوب عبادته مشغول اولسه بر ساعت اول اندیشلردن کوکلی فارغ اولمزکم مولاسینه
لایق ایکی رکعت نماز قله اما اول کمسکم زاهد اولوب دنیانك جمیع شغللرندن
فارغ اولوب ال چکمشدر مولاسی حضرتنه کوکل فارغلغیله عبادت ایدر اولقدر
که آخرتده عقاب اولنمیه ودخی امید طوتوبن که فضیله اشرکیه اکا رحمت قله
جنتله دیدار روزی قله پس بو ایکی نك آخرتده منزلی برابر اولمی برابر دکل زیرا
اول دنیاده آرزولری قولی اولدی نفس قولی حرمتی الله قولی حرمتیله برابر می
اوله بو مثالدن صکره الله تعالی بیوردی **الحمد لله بل اکثرهم لا یعلمون**
یعنی حمد و شکر لایقدر اول اللهه کم اختیار قلوب مؤمن و زاهد کندو قتنده
فضیلت اهلندن قلوب سعادته اولشدردی اولکمسلردن قلدیکه کافردر رغبت
حرص دنیا بر غالب اولدی مولی عبادتندن فارغ اولوب شقاوته اولشدی اما بولرك
چوغی بلمزلر اول بر رتبه ایمان کتوردی خالص اکا عبادت قلمق خیرلودر برا کنده باطل
معبودلره عبادت قلمقدن بوندن صکره حق تعالی بیوردی **انك میت وانهم**
میتون بو آیتك اندوکنه سبب بو ایدیکم قریش کافرلری منکرلر ایدی رسوله ابوشکلو
ایدی بو کز ناچار اولوب ددلرکم ایرق چاره مز قالمدی محمدك اللندن قورتلمغه اندن
آرتوق کم کوز طوتب منتظر اولالوز تا اکا دکین کم اوله قورتله وز پس حق تعالی بیوردیکم
بو کافرلر ایله صنورلرکم سن اوله سن بونلر دنیاده باقی قالور خبر و یر بولرکم سنده
اولورسن بولر دخی اولورلر بجلر دیمشلرکم حقیقتا سنده اولورسن انلر دخی
اولورلر دیمك اولورلر زیرا هر کشی البته اولسه اکا کمان یوقدر اول نسنه همان

واقع

واقع اولمش کبیدر اندن اولنز و اولور بو خبر ویردی و دخی بیوردیکم **ثم انکم**
یوم القیمة عند ربکم تختصمون یعنی اولدکلردن صکره قیامت قوپر
کرو دیرلسرهز الله قتنده بر برکوزله خصومت ایسرهز یعنی مؤمن کافرله و مظلوم
ظالمله بر برندن حقلو حقن دعوا ایدسرلر اکر ایدرلرسکم حق تعالی بر آیتده دخی
بیوردی لا تختصموا لدی یعنی بنم قتمده خصومت قلمك که فایده سی یوقدر
زیرا بوندن اولکدن بن سزه قورقوتلرده کوندردم بو حال اولجاغن بلدردم ایدی
پس بوندن خصومت ایدرلرد کلك فایده سی معنسی ندر جواب بودرکم قیامت
کوننك طورحق یرلری چوق قدر خصومت اولمیه بعضسنده اوله نتکم بیوردی فهم
لا یتساءلون دیر یعنی بولر بر بریله صورشمیلر و بر برده دخی ایدر واقبل بعضهم
علی بعض یتساءلون یعنی بولر بعضی بعضنه اقبال ایدب صورشلر دیر دخی
انجلین بعض موقفده قورقو غالب اولد صورشمغه مجال قالمیه و بعض یرده
قورقو دفع اولا بر برندن صورشلر قرآنده بونك کبی آیت چوقدر نتکم روایتدر
رسولدن علیه السلام که بیوردی یارن قیامت ده کوننده خلق آراسندن خصومت
زایل اولمیه تا اکا دکین که جان خصومت قیله کوده بله کوده جانه دیه کم بن بر
بیابانه آتلمش اغاچ کبیدم المدن هیچ نسنه کلمزدی بن بو اشلره سنك اوجکدن
اوغرادم دیه جان دخی کوده دیه کم بن بریل کبیدم المدن هیچ نسنه کلمزدی
کوچم یتمزدیکه بن بر ایش اشلیادم بو واقعه لره سنك اوجکدن اوغرادم
پس بو ایکی نك حالی کوترمله کوترسز تمثیل قلمشلرکم ایکسی بر باغه کردیلر کوتوم
نه درلو یمش وار دوغن کوردر ولیکن یوریمز واره الدالما کوزسز یوریو بلور
لکن یمش قنده وار کورمز پس بو کوزسز اول کوترمی کوتردی باغ ایچنده یوردی
کوترم اول کوردوکی یمشلردن دیردیکه ایکسی بله بیلر هم بله بیدیلر پس عقوبته
ایکسی بله مستحق اولدیلر جان اول کوزسزدر کوده کوترمدر باغ بو دنیادر ایکسی بله
جمع اولمغله بو کناهلری قزندلر انوکچون هر عقوبته ایکسی بله مستحق اولدیلر
عقلی اولان بوندن چوق نصیحت الکر و دخی بیوردیکم **فمن اظلم ممن کذب**
علی الله وکذب بالصدق اذ جاءه الیس فی جهنم مثوی للمتکبرین

انبو سوره فصلتده در

يعنى هيچ بر كمسنه بوقدر اندن ظالمراكمى الله اوزرينه يلان سويليه ديه كه انك شريكى وبا اهل
واولادى واردر ياخود اكا بر كوچك خبر كلسه قراندن اول انى يلانليه تكبرلك ايدوب
اكا باش اينديرميه كافراوله بلمزميكه كافرلرك طوراجق يرى جهنمدر و دخى حق تعالى بيوردى كم
والذى جاء بالصدق وصدق به اولئك هم المتقون يعنى شول كمسكم
قرانله كلدى ابوبكر رضى الله عنه كرچكلدى برخود كلى اصحاب كرچكلدى برخود كلى مؤمنلر
كرچكلدى متقيلر بونلردركم شركدن وفواحشدن كندولرى صقلدلر لهم ما يشاؤن
عند ربهم ذلك جزاء المحسنين يعنى اول متقيلره حاصلدر نكم ارزو ايدرلردى
اجماق اچنده مولالرى قونشولغنده اللهى برليوب اخلاصله اكا مطيع اولنلرك
جزاسى بودر ودخى بيوردى كم ليكفر الله عنهم اسوأ الذى عملوا ويجزيهم
اجرهم باحسن ما كانوا يعملون يعنى بومحسنلر اللهه مطيع اولتقلرى
اندن اوترى دركم الله تعالى بولردن كناهلرن عفو ايدب محو ايده شول قبيح عمللرى
اللهى برليوب ياخود بولدكدن صكره انك امرنه مطيع اولوب هواى نفسه اويوب
مخالفت قلدلر ودخى الله تعالى بولره شره جزا قلميه زيرا بولرده خطا وزلت
قالمدى صدقله چونكه استغفار ايدب عملرن كوزكلو قلدلر ودخى بيوردى اليس
الله بكاف عبده ويخوفونك بالذين من دونه بواتينك دخى اندوكنه
سبب بويديكم مكه كافرلرى رسول حضرتنه عليه السلام ددلركم يا محمد سن دايم
طوريسوب بزم معبودلرمزه سوكرسن كى صنملر كه بولردن سكا بر زيان
يا بر بلا ايرشميه حق تعالى بو ايتى كوندردى اما بورواينده سبب بونى ديمشلردركم بو
كافرلرك براولو بوتلرى واردى اكا عزى ديرلردى رسول عليه السلام خالد بن وليدى
كوندردى كه واره انى اوده اول بوته خدمت ايدن قيمه اكا ديدى يا خالد كى حذر
قل كه بونك بر قوتى واركمسه بوكا قرشو طوره مز بونك يرشرى اوغرسن خالد
ايلرويوريوب بالتيله اول بوتى صورتندن چالدى بوزدى كسدى حق تعالى بو ايتى
اينديردى معنسى بودركم يا محمد الله تعالى قوللرنك جميع ايشلرينه يتوب دوكلى بلالردن
صقلمغه تمزمى وقادر دكلى بو كافرلر سنى اللهدن ارتق كسيله قورقودرلر سى
اول بوتلر كندولرى صقلمغه دخى قادر دكلدر ومن يضلل الله فما له من هاد

يعنى شول كمسكم حق تعالى هدايه توفيق ويروب هدايت اوزره طوتدى هيچ بر كمسنه
انى اذدرمجى دكلدر سوره نك اوللندن بو ايتك معنسنى ذكر ايلدك زنهار بونك
بكى ايتلركه كلور شيطان سنى جبرله كندو اعتقادنه التمسون كه ديرسن قول
نه ايشلرسه حق تعالى اشلدر اكر خير اكر شر بوسوز خطادر باطلدر قولك فعلنده
ارادت واردر دنياده اخرته قوللرى اوزرينه اولنان عقاب كندونك كسبلدوكى
مقابلسندندر اكر خير اكر شر كورمسن بر كشى بر كمسنه سوكسه يا اورسه انى دخى
دوكرلر اولدرسه بوننده اولدرلر اوغرلق قلسه الن كسرلر سچى اچسه يا كندو عورتنه
يا بر كوعورتنه بازانيه ديوسوكسه اول عورت دد كلسه اولمسه اكا حدا ورلر
ايرق طانقلغى دخى قبولدر اولمزبس بولركلى اول كشنك فعلندن واقع اولدوغى
ايچوندر اكر ايدرسه وزبولرى الله تعالى اشلدر دونر عقوبت ايدر بو خود
ظلمدر الله تعالى لايه ظلم اطلاقن اتمك كفردركه بيوردر ان الله لا يظلم مثقال ذرة
يعنى بدرستى حق تعالى كمسيه ذره قدر ظلم ايلمز ودخى بر ايتده بيوردى وما ظلمهم
الله ولكن كانوا انفسهم يظلمون يعنى حق تعالى بونلره ظلم ايلمدى لكن بونلر
كندو نفسلرنه ظلم ايلدى دخى يحنه بونك كبى ايتلركم وار قولك فعلى كندو
كسبيدر قرآن ايچى طلودر عقلى اولنلره بوقدر سوز بتر ودخى حق تعالى ملكنده
حكمن اجرا قلمقده عاجزدكلدر غالبدر اكا دشمان اولنلره انتقام ايدجى درمؤمن
اولان كرك كم انك انتقامندن قورقوب مخالفتده بولنميه ودخى بيوردى كم
ولئن سألتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله
يعنى يا محمد بوكافرلرظالملر دخى بلولركم اول طپيد قلرى برتمقدن عاجزلردر
قدرت بزمدر وليكن عناد لرندن بزه مطيع اولمزلر زيرا بولره صورسك كم
اشبو كوكلرى ويرلرى كم يرتدى ديرلر دنكم الله يرتدى بوكا انكار ايدمزلر
زيرا بلورلركه اول طپيد قلرى بونسندن عاجزدر قل ارأيتم ما تدعون من
دون الله ان ارادنى الله بضر هل هن كاشفات ضره او ارادنى
برحمة هل هن ممسكات رحمته يعنى يا محمد ايت بوكافرلره كم خير
ويرك بكا شول نسنكم اللهى قويوب اكا طپرسز انى معبود طوتورسز اكر حق تعالى

دلسه کم بنم بدنمه بیلا ویرصبر ولق ایرشدرم دنیا معیشتمی طارقله اول بوتلرك
کوجی یتمزکه انی بندن دفع ایلیه ایرشدمیه اکرحق تعالی بکا بر انعام واحسان
ایدوب خیرلر ایرشدرم هیچ بو بوتلرك الندن کلمیه کم انی بندن منع ایدوب ایذرمیه
قل حسبی الله علیه یتوکل المتوکلون یعنی ایت یا محمد الله تعالی بکا
کافیدر جمیع شرلردن بنی صقلیوب دوکلی خیرلری بکا ایرشدرم بن اکا اعتقاد ایدوب
ایشمی اکا اصمرلدم کم جمیع اعتقاد ایدوب انا بخیلرك انا بخغی اولدرنز دخی اکا انا ندم
سزدن ویتوکوزدن بکا خوف وخشیت یوقدر بو ایتدن دخی عقلی ولان اکلرکه کشی
اللهدن اوتوکسه ن تورقمیه واندن ارتوقدن اومیمیه اشن اکا انا نوب اعتماد ن
اکا قالمه کندو اخلاصله طاعت بولنه کره ودخی بیورر دیکه قل یا قوم اعملوا علی
مکانتکم انی عامل فسوف تعلمون من یاتیه عذاب یخزیه
ویحل علیه عذاب مقیم یعنی یا محمد ایت بو قومکم سکا ایدرلرا کر
سن بوتلرم سو کمکدن سکوت اتمیسی اولورسك بز سنی هلاك اتمکه سعی
ایدرز دکل که یا قوم واروك هر بر کوز کندو مرتبکوزجه منزللرکوزده کوچی کوز
یتدوکی قدر دورشك بنم هلاك لکمده بن دخی سعی ایدایم سزك هلاك لکوکوزه
بتنراولکه بلسز حق تعالی نك عذابی کلوب کیمی خورلغله دنیاده هلاك ایدر ودخی
بلسزکه اخرتده اول اجر بولنمز محکم عذاب کیمه واجب اولور وحق تعالینك نصرتی
وعنایتی دنیاده اخرتده کیمه ایرشور قورتزد وبوندن صکره بیوردی انا انزلنا
علیك الکتاب بالحق فمن اهتدی فلنفسه ومن ضل فانما یضل
علیها وما انت علیکم بوکیل یعنی یا محمد بز سنك اوزرکه جبرائیل
الندرك قرانله حقدن بکا دعوت قلاسن کلمه با طلدن کلمه توحید قغراسن
کم حق اولدر هرکسکم بنی بر لیوب قرانی کرچکلدی انوکله عمل ایدب سکا انندی بلسونکم
انك منفعتی کندو نفسنه در سعادت قپوسن کندویه اچدی وشقاوت قپوسن بتیری
وهرکم بنی بیرلمکدن یوز دوندرب قرانه ایمان کتورمدی وسنی یلانلدی حقیقتت
بلسونکم عقوبتی کندویه واجب قلدی یا محمد بز سنی بولرك اوزرنه الیتدن مسلط
قلمی وصقلیجی قلدقکم دلرکم دلرلرم ایمانه کتوره سن سندن همان واجب لان انا ولدرکم

بزم

بزم خبرمز ایرشدرمکدر انجق بو ایت دخی بیغمبرلرکا فرلره قلچ اورمق حکمی کلمزدن
اوکدن ایدی اما صکره عذابه بیورمق ایتلری کلدی بو حکم قالدی رسول طنمیه همان
دعوت ایدر دونن دونه دونمین دونمیه بلکم دعوت قلوردی دونن قورتلوردی — قورتلدیه
دونمینلری قلج الندن هلاك ایتدی الله تعالی یندیمیله ودخی بیورر دیکم الله یتوفی
الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسك التی قضی
علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی کلمی ایدر حق تعالی ادم
اوغلنلرنك جاننی قبض ایدر اولملری وقتنده واولمینلرك دخی روحنی قبض
ایدر اویقولری وقتنده اول کمسنك اویقو وقتنده اولمی تقدیر اولنسه انك بدننه
کوندرمز دوحی قبض اولنور واول کمسنك اولومی تقدیر اولنمسه کرو بدننه کوندرر
اویانور ان فی ذلك لایات لقوم یتفکرون یعنی بو اویقو ایچنده
دوکلی قوللرمز کیمی کرو دیرکوردب اخر عمرلرینه دك تا خبر ایدلمکز بزم وحدانیتمزه
دلیل ونشان وار هر شول وجهله کم انلرك معبود دیو طپدقلرنك هیچ بر نسنیه
قادر دکل بو نی اشلرهیچ خود بوندن بواشی منع ایدالر اما بو علامتی اکلمق بلمك
شول قومچوندر که انلرك عقلی اولوب بو معیندن فکر ایلیلر ودخی بیورر دیکم
ام اتخذوا من دون الله شفعاء قل او لو کانوا لا یملکون شیئا ولا
یعقلون یعنی یا محمد بو کافرلر اول اللهدن ارتق اولیوتلره طپرلوکم انلر
بولرله شفیع اولالر بونلری قورتره لر ایت یا محمد سز شفیع می اولور شول
کمسنلرکم کندولردن بر نسنه دفع اتمکه مالك دکللر بونلر انلره طپدوغن دخی
اکلمزلر زیرا جماد اولنلنه اذا کی وارنه اکلیه بلله بو ملعون کافرلرك اندن
دخی ادراکلری یوقدرکم طپدقلری بر جانسز حجر دیر شجر در کندو الدریله دوزیجه
باشلرنه بیك چکج ویا کسر ضرب طوتنور دونوب کن انلری شفیع طوتب اکا طپرلر
انلردن دخی خسیس درکم انی ادراك ایدمزلر ودخی بیورر دیکم قل لله الشفاعة
جمیعا له ملك السموات والارض ثم الیه ترجعون یعنی ایت
یا محمد جمیع اشلرده امر اللهکدر دخی شفا عند اللهکدر انك دستوری سز
کمسنه شفاعت قلامزنکم بیوردی من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه یعنی هیچ بر کمسه

[illegible]

بو قدر که انك نعتندن شفاعت ایلیه الا انك دستوریله بونی اول کافرلرك زعملرین باطل
قلمق ایچون دیدیکه انلر بوتلونه دیرلرکم بولر بزم شفاعتجمزدر و دخی بیوردی وَاِذَا ذُكِرَ
اللّٰهُ وَحْدَهُ اشْمَاَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ وَاِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ
مِنْ دُونِهِ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ یعنی اول الله واحد کلمسه بوکافرلره دسلرکم
دیك سزدخی ایدك لا اله الا الله اول آخرته ایمانی اولمینلرك کوکلی بو کلمه دمکدن
اوکریجی وغصه بولدی دُرت یا نلرین قبلر اما تجون اللهدن ایرو غی کلمسه یعنی
کندو یوتلری کلمسه کوراسن بولری سونورلر بونك قضیتسی بویدیکم رسول علیه السلام
حضرتنه والنجم سوره سی نازل اولدی رسول علیه السلام اوقدی بولرا اللهك عظمتن
ایشدیب و رسول اللهك الله تعالی قتنده یقین لغن و کرامتن بلوب ملالت ذکرنه
عرق اولدلرحسکم جانلری حلقومه کلدی جونکم بو آیته ایرشدی اَفَرَاَيْتُمُ اللَّاتَ
وَالْعُزّٰى وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرٰى بو لرغایت سو ندلرصناسن اولو لوی درلدی
مناتُ لا تُعَرّٰى بو لرك اولو بوتلرنك ادلریدر بونلرك قضیتسی سوره والنجم ده
بیان قلاورن شاء الله تعالی و دخی حق تعالی بو آیتی تلقین ایدب بیوردی قُلِ اللّٰهُمَّ
فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ تَحْكُمُ
بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ یعنی ایت یا محمد اول
اللهدکم یرلری وکوکلری برادجی وکزلو اشکاره بلجی و قوللرك کوکلنده دوشمشی
ودوشکی بلجی و اشلرك اولمسنی واولجغنی بلجی یارب قوللرنك ارا سنده حکم ایدب
شول دین اوزره اختلاف قلدلرحق قنقدر بولره ظاهر اوله و دخی بیوردی کم
وَلَوْ اَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ
سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُونُوا
يَحْتَسِبُونَ یعنی جمیع بو یربوزنك خزینلری و املاکی شول کمسلرك
اولسه ظالم اولوب کافر اولدلر واول دکلو دخی بلسندن اولسه کلسی کندو نفسنی اول
قیامت عذابنده قورترمق ایچون فدی ویره لردی نتك قبول اولنیدی اما قبول اولحق دکل
و دخی ظاهر اوله بو کافرلره حق تعالی دن شول وقت کم سنلدن قوبلر شول دنیاده هیچ
او ممدقلری نسنه یعنی دنیاده خیر عمللر اشلرلودی و اوم لردیکه آخرتن انلره ثواب

[illegible] ۵۵۵ ،

بوله اول اومدقلری حاصل اولمیه زیرا شرکله عملك منفعتی اولمز وَبَدَا لَهُمْ
سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ •
یعنی ظاهر اولور اشلدکلری یاوز عمللرك عقوبتلری دخی واقع اوله اول مؤمنلری
ورسولی دقرانی و آخرت عذابلرینی اشدیرا سنهزا اولدقلرنك عقوبتلری بکه اکا
طاقت کتورمیه و دخی بیوردیکه وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ اِذَا
خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ اِنَّمَا اُوتِيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ یعنی قچن اول ابو جهله بر بلا ایرشه ویا برزحمت
ایرشسه دخی غیرنه بیزه دعالرو تضرعلر بوله اخلاص ایدرلر که هیچ ریا یوق
قچن بز فضل ایدب اول بلایی و زحمتی کیدرب انك یرینه صحت وعافیت وراحت انعام
قلسه وز بو کز دیرکه الله تعالی بو زحمتی بکا انده اوترو ویردیکم بن بوکا لا یقدم وهم
بونك بنم قتمده دواسی واردی اولدر وایله بو نسنه بکا حاصل اولدی حق تعالی ایدر
بلکه اکا واقع اولان بلایه عطا بزدن ابتلادر کم قول انو کله ابتلا اولنور تا کورم
شکر لو قوللردنمدر یو قسه نعمتمزده منکر اولان کافرلردنمدر لیکن بولرك جوغی
انی ادراك ایدمزلر قچن برنك دیرنعمت تغیر اتسه وزا نو کله تکبرلك ایدب فهم ایدب
بزی اوندلردمزکه بکا بو نعمت انده ایرشدی بکا واجبدرکم اکا شکر ایدب اول مال لله
واجب اولان حقلری کم زکات در وصدقه در و انك رضاسی اولدوغی یولره صرف
اتمکدر تا که اول نعمت دنیاده زیاده اولوب آخرته ذخیره اوله انو کله ابدی سعادت
حاصل ایدم دیمزلر اما هوای نفسه خرج ایدب دنیا عمارتلرنه مشغول اولورلر کم صوکی
فنا وخرابدر اکی جهاندن اول سیبله محروم اولورلر و دخی حق تعالی بیوردی کم
قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ •
یعنی بو سوزلری بلکوز بو مکه کافرلری دمکلو بلکه بولردن اوکدن دخی دیدلر
قارون وشداد کبی عاقبت انلری هلاك ایلدك کم جمع ایدب دیردکلری مال
بزم عذابمزه قرشو طوروب دفع اتمکده فایده قلمدی فَاَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا
كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا
وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ • یعنی انلره اول اشلدکلری یاوز عمللرك عقوبتلری

وبلالری ایرشدی وبو مکه کافرلرندن دخی شول کیسلرکم بزه وینوم کتابمزه اتکاد قلمغله
کندو نفسلرنه ظلم ایلدلر تیز اوله کم انلرا یرشد کلبن اول افعاللرک عقوبتی یعنی لره دخی
ایرشه زیرا حق تعالی دلسکم بولره عذاب قله بولوک اللرندن کلمزکم انی کندولردن
دفع ایده کتورتمیلر ودخی بیوردیکم اَوَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
يَشَاۤءُ وَيَقْدِرُ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ یعنی بلمزلرمیکم بو کافرلر
بدرستی حق تعالی در کم بو رزقی کمه دلرسه بول قیلی ویرور وکمه دلرسه تنگ قیلی ویرور
غنی قلنیجق وفقیر قلنن اولدر عاقل اولنلر اکلر که بو رزق کمه بول وکمنه از قلدوغنده
بزم وحدانیتمزه دلیل واردر شول قوم کم اللهک بر لکنه ایمانی واردر زیرا اکر بر
الله دخی وار ایمتسه اورتن مخالفت اولیدی بری بای قلدوغنی بری درویش قلیدی
وبری درویش قلدوغنی بری بای قلیدی پس بو قانون محکمدر تبدیل وتغییر اولمز
دلالت ایدر کم اول حاکم مطلقدر بردر انک مثلی یوقدر قُلْ يَا عِبَادِىَ الَّذِينَ
اَسْرَفُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ
جَمِيعًا اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ یعنی ایت یا محمد شول قوللرمه کم کناه
اشلکده حدن کچدلر قتی ظلم اتدلر نفسلرنه الله تعالینک رحمتندن امید کسوب
دمسونلرکم بز بو دکلو کناه اشلدک بو نکله بزه مغفرت می اولیسر دیدکلم حق تعالی
اولو کناهلری دخی کچی کناهلری دخی برلغر هیچ توبه ایدب اخلاص اله اکا دونسکوز
که اول توبه ایدنلره غفوردر برلغر ورحیمدر توبه دن صکره قوللرن اسیرکر روایتدر
قتاده دن ایدرکه بر قوم شرک ایچنده یکن اولو کناهلر حاصل اولمشدی قورقرلردیکه
اکر ایمانه کلسه وز بو کناهلرمز عفو اولنمیه پس الله تعالی بو ایتله اولرقومی دعوت
قلدیکم ایمانه کله لر امیدلرن کسمیلر بر نیچلر دیمشلرکم بو ایت حمزه اولدرن وحشی
حقنده کلمشدر اول وحشی دلدیکم ایمانه کلیدی اما ادم دیلمشدی وزنا قلمشدی
قورقردیکه مغفور اولمیه حق تعالی بو ایتی اندردی ایمانه کلدی پس کورک کم کشینک
نقدر چوق کناهی دخی اولورسه دمیه کم بکا رحمت اولمز بجه توبه ایدرین کورک کم
توبه قله امید کسمیه دخی اولو کناهدن توبه اتمک کرک ودخی بیوردیکه
وَاَنِيبُوا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ

یعنی کناهلرکوزدن رجوع ایدب اول ربکوز طاعتنه اقبال ایدک انک برلکنه اقرار
ایدوب حکمنه مطیع اولوب منقاد اولک شوندن اوکدن که سزه عذاب کله هیچ
برکمسه نصرت ایدب اول عذابدن سزی منع ایتمیه اما محققلر بو ایت معنیسنده
دمشلردر رجوع ایدک اللهدن یکا تقصیرلغکوزدن عذر دلمکله وعمللرکوزی
الله ایچون اخلاص قلمغله واشلرکوزی اکا اصمرلمق برله یعنی بوینه قلسکوز
اول وقت انا توب قلمش اولورسز وعذابدن قورتلمش اولورسز ودخی بیوردیکه
وَاتَّبِعُوا اَحْسَنَ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَكُمُ
الْعَذَابُ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ یعنی سز متابعت قلوب مطیع ومنقاد
اولک شول کورکلو حکملرکه قرانده سزه کوندرلدی اول ربکوزدن کم ها سزی
یوقدن وار قلوب درلو نعمتلرله بسلو شولکه سزه حلال قلندی اکا سعی ایدوک
اولکه حرام قلندی اندن بغلنک اندن اوکدن که سزه عذاب کله سزک خبرکوز
اولمیه ودخی بیوردیکم اَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتٰى عَلٰى مَا فَرَّطْتُ فِى جَنْبِ
اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّاخِرِينَ یعنی سز مطیع اولک اول ربکوزدن
اندرلن کتابک حکمنه قورقک اول اللهدن شوندن اوکدن که نفس او محدوغی
عذابلرو اوغرایه دخی پشیمان بیوب دیه که ای بنم حسرتلرمه کم الله تعالی طاعتنی ترک
ایدب ضایع قلدم انک ذکرنی قیوب طاعتلرنن تقصیرلق قلدم ودخی بیوردیکم
اَوْ تَقُولَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰينِى لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ یعنی نه اللهه مطیع
اولوب قرانله عمل ایدک شوندن که بو قرجیلوه انکار ایدب دیه سز اکر حق تعالی بزه اوکرن
حقدن باطلی بیان قلسیدی بز دخی ایمانه کلوردک مؤمنلردن اولوردق هیهات
ای مسکین صنمعلکم بو انکارله قورتلاسن بو بجه حجتلر دلیللر طودغرسنک
اوزرکا کم مجموع نسنه سکا بیان قلندی اما هوای نفسه اویوب اکا متابعت
قلمدک بر عذر ایدب حکبحال قلمیه دلردلمز مطیع اولوب اشوکه حسرتلر بیه سن
دخی حق تعالی بیوردی اَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لِى كَرَّةً فَاَكُونَ
مِنَ الْمُحْسِنِينَ یعنی دونک اللهه شوندن اوکدن کم نفسکوز اول عذابلری کوردکد
دیه که ای کاشکی دستور ویرلیدی برکز دخی دنوب دنیایه وارایدق بو انکارلری

بوشرکی ترک ایدب اللهه ورسوله مطیع اولیدم دخی اللهی برلیوب مؤمنلردن ومحسنلردن
اولیدم بوحسرتک اندن هیچ بر نفسه فایده سی اولجق دکلدر اولدقت سکا دیسه لر کم
بلی قد جاءتك آیاتی فکذبت بها واستکبرت وکنت من الکافرین
یعنی حقیقتنا سکا کلدی بزم کتابمزکم جمیع اسباب نجات وجمیع اسباب هلاک
ایچون بیان اولمشدر لکن سن انی عناد ایدب یغلندک باش کوتروب تکبرلک قلدک
اول حقله باطلی ارا سندن تحری قلوب فکر ایدمدک شیطان اوزرکه غالب اولوب
سنی الله برلکنه انکار قلدردی کافرلردن اولدک بس لایق اولدی سکا کم عذاب الیمده
مخلد قلاسن ودخی بیوردیکم ویوم القیامة تری الذین کذبوا علی الله
وجوههم مسودة الیس فی جهنم مثوی للمتکبرین یعنی قیامت کوننده
کوره سن شول کمسه لریکم بوزنیا الله اوزرنه یلان دعوی قلدیلر دیدلوکم انک شریکی وار
یوزلری قره اولیسه در بس لایق دکلدر بونک کبی تکبرلرک مقامی جهنم ایچنده اولا
ودخی محققلر دیمشلر کم عذاب یوننده بو خلقلک قتنسی قیامت کوننده الله تعالی
حقنده بر نسته دعوی قلاکم اول اللهه لایق اولمیه کندوحالندن اللهه
یقینلق دعواسن قلا دعواسنده کرچک اولمیه بولرک کلسی الله اوزرنه یلان دعوی
قلنلردن اولور اکر بوحالندن توبه قلمدن کتسه انک دخی یری جهنمدر بس مؤمن اولان
کوک کم الله یولنده اشی قلمغله اولمیه دلرسکم قورتلمشلردن اولاسن حق تعالی
بیوردی وینجی الله الذین اتقوا بمفازتهم لا یمسهم السوء ولا هم
یحزنون یعنی الله تعالی نجات ویرر شول کمسه لری قورتورکم انلر کندولر صالح
عمللر اشلیوب شرکدن ومعصیتدن صقلدلر شول سببلره یا یتشدیلر کم انلرکه فوز
وفلاح حاصل اولور بس انلره هیچ عذاب یرشمز وحزن وغصه دخی انلره
آخرتده یول بولمز سرور ایچنده ابدی سعادت حاصل قلالر ودخی بیوردی کم
الله خالق کل شیء وهو علی کل شیء وکیل حق تعالی بونی دلدیکم
اول بوتلرک حقادنی بلدره اول اکا معبود دیو طپنلره زیرا دیدیکه حق تعالی
دوکلی نسنه نک یرادیجیدر بس اول بوتلرده دخی یرادلمشدر بر نسیدر
شویله کندو نفسنده برعاجز مخلوق اوله اول معبود لغه نته لایق اولا

ودخی هرقومک عزتی وکرامتی اول طپیدوغنک عزتنه وکرامتنه کوره اولورچون معبود
طوتدقلری کندوکبی خور وحقیر اوله کندولری بر محنتدن قورترمغه چاره سی اولمیه
اکا طپنلرک نه عزتی کرامتی اولا بلکه معبود لرندن انلر دخی خور وحقیر اوله
ودخی بلکه الله تعالی جمیع مخلوقک رزقنه کفیلدر وایشلرین باشرمغه قادردر
وهرکمسه کم اکا اعتقاد قلوب ایشن اکا اناته جمیع خیر قپولرن اکا اچه ایشی صلاح
کله دینا وآخرت مقصودلری حاصل اولا بوندن صکره کندونک قدرتن بیان
ایدب بیوردی له مقالید السموات والارض والذین کفروا بآیات
الله اولئك هم الخاسرون یعنی بر کوک خزینلری انکدر وکلیدی دخی انکدر
انک قدرتی النده در اول کوکلر خزینه سندن یری یغمور خزینه سیدر قوللری اوزره
صچر وبر خزینه لرندن یری اوتلر وبمشلر بتورمکدر اول یغمورلر سببیله المشکون
قروبردن انجلر انواع بمشلر بترکم بو قدرتلری کوره طوردکن الله تعالی نک ایتلرینه
کافر اولسه کم اول قرانده ودخی محمد مصطفی در صلی الله علیه وسلم انلوزیانکاردر
که ثوابی قویوب عقاب اختیار ایتدلر اللهه ورسوله اویمی قودلر شیطانه وهوای
نفسه اویمغی اختیار قلدلر جنت وحوریلری وحللر وتختلری وسرایلری طاموده
وزقومه وقاتلو صولره ویلانلره وزبانیلره واوددن طونلره وتاجلره وقطرانلره
دکشدیلر بوندن اولونه زیان اوله ودخی بیوردیکم قل أفغیر الله تأمرونی
أعبد أیها الجاهلون یعنی بو آیتنه سبب نزول بویدیکم کافرلر رسول علیه السلام
دیرلر دیکم یا محمد آتاک دددک ملتن ترک ایتدک سندخی یاشعه دین طوردغردک
هیچ کمسه یورسمه قاعدلریکه سن اشلوسن کوره کلری یوق کل بو توتمکه قبیلکه
مخالفت قلمه کرویزم دینمزه متنابعت قل دو کلمزسنی اولو ایدب تلمما لموزسنک
بوکبه خرج ایدهلم پس حق تعالی رسوله بو آیتی کوندردی کم یا محمد بولره آیت کم
یعنی بکا آیا می بیوررسز کم اللهی قویم اندن اوتوغه طپنم ای بیچاره کوزسز جاهللر
اکرسزک عقلکوز وارمیدی ذره قدر توفیق یاری قلسه ییچه کوندز یوزکوزی
اولینم معبودم قپوسنده یره اوردب خدمتنده اولیدکوزکم انک قپوسی فضل وکرم
قپوسیدر نیچه صوچلولرک صوچلرن عفو اولنوب ابدی دولته یتشور ودخی بیوردیکم

وَلَقَدْ اُوحِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ
وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ یعنی یا محمد سکا دخی سندن ایلرو کچن پیغمبرلره
دخی آیله وحی اولنوب بیورلدیکه اللهی برلیلر اکا شریک کتورمیکلر اکر یا محمد سن
اولکافرلره اویوب اللهه شریک ایدجک اولورسک غرضم حیثیچون جمیع عمللرک
یوبولوب باطل اوله دخی حقیقتنا سن بنم قتمده نقدر حرمتلو ومکرم اولدوکسه
دنیاده وآخرتده زیانکارلردن اولاسن خصوصا کم سندن ایوق بکا شریک کتوره
انک حالی نته اولا بلکه ای قرنداش حق تعالی بلوردیکم رسول علیه السلام شریک
کتورجک دکلدر لکن بو خطاب رسوله امتنه تنبیه ایدوب بلدرمکدر هر کمسه کم
ایمانه کلدکدن صکره کروا اللهه شریک کتوره جمیع عمللری یوبولوب هباء منثور اولد[ی]
نقدر الله قتنده حرمتی دخی وارسه کورمسنکم برکمسنه دنیا بکی قتنده نقدر مقرب
اولسه دونه کلوب انک قتنده برصوچ اتسه بر منصبی الوب اولدر یا قوار
اللهه صوچلو اولمغی بوننک قیاس قلمغل اول جمیع پادشاهلر پادشاهیدر
ودخی بیوردیکم **بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ** یعنی
یا محمد اول کافرلرک اغواسنه اویمه اللهی برلیوب اکا مطیع اول
انک عبادتنده محکم طور اول سکا ویردوکی پیغمبرلک نعمتنه شکر ایدوب
شاکر قوللردن اول بو خطاب دخی اکرچه رسوله در جمیع مؤمنلره بوندن
تنبیه واشارت وار زیرا رسول علیه السلام دایم شاکرلردن ایدی بوندن
مراد امتدرکم بولر دخی دایم الله تعالی یه شکر ایدلر شول نعمتلره کم بولره انعام
قلدی وکندونک بر لکن بلدرمکله بولره اکرام وتوفیق وهدایت ویروب دین
اسلامی بولره اعطا قلدی ودخی بیوردیکم **وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْاَرْضُ**
جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ بو آیتک
سبب نزولی بویدیکم یهودیلر حق تعالی قتنده سوزلر دیرلر دیکم شاننه لایق
دکلدی حق تعالی بو آیتی کوندردی بیوردیکم یعنی بو یهودیلر وصفا ایدمدیلر اول
اللهی تنکم اکا لایقدر زیرا اول بر پادشاهدرکم انک مثلی یوقدر وکوکلر دخی
قیامت کوننده انک قدرتی قبضسیله دورلوب کوتورولسر مجموع فنا یه

واروب اثری قالمیه بوندن صکره حق تعالی اولکافرلر سوزلرندن کندوینی تنزیه ایدوب
بیوردی **سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ** یعنی حق ایدر وبو وجهدر اول
سوزلردن کهکافرلر اکا شریک کتوروب یلان سویلرلر پس بو آیتده دخی مؤمنلره تنبیه
واشارتدرکه اول کافرلر سوزلری کبی بولر دخی حق تعالی حقنده کلام اتمیلر بلکه
اللهه تعظیم ایدلر شویلکم کرکدر وانک شاننه لایق سوزلرله انی مدح وثنا
ایدلرتا که انک قتنده قربت بولوب سعادته ایرشلر ودخی قیامت احوالندن
خبر ویردیکه ایشدنلر آنوکله اوکونلنوب انک یراغنده اوله کافرلر ایسه کفری
ترک ایدوب ایمانه کلهلر مؤمنلر ایسه غفلتلرن ترک ایدوب زیاده عمللره مشغول
اولهلر اول کونیچون استغفار ایدهلر نتکم بیوردی **وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ**
مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاءَ اللّٰهُ یعنی چن صور اوروله جمیع
یرده وکوکده کیم وارسه هپ هلاک اولهلر الا شول کمسنهلر قالهکم حق تعالی انلرک
قالدوغن دلر روایت ایدرلر رسولدن علیه السلام صوردیلرکم یا رسول الله
صور نه نسنهدر رسول خبر ویردیکم انک اول آوازی چقن یرک ذکر ملکی برله کوک
اراسنجهدر برکز اوروله جمیع خلایق قورقوبه دوشوب متحیر قالهلر اندن
برکز دخی چالنه برکوک اهلی هپ هلاک اولهلر قچن اوجنجی اورلمک وقتی اوله
جمیع ارواحلر اول صور ایچنه جمع اولنه اندن بر دخی اوروله اولجا نلر کلسی
شول قواندن اروچتر کبی چقوب کوکدسته طاغله پس حق تعالی یرلره وکوکلره
صاعقه دوکی بودرکه جمع اولهلر الا شول که حق تعالی دلر اول قاله اول جبرائیلدر
ودخی میکائیلدر واسرافیلدر وملک الموتدر ودخی اول عرش کوتورنلر کیم سندن شهید [اولدر]
که قلحلری بوینلرندن حمایل اولمشدر ودخی حق تعالی بیوردی **ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ اُخْرٰى**
فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ یعنی اول اول صوردن صکره کم جمیعسی اولهلر اندن
بر صور دخی چالهلر انکا کلسی یا شرطه قنده قالدوب کوکدن یکانظر قلهلر کوره لرکم
اول کوکلر پاره پاره اولوب کیدر ویرلره نظر قلهلر کورهلرکم یولری حساب یرینه
دعوت قلنودلر ودخی نظر ایدلر کورهلرکم یولردن شفقت کوتورلمش هر بری
کندو نفسلرینه مشغول اولمشلر ودخی کورهلرکم اول دعوجیلر بربرینه نکر اشلرلر

اول بیونوزکیم
اول آوازی

کرمکسنک حتی کسن قالمز کرک پادشاه اولسون کرک سلطان اولسون درویشک حقن
اندن الورلر اول اکا ظلم اتمش اولا یا دکمکله یا سوکمکله یا مالن المغله صوچندن
و دخی حق تعالی بیورییکم وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا یعنی اول وقت که
قیامت قوپه یر یوزی اول ربک نوریله وعدلیله روشن اولا ظلم قرکولقلری
کوتریلمکسیبه حیف اولمیه و دخی بیوردی وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ
بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ یعنی حسابه دیوان قوریله
وخلقک عمللری دفترلری کمک صحفه وکمک صولنه ویرله وجمیع پیغمبرلر
وشهیدلر کلسی بر یره کوتریله اندن بو خلق اراسنده عدل الله حکم اولنه ظالملر له
مظلوملر اراسنده وپیغمبرلر له امتلر اراسنده سؤال وجواب اولنه وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ • یعنی هیچ ظلم اولنمیه ثواب اهلنک ثوابی اکسلمیه وکناه اهلنک
دفترندن اشلدوکندن ارتق نسنه بولنمیه جزاسی اکا کوره اوله و دخی بیوردی
وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ یعنی هر کشی نفسنه
اتدوکی عمللرک جزاسی تمام اولنه کرک خیر کرک شر حق تعالی بکرک بلجیدکه
بونلر نلر اشلدلر بر بولری جمع ایدب حسابه طوتوب دفترلری الدوروب دکلی
اندن اوتروردکم اول اشلدکلری بر براوقیلر کوزلر بلدرکه بولره اولنان ظلم
دکلدر کوکندولرک جزاسیدر اما پادشاه کریم دردلو سه عدل الله کناه قدر عذاب
ایدر اندن صکره ایمانله کیدنلری چقاروب کیرو اجماغه التلر ایمانسز کیدنلر طاموده
مخلد قلالر بوندن صکره حق تعالی اجماق اهلی اجماغه وطامو اهلن طامویه نجه
وارر بیان ایدر وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِلَى جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّى اِذَا جَاؤُهَا
فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا یعنی حسابدن صکره الله تعالی زبانیلره امر ایده کم بو کافرلری حقارتله
شول خر کلر سوردکی سوره لر جهنمه چنکم اول جهنمه کلدر قاپوسی بولوردن یکا اچله
وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ
وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا یعنی جهنمک خزینه دارلری
انلره صوره کم سزه کرو کندو جنسکوزدن واجوکوزدن رسول کوندرلمدیمی حق
تعالی وحیلرنی سزه اوزر کوزه اوقیلر و بو کونده شو عذابلره اوغرایجغکوزی

سنز

سنز قوروقو بخبر ویره لر ای شقیلر تا که سز انلرک خبرلرن ایشدب دعوتلرنی اویایدکوز
بو بلالردن قورتلایدکوز قَالُوا بَلَى وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى
الْكَافِرِينَ یعنی بو کافرلر اول وقت اقرار ایدب دیلرکم بلی بزه رسوللر
کلدلر بو کلسن بزه خبر ویردلر لیکن بز اویمدق وهم دخی حق تعالینک
اندا یجوب عزتم حقی ا لبتده بن جهنمی کافرلرله طولدررم دیدوکی واجب قلدی
بو عذابی کافرلر اوزرنه چون طامو خزینه دارلری بو سوزی بولردن اشتدلر
دیدلر کم نتکم بیوردی قِيلَ ادْخُلُوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ
مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ • یعنی کرک ای شقیلر اول جهنمک قپولرندن
بو حالده کم سز انده مخلد سزکر و چقماق یوق سزه تکبر لک ایدب کلمه توحیددن
فخد کوز رسوللره مطیع اولوب حق تعالی کتابلرینه ایناندکوز کرک ایمدی کم
اول متکبرلرک یرلری نه یاوز طور حتی یردر پس اهل عقل اولنلر بو ایتلر
معنسندن کندویه نصیحت بونی اکلمق کرک کم انلر الله تعالی کلامنه ورسوللر
کلامنه اعتبار اتمیوب اول عذابه مبتلا اولدلر مؤمن اولنلر کرکدرکه اوقودوغی
واشتدوکی کتابه اعتبار ایدب ورسوللرنی و رسول سوزلرنی کندویه دلیل ایدنوب
شمدیدن انوکله عمل ایلیه غفلت اویقوسندن کندوی اویاره کافرلرکبی طامو
عذابنه اوغرایجق اجی سزه فایده سز حسرتلر اولمیلر چون حق تعالی طامو اهلی حالنی
بیان قلدوغی عقلی اولنلره تهدید ایچوندر بو کره مؤمنلر مطیعلر حالنی بیان ایدب
بیوردی وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى اِذَا جَاؤُهَا
وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا
خَالِدِينَ • یعنی انلر کم شرکدن وکفردن ویرامز اشلردن صقندلر وتکبردن
قورقدیلر انلر دخی بولک بولک کمی بر اتله کمی دوه چکلوله اوکلرنجه ویانلرنجه
فرشته لر عزتله وکرامتله اجماغه التلر چنکم بولر دخی اجماق قپوسنه وارسلر
اجماق قپولری بولره دخی اچله اول اجماغک خزینه دارلری بولره تعظیمله
قرشو کلالر دیلر کم سلام اولسون سزه کم سلامت مقامنه ایرشدکوز خوش واردکوز
بر قاج کون دنیاده ایو عمللره مشغول اولدکوز شمدی فوز ونجات بولوب ابدی

سعادتنه واصل اولدقلرنده دیدیلر کیم جنته کیرک اول جنتده بو حالده کم سزا انده ابدی مخلد سزکیرو
چقمق یوقدر چون جنت اهلی بو کرامتله اجماعه کیروب مقاملرینه ساکن اولالر
حق تعالییه حمد و ثنا قیلدقلرینی حق تعالی خبر ویردی وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ
فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ یعنی اول کوزللرکوردوکی و فوللفلر اشتدکی
وکوکاللردن کچدوکی مقاملری و نعمتلری وحوریلری وکوشکلری وتختلری
وتاجلری وحللری کوردکلری وقتده دیدیلر کیم شکر اول پادشاهه کیم بزه
رسولی کوندروب قلدوغی وعدلری بزه کتوردی اجماعنه قویوبکنلو و
قوکشولغنده بزه قرارکاه قلدی کیم بزه دیلرسوز انده بوده تلنوز هرنه
ارزوایدرسوز بولورزنه کوردکلو نسنه در تکری مطیع اولوب عمل ایدنلرک
ثوابلری و مرتبلری پس کوره عقلی اولنلر بو ایتدن او کوت الوب کورک کیم
کندوی بو سعادتدن ایراق ایله جکدن اسلردن کسه رسول سنتیله الله تعالی
کتابیله عمل ایدب فاسقلری و مفسدلری ترک ایدب صالحلردن و عاملردن
اوله منصب و عزت سوکوسندن کچوب خلوت اختیار قلمش اوله و دخی
ودخی بوندن یکرک اکا سعادت قبوسی اچله و دخی حق تعالی بیوردی
وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ • یعنی
یا محمد کورهسن اول فرشتلری عرشک چورهسینی قابلیوب اول رتبلرینه
حمد ایدب تسبیح ایدلر بو سوزی الله تعالی رسوله بیان قلدوغی بزه تعلیمدر
کم دایم بز دخی اللهه حمد ایدب انک قربتنده اول سعادت اوزن مقام طوتمغه
لایق اولاوز وقضی بینهم بالحق دیدوکی کرو بوا راده اولکچی سوزلرن
تاکید قلمغچوندر یعنی قیامت کوننده الله تعالا ایله قوللرارا سنده عدله حکم
ایلیه کمسنک حقی کمسنک اوزرنده قالمیه قوللرانی کورب اللهه شکر ایدوب
حمد و ثنا قلوب دیلر حمد و شکر اول عالملری یرادن پروردکاره کم بزی اول
ظالملردن قورتردی پس عقلی اولن کرک کم کمسیه دخی کندو نفسنه ظلم و حیف

ایلیه یارین حق حضرتندن اول دخی ظالملر جماعتیله حشر اولوب کندوی عذابه کرفتار قلمیه

سورة المؤمن مكية وهي ثمانون وسبع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حم روایتده ابن عباس رضی الله عنه ایدر بو حم لر سورهسی کالی مکهده
انمشدر محمد بن حنیفه دخی بو بله روایت قلور ابن مسعود دمشدر کم بو سورهلر
دیباجه سیدر اما قتاده ایدر بو حم قرآنک آدلرندن برادر دوکلی
دمشلر کم بو اسم الاعظمدر ودخی دمشلر کم بو قسمدر حق تعالی انداجوب ایدر
بو حم سورهسی حقی و بر نجلر دمشلر کم بو حم متشابهلردندر بوندن مراد نیدوکی
الله بلور بزه واجبدر کم بوکا ایمان کتوراوز کم حقدر الله تعالی کلامیدر
انجق حق تعالی بیوردیکم تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ •
یعنی اشبو قرآن سزلره اوزرکوره الله قتندن اندرلمشدر شاعروکاهن سوزی
دکل اول الله سوزیدر کم ملکنده عزیزدر ودخی بیلدوغی خلقی انلرک
نه اشلدوکن بلور علیمدر ودخی بیوردی غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ
شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ •
یعنی دخی اول الله کناهلری سترایدب بغشلیجیدر بر لغیجیدر شول
کمسلردن که توبه قلدلر و توبه قلنلرک دخی توبسن قبول ایجیدر شول
کمسلردن که اخلاص ایله شرکدن و کفردن دونوب لا اله الا الله ددی و ایدکلری
کناهلره پشیمان اولوب اللهدن قورقوب توبه قلدی خلقدن قورقوب
یا اوتانوب یا اشلمکدن عاجز اولوب کوچی یتمیوب توبه قلمیه که الله ایچون
اولمز هر عمل که اول الله رضاسی ایچون اولمیه اول مقبول اولمز و دخی حق تعالی
نک عقابی عذابی قتیدر شول کمسلره کم شرک و کفر اوزره اللهه عاصی اولوب
اوزرنه دنیادن کتدی کلمهٔ توحید ایمدی و کناهلرینه استغفار قلمدی عقلی اولنلر
بوندن بونی فهم اتمک کرک کم بو اراده حق تعالی کناهلری بر لغیجیدر و توبلری
قبول ایدجیدر ددکدن صکره دیدیکم عقابی دخی قتیدر بوکا اشارت قلدیکه
قول کرکدر دایما اللهدن قورقجی اوله کم ایتدوکی عمل مقبول اولمایوب کیرو یوزینه

اوررلر وهم ایندطوتر کم کندو کرمندن فضلیله قبول ایدب اکا ثوابلر و احسانلر قیله کناهی چوق قلفنه
باقی توبه ترك اتمیه رحمته ایندطوتوب توبه و اللهك کرمنه مغرور اولوب نه کرکسه
اشلیه بلکم عقابی دخی قاتیدر کندو ضعیفدر انك عذابنه طاقت کتورمز و بوندن صکره
دیدیکم الله تعالی قوللری اوزره فضل و عطا قلجیدر اول غنیدر رحمتی بولدر اخلاص ایله اکا
دوننلر کبریا دشاهدر اولکم انك مثلی و بکزدشی یوقدر جمیع قوللرك دونوبی و ارجعی
یری اول الکهدر هر بریلک عملنه کوره جزا دخی اولدر اکر خیر و اکر شر و دخی بیوردیکه
ما یجادل فی آیات الله الا الذین کفروا فلا یغررك تقلبهم فی البلاد
یعنی حق تعالی اول رسولنه کاتر آیله بیوردیکم یا محمد چونکه بن غفار الغفر و توبه‌لر
قبول قیلوب عفو ایدکمز و عقابمز قاتیلغن و قوللرمزه احسانمز چوقلغن سکا آیت
ایله بیان اتدك بونی اشتندکدن صکره سنوکله خصومت ایدب مجادله قیلوب
بزم آیتلومزی یلانلمزلر الا انلرکه کافر درسن بونلرك اول اکلورن دنیا لری بول
اولوب اشغه یوغرو واروب کالدکلرینه تجارت ایدب الوب صتدقلرینه نعمه اول
حاللرینی مغرور قیلماسون دیکم بولرکاله توحیدده و توبه‌ده فخرلرکرو دنیاده
خوش تمتع ایدرلر بولرم بونسنه اسندرا جدرکه بن بولری هیچ خبرلری یوغکن اکسونن
طوتارین بوندن صکره بولره تهدید قیلوب اشلرندن حذر اندرمک ایچون بیوردی
کذبت قبلهم قوم نوح والاحزاب من بعدهم وهمت کل امة برسولهم لیأخذوه وجادلوا بالباطل لیدحضوا به الحق فأخذتهم
فکیف کان عقاب • یعنی حق تعالی دیرکه یا محمد بولرسنی یلان نلیوب سکا
یاوز قصد ایدب مجادله قیلدقلرینه طاعتفه کم بولردن اولکیدن نوح قومی نوحی
یلانلدلر و دخی نوحدن صکره هر امت رسوللرینه قصد اتدلرکه انی طوتوب
اولدره لرو باطل حجتلرله شرك اوزره انلرو کلمه مجادله قیلدلرتا که اول دین اسلامکه
حقدر اول حجتلرله باطل قیلالر و اول رسوللرده و کی خبرلری رد ایدلر انلره بر کسوزن
عقوبت قیلوب عذابله طوتدق کیمکسه انی کندودن دفع اتمکه مجال بولمدی
پس یا محمد سن بنم بو عقابمی نته کوردکه اول قوم انی حق بولمدیلر می صرایت که
بولر دخی تیز زماندن اول عقاب بولره واقع اولا و دخی بیوردیکم

وکذلك

وکذلك حقت کلمة ربك علی الذین کفروا انهم اصحاب النار
یعنی یا محمد ازلی انادن حق تعالی بو کلامی بویله سبقت ایدب واجب قلدیکی
بو کافرلر اوزره کم بولر اوت اهلندندرلیتن اول وعده بینه کلسه کرك بولر ایمانه
کلمدکلرینه ملولدر اولوب اطراقتعنه و دخی بیوردیکه الذین یحملون العرش
ومن حوله یسبحون بحمد ربهم ویؤمنون به ویستغفرون
یعنی شول فرشتلرکم عرشك چوره‌سنده عرشی طواف ایدنلر بولر حملسی حق تعالایه
حمد وثنا قیلوب تسبیح ایدرلر انك وارلغنه و برلکنه تصدیق ایدرلر دخی دایم
حق تعالادن یرلغمقو دلرلر شول کمسنلر ایچونکم انلر قرآنه انا نوبو انك
رسولنه ایمان کتوردلر پس بو آیتدن معلوم اولدیکم مؤمنك الله قتنده اولو
فضیلتی وار کم انلرك کبی مقرب فرشتلر دعا سنه عرش التنده و چوره‌سنده
بولر دعاجی اولدلر اما مؤمن اولوب فرشتلر دعاسنه اول وقت مستحق اولدلرکم
هر وجهله کندویی عذابدن و عقوبتدن امین قیلمیه اوله امن دخی حاصل اولمز
الا شول کمسکه ثمره ایمانی حاصل اوله الکهدن قورقه کناهلردن یغله
طاعته عبادته شوقی اوله الکهك عظمتی کوکلنه طولدره کندو وجودن یوق
بله عزت دنیادن کچوب عزت باقی اختیار قیله تحقیق بو وجهله مؤمن اوله اول
فرشتلر اکا دعا قیلوب دیرلرکم ربنا وسعت کل شیء رحمة وعلما
فاغفر للذین تابوا واتبعوا سبیلك وقهم عذاب الجحیم •
یعنی دیرلرکم ای بزم ربمز سنك رحمتك بولدر جمیع نسنه قابلمش در کم
سنك علمكدن طشره نسنه یوقدر بر لغاغل وصوچلرن عفو ایلکل شول
کمسلرکم شرکدن دونوب اسلامه کلدی و معصیتندن دونوب طاعته کلدی
سنك امر که متابعت قیلدی که اول قرآن و سنت یولیدر دخی بولردن
آخرت عذابن دفع ایلکل قتاده مطرفدن روایت قیلورایدر بن نکوی قوللرند
کرو الله قوللرینه که خیر صاحبی فرشتلری بولدق که دایم بولرك صلاحن دیلرلو
و نکوی قوللرندن الله قوللرینه کی شر صاحبی بو شیاطینلری بولدق که دایم بولرك
آزغونلغن دیلرلر پس هر مؤمن که مؤمنلره خیر صاحبی اوله اول الله قتنده

شیاطین متابعتندن اولو درکم مردود اولو ودخی اول فرشتلر بودعاء قلورلر کیم
**ربّنا وادخلهم جنّات عدنٍ التی وعدتهم ومن صلح من آبائهم
وازواجهم وذرّیّاتهم انّک انت العزیز الحکیم** یعنی
ای بزم ربّمز سکا ایمان کتورنلری کوردکل اول عدن اجماغنه کم انلره کجون
وعده قلوبسن طورورسن ودخی بولرک اتالرندن ددهلرندن واهل بیتلرندن
واوغللرندن وقزلرندن شول کمسهلرکم اصلاحه کتوردلر فساددن وباطل
ایشلردن دوندلر سکا مطیع اولدلر طاعته وعبادته توجه قلدلر انلری دخی اول
اجماغه کوردکل سن ملکلک عزیزسن حکمت غالبدر کمسنه مانعک یوق دخی
ایشکده حکیمسن هرنه ایشلرسک بلوبلو ایشلرسن ودخی دیرلرکم **وقهم
السیّئات ومن تق السیّئات یومئذٍ فقد رحمته وذلک هو الفوز
العظیم** یعنی ای بزم ربّمز صقله بو مؤمن قوللرکی دنیاده کفردن ومعصیتلردن
تحقیق آخرتده سن اکا رحمت ایدوب عذابلردن قورترورسن پس اولو کامل نجات
اولدرکم قوللکی دنیاده سکا عاصی اولمقدن صقلیاسن بو کره حق تعالی اول
کندویه کافر اولنلرک حاللرندن خبر ویروب دیکم ایشدنلر اوکوتلو بانوکاله نفسلرن
صلاحه کتورملر اول کجون دعالره لایق اولالر ودخی بیوردیکم **انّ الذین
کفروا ینادون لمقت الله اکبر من مقتکم انفسکم
اذ تدعون الی الایمان فتکفرون** یعنی شول وقتکم کافرلری
جهنمه التنلر کوزلریله اول عذابلری کورملر کیرو کندونفسلرینه غضب
ایدوب دشمان طوتلر کندولری اول معاصیلر له ملامت قلالر پس اول وقت
طاموخزینه دارلری انلره ندا قلوب دیهلر کم ای بیچارهلر حق تعالی دشمان
طوتمق نفسوکزه قیلورسز اول اولودر وانک عقابی قتیدر اندن اوتروکم سز
دنیاده ایمانه دعوت اولوندکوز اکا انکار ایدوب کافر اولدکوز پس اول انکارکوز
حاصلی بو عذابلردرکم کرفتار اولدکوز کیرو چیقماق یوق ودخی بیوردیکم
**قالوا ربّنا امتّنا اثنتین واحییتنا اثنتین فاعترفنا بذنوبنا
فهل الی خروجٍ من سبیل** یعنی اول کافرلر دیلرکم ای بزم ربّمز سن بزی ایکی کز

اولدیکک دیرلتدک بز شمدی کناهلرمزه اقرار ایلدک کیرو قوبمق حق ایمش هیچ بزه
بو عذابدن چیقمق وارمیکیم بو ایشلرمزدن دونهوز اما بو ایکی اولمکدن وایکی دیرلمکده
اختلاف قلمشلردر ابن مسعود ایدر اول نطفه ایدی حق تعالی اکا جان ویردی دنیایه
کتوردی آخر عمرنی بتوردی کیرو اولدی بارن قیامتده کیرو دیرکوردر تکم بو آیتده
بیوردی **وکنتم امواتاً فاحیاکم ثمّ یمیتکم ثمّ یحییکم** یعنی سز اولو ایدکز بن ~~بو آیت سورهٔ البقره~~
سزی دیری قلدم اندن اولدردم اندن کیرو دیرکوردسز اما بر بجلردلر اول
بز آدم صلبندن یکن قدرت الی برله چیقروب دیرلتدی کندوبرلکنه طانق طوتوب
کیرو اولدردی بر دخی دنیاده اولدورسزدرو عمرنی تمام اولجاق آخرتده کیرو
دیرکورسز بر بجلردلرکم بر اولمک دنیاده وبر اولمک سینلکدرکم اندن دیرکوب
منکر ونکیره جواب ویردکدن صکره کیرو اولیسردر ودخی بیوردیکم **ذلکم
بانّه اذا دعی الله وحده کفرتم وان یشرک به تؤمنوا فالحکم
لله العلیّ الکبیر** یعنی اول کافرلو دیسرلرکم سزه بو عذاب مخلّد اولدوغی
اندن اوتورودرکم قچن سزه دیسلرکم لا اله الا الله دیه سز سز اکا انکار
ایدردکوز اما قچنکم اکا شرک کتورمکه وبوته طپمغه تعزلسکوز انی کرچکلیوب
اندن یکا سکرردکوز پس بو کون سزه حکم اول پادشاهندرکم دوکلی مخلوقدن
بوجهدر مجموع مخلوقات انک قهری التنده مسخّردر وقدرتیله وکمالرتبه سیله
اولودر مثلی یوقدر ودخی بیوردیکم **هو الّذی یریکم آیاته وینزّل لکم
من السّماء رزقاً وما یتذکّر الّا من ینیب** یعنی چونکه حق تعالی
قیامتده نه واقع اولدوغن بلدردی اندن کندونک عظمتن بیان ایدوب بو
مکه اهلنه کندونک تفاردلغنه دلیللر ذکر ایلدی تاکه ایشدوب ایمانه کللردیکه
سزه بونک کبی دلایللر کوستوردکم کوکلردیرلودر وای وکنش ویلدزلردر
وکیجه کوندزدر یازوکوز وقیشدر هرقتده مختلف احواللوله دنیا متغیّر
اولور ودخی کوکدن سزه یغمورلر ایندروب انواع نعمتلر بتورر اما سز بو دلیللره
نظر ایدوبیرا اوکونلمزسز بو قرآنله الا شول کمسهلرکم اوکوتلنوب اللهه طاعت
اتمش اولهلر ودخی بو عجایب صنعتلره باقوب انلره بر لکن وقدرتن اکلیوب

انی بولمزلر الا شول کسکم اندن یکا دونمش اوله ودخی بیوردی فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ یعنی حق تعالی مؤمنلره کا تنبیه بیوردیکم اکر عبادتکزدن کافرلر
اعراض قلدلرسه تیز اوله انک جزاسن بولورلر اما سز اولی اخلاص بر له عبادت قلکسکم دین
خالص اللهکدر اکرچه کافرلر اول سزک عبادت قلدیغکز مشقت کلورخوش کلمزسه
دخی بیوردیکم رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ یعنی سز عبادت قلدیغکز اول
اللهکه کم انک مرتبسی عالیدر و کوکلری یدی دجیدر یرادب یری یدی اوزره طبقه قلدی
ودخی دنیا خلقتک مرتبلرن یوجلدرا خرتن واجاقن یوجه درجلو یرن اولدر و
عرش اسی اولدرکم عظمتیله عرشی یرادب یردن کوکلرنیوجه قلدی دخی جبرائیلی وحی ایله
اندر رقوللرندن کمه دلرسکم اول پیغمبر دراولدوحی اولمانه قرانله قورقوده شول
کونلردن که یرکوک اهلی اکاجمیع صنتاشرنیله کرک شول کونلردکم باش طپیر قدت
قالدد بیطر وکلدر اول حال یولر ظاهر اوله لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ یعنی بو یر
اهلنک وکوک اهلنک عملرنک هیچ برنسته لری کزلو دکلدر هپسی اکا ظاهردر ودخی
بیوردیکه لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ یعنی برنجلو بدلوکم شول وقتکم اول
صور اورلوب مجموع خلایق هلاک اولدیر کوک دری قالمیه دنیا قموسی اسز قاله
اول وقت حق تعالی دیه کم قنی اول ملک بنم دیو دعوی قلنلر کوردک بو کون ملک کمکدر
هیچ برکمسه بولنمیه کم اکا جواب ویره کیرو کندو به جواب ویرمکم دیکم بو کون ملک اول
اللهکدرکم قهاردر قهر ایله تمو فنایه صلدوب ملکی لمندن آلدی ویرنجلر ددلرکم
حق تعالی بو کلامی قیامت کونندن جمیع خلایقه اوزرنه دیسر که بو کون ملک کمکدر جمیع
خلایق اقرار ایدب دیلرکم ملک اللهکدرکه واحد القهاردر شاهدر حق تعالی
بیوردیکم الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللّٰهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ یعنی بو کون اولکوندرکه هر نفس نه عمل قلدیسه خیردن وشردن
ازدن چوقدن کورکدرکم جزالنه زیرا بو کون ظلم یوقدر بدرستی حق تعالینک حسابی
تیزدر برساعتده جمیع قوللرنی حساب ایدب قصاص ایدرحقلوحقن هر مخلوقه الی
ویرد یرلو یرنه کوندرر ودخی بیوردیکه وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ

لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ یعنی
یا محمد قورقوت بو قومکی شول کوندن که کلمکی یقین اولمشدر اول کون انک کبی کوندرکم
انک قوللری هیبتندن یورکلری اغزندن قلنه کلوب طشره چقه نه وارب یرینه اوتوره
بو حالنده کم ایچلری غصه ایله طولمش اوله بر نفس راحتله ویرمیلر دخی اول ظالملره اول
وقتده بر دوست و بر شفاعت ایدر قوم یولنمیه انلرک حقنده شفاعتلری قبول
اولنوب قورتللر ودخی بیوردیکم يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ
بو ایت معنسی اولدر اوکدن کچن ایت معنسنه اشادت قلوبکم ددی هیچ برنسنه الله
اوزرنه کزلو دکل یعنی کوزلرک خیانتله نظر قلدوغنی دخی بلور هرکشینک نظرنه کوره
جزا قیلور بس کورکدرکم دایم مؤمن اولانه نظرنی عبرتدن قله حق تعالی تمغه حرام قلدوغی
یرلره بقمیه و کوزیله کمسیه اشارت قلوب استهزا اتمیه کوکلی نیت مزخولردن صافی
قله تاکه کندوین بو وعیددن قورترب سلامت قله ودخی بیوردیکم وَاللّٰهُ يَقْضِي
بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ یعنی حق تعالی حقله حکم ایلر ثواب اولجق یره اشلک دیو بیوردی عقاب
اولجق یردن یغلنک دیو بیوردی اما شول نسنهکم سز اللهی قیوب اکا طپرسز
انلرک هیچ برنسنه قدرتلری یوقکم به خیر ویا شر اندن حکم ایدلر خلکم مطلقدر
که اللهدر سمیع در بو کافرلرک نه دیدکلرن ایشدر ونه اشلدکلرن کورر انلره موافق
یارن جزاسن قلور ودخی بیوردیکم أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ
فَأَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَاقٍ •
یعنی یا محمد بو مکه کافرلری یر یوزنده سیر ایدب بونلرکم اول کندولردن
اوکدن کلمشلرک یورتلرنه وحاللرنه نظر ایدب کندولره بر عبرت الالر کورهلرکم انلرک
صوکلرنیه ایرشدی حال یودرکم انلرک قوت وشوکتی یونلردن وچوقلق یونلردن
ودنیایه حریص اولوب اراق سفرلر کیدب دنیا جمعن طلب اتمک یونلردن عاقبت
اولانلر انکارلری وکبرلری وکناهلری ایچون حق تعالی انلری عقابیله ایلدطوتدی که
هیچ برکمسه بولنمدی انلردن که اللهک عذابن منع ایدیله یسر اولی عذابه انلردن

مبتلا اولدوغی خبر ویریب بیوردیکه ذلك بانهم كانت تأتيهم رسلهم
بالبينات فكفروا فأخذهم الله انه قوي شديد
العقاب یعنی اول عذاب واقع اولدوغی سبب بو بیدیکم تحقیق بولره اول رسوللر
بنم طرفمزدن کلوب انلری دعوته تعرسه وشرکدن وکفردن منع ایتسه دخی بولر
روشن دلیللر کتوروب بزم برلکمزی اثبات قلسلر اول رسوللره دخی اول کتوردکلری
دلایللره دخی کافر اولوب انکار ایدرلردی پس اول کناهلری سببیله حق تعالی
انلری عقوبتله طوتدی اول الله بو درستی قوی قادردر کیم دلرسه عقوبتله طوتدی
انك حکمته کمسه مانع یوق دخی عقابی قتی درشول کمسلره کم عقابه ایرر ودخی کرکچه
قضیه سندن بولره خبر ویردی بولر انك حالیله اوکوتلنوب ایمانه کلالر ودخی
بیوردیکه ولقد أرسلنا موسى بآياتنا وسلطان مبين إلى فرعون
وهامان وقارون فقالوا ساحر كذاب یعنی یا محمد تحقیق
بز اندردك موسایی اول طقوز آیتله که انك رسوللکنه طنقلق ویرردی د دخی
اول قارونکم دنیا یله مغرور اولوب بزی اونتمشدی انلر بزم رسولمزه ددلرکم هامان و
یلانجدر اکا انانمدلر فلما جاءهم بالحق من عندنا قالوا اقتلوا أبناء
الذين آمنوا معه واستحيوا نساءهم وما كيد الكافرين إلا
في ضلال یعنی چونکه موسی بولره کلدی بزم قاتمزدن رسوللکله وطغرولقه
دلالت ایتمکله بولر اکا مطیع اولمیوب ددلرکه اول موسایه ایمان کتورنك
اوغلنی وقزنی اولدرك عورتلرنی اولدرمك یعنی بولر کید قلدلرکه ایمانه
کلنلره اجی اولوب کرو دوندرلر انلرحود ایمانلرنی محکم قلمشلردی اکر کندولری
دخی اولدررلرسه کرو دونمزلردی دکلدر بو کافرلرك قلدقلری کید الا
ظاهر خطادر ضایعدر دخی حق تعالی بیوردیکم وقال فرعون ذروني أقتل
موسى وليدع ربه إني أخاف أن يبدل دينكم أو أن يظهر
في الأرض الفساد یعنی بو فرعون قومی ددلرکم موسایی قردشی هارونله
سوزملکلدن چقسونلر کتسونلر بونلری اولدرملو تا کرسنك ملکله فساد کلمیه
فرعون دیدیکم قوك بنی موسایی اولدرین کرین بیلورم بنم ملکمك صلاحی انی اولدر
مکدن د

وارسون اول موسی ربنه یلوارسون کورایین انی بندن بجه قورتردبن قورتارین اکر موسی
اولمیجق اولورسه سزك دینکوزی دوندرب بنده ایو وغه دعوت قله ودخی
بیوردی وقال موسى إني عذت بربي وربكم من كل متكبر
لا يؤمن بيوم الحساب یعنی موسی چون فرعونك بو قصدلرین اشتدی انك
شرندن اللهه صیغنوب دیدیکه صیغنورم اول ربمه دخی سزك ربکوزه هر متکبرك
شرندن کم تکبرلك ایدوب ایمانه کلمزلر واول حساب کوننی کرچکلمزلر کشی بونك نر
اشلرسه انك حسابا اولنسه کرك ودخی بیوردیکه وقال رجل مؤمن
من آل فرعون يكتم إيمانه أتقتلون رجلا أن يقول ربي الله
یعنی برکشی کلوب فرعونه دیدیکم سن دیلرمسن برکشی کم اول ایدر کم بنم ربم الله در
خربیل دیرلردی برکشی واردی انك اتاسی فرعون قبیلسندن ادی وانسی بنی اسرائیلدن
ادی فرعونك عمسی اوغلیدی اما فرعوندن اوغرلین موسی ایمانه کتورمشادی چونکم
چونکه کوردیکه موسایی اولدرمك قصد ایلدلر حقه کلوب بو خبری سویلدی ودخی
بیوردیکه وقد جاءكم موسى بالبينات من ربكم وإن يك كاذبا
فعليه كذبه وإن يك صادقا يصبكم بعض الذي يعدكم
إن الله لا يهدي من هو مسرف كذاب یعنی دخی اول خربیل دیدیکم سز
اولدرمسز برکشی کم اول ظاهر دلیللر کتوروب سزه رسالتن تحقیق ایلدی بو بجه
معجزه عظما یله که عصای اژدرها اندووالن یقاسنه چکوب آق نور ایلدوکی کبی
ودخی بونلردن غیری دخی بونلره یکن دخی سز اولدورلمی دیرسز اکر اول موسی بو قلدوغی
دعواده یلانسه اول وبالده یلانك وبالی کرو کندویه هیچ انی سز اولدرمك کرکمز
حالی بودرکه انك یلانی ایدوکنه سزك دلیلکوز وحجتکز یوق اما اکر اول موسی
دروکی سوزلرده کرچکسه سزانی یلانلرسز انك اول وعده قلدوغی عذابلرك
بعضی دنیاده ایرشه کورسز مسرفا ولعب یلانجلق عادت ایدندکوز و
دخی حق تعالی خبر ویردی یا قوم لكم الملك اليوم ظاهرين في الأرض
فمن ينصرنا من بأس الله إن جاءنا یعنی اول خربیل انلره دیدیکم یا قوم
هله بو کون ایجند مصر ملکنده خبر ویرك بکا که اکر بو موسایی اولدر یا اول موسی

تکویبسندن بزه عذاب کلسی اولورسا اول اللهک عذابندن بزی کم منع ایدر فرعون
اول مؤمنک خبرلرن دکلدی دیدیکم قال فرعون ما اریکم الا ما ارى
وما اهديكم الا سبيل الرشاد یعنی فرعون دیدیکه بن سزه بیورمزن
ایشلک دیو الا شول نسنه بیوررم که انی بن کندو نفسمده حق وصواب کوردن
بن سزی یلتمزن الا طغرو یوله یلتزین ودخی حق تعالی بیوردیکم وقال الذى
امن يا قوم انى اخاف عليكم مثل يوم الاحزاب یعنی اول ایمانه
کلن خزبیل دیدیکم یا بنم قومم قورقرن سزک اوزرکوزه کم اول موسا یی یلانلدغکز سببیله
عذاب کله اول ایلروکچن امتلر عذابی کبی که کسنه اکا مانع بولنمیه مثل دأب
قوم نوح وعاد وثمود والذين من بعدهم وما الله يريد ظلما للعباد
یعنی سزه ایرشه شول عذابکم نوح قومنه وعاد قومنه ایرشدی ودخی انلردن صکره
کلنه کوندره الله تعالی قوللرنه ظلم دلمز بلکم هر قومه عذاب کوندردکندولرنک
شوملغندندر ودخی بیوردیکم يا قوم انى اخاف عليكم يوم التناد
یعنی اول مؤمن دیدیکم یا قوم بن سزک اوزرکوزه قورقرن اول کوندنکه هر قوم انده
عملیله نفرله تا که اول عملرنه کوره جزا اولنلر اولشول کوندرکم حق تعالی خیر
ویردی يوم تولون مدبرين ما لكم من الله من عاصم ومن يضلل
الله فما له من هاد یعنی اول عمللریله نفرلن کون اول کوندرکه طاموده یکا سوردلسر
معاینه اولنه حسابدن صکره دونوب ارد کوزه قچه سز اول وقت سزه دنلیه کم
نره یه قچرسز بوکون اول الله عذابندن سزی صقلیجی یوق ومنع ادجی یوق شول کمسیکم
حق تعالی کوترمز ودخی الله تعالی بیوردیکم ولقد جاءكم يوسف من قبل
بالبينات فما زلتم فى شك مما جاءكم به حتى اذا هلك قلتم
لن يبعث الله من بعده رسولا یعنی اول خزبیل کرو اول فرعون قومنه دیدیکم
بیدستی تحقیق اول یوسف سزه کلدی موسیدن اوکدن سزه دد کندن مراد فرعون
قومی کورمدلر اما یوسفک اردنجه کلن قوم فرعون قومیدی اول یوسف بو مصر
اهلنه کلدی بینات ایله موسادن اوکدن بیناتله دیدوکی یعنی دوشلر تعبیر اتمکله
سزوسزک اتالرکوزدن زایل اتمدکز اول دوش تعبیرن کرچک لکن کم یوسف
انی

انی خبر ویردی تا اکا دکن که یوسف وفات اتدی سز ایتدکوز کم یوسفدن صکره ایرق
رسول کوندرمز كذلك يضل الله من هو مسرف مرتاب یعنی حق تعالی
اشبو بجلین باطل سوزلر سویلکله کمراه ایدر شول کمسلوی که اوشرکده کیدجه
دخی حق تعالینک برلکنه شک ایدجی اولا ودخی حق تعالی بیوردی الذين
يجادلون فى ايات الله بغير سلطان اتاهم كبر مقتا عند الله
وعند الذين امنوا كذلك يطبع الله على كل قلب متكبر جبار
یعنی انلرکم الله تعالینک کتابلرنن انن اینلرندن ودخی ویریلن رسوللرنن
دلیلسز برهانسز مجادله قلوب حقدن عناد ایدر انلر اللهدن ودخی مؤمنلردن
که اولودشمانلق طوتلمق حاصل اولوربس اشبو بجلین مجادله قلدقلرندن اوتری
حق تعالی کفرلریله مهر اورر هر متکبرک کوکلنه اول جبارلق ایدر حقه مطیع
اولمزلر عناد ایدبا اللهی برلمزلر بوندن صکره حق تعالی اول فرعونک سرکشلکندن
خبر ویروب بیوردیکم وقال فرعون يا هامان ابن لى صرحا لعلى ابلغ
الاسباب اسباب السموات فاطلع الى اله موسى وانى لاظنه كاذبا
یعنی اول فرعون سرکشلک ایدب وزیرنه دیدیکم یا هامان بنم ایچون
بریوجه کشک بنیا دایله اولکم بن انوکله بو کوکلر طریقندن چقوب
اول کوکلر قپوسنه ایرشم اول موسانک معبودینه نظر ایدب مطیع اولوب
نظر ایدمکه که دعوی ایدر بنی اول کوندردی دیرین شویله ظن ایدرین که اول
موسی بو سوزنده یلاندرحق تعالی بیوردی وكذلك زين لفرعون
سوء عمله وصد عن السبيل وما كيد فرعون الا فى تباب
ضلال یعنی شیطان فرعونه اول قبیح یاوز عمللرنی تزیین ایدب شویله
کوکچک کوستردیکه انی دین یولندن وتوحید یولندن دوندردی دکلدر
اول فرعونک ایشلری الا اخرتده زیانکارلقدر زیرا برمتاع اختیار قلدیکه
اازدر فانیدر ویرمتاع ترک اتدیکه نهایتی یوق وباقیدر بوندن دخی قتی زیان
نه اوله حق تعالی بیوردیکه وقال الذى امن يا قوم اتبعون اهدكم
سبيل الرشاد یعنی اول خزبیل کرو فرعون قومنه دیدیکم ای بنم قومم کلک

بکا مطیع اولك كه سزی طغری یوله وصوابلو دینه دلالت قیلین دخی بیوردیکم یا قوم
انما هذه الحیوة الدنیا متاع وان الاخرة هی دار القرار یا قوم اشبو
دنیا لذتنه مغرور اولوب الدنمك كه بو دنیا کلیسی بر آز نصیبدر بو یلیکن
دخی هنوز بقاسی یوقدر فناسی یقیندر دولتی کولکه سی کبی تیز کچر شول
دخی شول ابقوده دوشر کبیدر او بانسه کورسه نسنه یوقدر دوشه مغرور اولان
احمقدر او صلو دکل سعی ایدر سکوز آخرتیچون سعی ایدك كه طورجق یر اولدر
نعمتی باقی اول لری بقلمز ایچنه کرن اولمز طونلری اسکمز زوالی یوقدر عقلی
اولنلر اکا سعی ایدرلر فانی قودلر من عمل سیئة فلا یجزی الا مثلها
ومن عمل صالحا من ذکر او انثی وهو مؤمن فاولئك یدخلون
الجنة یرزقون فیها بغیر حساب هر کمسنه کم عملی اللهه شرك کتوردمك
اوله اکا جزا اولنمز آخرتده الا اوده له زیرا شرکك مقابلی اوداولور و هر کم اردن
و یا عورتدن ایمان کتوروب عمل صالح اشلسه انلردرکم اجماعه کیروب انواع
نعمتلری ارزقنورلر کم اول نعمتلرك حسابی مقداری یوقدر اکر ایدرسك کم حق
تعالی بیوردی هر کمسکم سیئه اشلیه اکا اوده له جزا اولنور ددی یا اردن و یا
عورتدن دیو بو یله بیان قیلدی بز ایدرزکم عمل صالح ایمانله اردن دخی عورتدن
بو یله اشلمك کورکلودر الله قتنده پس تحریض جهتندن ایکسنی بیله اکدی اما بو بوند
عمل اردن دخی کلمك زشتدر اول قباحتندن اوتری ذکر اتمدی و دخی حق تعالی
بیوردیکم ویا قوم مالی ادعوکم الی النجاة وتدعوننی الی النار
تدعوننی لاکفر بالله واشرك به ما لیس لی به علم وانا ادعوکم
الی العزیز الغفار یعنی اول حزبیل ددیکم یا قوم نولدی بکا کم بن سزی
دعوت ایدرین اللهی برلمکه كه اول سزی عذاب ابدیدن قورتلمغه سببدر و اجماق
ایچون ابدی سعادته اولشمغه سببدر سز طوروب بنی اوده کرمکه دعوت ایدرسز
زیرا بکا دلالت قلورسزکم اللهه کافر اولم و بن بلمدوکم نسنه یله اکا شرك قلم
بو خود عملی ناردر هر کم بو عمله مشغول اوله انك جزاسی عذاب ابدیدر حوذ سزی
اول اللهه دعوت ایدرنکه ملکنده عزیزدر و دخی حق تعالی بیوردی کم

لاجرم

لا جرم انما تدعوننی الیه لیس له دعوة فی الدنیا ولا فی الاخرة وان
مردنا الی الله وان المسرفین هم اصحاب النار یعنی حقی قویب
سز بنی بلتورسز اول یوندن حال بوكه بکا انك قدرتی یوقدر و یره لك و بر حاجت
ایشدوب قبول اتمك الذن کلمز نه دنیا منفعتندن نه آخرت منفعتندن فاین سنه قیامت کوننده
بزم کلمزن دونوب وارجق یریمز الله حضرتندر انلرکه اللهه شرك کتوردمکله حدّن
کچمشلردر انلر ابدی اود اهلیدر و دخی بیوردیکم فستذکرون ما اقول
لکم وافوض امری الی الله ان الله بصیر بالعباد یعنی
اول حزبیل ددیکم اکرچه شمدی عناد ایدوب حقی اشتمزسز تیز اولا کم اوزدکوزه
عذاب ایرجك بلسزینم نصیحتلرم نه حقدر اما اول بلمك صیره اولدقدن
صکره علاج اتمك کیبیدر عبث یره چونکه سزنم نصیحتم قبول اتمزسز بن دخی
سزی ترك ایدوب تعلقم امرمی و تدبیرلرمی اللهه اصمرلدم کم اولقولرك حالن
بلودر انلرا شلدکلرن کوردر هر بریننك عملنه کوره یارن مکافات قلورجق اول قوم
حزبیلك بو سوزلرین اشتدیلر قصد اتدیلر کم انی اولدره لر بو لوردن قاچوب
کتدی فرعون اردنجه اشیوادم صالدی نقدردو رشدلر بولمغه چاره بولمدیلر
نتکم الله تعالی بیوردی فوقیه الله سیئات ما مکروا وحاق بآل
فرعون سوء العذاب یعنی الله تعالی اول حزبیلی صقلیوب انلرن دفع ایلدی
اولشرّی دیلدیلرکم اکا ایدهلر شرکندولره اوغردی عاقبت غرق اولدلر پس عقلی اولنه
بو سوزلشادت قلوردکم یاوزلغه قصد ایدنی الله تعالی ایه اصمرلیه الله تعالی انك
انتقامن بونر کتورر و دخی بیوردیکم النار یعرضون علیها غدوا وعشیا
ویوم تقوم الساعة ادخلوا آل فرعون اشد العذاب ابن
عباس ایدر یعنی بو کافرلرك جانی اژدرکچن اود وارزنه عرض اولنور ابن مسعود
ایدر انلرك منزللرندن سیر ایدرلر اما ابن شرجیل ایدر شهیدلرك جانلری
بر بیشل قوش اچنه دراجماغی سیر ایدوب واروب عرشه النتده اصلمش قندیللرده آوار
انك ایچنه کیررلر فرعون الینك جانلری بر قره قوش اچنده در هر کیجه و کوندز
ناره عرض اولنور پس بو آیت انك اثباتنه دلیلدر کم بو اوده عرض اولمق

کوندن اکی کز قرا چنه دربوندن صکره جهنمه کیرچلرین ذکر ایلدی دیکه اول کوندن که
قیامت قوپه بو ال فرعونه دیه لرکه یا آل فرعون کیرک اول عذابک قتسنه که طاموتک اشعه
طبقه سیدر ودخی حق تعالی بیوردیکه وَاِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ
لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا
نَصِيبًا مِنَ النَّارِ یعنی تجن طامویه کیرلردخی اودایچنده بربریله خصومت
قیللر انلرکه دنیاده ضعیفلر ایدیلر ودرویشلردی سوزلری یکمزدی اول بیوکجکلره
خصومت ایدوب دیلرکم بز دنیاده دیکنزده سزه تابعدک هیچ سزدخی شیمدی
بوبزه واقع اولان عذابدن بزدن سزدخی کوتری ویرمسز نتکم بز دنیاده سزه
اتباع اولوب اوله دنیا زحمتلرن سزدن دفع ایتمکه یردم قیلوردق قَالَ
الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا كُلٌّ فِيهَا اِنَّ اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ
یعنی اولطاولولری ورئیسلری دخی اول ضعیفلرنه جواب ویروب دیلرکم بزم کلموز
اوداوداچنده هر بریزه حصلو حصه سنجه کا هم قدر عذابدن یوز بریترک
دخی بوزه مدد قلمغه چاره سی یوقدر بدرستی حق تعالی قوللری اراسنده حکم ایلدی
هر بریزه حقی للمومنلرمزده قوندیر که تبدیل وتغییر اولنمز ودخی بیوردی
وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا
يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ یعنی اول طامو اهلنک طامو ایچنده عذابلری قتی
اولوب حددن یکسه چاغرشوب طامو خزینه دارلرنه دیلرکم ذلک اول
ربکوزدن بزم عذابمزی شول دنیا کونی مقداری بوز تخفیف ایدی ویرسون تاکه
بز راحت اولاوز اول خزینه دارلر بونلرک سوزلرن رد ایدوب بوجوابی ویرلرکم
حق تعالی بیوردی قَالُوا اَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
قَالُوا بَلَى قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ اِلَّا فِي ضَلَالٍ یعنی
اول خزینه دارلر دیلرکم سزه اولدرسوللرکوز بواحوالدن کلوب حجت وبرهانله
خبر ویرمدی دمدیلرمیکم کیرو توبه سز الیکوزده حساب وار صراط وار جهنم
عذابلری وار که ابدیلدن قورتلق یوق کفر کوزدن دونک کلمهٔ توحید قلیعه سنه
کروک کم قورتلاسز انلری بیلانلدکوز انلره مطیع اولمدکوز انلردخی دیلرکم بلی

بنزه

بزه خبر ویردیلر بز باطل خیاللرله انلره معارضه ایدوب انانمدق خزینه دارلر دیلرکم ایدی
نقدر دلرسکوز دیلوارک که هرکز قبول اولنمز دکل زیرا بوکافرلرک دعاسی جمیع خطا
ایچنده در ضایعدر فایده قلمز ودخی الله تعالی بیوردی اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ
آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْاَشْهَادُ یعنی بز نصرت ایدرز
وپرید کمز رسوللرمزه حجتله وبرهانله ودخی اول کمسنه لره که دنیاده بزم رسوللرمزی
ترک ایچلیوب بزه ایمان کتوردلر شول کونده که جمیع خلایقی حاضر اولرلر اولیاد شاه بی
زوال قتنده یعنی کافرلر انکار ایدیسرلرکه بو رسوللر کلوب بزه خبر ویرمدلر بولره
بز انانوردق رسوللر دخی دیلرکم بز بولره خبر ایرشدردک بولر بزه انانمدلر پس بو قضیه
اوزرنه اول فرشتلر دیلرکم ادم اوزرنه موکللردر حق تعالی حضرتنه طانقلق ویرهلرکم
بز بیلورزکم بو رسوللر هیچ بروجهله سنک خبرک بولره ایرشدرمکه تقصیرلق ایتمدیلر
اما بو تلر عنادایدوب انلری یلانلدلر پس الله تعالی بیوردیکه بز رسوللرمزه دخی
ایمان اهلنه نصرت ایدرز ددوکی بودرکم مؤمنلرک ورسوللرک سوزلری حق
اولیسردر کافرلر رسوای اولسرلردر ودخی حق تعالی بیوردیکم يَوْمَ لَا يَنْفَعُ
الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ
یعنی رسوللرمزی وایمان کتورن قوللرمزی کرچکلیوب اول منکرلری رسوای
ایدرز شول کونده که اول کافرلرک هر عذرلری مقبول اولمیه وایدن انلره ذره
قدر منفعت اولمیه حاصللری حق تعالینک غضبیله جهنم اولا که مقاملرکی
یاوزی اولدر پس عقللی اولان اکلو کم عذرک منفعتی دنیاده اولورش اخرتده
اولمزش پس بوندن اکلمق کرک که کشی هر صوچی بوندن اوکدب اخلاصله توبه کلوب
عذرلرلملک کرک بوندن صکره حق تعالی بیوردی وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى
الْهُدَى وَاَوْرَثْنَا بَنِي اِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ هُدًى وَذِكْرَى لِاُولِي
الْاَلْبَابِ یعنی حق تعالی کروجیبنه تسلی قلوب دیدیکه کافرلر یختدو که
ملول اولمیه زیرا پیغمبرلرک عادتی بودرکم اللهم یومنها اشلر وسوزلر کورسه
یا اشتسه فتی تاسلنور یقین اولورکه قاقمقدن کذبیچهلاک ایدن انوچون
بو ترانده چوق بوده رسوللکه کلن تسلی قلدی صبر بیلنتر بوندن دخی ددوکی اولورکم

يا محمد بو كافرلر بلو كوزسنی وسكا انان كتابی بلا نمدلر سندن اول بزموسایه توراة
ویردك كه انك ایچون دلیل هدایت واردی كه كیشی ضلالتدن صقلری ودخی
بنی اسرائیله كتاب ویردك توراة وزبور وانجیل انلرك اوزرنه اوقودلر بو كلی
هدایتدركه ضلالتدن بولری قورتردی ودخی بولرك ایچون حبیبم محمدك صقتلری
بیانی واردی ودخی اوكتلر ونصیحتلر واردیكم انلره كم عقللری وار زیرا نصیحت
حیوان وجماد قبول ایتمز اولكم اسد عقلی وار قبول ایدر زیرا هر ادم كه بو قوان
نصیحتلری اشیدب قبول ایتمیه اولدخی اشكلدن وصغردن وطاشدن واغجدن
بترسیدر بلكه انلردن منفعت كلور بوندن كلمز زیرا اولحیوان وطاش واغج
عاصی اولوب طاموبه كیرمزلر بو ادمكن عاصی اولوب جهنمه كیرر ایله اولجاق
انك كبی ادمدن اشك یكدر وطكزده یكدر عقلی اولان بو سوزه انصاف
ایدر انكار ایتمز منكرلره بزم ایشمز یوق بلكه حق اهلیدر بو بزن صكره حق
تعالی رسولنی صبره امر ایلدی دیكه **وَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ**
بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ یعنی یا محمد صبر ایله بو كافرلر سنی ایجتدكلرنه كه حق تعالینك
وعدسی حقدر ایشتن انلری دلرسه دخی ولمزسه دخی سنك دینك جمیع دینلر اوزرنه
غالب اولسه كرك وامتكه وسكا فتح اولسه كرك وار انلرك ایذا سندن نفسك ایچون
طار لغندن وغمیچون استغفار ایله ودخی امتك كناهلری ایچون معفرت طلب ایله حق تعالی
استغفار اینتدی بو بیوردوغی لیغفرلك الله ایتی كلمزدن اوكدندی وسبح بحمد ربك
دوكی اكندو وقتن نماز قلدمك اولور وبرخلر ددلر كم یعنی كیجن كوندزده دلوكله
اللهم تسبیح ایدب حمد ایلكل تكوك اوله كم حق تعالی كافرلردن انتقام الور بس عاقل اولان
كرك كم الله تعالی بولینن مجاهده ایدب دورشه ایجتدكلرنه مكول اولمیه كم اشتی اللهم
اصمرلیوب دایم دلی تسبیحده وذكرده اوله ولا حق تعالی انك حقنی ضایع ایلمز ودخی
بیوردیكه **اِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي اٰيَاتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ اَتٰيهُمْ اِنْ فِي**
صُدُورِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ یعنی یهودیلر دجال حقنده مجادله
قلوب دیرلردیكه بزم صاحبمز اخرزمانده كلسه انك دخی سلطنتی وار كه ذكر لری
دره لر و اینقلر انك یانجه بله اقرلر بو ملكی كیره بزه اصمرلیسر بو سببدن اوترو

حق تعالی بو ایتی كوندردیب دیكه شونلر كه حق تعالینك ایاتنده مجادله قلورلر یعنی
دجال دخی حق تعالینك علامتلرندن برعلامتدر كم قیامت قوپمغنك اثری اولوكله در
انوكیچون دیكه یعنی انلركم دجال ایچون مجادله قلور هیچ بر دلیللری وحجتلری یوقكم
الله قتندن كلمش اوله یونسنه دكلدر الا انلرك كوكلنده اولو لقدر كه دیرلر دجال بزدندر
ملكی بزه دوندررد بولر اومدقلری اولو لوجغه ایرشجك دكللر اول دكلری ضایع
اولسر بوندن صكره بیوردیكه **فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ** یعنی یا محمد
صقنغل دجالك فتنه سندن كه حق تعالی سنك دعاكی دخی ایشدر اول یهودیلرك
سوزلرن دخی ایشدر نه دیرلر ودخی بصیردر دجالك فتنه سن سندن دفع ایدر
اول دجالك امرن بیلور كه تا اولیسر **لَخَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ**
خَلْقِ النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ یعنی یا محمد
سنی بو خلق انكار ایدرلر كه بز انلری اولدكدن صكره كرو بعث ایدرز بیدرستی
بو یرلری كوكلری برتمقلق اولوبدر اول ادمی برتمقدن بولری بو عظمتله برتمقه
قادر اولان انلری اولدكدن صكره كرو یرتمغه قادر دكلمی بلی قادردر دكه مجموعن
كوزبو موبی ایچنجه كرو وجوده كتوررلیكن بو خلقك چوغی بلمزكه بو دجال دكلری
حق تعالینك مخلوقندن بر مخلوقدر حق دكلمندن طشره یحوب دیرتمك الندن
كلمز پس انی برادب كوندرن دخی وبو یرلری یراددی كرو قوپرن اول الله واحددر
لیكن عناد ایدب انی كرجك لمزلر ودخی بیوردی **وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى**
وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا
مَا تَتَذَكَّرُونَ یعنی یا محمد بو كافرلر دیرلركه بیزك اعتقادكوز جه
بو قیامت قوپسی اولورسه ایشیو بزم كبی شریفلر غنیلر واركن شول حقیرلر و
مفلسلر مرتبه بولمز بو بعید دردیرلر یا محمد نتكم كوزلو ایله كوزسز برابر
دكل كه ایشن كوزب مصالحن قیورر اكرچه اول كوزسز برابر دكل كه اول كوزر اولان
سلطان نسلیسه دخی جوه بدحسی اولمیه یاردن اوچوب چقورلره دوشوب
دكتلن طولشوب برا فنالره وغربا تا كوزلی اولا كورمك لكی سببله كندوبی
دوكلی مهلكه دفع ایدرتر نقدر اصلی حقیر دخی اولورسه پس شول كسكم ایمان كتورن

عمل صالح ایشلدی و اول شول کوزلی کبیدر که کوکل کوزیله نظر ایدب حقی طوتوب باطلی ترک
ایلدی دنیاده و آخرتن کندوبی مهلکه دن قورتردی بر ابرمی اولسلر شول کمسیله که
کوکلی کور اولوب حقه باطله نظری اولمدی قرآنی کندو به یدجی قلمدی عاقبت اول
جهنم یارلرینه اوجوب جهنم چقورلرینه واوددن دکلرن طولاشوب درلو درلو
آفتلره اوغرایسرلر اکر اتسی بیغمبر دخی اولورسه پس عاقله بو سوز یتر که
بله خیر اشلینله شر اشلین برابر اولمز خیر عملدن اولان سعادتنر ایر دردویش
اولوب اسکی طون ایچنده دخی اولورسه شر عملدن اولان شقاوتنر ایر سلطان
اولوب حریر دخی کیرسه زیرا کرامت الله قتنده عمل ایله در مال ایله اولوغله دکل دخی
بیورر که إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ یعنی یا محمد تحقیق اول قیامت کلیجی کدر که انده
کمان یوقدر لیکن بو خلقك چوغی اکا ایمان کتورمز وانی ایشدوب
بر او کتلمز و دخی بیورر دیکه وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
دَاخِرِينَ یعنی سزك ربکوز بیورر انلر کم ایمان کتوردلر بکا دعا قیلك که دعاکوز
قبول ایدرین و بو کافرلر دیرکم بنی بولك سزی بر لغیم اما انلر کم تکبرلك
ایدوب بنم عبادتمزدن فخرلر بزه مطیع اولوب برلکمزه اقرار اتمزلر ایتزاولکم انلر
خوار اولوبن جهنمه کیره لر پس الله تعالی بیوردی دعا قیلمقدن دخی ادبلر وار کم
برنه کتورلر که دعا مقبول اوله الا ادبلر بولنمسه قلدوغی دعا باشندن یوقرو
چقمز اول یدوکی لقمه حلال اوله و کیدوکی طون حلال اوله و دخی قلدوغی
نماز ادن بجه کرك و شریف وقتلرده کرك اخشام ایله یتسو اراسنده
اجابت ایدب دعا قله یا ادین نمازنده صکره یا سحر وقتلرنده و دخی شریف
کونلرده جمعه کون مسجد ایچنده اولا و عرفه کونلرنده که اوج اوله دعا
قله و رمضان ایی ایچنده خصوصا که انك اول اخر اون کوننده اولا هم
اعتکافه اوترمش اولا و دخی رجب اینك اول جمعه کیجسی بیغمبرلر ولیلر تربه سی
قتنده بوکلستن ایدستله قبلیه قرشو اکی دزی اوزرنه چوکوب اکی الن یوقرو

باشنه برابر یا اموزنه برابر کتوره اما باشن یوقرو طوتوب کوك یوزینه بقمیه
یوینن اکوب نیاز ایله مسکین لکله دعا قله جهد ایلیه کم کوزندن بر طمله یاش
کتوره کم اول دعا قبول اولدوغنك نشانیدر و کوکلی دعا وقتنده غافل اولمیه
کندوبی شول حاضر طوته کم کانه شول حق تعالی حضرتین کوره طورر کبی بکواره
و دخی علما بکا دعا قیلوك دوکنه اختلاف قلمشلردر برنجلر دیرلر بکا دعا
قیلوك غفلتمزبن دخی قبول ایدم مهلتمز یعنی تیز جك و برنجلر ایدر دمك
اولودکم بکا دعا قیلوك جقماسز یعنی طاعتدن عبادتدن اولوك دخی دعا قیلوك
معصیت و ظلم ایچنده دعا قیلمك تاکه بن دخی وعده مه وفا قیلوب قبول ایدم
و دخی سز بکا اخلاص ایله دعا قیلوك خطا سزتا بن دخی عطا قیلوب قبول ایدم نعمان
بن بشیر ایدر رسولدن علیه السلام روایت قیلور بیورر دیکم إِنَّ الدُّعَاءَ هُوَ
الْعِبَادَةُ بو دعا قیلمق همان عبادتدر بلکه دوکلی عبادتك خلاصه سیدر عادر
حق تعالی اول بیورر بکه بکا دعا قیلوك صکره دیدیکم هر کم بنم عبادتمدن
تکبرلك اتسه دیدی بوکا اشارت قلدیکم دعا عبادتدر و بو دعا حقنده دخی
سوز چوق اما عقلی اولنه بو قدر اشارت یتر و دخی حق تعالی بیورر دیکم
اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا
إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَشْكُرُونَ یعنی سزی بو قدرت وار قلن اول الله در کم سزه کیجون
لجه بریتدی تا که انده قرار طوتوب راحت اولاسز خلوت اولوب
اول ربکوزله صحبت قلاسز حاجتلرکوزی انك قپوسنده عرض ایدهسز
و کوندزی دخی سزه روشن و منور قلدی کون چراغیله تاکه اول رزق سببنه
و معیشتکوز جهتنه سعی اتمك گلمتا اولا وهم اول شکر قیلمقدن ابدنلقدن بصیرتله
باقوب کندو کوزه بر عبرت الاسز که کفر قرکو لقدر و کناه اشلمك قرکولقدر
و طاعت اشلمك ایدنلقدر قرکو لقدن الچکوب فارغ اولوب اشلیه سز
که بدرستی حق تعالی بو خلق اوزرنه فضل ایتسی بر دایم عطا قیلور کیجه و کوندز
بر نعمتلغه یردن و اکجدن انواع درلو نعمتلر بتورمکله و بدننه و اعضالرنه..

صاغلق و بر مکله امّا بو خلقك چوغی ربلرینك نعمتلرین اکوب شکر ایلمزلر که انی
بر لیوب اکا مطیع اوله لر و دخی بیوردیکم ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ
كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ فَأَنّٰى تُؤْفَكُونَ یعنی اشبو کلّی شیلری
براد ب احسان ایدن اول ربکوزدر که کلّنك خالقی اولدر اندن ارتوق بر دخی
معبود یوقدر اندن یوز دوندروب وانی بیلانلیوب قنجا وارسزکم قورتلاسز
كَذٰلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللّٰهِ يَجْحَدُونَ
یعنی بو بخلایین بیلانلیوب انکار ایدب یوندوندردلر الله تعالینك ایتلرینه کم
اندلری بولردن اوکدن دخی امّا کورکه عاقبتلری نه ایرشدی و دخی
بیوردی اللّٰهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ یعنی اول اللهدرکم بو یرلری قرارکاه قیلی و بردی
وکوکلری اوزرکوزه بو چلتدی سایبان قیلدی بو اکیسنك اراسنده
یرتدی وصورتوکوزی یودلو صورت اوزره قیلدی که کیرو قالن حیوان
صورتنده یرتمدی که انلر رزقلرین یردن اغزلریله الوب یولرسزه
ال ویردی که انوکال صونوب الودسز انلره کمی اچی وکمی اکشی اوتلر
براد ب رزق ایلدی سزه انواع لذتلو طعاملر براد ب رزق ایلدی و حلال
قلدیکه انی ییه سز امدی کلّیسنی یرادن سزك ربکوزدر دکم انك مثلی یوقدر
بوجهدر اول الله سزك جمیع تصورکوزدن که اول عالملرك ربیدر
جمیع یرکلرانك کیفیتندن دروبوندن صکره کندوینك بقاسین ذکر
ایدب بیوردیکم هُوَ الْحَيُّ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ یعنی بو سزی وجوده کتوروب جمیع
نسنه یرادن اولخالقدر حیّدر معبود حق اولدر اندن غیری
معبود یوقدر سز عبادتکوزی اکا قیلوك اخلاص ایله که دین انوکدر
وانی بر لك وانك احسانلرین ذکر ایدب بو انعاملری قلدیکه کندونك

ایدرلر الحمد لله هر زمان شکر
اولنعالمینی یادده یاد ایتسه سهو

وحدانیتن

وحدانیتن وقدرتن بزه بلدردی و دخی اول رسولنه خطاب ایدب بیوردیکم
قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَمَّا جَاءَنِيَ
الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ یعنی
ایت یا محمّد اول مکّه کافرلرینه که بنم ربّم نهی ایلدیکه شول نسنلره کم سز
طپوسز اللهی قویوب چون بکا کلدی روشن دلیللرکه اول قرآندر بکا بیان
قلدیکه اللهدن ارتوق معبود کلّی باطلدر اکا طپمقدن خیر یوقدر ابدی هلاك
لکدرو بن اکا امر اولندم که ربّمه مطیع ومنقاد اولم وانی بر لمکده استقامت
اوزره اولم اندن غیری میل اتمیم جمیع مصالحمدن وامورمده توجّهم اندن بکا قلم
بو سوز دخی اشارتدر عقلی اولنلره کم اللهدن غیری یه اعتمادی اولمیه وکلّی عبادتن
اکا ایدب جمیع حاجتلرن اللهدن دلیه و دخی بیوردیکه هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا
ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ
مَنْ يُتَوَفّٰى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
یعنی اول اللهدر که سزك اول اتا کوز ادمی طپرقدن یرتدی اندن صکره سزی اتکا
صلبندن بر نطفه دن یرتدی اول نطفه براو یشمش قان ایلدی انده سزه جان نفخ
ایدب اول طفللق حالنده انا رحمندن دنیایه چیقردی تا که اول حالدن حدّ رجال
ایرشوب پیر اولاسز تا اکا دکین که اول مقدم اولنان اجل مسمّی یه ایره سز اندن
اخرته انتقال ایده سز و بعضلری یکتلك وقتنه ایرشمدن الم شربتن ططه تا کم بلا
که دایم بیر لکه موقوف دکل اوغلنلقدن ویکت لکدن الم اولور ش هر حالدن عمره
مغرور اولمیوب الم ایرا غندن اولاسز تا کم بو اندیشه لردن فکر ایدب سبب سعادته
سعی ایده سز و دخی بیوردیکم هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضٰى أَمْرًا
فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ یعنی اول اللهدرکم اول نطفه یکن
سزی دیر کوروب دنیایه کتوردی قچن وعده کوز تمام اولا کیرو اولدررار اندن صکره
بعث ایچون کیرو دیر کوردر قچن بر نسنه یرتمق دلسه اول دیسه اولور بلکه اول دنك
حاجت دکل دلدوکی اولور قادردر که یوز بیك بونك کبی یرلری و کوکلری کوز

اچوب بو منجه وارلیله دلمزسه یوق ایلیه کر بونسنلر اکا اساندر پس بوکا قادر
اولان قادر دکلمی که بزی قوپره بلمی قادر دربنه دلرسه عجزی یوقدر و دخی بیوردی
ألم تر إلى الذين يجادلون في آيات الله أنى يصرفون یعنی یا محمد
نظر اتمزمسن شول کمسنلره کم بز سکا اندردوکمز کتابه مجادله قلوب انکار ایدرلر
یوالله دن دکلدر دیو عجب بونلر اول قرآنی اوتیوب وحقه اویمیوب که بزی بر ملکدن
قچه لر دخی یینه دونرلر که قورتلر الذين كذبوا بالكتاب وبما أرسلنا
به رسلنا فسوف يعلمون یعنی انلر که بزم کتابمزی یلان توتدیلر دخی شول سنتیله
تورسوللرمزی انوکله کوندردک که انی یلان تلدیلر که اول کلمهٔ توحیددر دخی بزم
بوبرقلورزدر که اشلیدیلر کمین اشلمیدیلر تیز زمانده بلدیلر که انلره اخرتده واقع
اولسر اندن حق تعالی اول واقع اولجاق سنتلری بیان ایدب بیوردی
إذ الأغلال في أعناقهم والسلاسل يسحبون في الحميم ثم في
النار يسجرون یعنی بزم کتابمزی حقدوغن شول وقت بلدیلرکه الدرده بیوتلرنه
دموردنده دخی زنجیر داقوب زبانیلر اول غایت قینمش صولرده اوزرته که اوده
دونمشدیوزلری اوزرته سوروپلر اندن کتوروب اوداچنه براغلر که شول طونرق
کبی طونشلر اندن سوره بوله توبیخ ایدسرز نشرلر ایله صوردقلرین بیوردیکم
ثم قيل لهم أينما كنتم تشركون من دون الله قالوا ضلوا
عنا بل لم نكن ندعوا من قبل شيئا كذلك يضل الله الكافرين
یعنی طاموخزینه دارلری انلره صوره لرکم قنی اول الهلر قویوب طپدیغکوز
یوتلرکوزکم سز انی الهه اورتاق قندوکوز کلسونلر سزه یاردم ایدب قورتارسونلر
انلر دخی دیه لرکم انلرکندو نفسلرینه مشغول اولوب بزی اونتدیلر و دخی دیه لر
کم بلکم بز دنیاده برنسنیه طپمدق که بزه منفعت حاصل اوله حق تعالی یارینه کافرلر
اول حجتلرتلرین دخی شویله ازدردکم اول حجتلری کندولره دخی عذاب ارتورر دخی
بیوردکم ذلكم بما كنتم تفرحون في الأرض بغير الحق وبما
كنتم تمرحون • یعنی دیلر اول جهنم اهلنه کم اشبو عذابلر واقع
اولدوغی اندن اوترودرکم سز دنیاده مغرور اولوب بر باطل اشدن تکبرلک

ایدر دکوز الله ورسولنه مطیع اولمیوب قرآنه ایانمزدکوز عاصی اولوب
مسلمانلری دخی مسخره یه طوتردکوز بوکلی اول فعلکوز جزاسیدرکه اوش بولدکوز
پس عقلی اولنلر کورک کم تنبه اولوب اول دنیا سنه ومنصبنه مغرور
اولوب یلمیه کندولردن اشغه لری خور کوروب ایختیمیه لر الله سوزنه ورسوله
سوزنه مطیع اولوب تکبرلک قلمیه تاکه اول دخی جهنمی لربولوکندن اولوب
عذابه مبتلا اولمیه تنکم حق تعالی بیوردی ادخلوا أبواب جهنم خالدين
فيها فبئس مثوى المتكبرين دیلر اول الله ورسولنه مطیع اولمیه
کرک اول جهنمک قپولرندن قنغی سیندن دلرسکوز بوحالتده که سزانده مخلدسز
کروچقمق یوقدر نه با وزدر اول متکبرلرک یرلری حقه اویمیوب تکبرلک
ایدب کلمهٔ توحیددن چوب الله ورسولنه مطیع اولمیانلر و دخی بیوردیکه
فاصبر إن وعد الله حق فإما نرينك بعض الذي نعدهم أو نتوفينك
فإلينا يرجعون یعنی بو کافرلرک اینجندکلرینه ملول اولمه صبر ایلکل بدرستی
حق تعالینک وعده سی حقدر تا سکا کوستره وز دنیاده بولره وعده قلدیغمز
عذابلرک بعضیسی که قتال وهزیمتدرکه کمی سنک الکده اولدره وز کمی صیبو
طاعذب اوغلی قزیله اسیر ایدرسز یا للرین غنیمت الاسن یا خود سنی دنیادن
انتقال ایتدره وز بولرک دنیاده بوعذابلرین سکا کوسترمدن عاقبت بولرک
دخی دونوب وارجغی یرلری بزدن بکادر اخرتده کوره سزکه بز بولری اول عملرینه
کوره مجازات ومکافات ایدروز و دخی بیوردیکم ولقد أرسلنا رسلا من
قبلك منهم من قصصنا عليك ومنهم من لم نقصص عليك
یعنی بدرستی یا محمد سندن اوکدن دخی رسوللر کوندردکمزکه هربرینی بر قومه
اولدرسوللرک بعضیسی سکا بیان قلدق که بلورسن و بعضیسی سکا خبر ویرمدک
انلری بلمزسن کلی اول رسوللرمز قوملرینک بلاسنه وزحمتنه صبر ایدوب
قاتلندیلر عاقبت اول قوم هلاک ایدب کندولری قورتردق سن دخی انلر حلیلین
صبر ایله یا محمد کوراسین بولرک دخی عاقبتلری نیه ایرشور و دخی بیوردیکه
وما كان لرسول أن يأتي بآية إلا بإذن الله فإذا جاء أمر الله قضي

بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ يعنی هیچ بر رسولك انلرك كلمز وقدرتی
يتمز كه كندودن دلايل وبرهان كتوره ومعجزه كوستره كندونك رسول لكنه
الا حق تعالی امر ايدر اكر بولر انلره انانميلر ويلانليلر اول رسوللره زيان يوق
اما قچنكه قيامت كله اول عذابله حكم اولنه اول انواع عذابلرله عذاب اولنه
كه اول عذاب اولدوغی يولن عدلدر ظلم دكلدر زيرا كندو فعللريله كسب ايلديلر
اكر مؤمنلر كبی انلر دخی مطيع اولسلر عذابدن سلامت اولوب سعادته ايررلردی
پس اول عذابه اوغرادقلری وقت زيانكار اولورلر انلركه شمدی اشلری بطال
اوزره در ظالملر مشركلردر اندن صكره حق تعالی انعاملرن ذكر ايلدی بولرركم
انوكله بر انصافه كلوب عبرت طوتلر بيوردی كه اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ
لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ • وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا
عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ •
يعنی اول اللهدر كه سزكچون تيوندن وصغردن يرنديكه اولدوه لره بينه سز اولقيونك
صغرك اتلرن ييه سز وسودلرن اچه سز ودخی انلرده سزه چوق منفعتلر واردر
دريلرندن يوكلرندن بلكه ترسلرندن ودخی اردقلرنه بنوب بر شهردن بر شهره واروب
اول كوكلوكوزدكی حاجتلر كوزه ايرشسز وقت اولا كم قرهده اولجيوا بحقلره بنوب
هرمصالحكوز انوكله بتشرسز وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ •
اوش بولركلی دليل وبرهانلر حق تعالينك وحدانيتنه كه كوسترر تا بر فهم ايدوب
انصافه كلسز پس سز بو ايتلری وبو عجايبلری كوروب حقی برنه انصافه كلسز
ديه سز كه بوا اللهدن دكلدر ودخی بيوردی أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ
وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ يعنی يا محمد
بو منكرلر هيچ يريوزنده سفر ايدوب يورمزلر مكه نظر ايدوب كورالر اول كندولردن
اقدم انكار ايدنلرك عاقبتی نيجه ايرشدی كندولر هلاك اولوب يورتلری مكانلری
ويران اولوب انلره بز عقوبت قلدغمز اول رسوللرنی يالانلدقلری ايچون قلدق حال
بودركم انلر بو سنك قومكدن دخی چوغدی قوتده بولردن ارتوغدی وعمرلری

وملكلری

وملكلری دخی چوغدی وطوارلری دخی بولردن زياده ايدی بويلكن دخی هيچ بر
دوروشهله اشلدكلری بولره منفعت ايدوب بزم عذابمزی انلردن دفع ايمدی
پس عقلی اولان كرك كم عمرينه ومالنه يا قوتنه يا قوم وقبيله سنه بقوب مغرور
اولميه ديمكم اخرتنه يولردن بكا منفعت اوله كشيه همان كندو سعيندن منفعت
اولور اكر قدرتی يتركن همان خيراته سعی ايدوب شرلردن يغلنورسه ودخی حق تعالی
بيوردی كم فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ رسلهم
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ يعنی چونكه اول قوملرينه رسوللری
كلدلر ناقص واكثر عقللرنه وكم بلدكلرينه راضی اولدلر هيچ اول رسوللر كتوردكلری
دلايللره ومعجزه لره نظر قلوب التفات ايتمدلر اشتغالری يوقر واراق ويقين اول
تجارتلرنه ايدندلر كلن رسوللرمزی استهزا ايدلر عاقبت كوروانلر اولشدی
اول استهزا قلدقلرينك عقوبتی انلر ايله صتورلرديكه اول انلره قلا سلامت
قورتيلالر فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا
بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ يعنی چونكه انلر دنياده بزم عذابمزی كوزلريله
كوردلر اول زرلونه اندی ديدلركم بز ايمان كتوردك اول اللهه كم بردر وبيزار
اولدق بوتلردن كم اللهه شريك قلوب انلره طپردق حق تعالی بيوردی كم
فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ
خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ يعنی اول منكرلره ايمان
كتوردكلرينك ذره قدر منفعتی اولمادی چونكه بزم عذابمزی كوردیكچه ايناندلر
پس حديثله ثابتدر كه هر كافر اخر وقتده ايمان كتورسه اول معتبر اولمز زيرا
اكا اول نفسانك عقوبتلرن كوستردلر اكا انی كوروب توبه كلور بوكا دخی
توبه يأس ديرلر اولدن توبه قلمق كرك كم سلامت اوله وحق تعالی سنتی شويله
جاری اولمشدر بوكچمش امتلر ايچندن عذابی اشكاره كوردجك ايمانه كلورلر
اما اول ايمانك منفعتی اولمز ولكن سنت الله ايله دركه كافر اولوب ايمانه
كلمسه دنياده واخرتده عذابه قلور پس اول كافرلر اول وقت زيانكار اولورلركه
كلمهٔ توحيددن تجرلر مؤمن اولان كركدركم دايم اول كلمه دلندن ايروطوتميه تا كه دنياده

ماهيتنده ايمانلرينه سعادتنه سعلم لا فوده نيلم

سورة السجدة حم مكية وهى خمسون آيت

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حم تنزيل من الرحمن الرحيم بونك معنيسن بو قرو كچن سورهده دیدو كیكه
كم بو حم معنسى متشابهدر الله دن ارتوق كمسه بلمز كم بوندن مراد ندر اما انلركم
علم ايچنده راسخلردر الله تعالى بكاشفه سى قدر بو معنى كشف اتمشلر سويلمشلردر
اما انلر دخى دمزلركه مراد بوندن حقيقت بودر بلكه كرو اللهه تفويض ايدرلر
كه يكوكن الله بلور حم ديمك اولوركم حكم اولنور تقدير اولندى نزولدى لوح المحفوظده
شول نسنهلركم اوليسردر قيامت كونينهدك وبوخلر ديمشلردركم بو بولركو كلر
ملكنى صقليجى اول اللهدر قديرو قويدر عاجز دكلدر وبوخلر دخى دمشلركم بو
حم قسمدر كه حق تعالى انده ايچر بيوردكه بو سورهء حقيچون اشيو قرآن حقى كه بونم
كلاممدر كه انى جبرائيل ايندردى اول رحمان قتندن كه اول رحيمدر اندن يكا دونن
قوللرن اسركيوب رحمت ايدجيدر ودخى بيوردى كه كتاب فصلت
اياته قرانا عربيا لقوم يعلمون يعنى اشيو قرآن اندى رحمان ورحيمدن
بركتابدركه بونك دليللرى حجتلرى بيان اولنمشدر حلال وحرام حق وباطل
بو نكله معلوم اولوب بلنمشدر شول قومچونكه عقللرى وار فهم ايدوب
بونك ايچندكى بلورلر انوكچون قرآن عربيدر كه كندودللريدر ايرق دل اوزره
اندرلسه بولر انى فهم ايدوب بلمزلردى ودخى بيوردى بشيرا ونذيرا
فاعرض اكثرهم فهم لا يسمعون يعنى بو قرآن اندرلدى بوحالتده
كم مشتجيدر اوچماغله حق تعالى نك ديدارن كورمكله وقيامتلرحوالندن
وطاموعذابلرندن قورتلور سلامت بولمقله اول كمسهلركم ايمان كتوروب عمل
صالحه مشغول اولدلر هواى نفسدن كچوب لذت دنيايى ترك اتدلر اخرت
سعينه دورشدلر ودخى بو قرآن قورقوجيدر اوچماقدن محروم قالماغله و
ديدار حقدن وابدى زوالسز نعمتلردن محروم قالماغله وقيامت قورقولرنه
وطاموعذابلرنه اوغراماغله شول كمسهلركم ايمان كتورمكدن قچرلر باطل اشلره
مشغول اولدلركو كللرن دنيا عزتن بغلبيوب آخرتدن يوز دوندردلر

چوقلری

چوقلری بو دنيايه مغرور اولوب بونك لذتنه الدندلر آخرتدنمى ايدى سعادتندن يوز
دوندردلر بو مكه اهلنك چوغى حق تعالى كلامن ايشدب قولقلرينه قويمزلركه بولره
منفعت ايريشه زيرا ايشتمك اول وقت حقيقت اولوركه اول قولاغه طوقنان
سوزدن ايشدنه بر عمل يلوره شول يومشق يره بيغمور طوقنور كبى كم اندن نسنه
بته والاچون ايشدب اندن عمل كلميه شول قتى چورق بركبيدركم يغمور طوقنوب
طاينه كدن كنه اكا نسنه سكميه كم اندن نسنه بنوربيه كم برمنفعت اوله
ودخى حق تعالى اول كافرلرك حكايتلرن خبر ويروب بيوردى كه وقالوا قلوبنا
فى اكنة مما تدعونا اليه وفى اذاننا وقر ومن بيننا وبينك
حجاب فاعمل اننا عاملون يعنى يا محمد بو كافرلر ديرلركم بزم كو كلمز
پردهء ايچنده اورتلوب قابلمشدر بزنرد وكن فهم ايدوب اكلمزز واول سن دعوت
قلدوغك نسنهء بزم كوكلمزه ايرشمز اول حجاب انى منع ايدر ودخى قولغمزده صاغرلق
وار سنك كلامك بزه اثر اتمز وار سن كندو معبودك اشنه مشغول اول
بز دخى كندو معبودمز خدمتنه مشغول اولالم سن بزم هلاك لكومزه سعى ايت
معبودكله بز دخى سنك هلاكلكوكه سعى ايدهلم معبودلرمزله روايتدر
محمد بن كعبدن عقبه بن ربيعه بر كون قريشى ايچنده اوتورركن ديدكه يا قريش
قومى ديو سزطوراين اول محمده بر قاچ كلام سويليا بن وبر قاچ اكا مصلحت
كوستراين اولا كه اول سبيله بزدن سوزين منع ايده بو نى اول وقت طانشوب
ديدكه كوردى وار نچه رسولك صحابلرى هر كون ارتدى چوغالردى پس اول
قريش قومى ديدلركم يا ابا الوليد طوروار مصلحت ايدرسك ايت اولكه بر مصلحتده
اوله عقبه بن وليد مشركلرك اولولرندن ايدى طوروب اول سيد المرسلين قتنه
كلدى اوتوردى ديدكه يا قرداشم اوغلى سن دخى بزدنسين بو قومك اوزرنه برا ولو
ايش كتوردك بولرك ديرلكن جماعتلرن طاغتدك وطيدقلرى معبودلرنى
عيب ايدوب دينلرنى باطل قلدك وكچن اتالرن ودده لرن هپ كفره نسبت
اتدك اكر بو سوزى چقروب سويلدكلدن مرادك مال ايسه مالمزدن جمع ايدوب
سكا اولقدر مال ويرهلم كه تاكه سن دو كلمزدن مالدار اولاسن واكر عزت استرسك

قابلمشدر

سكا بيوردى

سنی دوکلمز اوزره عزیز و شریف قلالم هیچ براشمز سنک طانشغکسز و سندن ایرو
اشلیالم اکر انی دلرسک که سن بزم اوزرمزه حاکم اولاسن حاکم ایدیسنی اولیاوز
سنک حکمکدن طشره چقمیاوز واکر بو سویلدکک سوزلر سکا دوشکدن خیالاردن
ایسه که جن سکا غالب اولوب عقلکی زایل ایدب سن انی کندوکدن کورمکه کوجلک
یتمزسه که سنی جن سویلدر اکا طبیبدن بر دوا علاج استیالم مالموز سندن بو نکه
صرف ایدالم تاکه اول نسنه سندن دفع ایدب قورتالم چونکه عتبه سوزن سویلیو
فارغ اولدی رسول علیه السلام باشلدی بسم الله الرحمن الرحیم
حم تنزیل من الرحمن الرحیم کتاب فصلت ایاته دیو اوقودی بو کلسی اول
ایته واربجه کم حق تعالی سوزیدر فان اعرضوا فقل انذرتکم اشغه عتبه
بونی ایشدب طوردی کروا صحابی قتنه کلدی بولر دخی کوردلر که عتبه کلدی بر یربنه
دلر که والله بر سنی بو ابو الولید سزه بر صورتله کلور که اول کندوکی صورتن دکل
چون کلدی بولرک قتنه اوتوردی بولر طوروب ایلو کلدن خبر وار ایت دد لر عتبه
دیدی بن بر سوز اشتدمکه هیچ بو بخلین بر سوز دخی اشتدکم یوق والله اول
شاعر سوزی دکلدر ونه ساحر و نه کهنه سوزیدر یا قریش جماعتی کلوک بکا مطیع
اولوک اول کشیء کندو حالنه قولک نه کیم کسه انشویه سز دخی کندو قتکلوزده
اولوک دد لر که یا ابا الولید والله محمد سنی سحرلدی دلیله که از اولمشکز سنی
دخی کندوبه اویدرم عتبه دیدی که هله بنم فکرم بونی صواب کوردکه سز دخی فکرکوزه
نه خوش کلورسه انی ایشلک حق تعالی رسولنه بیوردیکه قل انما انا بشر مثلکم
یوحی الی انما الهکم اله واحد فاستقیموا الیه واستغفروه
وویل للمشرکین الذین لا یؤتون الزکوة وهم بالاخرة هم کافرون
یعنی ایت یا محمد بولره که بن دخی سزلر کبی ادم اوغلانیم او لکم سزه خبر ویردم مولاوم
وحی اولنوردانک خبریدرکم سزه دکوردم بلوک حقیقتده سزلرک معبودکوز و خالقکز
خالق واحددرکه شریکی یوقدر سز انی بر بلوب اقرار اوزره طورک محکم شمدیدن
کرو اکا اتدکوکوز شرکدن بری اولوب اندن بر لغنق طلب ایدک هلاهلا کلک
اولمشرکلره دیرکه کلمهء توحیدبرله کندولر ارلق حاصل قلدلر حق تعالی امرنه

منقاد

منقاد اولوب ماللرنک زکاتن ویرمدلر انک فرضیتنه اقرار اتمدلر دخی بو کلسیله
بولنو اولمدن صکره دخی قوپیغه انکار ایدرلر بوندن صکره مؤمنلر صفتن بیان
ایدبیوردیکه ان الذین امنوا وعملوا الصالحات لهم اجر غیر ممنون
یعنی انلرکه اللهی برلدلر و انک امرنه مطیع اولدلر حرام و شبهه لو اشلردن کندولری
یغدلر حاصل اولور انلره شول کامل ثوابلرکم هیچ اکسلمز نقدر ضعیف پیر
اولورلرسه وزدلرن کتورمیلوکروصاغکن کتوردکلری کبی ثوابلر دیوانلرینه
یازله بوندن صکره کروا کافرلره زجر و تهدید ایدبیوردی قل ائنکم
لتکفرون بالذی خلق الارض فی یومین وتجعلون له اندادا
ذلک رب العالمین یعنی ایت یا محمد اول مکه کافرلرنه کم سزه کافرمی اولورسز
انکارمی قلورسز اول خالقه کم بو یرلری برندی اکی کونده یعنی یکشنبه کون باشلدی
دوشنبه کون دوشنری تمام ایلدی سز انک کبی پادشاهه شریکمی قوشرسز و انک
معبودلغنه اورتقمی قترسز که جمیع عالملرک ربی اولدر یعنی اول معبود که
بر لری برندی خلقتک دخی برر حسی اولدر اکر دلسیدی حق تعالی بو یرلری
کوکلری بر لحظه ده یردیدی لکن قوللرنه تعلیم ایدر اشلرنن اوجک اولیلر
هر اشکم طوترلر کللو بجه طوتلر اما اخبارده کلمشدرکم دوکلی اشلرده تانیله
طوتمق خیرلودر اما بر قاچ اشده تعجیل خیرلودر اولا کناهدن توبه قلمق اکنجی
بوبج اودمک اوجنجی فریضه اولان طاعتلری وقتی کلدکی یرنه کتورمکدر
دردنجی قونق کلسه اوکنه طعام کتورمک بشنجی جنازه چقرمق التنجی قزیلو غیته
بیتجک اره ویرمک یدنجی جزوه نیت انسه تیزجک اشلمک خیرلودر بولرده
ارتوغندن ایو دمک خیرلودر پس حق تعالی بری یکشنبه کون بر تمغه ابتدا
قلدی دوشنبه کون دوشنبه تمام قلدی ودخی بیوردی وجعل فیها
رواسی من فوقها وبارک فیها وقدر فیها اقواتها فی اربعة ایام
سواء للسائلین یعنی اول یرلری برادتخالق انک اوزرنده محکم صقلر دخی
یرتدیکم بو یرلر انوکله ثابت اوله حرکته کلوب چلقنمیه تاکه بو یره دلمش مخلوق
انک اوزرنده ارام طوتوب اندن منفعت الالر و دخی اول طاغک برکتی چوق قلدی

اندن انجلر وصولر بر تغله بو مخلوق هر مصالحلرن یقورلر واول ادیسله اشر
طوتمبلر وحشی طیور حیوانلر اول طاغلر قرننده مغارلر ایچنده وقیالر قولتوغنده
یورنکلر طوتوب وطن قلالر اول طاغلرک یمشلرندن یبوب وصولرندن ایچوب
خالقلرینه فصیح دللرله تسبیح وتقدیس قلالر ودخی حق تعالی اول یرلر ایچنده
انواع مخلوق رزقلرین وسبب معیشتلرین دخی هر برینک عمری اولدیجه تقدیر ایدوب
یکنه چوق یرادی ویردی درت کون ایچنده دنیا کوکلرینه دلیلر دلمیلر یرایو
عدل یوزندن رزق قلورن ویربکن یعنی حق تعالی جمیع مخلوقاتک رزقلرین یرتدی
هر برینه مقدارلو مقداریجه تقدیر قلدی دخی دلرسه ویرورد لمزسه دخی ویرر
کافره دخی ویرر مؤمنه دخی ویرر دیلمکله رزق اکسلمز دلمکله ارتوق دخی اولمز
اما چونکه حق تعالی بنده دلکی دیوامر ابلدی اول بویر وغیری سایه یرینه کتوردمکیچون
دلمک بیلورمق کرک زیرا حق تعالی قوللرینک کندویه بیلوار دوغن سوار ابن
عباسدن روایتدرکه اول نسنه کیم حق تعالی یرتدی قلم یرتدی امر ایلدیکه یا قلم یاز
یا ربم نه یازه یم دیدیکه یاز شول نسنه کیم تقدیر اولندی بو کوندن تا قیامته
دکین اولجقدر اندن صکره بالغی یرتدی صوده اندن اول صونک بخارندن
یری دوشدی اول بالغک ارقسی اوزرنده اول بالغ حرکتنه کلدی یر دخی چالقندی
قرار طوتمدی طاغلرله بو یرلری حق تعالی محکم ایلدی تا که قرار طوتب منفعته یردی
ودخی ابن عباس ایدر بو ایتک معنسنده رسوله علیه السلام صوردم بو یلده
بیوردیکیم حق تعالی بو کوکلری جانلری درت بیک یل اولکده یرتدی درت
کون ایچنده بوردوایجه اول درت کون اخرت کونلریدر دنیا کونلرینه دکل
زیرا اخرتک بر کونی دنیانک بیک کونی قدردر ودخی بیوردیکیم ثُمَّ اسْتَوَى
إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا
قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ یعنی حق تعالی چونکه یرتدی اول حکمی کوکلره
توجه قلدی دیلدیکه اول کوکلری بخاردن یره زیرا اول وقتکم حق تعالی عرشی
یرتدی عرشک التنده صودن ارتوق نسنه یوغیدی عرش صو اوزره ایدی نتکیم
بیوردی وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ اندن صکره ایسلک برتدی اول صو قینندی

اندن اول صو اوزره بیل حواله قلدی اول صویی چالقدی کوپک برتدی اول کوپکدن
یرتدی کوکلری دوتندن برتدی که صوینک بخاریدر اندن اول کوکله یره بیوردی
یوللو مر
که بنم طاعتمه کلوک منقاد اولک دلرسکوز اختیارله دلرسکوز اختیارسز بلوک
بنی کیم بن سزک خالقکوزم رون حال دلیله بو کوکله یر ددلرکه بز سنک امروکه مطیع
ومنقاد اولوب کلوب اختیار قلدق ودخی مثلدرکم حق تعالی اکسینه
بله بیوردی کلک بکا مطیع اولک اول ایکی کوزدکی خزینلری چقرک کم یرندغم
خلق ایدن منفعت طوتلر کم کوکلر خزینسی یغمورلودر ویرلرک خزینسی بتورمکدر
بس حق تعالی بولره امر ایلدیکم دلرلرسه دخی چقدلمزلرسه دخی چقربولر
اکسی دخی ددلرکم بز کلدک سکا مطیع اولوبن اختیارله یعنی اچلرنده کی
مطیع اولوبن چقردلر کراهتله چقرمدلر وهب ایدر حق تعالی بیوردیکیم
یا کوک ایوکی کونکی ویلدزلروکی اشکاره ایله دلرسک رضایله دلرسک
کوجله بو کلام برمثلدر وجمله سویلنور اما حقیقت بودرکم اکسن دخی یرتدی
امر ایلدیکم اچلرندکی کنلولری ظهوره کتوره لر عاقل اولنلر بونی فهم ایتمک
کرککم مخلوق اولان التندن خالقنه مطیع اولسه کرک اکر سرکش اولوب
مطیع اولمامق دلسه التندن انی دلرد لمز قهرله کندویه مطیع قلور انک ملکندن
خود چقوب کتمکه امکان یوق بس جبر اتدکم کندو اختیاریله مطیع اولوب
امرینه کتورم دلرسکه اکی جهانده یوزی اق اوله سعادت بوله ودخی بیوردیکه
فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ
أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ
تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ یعنی حق تعالی بو یدی کوکلری اکی کونده
چونکه یرتدی هر کوکه بر بویرق قودی وفرشتلردن بر طایفه یرتدی هر یرده
بردرلو طاعته قودی ویبوردیکم بز دنیا کوکنی چراقلرله بزدک کم زینت
اوله وهم بو مخلوقات اسباب معیشته یردم اوله ودخی انوکله صقله نله
که شیاطین چقوب اوغرلین کوکلره اولنان حکملرده که فرشتلر اراسنده
سویلنور انی ایشدیب کلوب یر یوزنده کندو دوستلریکه ادیه جلر وصوبه بخلو

ویتمه‌لو دبرکز چکه اون یلان قتوب خیر ویرمك دلسه اولیلدز لرنور ندن
اودا لوب انزلرکز و دوندار رلر تا که کلوب اول یلاندن جزلن خلقی اعتقاد
ایندب ایمانلرنز زیان ذکوریه امری بوکلی ذکر اولنان انك صنعندن در اول
عزیز تقدیر لدیکه محکمدن حکمی غالبدر ودخی قوللرینك نه ارشادلکلرن بلور علیمدر
ودخی بیوردی کیم فان اعرضوا فقل انذرتکم صاعقة مثل صاعقة
عاد وثمود یعنی حق تعالی بیوردی کیم یا محمد اکر بو کافرلر بنم قدرتلرمدن و
عظمتمدن که بولر وصف ایلدك بوکوکلر یرلر یراتمقده وبو اکیسنك اراسنده
یرادلرن عجایبلردن عبرت المیوب اسلامه کلمکدن اعراض ایدرلرسه سن
اینتکم بن انذار ایدب قورقتدم اول عذابله کم اول عذاب عاد قومنه وثمود قومنه
واقع اولوب هلاك اولدلر سزه دخی انلره ایرشن کبی ایرشوب هلاك اولاسز
مقاتل ایدر عاد له ثمود اکی قرداش اوغلانلردر ودخی حق تعالی بیوردی که
اذ جاءتهم الرسل من بین ایدیهم ومن خلفهم الا تعبدوا
الا الله قالوا لو شاء ربنا لانزل ملائکة فانا بما ارسلتم
به کافرون یعنی اول عاد له ثمود قومنه چونکم رسوللری کلدلر اول
اوکلرندکی آخرت قورقولریله وطامو عذابلریله قورقوتدلر اجماق نعمتلرندن
خبر ویروب انکا رغبت ایتدردلر انلردن الروکلر بو دعوته مطیع اولمیوب
کلمهٔ توحیددن نجد قلدیچون بخسی هلاك اولدلر ومطیع اولنلر بخسی قورتلدلر
ودخی ددلرکم دنیا فانیدر بقاسی یوقدر اندن اعراض ایدك آرد کوردن آخرت
عذابلری کلوب سزه دخی یتشه طوروركلك اول معبوده طپك کم معبود حقدر
اندن غیری معبود باطلدر چونکه اول رسوللر بو خبری انلره ذکر ایدلر اول
قوملری انلره ایله جواب ویردلرکم اکر اول دیدکیکز کبی دعوت قلمق دلسه
کوکدن بر فرشته ایندیردی بز حلیمز بر آدم کوندرمیسدی بردستی بز انا غمز
شول نسنه‌کم سز کلدکوز خبر ویرر سز پس کور حق تعالی خبر ویردیکم بو عاد
وثمود نه نسنیه مغرور اولوب تجد لر بیوردکه فاما عاد فاستکبروا
فی الارض بغیر الحق وقالوا من اشد منا قوة اولم یروا ان الله

الذی

الذی خلقهم هو اشد منهم قوة وکانوا بایاتنا یجحدون ٣
زیاده تکرار یازلمش
یعنی بو بحانلرین بیلانلیوب انکار ایدب بوزدوندردلر الله تعالی نك آیتلرنی کم بوکره اندردك
بولردن اوکدن دخی اتاکودکم عاقبتلری نیه ایرشدی ودخی بیوردی ٢ الله الذی جعل
لکم الارض قرارا والسماء بناء وصورکم فاحسن صورکم
ورزقکم من الطیبات فتبارك الله رب العالمین
یعنی اول الله در که یرلری بزه قرارگاه قلدی ویردی وکوکلری اوزرکورم بوجلندی
بوار ایله دکل
ساییان قلدی بو اکیسنك اراسنده یرندی صورتکوزی بونر لو صورت اوزره قلدی
که کوروقالر حیوان صورتندن یرتمدی ٣ یعنی اول عاد قومی تکبرلك ایدب نفسلرن
هیچ بر اولولغه استحقاقلری یوغکن اولو طوتدلر ایماندن اعراض ایتدلر ددلرکم بزدن
قوتلوکم اولاکیم بز انکا مطیع ومنقاد اولاوز اول بزه حکم کچوره اول قوتلو نه مغرور
اولدلرکم اکر استمه طونرسه یرلرندن طورمغه مجاللری قالمز پس حق بیوردیکم عجب
بونلر نظر ایدب کورمزلرمی کم اول الله بولری بر ضعیف نطفه دن یکن یرادوب بر قوت
عطا قلدیکم انلرك قوتی بولردن ارتوقدر نیچون بولر انکا بقوب بر عبرت المزلر
وانی بر لیوب انکا مطیع اولمزلر اول انلره کوندردکمز رسوللرکم هوددر بیلانلدلر و
انك ویردوکی خبرنه اتالمدلر انلر لر انکار ایدرلر فارسلنا علیهم ریحا
صرصرا فی ایام نحسات لنذیقهم عذاب الخزی فی الحیوة
الدنیا ولعذاب الآخرة اخزی وهم لا ینصرون یعنی
چون اول عاد قومی قوتلرینه انانوب باش چکدلر بزه ایمان کتورمیوب واوزن رسولزه
انکار قلدلر بز دخی انلرك اوزرینه بر قتی اوازلو صوق یل حواله قلدق که شول
اوز بجه نفرسه اول یل دخی ایله یغردی شول نحس شوم کونلر ایچنده که انلره عذاب
اولدی اما مؤمنلر سلامت کوندیکم کندولر سلامت اولدلر اول کافرلرك زجرندن
قورتلدلر ایدی بز اول عذابی انلره اندناوترو کوندردککم اول انلری رسوایلغله
هلاك ایدجی عذابی دنیاده طاتدرم وزا آخرت واردن اوك اول آخرت عذابی خود
دنیا عذابندن قتی قدر بولر انکا اوغرایسرلر هیچ برکسه اولمیکم انلره یاردیم ایدوب
اول عذابدن قورتره چونکه عاد قومندن خبر ویردی بوکز ثموددن خبر ویریرکم اول دخی بیله

مغرور اولوب ایماندن کچوب یوز دوندردی عذابله هلاك اولدی بیوردی فأما ثمود
فهدیناهم فاستحبوا العمى على الهدى فأخذتهم صاعقة العذاب
الهون بما كانوا یكسبون یعنی عاددن صكره ثمود قومنه صالحی كوندردی
حقدن باطلی وكفردن ایمانی انلره بیان قیلوب كوندردك انلری طریق ضلالتدن
هدایته دعوت قلدق كه دنیاوا آخرت بلالردن خلاص اولوب اكی جهانك سعادتن حاصل
قیلالر كه ایمان اوزره كفری اختیار ایدب ازغونلق یولنه كیتمكی سودیلر طوغری
یوله یوریوب دولته ایرمكی ترك ایتدلر رسوللرینه اویمدیلر بزدخی انلرك اوزرینه
حور تلیجی عذاب كوندردك انلری دخی انوكله هلاك قلدق اول شركلرندن وكفرلرندن
اوترو كه حاصل قلدیلر ونجینا الذین آمنوا وكانوا یتقون
یعنی انلری هلاك ایدب صالحه ایمان كتورنلری قورتردق وانلر دوه سن اولدرمكدن
كندولر دخی شركدن ودیگر عمللردن اراغ اولدیلر ودخی حق تعالی بیوردیكم
ویوم یحشر أعداء الله إلى النار فهم یوزعون یعنی یا محمد
فكر ایت اكدر بولرم شول كونیكم اول تكری دشمنلری طاموده یكا بوحاللدن كم اول
وارتلر حبس اولنورلر بغلا لرطورم لر طاموقاپوسندن تا صوكی دخی واروب
انلره اولشنجه حتى إذا ما جاؤوها شهد علیهم سمعهم وأبصارهم
وجلودهم بما كانوا یعملون یعنی اول كافرلر وسنا قیلرقجنكم اول
طاموبه كلوب كورلر بله كوره لربولرم صوره لركم قنی اول الهه شریك قیلوب كندو
اعتقادكوزجه معبود طوندغكوز ایدك امدی كلسون سزی بو الله عذابندن
قورترسون بواول وقتده كندو شركلرینه انكار ایدب دیلركم والله ای بزم ربمز
بز سكا شریك كتوردندن دكلوز پس اول وقت انلرك اغزینه مهر اوررله اول دللریله كه اولو
انكار قلدقلری شركلرینه ونفاقلرینه قولقلری طانقلق ویره كم بولر حق تعالی نك
وحدانیتنه وكلی رسولك صدقنده دلالت ایدر نسنلری كوره لر بیلانلدلر ودخی
كروقلن اعضالریله عقاب ایدرلرنكم حق تعالی بیوردی وقالوا لجلودهم
لم شهدتم علینا قالوا أنطقنا الله الذی أنطق كل شیء وهو
خلقكم أول مرة وإلیه ترجعون یعنی بولر اول فرجلرنه وكرو

برقتی

قلن

قلن اعضالرینه دیلركم ای هلاك كلك سزه كلسون بزبزی اوددن قورتریجیون انكار
ایدرز سز نه كلدیكم كندو هلاك كلك اوزره طانقلق ویرسز اول اعضالری دیركم
بزم المونزدن نه كلوبدر بزی سویلندی اول الله كه جمیع حیوانلره دل ویروب سویلدر
اول الله در اولكم اول لا سزی دنیاده یرتدی دل ویروب سویلتمه قادردر اول دل
ویرن سویلدن كم قولقی كوزی دخی سویلدن زیرا دل دخی بر پاره اتدر سزحقه انكار
ایدب دنیاده مطیع اولمدكوز اوش شمدی دونوب كلجك بر وكوزاتك حضرتی اولدی
امدی پس عاقل اولنلر بوا یندن متنبه اولوب كندولری دیوشرم لر فرصت وارکن
استغفار ایدنلر آدمیلر كه برخلوت او لریا طغلر دره لر ایچنده كناه اشلروز
بزی كوره مز صاندسونلركه كندولر طانقلق لرن بله كتوروبورلر بیاندن طانقلره
محتاج دكللر خصوصا كه حق تعالی كندو ناظردر بیلور اكا خود طانق استماك
حاجت دكل بوكی اولو قدرتدر ایمان اولان بوكا اعتقاد ایدوب نفسنی
هوالردن یغمق ارد بجه اولمق كرك ودخی حق تعالی بیوردیكم وما كنتم
تستترون أن یشهد علیكم سمعكم ولا أبصاركم
ولا جلودكم ولكن ظننتم أن الله لا یعلم كثیرا
مما تعملون یعنی ای كافرلر سزك ببنیكوز وسزك اول اشلدوكلر قبیح
عمللر وكر بو قولقلریكوزه وكوزلریكوزه طانقلق ویره رسوای اولاسز لیكن
سز ایله اعتقاد ایدردكوز كم حق تعالی سزك اشلدكلر اشلری بلمز در لودرلو
فسادا اشلره وباطل سزلره مشغول اولمغله عمره ضایع ایتدكوز وذلكم
ظنكم الذی ظننتم بربكم أرداكم فأصبحتم
من الخاسرین بعنی بیوردیكم سزك اول یاوز كمانكوز كه اوش یكون سزی
هلاك ایلدی مغبونلردن اولدكوز ابوهریره روایت قلور رسولدن صلى الله
علیه وسلم بیوردی كم بن قولومك اعتقادی قتنده بن بن انوكله بلدین هر بوده
كم بنی اكار حسن بجری بو حدیث معنی سنده بیورمشكم شول خالص مؤمندر
اولكم الله اعتقادی بودركم حق تعالی غفار ستاردر رحمتی یولدر توبه سن
تابنطوزلر فضلی برله رحمت قلور كه اهلرن یار لغیوب عیبلرن اورتر اكا امید طوتوب

ایدب

وعقابندن قورقوب اخلاص ايله توبه قلورلر ايدى ايلروكى تقصيرلرينك كوزياشن دوكوب
ايو عمللر مشغول اولورلر واولكم منافقلر اللهه اعتقادنى كوركلو قلمز ايله صانوركه
انلرك نه قلدوغنى الله بلمز يرحود بيلور لكن اعتبار قلمز الله تعالى نظرين سهل كورر
اولر اثر فواحشى اشلمكه سعى ايدر سيچى ايچر نماز قلمز زنا ايدر زكوة ويرمز بلا نسويلر
تكبر ايدر فقيرلر مسلمانلرى دكلكله ما للرين المغله ايجدر اخرت عذابين اكمز الله
رحمتندن اميد يكسر توبه قل ديكه جوابى بودر كم بنم طامور ديرم بو دكلو كناهله
رحمتى اولور توبه قلوب بنم كبى بر جوانكر قبول اولمز دنياده واخرتده زيان كار
اولور نعوذ بالله منه بونلرك حقنده حق تعالى بيورر فَإِن يَصْبِرُوا فَالنَّارُ
مَثْوًى لَّهُمْ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُم مِّنَ الْمُعْتَبِينَ يعنى بو حالله
عمر كچورنلرك بولر شول سوزلرينك جوابدر كم دنياده ير برينه ديرلر اكر صبر
ايدب انالر يكوردن كلدكوكز عادتى قومك كزدوكوزه بردرلو دين وطريق
طور عورمك حق تعالى انلره جواب ويرب بيورديكم اكر انلر اول عادتلرينه صبر
ايدب دونمز لرايسه عاقبت وارجق يرلرى اودر اولسه در اكر اول وقتده عذرلر
كتورب كرو دنيايه وارمغه طلب ايدرلرسه اول عذرى مقبول اولوب انكا ورخق دكل
پس عقللى اولان عذر دليجك وقت شمديدر قصورلرن برنه كتورمكه چاره وار
هنوز عمر سرمايه سى الدن چقمادن ودخى بيورديكم وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ
فَزَيَّنُوا لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ
مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ •
يعنى حق تعالى ايدر اول بزه ياوزلق ايدب عادتلرندن دونمينلره شياطيندن
يولداشلرى مسلط قلورز كم انلر اول حساب كونين واخرتده ثواب عقاب اولجغن
بلدرمكى اول باطل اعتقادلرينى كوركلو كوسترلر اخرت امرلرين شكلرين اذ نوررب
دنيا رغبتلرين زياده قلورلر اول عادتلرده انلرك خوب كوسترلر پس بو نوكله انلره
عذاب ابدى واقع اولور اول اودايچنده كندودن اول روكچى امتلر كه كرك جندن
كرك ادمدن بولردخى نكه اهلى اول اول ركچنلر كبى حقيقتا زيانكارلردن اولدلر
ثوابدن محروم اولوب عقوبته اوغرادلر بوكرحق تعالى اول كافرلر قولندن حكايت ايدب

جهوري

جهر ويردى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا
فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ يعنى حق تعالى ايدر اول ابا جهل اتباعيله كبى
كافر اولوب دخى اسلامدن اعراض ايتدلر دلركه قچن محمد يا انك اصحابى بر كمسه كم
اشتسكوز سزقتى اواز له چغرشوب انلرك بوزنه قرشو اشعار اوقياسز
تاكم انلرك اوزرنه اوقود قلورن تلبيس ايدرسزك اول غلبه كوزك چغلدسى انلرك
اوزرنه غالب كلمه انلرى كيدرسز حق تعالى ده ايدا يجوب انلرك حقنده بيورديكم
فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ
الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ يعنى عزم جلاله حقى طتدورم بن دخى
كافر اولوب قرانه استهزا قلنلره دنيانك قتى عذابلرينى كم كمنى اسير ايدرلر ماللرين
وعورتلرين مؤمنلره حلال قلم انلرى قهر يله مؤمنلر قلجى التنده هلاك قلم انو كله
دخى قومبم بقام حقيقتجون اول ايتدكلرى ياوز عمللرينه موافق اخرتده دخى اود
اچنده ابدى عذاب قلم ودخى بيورديكم ذَٰلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ
لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ
يعنى اول الله دشمنلرينك عذابى اول اوددركم انلرك ايچون اول اودايچنده
طوراجق مقاملر واردركه اول اودينم كتابمزه ورسوللرمزه انكار قلدقلرينك
عوضدر پس عقللى اولنلر كورك كم بو ايتلرله اوكونلتوب قرانه ورسوله اوبمق
لغى كوركلو ايدرلر دليله حق بيوب كوكلبله انكار قلميلر زيرا چوق انا منفلق
اثرى بر فعلن بولنميه اول انانمش اولور منا فقلر بولوكنه قارشوب
طامونك اشغه طبقه سنه كيرر زيرا كوكلده ايمان شول تولمدن باله بكزر كم البته
برطاشنه ضررسه كرك كوكلده فكر خالص اولجق اعضا لرن كوركلو عمللر صدر
اما اعتقادى فاسد اولسه بسى تولومى كبى بخس اولور اندن طاشنه يرمز عمللر
صدر فهم ايله اى قرنداش كه بو سوزدن سكا معنيلر اچله بوندن صكره حق
تعالى اول كافرلرك وعاصيلرك طامو ايچنده نحه حسرتلر بيلر انى بيورديكم
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ
وَالْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ••

یعنی اول عاصیلر ظالملر اود ایچنده چاغرشوب دیلر ای بزم ربمز کوستر بزه شول
طایفه دن کم جن وآدم اوغلنلر بیدیزه باطل اشلری حق کوستروب خوب لدیلر انزدیلر
تا که بز دخی یوکوت یواود ایچنده انلری ایقلومز التنه براغوب خورد وحقیر قلهوز
تنکم انلر بزی اغوا ایله حقارتلرین برقدلر عقلی اولنلر اکلرکه بونک کبی سوزلری
حق تعالی خبر ویردوکی بو امته غایت فضل وعنایتی اولدوغندندرکه تنبیه
تا که اول اسبابلردن کندولری اراغ ایدهلر انلرک کبی اوده کوب حسرتلو
بمیلر بوندن صکره دخی خبر ویردیکه مؤمنلر نیلمک کرک تا اولم وقتنده
اکا فرشتهلر کلوب بشارتلر خبری ویرهلر تنکم بیوردی **إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا**
رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا یعنی بدرستی شولرکم اخلاص برله دیدلر بزم
ربمز الله در اندن انک اوزرنه طوغرو لغله طوردلر دیلکو کبی دین اوزرنه
قلیلو غله طورمدلر منافقلقدن کندولری اردب طاعت اوزرنه محکم طوروب
حق تعالینک فرضلرین یرنه کتوردلر واول عمللرین دخی اخلاص ایدوب ریادن منافقلقدن
صقلدلر ورسولک سنتلرنه ملازم اولدلر تنکم شول ربمز الله در ددکلرنه
محکم طوروب دوغدلر انک طاعتنه دخی بوین ویروب ایله مطیع اولدلرکه ویرن
اولدلر ومنع ایدن اولدلر آصی وزیان ایرشدرن اولدلر بس اندن ارتق
نسنه یوقدر اومیلر واندن غیریدن قورقمیلر چون بو اعتقادله بو عمل اوزره
محکم طوره لر عوضلری بودرکم **تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ**
أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ
الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ یعنی انلرک اوزرنه فرشتهلر انوب
بشارت قلوب شول وقتکم روحلری قبض اولنه دیرلرکم ای تکری دوستلری
ایلیکوزده کی عقبالردن قورقمکوزکم صکره تلان اهلکوز واولادکوز ایچون
دخی غصهلنمک که حق تعالی انلره دخی کافیدر اشلرین تیوردر اما مقاتل ایدر
فرشتهلر انک اوزرنه انز قیامت کوننده کورلردن دیرلرکم بزی بیلورمسز
دبلرکم بلمزز اول فرشتهلر دیلرکم بز سزک عملکوز یازن فرشتهلرز بشارت اولسون
سزه شول اجماعله کم دنیاده وعده اولنمشدی بو بشارت اوج یرده اولسهدر

برالم وقتنده بر قبر ایچنده وبر دخی قیامت قوپدوغی وقت لیکن بو بشارتلر
شول کمسلره اولسهرکم اول دنیاده دایم قورقوده وغصهده ایدی آخرت اولسهر
حالم دبنه اول قورقدوغندن انی قورترمق ایچون بو بشارتلری قلالر زیرا خبرده
رسولدن علیه السلام کلمشدرکم دنیاده قورقن انز امین اولسه کرک دنیاده
امین اولان انز قورقوده اولسه کرک اکی قورقویله اکی امینلک بر بریله
بر یرده جمع اولمز ودخی حق تعالی بیوردیکم **نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ**
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي
أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ یعنی اول عمل
فرشتهلری دیلرکم بز سزک دنیاده دخی دوستلرکزدق اوش شمدی آخرتده
دخی دوستلرکوز بشارت اولسون سزهکم مجموع کوکلوکوز دیلدکلری
وسز دکلز شنلر اجماق ایچنده هب سزه حاصل اولمشدر دخی تنکم سزه ویرهلر
نُزُلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ یعنی اول اجماقده سزه ویرلن نزول برحاضر
طعامدندر یعنی بر طعامدرکه ویرلمشدر اول اسرکیوب کناهلر برلغیجی
پادشاهدن که انک عطاسنک نهایتی یوقدر ودخی حق تعالی بیوردیکم
وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ
إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ یعنی کملدر سوزی بوندن غایت کوزکلو شول کمسنهدنکه
دخی دین اسلام اوزره محکم طوردر بو بخلردمشلرکم بو آیت پیغمبرلر حقنده در
کم اذان اوقنان مسلمانلری نمازه قیغرلر دخی اذان اوقیوب اذان ایله قامت
اراسنده نماز قلورلر وبر بخلر دمشلرکم بو عامدر شول علما اوزرنهکم مسلمانلره
دینلری امرین بلدررلر امر معروف ایدوب منکردن یغوب دنیادن آخرته یلترلر
خلقدن نه کلورسه صبر ایدرلر کونورلر الله رضاسن حاصل قلمق ایچون سعی
ایدرلر ارکان اسلامی قوتلندررلر زیرا حقیقت بلورلرکم اول اجماق بشارتلرن
ایشدوب اجماغه کیرجک سببلرک کی قوپسی بودرکم الله قوللرینه خیر صاتمقدرکم
هم کندولر عمل ایدرلر هم الله قوللرین طاعته قوزرلر ودخی حق تعالی بیوردیکم
وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

فَاِذَا الَّذِی بَیْنَكَ وَبَیْنَهُ عَدَاوَةٌ كَاَنَّهُ وَلِیٌّ حَمِیمٌ بو آیتك
دخی اینمککه سببی بو ایدیکم اول ابو جهل لعین رسول السلامی اینجدردی
رسول الله صلی الله علیه وسلم انك یوزین کورمکی غایت کره کورب دشمن
طوتردی حق تعالی رسولنه خلق اوکرب بیوردیکم یا محمد انلرو کلله طرلغنوب
صبرسزلق ایتمه یا اولمز سن بو سوزله انك یکرمز قبیح سوزلرن دفع ایلککل
تحن بو یله ایلسك اول سنو کله اللهه عداوتی اولان کشی سکا شول قرابتی
وارکبی دوست اولور وَمَا یُلَقَّاهَا اِلَّا الَّذِینَ صَبَرُوا وَمَا یُلَقَّاهَا
اِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِیمٍ یعنی ویرلمز اول کوزکلو سوزله برامز سوزی دفع ایتمك
وصوجلری حلیم لك برله دفع ایتمك انلرا ورلورکم خلقك اذاسین کتوررکه
صبر ایدب الله تعالی طاعتن یرنه کتوررلر وفرضلرن وقتیله ادا ایدنلرامدی
بو خلق حاصل ایتردی یعنی یاوزلق ایینه ایلك ایتمك ولا اله الا الله کلمه سن
ایتمککله شرك ایتمك ویرلمز الا شول کمسلره کم اول آخرتده اولو نصیب ایسدر
ودخی بیوردی وَاِمَّا یَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّیْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ
اِنَّهُ هُوَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ یعنی یا محمد اکر سنك کوکلوکه شیطاندن
بر وسوسه ایرشجك او لورسه سنی صبر سوزلغه بلنتیه واول حمتدن
طرلغنمغه بلنتیه سن انك شرندن اللهه صغن اول صبری الدن قومه
احتمال قلکه اول الله سنك اول صغندوغکی ایشدر قبول ایدر دخی اول
کافرلرسکا نه ددوکلرن ونه سویلدکلرن علیمدر بلور انلره عقوبت ایدجك
وقتی دخی بلور بس الله تعالی بو خلقی رسولنه بلدردوکی امتنه تعلیم ایچوندی
تاکه اول امتلك بو عادتا اوزره دین ایچنده صبر ایدب خلقك زحمتن چکوب
صوچلرن عفو ایدب یاوزلق ایینه ایلك ایدنلرتاکه اول دخی عار ایدب اوتنه
انصافه کله یاوزلغی ترك ایدب ابو خلقی عادت ایدنه دشمان ایسه دوست
اوله ودخی بیوردیکم وَمِنْ آیَاتِهِ اللَّیْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذِی خَلَقَهُنَّ اِنْ
كُنْتُمْ اِیَّاهُ تَعْبُدُونَ یعنی حق تعالی بو کزا اول کافرلره

کم ابه کونه طپرلو کندونك برلکی دلیللرن یلدیب انلره طپمقدن منع ایدب
بیوردیکم ای کافرلر حق تعالینك برلکینك علامتلرندندر بو کیجیله کوندزلر
کلوب بو ایله کون طوغوب طولندوغی دایم بر قرار اوزره درردوکی اندوکیکه
ایوك سلطنتی کیجه در کونشك سلطنتی کوندزدر بو کلسی دلالت قلورکم
الله تعالی بردر شریکی یوقدرنیته دلرسه قادردر عجزی یوقدر عقلی اولنلر
کرککم بو لره نظر ایدب انلری یرد انك برلکن اکلیوب بلهسز اکا طپاسز
که دوکلی انك خالقی اولدر بس ایه وکونشه طپمك کربو لو مخالفدر معبود لغه
لاینق دکل الله تعالی لایه سجده قلوب عبادت قلوك کم بو لرك خالقیدر
اکر بو ابه کونشه طپمقدن مرادی کوز الله رضاسی حاصل اولمغسه اللهك
رضاسی اندن دکم اکا مطیع اولوب طپاسز اندن غیریه طپمیه سز ودخی
بیوردیکم فَاِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِینَ عِنْدَ رَبِّكَ یُسَبِّحُونَ لَهُ
بِاللَّیْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا یَسْأَمُونَ یعنی یا محمد اکر بو لر تکبرلك
ایدب اللهه طپمغی ترك ایدرلرسه بزه ضرری یوق شول کمسلره کم ربك قتنده در
یعنی فرشتلرکم یقینلق مقامندهدر ایلرکجه وکوندز دایم اللهه تقدیس ایدب
عبادت قلورلرکم هرکز انك ذکرندن وعبادتندن بر ساعت سست اولوب
ملول اولمزلر بو آیت دخی یونی بلدردرکم بزم عبادتمزدن اکا منفعت یوق
وکنا هم زدن ملکنه زیان یوق طاعتقلور سوز منفعت بزم نفسمزه عذابدن
قورتلاوزرومعصیت قلورسوز زیان یزهدرکه نفسمز عذابه مبتلا اولا ودخی بیوردی
وَمِنْ آیَاتِهِ اَنَّكَ تَرَی الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَا اَنْزَلْنَا عَلَیْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ
وَرَبَتْ اِنَّ الَّذِی اَحْیَاهَا لَمُحْیِی الْمَوْتَی اِنَّهُ عَلَی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ یعنی حق
تعالینك برلکنك علامتی عبرتلرندن دخی بودرکم سن ایشبو یری کوررسنکم قرو
طوپراقدرکم هرکز اوزرنده کورراوت یوق اماقچنکم بز انك اوزرینه کوکدن صوایندرسوندر
اول یر قبارر حرکته کلور انواع درلو اوتلرورباجینلر وچچکلر بتوب اول یر
یوزی زینتلوب تازه لنور امدی اول اللهکم اول یری اولدکدن صکره دیرکوردب
طپراقدن کرو چقرر زیرا اول الله قادردر نیه دلرسه قدرتی یتر ودخی بیوردی

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَىٰ فِي النَّارِ
خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ يعنی یا محمد انلر کم بزم کلامزه ایمان کتورمکدن و بو ایتلره
نظر ایدب بزم برلکومزه کلمکدن باطل جهتنه میل ایدرلر بو لرك کوجیتمز کم بزم
عذابمزدن کندیلری کزلیلر بو عقلسزلر فکر ایلسونلر کم شول کمسه یکی میدر کم انی کورب
خور وحقیر کلجانه اودن انن کبی اوده لراولمی یکیدرکه قیامتکوننده دکلی قورقولردن
امین اولوب جنته کیروب اولسعادتند ایرشه ایت یا محمد بولره کم هله بو کون سزه
دلرسکوز اشلك سزنه که اشله کلزی بلورکوردیا رین جزا کوننده اول عملکوزه کوره
جزا اولنه سزه ای مسکین ادم اوغلی اکر اشبو قورقو بیسکا بر دنیا یکی قلسه طاعتدن
طاغه قچوب دکلو قومیسرد‌ك کرمدك بو عجبدرکه اول الله تعالی قورقسی سنك
ایچوکه بر ضعیف ادم اوغلی قدر یوق بو کلی ایمانه ضعیفلغنه دلیلدر نعوذ بالله
و بوندن صکره کرو بیوریدی إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ
وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ
تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ يعنی انلرکم ایمان کتورمکدن اعراض
قلدلر چونکه اول قران بولره کلدی حال بو کم بو قران بر عزیز کتابدر مؤمنلر
قتنده دکلی کتابلردن صکره ایندب انلرك حکمی بو نکله منسوخ اولدی
ودخی بو برکتابدرکم بوننك اچنده باطل کلام اولمقدن بریدر عالبدر چوق
ثوابلر حاصل اولمقدن اکا ایمانی اولوب اوقیلر بوننك کبی بر دخی بو قدر بوندن
اوکدن کلن کتابلردن بر کتاب کلمدیکه بونی بیلنلسه بلکه کلسی بوننك کلجکی
بیان ایدب کوچکلیجی در و بوندن صکره بر کتاب دخی کلجك دکلدر کم بونی
بیلنلیه وشیطانك دخی طاقتی یتمزکم قراننك حکمنه باطل دیو بیله یه بر
سوز قران اوزره زیاده اید روایتدر علیدن رسول حضرتندن صوردلر
کم یا رسول الله سن خبر ویردك کم سندن صکره بو امتك متفرق اولوب
بو لك بولك اولسه کرك هر بری بر مذهب طوتب طریقلردن ازدرسلر کرك
خبر ویر بزه کم اول وقت نجات نیله اولور رسول علیه السلام ایدر نجات اول

کتاب

کتاب عزیزله درکم اندن اوکره نی یلانلیجی بر کتاب دخی کلمدی و اندن صکره دخی
کلجك دکلی کم ایندرلمشدر اول اللهدنکم حکیمدر امرندن جمیع اشلرندن کورکلودر
واو کلمشدر هر کم قراندن غیری نسنه دن علم طلب قلدی حق تعالی انی کمراه قلور
کم قران حکمن قیوب ایر وغله حکم ایلدی الله تعالی قهرله هلاك ایدر طوغرو
یول قران یولیدر اشکاره نوردر که کفر و معصیت قرکولقلرندن قورترد
سزه دن لرو کلولك خبری انك اچنده در دخی بیانی انك اچنده در قطع حکم
ایچو کورده سزك قران حکمی درکم اندن هزل باطل یوقدر زمانك جمکله اشکمز
انك عجبلری دوکنمز و عجایبلری اکلنمز ودخی بیورر یکم مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا
قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ
یعنی یا محمد صم ایله بو کافرلر سکا نه دیرسه که بو لردمز لر سکا الا اول ایلرد
کلجی رسوللره نکم دیدلرسه سکا دخی انی دیرلر یلا نجیلرسا حرلر و شاعرلردیرلر
انلره اول سوزطبیعتا و لمشدر اتا دن دده دن قانون و سنت قالمشدر
عجب لمقل ودخی سکا بیورلمدی الا شول نسنه بیورلدی کم سندن ایلروکی رسوللره
بیورلدی بولره بیورم سن اللهه طیلرا اللهدن ارتوغ ترك ایرلر ودخی
بلکل که یا محمد سنك ربك مغفرت ایسدر شول کمسلره کم توبه قلدی وعقابی
دخی ایلمدر معصیتا وزرنه توبه قلمیلره ودخی بیورر یکم وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا
أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ
آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ
عَمًى أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ یعنی اکر سزه بو قرانی اعجمی دلیجه
اندرسوز دیه لردیکه نیچون تفصیل ایدب بیان قلمدی بو نه عجبکه قران اعجمی رسول
عربی اوله انلری یلانلمغه بو دخی قتی سبب اولا یری ایت یا محمد اول قران کم شول
کمسنلر ایمان کتوردیلر شرکدن و کفردن صقندلر هدایتدر ازغونلق یولنه یورمکدن
صقلر و دخی شفادرکه کوکل کوزی کور اولمشلرك نورن ارتورر کوز سزلکدن قورترر
اما انلرکم اخرته ایمانی یوقدر انلرك قرقولقلرنده اغرلق و صغرلق واردرکم
اشتمزلر اولقران بولرك اوزرنه حجتا ولیسر انلر کلی اول طایفه در حق سوزی

ایشدب فهم ایلمزلر رضا سنکم بولرلر ا راقدن قیغرلور وقیامت کوننده انلرك کبیه ارالقده
اولنوردو قبیح ادلرله چاغرلرکم یا فاسق ویا منافق یا کذاب یا فلان بو بس
عقلی اولنلرکه کلم کندولری حق سوز ایشدجك صغرلغه اورمیلرکو کلا قولاغیله
دکلیوب انوکله عمله سعی ایدلوتا کم آنلر چلیون اذلری فاسقلق ومنافقلق
ایله قیغرلوب بنا اولنمیه ودخی بیوررکم ولقد اتینا موسی الکتاب
فاختلف فیه ولولا کلمة سبقت من ربك لقضی بینهم وانهم
لفی شك منه مریب یعنی بیوردسنی موسابره تورات ویردك اول قومك
بعضسی انی کرچکلدی وبعضیسی یلانلدلر اکر بزم ازلی انالدن بولردن عذاب تاك
تاخیر ایتدکمز واجلیسه تا قیامته دکین بز بولره عذاب کوندرب اول یلانلدقلر
جزاسین قلوردو تنکم بولردن ایلروکلری قلیق اما بولر بزم عذابمزدن که
تویدقلرندن صکره اولیسر ظاهر شك اچنده دردلرکم خبرلری یوق ودخی حق
تعالی بیوردیکم من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء فعلیها وما
ربك بظلام للعبید یعنی یا محمد بو کافرلرك انکارندن بزه ضرر یوق
هرکیسکم ایمانه کلوب عمل صالحه مشغول اولدی انك منفعتی کندونه کند
نفسنه دركه سعادته ایرشوب سلامت اولور هرکم اول کفر اچنده قالدی
انك اوزرنه مضرت اولدی زیانی کندو نفسنه دركه ابدی عذابه اوغرایوب
محنتده قوه تلمز سنك ربك یا محمد قوللرینه ظلم ایدجی دکلدر عذابه مستحق
اولمینه عذاب التمز انی دخی کناهی قدر ایدر ودخی حق تعالی بیوردی الیه
یرد علم الساعة وما تخرج من ثمرات من اکمامها وما تحمل
من انثی ولا تضع الا بعلمه ویوم ینادیهم این شرکای قالوا
اذناك ما منا من شهید یعنی یا محمد کافرلرسکا صورورلر اول بزه
وعده قلدوغك کون نه وقت اولیسر کرچك ایسه بزه خبرویر اینکلك
اول کونك علمی اللهه رد اولنور یعنی انك نه وقت قوپجغنی اللهدن ارتق
کمسه بلمز دخی اول اغجلر بوداغندن طوورجغی اچنده نقدر یمش چیقجغنی
الله بلور ودخی شول عورتلرکم حامله اولورلر انك قرنی اچنده کی ارکمیدر

قزمیدر

قزمیدر ونه صفتلودر الله بلور طوغدقدن صکره دخی عمری مقداری نه مقدار
اولسه الله بلور هرکم بو نسنه لری قطعی بن بلورم دیو حکم ایلیسه کافر اولور
ابدی جهنمی اولور زیرا حقه انکار ایتمش اولور واول قیامت کوننده بو کافرلره
ندا اولنوب دنیله کم قانی اول بکا شریك طوتنوب بنی قویوب طپدغکز کمسه
سزی بو عذابدن قورترسنه بولردیه لرکم بز سکا خبرویب دیدك کم بزدن
هیچ برکمسه یوقدر اول سندن ارتوق کمسه نك تولیدن دیوطا تعلق ویرمش
اوله دنیاده اللهه شریك طوتدقلرندن بیزار اوللر اول طوتدقلرینه انکار ایدلر
وضل عنهم ما کانوا یدعون من قبل وظنوا ما لهم من محیص
یعنی اول دنیاده اللهی قویوب عبادت قلدقلری بولردن ضایع بلورسز شویله
یقین شکسز بیلورلرکم بولره هیچ تکرینك عذابندن قاچوب قورتلجق یر یوقدر
نیته سعی ایدرسه فایده یوق ضایع اولورمش پس کورك کم عقللی اولنلر دایم
سعیی الله رضاسین بولمغه جهد ایدر خلقی قویه زیرا خلق رضاسین قویوب
خلق رضاسین کوزدن درلو درلو فسادلر ومعصیتلر وبدعتلر قارشسه
کرك وتت اولا کم انلرك رضاسن کوزدن دینی دخی ضایع ایدن کوزم کروب
ابدی جهنمی اولمیه ودخی بیوردیکم لا یسأم الانسان من دعاء الخیر
وان مسه الشر فیؤس قنوط یعنی ادم اوغلنی هیچ کندو بر خیر
دلمکدن ملول اولمز نته صاغلق دلیوب اید چلیم بکا عافیت ویر دیو
طلب ایدر بنم رزقمی بول قلی ویر دیو یلوارر چون بر بلا وبر قتلق ودرویش
لك واقع اولسه اول خیردن ایمدکسوب تکرودن وتکرینك رحمتندن نومید
اولور اول معبودنی اویزر ودخی بیوردی ولئن اذقناه رحمة
منا من بعد ضراء مسته لیقولن هذا لی وما اظن الساعة
قائمة ولئن رجعت الی ربی ان لی عنده للحسنی یعنی نجات
کروبن انلره اول بلا وزحمت ایرشدکدن صکره بز انلره شفا ویروب نعمتلر عطا
قلسه ونزا ایدرلرکم بز بو نعمته وعافیته مستحق اولمشدر بزه البته حق ایدیکم
بو نسنه اولایدیکم بو نسنه اولایدی دیرلر بزم فضلمزه انکار ایدرلر ودخی

دیرلرکم هیچ بز اعتقاد ایتمزز کم قیامت قوپه دخی بو نعمتلر زایل اوله اکر اول محمد
زعمنجه قیامت قوپسی اولورسه کرو اول وقت دخی اجماق بزه مدر حق تعالی
بیوردی فلننبئن الذین کفروا بما عملوا ولنذیقنهم
من عذاب غلیظ یعنی الله تعالی انلره خبر ایدرکم بنم عزتم ونعمام حقیچون
البتده کرکدرکم اول بزه کافرلرینه اول خبیث عمللرینک جزاسن ایدم
اول وقت عذابلری انلردن تخفیف اولمیه واذا انعمنا علی الانسان
اعرض ونای بجانبه واذا مسه الشر فذو دعاء عریض
یعنی بو کافرلر اوزره تجنکم بز انعام ایدب نعمتلر وعافیتلر ویرسوز اول
کافرلر بزدن اعراض ایدر ایماندن وعبادتدن یوز چویرر کندو کندویه باش چکوب
بزه بلوارتقدن وایمانه کلمکدن ایراق اولورلر اما قچن بر بلا ویا بر زحمت
حاصل اولسه کوراسن اوزون اوزون چوق چوق یلواروب دعالر قیلورلر کم
بو زحمتی بیزدن کیدرم اکر ایدرسک بو قره کجی ایتن ایدی قچن بیزه بلا ایرشسه
امیدن کسر یلوارمز ایستمز بو ایتن دیدکیم بلا ایرشسه چوق چوق یلوارر بو ایکی
معنی نچه توفیق اوله بز ایدرز کم بو اعتبار شخصدر یعنی کشی وارکم
امیدن کسمز یلوارد وبو که یرارکم اللهدن غیری معبوددن کسر یلورکه اندن
شفا کلمک محالدر دونرا اللهه یلوارد امدی مؤمن عاقل اولانه کم بو معنیدن
حظ اله بو کافرلر کبی نعمته مغرور اولوب معبود عبادتن اونتمیه صاغلغنه
باقوب غرور ایتمیه کم اتک صوکنده صیرولق وار بلکم هر حالنده اول پادشاهنه
یلوارمغی وعبادتی کسمیه دلرسکم دوکلی هر ایی یوزینه کله ودخی بیوردی
قل ارایتم ان کان من عند الله ثم کفرتم به من
اضل ممن هو فی شقاق بعید یعنی یا محمد ایت بو کافرلره کم
خبر ویرک بکا کم اکر اشبو قرآن الله تعالی قتندن ایندرلدیسه که سز انی
کوترب بلوب انکار ایدرسز اول وقتکم سزه عذاب کله نه دیسز ونه جواب
ویرسز نه یه حود عذابدن قورتلمغه نه چاره ایدرسز ودخی ایتکم نه اوله شوندن
قتی ازغونکم اول اللهله بوننک کبی ایراق اوزاق مخالفتلر قلهلر برانصافه

کلوب

کلوب نظر ایدب حالین اکلیه وبوندن صکره بیوردی سنریهم آیاتنا فی
الآفاق وفی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق
اولم یکف بربک انه علی کل شیء شهید
بو آیتک دخی سبب نزولی بودیکم ابوجهل ملعون رسوله کلوب دیدیکم یا
محمد اکرسن حق رسولسک بزه بر علامت کوستر رسول الله علیه السلام
همان ایله اشارت ایلدی آی ایکی پاره قلدی ابوجهل لعین دیدیکم یا قریش قومی بدرستی
محمد آیی ایکی پاره قلدی جوره اطرافلره آدم صالورک اکر جمیع اطرافدن آیی
ایله کوردلرسه بلاریز کم علامتدر والا همان بوندن کوردیسه بلورکم سحردر
پس هر ولایته آدملر صالدلر خبر بلدلرکم جمیع ولایتده اول علامت ظاهر اولمش
اول لعین ایشیدب کرودیکم بو سحردرکم دوکلی اطرافه اولشمش پس اول وقت
بو آیت اندی دیدیکم یا محمد بز بولرم بزم آیتلرمزی جمیع اطرافده کوستر سوز
تا بولرم ظاهر اوله بیله لرسن حق رسولسن نه جنهوی یرهسک کلی حقدر وبرنجلو
دیدلر دلرکم اطرافده آیتلرمز کوستر سوز دیدوکی معنسی بودر یعنی بزم برلکومزه
دلالت قیلن وقدرتمزه بشارت اولان نشنلری اولرم کوستر سوز که یرده و
کوکده ویرک کوکلک آراستن بو مصنوعاتدر که هر بری بر نوع ایله صنعمه کنورمک
بر بونه بکزمز وکندولر دخی بزم وحدانیتمزه دلالت قلور نشنلر ترکیب ایدب
بتندق اکر بصیرتله نظر قلورلرسه اکلرلرکم باشدن ایاغه ایجلری وطشلری بو
عجایب اعضالرله ترکیبلو نمق اول خالق واحدک صنعیدر رسوسنک دیتوکه
اولینتوکم بولرم وحدانیتک دلیللرن کوستروب رسول کوندردی حتی
باطلی بو راده بیان ایدب بلدردی دخی سنک ربک طانقاغی کفایت ایدر
که بو قرآن اللهدندر وانک کلامدر واول ربک دوکلی دوکلی نسنه اوزرنه
حاضر دیدطانقدر بولرک نه اشلدکلرن بلور که بولر انکار ایدر ودخی بیوردی
الا انهم فی مریة من لقاء ربهم الا انه بکل شیء
محیط یعنی آکاه اول بیل یا محمد که بولر کیرو قوبوب اول الله حضرتنه
شواذیرنه جمع اولمقلغه شک ایدرلر اکا انکار دلوی وار اما بوندن دخی آکاه

اكا اولكم دوكلي نسنه علمله قابلمشدر انك علمندن طشره نسنه يوقدر بولرك اندكلري عملر
دخي بلور پس مؤمن اولان كشي كرك كم هر يرده اللهي حاضر كوره برايشه وبر سوزه مشغول
اوليه كم اني الله كوره وايشده يارن قيامت كوننده انك عفو ايتمسنه مستحق اوله

سورة حم عسق مكية وهي اربعون وتسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حم عسق اكرچه بو دخي متشابهدر اما ابن عباس رضي الله عنه دن روايت
اولندي ح حكم الله در م ملك الله در ع علو الله در س سناء الله در
ق قدرة الله در يعني حق تعالى ايدر كم نم ملكم حقي بن عذاب ايترم شول قوللرمه
كم لا اله الا الله محمد رسول الله ديه رسول الله ددي دخي عمل صالحه مشغول اوليه
كناهلرندن يغلنمي اما قتادة ايدر حم عسق حق تعالينك ادلرندن
برادر بر بجلر دخي ددلر قرآن ادلرندن برادر بوندن صكره بيورر
كذلك يوحي اليك والى الذين من قبلك الله العزيز الحكيم
يعني يا محمد الله تعالى سكا وحي ايلدي حم عسق برله نتكم سندن اولكلره
وحي ايلدي بو سوز دلالت قلور كم بو سوره در بو حم عسق الله تعالينك ادلرندندر
اندن بيورديكم الله العزيز الحكيم يعني غالبدر انتقام ايدر شول كمسلره كم رسوللرينه
مطيع اولميلر حكيمدر حكم ايدر سكا وحي اندرمكله ودخي بيورديكم له ما في السموات
وما في الارض وهو العلي العظيم يعني بو كوك ايچنده بر بر دلمش
نكم وارسه جملسي انك ملكيدر هيچ بر كمسه اكا شريك دكل واول بو جمله پادشاهدر
كم انك قدرتي اولودر مثلي دخي يوقدر پس بو ايتدن عقلي اولان اكلر كم دوكلي ملك
انكدر دخي كندو انك قوليدر قول ننه مالك اولورسه مولاسنك اولور
انك اولان مالي دخي اكنذي تصرفنده اوله اشله ديدوكن اشليه اشلمه ديدوكن
اشليه والا ايكا انترسه اندن سنك عقوبتنه واقع اولور فهم ايدب فكر ايدرسه
بو معنيدن دخي چوق قپولر اچلور اكر سن دخي انلر دكسك فهم ايتكم الكبار
ودخي بيورديكم تكاد السموات يتفطرن من فوقهن والملائكة
يسبحون بحمد ربهم ويستغفرون لمن في الارض الا ان

الله هو الغفور الرحيم يعني الله تعالى القيامتك يقين لغندن خبر
ويرب بيورديكم يقين درحق تعالى نك عظمتي هيبتندن كوكلر يارلوب پاره پاره
اوله بو تنبيه ايتمكدركم قوللره كم غافل اولوب دنيايه مغرور اولميالر اول
كونچوه پرقن اولمر بوني بزه بلدردوكي غايت عنايتندندر ودخي بيورديكم
فرشتلر اولرته تسبيح ايدب حمد ايدرلر ودخي يربوزنده مؤمنلر الله دن
مغفرت دلرلر الله تعالى كناهلري برلغيجيدر فجتي توبه ايدرلر بو سوز
اكا اشارت قلور كم اولر فرشتلر كناهدن مخالفتدن ارينكن الله تعالى دن
قورقوب دايم الله ذكرنه مشغول اولورلر حال بوده كم انلر طامودن عذابا اولتمزلر
اي ادم او غفلتي سزه اولديكم بو بجه مخالفت ومعاصيله الله تعالى ذكرني وتذكر
قيامتي بويله يقين كلدوكن بلمشكن وتوبه سز كدنلر عذابه مستحق اولدوغن
اشتمشكن غفلتدن اويانك توبه قيلك كم الله غفوردر رحيمدر ودخي
بيورديكم والذين اتخذوا من دونه اولياء الله حفيظ عليهم
وما انت عليهم بوكيل يعني شول كمسكم الله دن ارتوق
كمسنه دوست طوتنب اكا طبدكوزر الله تعالى انلرك اندكلري عمللري
عالمدر فرشتلره يازدرب دفتر قيلوب صقلبجي يديارن اني بر بر حساب ايدب
جزاسن قلجي در يا محمد سن بولرك اوزرنه سلط دكلسن كم البته خبرله ايمانه كتوره سن
همان سندن واجب اولان اولدركه بنم خبرم انلره دكوراسن باقي حسابلري
بنم اوزرمه در ودخي بيورديكم وكذلك اوحينا اليك قرآنا
عربيا لتنذر ام القرى ومن حولها وتنذر يوم الجمع
لا ريب فيه فريق في الجنة وفريق في السعير يعني
يا محمد جبرائيل اندردك انلرك دلي اوزرنه قرآني سكا اوقياسن تاكه
اشيدالر فهم ايدلر و هم سن اول قرآنله مكه اهلني قورقوداسن وانك چوره سنده
كي شهرلري قورقوداسن بلكم اول جمعه كوني كم قيامت كونيدر خبر ويب انلري
دخي قورقوداسن كه انك كلمكندن شك يوقدر الله اللهمه مؤمنلر قتنده اكرچه
بوكافرلر شك دخي قلورلرسه اول باطلدر معتبر دكلدر پس الله تعالى اول كونه

جمع كونتا نوکیجون دیکم یرلرو کوکلر اهلی کلی انی جمع اولیسر درانذن صکره
اکی بولك اولوب بر بولوکی مطیع لرومؤمنلردر اجماغه کیدرلر و بربولوکی
کافرلرو عاصیلردر طاموبه کیدرلر جنته کیدن قوم قومم درلو نعمتلرله تنعم
قلیسرلردر طاموبه کیدن قوم درلو درلو محنتلرله المکوره لر جنته کیدنلر
محنتلرده پادشاه اولسرلر طاموبه کیدنلر عذاب درکه لرینه فریاد وآه قلسرلر
جنته کیدنلر برافلره بنوب سیر ایدسرلردر طاموبه کیدنلرك اتلون یلانلر
دوب بیسرلر جنته کیدنلر دیدار مجلسنه واروب سعادت بولیسر در
وطاموبه کیدنلر زبانیلر یوزن کورمکله زیاده محنتلر کوریسرلردر عقللی اولان
بو اکی طایفه حالنه نظر ایدوب شمدن اسبابِ سعادته سعی ایدوب کندوبی کرك کم
سعادته اولشدره اول محنتلردن قورتره ودخی بیوردیکم وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ
لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِى رَحْمَتِهِ
وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ يعنى حق تعالى دلسیدی
بو خلقی بر ملت اوزرنه قلیدی که اول اسلامدر لیکن اسلام ایله مکرم ایدردنیا ده
کی دلرسه بحکم اسلام اوزره اولا اکا لایق اولا ودخی اخرتده اول کرامتله
جنته قویوب ابدی دولته ایرشدره اما انلرکه کندو نفسلرنه ظلم ایدیکا فراولدی
حقه اویمدیلر انلره هیچ بر کمسه بولنمیه کم اللرندن عذابی انلردن دفع ایدی منع
ایده وانلره یردم ایدوب قورتره ودخی بیوردیکم اَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ
اٰلِهَةً اَوْلِيَاءَ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِىُّ وَهُوَ يُحْيِى الْمَوْتٰى وَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يعنى یا محمد بولردوستمی طوترلر اللهدن غیری کمسنه یه الله
تعالی یکدر دوست طوتغه خدمت ایتمکه که بولرك مصالحلرنه اول ولیدر
بولری وقتیله یغمورلر یغدرر ویردن اکنلر ونعمتلر بتورر وصیرو اولنلره صعلق
ویرر بولرك وکوکلرك یری وخالقی اولدرکه اولمش کوکلری معرفتله دیرکورر
اولدکلرندن صکره کرو دیرلدب ابدی حیات وبرر جنت ویرر اهلنه که بنه دلرسه
قدرتی یتر قادردر ودخی بیوردیکم وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
اِلَى اللّٰهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّى عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ اُنِيبُ

یعنی

یعنی بولرکه یا محمد بولرشول نسنه کم سزبو دین امرنده اختلاف ایدرسز حقی باطلی حقه نسبت
ایدرسز انی بلمك لکه الله کتابنه تفویض قلوك که انك حقیقتنی بلمك الله قتنده در سزم
بونسنلری ذکر ایدوب بیان قلان بنم ربمدر که کلی امرمین اکا تفویض قلوب اندن یکا
اقبال قلدم طاعتله بو ایتدن عا قللر اکلیلر کم دنیاده ودین یاننده مجادله قلمق کشی یه
خطا یه الت ورمش نتکم اولمجادله سببیله اهل دین مذهبلرینده ازدوب یتمش اوچ
بولك اولدلر کم اولرك کلسی طاموکدر الا بربولوکی اجما قلقدر انلر اهل سنت
جماعتدر بس مؤمنلر کرك کم اول اهل سنت مذهبنه کم امام ابو حنیفه اعتقاد
قلدوغیدر اصحابیله طوتب اندن قومیه اولمخه انك اوزرنه سعی ایدی دنیاده اختلاف
اتمکی قوبه ودخی بیوردیکم فَاطِرُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ
اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ لَيْسَ
كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ یعنی یا محمد شول اللهکم بن سزی
اکا دعوت ایدریم اول بو یرلرك وکوکلرك خالقیدر ودخی اول اللهدر که سزك
کندو نفسکوزدن ایرکك ودیشی یرادب بر بونر جفت ایدرانوکله نسبکوز چوغلدر
وقیبلکوز ارتورر ودخی صغرکوزدن وقیونکوزدن ارکك ودیشی یرادب انلرك
نسلن چوغلدرسزه انلردن منفعت ارتورر سزی اول رحم قرنکوسی اچنده یرادب
دنیا یه کتوردانك قدرتی کبی اکا هیچ نسنه بکدش یوقدر بولرك نه سوبلدکلرن
ایشدر ونه ایشلدکلرن کوردعملرنه کوره جزا قلور انك نظیری یوقدر زیرا اول
خالقدر دوکلی نسنه یی بلیجیدر نه دلرسه قادردر دخی درقیومدر بو صفتلر اندن
ارتوقدر اراقدر موجود دکلدر وطیمغه یرز معبود دکلدر طیمق وعبادت
قلمق اول خالقه لایقدر هر فعلی محموددر وبو کلی موجوددن اول مقصوددر
انی قیوب ایروغه طپان انك رحمتندن مطروددر وبوندن صکره بیوردیکم
لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ یعنی یرلرك خزینه لری انك قدرتی النده در
کوکلردن ویرلردن نعمتلر بتوردکه دلرسه رزقی بول ویرر زیرا بلورکه انك
صلاحی اندر اول جمیعی نسنه یی بلور پادشاهدر حکیمدر هر صیرویه شفا اولجق

شریعتی اچوردر ودخی بیوردی شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ
نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى
وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ يعنی یا محمد حق تعالی
سزه دینلردن بر دین اختیار ایدب انی سزه بیان ایلدیکم اول دین اسلامدر
سزه انوکله اکرام قلدی اول دین درکم نوحه انوکله وصیت قلدی اول
قومنی اکا دعوت قله کندو دخی اول دین اوزره قایم طوره ودخی اول دین درکم
سکا وحی ایلدک که خلقی انی بکا دعوت قلاسن ودخی ابراهیم وموسایه
وعیسایه وصیت ایتدککم اول دین اوزره محکم طورک توحید یولیندن
چقمک اول توحید اوزره اختلاف قلوب دیندن براکنده اولمک وانک
عبادتنده اخلاص اوزره اولوك ودخی بیوردیکم كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ
مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ يعنی اولو کلدی شول
توحید اخلاصکم سن انلری اکا دعوت ایدرسن دین اسلام اوزره جمع اولمق
اهل کتاب کبی دینکوزی اختلاف قله براکنده قلمک دیرسن اول انلره قتی زحمت
کلور اما الله تعالی کیمی دلرسه اول دینه کم لایق ایسه اول دین ایچون انی اختیار
ایدر واول دینده یکا که دلرسه هدایت ویره ارشاد ایدر شول کمسنه یه کم دینه
رغبتی وار حق بونی علمنده انک دونمکی مقدردر ودخی بیوردیکم ●
وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ
وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ
مُرِيبٍ يعنی بو مکه مشرکلری براکنده اولوب دینلرین طغتدیلر
ودخی بو اهل کتاب دینلرین طغتدیلر براکنده قلدیلر الا محمد بولره ظاهر
بحثلرله کلدکدن صکره بو اهل کتابک کتابلرنده محمدک کلجکی
بیان اولدقدن صکره بولر نعتنی صفاتنی اوقیوب بیلورلر کم محمد حق رسولدر
دوکلی پیغمبرلرک ختمیدر شول برکسه کندو اوغلنجقلرنی بیلدیکی نجسی شکللر
بوغسه محمدی بیلدکلر دخی اکلدیلر ولیکن حسددن انکار ایتدیلر هوالرینه

اویدلر

اویدلر خبرده کلمشدر که هر سنه نک افتی وار دینک افتی هوادر زیرا غیرت
جاهلیتدندر کیم انلر عادتلرین ترک ایتمزدلر نتکیم شمدی مسلمانلر دخی
سنتی ترک ایدوب بونجه بدعت حرام ایشلر ایشلرلر بحثلری اول کافرلر بحثدر
کدر لرودن قانوندر عادتدر اولی کلدی ایشلرز بوکا نظر قلمزلرکم بو ایش الله
قتنده وپیغمبرلر قتنده خشنودلی ایشمیدر یوخسه دکلمیدر یا بو ایش صالحلردن
ولیلردن می قالدی یوخسه ظالملردن می عادت قالدی اصلنی بیلمدن قرو بحثلرله
بونجه فسادلری وظلملری ایشلرلر عاقبت کندولری اللهک عذابنه وعقابنه
اوغردلر بوندن اوترو دیدیکم حق تعالی بو ایتده علم ازلده اکر بو امته عذابلرده
قیامته دکین تاخیر ایتمک تقدیر اولندوغی اولمسه شمدی بولر هلاک اولمک حکم
اولنوب ایشلری تمام اولوردی والا اول تقدیردر که وقتنه کوییدر ودخی
شول کمسنه لرکیم انلره تورات وانجیل ویرلدی اول ایلروکی پیغمبرلردن صکره
اولور ودخی بو قرانه ظاهر شک ایدوب کمان ایچنده در اول هوای نفسه اویوب
پس حق تعالی بیوردیکم فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ
وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ
وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا
وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ
يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ يعنی یا محمد سن بولری اول
قرانه و توحیده دعوت ایله اول سکا بیوردلن ایش اوزرنه قایم اولوب
محکم طور بولرک هوالرینه وارزولرینه اویمغل اول کافرلر اول هوالی کندو
انلری ودکلری دینته یلنزدی حق تعالی دخی رسولنه بو ایتله حجت
کوندردی دیدیکه بن یا محمد ایمان کتوروب کوچکلدم بکا ایان وهم
کتابه دخی بندن اوکدن رسوللره انان کتابه دخی بن اکا امر اولندم که سزک
ارکوزده اول کلمه توحید ایدوب سزی اکا دعوت قلم که ایدن سز لا اله الا الله
اکر اویرسکوز سعادت سزک اکر اویمزسکوز بلورکم اول بزم دکلمز بدر سزک
دخی ربکوزدر سزک دینکوز سزه بزم دینمز بزه ارامزده حجت حاجت دکل

الله تعالى سزه وكله بزى قيامتدن جمع ايليه اول وقت معلوم اولايلر سزكم حق قنقدر
وباطل قنقدر كلوب سزك ذنوب وراجوبرى اللهدن يكادرد ودخى بيوردى كيم
وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ يعنى
بر نجه كشى اسلامه كلدكدن صكره طمع قلدلركم كروا اوكلكى جاهليته دونه
حق تعالى كرو بو ايتى كوندردى وبر نجلر ديرلركه بو ايت كلدوكى بو ديكه يهود ديلر
ونصرا ايلر كلوب رسول الله حجت قلدلر كم بزم كتابمز سزك كتابكزدن اوك كلدى
وبزم پيغمبرلرمز سزك پيغمبركوزدن اوك كلدى بزم دينمز سزك دينكوزدن
خيرلودر الله تعالى انلره بو ايتى كوندرى بيوردى سونلركم حق تعالى دينندن
حجتلر قيلودلر خلق اسلامه كيردكدن صكره انلرك خصومتلرى باطلدر حجتلرى
مقبول دكلدر انلرك اوزرنه حق تعالى غضبى واردر انلرن اوترو كم حقه
اويميوب كندو عقللريله مكابره ومجادله قلورلر دخى انلره اخرتن قتى عذابلر واردر
اول باطل خصومتلرندن اوترو ودخى بيوردى كيم **اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ**
بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ يعنى بزى وجود
كتورن الله دركه سزه كتاب اندردى حقى بيان قلماغچون ودخى ميزان اندردى
اورتكوزه عدل قودى بيوردى كيم عقلله انصاف ايدن سز ودخى بيوردى كيم احكاملرمه
وحدودلرمه مطيع ومنقاد اولاسز بو حجتلرى ترك ايدب اخرت انكار اتميه سز
نه بسنه بيلدردى سكا يا محمد بو قيامتك احوالنى اولكم اولد قيلماق كونى يقين اولا
نجون بو كافرلر منازعه قيلوب انكار ايدرلر كندولره ظلم ايدرلر كلمهٔ توحيد
بولنه كيرمزلر ودخى بيوردى كيم **يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ**
آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ
فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ يعنى اول كافرلر بر لركم اول وعده ،،
قلدغكوز كون نه وقت وارلسه دخبر ويرك اكر كرچكسكوز حق تعالى بيورر
ايدر شونلر كم اول قيامت كوننن اوترى انكار ايدرلر ايمان اتلرى يوقدر بلمزلر
كم اول كونك شدتنى نجه در استهزا ايدب تعجيل ايدرلر نه وقت اولور ديو طلب ايدرلر

اما انلركم اكا اعتقادى وار اول كونك كلمكندن قورقرلر بيلورلركه اول قيامت
كلمكلكى يقيندر حقدر اول ثواب وعقاب كونيدر وترازو ايله حساب كونيدر ،،
اهواللرى قتى در قاضى رب العالمين محضرلرى زبانيلردر زندانى جهنمدر انده
ركونلرك يدكلرى زقومدر ولباسلرى قطراندن طونلردر ايشلرى ويولداشلرى
بلا ن وعقربدر اودتولرى دوشكلرى اوددر اولرى اوداني خوب بلنلر اندن
قورقوب انى كيچون واقع اولمدن يراق ايدرلركم اندن خلاص بولالر كم اول كونه كمان
لرى اولان جدال وخصومت قلورلر انلر اول ضلالته دوشوب حقدن ايراق اولمشلردر
تيز اوله بيلدركم نه واقع اولسه اكر انلردن برينك دنيا طلوسى التونى اولسه كندوبى
قورترمغچون انى ويرسه يا برين قيامت كوننن اول اندن قبول اولنجق دكل اما شمدى
بيلوكوز بر كلمه ايله قورتلور انك قدرنى بلمزلر وبونلدن صكره حق تعالى كندو لطفنى
بيان قيلوب بيوردى كيم **اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ**
الْعَزِيزُ يعنى حق تعالى لطيفدر قوللرنه كيمه دلرسه رزق ويرر كافر اولسون مسلم
اولسون عاصى اولسون مطيع اولسون دنياده اجلمله هلاك قلمز انلرى هلاك
قلمغه قوى وغالبكن دخى بلكلكم اللهك لطفنك قوللريله نهايتى يوقدر ،،
دركون لومركب واغجلر قلم ويركوك اهلى يازجيلر اولسه انك لطفنك بيكده بيرن
يازوب دوكدميلر وانك لطفندن برسى اولدركم هر قوله رزقنى اولنجه دك
بر اوغوردن ويرمز كندو خزينه سندن كرزلدى قرشو كرك اولدوغى قدر ويردى
بونى بويله قلدوغندن لطفلر وحكمتلر واردر زيرا هر كشيه اولنجه تقدير اولنان
رزقنى كلي ويرسه صغرحق ير بولميدى بر كشى بر يللق رزقنى كتورر قويجاق
ير بولماز بو نجه يللق حاصلى نزيه صغر يدى اكو صغرحق ير دخى بولسه وقت
اولديكم كمى چوريبيدى هلاك اوليدى بر حود اوغرى وحرامى الوبدى كندو
رزقسز قالوب هلاك اوليدى وبر دخى بو كم نه وقت اولجكى معلوم اوليدى
كيجه كوندز لقمه ازبيوب تشويشده اوليدى البته بو رزقدو كيجه بن
اولورم ديو ودخى بر بو كه عمرلرى شويله معطل كچيدى هيچ بر مصلحته اكل
صونميلردى دنيا خراب اولوب معمور اولميدى پس عقلى اولنلر كرك كم

يجمع بر كيمسه دوندن قيلوبنوبغالب
اولوب يطلبه الذين لا يدركه

الله تعالینك لطفلرن فکر ایدیب دایم انك ذکرینه مشغول اولا کم اول لطیفك بیاده
لطف اشلدکلری آخرتده دخی لطفی برله حسابدن وعقابدن قورتروب نجات ایدی
روزی قله بوندن صکره دنیانك و دنیا طلب ایدنلرك حصه سن و آخرت طالب
اولنلرك فضیلتن بیان قیلوب بیوردیکم مَن كانَ يُرِيدُ حَرْثَ الآخِرَةِ
نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَن كانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيا نُؤْتِهِ مِنْها
وَما لَهُ فِي الآخِرَةِ مِن نَصِيبٍ یعنی هر کمك کم طاعتندن وعبادتندن
مرادی آخرت سعادتی اولسه بز انك دنیا ده و آخرتده مرادلرین بینه کتوروب
ودرجلرین حاصل قیلورز اما شول کمسنك عملندن وسعیندن مرادی دنیا
حاصلی اولسه بز انکا دنیاده شول عملکه اللهیچون اولمسه هباء منثور در آخرتده
انك ثوابی اولمز بوندن اوتری ددی رسول کونین مَن كانَ نيّته جمع الله
شمله یعنی هر کمك کم عملندن مرادی آخرت اولسه انك طاغلمش اشلرن جمع ایدر
و بای ایلر انك کوکلن ایچندن قلبی ویره اکا حق تعالی دلو دلمز او محموغی بیردن رزقلندر
اما هر کمسنك کم نیتی دنیا اولسه الله تعالی انك اشلرن پراکنده قیلور و درویش
لکی اکی کوزی اوکنده دکه قور تعذر جهد ایدیب و رشوره سه کلمز الا شول تقدیر اولندغی
کلور بس علق اولان کرك کم دایم مرادی آخرت اوله و سعیی جهدی آنونکیچون اوله
دولت باقی دلرسه اکی جهانده مرادین بوله اما شول کمسنکم آخرتی قیوب دنیا
مرادن طالب اوله دنیاده دخی محروم کم عاقبت آلیدن آلودلر آخرتحود اولدن قوت
اولوب کیدر بطور اکی سندن یله زیان تکار در نعوذ بالله منه و دخی الله تعالی بیوردی
أَمْ لَهُمْ شُرَكاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ ما لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ
وَلَوْلا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظّالِمِينَ لَهُمْ عَذابٌ أَلِيمٌ
یعنی یا محمد بولرك بندن اوزکه دخی معبودلرمی واردر بولره بردرلو دخی دین
طریقن بیان ایدیویردی شول نسنه دنکه حق تعالی انی بیورمشدر و انی حقدر دیو
کتاب اندرمدی اکر اول علم ازلده تقدیر اولمسه بو امتك عذابلری آخرته تأخیر اولندی
بولره تعجیل عقوبت دنیا ده اولمز بولرده الروکی امتلرکبی دنیاده عذاب ایدوب
هلاك اولیدی کدر بدرستی ظالملر بنم قتمزده ایجدی عذابلر وار که انك نهایتی یوق قدر

نَرَى الظّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمّا كَسَبُوا وَهُوَ واقِعٌ بِهِمْ یعنی یا محمد
کوراسن اول ظالملری قیامت کوننده که نفسلرینه ظلم ایدیب بزه کتابمزه و رسولمزه انکار
قلدیلر اول خبیث باطل عملرله عمرلرن چوردلر عاقبت قورقجی کوراسن شول
نسنه لردکیم اشلدیلر حالیبودرکم اول قورقلری نسنیه واقع اولوب طورر لر خبرلری بو
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّالِحاتِ فِي رَوْضاتِ الْجَنّاتِ لَهُمْ
ما يَشاؤُنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ یعنی انلرکم بزه
وبزم رسولمزه ایمان کتوروب کرچك لدلر و بیوردغمزی بیضلری و قتیله ادا
قلوب و رسولمزك سنتلرنی یرینه کتوردلر انلرك مقاملری اجماق بوستانلری
ایچنده بوجه کوشکلر اوزرنده التوندن وکمشدن تختلر اوزرنده نکه آرزو ایدب
دلرلر الله تعالی قتنده انلره حاصلدر درلو درلو کرامتلر و کوزلر کورمدوکی
و قولقلر اشتمدکی نسنه لر انلره مهیا حاضردر اولو منزل یاشله وزوال اولمز و لتله
ونعم و لذتلرکاکه دخی اللهك خشنودلغی ایلکم صوکنده عقاب یوق کلسی حق
تعالی دن قوللرینه اولو فضلدر کم قیلور هیچ بر کمسه عملله بو دولته مستحق اولمز
و دخی بیوردیکم ذلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصّالِحاتِ قُلْ لا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْراً إِلّا الْمَوَدَّةَ
فِي الْقُرْبى وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَزِدْ لَهُ فِيها حُسْناً إِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ شَكُورٌ یعنی شول ثوابلرکم حق تعالی انی قوللرینه مستلر دنیاده
کندو کلامیله اول قوللردکه کورکلو اعتقاد برله ایمان کتوروب عمل صالحه مشغول
اولدیلر ایت یا محمد بو مکه اهلنه کم شول نسنه کم بن انی سزه کتوروب بیان
ایلدم انونکیچون سزدن اجر و مزد طلب قیلمازین الا شونی استرمکه بنم قرابتمی
دوست طوتوب قلوب انجتمیه سز و دخی شول عملکیم سوه سز کم سزی اللهه
یقین قیلور زیرا هر کمسنکم ابو عملر و کورکلو خیرلر کسب اتسه بز اول
حسنه سندن اوترو دنیاده توفیقن آرتوروب و آخرتده ثوابلرن و درجلرن
زیاده قیلورز حق تعالی کناهلرندن توبه قیلنلره غفوردر و نعمتك شکرن
بنده کتوره شکرن قبول ایدر انك علمنه و عملنه کوره چوق ثوابلر ویریجی عاقلدر

اولنلر کرکامز اولمزدن اوك دلندن استغفاری چوغالدن وکوکلندن پشیمانلغی آرتوره
اخلاص صله عمله مشغول اولا تا کم محل قبوله واقع اولا اکی جهاندن دولته ایره
قله ودخی بیوردیکم اَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا فَاِنْ
يَشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللّٰهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ
بِكَلِمَاتِهِ اِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ یعنی بولر ایدرلر محمد
بو سوزلری کندودن دوزدی سویلر الله بیوردی دیو نسنلر دکلدر دیرلر الله
تعالی بیوردوغی نسنلری انکار ایدرلر حق تعالی ایدر یا محمد اکر حق تعالی
دلسه سنك کوکلوکی شویله صقلیکم هیچ بولرك سوزلرندن سنك کوکلکه
برنسنه شبهه ومشقت ایرمیه وجمیع باطللری هلاك ایدوب محو ایلیه
ودین اسلامکه حقدر انی ظهوره کتوروب آشکاره قله کندو کلامیله
که قرآندر دخی نصرتیله که اول عالمدر محمدك کوکلندکی قورقوبی بیلور و
کافرلرك کوکلندکی یلانلری قلورلر دخی بیلور هر برینك نیتنه کوره جزا ویرر
قلور ودخی بیوردیکم وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو
عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ یعنی اول اللهدر کم
قوللرندن اخلاص صله وکورکلو ندامتله اولان توبهلری قبول ایدوب
توبهدن اوك اشلدکلری کناهلری عفو ایدوب باغشلر وبولرك نه اشلدکلرن
هپ بلور خیرینه خیر وشرینه شر جزا ویرر بس بلکل کم توبه اکی قسمدر
اوزرینه در بری شرکدن توبه درکم اول کافرلرك کفردن ذنوب ایمانه کله
وبر قسم دخی شرکدن غیری کناهلردن توبه قله بو دخی اکی قسمدر بر کناه اولدر
کم کندو ایله الله اراسنده اولا نماز وزکات وحج ورمضان اوروجی طوتمق
بونلری اشلمك بولرك توبهسی کرو ادا مکدر همان استغفار ایله دکل سنحی اچمك
وزنا قلمق وعدیه مخالفت قلمق دخی بولره بکزر نه وارسه بونلردن اخلاص صله
توبه قلمق ایله عفو اولنور اما اول کناهکه انده برقول حقی متعلق اولنوب اولا
اول حلالنق دلیمنجه قبول اولنمز غیبت کبی یلان کبی بهتان ذکر یه حود برکمسنك
عرضن یقمق وسوکمك کبی یه کوجله یا اوغرلغله مالن یمك کبی بولرك کلسنك

حلالق دلیمنجه قبول اولنمز با قیس بوکا قیاس ایله محمد بن مطرفدن روایتدر
ایدرکم بعض کتب منزلهده کوردم که حق تعالی ایدر ای وای نه عجبدر بو آدم
اوغلنی که بر کناه اشلر بلور که بندن اوزکه کناه یرلغر کمسه یوقدر دونر اوله
کناهندن استغفار ایدر بن انی یرلغارین اول کناهی ترك نه رحمتمدن امیدن
کسر ونه کناهندن واز کلور قرشو اشلدکجه توبه ایدر یا فرشتهلرم بن سزی
طانق طوتدم که اول قولمی یرلغادم امدی بو کناهی بو قرشو اشلدکجه توبه ایدر
دیدوکی بو دکلکه اول توبه دلیله اوله کوکلدن اخلاص صله اولمیه دخی اول یرلغیه
اولحود اصلا قبول دکل بلکه انك کبی توبه اول اشلدوکی کناهدن دخی اولو
کناهدر اکا دخی توبه کرك مرادی اول توبهدن ارتوق صمیمه کرو اول کناهه
دونمیه اما هوا ونفس وشیطان اکا غالب اولوب کرو دونره اول دخی پشیمان
اولوب کرو صدق قله توبه ایلیه که فهم ایلیه که شیطان سنی بو سوزله غروره
برقمسون ودخی حق تعالی بیوردیکم وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
یعنی حق تعالی دعالرن قبول ایدوب دیلکلری وارسه ویرر شول کمسنهلرکم
اللهه اعتقادلرن کورکلو ایدوب صالح عمللر اشلدلر ودخی انلرك دلکلری
اوزرینه فضلیله زیاده قلور ثوابلرن واجماقده درجهلرن ارتورر اما
کافرلردن عذاب تخفیف اولنمز ودخی بیوردیکم وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ
لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْاَرْضِ وَلٰكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ اِنَّهُ
بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ یعنی اکر حق تعالی قوللرینك کلسنه بو مال
ورزقی بول قلی ویرسه هیچ اشلمدن نعمتلر حاضر ویرلسه کلی هپ طاغی
اولوب عاصی اولورلردی لکن هر برینه شول صلاحی قدر بول ادی ویرر اما
امام ابو اللیث وسفیان ثوری ابراهیمدن بو آیت معنسندن ایله روایت
قلدیلر کم اکر حق تعالی هیچ کسب ایمدن قوللره رزق ویربدی مجموع فارغ اولوب
یر یوزنده فساد قلورلردی هیچ برکمسه خیره آل صونمیبیدی لکن بولرك هر
برن بر درلو کسبه مشغول قلدی انوکله اکلنوب فساد اشلردن

يعلنلر اما بو كسبه دخي اعتقاد قلمامقدن اوج مرتبسي وار اكسي باطل بري حق اولـ
بري بودركم رزقم كسبمدن ديو اعتقاد ايده اللهي اونوده بو كفردر زيرا رزق كندو فعلندن
كورمش اولور وبر دخي بودركم رزقم اللهدندر وهم كسبمدندر ديه بويله اعتقاد ايدن
مشرك اولور زيرا كندو فعلن اللهه شريك قلمش اولور رزق حاصل اتمكده بو ايكي اعتقاد
باطلدر اما اوله كه حق اعتقاددر اولدر كه رزاق اللهدر قادردر كه بن اشلمدن رزق ويره
ليكن هر نسنه بر سببه قومشدر بو بنم ورشدكم دخي بر سببدر رزق ويرن اللهدر ديو بويله
اعتقاد ايدن خالص مؤمندر پس حق تعالى قوللرنك حالني كورجد يعني حق تعالى ايوكي
دخي ياوزي دخي بلور باطل اعتقادي اولني دخي بلور هر برنك فعلنه كوره يارن جزا سن
ويرر ودخي بيورديكم وهو الذي ينزل الغيث من بعد ما قنطوا
وينشر رحمته وهو الولي الحميد يعني سزه رزق ويرن اول اللهدر
كه رزق اسبابلرن برلو برجه دوزمشدر كيم انلردن بري يغموردر كوكدن يره
يغمور ياغدرب انواع اعجب سزه نعمتلري بردن و انجدن سزه بتورركم انلري سويب
شكرن برنه كتوره سز فحي سزانك شكرتن قاصر اولسز اول نعمتلرك قدرن
بلمسكز اول يغمور كه انك اسبابندن درانى حبس ايديب طوتبره ايندرمز اول نعمتلرن
ازبتوردركه انك قدرن بلوب انت بكا يوزطوتوب اكا تضرع ايله يلوارهلر تا
اكا دكن كم اميدلري كسلوبنا ابيدقالدر اوجميلركه يولرم يغمور ويره كر واول
اللهدركه اميدلري كسلدكدن صكره اول يغموره ولي حاكم اولدر قرشو وقتن
كرك اولدقجه يغمور ايندرر اكا لايقدركه اول عطالرندن اوترو حمد وثنا قلنه
فضل برله احسان دايم قوللرنه عامدر ودخي بيورديكه ومن اياته خلق
السموات والارض وما بث فيهما من دابة وهو على جمعهم
اذا يشاء قدير يعني حق تعالى نك وحدانيتي وكمال قدرتي نشانلرنك
بري بو كه بو كوكلر ويرلري دايمقدر دخي بو ايكي نك ايچنده يا دلو مخلوقدر
كه حركت ايدرلر زيرا بو يرلر كوكلر ايكي اولو مخلوقدر كه اني يرتغه نه ادم
اوغلنك قدرتي يتر ونه ايروعك بس اول اللهدركه بو عظمتله وقدرتيله
بولري فنايه ويره وفنا قلدقدن صكره كرو وجوده كتوروب جمع اتمكه دخي قادردر

عجزي يوقدر پس كافرلر بوقدرته نظر قلمزلرمي كم بو بعثه انكار ايدرلر حشر نشر يوقدر ديرلر
بوندن صكره اني بلدرديكه كشيه هر نه كلورسه كندو فعلندن كلور تا كه اني بلوب انصاف
ايده لر شيطان كبي شر اشلبوب اللهدندر ديو اهل جبر اهلندن اولميلر كندو اختيار
لرندن بلوب استغفاره مشغول اولالر ديكم حق تعالى بيوردي وما اصابكم
من مصيبة فبما كسبت ايديكم ويعفوا عن كثير
وما انتم بمعجزين في الارض وما لكم من دون الله من ولي
ولا نصير يعني هر مصيبت كم سزك نفسكوزه وما لكوزه ايرشور اول
سزك ياوز عملكوزدن ومعصيتكز اشلدككز ايرشور كه دنياده انك عقوبتيدر
اما انك چوغني الله تعالى عفو ايدر فضليله عقوبت اتمز امير المؤمنين رضي الله عنه كرم
وجهه ايدر يا قوم رسول اوزرنه اينتلرك كي اميدلو طونجق ايت قنقدر
سزه خبر ويريني ددلر كه بلي خبر وير بو ايتي اوقودي انلرك اوزرنه ديرديكه كلي
معصيتلو كم ادم اوغلانته ايرشور هپ كندو نفسلوندندر كه كسب اتدلر كه كناهندن
ايدر اما حق تعالى نك عفو ايتمك كي چوقدركه حق تعالى عفو ايدب دنياده عقوبت
قلمدي اول الله كوجومردلك ايدب اكرام ايدرانندن اول عفو اندوكندن اخرته كرو
عقوبت قله ضحاكدن روايتدر كه بيوردي هيچ بركمسه اولميه كه قران اوكرنه
الا اول دخي كناه اشترندندر اول دخي بو سوزه اوزرنه بو ايتي اوقدي پس نه معصيت
اوله كم اول قران اونتمقدن دخي اولو معصيت اوله بجن حق تعالى سزه دلسكم
اول كناهلردن اوتورو جزا وعقوبت قلاسز اكا قادر دكلسز انك عذابن منع ايدن
سز الستده اول سزه جزا سن ايدر يعني اللهدن غيري سزك بر وليكوز يوقدر
كم الله عذابندن سزي صقليه لي منع ايده الا اسكر كم الله تعالى رحم ايليه ودخي بيورديكم
ومن اياته الجوار في البحر كالاعلام ان يشا يسكن الريح
فيظللن رواكد على ظهره ان في ذلك لايات لكل
صبار شكور يعني حق تعالى نك وحدانيتي وقدرتي نشانلرنك
برسي دخي بودركم كميلري طاغ كبي صو اوزره سير ايدر سهل مدت ايچنده
بر اقليمدن بر اقليمه ايرر كورر اكر دلرسه اول كمي صوده ساكن اوله صو اوزرنده

طولنوب طوره زمانلر که دریانک مجالی اولمیه کمستنک لنند کلمز که اول یلی
کنورب اول کیمی یوروده . یاخود یلسز اولدوکی ایلروانه بونسنلرده ایچنده دخی نشانلر
واردر حق تعالینک برلکنه شول کمسلره کم انک طاعتنه صبر ایدوب نعمتلرینه
شکر ایتمزلر الا شول کمسکه انک اللهه ایمانی واردر عقلی اولنلر بو عجایب مصنوعاتلردن
عبرت آلوب صانعک کمال قدرتن اکلیه بله که عبادت اولنمغه اول لایقدر
دایم انک عبادتنده اولوب صبر ایلیه ودخی بیوردیکم اَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا
كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا
مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ۝ یعنی دلرسه حق تعالی اول کمیلری هلاک قله
اولکناهلر شرندن که کسب ایدوب قزندلر بونه طیدلر شرک کتوردلر الله تعالی
حقنده لایق اولمیان سوزلری سویلدلر اما کرو لطفی برله انلرک چوغندن کرو
عفو ایدر انلرک فعلنه کورم قلمز کندو فضلنه و کرمنه لایق ایشلر و دخی حق
تعالی عالمدر بلور کم انک کتابنه تکذیب ایدوب مجادله قلور قلنلر کملر در قچان
دلسه حق تعالی که انلری هلاک قله هیچ برکسه بو قدر که اول حقا دن انلری
صقلیوب عزیز قله پس اول عزیز قلدوغی کمسه ذلیل قلمز اول ذلیل قلدوغی
کمسه عزیز قلمز معزو مذل اولدر کم نه دلرسه ایشلر قدرتی کاملدر مانعی یوقدر
ودخی بیوردیکم وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا
وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ
یعنی شول نسنکیم سزه ویرلدی اول بر فاج کون الکوزده دنیا منفعتیدر که
کرو بوق اولسر اما شول نسنکیم اول الله قتنده در آخرت کرامتلری وابدی
سعادتلر اول خیرلودر و باقیدر شول کمسلر کم اللهه ایمان کتوروب شرکدن
ومعصیتندن صاقندلر الله امرن یرینه کتورمکه مشغول اولوب کندو ایشلرن
اکا اصمرلدلر کم توکل قلدلر کرک قولک اکسوکن تولی قیورد چوه انلر ایله
اعتقاد قلدلر حق تعالی دخی جمیع مهمات لرن یرینه کتوردر اول سعی ایدوب
دورشلردن انلره دخی زیاده فضل واحسان قلدی ودخی بیوردیکم
وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ

يَغْفِرُونَ یعنی اول آخرت دولتلری وعزتلری ودخی شول مؤمنلره
خبرلودر کم انلر دنیاده شول کناهلردن ایراق اولوب قاچدلر که حد لازم
اولوردی وآخرتده عذاب اولور ودخی هچن برکمسیه غضب قلسلر اول غضبلرنی یوروب
انک عفو ایدرلر انک انتقام طلب ایتمزلر ودخی بیوردی وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا
لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَوٰةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ یعنی اول باقی سعادتلر وابدی کرامتلر دخی شول کمسلره در کم
انلر اوربلری دعوت قلدوغی عبادته اجابت ایدوب مطیع اولدلر و بیوردوغی
نمازلری وقتیله ادا قلدلر وهچن بر ایش اشلمک حاجت اولسه بربرینه طانشوب
ایشلدلر کندو فکریله اکتفا قلمدلر دخی بز انلره رزق ایدوب ویردکمز نعمتلردن
بزم رضامز اولدوغی یرلره خرج اتدلر هوای نفسه مخالفت قلدلر ودخی بیوردیکم
وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ یعنی اول الله قتنده خیرلو
مقاملر وکرامتلر دخی شول کسلردر کم هچن انلره برکمسدن ظلم ایرشسه
انلر عدل ایدوب انصاف برله قصاص ایدوب انتقامه قادر ایکن دخی سووب کرکم
عفو ایدرلر پس عقلی اولنلر اکلر کم بو نسنلر کلی مکارم اخلاقدندر که رسول الله
انوکله خلق لنمغه بیوردی مؤمن اولان بو خلقلری کندویه حاصل قلوب ابدی
فلاح اولشه ودخی بیوردیکم وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا
وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ یعنی هر کمسکم دلرسه
کندویه بر زحمت ایرکورن کشیه اول دخی مکافات قله کرک اول کندویه نه
مقدار قلدیسه اول دخی او مقدار قله امدی بونی رعایت قلمق تتی مشکل اولور
اندن اوترو دیدیکم هر کمسه اول ظالمدن عفو ایتسه اول عفو له انی صلاحه
کتورسه انک اجری الله او زرینه در آخرتده ویره کندو وعده سیله بودرستی
حق تعالی ظالملری سومز ما دامکه ظلم او زرینه اولدرلر اما هچن توبه قلسلر کرو
اللهه دونسلر الله انلری سور تا بیلردن اولورلر زیدبن اسلمدن روایتدر
که بولر اوچ طایفه در بر بولوکی مدینده در اکی بولوکی مکه در اول اکی بولوکدن
برینک عادتلری عفو ایدب صبر قلمقدر و بر بولوکی انتقام طلب ایتمکدر

اول اولكه ايتكه والذين استحابو ددر اول مذهبده كلر حقنده اندى بو ايتلكه كم والذين اذا اصابهم
البغى هم ينتصرون اما انلركم صبر ايدوب عفو ايدرلر دى انلرك حقنده بو ايت ايندى الله تعالى انلره
عظمتيله ثنا قلدى بيوردى كه فمن عفى واصلح فاجره على الله يعنى انلركم
كندو لره ظلم ايدرلر انلرك حقنده در بو ايت انما السبيل على الذين يظلمون
الناس روايت قلنديكه ابو بكر صديق رضى الله عنه رسول قتنده اوتوردى منا فقلردن
بر كشى اكا سوكردى ابو بكر طنمزدى رسول دخى سكوت ايدوب تبسم قلوردى بشلدى
ابو بكر دخى اول منا فقه جواب ويره رسول عليه السلام طوروكلدى كتدى ابو بكر
اردنجه واردى ديدى كم يا رسول الله مادامكه اول بكا سوكردى سن اوتورردك
چونكه بن جواب ويرن ددم طوروب كتدك سبب نه ايدى رسول عليه السلام بيوردى كم
اول سكا سوكركن بر فرشته انمش ايدى قرشو سنك طرفكدن اكا جواب ويردى
چون سن جوابه باشلدك اول فرشته طوردى كتدى بر شيطان يرينه كلدى بن بر يرده
اوتورمازنكه انده شيطان حاضر اوله اول وقت بو ايت اينديكم فمن عفى
واصلح فاجره على الله ودخى محمد بن منكدردن روايتدر قيامت كوننده
بر تغرجى تغره ايده كم هر كمك كم الله قتنده حقى وار طوروكلسون كم دنياده كندو لره ظلم
ايجدنلره عفو ايدوب اصلاح ايدرلردى بوندن صكره بيوردى كم ولمن انتصر
بعد ظلمه فاولئك ما عليهم من سبيل يعنى شول كمسه لركم
كندو لره ظلم اولدقدن صكره عدل ايدوب قصاص انلر حقلرده الدلر شول
يرده كم قصاص حلال اوليه اول يرده ظلم اتمك روا دكل يعنى بر كمسه بر كمسه يه
لعنت قلدى يا بر وجهله سوكدى اول لعنته و سوكمكه لايق دكل ايدى اما
ظلم يوزندن اولدى اول دخى دونميه كم بن دخى انتقام ايدوب اكا لعنت ايدم بن
يا سوكيم زيرا ظلم مقابلسنده كرو ظلم اتمك حلال اتمك روا دكلدر بلكه عفو
اتمك اولى در زيرا وقت اوله كم اندن ارتق وراسن بوكز اندن حقى سنك
اوزركده اولاسن خصم اولجغكن مظلومكن ظالم اولاسن ودخى حق
تعالى بيوردى كم انما السبيل على الذين يظلمون الناس ويبغون
في الارض بغير الحق اولئك لهم عذاب اليم يعنى

انتم وكناه طريقنه باتغ اولوب مخالف اشلر اولدر سعيلرى دايم فساد اشلرده
اوله عذابك كى ايجدجسى انلره حاصلدر ودخى بيوردى كه ولمن صبر وغفر
ان ذلك لمن عزم الامور يعنى هر كمسكم كندويه ظلم اتدكلرنه عفو
ايدوب اندن كچسه بو صبر ايدوب عفو اتمك اشلرك اولو سيدر عقلى اولنلر بو
اينلر معنسندن خلقا وكرنوب عفو اتمكى عادت طوترو صبرى كندويه پيشه
قلور خلقك زحمتنى كونورر وكمسيه زحمت اترز حق تعالينك ثنا سنه
لايق اولوب انك جوارنده فوز و سعادت بولور وبوندن صكره بيوردى كم
ومن يضلل الله فما له من ولي من بعده وترى الظالمين لما
راوا العذاب يقولون هل الى مرد من سبيل يعنى هر كمسيه كم
حق تعالى مخذول قله اكا هدايت قپوسن اچميه انى شول خلقله ظلم اتمك
حالنده قويه ايرق انك بر قرينى ومعينى يوقدر كم انى حق دين اوزره ارشاد ايده
حق تعالى اندن توفيقى الوب خذلان ايچنده قورايدن صكره بارره قيامت
كوننده كوراسن يا محمد اول ظالملرى وعاصيلرى جهنم اول عذابى كوزلريله
كوروب ديهلركم عجبا هيچ يره بو چاره اولميكم دنيايه كروب اولدنيايه واره وز
سكا ايمان كتوروب كوركلو عملدقلا وزيرا اول وقت بر تمنى قللركم اولمغلغى
محال اولا عقلى اولان سمدى اول ارزو ديى ايدن جكن فرصت الده يكن نه ابد جكسه
اتسون ايله طوتسونكم اول حاله واقع اولدى اول ارزو يي قلدى دلكن يرينه كتوردب
اني دنيايه كرو كتوردلر كوره لركم نه بها درلق ايدرا كر اول دعوا سنده يلان
دكولسه ودخى بيوردى كم وتريهم يعرضون عليها خاشعين
من الذل ينظرون من طرف خفي يعنى يا محمد كوراسن اول ظالملرى
كه سورهلر طامو اوزره شول حالده كم غايت قورقولرندن وغايت اوتندقلرندن
خورو مقهور باشلرى اشغه زيرا يوزلرى اوزره سورتورلر بلكه كوكلرى
ايله اوغورلين وقال الذين امنوا ان الخاسرين الذين خسروا
انفسهم واهليهم يوم القيمة الا ان الظالمين في عذاب مقيم
يعنى قيامت كوننده اول مؤمنده اول مظلوملر ديه لركم بر دستى حقيقتا زيا نكار

قلوى

شول کمسنلردرکم کندو نفسلرینی و اهللرینی زیانکار اولدیلر مسلمانلره ظلم ایدیلر قرنده
حسنا تلری اول ظلم اتدکلری کسنیلرك دفترلرینه یازلدی کندولر مفلس قالوب
جهنمی اولدیلر اهللری عیاللری اکا بله قرشوب ظلمده معاون اولدیلر اکاه اولك
کم حقیقتا ظالملر دایم عذاب ایچنده اولور حق تعالی بو کلامی بیان قلدوغندن مراد
بو اوله کم مظلوملر بیلهلر کم اول ظالملر حالی نیته اولیسر صبر ایدوب تحمل قلالر کندولر
دخی اول ظلمه آل اوزنمیلر کم انلره واقع اولان بولن دخی واقع اولا حق تعالینك
قوللرینه غایت عنایتی اولدوغندن درکه تنبیه ایدوب بیلدردی تا کم صکره حسرت
بیملر ودخی بیوردیکم وما کان لهم من اولیاء ینصرونهم
من دون الله ومن یضلل الله فما له من سبیل یعنی قیامت کوننده
برکمسه یوقدر کم اللهدن اوتو بولره نصرت ایدوب عذابدن قورتره بو سوزله
حق تعالی اکا تنبیه ایدر کم شمدیدن اللهدن غیریك کندویه دوستلقن ترك
ایده کم بنیادی یوقدر شول اورمجك اوی کبی بیلماسی دخی یقلماسی تیز جلك
اولور فایدهسی یوقدر هر کم الله دوستلغن ترك ایدوب اندن غیری دوست
طوتدی اول ضلالته کمراه اولور هر کمسیکم هدایت بولمدن ضلالت بولدی براغه
اکا ایرق هدایت بولنه کم کیرسکه چاره ودلیل بولنمز سعادت اکا کم حق
تعالی اکا هدایت بولنه توفیق ویروب کندو خدمتنه لایق قلدی ودخی
بیوردیکم استجیبوا لربکم من قبل ان یاتی یوم لا مرد له
من الله ما لکم من ملجا یومئذ وما لکم من نکیر
یعنی اجابت ایدوك اول ربکوزه دعوتنه کم سزی ایمانه وطاعته چغرر رسولی
کون کلمزدن اول کیدن که تمنی قلوب دنیایه کلمکی آرزو ایدهسز چاره اولمیه ودخی
اول کون کلمزدن اول کیدن اللهك عذابی کله کمسه انی دفع اتمکه چاره بولمیه
ودخی اول کون سزه عذابیدن اوکیدن قچوب صغنجق یر و بر صقلیجی یر بولمیه و
دخی دوندره عقلی اولان اولکون واقع اولمدن شمدیدن کرو کندویه اللهی
واننك طاعتنی صغنجاق ایده کم یاردن اننك نجاتنه سبب اوله ویوندن صکره
بیوردیکم فان اعرضوا فما ارسلناك علیهم حفیظا ان

علیك

علیك الا البلاغ یعنی یا محمد بو مکه کافرلری اگر بزم دعوتمزدن اعراض
ایدوب ایمانه کلمزلرسه بزم امرمزه مطیع اولمزلرسه سن طارلغنمه کم بز سنی
بولرك اوزرنه صقلیجی کوندرمدك کم البتده بولری ایمانه کتورهسن وسکا
واجب کل الا دکلکه شول کم بزم خبرمزی بولره ایرشدهسن باقی حسابلری بزم
اوزرمزه در ودخی بیوردیکم وانا اذا اذقنا الانسان منا رحمة
فرح بها وان تصبهم سیئة بما قدمت ایدیهم فان الانسان
کفور یعنی بر کم بو ادم اوغلنلرینه انواع درلو نعمتلر ایرشدررز بزم قتمزدن
اولر انوکله شاد اولوب بیلوندجکن بلمز هوای نفسه اویوب بزم طاعتمزی
ترك ایدر مخالفت یوللرینه سکردوب اول بزو بردکمز نعمتی اوندر شکرین برنه
کتورمز ترك ایدر اما فخر بولره بر رحمت وبر قیلق ایرشسه کندولر اشلدکلری
کناهلرندن کوراسن هب بو ادم اوغلنلری بزم نعمتمزه کافر اولورلر بزدن
دل اوزادوب بزدن لولرسه قیلوردلر نعمت وقتنده بزه شکر ایلمزلر بو ایت دخی اکا
اشارت قیلور کم عقلی اولان نعمت اله کرچك فسادلن دوشمیه ویر مصیبت
ایرجك صبر ایدوب اللهدن کمسیه هیچ شکایت قلمیه ایمانك مقتضاسی ومؤمن
صفتی بودر کم بویله اوله ودخی بیوردی ولله ملك السموات والارض
یخلق ما یشاء یهب لمن یشاء اناثا ویهب لمن یشاء
الذکور او یزوجهم ذکرانا واناثا ویجعل
من یشاء عقیما انه علیم قدیر بو ایتده حق تعالی کندونك
عظمتن وپادشاهلغن ذکر ایدر وقوللرونك عاجزلغن وکندونك قوللره
احسانن وعطالرن بیان قلور بیورر کم یرلرو کوکلر ملکی هب اللهه مخصوصدر
کمسنك انده شرکتی یوقدر قادردر بو کمسنه قدرتی یتمز ندلرسه یرادر صورت
اوزره دلرسه وجوده کتوررکمه دلرسه نسلندن قز عطا قلوب ویرر اچلرنده
هیچ برار اوغلی یوق ویرنجلرته هم ار اوغلان هم قز ایکسن بله عطا قلور
ویر نجلرك رحمتی عقیم قلوب نه ار ویروب نه قز ویرر اول پادشاه علیمدر
هر کشینك نسنه صلاح اولور اکا کوره ویرر بو نستلر اوزرنه دخی قادردر

نه دولرسه اشلر مانع یوقدر ودخی بیوردیكم **وما كان لبشر ان یكلمه**
الله الا وحیا او من وراء حجاب او یرسل رسولا فیوحی باذنه
ما یشاء انه علی حكیم بو آیت انمك لكنه سبب بودركم یهودیلر
كلوب رسوله دیدلركم نیچون اول الله سكا سویلمز یا سكا نظر ایلمز نتكم موسایه سویلدی
اكر كرچك پیغمبر ایسك كرك بولر اولیدی حق تعالی بیوردیكم هیچ برآدم اوغلی یوقدر
كم حق تعالی انوكله سویلشه الا كلام وحیله در یعنی الهام ایله در وقولعنده
براواز ایشدلور اول انی فهم ایدب اكلر دخی انك مقتضاسنجه عمل ایدر
و بو جایز دكلدر كه حق تعالی یوزیوزه آشكاره عیان دنیاده كمسیله سوز سویلشه
یاخود حجاب ارددندن سویلشور نتكم موسا ایله سویلشدی اغاج اردندن یاخود
جبرائیل كوندرر كلورلانك وحیینی اوقور اول انی بلوب عمله مشغول اولور حق
تعالی علی وحكیمدر ایله حكم ایلدیكه هیچ كمسه انی دنیاده كورمیه انوكله عیان
مواجهه اوله سوز سویلشه ودخی حكیمدر ایله حكم ایلدیكه هیچ كمسه انی دنیاده
كورمیه وانوكله عیان كلمی قلمیه ودخی بیوردیكم **وكذلك اوحینا**
الیك روحا من امرنا ما كنت تدری ما الكتاب ولا
الایمان ولكن جعلناه نورا نهدی به من نشاء من
عبادنا وانك لتهدی الی صراط مستقیم یعنی یا
یعنی
محمد كروانجیلن سكا جبرائیل كوندردك بزم امرمزله یاخود قرآنله
امام قرطبی ایدر روح ددكلری اولدركه بو جسملر انكله حیات بولورلر
قرطبی
حق تعالی قرآنه دخی روح ددی زیرا بونكله جهالتدن وكفرالومندن
حیات بولورلر ودخی یا محمد بز سكا قرآن وحی ایتمزدن اول سن نه
قرآن اوقمق بلوردك ونه ایمان بلوردك یعنی بو خلقی ایمانه دعوت
اتمك كرك انی دخی بلمزدك لیكن بز قرآنی جبرائیلله سكا اندردك كم
اول قرآن نوردر ضیادر كشی كورلكدن قورتلرد یولی اكا بیان قلور
شول كمسه كم هدایت بولمغه اهل اوله بز اول قرآنله اكا توفیق ویروب
هدایته كتوررز بدرستی سن بو خلقی دین اسلامه دعوت قلورسن

الحق

الحق هدایت ویروب بوله كتوررسز و بونی صكره بیوردی **صراط الله الذی له ملك**
السموات وما فی الارض الا الی الله تصیر الامور یعنی سن اول یره شول الله یولنه
دعوت قلورسن بولركو كلر ایچنده كلی نه وارسه انكدر دوكلی ایشلرك عاقبتی انده بیكاده
دونكدر عقلی اولنلر كركدركم الله بسه كیدن طغری یول اوزره قدمنی محكم یاصوب طاعت و
عبادت ازوغن بلسنده كوزه تاكه اول حضرت قدسه ایروب سعادت تحفه ونعمته متنعم اوله

سورة الزخرف مكیة وهی ثمانون وست ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین
حم والكتاب المبین حم معنسن بوقرو الكی سوره ده بیان قلدق تكرار حاجت دكل
اكا نظر ایلیه سن بلسن اما والكتاب المبین یعنی بز اندردك بر كتابكه اول كتاب
بیان ایدر هدایت یولنی ازغونلق یولندن دخی هر نسنه كم احتیاج وار حلالدن وحرامدن
كم انی بلالر كلسن بو كتاب ایچنده بیان قلمشدركم انی بلالر ودخی بیوردیكم **انا جعلناه**
قرآنا عربیا لعلكم تعقلون یعنی حق تعالی اندا ایچره بیوردی
كم بو كتاب مبین حقیقتچون بز جبرائیل اندروب بو قرآنی وصفلییب بیان قلدق عرب دلی
اوزره تاكه انی ایشدوب اوله كه فهم ایدوب معنسن اكلیاسز اگر ایری دل اوزره بیان
اندرسوز انی فهم ایدمزدكوز كه دلكوزجه اندردك اكلیاسز تخنكر قالمیه ودخی
بیوردیكم اكرسز بو قرآنی بیلالرسكوز اكا نقص یوقكه اول بزم قتمزده لوح محفوظده
صقلنمشدر یوجه در شریفدر محكمدر اكا باطل قرشمز حكیمدر یعنی حلالك دخی حرامك
حكمن دخی محكم قلمشدر تبدیل اولنجق دكل بو كتاب دوكلی كتابلر اوزره حكیمدركم اندركی
حكمن بوزردی اما بونك حكمن یا قیدر قیامته دكن بو حلال قلدوغی حرامه دونمز وحرام
قلدوغی حلاله دونمز بركمسنه بو حرام قلدوغنه حلال یاخود حلال قلدوغنه حرام دیسه
مجموع علما اتفاقیله كافر اولور اتدوكی حسنات باطل اولور عورتی بوش اولور مؤمن
اولان كرك كم بوندن احتراز ایده ودخی بیوردیكم **افنضرب عنكم الذكر**
صفحا ان كنتم قوما مسرفین یعنی سزه وحی اندروب امر ونهی اتمكدن
وسزی عذابله قورقوتمقدن بالكلیه ترك ایدوب اعراض ایدلم بونكله كم سزد
شرك اتمكده مسرف اولوب حددن كچدكوز یعنی البته سزه انذار ایدوب

وانه فی ام الكتاب لدینا لعلی حكیم

قورقودورز ايو اشلره بيورر ييو مزاشلردن يعزراوله كم برانصافي كلوب كندوكوز
دينو شرو سزي والآخرتي اول قورقمق اثري ظاهر اولسه عيان كوره سزندا متله حسرت
ييه سزكم منفعت قليه ودخي بيورديكم وَكَمْ اَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ فِي
الْاَوَّلِينَ يعني نچه بيغمبر كوندردك ايلرو كلن ايچنه نتكم سني كوندردك بو
قومك ايچنه سني نچه انلر انجذ لرسه اول امتلر دخي بيغمبرلرني ايله انجذ لردى
وكوكلوكي طار اولوب ملول اولمه بزم سنتمز اَيلدر اولمشدر كم هر ابراهيمك بر نمرودي
وار وهر موسانك بر فرعوني وارسنك دخي ابوجهلك وار البتّه هر بر صالحك
بر دشمني اولسه كرك تاكم اول انك ايذاسنه صبر ايدوب تحمّل قلدقچه بزم قتمزده تقرّبي
ارتزور نسي يوجلور ودخي بيورديكم وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ اِلَّا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ يعني بر بيغمبر كلمدي اول امتلره كم الّا انلر اني استهزايه
الوب مسخريه طوترلردى فَاَهْلَكْنَا اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى
مَثَلُ الْاَوَّلِينَ يعني بزم اوله رسوللرمزي مسخريه طوتنلري بز كلستي هلاك ايلدك
كم اول زمنقن وطوتقن بو لردن دخي قوتلو لرايدي سكا خبر ويردك اول هلاك
اولنلرك قضيتلري وسنتي كبي ايله صنمسونلر كم بوسنك قومكم انلرهلاك
اولدي بولر سلامت اوله سني يا محمد عالمه رحمت ويردك اندن اوترو كم بولرك
عذابلري دنياده تعجيل اولنمز امّا آخرتن كوره لركم لركم دد كم حقند بوخسه ناحق
ودخي بيورديكم وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ يعني يا محمّد اكر بو مشركلره
صورسك كه بو يرلري كوكلري كم يراتدي انكار ايتميوب سكا ديلركم اول الله يراتديكم
ملكنده عزيزدر يعني دوغي اوزره حكمي غالبدر و انلرك نيلدوكن بلور عليمدر
بجسي انكار ايدرلر بوكاكم كونشدن روشندر معلومدر كم اول بوتلر يراو اَزيرنغه
قادر دكل نه يرتمق بلكه يوز لردن سكك قورمغه كوجلري يتمز انك كبي عاجز لر نيجه
بونك كبي كوكلر ويرلر وطاغلر و دكزلر يرده لر ودخي بيورديكم اَلَّذِي
جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ يعني بو يرلري كوكلري يرادن اول الله در كم

بولرى

بولري بزه دوشك قلدي ويردي اوزرنده درلو مصلحتلر كوز سعي ايدب منتفع اولورسز
دخي سزه اول بو ايچنده شهردن شهره وكويدن كويه يوللر ايدب ويردي تاكه اني بلوب
اول مقصودلره ايرشوب هدايت يولنه كره سز نعمتلر نيدوكن بلدر مكچون
بيورديكم وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَاَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا
كَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ يعني اول سزه انعام ايدن منعم اولدر كه كوكلردن
وزنيله مقدارله صولر اندرر اندن اول صويله يري احيا ايدب اولمش يرلري
ديركورر اوت يوغكن قوديوب كچمشكن انواع تازه اوتلر بتورر و چچكلر ايله
طاغلري ويا زيلري وباغلري و بغچلري بزد بس آخرتده بجون انكار ايدرسز سزك اول
سنلدكوز دن دريلوب قوپمق دخي انجليس در وَالَّذِي خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ يعني اول الله در كم
سزكچون انواع درلو اوتلر وحيوانلر يراتدي سزكچون قيون وصغر يراتديكه انلرك
هر نسنه سيله منفعت طوتاسز وحيوانلر يراتديكه بنه سز ودخي بيورديكم لِتَسْتَوُوا
عَلٰى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا
سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ اول الله تعالى
سزه دوه لر اتلر قترلر يراتدي ويردي كه سز انلرك ارقلرنه بنوب تمام دولنوب
اوتورسكوز اول نعمتك قدرن بلوب سزه نعمت ويرن ربكوزي اكا سز دخي ديه سز
كه بزه تنزيه ايدب ارلارز اول پادشاهكم بو حيوانلري بزه مسخّر و منقاد قلدي كه بزيد
دلن سوز بنوب يكن رز اول فضل بوله بزه مسخّر قلمسه بزم بوكا طاقتمز يتمزكم كندو مزه
مطيع قليدق دخي بوكا مالك اولوب تصرّف قليدق وَاِنَّا اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ
عاقبت بز دخي آخرتده اول ربّمزه دن يكا دونجي بوزكلمز انك مخلوقيوز خالقمز اولدر
يدرسني روايت قلور عثمان بن اسود مجاهددن كه بيوردي قچن بر كشي طواره بنسه
ديه كم بسم الله الرحمن الرحيم اكر بويله دمسه شيطان انك ارد نه بنر دخي اكسره
ير اوورر اكر اول كشي ازلمق بيلورسه شيطان اكا ازله ديو قندوري ويرر انى ازلدر
واكر ازلمق بلمزسه ايدر سويله يعني باطل سوزلر بلنيوب هرزه لر سويلدر ودخي
علي بن ابي ربيعه ايدر بر كون حضرت عليله بر طواره اوزنلشدم تجنكم بنمكه ايغن

صو ورزندن كيلر يزيكى سرهم ظاهر مقصودلركى واوامرشكلامنيز ودخي ...

اُزنکیه قودی دیدیکم بسم الله چوق بتوبیطغری اوتوردی دیدی الحمد لله اندن صکره
بو کچون ایتی اوقودی بس کوکدر توین اولانکم شیطانی کندودن ایراق ایلیه
دایم بسم الله دلندن کتیبه هرنیه بشلرسه الله دیله باشلیه تاکه ایشی تمام کله و
دخی بیوردی وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ
یعنی بو مشرکلر حق تعالینک قوللرندن بعضن اکا شریک قیلدلر بدرستی بو ادم
اوغلنلری حق تعالی ویردوکی نعمتلری اشکاره کافرلردر شکرن برینه کتورمزلر کم
نعمتک زیاده سنه سبب اوله اول نعمت ثابت و محکم اوله زیرا رسول علیه السلام
بیورمشکم بوا کی نعمتلر شول وحشی حیوان کبیدرنتکم اول وحشی نعلما ینجه طورمز
عقلی اولان کرککم دایما اول کندویه انعام ایدن منعمه شکر خدمتنی برینه کتوره
دلرسه انک قتنده قدر و حرمتی دخی زیاده اوله و بوندن صکره دخی حق تعالی بیوردی
أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُم بِالْبَنِينَ وَإِذَا بُشِّرَ
أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ بو ایتک بما ضرب للرحمن مثلا صح
سبب نزولی بودرکم بنی هلیح قبیلسی دیرلردیکم بو فرشتلر الله قزلریدر
حق تعالی انلرک اول باطل سوزلرن رد ایتمک ایچون بیوردیکم یعنی الله تعالی
کندوی برتدوغی نسنسنده کندویه قزلری طوتوتور نه عجب سویلر بو باطللر شویلی
اولدیکم الله تعالی اختیار ایدیبسزه ارککلر اوغلنلر ویره کندویه قزلر اختیار ایده
حال بودرکم قچن سزدن بریکوزک قزی طوغوب کلوب سزه مشتلسلر بکز کوز
متغیر اولوب انی کونه کوردسز غضبله کوکلوکوز طوبطلو اولورشولدنتکم
سز کند وکوزه لایق کورمیوب کوبه کوردسز خوش اولمیوب یوز کوزه غصه
قراکولغی اوتوره انسزا الهه نتدروا کوردسز بوسته سزک غایت حماقتکوزدن
و جهلکوزدندر زیرا عقلی اولان برسوز سویلمزکه اول قتنده محال اوله حق
تعالی بو وجهدن منزه در اندنکم بولر دیرلر و دخی حق تعالی بیوردی أَوَمَن
يُنَشَّأُ فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ یعنی حق تعالی
کندویه قزلری طوتر شول کمسلریکم انلرا لتون و کمش بزکلر ایچنده تربیت
اولنه دایم مجتنلری انک اوزرنه اوله حال بودرکم انلر برسوزه کلچک فصاحتلری

یوق اودنلر فصاحتی کبی نسنه دیبرسز کم بو لر الله قزلریدر نه عجب باطل سوزلر بیکوز وار
کم خالقکوزه افترا قلورسز ودخی توبیخ و طعن ایدیب بیوردیکم وَجَعَلُوا
الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَٰنِ إِنَاثًا أَشَهِدُوا
خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ یعنی
بو عقلسز کافرلر یا محمد بو فرشتلریکم تکرینک قوللریدر حق تعالی برتدوغی
وقتده بولر انده حاضر اولوب کوردلر بلدلرمیکم بو فرشتلر دشیدر یا ارککدر
دیرلر بولر خود اول وقت موجود دکللردی پس نه وجهله بویله طانقلق ویررلر
تیز اوله کم بولرک اول طانقلقلری دفتره اولوب یازله یارن قیامت کوننده
بونلردن سؤال اوله کورم لوکم نه اتلر اول سوزلرندن اوترو نجسی انتقام
ایدرز پس عاقل اولانه کرککم دلن ذکره و تسبیحه حرکت ایتدره یرمز
سوزلردن منع ایده خصوصا که الله تعالی حقنده افترا ویلان باطل سوزلره
مشغول قله نعوذ بالله منه اول سوزلر کشی جهنمده مخلّد قلور بوکز حق تعالی
اول کافرلرک باطل حجتلرندن خبرویردیکم بیوردی وَقَالُوا لَوْ شَاءَ
الرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَاهُم مَّا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا
يَخْرُصُونَ یعنی بو کافرلر دیرلرکم اکر حق تعالی دلسیدیکم بزی کندویه طپیدق
بز فرشتلره یا بوتلره طپمزدق حال بودرکم بولرک بو سوزه حجتلری یوقدر دکلدر
بو سوزی بولردن الّا باطل دلیلسز یلان سوزدر بو دخی شیطان صفتدرکم
الله تعالی امرنه مطیع اولمدی عاصی اولدی دونه کلوب کندو کناهنی اللهه نسبت
ایدوب دیدیکم سن بنی نیچون ازدردک پس بو کافرلر دخی شیطان جماعتیدر انوکچون
باطل سوزی حجت ایدنورلر هرکشیکم کناه ایشلیه و دخی دیرکم ایشلتمسه ایشلمزدم
دیه اول دخی شیطان جماعتندن جبری مذهبدر اعتقادی باطلدر عقلی اولان بو سوزدن
کندوی ایراق ایده بلکه بونک کبی کشیلرک صحبتندن قچه اغلو یلاندن قچر کبی
و یرتجی جانوردن قچرکبی زیرا بولرک زیانی دنیاده در انک زیانی اخرتده در کم
اخری یو لنمز عذابه اوغره و دخی بیوردیکم أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِّن
قَبْلِهِ فَهُم بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ یعنی بو کافرلر بو سوزی کندولردن

برعلتمی کتوردب دیرلر یوقسه بزبولرقرآندن اوکدن برکتاب دخی اندرب اندن تمسکله
اشلك دیو می بیوردق که انی تمسك ایدنوب انوکله عمل ایدرلر **وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا
مِن قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ
وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ** یعنی یا محمد بونجلین کم سکا دیرلر هیچ سندن اوکدن
بر قوم قودجی پیغمبرلر کوندردم الا اول قومك بایلری متکبرلری اوله سوزلك دعوتنه مطیع
اولمیوب ددلر که بز آتالرمزی اشبو سنت اشبو قاعده اوزره بولدق بز دخی کرو انلره
اقتدا قلدق کم اول قاعده اوزرنه کدرز انلرجود کافرلردی بو شیطانی حجتلری قلمق انلره
عجب کلدی اما عجب بودر کم بو حجت مسلمانلردن کلورنقدر بدعت سنته مخالف اشلر
وارسه اشلنور نیچون بو اشلری اشلرسز دیجك حجتلری کافرلر کبی بودر کم آتادن
اشلنو کلدی عادتدر دیرلر بیلمزلرکم اولا بو ایشك اصلی یکدن قالدی پیغمبرلردنمی یا
ولیلردن یا صالحلردنمی قالدی خبرلری یوق انی بیلورکه آتادن عادت قالدی چون
بدعت حرام اولدوغی اشلر اورتدن سنت دیدوکن اسلامدر انو دلدی قالدی بدعته صابلور
مؤمن مسلمان اولدر که هر ایشك صورتن آره کوره کم بو قاعده یکدن قالدی اکر پیغمبرلردن
سنت اولسه یا انك خلیفلرندن واصحابندن قالمش قاعده اولسه یا اولیالردن یا
خودمشایخلردن قالمش عادت اولسه اهل سنت وجماعت مشایخلریدر جبریدن ومعتزلیدن
ورافضیدن دکلدر اولدوقت انی اشلیه کم شریعته مخالف دکل اما قنجی یولردن اولمسه
معلوم دکه اول بدعتدر اصحاب شیطاندندر که انك الها میله دزمشدر کوکدرکم انی ترك
ایده کورهمسن حق تعالی بوکا اشادت قلوب بیوره دیکم **قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكُم
بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدتُّمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ كَافِرُونَ**
یعنی ایت بو کافرلره شول نسنه کم بن سزه کتوردم اول صوابلودرق و کورکلودرك دکلمیدر
شول نسنلردنکه آتالریکوزی انك اوزرنه بولدکوز کم اشلیو کلدلر حق بودرکم بن کتوردم
اول عادتکوزی قوب کلوك بکا اویوك اول آتالریکوزجیالرلق ایدب کلن رسوللرمزه
اویمدلر ددلر شول سزبوزه کتوردب خبر ویردوکوز نسنلره بز ایناتمزز وسزه مطیع اولمازز
ددلر تیزکورك انلرك عاقبتی نیه ایرشدی حق تعالی بیوره دیکم **فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ** یعنی انلر رسوللرمزه انکار ایدب

بز **قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ** بلکه بولرك اولکجنلری ... دیرلر بز آتالرمزی اشبو دین اوزره بولدق بز دخی انلرك طریقنده قدم اوردق صح

اویما

اویما دقلری چون بز دخی انلره عذابلر انتقام اتدك هر برینی اصلیله هلاك ایدك بر
نظر ایت کور کم اول رسوللری یلانلینلرك آخراشلری کبی بولرك دخی حاللری ایله اولسر
چون سکا ایناتمیندر بوسوزدن اکلرکه رسوله مخالفت قلوب سنت ترك ایدن اهل
بدعت اولور اهل بدعتدن اولان دخی جهنمدن کافرله معذب اولور ولیس کوکدرکم ایمان اهلی
اولان کندویه نجات استرسه بدعت عادتلری قویوب هر ایشی سنت اوزره قله تاکم
اول الله قتنده سوکلو اولور سوددوکی نسنلر اکامیسر اولا کورمزمسن ابراهیم آتاسنه
وقومنه دیدوکن حق تعالی بیان ایدب بیوره دیکم **وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ
إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ** یعنی ابراهیم سرزنش قلوب آتاسنه وقومنه دیدیکم
بن بیزارم و بری اولمشم سزك معبودکوزدن کم طپرسز **إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ
سَيَهْدِينِ** الا شول الله دن بری دکلوم که بنی یوقدن وار ایدب وجوده کتوردی بدرستی
اول الله بیزا اولاکم دین اسلام اوزره بنی ثابت قله و محکم طوته **وَجَعَلَهَا كَلِمَةً
بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ** یعنی اول کلمهٔ توحیدی حق تعالی
ابراهیمك ذریتنده ونسلنده ثابت قلوب باقی قلدی تاکه اکا رغبت قلوب کفرلرن
ترك ایدوب ایمانه کلهلر ابراهیمك اولحق اوزره ثابت اولوب کلمهٔ توحیدی تکرار
قلدوغی بر کتدی که تا آخره دکن انك نسللرندن ایمان اهلی کسلمدی بس هرکسکم
دلندن دایم اول کلمهٔ ثابت قله انوکله الفت طوته امیدور کم حق تعالی انی و انك نسلنی
دخی عصمت ایچنده طوتوب صفلیه شیطان انك ایمانه ضرر ایرکورمیه وبوندن صکره
حق تعالی بیوره دیکم **بَلْ مَتَّعْتُ هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ
وَرَسُولٌ مُّبِينٌ** یعنی یا محمد بونلر ایله صنما سونلرکم کندولرنی وآتالرنی اولمال
ونعمتله تنعم وتمتع قلدوردن بینم دیدمکه بن بولری اول ابدی نعمتلرله تنعم
قلدردم بولره بیان وظاهر حجتلرله طریق حقه دعوت قلجیدرتاکه ایشدب اول دعوته
اجابت ایدب لرکفری ترك ایدوب اسلامی عادت طوتلر اول سببدن ابدی سعادت بوللر
وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ یعنی چون قرآنی
بولر انکار ایدوب ددلرکم اشبو محمد سویلدوکی سحردر کند و ساحردر بز اول محمد دخی
خبر ویردوکنه دخی منکرز دیرلردی ودخی غیرت جاهلیت بولرم عناد اندر بیله اوله سوللری

حقیر کوریرلرکم وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ
یعنی اکر بو قرآن حقیسه نیچون بوطا یغله مکه‌دن بر اولو کشی اوزرینه اینمیدی برینیمه اندی
یعنی کن کیدیکه مکه‌دن ولید بن مغیره یه اینیدی یا خود طایفدن ابو مسعود ثقفییه اینیدی
بوطا لملرصا نورلودیکه کندولرقتنده مالی و اهلی چوق یا خود اصلی و نسبی اولو اولنلر حرمتلو
اولدوغنلین الله قتنده دخی اولو و حرمتلو اولور بلمزلرکه الله قتنده حرمت تقوایله و
طاعتله و کفردن و شرکدن بری اولمغله اولور اولور بس حق تعالی انلرک کلامن رد ایدب
بیوردیکه أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ یعنی حق تعالی ایدر
بنم رحمتم و عنایتم خزینه‌سنک کلیدی بولرک النده میدرکه بولر کمه دیلرسه رسوللق
و پیغمبرلک ویره‌لر دیلدکلرینه رد ایدهلر مختار بنم قتمزده در قوللرمزدن کمی دیلرسوز
رسوللکی اکا ویررز شولکیم دنیا زفقر سببی معیشتنده پیغمبرلک مرتبه‌سندن ادنا یکن دخی
اوزنا لرندن انی قیسمت قلدق نفسلرنک اصلاحنه کوره بو دنیا ایچنده انک اختیارینی بو
لرک النده قلدق بر سهل نسنه یکن اول رسالت برا اولو افضل نسنه یکن انی نته بولره
تفویض ایدوز کندولرکمه دیلرسه رسالت ویره‌لر بز اولرک برنجیسی اوزرینه تفضیل
قلدق دنیاده مال الله عزتله و ریاستله تا که بعضسی بعضسنی کندویه مسخر قلهلر خدمت
قلدره کمی مولی اوله کمی قول کمی راعی اوله کمی رعیت بولر ایله می صنورلرکه انلره ویرلن
اول دنیا ریاستنی یا خود اول برقاچ کونلک فانی ما للرندن و ریاستلرندن سنک ربکک
رحمتی خیرلودر و دار سلامده اولباقی عزت و دولت و مال و ابدی نعیم خیرلودر دید
بیوردیکم وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ
بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ •
یعنی حق تعالی بیوردکم بو کافرلر ایله صنما سوتکلکم اول دنیانک بزم قتمزده رغبتی وار
مالی چوق اولانک عزتی و ار ریاستی و مالی اولمیاه بزم قتمزده خور و ذلیلدر بو ظن
فاسددر دیو ایله دکل بلکه بو خلقک اول کفره رغبت ایتدکلری اختیاری دکل مشه
فجنکم بو کافرلر بو دنیا لکن کوره‌لرغرتم حقیچون اول بزه کافر اولنلرک طامی اوزرینه

چنچوق

چنچوق تردیانلرن دخی کمشدن ایدیدیم انک اوزرینه چقلردی و دخی بیوردیکم وَلِبُيُوتِهِمْ
أَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِئُونَ وَزُخْرُفًا وَإِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا
مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ یعنی دخی اول مؤمنلرک
کوروبن جزع ایدب کوکللری پریشان اولمقلغی دکلمسه بو کافرلرک اولری
قپولرن و اولری ایچنده تختلرن که او تورلر و یا تورلر کلسنی التوندن و کمشدن
ایدیدیم و دنیایی بولرک اوزرینه یغمور کبی یغدریدیم و هرکز بولرک دنیاده باشن
اغریتمیدیم دایم بدنلرنی صحتده طوتیدیم اکر بو یله قلسه وز بو کلسی دکلدر
الا کرو متاع دنیادرکه بقاسی یوق فانیدر اخرت دولتی و جنت سعادتی باقیدر
بیکره کدرریک قتنده شول کمسه‌لرکم تکبردن قودقوب شدکدن و کفردن الله
سومدوکی ایشلردن صقنوب اراغ اولدلر بس غفلت اولنلر اکر الله کلامنه
شکلری یوغیسه بو سوزلردن اوکوتلنوب بو دنیانک برقاچ کونلک بنیادستر
فانی ذوقلننه مغرور اولوب بوقنا اونک عمارتنه مشغول اولوب بو بقا
اونی خراب قلمایوب بلکه الذکی دنیا بیله اول بقا اونی عمارت قله‌کم واروب
طورحق یری اولدر بو مقامدن خود بیجه کوندز کلوب چکمکله اخرندن بکا سفر
ایدوب کیدن یوردناکاه بر کوندن عمری اخرینه ایرب ایاغی الم طوزاغنه طوتلودکرو
قورتلمغه خود چاره یوق حسرت و ندامتله وار لوجغن دوکدب عریان اخرته
انتقال ایدر بو دنیا سندن صویلوب عریان فالدوفی سهلدی اکا بدل یولنوردی
مشکل بودر کم عملدن عریان مفلس اوله نعوذ بالله اکر اول دنیا محبتی سببی اولوب
اخره قتدن ایماندن مفلس و عریان اوله ایکی جهاندن زیانکار اوله عاقل اولنه بو قدر
سوز کفایت قلورکه متعظ اولا و الا چوق سوزک فایده‌سی اولماز برد ذم نتیل
بر بکدرکه بیمار ایدبا کا تخم صحه سن یتمیه تخمک دخی بیانرکیدن ضایع اوله فهم لا ایت
که بو سوزدن مقصود ندر اکلیاسن و بوندن صکره کرو حق تعالی بیوردیکه
وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ •
وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ •
یعنی هر کم قرانه ایمان کتورمیوب حقی مشاهده قلمقدن کوزن کور قلوب کلمهٔ

توحیددن اعراض ایتسه وقرآنله عمل قلمقدن یحسه بز آنك اوزرینه بر شیطان مسلط قلورز
کم اول آنك دنیاده اذطورمغنه قرین اولور وآخرتده دخی آنوکله اول شیطانی بر
زنجیره بله دیزرز کم عذابله دخی قرین اوله یعنی دنیاده اول شیاطینلر آنلری دین
اسلامدن وقرآنله عملدن منع ایدرلر اول عمللرنی بونلره تزیین ایدیب خوش کوسترر
بولردخی آنلری ظن ایدرلرکه کندولر حق اوزرینه در عمللری هدایت اوزره در حتی اذا
جاءنا قال یا لیت بینی وبینك بعد المشرقین فبئس القرین
یعنی بو حال اوزره ثابت اولوب کرو حقه دونمزلر تاکه آکا ذکر کم هر بری اول
قرین شیطانله یارین بزم حضرتمزه کلدر اول حقه انکار قالدقلری اول شیطان
سوزیله تمحنتنه اوغردقلرن کوزلریله مشاهده قلجق هر بری اول شیاطینه دیکم
ای کاشکه بنمله سنك آراکده مغرب ومشرق آراسینجه ایراقلق اولیدی سنی کورمیدم
سن بکا دنیاده نه یاوز یار اولدك کم سنوکله بله عذابه کرفتار اولدم دیه پس عقلی
اولنلر بو کلامدن دخی کرك کم متعظ اوله حق تعالی ذکرندن وقرآنله عمل قلمقدن اعراض
ایتمیه بلکه جد وجهد ایدوب عملده اوله والهی ذکر ایتمکی کندویه قلعه ایدینه دیکم
اول شیاطین آکا قرین اولمقدن دنیاده وآخرتده پشیمان اولیسر وحسرت بیسود
شمدی بیوب حقیقه مثنا بقتقله کم اول خبرلودر زیرا آنلر اول قصورین کرو تدارك ایدیب
یرینه کتورمك محالدر بونده تدارکه امکان وارکم هنوز آلده عمردن سرمایه وار
باری آنی دخی ضایع ایتمیه ودخی بیورر دیکم ولن ینفعکم الیوم اذ ظلمتم
انکم فی العذاب مشترکون یعنی اول کافرلر عاصیلر قیامت
کوننده حاللرن مشاهده قلجق دیلیلرکه آجیوب الهه حاللرندن عذر کتوررلر
حق تعالی بیورر کم بو کون سزك عذرکوزك سزه منفعت یوقدر چونکه دنیاده کفرله
وشرکله ومعاصیله کندو کوزه ظلم ایلدکوز اوبانکز اویدرانکوز هپ عذاب
ایچنده مشترکسز آندن خلاص یوقدر دنیاده مؤمن اولان کندویه خیرلو یار طوتنه
آنك دیننه معاون اولوب اکر سن طوغرلدی ویره آنی هلاك بو الملردن دوندریب
نجات وفوز بولکلنه کتوره دنیادن آخرته وفساددن طاعته وکهللکدن شوقه
نشاطه یلتنیه تا کم یارن جنتنده دخی دنیادن آخرته وفساددن بله مقارن اوله

ابدی سعادتدن اوله بوندن صکره حق تعالی رسولنه بیوردی افانت تسمع الصم
او تهدی العمی ومن کان فی ضلال مبین • بیورر که یا محمد بو صاغرلره
کم سن حقی اشتدمی صانور سن چون بونلرك کوکلی قولغی صغر اولوب وکوکلی
کوزی کور اولدی وبونلر بزم علممزده ابدیله درکم ظاهر ضلالتدر ایچنده سنك قدرتك
یتمیه مکم بو صاغرلره سوز اشتدیره بو کرسوزلری طوغری یوله کتورمکه پس عقلی
اولان بوندن اکلرکم کمسنلردن وعظ ونصیحت اشتدن دخی فساددن چکمیه اول حق
تعالی کلامنك ورسول سوزلری آنك کوکلنه بر اثری اولوب انصافه کلمیه معلوم
اولدخی کوکلی کوزی کور وقولغی صغر اولوب اهل ضلالتدندر اولنلردن اوله پس آنك
دخی حاصلی بو اوله کم حق تعالی بیورر دیکم فاما نذهبن بك فانا منهم
منتقمون • او نرینك الذی وعدناهم فانا علیهم مقتدرون •
یعنی یا محمد پس بونلری اوبدر مزسن اتما بودر که سنی بونلرك ایچندن انتقام
ایتدرب بزم حضرتمزه کتوره اولیولرم وعد قلدغمز عذابلری سکا کوسترمزدن
اوکدن آندن صکره بز بونلره انتقام ایدب اول عذاب وعد سن بونه کتورا وز آنك
ایچون ددی قتاده کم رسول کندی قتاده یرنن قالدی ودخی دیکم بزه ایتسله
ذکر اولندیکم رسولدن صکره امتنه نه ایرشجکلرد آکا کوستردلر آندن صکره
تا دنیادن چکنجیه دك کمسه آنی سرور ایچنده کورمدی اول حزن ایچنده ملول
کندی ودخی حق تعالی بیورر دیکم یا محمد بز بولره وعد قلدغمز عذابلری
سنك حیاتکده سکا کوستر اوز کورم سنکم بز بونسته اوزرینه قادرز قدرتمز
یتر پس مؤمن اولان کرك کم دایم حق تعالی حضرتنی خاطرینه براغوب دیه کم حق
تعالی قادردر کوز بوسوب ایچنده مجموع عالمی قدرتی وقهری برله فنایه ویره
هیچ قومیه زیرا ملکنده نقص اولمز بو نوکله دایم کوکلی قورقوده اوله تاکه
بوندغی قورقو آخرت امین لکنه سبب اوله زیرا حق تعالی ایکی قورقویی برکوکلده
جمع ایتمز کم هم بونده هم آنده قورقیدیلکه بونده قورقوده اولا آنده امین اولا میوننه
الله قورقوسندن امین اولان آنده قورقو ایچنده اولا رسولدن حدیث صحیح بویله
کلمشدر ودخی حق تعالی بیورر دیکم فاستمسك بالذی اوحی الیك انك

عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ • وَاِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ
تُسْئَلُونَ يعنى يا محمد چونكه بوكا قرآن سنك دعوتكه اجابت قلوب سكا مطيع اولدلر
سن بولرى قوغل محكم طوتغل شول قرآن سكا وسكا دنياده ايمان كتورنلره دخى
دنياده و آخرتده شرف حاصل ايدر تيز اوله كم اول سنك قومك كم عربدر بو قرآن
نعمتندن سؤال اولنور انك شكرين بينه كتوردلرمى يوقسه كتوردمدلرمى
زيرا بو قرآن اولو نعمتدر كم حق تعالى قوللرينه اندردى كندولرن هلاك سبيلرى
نيله دراتك ايچون بيان قلدى دينلرى ودنيالرى نيله تمام اولجقدر احكاملرى
بلدردى بوندن اولو نعمت دخى نه اوله وبوندن صكره دخى بيوردى وَسْئَلْ
مَنْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا اَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمٰنِ اٰلِهَةً
يُعْبَدُونَ يعنى يا محمد سندن اول كلن رسوللره صور كوركم هيچ بر
رسول كلديكم اول قومنه اللهدن غيرى كمسنه يه طپنمغه دعوت قله بو خطاب
اكرچه پيغمبره در مقصود بوندن بو امتدر يعنى ديمك اولوركم صورك
سزدن اولرو كتاب اهلنه كم هيچ بر رسول كلديكم بو امتى اللهدن غيرى كمسنه يه
دعوت قلا هر كلن رسولك دعوتى اللهدن يكا در نتكم سن دعوت قلورسن اما
بولرك عنادى بودركم ايشديجك مطيع اولمدلر كلنى استهزايه الوردلر تيز اوله كم
اول فعللرينك جزاسين بولالر ودخى بيوردى ديكم وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا
اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهِ فَقَالَ اِنِّى رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ يعنى بدرستى
بز موسى يى كوندردك فرعونه بزم حجتمزدن معجزاتلرله واروبا كا دخى
اعوانلرينه ديديكم حقيقتا بن سزه رسول كوندرلدم اول عالملرك ربندن
فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِاٰيَاتِنَا اِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ يعنى چونكه
موسى كلدى انلره ايتلرمزله يعنى معجزاتله كم اول عصادر ودخى الى نور
اولمقدر بولرانى كورب استهزايه الوب كولردى بولرك حالى آتادن
دده دن عادتلرايدى يلوكوز سكا ايتمدلر بو نستكم ايتدلر وَمَا نُرِيهِمْ
مِنْ اٰيَةٍ اِلَّا هِىَ اَكْبَرُ مِنْ اُخْتِهَا وَاَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ يعنى بز بولره هيچ بر عذاب وبر نشان كوسترمدك

الا اول كوستردكمزدن صكره سى دخى اولو رقيدى اول قرلتى كوندردك انصافه
كلمدلر باغلرينه ويمشلرينه آفت كوندردك انصافه كلمدلر آردنجه طوفان كوندردك
يقين اولديكه نوح طوفانى كبى اوليدى كرو انصافه كلمدلر بوكز چكركه كوندردك شويله
كم اولرنك قيوسن سوكلرين يدلر اولرنك ايچنده اورتودن دوشكدن بولدقلرن
اكنلرين قفتانلرندن پردين وصچلرن يدلر كنه انصافه كلمدلر بوكز تخليدن بتن ديدك قوردى
حواله قلدق اولرى قبلرى تجتقلرى طولدى بر لقمه بولمزلردى بيتسوز يبو بلدردى
كرو انصافه كلمدلر بوكز قوربغه كوندردك شول حالده اولدلركم ايقلرى بصجق
يربولمزلردى يا بتجق ويستلرينه شول قدر بغيلوردى كم دير نمكه مجاللرى قالمزدى
هنوز كرو انصافه كلمدلر بوكز ايچدكلرى صولرى قان دوندردك مسلمانلر الورلر
ايچرلر صو انلر ايچجك قان دونردى كرو انصافه كلوب ايمانه كلمدلر نقدر انواع
عقوبتله زجر ايلدك اول طپدقلرى معبودلرينك ضعيفلغن انلره بلدردك
كه هيچ بر عقوبتمزى انلردن دفع ايتمكه چاره بولمدلر اوله كم بر ايمانه كلهلردى و بزدن
يكا دونلردى اولامى ديدك دونمدلر فخنكم اول عقوبتلرمزدن برسى انلره كلوب
اول رسولمزه ديرلرديكم وَقَالُوا يَا اَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ
عِنْدَكَ اِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ • فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِذَا هُمْ
يَنْكُثُونَ يعنى ايچندكى عالم اولانه ساحر ديرلردى انلرك اراسنده امرى
ومرتبه سى كه اولو اولودكلوب موسى پيغمبره ددلركم اى ساحر يعنى اى عالم بزم ايچون
دعا قل اول ربكه شول نسنه حقيچون كم سكا انى بيوردى بزى انوكله كا دعوت
ايدرسن بو عقوبتنى بزدن كوترسون بزاول عقوبتنى انلردن كوتردك كرو همان
عهدلرين صيوب ايمانه كلمدلر دخى بتر اولدفرعونك طغيانى آرتوب قومنى اولـ
ضلالته برقدى نتكم حق تعالى بيوردى وَنَادٰى فِرْعَوْنُ فِى قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ
اَلَيْسَ لِى مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ الْاَنْهَارُ تَجْرِى مِنْ تَحْتِى اَفَلَا تُبْصِرُونَ •
يعنى فرعون قومن جمع ايدب انلرك ايچنده خطاب ايدب چاغردى ديديكم يا بنم قومم
بو مصريكه كوررسز قرق فرسخ ايچنده بنم ملكم دكلمدر بو نيل ارمغى منم تحت
يدمده دكلمدر بنم كوشكلرم ويا غچلرم اراسنده اقمزمى بولركلى دليل دكلمى كه

موسی اوز زننم فضیلتم وار کورمزمسنکم موسی مفلس بر کویه مالک دکل اوله متابعت
ایده جک کشیدرکم اناک سوزنه اویوب اتالریکوزدینی وقاعده لرینی ترک ایده سز
ام انا خیر من هذا الذی هو مهین ولا یکاد یبین یعنی حقیقتا
بلوک که بن یکرکن اشبو موسادنکه اول خور و حقیر در فصاحتنه نظر قلمزمسزکم
دلمز کلامی بجه فصحدر اول موسایی کورک که بیتن اولمزکه دلنده بر حجتن بیان
ایده بله یعنی موسانک دلنه اود دکوب یقوب انک کلامنده عقده حاصل اولمشدی
طوتلو سویلردی اندن اوتری فرعون بو سوزی دیردی و دخی فرعوندن خبر ویوب
بیوردیکه فلولا القی علیه اسورة من ذهب او جاء معه الملائکة
مقترنین یعنی فرعون قومنک قاعده سی بویدیکه قوللرنه التون بلزک
کیرلردی اول موساده یوعدی پس اندن اوتری دیدیکه اول فرعون ظالم اکر موسی
حق رسولسه نیچون بوکا مال ویرلمیشدی یه التون بلزکلر کیمسیدی اکر حق پیغمبرسه
نیچون بلسنجه برفرشته کلوب انک کلامن قرشو تصدیق قلمیسیدی و اکا معاون
اولمیسیدی بیچاره ملعون صانوردیکه همان عزت اول مال الله دربلمزلردیکم الله
تعالی قتنده دنیانک مقداری بر اوز قدر یجه دخی بو قدر و دخی بیوردیکم
فاستخف قومه فاطاعوه انهم کانوا قوما فاسقین یعنی
بو قومته اول فرعون دیردیکه بن کندو نفسمه نه صواب کوردسم سزه دخی انی
صواب کوردم که هیچ موسایه متابعت قلمقده خیر یوقدر اکر وارمسه اول بن
متابعت ایدردم بو سوزلرنه اول فرعون قومی انا تدریب اعتماد قلدر دیکه انک
سوزنه انانوب اکا مطیع اولمیلر زیرا بدرستی بولر فاسق قوملردرکم عهده عجلوردر
المهله عهد ایدب کروصنوقکی اولو کناهدرکه استهزا و استحقار ایدوب حرمته
طوتمیلر حق تعالی ایدر فلما اسفونا انتقمنا منهم فاغرقناهم
اجمعین یعنی بو فرعون قومیله چون حدندن کچوب بزی قاقدلر بزم عذابمز
انلره واجب اولدی انلرک کلستی غرق ایدب هلاک ایلدک که انلردن بر کمسه
باقی قالمدی روایتدر سماک ابن فضلدن که انلر ایدر که بز عروة بن محمد قتنده ایدک
وهب دخی انده بلیدی کوردک که بر قوم کلوب کندو عاملرندن عروه یه شکایت

قلدلر

قلدلر انک ظلمی انک اوزرینه اثبات قلدلر عروه نک النده بر عصا واردی وهب صونوب
اولعصایی انک النده الدی اول عاملک باشنه اوردی باشن یاروب قانی یوزنه
روان اولدی عروه اکرچه ایمردی اما چلمدی وهبدن اول اشی خوش کورمدی
دیدیکم یا ابا عبدالله بزم قاقدغمزی بزدن عیب کوررسن کروسن قاقرسن وهب
دیدیکم نولدی قا قیمم حالیودر که بو ادمیلری برادن پادشاه قفر کورمزمسنکم حق
تعالی ایدر فلما اسفونا انتقمنا منهم یعنی چون بولر بزی قاقتدلر بز دخی بولردن
انتقام ایدب هلاک ایلدک بو ایتکادلالت قلور دکم الهه مخالفت قلوب
عاصی اولنلره زجر ایدب غضب اتمک روادر زیرا حق تعالی دکن اسلامده بو حدود
دخی قودوغی مفسدلری طاغیلری زجر اتمک ایچوندرکه ادم اولدورنی بزنه اولدرلر
واوغورلق ایدانک الن کسلر او لواولوب زنا ایدرسه یوز اغاج اوروب
شهردن سورلر خمر ایچسه سکسان اغاج اوررلر بر کونک عورتنه زنا لفظیله
سوکسه یوز اغاج اوررلر ایر قطاعتلغی درست اولمیه وکرو قلانلری دخی بوکا
قیاس ایت اکر بو زجر و عقوبتلر اولمسه بو خلقک حالی ضبط اولنمیوب اسلام
قایم اولمزدی پس البته بو قانون سیاست دخی بو زجر شرعی دخی کرکدر بو خلق
اراسنده استعمال اولنه دین قاعده سی تمام اولمغ ایچون پس بوندن صکره کرو
حق تعالی بیوردیکم فجعلناهم سلفا ومثلا للاخرین یعنی بز بو مکه اهلندن
اولروکی کافرلری هلاک ایدب بو صکره غی امت محمده انلری مثل و عبرت قلدق
که انلری ایشدیب اولاکه او کوتلنوب کندویه انصاف قلمزکه کفرندن و عصیانندن
رجوع ایدب ایمانه و طاعته توجه قله و دخی بیوردی ولما ضرب ابن مریم
مثلا اذا قومک منه یصدون یعنی چون اول مریم اوغلی سزه وصف اولندی
سنک قومک تعجب ایدب اوازلرن کوتوروب دیرلردکم مریم اوغلی عیسی ابن الله در
چون عیسی اکا اغول اولمق روا اولسه نصاری قوللنجه نیچون بزم رسولمز روا
اولمیه فرشتلر انک قزلریدر دیدکمز نیچون جایز اولمیه بو سوزله مکه کافرلری
رسوله معارضه قلوب چاغرشورلردی وقالوا ءالهتنا خیر ام هو ما
ضربوه لک الا جدلا بل هم قوم خصمون یعنی اول فرشتلر چقوب

معارضه قلدلر چونكه شويله ديدلركم بزم معبودلرمز يكركدر يوخسه عيسى اكا اوغول اولجق
كرك بزم معبودلريمز دخى فرشتلر و بونلر دراكا شريك اولمقدن روا اوله اكر اول
عيسى اوغل طوتلدوغندن اوترو اوده كيرمك روا اولورسه بزم بونلرمز دخى بله اولا
الله تعالى ديركه يا محمد بوكافرلر سكا بو سوزلرله معارضه قلمزلر مثل كتوردب الا
مقصودلرى باطلده برجدل قلمقدر بلكه بولر اولدن قتى مجادله قلجيلودر انلره اول
طبيعتدر بوندن صكره حق تعالى عيسايى وصف ايدب بيوردى إِنْ هُوَ إِلَّا
عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا
مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ يعنى اول نصارى كه عيسى حقنده
اعتقاد قلورلر اول افترادر باطلدر بلكه اول عيسى دكلدر الا الله قوليدر اول الله
قولى اولوب عبادت قلمقدن عار لنمز اما بز اكا پيغمبرلق نعمتن انعام قلدق و انوكله
انى مكرم قلدق و دخى بنى اسرائيل قومنه انى مثل قلدق كه قدرتمزله آتاسز وجوده
كتوردك تاكه اكا نظر عبرت قلوب بزم كمال قدرتمزى بلالر و بزدن غيرى معبودلرك
عاجزلقن و حقارتن بللر و اكر بز دلسه ورز بريوزنده سزك مكانكزده فرشتلر
قليبق سزك يركوزده انلر خلف قيلا لوردى اكا دخى قادردك و ليكن دخى ارادت
وار برنه كلسه كرك پس كرو دونب عيسانك بعض وصفندن خبر ويرب بيوردى كيم
وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ •
يعنى بو درستى اول عيسانك انمكلكى علامتدر اول قيامت قوپمق لغنه روايتدر
ابو هريره دن كه بيوردى عيسى حقنده يريوزنده كورلميجه كه امام اوله عادل اوله
بن ايلد اومارنكه عيسى بله برسفرده طعام يمينجه هركمسكم سزدن اول عيسايه بولشوب
كورسى اولورسه بندن اكا سلام دكورانسز اباهريره تكبو سوزلرى دخى اكا اشارتدر
كه نزول عيسى يقين درجه اول انزهمان قيامت قوپمشدر كرك كه غرورى ترك
ايدب عمارت دنيايى قويوب دين واخرت عمارتنه مشغول اولاسز و دخى حق تعالى
ديديكم يا محمد ايت بو قومكه كه سز اولقيامت قوپمق لغنه شك اتمك كه جحود
اولباطل دينى قويوب بكا متابعت قيلوك و بكا تابع و مطيع اولك كه سزى دوكلى

عذابدن

عذابدن قورتروب الله رحمتنه واصل قلان طوغرى يول بودر وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ
الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ يعنى كه چيقلوك كم شيطان سزى طوغرى
يولدن دونديرب ضلالته و كمراهلق يولنه برقمسون كم اول شيطان سزه آشكاره دشماندر
نتسى دشمن اولميه اى عزيزكم آدم سببندن لعنتلو اولنوب اجماقدن و كوكلردن
سورلدى و يتمش بيك يللق عبادتى هيچ بوزتراوردلدى آدى عزازيلكن ملعون اولدى
بونك كبى درده اوغرين محبا سنوكله نجى دوست اوله عقلى اولان بوندن اكلسونكه
شيطانك بوجه عبادتى هباء منثور اولوب انك كبى عزتدن دوشدكى بر بويرق
صيدوغندن اوترى اولدى كه آدمه سجده قلمدى و بنم بويروغم طوتب اكا مطيع اولك
بولركلى بويروغى ترك ايدب هواى نفسه اويمشلر دايم اشلرى بويرق صيمق يا ارين
الله قتنده بونكله اولمزلركه عزت و كرامت بولالر اجماغه كيرم لوابدى دولتنه ايره لر
بو مقصودلره نجيا نجى حاصل اولا كه بركشينك برقولى افندسنك خدمتندن بو لتمسه
افنديسى اندن خشنود اولمسه بوكلسياله افندسنه دسكم بكا آت و يرطون و يربنى
اوده ازادقل و بكا مال و نعمت و برعجب بودلكه حاصل اولامى اول افندسنه عاصيكن
سنك حالكى اللهله بوندن قياس ايلك جهد ايله اولمزدن اوكدن توبه قلوب مولاكه
مخالفت ترك ايدب شيطانى دشمان بلوب اكا مطيع اولمياسز طاتو هدايت اوزره
اولاسز قورتلاسز قوزتلا و دخى سوره ديكم وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ
قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ • إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ يعنى حق تعالى بيورركم چونكه عيسى اول قومنه كلدى بزم قتمزدن اول
كتابله كم انجيلدر اكا انزلدك انلره خبرويرب ديدكه يا قوم تحقيق بلوك كم بن
سزه پيغمبر كلدم و دخى اول علامتلرله كه اولويى دريلتورمك صاغرلرك صاغرلغن
و دلسزلرك دلسوزلكن كيدارورن ابرصلرك الالولغن كيدارورن و اوكوزده
كزلو نسنه لردن كوزكورمدن سزه خبرويرب يلجقدن قوش دوزيب اوررن
اجركيدرهب كلسى بو نسنهلرك سببى الله تعالى قتنده در و دخى انوكچون كلدمكه
شول برنيچه حلالدن حرامدن اختلاف قلدوكوز بعضكوز ايدركه بو حرامدر كرككم

سزه انی بیان ایدیب شیهکورکدن کلوك یا قوم اللهدن قورقوك بكا مطیع اولوك
بیوردیغمی طوتوك اللهك وحدانیتنه اقرار ایدیك كه بنم ربم دخی اولدر كه بو در
شریكی یوقدر كلموزدن انك قولیوز حالتمز اولدر اكا طپیك كه طوغرو دین بودر
اسلام بودر اندن اول توغی قول اولنوردکلدر **فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ**
مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ یعنی چون عیسی
كلوب بو سوزی سویلدی اول قوم متفرق اولوب عیسی حقنده هر زمانه مشغول
اولدیلر ددلركه بو ساحردر بعنی اول یهود بلر متفرق اولوب عیسایی اولدرملك
حقنده اختلاف قلدیلركه نه وجهله اولدره لر هلاك اولنقومه كه بونلك كبی ایشه
قصد ایدیلركه كندیلرین ظلم ایلدیلر كوردیلركه اول عظیم اولوكوندن نه عذابه اوغرسیرلر
هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ یعنی بولر بو
انكارده محكم طوروب منتظر اولمز الا شول قیامت كوننه كه یرلوكه اول كون بونلره
ایب اكسوزن هیچ صنمدقلری وقتده كه بولر اندن خبردار اولمیانجه خسرتلو بیه لر
كه هیچ فایده قیلمیه پس غفلت اولندركوك كه اول كون كلمدن كوزنی اچوب حالنی تدبیر
قلموك كركدر كه عاقبت نه اولیسر شیطان اغواسنه اویوب شیطان اتباعنك فتنسنه
دوشوب بولنی ازغینه كه بولر شول قرائله حدیثله عمل اتمیوب دانشمندلردر كه
عالم صورتندن حرامیلردر مسلمانلرك مالارن یرلر حرام وجهله قاضی اولوب رشوتله
وحقلری اولدوغی یردن جیفه ایدیب المه غالب كمی بكلر و وزیرلر خدمتنه دوشوب
بولدوغی دیبوشره كله كمی زاهد صورتندن دوزوب ادنی خلقی ایچنده صوفی چقاروب
باطنی دنیادن یكا ودنیا عزتن طلب قلمغله شهرتنا فتنه مبتلا اولمشدر خلق
صالح دیو اعتقاد ایدوب برنسنه كم هدیه وجهله كوندرلر اول الوب بر كمی
كمی كندوبی واعظ دوزوب منبرلر اوزرنده خلقك متقربی اولوب بركمی خلقك مالن
یر مقصودی خلقك صلاحه كلمك لكی مرادی یكل ای كاشكی بودكلرم یاری مسلمان
لرك انجق مالارن زیان ایدلردی نه وقتسه اولجغدی اما قتی مشكلدركم انلرك
دینلرن زیان ویرلر بونكله كم ادلری عالم وصوفی وواعظ خلق انلره ولك
حالنه ودنیایه حریص اولوب حلال وحرام بولدقلرن جمع اتدكلرن كوروب

وحرام

وحرام وبدعت اشلره بولشدقلرن كوروب انلره متابعت قلور دینلری خرابه واربكه
چوغی بولرك بو خلقی تكرتك كرهنه مغرور قلوب منكر اشلرن بیلتزلر كندو دخی ضال
وكمراه اولوب خلقی دخی ازدررعقلی اولان كرك كه بونلرك صحبتندن قچه اغولو یلاندن
قچر كبی بولری كندویه دوست طوتمیه كه تا قیامت كوننده پشیمان اوله نتكم حق تعالی
بیوردی **الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ** یعنی
شول دوستلركه دنیاده بربرینه اللهه عاصی اولمقده دوستلراولمشدر كچه كوندز
فسق صحبتنده فی الجمله حق تعالی حرام قلدوغی اشلرده دوست ویار اولوب عمرلرن
ضایع ایدلر بارن قیامت كوننده انلر بربرینه دشمان اولیسرلر تحقیق اول دوست
اولوب اشلدكلری اشك جزاسنی كوز لریله كورملرالا مكر شول كمسنلركه اللهدن
قورقجیلر در انلر بربریله یار اولوب دایم سعیلری علم مجلسنه وصالحلر صحبتنه
ومسجدلره وذكر صحبتلرنه یلتمك اولور انلرك دوستلغندن فایده اولور هم
دنیاده وهم اخرتده عقلی اولان دوست طوتمز الا شول كمسلریكم بری برن
كوردجك كو كلرنه الله قورقوسی دوشه واخرت فكری كله والم والدیشه سنی اكا
والا بوندن ارتوق دوستلر سكا دشمان اولا الوك الوب سنی اوده اتزجرك
یوق كلبی ایدر هر دوستكه سكا طاعتیولندن دوستاولمیه اول سكا دشمندر
عبدالله بن عمر ایدر بر كشنك اوچ دوستی واردی بعضی بعضندن حاضردی
ناكاه بر واقعه اولدی اول دوستك خاصنه واردی دیدیكه یا فلان بكا اوش
بونك كبی اش واقع اولدی دلرنكه بكا منا یعنی قلاسن اول دیدیكه بن سكا
یاردم ایدردكلم وبنم اصنمه سكا طوقنمز بوری وار اول بردوستكا كم اول
سكا دیمیسر بوری بن سنوكله بلیم شول یره دكنكم سن وارسرسن اول
ارادن بن كرو دونم سنی اند قودم اندن اوچنجی سنه واردكم اول سكا دیسر
قنده وارسك بن سندن ایرلمازم سنوكله بلیم عبید ایدر اول اولكی دوست
مالدركه اولم واقعسنه اوغرانجق اكا فایده سی طوقنوب اصی ایلمز یوز دوندرر
وبر كوبه كدر الیجی دوست اهلی قومی قبیلسیدركه سنیلدك بله واررلر اندن
كرودونرلر واوچنجی دوست عملدركه هیچ برحالده اندن ایرلمز ودخی روایتدر

حضرت علی یه بو آیتك معنسندن صوردلر كه برنجه دوستلر بارن بری برینه دشمان اولسهلر
الا متقیلر انلر كه متقیلر اولر كیفیتی نیدر علی دیدیكم اكی دوسته مؤمن اولادخی اكی
سندن برسی وفات ایدن دخی اولقلان اكا خیر دعالر ایدر اولو قتن بر برن
مدح ایدب دیرلر كم نه كوزل كلوبار ردك سن بكا ونه خوش كوز حلك دوستلدك سن
بكا ولكی دوستلر دخی كه كافر وعاصی اولدر انلرك دخی قچان اكی سندن بری
وفات ایدن اولقلان اكا شر دعالر ایدب نه بر ده اولورسه انك شرین اكا یجون
اولدخی وفات ایتسه اكی سنك روحلرن بربره جمع ایدرلر انلر دخی بر برنه دیلر
نه یاوز یاردك سن بكا ونه شرلو قرداشدك سن بكا پس مؤمن ومتقی
اولان دوستلرك بری برینه هم دنیاده هم آخرتده خیر واردر عاقل اولدر كه
كندویه صالحلری دوست ایدنه ودخی حق تعالی اول متقیلر حقنده بیوردیكم
یا عباد لا خوف علیكم الیوم ولا انتم تحزنون یعنی حق
تعالی اول كندودن قورقن قوللرینه یارن قیامت كوننده دیسركه ای بنم قوللرم
بوكون سزه قورقو یوقدر وغصه دخی یوقدر كم بن اكی قورقوی قوللردن جمع ایلمزم
كه هم دنیاده قورقوده اولا هم آخرتده بوننده جكلك قورقوی غصه یی انلر چكوردكه
بوكون سزه فرح كونیدر دونیا اول متقیلری وصف ایدوب بیوردیكم
الذین آمنوا بآیاتنا وكانوا مسلمین یعنی بنم قوللرم انلردر كم
بنم ایندردكوم آیتلرمه اعتقاد ایدن خالص مسلمان اولدركه اللهك هر
بویروغنه بر دلله اشلنجك بویروقلرن اشلیلر ونهی ایندوكی اشلردن
اراق اولدرلرك از كرك جوق ودخی بیوردی ادخلوا الجنة انتم
وازواجكم تحبرون یعنی قوللرم كیرك اجماعنه سزدخی واهلكوز
دخی بوحالتده كم قتی سرورده اولوب مكرم ومنعم اولاسز واولنعمتلرندن
ییه سز ودخی بیوردیكم یطاف علیهم بصحاف من ذهب واكواب
وفیها ما تشتهیه الانفس وتلذ الاعین وانتم فیها خالدون
یعنی اول قورقجی قوللرا وزرنه اجماعنده جكلو توبیطوافی ایتمش التوندن طبقلر هر
طبقده بر طعام برندكی برنن بوق دخی شول یدقلر طواقی ایدن كم نه آرزوكی واردرنه

اغزی

جانه وبدنه راحت اولسه صح

اغزی دكومی بردقلر اوله ودخی هر نفس كه اندن آرزو قیلورسه حاصل اولا
وكوزلر یاقجق لذت الحق بنسنلر انده هب بر قلنمش دربو حالتده كم سز انده
مخلدسز كوجمق یوق ودخی بیوردیكم وتلك الجنة التی اورثتموها
بما كنتم تعملون یعنی اشبو جنتكم سزه وصف ایلدم سزه كچون حاضر
اولوب دوزلمشدر شول عملكوز سببیله جونكم دورشدیكوز لكم فیها
فاكهة كثیرة منها تاكلون ودخی حاصلدر سزه اول اجماق
ایچنده جوق یمشلر دوكلمیه اندن ییه سز جمیع اعضالریكوز اندن لذت
الیسر حق تعالی اول قورقجی قوللرك وصفندن خبر ویردیكم جنتا یجره نته
اولیسر بوكز اولی عاصیلرك فاجرلرك حالتدن خبر ویرب بیوردیكم ان المجرمین
فی عذاب جهنم خالدون لا یفتر عنهم وهم فیه مبلسون
یعنی انلركم مجرملردر بزه ورسولمزه مطیع اولمادلر دایم عذاب ایچنده مخلد اولسهلر
نه اولسهلركه قورتلرنه دیرلكلرنك منفعتی اولسهركه جفالوكوز اجوب یوممش
قدر هیچ عذابلری اكسلمیه بو كلسیله انلر عذاب ایچنده حق تعالی رحمتندن
امیدلری كسله زیرا حق تعالینك رحمتی مؤمن ومحسنلره یقیندر بولر ایماندن
احساندن محروم قالمشلردر پس اندی بولر رحمتاولمیا ودخی حق تعالی بیوردی
وما ظلمناهم ولكن كانوا هم الظالمین یعنی مجرملره
صوجینه كناهسز عذاب قلما زز كم ظلم اولا لكن بولر كندولره ظلم ایلدلر كه بنی بولن
كتاب ورسول كوندردم عقل وادراك ویردم اول رسول خبر ندن اشدلر فكر
ایدوب اكلیلر حقی وباطلی انوكله تمیز ایدلر اولكم سبب نجاتدر انی طوتهلر
اولكم سبب هلاكدر اندن اراق اولهلر لكن بولر انك عكسن طوتدلر حقه
ییون ویرمیوب تكبرلك ایدب شیطانه وهوای نفسه متابعت قلدلر كندولر
كندولره ظلم ایلدلر لاجرم بوعذابه مستحق اولدلر ودخی حق تعالی بولرك عذاب
ایچنده حاللرینته اولسهلر اندن خبر ویرب بیوردیكم ونادوا یا مالك
لیقض علینا ربك قال انكم ماكثون یعنی جهنمك اول
مجرملرك عذابلری قتی اولا بلالری حدتن یجه اولم آرزو ایدب جهنمك خزینه‌دار

لرنه

چاغرشوب دیلرکم یا مالك بز محو اولمغه دعا قیل که بزم روحمزی قبض ایلیه باری
یوق اولوب بو عذابدن قورتیلهوز یا باری روح کیدوب بو بدنمز جانسز قالوب
بر جماد اولاوز عذاب اول بدنمزه اولنه اجوسن و المکن طویمیا وز ابن عباسدن
بویله روایت قلندیکه بیك ییل انلر بو سسه مالکه بلوارلر بولره جواب کلمیه
بیك یلدن صکره حق تعالی مالکه وحی ایلیه انلره جواب ویره کم بو عذابدن
قورتلمق یوق انك ایچون مخلدسز ودخی بولره سرزنش قلوب بیوره دیکم
لقد جئناکم بالحق ولکن اکثرکم للحق کارهون
یعنی اول مجرملره عتابدرکه بیوررسزکه اول عذاب ابدیدن قورتلمق دکلسزکه
تحقیق سزه جبرائیل کوندردك اول قرانله که حقدر سز انی ایشدوب انکار
قلدکوز اول حق سوزلر سزه اجی کلدی خوش کورمدکوز پس ایله اولسه وعدمزه
قلمشوزکم کتابمزه ورسولمزه مطیع اولمینلری اول عذابه ابدی مخلد قلاوز وعدمز
خلاف اولوب حکم ازلی تبدیل اولمق دکل وعذابدن نجات طلب ایدن کرك کم
دنیاده ایکن معصیتدن چکه قدمنی طاعت یولنه برکیده تاکه ابدی سعادته
ایره ودخی حق تعالی بیوردی **ام ابرموا امرا فانا مبرمون** •
بو ایتك سبب نزولی بودیکم مکه کافرلرنك بر اولری وار ایدی اکا دار ندوه
دیرلردی تجار یبکر برطانشقلری اولسه اول اعیانلری کندولر اعتقادیجه
اوصلولری انده جمع اولوب طانشوق ایدرلردی چون اول سید المرسلین انلرك
ایچلرندن چقوب دین اسلامی ظهوره کتوردی اول دین باطلی رد ایلدی نتکم کون طوغوب
کیجه قرانکوسن سورر اول کافرلر قتی ایچندلر کندو دینلری باطل اولدی بر قاچ بویوك
ملعونلری اتفاق ایدوب اول دار ندوه یه درلدلر اول حبیب اللهی بر وجهله
هلاك اتمکه طانشق ایدرلر تاکه اندن قورتلوب کندو باطللرن ثابت قلالر
پس ابوجهل لعین وعمرو وابو البختری بولر کلی هشام اوغلنلریدر جمع اولدیلر
ددلرکم بو تدبیرلرورزی اکل اکل سویلشالم که محمدك تکریسی ایشدیب اکا خبر ویره
ابلیس لعین انلرك اتفاقنی ایشتدی کندوبی بر پیر صورتنه دوزوب کلدی
بولرك اراسنه اوتوردی بولر اکا دیدلر بزم سرمزه کلمه وار بزانی اشکاره قلمازز

سویلشالم

سن بزم اوزرمزدن چوق بیلرسن ابلیس لعین دیدیکم بن نجددن اوشنمك اومرم سرك سرکوز بنم
قاتمده فاش اولمز بن چوق زمان کورمشم پیر کیشیم چوق ایشلره صنتشمشم بو تدبیرکوزدن
مراد نیسه دیك دیوب مشغول اولدیلر برسی دیدیکم بنم تدبیرم بودرکم بو محمدی طوتلم براوه
قویدلم قپوسن صویلم اولنجیه دك ایچنده قالسون ابلیس ایدر بو ایشده خطا قلدك
بو فکر دکلدر زیرا قومی وقبایلی انك چوقدر کلوب انی چیقرلر قیو ویره لر برسی دخی دیدیکم
بز انی طوتلم بر وحشی دوه یه تعلیلم انی بر صحراده اوردکی ویرلم کتسون واروب طاشه واغجه
اوروب هلاك ایده یا خود بر ایرق یاده یره واقع اولا بونده سویلدوکی سوزی انده دخی
طوتلر اولدیلر ابلیس لعین دیدیکم سن دخی فکرکده خطا قلدك زیرا قومی وقبیلسی اوشوب
الدن الدیره خود ابتز یره واره فصیح لطیف سوزلرله انلری مغرور قلوب کندو یره دوندره
دونوب انلر وکله کلوب سزکله محاربه ایلیه ددلرکم یا شیخ کورکلو سویلدك بو کز ابو
جهل لعین دیدیکم بن ایله صواب کوردم که یوز کشی جمع ایده وزهر قبیلدن که انلرك
اعیانلریدن اوله جمع اولوب انك اوزرنه اشکاره غلبه قیلوب اولدره لر عربك
جمیع اعیانلرندن خود اندن اوترو هیچ فرحق دکلدر پس دیت اوزره مصالحه ایدرلر
بن یوز دوه ویروب انك دیتنی اودیم قورتلاوز ابلیس دیدیکم ها بوسنك ابو فکر
ایلدك دیوب بو اتفاق اوزره عهد برکدوب طاغلدلرکم واروب انی اشلیلر پس حق
تعالی بو ایتی اندن بیوردی **ام ابرموا امرا فانا مبرمون ام یحسبون**
انا لا نسمع سرهم ونجویهم بلی ورسلنا لدیهم یکتبون
یعنی بولر جمع اولوب دیرلدلرکم بزم رسولمزه که انلره عذاب ایداوز وانلره خوش
کلمیان دین اسلامی دلردلمز اشکاره ایده وز یعنی ایلمی صنورلر بز انلرك قتنده سرلیه
چولدیله کلجلرن ایشدوروز بلی ایشدورز ودخی انلرك قتنده بزم ایلچیلرمز
واردرکه انلرك نه سویلدکلرن بر بر دفتر ایدوب یازرلر یارن قیامت کوننده بر براول
کزلو ایشلدکلری ایشلرین زعم ایدرلردیکه کمسه کورمز وکمسه بلمز هپ دفترلرنده نقیردن
وقطمیردن اکسوکسوز بوللر واتوکله جزا اولنلر ودخی بیوردیکم **قل ان کان**
للرحمن ولد فانا اول العابدین یعنی ایت یا محمد بو مکه کافرلرینه کم اکر اول
رحمانك ولدی اولیدی اول سزدن اوکدن اعتقاد ایدجی بن اولایدم اما ایتم الهم

منزهدر بونسنه دنکه سز دیرسز سنکم حق تعالی کندو ذاتن تنزیه ایدوب بیوردی •
سبحان رب السموات والارض رب العرش عما یصفون یعنی اول
کوکلری یرلری یرادن پادشاه منزهدر پاکدر اول نسنه دنکه بونلر انک
حقنده وصف ایدوب سویلرلر فذرهم یخوضوا ویلعبوا حتی یلاقوا
یومهم الذی یوعدون یعنی یا محمد قوسن بو کافرلری اویله نلرله
کم بوعد ایلره انا نزلر اول باطللرله مشغول اولوب بذکرلرسه اتسونلر
تا اکا دکن که اول اوکلرندن وعد اولان قیامت کونده صقتشیخه اول وقت کوره لر
کوزلریله کم بو وعدلرم حقدر بو خسه باطلدر ودخی کندونک وحدانیتن
وعظمتن ذکر ایدوب بیوردیکم وهو الذی فی السماء اله وفی الارض اله
وهو الحکیم العلیم یعنی اول کافرلر یبوزندن بزی قویوب بزدن غیری معبودلر
طوتمشلردر انلر کلی بر مخلوق عاجزدرکه معبودلغه لایق دکل اول الله که کوکلرده
معبوددر کوکلری و یرلری اول یرتدی کرک یوبر اهلی دخی اکا طپالرکه حق معبود
یرلرده کوکلرده اولدرکم امرینه حکیمدر یخه دلرسه اشلر و قوللرنک جمیع احوالی
اکا معلومدر نه سویلدکلرین بلور اکا مخفی نسنه یوقدر بوندن صکره کندو ذاتنک
عظمتن ذکر ایدوب بیوردیکه وتبارک الذی له ملک السموات والارض
وما بینهما وعنده علم الساعة والیه ترجعون یعنی اول کافرلر وصف
ایندکلرندن عالی و منزهدر اول اللهکم یرلر و کوکلر و یرله کوک اراسنده نکه موجوددر
و مخلوقات وارسه کلی انک خاص ملکیدر انده هیچ برکمسنک اشتراکی یوقدر و مجموع
انواع نعمتلرکه کوکدن یغمور انوب یرلردن بترلمکی حیوان غداسی اولورو کمی انسان
غداسی اولور بو مرزوقات کلی انک خزینه سندن تقسیم اولنور هر شخصک حیلاتی
و کفافی قدر خالق رازق مقدر قلمشدر تا قیامته دکن نه اولسر اول قیامتک
دخی نه وقت اولجغنی اول الله بلورکه تقدیر قلمشدر علم ازلده بو مجموع خلایقک
عاقبت دونوب وارجق یری اول حضرت الهیه دکه یوقدن وار قلدی کرو یوق ایلیسردر
اول یوق قلقدن کرو وار قلوب حضرتنه جمع ایدسر اول الله و یردوکی نعمتلرک شکرندن
سؤال ایدسر شاکرلری اوجماغه قویوب کافرلری طامویه قویسر و دخی بیوردی

ولا

یدعون

ولا یملک الذین من دونه الشفاعة الا من شهد بالحق وهم یعلمون •
یعنی بو مکه کافرلریکه الهی قویوب فرشتهلره ودخی غیریه طپرلر هیچ برسی بونلره
شفاعت ایدوب عذاب ایدن قورترمغه مالک دکل قدرتی یتمز الا مکر شول کمسنهلر کم
اخلاص ایله کوکلدن طانقلق ویردلرکه اول الله بردر شریکی یوقدر دیو انلر بیرینه
شفاعت ایدوب قورترلر بس چون بلندیکه الله تعالی راضی اولمدوغی قوللره شفاعت
قایدن ایتمز بس کشی کرک کم اولمزدن اوک عمل خیر ایله کندودن الهی راضی قیله
تا که کندو دخی شفاعته محل اوله تا شفاعتی بله و بوندن صکره کندو خالق
لغن ذکر ایدوب بیوردیکم ولئن سألتهم من خلقهم لیقولن الله
فأنی یؤفکون یعنی یا محمد بو کافرلر دخی بلورلر کم خالق مطلق
بزز اول کافرلرکم اول بوتلره طپرلر عاجز و ضعیفدر اکر بونلره صورسک
کم سزی کیم یرتدی زیرا حقیقتا بلورلرکم اول معبود طوتدقلری یرچیبدر دیرغکه
قادر دکللردر کلی یرتمق الهه لا یقدر اکا بجز انکار قلسونلر ضروری اقرار
ایدرلر و دخی بیوردیکم وقیله یا رب ان هؤلاء قوم لا یؤمنون •
فاصفح عنهم وقل سلام فسوف یعلمون یعنی بو کافرلر ایلی صنورلر
کم بو لوک بزی سرلرین و فسادلرین و جدللرین و محمد حقنده نه سویلدکلرین
بلمیا و رقیامتک علمی دخی بزم قتمزدهدر اول محمدک قوللرن دخی بلورز ایدر
یا رب اشبو نلر بر قوملردرکه ایمانه کلمزلر کفرلرده ثابت اولمشلردر یا محمد
قو بونلردن اعراض ایت بونلره صوابلو سوزلری سویله کم بنز اولا یقین زماندن
بلولرکه اشلرینه درحق کمک الندر اول وقت حسرتلرییهلر فایده قلمیا

سورة الدخان مکیة وهی خمسون وتسع آیات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

حم والکتاب المبین یعنی اول حق و حکیم مالک الملک حقیچون ودخی اول کتاب
حقیچونکه قرانده باطلی وحقی وحلالی وحرامی بیان قلمشدر انا انزلناه فی لیلة
مبارکة انا کنا منذرین یعنی حقیقتا اندردک بز اول قرانی بر کجده
کم اول قدر کجه سیدر انک برکتی مؤمنلر اوزرنه چوقدر بخلره اول کجه مغفرت

ورحمت اولور وقرآنی اولكجه اندردك دمنك معنسی بودركم قرآنك جملهسن
اولكجه لوح المحفوظدن دنیا كوكنه اندردك اول كرام سفره فرشتلر یكم
یزلدر اندن صكره جبرائیل آیت آیت وسوره سوره هر قضیته اولدقجه كرك اولان
آیتلری متفرق اندردی وبر روایتده دخی بودركم اول كیجیه دك اول ییل ایچنده
نقدر حكم اولسه انكیچی ییله دك انی لوح المحفوظدن دنیا كوكنه اندردی اندن
صكره قرشو قضیته اولدقجه آیت آیت اندرهی فی الجمله آیت معنسی بودركم حق
تعالی ایدر بز بو قرآنی اندردك اندن اوتروكم آنوكله قوللرمزی قورقداورز اولا
كه اوكوتلنوب اولكمرلرن ایمانه دونده لر ودخی بیوردیكم فیها یفرق كل
امر حكیم • امرا من عندنا انا كنا مرسلین • رحمة من ربك انه
هو السمیع العلیم یعنی اول كیجه قرآنی اندردك كروا اولكجه ایچنده
حكم اولنور بو یربوزنده اولجق محكم اشلر بو ییلدن كلسی ییله دكن نقدر
یغمور یغرسه قنقی یرده قزلق وقنقی یرده اوجوزلق اولسه ونه وقت اولسه
ودنیادن آخرته نقدر كمسنه كیدسه وقنقی ولایت خراب اولوب قنقی ولایت عمارت
اولسه وبلالر ومحنتلر نه چوغلسه بو كلی اول قدر كیجه سندن بریللق حكم ظهوره
كلوب براتلر یازلوب كمی جبرائیله وكمی میكائیله كمی عزرائیله اصمرلنور تا اول ییل تمام
اولنجه اول دفترلرندن یازلمش بولدقلری حكملری یرینه كتورهلر پس ای غافل بونه
غرور دركه كیجه كوندز كولكله دوشمش بو دنیا تشویشلری آروكی یاشوكه اوشمش
بر بارمق یالجوز بو بجه اروندا غولوزحمن یرسن ایچوك اول اعودن
شمشس آیلده صانورسنكه بول نعمت الوكه كردی تنعم ایدوب بیوب ایچوب
سمیرهدك نور اچلوب غفلت فراكولغی كوتورلیجك كوراسن اول اتدكلرك
تنعملر سكا راحت میدر یوخسه عذاب ومحنت میدر هیچ بونی خاطره بر قمرسن
كه بو ییللق دفترده اولكم اولك اولولردن یازلمش اولا بر ایلتوب بر هفته لك
عمرك قالمش اولا سن مغرور طول امل ایچنده دنیا عمارتنه مشغول ودین
عمارتنی خراب قلمغه مشغول بلمزسنكه كیجك كفنك بزاز دكاننده بوتمش حاضردر
ونابوتنك تختلری نجار دكاننده بیرلمش یغلو طورر نتكم سندن اوكدن كلو

الدانوب مغرور اولمش ایدی كل امدی كوزك آچ حالوكه مغرور اولوب الدانمه كم
عاقبت پشیمان یمیاسن شول قوش كبی كم دانیه الدانوب بوینی طوزاغه كچدی
عاقبت هلاك كلكه ایرشدی ودخی بیلكل كه حق تعالی ایدر بز بو حكملری وبو امرلری
كه اول كیجه بیوردق كلی بزم قتمزده دركه حكمی محكمدر تبدیل وتغییر اولنمز وقتی
ایرشدكنلین ظهوره كلور بر ساعت كرو قالمز اول كیجه ایچنده قرآنی اول حبیبمز
رسول الله سزه كوندردكمزی ربكوزدن بلوك كم اول الله سمیعدر اشیدر حقدن
باطلدن نه سویلرسكوز وعلیمدر بلور دكزلو واشكاره نه تدبیر ایدرسكوز ودخی
بیوردی رب السموات والارض وما بینهما ان كنتم موقنین •
لا اله الا هو یحیی ویمیت ربكم ورب آبائكم الاولین •
بل هم فی شك یلعبون • یعنی اولسزك سمیع وعلیم ربكوزدر كوكلرك
ویرلرك ویرله كوك ایچنده كلر ربی اولدر اكرانك برلكنه شككز
وكمانكوز یوغسه اعتقادكوز حقسه ارتق بر دخی معبود یوقدر الا انجق
اولدر كمی دلرسه دیر كورر كمی دلرسه اولدرر سزك ربكوز دخی سزدن اولوكی
آتالركوزك ربی وخالقی ورازقی اولدر بلكه بو كافرلر نقدر وعظ ونصیحت
ایدرسك اعتقاد اتمزلر شول شك وكمان ایچنده اول باطل اشلرنه طالوب عمرلرن
چورودرلر ودخی بیوردی فارتقب یوم تأتی السماء بدخان مبین •
یغشی الناس هذا عذاب الیم یعنی یا محمد بو قریش كافرلری یزی
بربلوب كتابمزه ایناممدلروسنی كرجك لمدلر منتظر اول سن دخی كوزت شول
كونیكم بولره كوكدن قزلق وقحطلق كله بولری اجلق عذابیله مبتلا قلاوز
كه اول اجلق عذابی ایكن ایچده جی عذابدر بو حق تعالی اولقزلغه قحطلغه دخان
دیبو ذكر ایلدی قزلغی دتونه وبخاره بكزتدی بونك مناسبتی اكی وجهله در
بری اولدركم قچان بر كشی غایت اجقسه یرله كوك اكا طومان كبی كورینور
دونر غایت ضعیف اولور وبری دخی اولدركم قچن یغمور یغمسه یرلر قورسه
اوتلر بتمسه یر یوزی هیت غبار اولور آدم ایاغندن وطوار ایاغندن وییل
اسدوكندن توز هوایه كوتورلوب بخار توتون كبی اولور روایتدر مسروقدن

کوه قلدره برکون برکشی مسجدده حدیث ایدوب وعظ قلورردی اکا بو آیتک معتسندن
صورەلر اول ایله خبر ویردیکم قچان قیامت کونی اولسه کوکدن دخان اینه اول
منافقلرك قولقلرن کوزلرن طوتەطولدره بتقمیلر وسوز ایشدەمیلر اما مؤمنلر
شول زکام ایرشمشی کبی اولا مسروق ایدر بو سوزی ایشدیوب واردم عبد اللهك قاتنه
کردم طوغری اوتوردی دیدیکم ای خلایق سزدن بر کمسنه تحکم بر نسنه صورەلر اکر کرچك
بلورسە خبر ویرسون اکر تحقیق بلمدوکی نسنه اولسه دسونکه اللّٰه بلور بو آیتك
تفتیشی بودر کم اول قریش قومی اول وقت رسول علیه السلامی یلانلدلر رسول انلره
یاوز دعا قلوب دیدیکم ای چلبیم بو مضر قومی اوزره بلاکی قتی قلی ویرو بولرم حق
تعالی اول بو سقلغی حواله قلدی مردار اولمشی یدیلر وکلبلری یدیلر اجلقدن
شویله اولدیلرکوکا بقجق کوزلرنه کوك اراسی دوتون کبی کورنوردی انوکیچون
حق تعالی دخان کونی دیدی بو بلایه مبتلا اولدیلر اول قومك اولوجلری ابو سفیان
وعتبه بن ربیعه وعاص بن وایل دیر لوب رسوله کلدیلر ددیلرکه یا محمد دیتکه دعا قل
کبزدن بو بلایی دفع ایلسون بز ایمانه کللم تنکم حق تعالی بیوردی رَبَّنَا اكْشِفْ
عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ • أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ
رَسُولٌ مُبِينٌ رسول دعا قلدیکه ای بزم ربمز بو قومزدن بو اجلق عذابن سن دفع
ایله کم بولر شرط ایدوب ددلرکم بدرستی بو عذاب کشف اولورسه بز مؤمنلردن
اولورز حق تعالی بیوردیکم بولره بو توبه ونصیحت قچان فایده قلسرکه بوندن
اوکدن بولره رسول کلوب بو وعدهلری خبر ویردی بولر انانمدلر حاشا لبودرکم
رسول کندولردنی ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ • إِنَّا كَاشِفُو
الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ یعنی بویلیکن دخی بولر اعراض ایدوب بوز
چوردیلردیلرکم بو دلودر نه بولورسه سویلر یعنی انلر اکی کشیدی ایلرو کلنلرك
تفتیشلرندن دفتر ایدوب اوقورلردی رسول علیه السلام انلره قراندن خبر ویروب
اولکی اتلرك تفتیشن سویلیجك بو ظالملر ایشدیدیرلردیکه اول خبرلرله
بسارەدن بو محمد ایشدیکلوب خبر ویرب دیرلردی رسوله اِنا نمو یلانلدلر حق
تعالی خبر ویروب بیوردی إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ •

طوتفولغرم

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ • یعنی نه بولردن سهل وقت
بلایی کوترسی اولورسوز بولر کرو تیز جك اوتلکی ایشلرنه دونرلر بولر عهدنکلر طایفه
دکلدر اما بز دخی بولن کرو دونسی اولورسوز اول عقوبتهکونی اکسونلرکه طوتسرز
یدرستی بز بولردن انتقام ایدسرز دیدوکی اول بدر کوندرکم انلرك اولولرنك کلسنی
رسولك قلجی النده هلاك ایلدی انلردن انتقام ایدب دوکلن برقیویه برقدردی
کفرلرندن اوتری بعضلر ددلرکم اولو طوتمقلق دیدوکی قیامت کوندرکم اندن ایدی
عذابله طوتسرزکم ایرق قورتلمغه امکان ومحال یوقدر ودخی دمشلرکم دخان
کونی دخی قیامت کوندرکم قچان سنلرندن بو خلایق چقسلر کوکدن دوتون کبی
دخان وطومان انوب خلایقی هپ قبلیه قرشو مؤمنلر زکام کبی اوله اما کافرلر
منافقلرك اغزلرندن وقولقلرندن کروب انلری ششره هر کافر بردوم کبی اوله
محشر کوننده پس اول وقت دیلر بو کافرلرکم ای چلابموزوای ربموز بزدن بو عذابی
کشف ایدی ویر بزی دنیایه الیتکه واروب اندن سکا ایمان کتورالوز حق تعالی
ایدرکم بولره بو اوکوتلمك نه فایده ویردکم بوندن اوك بولره رسول کلوب بو خبرلری
دکوردی بولر اکا اجابت ایدب قبول ایتمدلر شمدیکه یقین کوزلریله کوروب بلدلرسه
کرو دنیایه رجعت دلرلر اکر بز بولری کندوزعملریجه کرو دنیایه رد ایدرسه وز
دخی همان بیاغی ایشلرنن اولسرلردکم بولر یلا بخیلردر ودخی حق تعالی بیوردیکم
وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ⁘
أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ یعنی یا محمد سنك
قومکدن اوکدن فرعون قومنی دخی بو عقوبتله مبتلا قلدق انلره دخی بزم قتمزدن
بر رسول کوندردك کم اول بزم حضرتمزده کریم لردندرکم اول موسادر کلوب انلره
ددیکم یا فرعون ویا فرعون قومی بو اللّٰه قوللری طیبنی زحمتدویرك بو بنی اسرائیلی بکا
تسلیم ایدب کلوك بنم دینمه کرك بکا متابعت قلوك کم بن سزه رسول امینم بکا
وحی کلمزدن اول دخی بن ایچوکوزده بم بندن بر فعل خیانت کورمدلر بوکون
بکا بیله تهمت ایدرسز بن کندمدن کلمدم اللّٰه قتندن کلدم وَأَنْ لَا تَعْلُوا
عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ یعنی اول اللّٰه امرندن مخالفت قلمك

وانك برلكنه اعتقاد ايب اكا عبادت قلمغه تكبرلك قلمك وفساد لره مشغول
اولمك بن سز ظاهر مختلرله كالدكم كوردكوز يعني عصا اژدها اولمق والنی بقاسنه
قويوب كرو چقرمق اق يودكبی چقرمق ودخی بولره بكزر نسنلر وَاِنِّي عُذْتُ
بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُونِ • وَاِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاعْتَزِلُونِ •
يعني بن صيغنم اولتكريه كم بنم دخی سزك دخی رتكوز اولدركه بنی صقليه شوندن
كه سز بكا زبان دكوره سز يه خود اولدراسز اكر بكا ايمان كتورب مطيع اولورسكوز
اكی جهانده سلامت اولدكوز بنی كوچك لمیجك اولورسكوز بندن ايرلك كورسز حالت
نته اولا فَدَعَا رَبَّهُ اَنَّ هٰؤُلَاۤءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ يعني يا رب بولر مجرم قومدر بكا
مطيع اولوب سكا ايمان كتورمزلر بنی بو ظالملردن سن قورترغل پس حق تعالی بيوردی كم
فَاَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا اِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ يعني حق تعالی وحی قلدی دیدیكم
يا موسی كیجه نك اولندن اول سكا ايمان كتورن قوللرومی آلغل سفره اتكل تا كم اول
فرعون دخی لشكريله سزك ازكوزجه سزك اردكوره اویه كورنه سز دخی اكا نه عذاب تقدير
قلمشوز پس موسی حق تعالی تقديريله اول بنی اسرائيل قوميله كه اكا ايمان كتوروب
متابعت قلمش ايدی كیجه نك اولنده كه فرعون قومی اويقويه وارمشكن جميعن
الوب سفر قلدی شام طرفندن يكا چون كلوب نيلك كنارنه ايرشدلر الله تعالی
بيوردی كه يا موسی عصا كله اول صوبی اورغل موسی نيل صوبنی عصا يله اوردی
صو يارلوب قرو يراچلدی موسی قوميله كروب كچدلر موسی دلديكه اول صوبی اول
كلبن عصا يله اوره كروه قرشه تا كم فرعون كلوب كچمكه يول بولميه حق تعالی
كرو وحی ايدب بيوردی وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ •
يعني يا موسی اول دكزی اورمغل شويله اچوق كيك قرو يول اولوب طورسون
كه فرعون قوميله كروب اكا غرق اولسلر كرك چون فرعون يلديكم موسی كندو
قومنی آلوب كتمش لشكريله اردنه دوشدی موسی نيلی كچوب كندو قوميله اوتورمشدی
فرعون دخی نيل كنارنه كلدی بقدی كوردی صو بر يكا طاغ كبی اولمش يغلمش طوردر
اراسی قرو اولوب يول اولمش دلديكه كره لشكريله كچه بولر ايغرلره بنمشلردی نتقدركه
دیدم كوردلر بوی اول صويه كرمدكچه جبرائيل حق تعالی دستوريله بر عرب صورتندن بنوب

كلدی

كلدی بولرك اوكنجه صويه اوغردی بريونه بنمشدی اول ايغرلر دخی اوليوندقو توسنه
اردنجه صويه كردلر تمام شول كلسی كره وكی وقت حق تعالی دستوريله اول طاغ كبی
يغلمش صوالرك اوزرنه يقلوب اوغرادی مجموعنی الننه الوب بوردی هلاك
ايلدی اول باغلری وبوستانلری وكوشكلری وسرايلری كلی يرنده قالدی نتكم حق تعالی
بيوردركم كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ •
وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ • كَذٰلِكَ وَاَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا
اٰخَرِينَ يعني اول فرعون قومی غرق اولوب نیجه بوستانلر واقرار مقلر
واكنلر وسرايلر وبورتلر جمله يرنده قودلر ودخی اول چوق مالر ونعمتلركم انوكله
تكبرلك ايدب تنعم قلورلردی ناچار هپ يرنده دوكوب كتدلر بزه عاصی
اولدقلری چون بز انلری قهرمزله ملكلرندن ومالرندن چقردق انلرك صوكن
بنی اسرائيل قومنه ميراث قلدق كلوب يورتلرنه اوتوردلر عورتلرنه مالرنه
حاكم اولوب تصرف قلدلر پس عقلی اولان كرك كم بو حالتدن كندويه عبرت الوب
اوكوتلنه كندو حالنه مغرور اولميه بو عزت وبو منصب لوسن دايم اوله صنيه
بو دنيا منصبی لده يكن انوكله باقی ديرلك وباقی منصب كندويه حاصل قلد
شويله بلدكم بو دنيا بر دكزدر النده اول منصب ودنياسی بر طوز قدر وكندو
براوجی در بو دكز كنارنه كلمشدركه اول طوز اغله بو دكز ايچندكی جواهرلردن
آلوب كندويه برنسنه حاصل ايدكم كندويه ابدی بايلق حاصل قله اما بر
نیجه كشی نفس هواسنه مبتلا اولمش اولدكزه اغ براغوب دايم بالغن اولركه ييوب
نفسن سمرده وبر نیجه كشی دخی همتن بوجه طوتوب بالق آرزوسندن كچمشدر
اغ براغوب دايم صدق اولركه اچنده اكا درلو درلو حاصل اولوب انوكله درلو
مقصودلر حاصل اولوب يرنه كله پس انلركه منصبن ولذتكی مالجو غزين كرو دنيا
عزتن ودنيانك نعمتن ارتورمغه الت وطوزاق ايدتمش اول بالق اوجسدر
كم هوای نفسدن كچمز اكا مبتلا اولمشدر ابجوده وجواهرده رغبتی يوق اما اولكه
دنيا منصبن الت وطوزاق ايدنوب اخرتن حوريلر وكوشكلر وتختلر وتاجلر
وحللر وباغ وبوستانلردن فارغ اولمش عقلی اولنه بو قدر سوز كفايتدر كه فهم

ایدیب بوندن زیاده سوزلر اکلیه ودخی بیوردیکه فما بکت علیهم السماء والارض
وما کانوا منظرین • بو آیتك معنسنده ابن عباس رضی الله عنه ایدر هر
مؤمنك کوکده قپوسی واردر اندن انك یوقاری عملی وطاعتی چقر واندن انکا رزق انر
اول مؤمن وفات قلسه اول قپوکه کوکده در انك طاعتی چقردی قرق کون اول انوکچون اغلر
وبعضلر دیرلرکم کوك اهلی ویر اهلی انوکیچون اغلرلرکه انك کوکلره طاعتی چقرا ولدی دیو
اول اغلاز قلدوغی وذکر اتدوکی یرلر اسوزقالدوغنه پس حق تعالی خبر ویردیکم اول
فرعون قومی بر قومدرکم انلرك هلاکی اولدقلریچون نه کوك اغلرونه یر اغلرونه بولره
عذابدن مهلت ویرلور بو آیتك اشارتی قلوردکم مؤمن مطیع قوللر الله قتنده حرمتلودر
وکرامتلری وار ویرکوك انوکیچون قرق کون ملول ومحزون اولوب اغلرلر فاسق وفاجر
ومنافق وظالم قوللرك الله قتنده عقابی وعذابی واردر انلرك اولومنه برکوك اهلی شاد اولورلر
دنیادن بر فساد اهلی اکسلدی دیو والله تعالی حضرتنه بر معصیت قپوسی باغلندی دیو
پس عاقل اولدرکم کندولری صالحلردن قله الله قتنده ویرکوك اهلی قتنده دخی دشمان
طوتلوب عذابه کرفتار اولمیه ودخی حق تعالی بیوردیکه ولقد نجینا بنی
اسرائیل من العذاب المهین • من فرعون انه کان عالیا من
المسرفین • یعنی چون اول بنی اسرائیل قومی بزم رسولمزه مطیع اولوب بزه
ایمان کتوردیلر وکتابمزه اناندیلر بز انلری فرعونك قتی جور ایدجی عذابندن قورتردق
که آنلر اوغلنجقلرین اولدروب قزلرین کندولره قول اتکه النقیورلردی واولولرنه سخت قتی
ایشلر ایدیب بلا قیلورلردی ویدرستی اول فرعون ظالملرندندی ومتکبرلردندی
کندوسنی اولوکوریب حددن کچدی انوکیچون انلری هلاك ایدیب بنی اسرائیلی انك شرندن
قورتردق شکر حق تعالی بیوردی • ولقد اخترناهم علی علم علی العالمین •
وآتیناهم من الآیات ما فیه بلاء مبین یعنی بز اول بنی اسرائیل قومنی
اوزندو قلوب کزیده ایتدك کندو زمانلرینك قومنك اوزرنه زیرا بز ازلدن بلوردك
انلر اوزندو اولمغه لایقدی بز انلره درلو درلو علامتلر ونشانلر ویردك کم بزم برلکمزی
حق بلوب مطیع اولدلر زیرا اول آیتلر ایچنده بزم ازلدن علممزده کزلی حکمتلر
آشکاره قلجاق نسنلر واردی اندن اونری دکزی موسی به اکی یاردق وعصای

اژدها

اژدها قلدق دخی بونك کبی نجه عجایبلر کوستردك تا منکر وکافرلر کیدر ومؤمن مطیع کلدر
ظهوره کلهچون فرعون قومیله اهل انکاردن اولدلر انلری هلاك قلدق وموسی قومیله
مطیعلردن اولدلر انلره نجات ویردك اول منکرلرك یورتلرنی انلره میراث قلدق
بوندن صکره حق تعالی ذنوب مکه کافرلرنی ذکر ایدیب بیوردی ان هؤلاء لیقولون
ان هی الا موتتنا الاولی وما نحن بمنشرین • فأتوا بآبائنا ان
کنتم صادقین یعنی بو مکه کافرلری دیرلرکه بزم بو اولمکلکمز دکلدر
الا همان شول بر اول اولدکمزدرکه اولورزکین رزا ایدوق قوپمازز اندن صکره دخی
یا محمد سکا دیرلرکه بز کرو قوپارز دیدیککوکزده اکر کرچکسوز کتورك امدی
اول آتالرمزی دیرکورك کوره لم حق تعالی بیوردی اهم خیر ام قوم تبع
والذین من قبلهم اهلکناهم انهم کانوا مجرمین •
یعنی یا محمد بو سنك قومك مکلی خیرلودر یوخسه تبع قومی خیرلودر انلری بلا ایلدکلرندن
اونری هلاك قلدق ایلی صانورلر بولرکم هلاك قلمیاوز شویله سلامت قورتالور
حق تعالی بو آراده تبع قومنی کدوغی اندن اوتروردرکم انلرك هلاکی اولمقلغی بو
مکه قومنه بیلنیدی چونکه زمان کچشدکلدی بو تبع دخی اول قومك پادشاهلریدی
اول تبع شعیب پیغمبره ایمان کتوروب مسلمان اولمشدی اما اول قوم اکا متابعت
قلموبچون بله ایمانه کلمدیلر حق تعالی اول قومی هلاك ایلدی اندن اونروکا الهه
شرك کتوروب مجرملردن اولدلر بوندن صکره حق تعالی بولره کندونك عظمتندن
وکمال قدرتندن خبر ویردیکم بولر انوکله برا وکوتلنوب اول غفلتدن اویانلر
وانك برلکنه کوکللرندن بر رغبتی قوپه ودخی بیوردیکم وما خلقنا السموات
والارض وما بینهما لاعبین • ما خلقناهما الا بالحق ولکن
اکثرهم لا یعلمون • یعنی بو کافرلر بو کوکلره بو یرلره نظر قلوب
بولرك بر آدلمغنده بر فکر اتمزلرمی بو کوکلری وبو یرلری وبولرك آراسندغی بو
کلی موجوداتکه یرادلمشدر بز بولری عبث یره یرتمدق کم بولردن بر فایده وبر
منفعت اولمیا یاخود انده بر اسرار وحکمت اولمیا بلکه بولری بز یرتدق که بو آدم
اوغلنلرنه عبرت ایچون یرتدق که اندن بزم عظمتمز اکلیلر وبولر بویله محکم طورد

تبدیل وتغییر اولمادوغندن بزم وحدانیتمز بیللر ودخی بولری انوکیچون بو تندق
وکوکدن کتاب اندردک که انك ایچی طلو امر ونهی اوله بو یرق طوتوب طاعت ایده
ونفسنی کاهدن یعنی اول اجماعه لایق اولا وبو یرق طوتمیوب معصیت قلن طامویه
مستحق اوله لکن بو خلقك چوغی بو نسنه دن غافللردر بلمزلر که بو یر کوك نه نسنه دن
اونری ونه مصلحتدن اونری یرادلدی بر نظر عبرت قلوب فکر ایلمزلر کندولری
غروره براغوب هوا نفسیله عمرلرن ضایع ایدرلر بوندن صکره کرو تهدید ایدوب
بیوردیکم **إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ** یعنی انلرکم بو یرلره
وکوکلره باقوب بزم عظمتمز وقدرتمز اکلیوب ایمان کلمزلر حقیقتا بلسونلر
کم اول فصل کونی بولرو کیچون وعده لنمشدر که جمیع اولکلری واخرکلری انده
جمع اولسرلر اول قلدقلری عمللرك جزالرنی بولسرلر حق تعالی قیامت کوننه
فصل کونی دیو ذکر ایلدی یعنی ایرلمق کونی اتا اوغلندن وقرنادن و
قرداش قرداشدن وارعورتندن ودوست دوستندن ایرلجاق کوندرکه
هر برینك کندو قیوسی اوله بس اول کون نه کوندر حق تعالی بیان ایدوب بیوردیکه
**يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ • إِلَّا مَنْ رَحِمَ
اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ** یعنی اول فصل کونی اول کوندرکه هیچ بر دوست
بر دوستدن ویا بر یا قنجاق قوم کندو قبیلسندن شفاعتیله نصرت ایدوب
حق تعالی عذابن دفع اتمیه بلکه کندو نفسن دخی قورترمغه چاره بولمیه الا
مکر شول کمسلر شفاعتیله قورتره کم انلره حق تعالی نظر عنایت قلوب رحمت
اتمش اوله اندن اوتریکم انلر دنیاده اللهك برلکنه ایمان کتوردب انا ذکر کرو
اول ایمانلریله اخرته کیدلر انلر بر بورنه شفاعت قلوب عذابدن قورترهلر کم اول
پادشاه عزیزدر یعنی حکمی غالبدر کافرلرن عذابله انتقام اتمکه ودخی رحیمدر
مؤمنلری اسرکیوب عفو اتمکه ودخی بیوردیکم **إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ • طَعَامُ
الْأَثِيمِ • كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ • كَغَلْيِ الْحَمِيمِ** یعنی اول فصل
کوننده بزه مطیع اولمینلری طامویه قویا وز یدرستی اول زقوم اغاجی که
بزطاموده انی بیتدق یمشی اول عاصیلرك طعامی اولسردر شونك کبی یمشکم

یجك اولنور انلرنك ایچنده شول ارمش توج وقلای کبی اولا قینیه وشول اسی صو قزن
ایچنده قینیدقلین تاکه ایچلرن طوغریوب ایچرودوکه واول زبانیلره حق تعالی بیوره
**خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ • ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ
عَذَابِ الْحَمِيمِ • ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ • ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ •
إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ** • یعنی طوتك ای زبانیلر اول
ابوجهلی واول ولیدی وعتبهٔ وشیبهٔ وانلره بکزر عاصیلری بزه ایانمیوب
کتابمزی یلان طوتدیلر ورسوللرمزی ایختدیلر سورك بولرك هلسنی اول جحیم طاموسنك
اورتسنه دلردن لمز عنقله اندن بوزلرنك اوزرنه براغوب تا اول بوزلرنی یردن
ایروغه دوندب عبادت اتدکلرنك وشرك کتوردب کفر سویلدکلرنك جزاسن بوللر
ودخی اول غایت قینتمش اسی صولری باشی اوزرنه دوکوب واکا دیك کم ایمدی
طاتغل بو عذابلریکه سن دنیاده کندو اعتقادکده کی عزیز ومکرم کشیدك دیردك
بو مکه بلادنده بندن عزیز وشریف کمسنه یوقدر عار ایدردك که اول رسوله متابعت
قلیدك اول رسولسنی بو عذابله قورقودب خبر ویردی سن اکا ایانمیوب کمان
قلوردك بو اشبو عذابلر اول عذابلردر که سز دنیاده بوکه شك ایدب انکار قلوردکز
اوش اول انکارك عاقبتی سزی بوکا ایرشدردی که ابدی بو عذابده قالسرز نه الوب
قورتله سز نه جیا تکوزدن سزه منفعت اولا حق تعالی اول عاصیلر وظالملرك تفتیشن
بیان قلدی شمدی تهدیدیله بوکز اول مؤمنلر ومطیعلرك مرتبلرن ذکر ایدب بیوردی
**إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ • فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ • يَلْبَسُونَ مِنْ
سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ** • یعنی انلرکم بزم برلکموزه ایاندیلر ورسوللرمزی
کرچکلیوب اندردکموز کتابله عمل ایلدیلر شرکدن وکفردن یری اولوب کندولری
کناهلردن یغدلر انلر یارن اخرتده اول امینلك مقامنده اولسرلرکه اول وجماقدر
اول یوجه کوکلومنزللرده اوتورب عذابدن وبلالردن ودوکلی زحمتلردن
واولمدن امین اوللر واول کوکشکلرنك چوق ریالری بوستانلر اوله انواع
یمشلریله باغلری بوستانلری بتمش اوله واول سودن وبالدن وخمردن وصودن
که اول صو بیمز قوقمزاری صودن ارمقلودن ایچلر واول سندسدن استبرقدن

طوتلر كيلر تختلر اوزرنده بربرنه قرشو اوتوروب صحبت برله تنعم قيلارلر هركز انلره بر
ملالت وبر تشويش عارض اولميه سرور ابدى ايچنده باقى اولالر كذلك وزوجناهم
بحور عين • يدعون فيها بكل فاكهة امنين يعنى انلره بو
ذكر اولنان اجماق مرتبه لرنده حوريلر جفتلنديرورز كه يوزلرى غايت اق و
بكقلرى قزل و كوزلرى كوركلو اوله بدنلرنك نازكلكى اتلمش يمبوق كبى اوله
ودخى هر درلو يمشدن كه اول اجماق ايچنده اذزو ايدوب طلب قيلالر همان اول ساعت
ايچنده حاضر اولا بو كلسيله دوكلى قورقولردن امين اوللر اولطام اهلنه
واقع اولان زحمتلردن هيچ برسى بولرى يول بولميه نتكم حق تعالى حضرتى بيوردى
لا يذوقون فيها الموت الا الموتة الاولى ووقيهم عذاب
الجحيم يعنى اول اجماق اهلى اجماق ايچنده هركز الم طتميالر الا شول الم
كم دنياده طاتمشلردى اندن صكره ابدى اولم اولميا ودخى اول جحيم عذابلرندن
حق تعالى انلرى صقليه كه هركز سرورلرى زايل اولميه ودخى بيوردى يكه
فضلا من ربك ذلك هو الفوز العظيم يعنى بو اجماق اهلى اول
ابدى نعمه واصل اولوب عذاب جحيمدن صقلنوب سلامت اولدوغى يا محمد
سنك فضلكدندر بو دكل كه كندولرك استحقاقى قيله اوله زيرا كه حكمى طوتنلره ربك
بونك كبى اولو نجات كامله روزى قلويدر پس بو كلام اكا اشارت قلورکه كشينك
عملى كشيه البته اجماق واجب قيله بلكه واجب قيلان حق تعالينك اولو وعدى
سيبدر كه علم ازلده سبقت قلدى طاعت اشلينه طاعتنى عوضى كرم و فضليله
اجماق ويره مخالفت قلوب معصيت اشلينلرى عدليله طامويه قويه پس
تقدير تبديل اولمز و بو وعده خلاف اولمز نتكم قولك سنك بو برعك طوتب
اشك بتورمكله البتده سنك اوزركه حق تعالى واجب قلمز كه اجرته طوتلمش كبى
قرشو اشلدكجه اكا حق ويره سن همان حقى ولدكم يا ايحاق واج قوميه سن
اكسوجكن قبوره سن حق تعالى دخى قولك دنياده مصالحن قيوروب بوجه
انعام واحسان اكا ايرشدره كم عمرى اولدقجه طاعت قلسه اول صغلق نعمتنى
الكوب شكرن بونه كتورمز خصوصا كه بو كرم قلون نعمت كه قولوبرلدى بو اسلام

نعمتدر

نعمتدر اكر بيك ييل عمرى اولوب كشى طاعت قلسه انك شكرين يرينه كتورميه سن
خود اللى التمش ييل عمر ايچنده نقد طاعت ايدن بنكه انو كله نعمتلرك شكرى اودنه
دخى اجماق الا سن پس معلومدر كه حق تعالى كشيه دنياده دخى اخرتده ويردوكى
كندونك فضل واحساندندر بزم اكا استحقاقمز يوقدر ودخى حق تعالى بيوردى كيه
فانما يسرناه بلسانك لعلهم يتذكرون • فارتقب
انهم مرتقبون • يعنى يا محمد بز بو قرانى سنك قومكه كلمز قلوب
كرو سنك دلكجه اندردك تاكم اشديب فهم ايدلر بلكه بو تك يلاغتى و
فصاحتى انسان كامله بكرمزانى بزم حق كلامز اولديكه انو كله اوكونلنوب
كندولرى عذابه يديبدن قورتره لرجون بولرسكا اوبمدلو بزم اولدكا بزى يلانلدلر
اكادونوب منتظر اولوب طوررلركه سن اولسن انلر قورتللر نتكم انلر سكا كوز طوترلر
سن دخى انلرك هلاكتده منتظر اولوب كوز طوتغل كم بز دخى كوررچه هلاك
ايدرز پس بو كلام دخى اكا اشارت قلور كم هر كمسكم سكا يا وزصنا انك
اشتى الهده اصرله حق تعالى يرينه كتوررسنك حقكى اندن الى ويرر ضايع
اتمز روايتدر عبد الله بن عيسى دن كه خواص قراندن كلمشدر كه بو دخان سورهسنى
جمعه كيجه سنده اوقسه اعتقادن كوركلو ايدب ثوابن الله دن اومسه صباح
اولنجه يرلغنمش طورو كله ان شاء الله تعالى والله اعلم

سورة الجاثية مكية وهى ثلثون وسبع ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حم تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم حم معنيسى يوقروده بيان
قلدق تكرار بيان قلمغه حاجت دكل يعنى حق تعالى بيوردى كه اشبو كتابكه قرانذر اندرلمشدر
اول الله دنكه حكمى غالبدر حاكم مطلق اولدر نجه دلرسه حكم ايدر بوماتعى ودخى بيوردى كيه
ان فى السموات والارض لايات للمؤمنين يعنى يدرستى بو كوكلر يرلر دلن طفلر
دره لر واغجلر وارمغلر وكوكزلر وانواع درلو مختلف اوتلر و چچكلر و يمشلر و بولردن
غيرى دخى نكه وار عجايبلر كلسى ظاهر لبيللر و نشانلردر حق تعاليلنك وحدانيتنه وكمال
قدرتنه دلولر كه بو قوللر الله تعالايه ايمان كتوروب مؤمن اولالر كفر وشركه بجا سنتندن

كندولری پاك ایوب اریدن لر و دخی بیوردیكم وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ
آيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ یعنی حق تعالینك وحدانیتنه یالكز اولادكر اولنان دكل بلكه
سزی یرتمقده دخی اولو نشانلر واردر اتك بر لكنه كه بر طمله صویی انابلندن صنرب
چقردی اكی یول یولندن چوب انا رحمنه یرتدی اندن اول صویی قانه دوندردی وقانی
بر پاره ات ایلدی اندن اكا یرلو یرنجه اعضالرن دوزدی وقرنی ایچنده بونجه عجایبلر
یرتدی اویكن بغر ویورك ویوكرك واوددوقا وق ویغرسق ومعیده دخی آتیله
دری اراسنده طرلو وسكرلر یرتدی بوبدنه تركیبی انوكله دوزلوب اونور مغه
طورمغه اسان اوله وسوكوكلر دخی یرتدیكم انوكله قایم اوله فی الجمله بو ادمده
یرادلن عجایبلری هپ سویلر سوز آنی یازمغه نه قلم یترنه كاغد بوقدر اشارندن
عاقل اولنلره یا قیسن دخی اكلر بو عجایب حیوانلر كمی اسنی كمی وحشی عجایب اشكال
وصوز اوزرنه یردطمله صودن یرتمشدر صدقی ویقینی اولنلره عبرت ودلیلدر
كلسی حق تعالینك برلكنه وقادرلكنه نشاندر و دخی بیوردیكه وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ یعنی بو كجه قراكولغی كلوب جهانه طولدوغی وكوندن نورن ظلمات
پرده سیله بورذكی واندن صكره كوندز ایدنی لشكری یوصودن كلوب قراكولق
لشكرن صیوب قودغی جهانه كوندن نوریله منوراولدوغی وكاه كجه قصه لوب
كوندز اوزادوغی وكاه كوندز اوزایوب كجه قصلدوغی بوكلی دلیلدر روشن
كه الله تعالی بردر وبكذ شی یوقدر و دخی بیوردیكه وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ
مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ آيَاتٌ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ یعنی شول یغمورلركه الله تعالی كوكدن اندرر قوللرنه یردن
واغجدن رزق بتورركه سبب اولور ویوا الملشن قروش یرلری انوكله كروانوكله
تروتازه قلور و دخی اولیللركه اسدرر بعضسی رحمت یلیدركه اسر قوللره
رحمت ونعمت حاصل اولور وبعضسی عذاب ومحنت یلیدركه اسر بونجه ولایتلری
خراب ایدر واهلنی هلاك ایدر كاه جنوبدن شماله اسدرر نه دلرسه اشلر
عقلی اولان قوم بونی اكلر بلور انكاری كوكلدن چقرب یرینه اقرار قودسر كشلكی
ترك ایدب یرینه اسلام و انقیاد قور و دخی بیوردیكم تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا

عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ یعنی اشبو كلی ذكر اولنان
سنك ربك وحدانیتنك نشانلری وعلامتلریدركه یا محمد جبرائیلی ویربدك
سنك اوزركه اوقور اول قرآن حقدركه اكا ریب وكمان یوقدر بو سنك قومك
حق تعالینك كلامنه تصدیق ایدب ایمان كتورمیجك بوندن یك كمك كلامنه تصدیق
ایدب بونم كلا مزی یلانلرلر وَيْلٌ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ • يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ
تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا
فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ یعنی یا محمد اول ویل دردسنده هلاك كلك حاصلدر
شول كمسلره كم بونم كلا مزی یلان یلنجلردر فاجرلرعاصیلردر اشدرلر بونم ایتلرمزی
كم انلرك اوزرنه اوقنور اتك حكمندن اعراض ایدب یوز چوررلر شویله صنا سنكم
بو لرانی اشتمدلر مثلنه خبرویر یا محمد سن انلره اول فعللرنك جزاسی بو عذابله
كه ایدیدر قتی اكم ایدوب انجدیجیدر بو ایتدن غافل اولنلره حقه بودركه الله
تعالینك كلامن اوقیوب بر اشدب اشتمزاورسه اندن كوكلنه بر تور قورقو واقع اولمز
اللهدن قورقمسه حق تعالی كلامن استخفاف ایدب یبنی طوتمش اولور انك كلامن یبنی
طوتمق كفردر نعوذ بالله كفر صاحبنی طامودن چقرمز پس مؤمن عاقل اولدر كه الله تعالی
حضرتنك كلامن اشدجك اكا تعظیم ایدب اللهدن اوتنه قورقه كاه اولحق اشلردن
الهی چكه توبه واستغفار قلوب طاعته وعبادته بونله دلرسه كندوی بو خطردن
قورتره ودخی حق تعالی بیوردیكه وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا
أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ یعنی نجان بونم كلامزدن اشتسه كه قرآندر
مسخره به الوب دسه كه بودخی شول رستم واسفندیار سوزلری كبی بر حكایتدر بوكم
كانه اعتبار ایتمیوب دسه والتفات قلمیوب نه دلرسه اشلسه بو فعللرنك
جزاسی وحاصلی اولور انلره انك كبی عذابلركم صاحبنی قتی خور قلور و دخی بیوردی
مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ یعنی بو بونم ایتلرمزه استهزا
قلنلركه الیلده نن جهنم واردر اكا كرنلرك عذابن اول كسب ایدب جمع مال
قلنلرك ما لجوغزلری یا خود اوغلی قزی انی اول عذابدن قورترمغه چاره سی اولمیه

واول اللهدن غيري دوستطوتن اولى عذابدن اني منع ايدن ميه اتلره عذابك اولوسى
واقع اولا قورتلمغه هيچ اميد قالميه ودخي بيوردي كه هٰذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا
بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ يعني اشبو قرآن هاديدر حتى باطلدن
وهدايتي ضلالتدن سچيدر شول كمسنه لر كه كافر اولوب ربلرينك كلامن انكار
قيلدلر انلره آخرتده قتي اينجدجي عذابلر واردر عقلي اولان قرآنه اعتقاد ايدوب هدايت
بولور طوتر ضلالته دوشوب شيطاني يار ادنميه شيطان كيشي مغرورلق ايله
دنياده هلاك قيلور صرقدر هلاك ايدر اول صنور كندويي كوركلو اعتقاد ايله
خيرلو اشلرده بولور بيلمز كه كندويي ايله مهلكيه يترمشدر صنمدوغي يردن هلاك
اولور بس بونده صكره الله تعالى كندو نعمتلرن ذكر ايدوب بيوردي كه اندن بر عبرت
آلوب انصاف كالر اول انعام ايدن منعمك خدمتنه مشغول اولالر اللَّهُ الَّذِي
سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ يعني اول اللهدر او لكم دكزلري مسخر قلدي تا كه انك بيوريغيله
انك اوزرنده طاغ كبي كميلري سورب اچندكي متاعلرله اقليمدن اقليمه النوب
غرقدن صاقليوب مقصودلركوزه اولاشه سز انوكله حق تعاليدن رزقلر و
احتيلر طلب ايده سز اوله كه اولسز بو لطفي و بو انعامي اشلينه شكر ايدوب اول
نعمت حقين يرينه كتوره سز تا كه حق تعالى اول نعمتلر كوزي دخي زياده قلي ويره ودخي
بيوردي كه وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ يعني دخي اول اللهدر كه سزه كوكلرده كي
ويرلرده كي مخلوقاتي سزه مسخر قلدي اي كنش و يلدزلر كلي فلكلرن وزنله مقدارله
سيو ايدوب سزك مصالحكوز يرينه كلور كاه ربيع فصلي كلور اوتلر بتر كم حيوانلر اوتليه
اندن سد حاصل اولا اولسددن درلو درلو طعاملر باغ و بو غرت كبي و [illegible]
دخي بونلره بكزر نسنلر واردر ودخي چچكلر اچلوب يربوزي زينت بولور و اغچلر
باشي بودا ملا قلوله نقل اولوب بزتور تا كه او چچكلردن اول اروجقلر سزكچون
انك كبي لذتلو باللر دوزرسزه اندن شفا اولوب چوق منفعت حاصل اولا مؤمني باقوب
كيجه قراكولقلرندن قورتله سز اول اغچلرندن چچكلرندن دخي درلو درلو يمشلر بيوب

انوكلم

انوكله سزي بشلندردم عقلي اولنلر بولردن عبرت حاصل اولالر اكثرلر كم اول بولري
اولمش قوري يردن و اغجدن وجوده كتورن پادشاه سزه الوب فنايه وارر قتدن صكره كرو
ديو كوره هر بنه عملنه كوره جزا قله خيرنه و شرنه كوره بوندن صكره ياي فصلي كوندردر
كم كون انك حرارتي يره برغا اول سببله بو يردن يتن داتلر اوزرنه باش طوتوب اون
بغليه و اغجده يمشلر كوينيه و بوستانلرده قاوون و قاربوز و خيار ايرشه واندن
صكره كوز فصلي كلوب اول حاصللري ديروب ديوشره سز انبار ايدوب صقليا سز تا كه
انك اردنجه قيش فصلي كله اني دخي حاصل ايرشنجه زواده ايدوب هر برينك شكرن
قلوب اولسره نعمتلر ويرن اللهه عبادت قلاسزهم بو فصللرده واقع اولان احواللردن
عبرت آلوب اول استيلردن وصوقلردن طامو عذابلرن اكاسز تا كه ايچو كوزه بر
قورقو حاصل اولا طاعته و عبادته شوقكوز و رغبتكوز آرته في الجمله سوز چوق بس
بوني اكلمق كم يرده و كوكده هر نكم حق تعالى يرتمشدر كلي سزك مصالحكوز ايچوندر
و سزه جميعسي انك حكميله مطيع و منقاد اولمشدر نه دلرسكوز اشلرسز بو كلي سزه
فضل و رحمتدر و بونك ايچنده چوق دليللر وار شول كمسنلره كم انلر فكر اهليدر
فكر ايدوب حق تعالينك وحدانيتن و عظمتن و قدرتن اكلرلر و كندولرك عاجز
و ضعيفلغن اكلرلر انك عظمتنه كوره خدمت قلورلر اما تفكر قلمق حق تعالينك
يرتدوغي نسنلرده روادر اما اللهك ذاتنده و صفاتنده (تفكر اتمك) روا دكلدر نتكم رسول
اما صفاتندن تفكر اتمك روادر
حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي تَفَكَّرُوا فِي الْخَلْقِ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي الْخَالِقِ
يعني بويردلمشده فكر ايدب اول يرادنك عظمتن و قدرتن اكليباسز و اول يرادنك
فكر ايلمك كه شيطان سزي غلطه براغوب كفره اولشدره زيرا رسول عليه السلام
بيوردي كم شيطان سزه كلوب ايدر كم بو كوكلري كم يرتدي ايدر الله يرتدي و يرلري كم يرتدي
ديركم الله يرتدي ودخي ديركم اللهي كم يرتدي قچان سزدن بر كوز بو فتنه يي طويسه
دسونكه بن ايمان كتوردم اللهه و انك رسولنه اندن صوليانه تو كورم شيطان
اندن منع اوله ودخي بيوردي كم قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ
اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ بو آيتك اينمك لكنه سبب بو ديديكم
مكده قريش كافرلرندن برسي حضرت عمره سوكدي قصد قيلديكم اني طوتوب عقوبت قله

حق تعالی بو آیتی گوندردی دیدیکم یا محمد شول کمسنلره کم حق تعالینک عقوبتندن قورقمزلر
کم انلردن الروکی قوم هپ عقوبتله هلاک قلدی سن انلری بزه قو تا که بز هر برینک عملنه
کوره آخرتده جزا قلاوز اما بو عقوبت ایدب اللهه قوالی اول وقت هنوز دخی قتال
آیتی که اقتلوا المشرکین در هنوز دخی اینمامشیدی بو آیت اینجک حق تعالی
بیوردیکه بو مشرکلری نه یره ده بولورسکوز اولدرک عقوبت ایتمک و انلرک
زحمتنه صبر ایتمک بو آیت کلدکدن صکره انلرک حکمی بو آیتله منسوخ اولدی بو آیت
ثابت اولدی محکم اولدیکه انلری نرده بولورسکوز اولدرک راستی تجن خارج
مطیع اولسلر اولمیلر پس عقلی بونی اقتضا قلور بو عقوبت ایتمک کافرلر حقنده
ثابتدر رسولک بو حدیثیله کم بیوردی من اقال عثرة اخیه المسلم اقال الله عثرته
فی الآخرة. الحدیث یعنی هر کم انک صوچلرن عفو ایلیه هم بوکا نص قرآن دخی
واردر کم والعافین عن الناس یعنی اجماق براد لوب برقلنمشدر شول کمسلره
کم خلقدن صوچلرن عفو ایدن لر زیرا بو عفو ایتمک دخی کورکلو خصلتلردندر که
کشی انوکله الله قتنده یقین لق حاصل ایدر و دخی حق تعالی بیوردیکه من عمل صالحا
فلنفسه ومن اساء فعلیها ثم الی ربکم ترجعون یعنی هر کمسه کم
کورکلو عمل اشلسه انک فایده سی کرو کندو نفسنه ایرشور هر کمسه کم یاوز
و بوزق عملر اشلسه انک دخی عقوبتی و بلاسی کرو کندو نفسنه ایرشور یعنی حق
تعالی بو آیتله اکا اشارت قلدیکه کشینک عملی ضایع اولمز خیر و شر ازچوق نه اشلرسه
بولور و دخی بوکا اشارتدر کم قوللرک طاعتندن الله تعالی منزهدر نه ایو عمل
اشلیوب مطیع اولمق انک ملکنه و سلطنتنه ارتوردر نه مطیع اولمیوب اکا عاصی
اولمق انک ملکنه زیان و ضرر ایدر اما طاعت و عبادت قلمغله حق تعالی حضرتندن
کرامت و حرمت بولور و کناه و معصیت قلمغله کندویه عذاب و محنت ارتور پس
بو خیر عمل و شر عمل قلنلرک دخی عاقبت ذنوب و راجق یرلری اول پادشاه
حضرتدرکه انده جمع اولور هر بری ایتدوکی عمله مجازات اولنور پس اختیار کشینک
النده چون حق ظاهر اولدی دیلرسه شر اشلیوب عذاب و عقاب بولسون دیلرسه
خیر اشلیوب حق تعالی حضرتندن کرامت و حرمت بولسون ایرق عذر یوق و دخی

بیوردیکم

بیوردیکم ولقد آتینا بنی اسرائیل الکتاب والحکم والنبوة و
رزقناهم من الطیبات وفضلناهم علی العالمین یعنی
بدرستی حقیقتا بز یعقوب اوغلنلرینه کم موسی و داود و عیسی در کتاب ویردک
توراتی دخی زبوری دخی انوکله قوللرم اراسنده حکم ایلیلر دخی انلرک اچنده
نبوت قودم انلرک ذریتندن بیک پیغمبر کتوردک و انلره حلال رزق ویردک
و اوزرلرینه فرقلیق بادیه تیهده کزنکبین اله بلدرچین یاغدردق دخی دشمنلرنی
توسیله هلاک ایدب مالرن یورتلرن انلره میراث قلدق و انلری اسلام نعمتیله
اول زمانلری قومی اوزرینه تفضیل ایدب یکلدک و دخی حق تعالی بیوردیکه وآتیناهم
بینات من الامر فما اختلفوا الا من بعد ما جاءهم العلم بغیا بینهم
ان ربک یقضی بینهم یوم القیمة فیما کانوا فیه یختلفون.
یعنی بولره کتاب ویردک که حلالی حرامی بیان ایدجیدر و کندولردن الروکچنلرک
حاللرن و قصه لرن بلدرجیدر پس بولر اول محمدک صفتنی کتابلرندن بلدردن کمردن
صکره بولر اول دیننده اختلاف قلدیلر کندو دینلرنی ترجیح ایتمک استدیلر محمد
اوزره اولو لق طلب ایدیلر محمدی تحقیر ایدیلر بدرستی حقیقتا یا محمد سنک
یارن قیامت کوننده اول اختلاف قلدقلری نسنه بولرک اراسنده حکم ایلیه اول
وقت بللو اولورکم حق دین قنغیسیدر و دخی بیوردیکم ثم جعلناک علی شریعة
من الامر فاتبعها ولا تتبع اهواء الذین لا یعلمون یعنی یا محمد
بز سنی بر مذهب و طریق اوزره قودق کم انک ایچنده سکا احکام و حدود و فرایض
امر ایلدک یعنی کتوره سن بو سنک قومک کلوب سنی کندو ملتنه دعوت قلورلر
که بو ملتی حقی قویوب انلره دونه سن سن اول بزم کوستردکمز طریق و ملت اوزرینه
ثابت اولوب محکم طورغل اول بزم وحدانیتمزه انکار ایدن جاهللرک هوالرینه
اویماغل انهم لن یغنوا عنک من الله شیئا وان الظالمین بعضهم
اولیاء بعض والله ولی المتقین یعنی یا محمد اکر سن انلره اویوب بو دینی
اسلامی ترک ایده سی اولورسک انلرک الندن کلمزکه اللهک عذابندن بر نسنه
منع ایده بللر انلرکه بزم کتابمزه انکار قلمغله ظالملردن اولدیلر انلر بر برینه دوست اولوب

بربرنك دینی اوزره اولور اما الله تعالی بی شرکدن صاقنوب اخلاص ایله ایمان
کتورنلره دوست اولورلر وانلری سورلر بونی صکره بیوردی که هذا بصائر للناس
من ربکم وهدی ورحمة لقوم یوقنون یعنی اوش بو قرآن و
دلایل بو خلایقلره بربر بیاندرکه بولرك کوکللری کوزلرن اچوب کندولره اصلو
نسنلری کوسترر حلال و حرام ندر بلدرر ودخی هدایتکم ضلالت بولندن طریق ثوابه
یلتر و رحمتدر انوکله عمل قیلنلری عذابدن ابدی سعادته اولشدرر امدی بو دلالت
قرآن بصیرت وهدایت ورحمت اولدوغی شول قومه دردکم انلر الله ورسولنه وکتابنه
اعتقادی کورکلو اوله ویقین بله کم جمیع نعمتی انعام قیلن وانك اسبابنی کوکدن اندرن
الله در قوللره فضل یوزندن بو دکلکه قوللر اول نعمته کندو فعلیله مستحق اولدلر
انوکچونکه بربرلرینه اخرتده کرو قویاسی اولور سوز بزانلردن بز انلردن اولوبوز
زیرا بز اشرفلردن اولورز انلر خود برد جری اج عرابلردر حق تعالی بو ایتی اندردی
ام حسب الذین اجترحوا السیئات ان نجعلهم کالذین امنوا
وعملوا الصالحات سواء محیاهم ومماتهم ساء ما یحکمون
یعنی یا محمد ایا صنورشول کیمسلرکم بزه شرك کتوروب کنابمزه انانمدلر هوالرینه
اویوب درلو معاصیلر مرتکب اولدلر بز انلری برابر می قیلا وز شول کیمسلرله
کم انلر ایمان کتوروب عمل صالح ایشلیلر یا خود انلرك اولملرن ودرلکلرن برابر می
قیلا وز اکر بویله ظن ایدوب اکا اعتقاد ایدرلرسه نه یاوز حکم ایدرلرکه بو حکملرندن
زیان ایدرلر دیدکلری اولجاق دکل مجاهد ایدر مؤمن دنیاده اخرتده دخی ایماننه
بلهدر زیرا مادامکه دنیاده در ایماننی شرك وکفر خطرلرندن صقنلر اولجك دخی
ایمانله کیدر کروقو یجاق دخی ایمانله قوپر اول ایمان وسیله اولوب انوکله ابدی
سعادته ایرشور دنیاده مستحق اولور اما کافرلر مادامکه دنیاده در ایمان نورندن
محجوب او کفر کندویه وسیله اولوب انوکله ابدی شقاوته ایرشوب عذابه مبتلا اولور
وهم جابر حدیثی بوکا دلالت قلورکم بیورر یبعث کل عبد علی ما مات علیه
یعنی هر قول دنیاده نه نك اوزرنه اولورسه کرو انك اوزرنه قوپر مؤمن ایمانله قوپر
کافر کفر اوزرنه قوپر بس عقلی اولان کولنکم عمل خیر اوزره سعی ایدوب انی کندویه عادت

طوتناکه اخر وقتنده اولمی انك اوزرنه اوله قوپمق لغی دخی خیر اوزرنه اولا بس
حق تعالی کرو بیوردیکه وخلق الله السموات والارض بالحق ولتجزی
کل نفس بما کسبت وهم لا یظلمون یعنی حق تعالی بو
کوکلری وبرلری یکم یرتدی عبث یره دکل بلکه انك یرد لمغندن بو نجه حکمتلر وار
کم قدرتی غایت کمالده در بونی اول حکمت اوزره وجوده کتورمشدر انك عظمتن
اکلیوب اکا عبادت ایدرلرتاکه اول معبود دخی کندویه خیر عوضلر ویروب مقام
قربت روزی قیله واول کمسکم معبود حقی قویوب باطل معبوده طپه اول
فعللرنه موافق جزا ویره نتکم ایتن ایتن اشارت ایدوب بیوردی و لتجزی کل نفس
یعنی بز بو کوکلری وبرلری انوکچون یرتدق کم بو قوللرمزی انوکله ابتلا قیلا وز کورهوز
کم قنغی قوللرمز عظمتمز اکلیوب وحدانیتمزه اقرار ایدوب بزه عبادت ایدر
و قنغی قوللرمز هوای نفسنه اویوب بزدن غیریه طپر تا که اول وعده قیلدغمز
کون کلیجك هر نفس نه کسب ایدرسه کوره وز اکا کوره مکافات قیلا وزکه
هیچ بر نفسه ظلم اولنمیه و معصیت اهلنك اشلدوکی اوزرنه زیاده اولنمیه
اشلدوکی قدر جزا اولنه و دخی بیوردیکه افرایت من اتخذ الهه هویه
واضله الله علی علم یعنی یا محمد کوردمی سن شول کمسلریکم کندو نفسی هوالرن
معبود طوتوب اکا طپرلر زیرا هر کم کیجه کوندز بر نسنه نك محبتی کوکلنده قلوب
انك سعینده اوله اول انك معبودی اولور بیوردی رسول علیه السلام تعس
عبد الدینار والدرهم یعنی قولی هلاك ایلدی التونله اقچه زیرا جون محبت
انلره اولدی الله عبادتن ترك ایلدی انلرك قولی اولوب انلری معبود ادنمش اولور
نتکم بیوردی واضله الله علی علم وختم علی سمعه وقلبه وجعل علی
بصره غشاوة بس حق تعالی بیوردیکه اول هوا اهلی اهل هدایتدن دکل اندن
اکا عنایت وتوفیق یرله نصرت ویرمیوب مخذول قیلدی کوکلنه و قولاغنه مهر اوردی
کرحقدن یکا رغبت ایتمز وحق کلامی اشتمز ودخی کوکلی کوزنه حجاب چکدی حق
تعالینك مصنوعاتنه نظر قلوب اندن استدلال ایدوب انك وحدانیتنی اکلیوب
اولحجابله محجوب اولوب ضلالت ایچنده قالور فمن یهدیه من بعد الله افلا تذکرون

یعنی کمدکه هدایت ویروب طغرو یوله کتوره حق تعالی انی کمراه ایدیضلاله بوقدن
صکره هیچ بر سوزله متعظ اولوب اوکوتلنمز که الله تعالی دیننه اقبال ایده اولدخی توحید
یولنه هدایت ویروب اسلام کوامتن روزی قلمز پس حقدن بکا اول یونلمک کرک که حق
تعالی دخی هدایته توفیق ویره هیچ برکمسه قپو قققمینجه اکا قپو اچلمز و دخی
حق تعالی بیوردیکه وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا •
یعنی بو کافرلر آخرتی کروقومیغه انکار ایدوب دیرلرکه دکلدر بزم دیرلکمز الا همان
بو دنیاده دیرلر اولورز کرو دیرلورمیوز اول کرو دیرلن ایرق قومدر و دخی بزم
اصل برادلمزدن اولنلر اولویدک دیرلندک وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ
یعنی بزی هلاک ایلمز الا بو زمانک کچمکله اندن صکره کرو دیرلجک دکلوز •
وَمَا لَهُمْ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ یعنی بونلر بو سوزدرکه سویلرلر
حقیقتا اولمسوزک اصلن بلمزلر بونلر غایت جاهللردر زیرا حق تعالینک
برلکنه دلیللری کوره طوررکن انکار ایدوب بعثکونی یوقدر دیرلر بو خود
ظاهر دلولکدر پس بوندن صکره حق تعالی بیوردیکه وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا
بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
یعنی قچن بزم ظاهر و روشن ایتلرمز که حلالی حرامی و وعدو وعیدی بیان قلجیدر
بونلرک اوزرلرنه عرض اولنوب اوقنسه بونلرک ایرق حجتلر و جوابلری قالمز
الا اکر بو دکلوکوز کرچکسه قیامت واربزاولدکدن صکره کرو قوپارز کلدک
امدی اتالرمزی دیرلدک کورالم حق تعالی انلره جواب ویروب بیوردی که
قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ یعنی یا محمد ایت بو قیامته
و بعثه منکر اولنلره شول الله که سزی برا اول نطفه دن یوغکن دیری قلوب
وار ایلدی سزه دنیاده عمر ویردی قچن اول عمرکوز نهایتنه ایرسه کرو سزی
اولدرر اندن صکره وعدو قیامت اولسه انک قوپسنه مؤمن اولنلره شک
یوقدر اول وقت اول قیامتی قوپاروب سزک اولکوزی و اخرکوزی بر یره جمع ایدر
که اولقلدغکوز عمللرله سزه مکافات اولنه سزلکن بو مکه قومنک چوغی بونسنه

جاهل

جاهل وغافلدرلر بلمزلر اما اینمزاوله کم بلدوکلری اول بلمکلکن تحسردن ارتق فایده لری
اولمیه پس الله تعالی کندو قدرتن و عظمتن بیان ایدوب انلرک افلاسو عاجزلغن بلدرمک
ایچون بیوردی وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ
يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ یعنی یا محمد بو قوم مالجوغنلرنه بر نچه کون الملرندکی عاریت ملک ایچون
مغرور اولوب بزدن اعراض قلماسونلر اولیرلر وکوکلر ملکی کلی اللهکدر که بونلرک ایچندن
انک حکمی نافذ در کمسه منع ایدجی یوق بر قاچ کون صبر قلسونلر که اول وعده مزکونی یعنی کلوب
قیامت قوپه اول کون بعثه منکر اولوب باطل ایشلرده اولنلر قتی زیانکار اولورلر و دخی
اول قیامتک بعض صفتلرندن خبر ویروب بیوردیکه وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ
أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی یا محمد
اول قیامته انکار ایدنلری کوره سن سن اول کونده کلسی جمع اولوب دزلری و ستنه
چوکمش اولورلر هر بری انلرک حساب چون کتابلرندن بکا قیغرلرکه جمیع قلدقلری خیر
و شرانک ایچنده سطر اولوب چیقلمه کلسندرمنا دیلرنده قلوبیه لرکه یا قوم بو کون
اول کوندرکه اول قلدغکوز خیر و شر عمللرک جزالرینی بولاسز ازاکر چوق و دخی
حق تعالی قبلندن انلره ندا کله دیه کم هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ
بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی ای قوم بو ویرلن
براتلر بزم شول بتکلو مزدر که سزک اوزرکوزه حفظه فرشتلری قودقکه ازدن و
چوقدن نه ایشلدکوزسه دفتر ایدوب انی یزدلر خیر واکر شر تا که بوکون انو کاله
جزا لنه سز خیره خیر عوض شره شر عوض امام ابو اللیث سند صحیحله رسولدن
خبر ویروب دیدیکه رسول حضرت علیه السلام بیوردیکه حق تعالی اول نسنه که یرتدی قلم
یرتدی اندن اول قلمه امر ایلدیکه یا قلم یاز یازدی دنیاده هر نه ایشلنجکسه خیردن
و شردن تا قیامته دکن حق تعالی انلری یو یرتلر ایچون جمع ایلدی تا مرقوله ایشلدکن
اکدری ویرمک ایچون زیرا بز انتساخ قلدق دیدوکی دلالت قلورکم هپ اولاجق
نسنه یازلوب فارغ اولنمشدر هر کشی اول یازلکی عمله کتوروب کندونک اراتی
قالهک تقدیری برله اما ابن عباسدن بویله روایت قلدلرکم حق تعالی فرشتلر
موکل قلمشدرکه اول لوح محفوظدن یازلندن هر یل رمضان کچه سنده یازرلر مکتوب

قلمورلر تا کلسی رمضانه دکن هر قول نه اشلیجک ایسه هر پنجشنبه کون اکندودن صکره اول
قوشلوه که صاعقدن وصولندن یازجلر دد دفترلرینه مقابله ایدرلر بری برینه موافق بولورلر که نه
ارتوغی وارونه اکسکی وار و دخی قطعی ایدر اول حفظه قوشلری جمیع قولدن نه کلورسه یازرلر
هفتده برکون لوح المحفوظه مقابله ایدرلر شول نسنه کم انده نه ثواب اوله نه عقاب اوله انی محو
ایدرلر نتکم حق تعالی بیوردی یمحو الله ما یشاء ویثبت بو معنیه اشارتدر و دخی
حق تعالی بیوردی فاما الذین امنوا وعملوا الصالحات فیدخلهم ربهم
فی رحمته ذلك هو الفوز المبین یعنی اما شول کمسلر کم اعتقادلرن اللهه
کورکلو قلوب عمل صالح اشلدلر فساددن کندولری یغدلر الله تعالی فضلیله و رحمتیله
اول مقام سعادته اولشدر بظاهر فوز و نصرت و عز و کرامت میسر قلور وأما الذین
کفروا أفلم تکن ایاتی تتلی علیکم فاستکبرتم وکنتم
قوما مجرمین • یعنی اما شول کمسلر کم کافر اولدلر بزم برلکمزه انکار ایدیب بزم کتابمزه
و رسولمزه ایناممدلر یارن انلره اول میعاد کوننده دنیلسر کم سزك اوزدکوزه بزم ایتلرمز
اوقنمدمی سزانی ایشدب تکبرلك ایدب حقه مطیع و منقاد اولمیوب مجرم قوملردن اولدکوز
واذا قیل ان وعد الله حق والساعة لا ریب فیها قلتم ما ندری ما الساعة ان
نظن الا ظنا وما نحن بمستیقنین یعنی قچان سزه دنیلسر کم حق تعالی نك وعدسی
حقدر اولمدن صکره کرو بعث اولجقدر او قیامت قوپمقلغنه شك یوقدر جواب
ویرب ایدردکوز کم بز بلمزز اول ساعت ندر کوکوزه نسنه در اکا اعتقاد قلمزز الا انك
اولمغنه شك ایدرز پس حق تعالی کرو بیوردی وبدا لهم سیئات ما عملوا
وحاق بهم ما کانوا به یستهزؤن یعنی اشکاره اولدی بولره اول
یاوز عمللری که دنیاده اشلدلر اول الری و ایقلری طانقلق ویرمکله و دخی اولشدی
بولره اول واجب اولان عذابلر که اشیدجك استهزا ایدرلر ردی صانورلردیکه اول عذاب
اولوره واقع اولجق دکل پس حق تعالی خبر ویرب بیوردیکه وقیل الیوم ننسیکم
کما نسیتم لقاء یومکم هذا ومأویکم النار وما لکم من
ناصرین یعنی اول اطاعتمو خزینه دارلری انلره دیه لرکم یا قوم بوکون اول کوندکم بز سزی
اول اودعذابی ایچنده ترك ایدوب اونودا وز ابدی انده قالسز دنیاده ایمانه و بو کونه

اولشمق لق ایچون عملی ترك ایدب اونتدکوز کوردك کم سزك مکانکوز و قرارکاهکوز
اوددرکه سزی اول عذابدن منع ایدب قورترجی یوقدر ابدی هلاك اولك ایچنده قالسرسز
و دخی بیوردی ذلکم بانکم اتخذتم ایات الله هزوا وغرتکم الحیوة
الدنیا فالیوم لا یخرجون منها ولا هم یستعتبون یعنی اشبو عذابلر سزه
واقع اولدوغی اندن اوتوردر کم الله تعالینك ایتلرن استهزا ایلدکوز اکا ایمان کتورمدکوز
اول دنیانك باطلی و فانی دیرلکی سزی مغرور قلدی صانوردکوز کم اول حیات سزه ابدی
تغدر اوله انوکله اخرته بالکی حیاتدن اعراض قلدکوز پس انك ایکافاتن قلورز بوکون
اول ابدی عذابه کیره سز سزه ایرق اندن چقوب خلاص اولمقلق یوقدر و دخی ناره کیرلره
ناره کیردکدن صکره دخی کلام اولنمیه بلکه اول عذابده ترك اولنوب قاله و دخی
بیوردیکه فلله الحمد رب السموات ورب الارض رب العالمین یعنی الله
خبر ویرب بیوردیکه چون اول کافرلر کوزلریله اول عذابه مبتلا او لرمؤمنلر انلری
کوردب دیه لرکم شکر بی عدد اول پادشاهه کم یرلرك وکوکلرك الهی و پروردکاری
اولمدر دوکلی حمد و ثنا اکا لایقدر کم بزه بو انعام و احسانی قلدی و اول عذابلردن
بزی سلامت قلوب سعادت ابدی روزی قلدی وله الکبریاء فی السموات
والارض وهو العزیز الحکیم یعنی عظمت و سلطنت و قدرت و عزت
دخی یرلرده کوکلرده ملکی ایچنده اول الله عزیزدر حکمنده و جمیع افعالنده
حکیم اولمدر که نه اشلرسه نقصی یوقدر کمالندر لایقدر که یرلرده کوکلرده جمیع
نه دنلمشك حمدی و عبادتی مخصوصدر اندن غیریه لایق دکلدر

سورة الاحقاف مکیة وهی ثلثون وخمس ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین
حم تنزیل الکتاب من الله العزیز الحکیم یعنی اول حق و قدیم ملك
عظیمی حقیچون بو قرآن اندرلمشدر اول الله قتندن کم ملکنده عزیزدر و حکمی
کچر و مکن غالبدر و هم نه اشلرسه یرلو یرنجه اشلر حکیمدر و بو قرآنی اندردیکه
انك کلامیدر قدیمدر مخلوق دکل و مخلوق کلامی دخی دکل بو ایت دخی زجر
ایدب منع ایتمکچوندر شول کمسلریکم قرآنی مخلوقدر و مخلوق کلامیدر دیدلر

ضال وکمراه اولدلر عقلی اولنلر کرك کم کندولری بو فاسد اعتقاددن اراق
طوتوب اهل صلاحدن اوله ودخی حق تعالی بیورد دیکه وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا اُنْذِرُوا
مُعْرِضُونَ یعنی حق تعالی بو آیتده اکا اشارت قیلوب بیوردیکم شول کمسلرکم
بنم کلامم انکار ایدوب توحیدی بولنه کرزلر صانورلرکم بز انلری شویله مسبب
قوباوز اولد قیلدقلر شویله عبث کبی اکا مکافات اولمیه بر نظر قلسونلر کم
بز اشبو کوکلری که انلرك اوزرنه قبه خضرا قلدق و یرلری التلرنده
دوشك قلوب انلره مطیع و منقاد قلدق دوکلی مصالحلرن انلك اوزرنه
انلره دوزی و بردك و برله کوك ارسنده نه دخی یرتندقوا ولد اسبابلر
دوزدك بز عبث یره یرتمندق الا بنم عظمتمزی وقدرتمزی ظهوره کتوردیکچون
یرتدق و بونلری دخی ابدی بقا ایچون یرتمندق بلکه بولره دخی بر اجل مسمی
تقدیر قلدقکه اول اجل تمام اولیجه بو ای و کون و یلدزلر فلکنده سیر ایدوب
اسباب دنیا مرتب ولا و بو مخلوقك ارزاقی قوامه کلوب ضبط اولنه اما
تجاه اول امرلر کماله ایرشه کرکدر کم قدرتمزله بو یرلری کوکلری فنابه ویروب
بر امر عظیم آشکاره قیلاوزکم بو یر کوك و بولرك ایچندکی مخلوق کلی اولد امر
عظیم ایچون برادلمشدر اکا قیامت کونی دیرلر هر شخص نه قلدیسه خیر و شر
کرکدرکم قدرتمزله بو یرلری کوکلری دوروب اول کونده مکافات اولنه اما انلرکم
کافر اولدلر حقنی باطلله اورتدلر تقذر کم انلر بو کونله انذار اولنموب قود
قدرلر انلر اندن یوز چوروب اعراض ایدرانوکله اوکونلمنزلر و برعاقبتلرن
فکر ایدوب ایمانه کلمزلر اکا واقع اولحاق بلدرکه حالنته اوله ودخی بیورد دیکه
قُلْ اَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْاَرْضِ
اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوَاتِ یعنی یا محمد ایت شول قومه کم بوته طپوب
ابدلر بولر بزم خالقمز معبودمزدر کلوك ایدی بکا خبر و یرك کوسترك
بولر بر یوزنده نه یرتدلر تتکم اولیم خالقم یرتدی یوقسه بولر کوکلری
یرتمقده بنم خالقم ایله اورتقلق دعوسنی قلورلر اِئْتُونِي بِكِتَابٍ

من

مِنْ قَبْلِ هٰذَا اَوْ اَثَارَةٍ مِنْ عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ یعنی دخی ایت
بولره یا محمد کتورك بکا بر کتاب بو قراندن اول انك اچنده بیانی و احکامی
یازلمش اولا کم سزه یرسز تتکم بن کتوردم یاخود انبیالر علما سوزیله روایت
اولنور سز دخی انجیلدن بر کلام کتورك اکر بو قولکوزده کرچکسکوز که دیرسز
بولر دخی معبوددر الله بزه بیوردیکه بولره طپاوزچون رسول بو قولی انلره
ددی انلر ملزم اولوب عاجز قالدلر ناچار سکوت اتدلر پس عقلی اولان
بونون اکثلیه بر سوز دعوی ایدوب سویلمیه کم انك عاقبتی فضاحت و شرمسارلق
اولا فاینسی اولمیه ودخی بیوردیکه وَمَنْ اَضَلُّ ~~مِمَّنْ اَضَلُّ~~ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ
دُونِ اللّٰهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ اِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ
غَافِلُونَ یعنی کم اول کمرهده وضلالتده شوندن ازغون کم اولاکم اللهدن
ارتوق معبودلر واردر بو دعوی قلدوغی برکمسه درکم تا قیامته دکن اکا دعا قلوب
یلوارسه هیچ اول جواب ویروب حاجتن یرینه کتورجك دکل بلکه اول یلواردغی
کمسه انك اول عبادت قلوب یلواردوغندن دخی بیخبردر تتکم حکایتده کلور
برکافر قیرق یل بر بوته عبادت قلدی عاقبت اکا بر مهم ایش واقع اولدی طوروب
اول بوتنه کلدیکم یلواره اندن حاجتن دلیه تا اول حاجتن انك اول بوت یرینه
کتوره کلدی اولکجه انك الیندن زار الغله یلواروب یا صنم دیو چاغردی هیچ اکا
جواب کلمدی چونکه عاجز قالدی کوکلنه الهام الهی ایرشدی دیدیکه جمیع عمرمی بو
نك عبادتنده فنایه ویردم عاقبت بکا بر حاجت واقع اولدی کلوب بودکلو زار الغله
یا صنم دیو چاغردم هیچ بر جواب کلمز وقتا ولدیکم صنم ادین دکشوردم یا صمد دیو
چاغرم اوله کر بو دلك انك قتنده تمام اولا چونکه اخلاصله بونن اللهه
دونوب برکز یا صمد دیو چاغردی حق تعالی اکا عظمتیله لبیك دیو جواب ویردی
فرشتلر تعجب قلوب ددلرکه ای بزم الهمز بو نه عجب ایشدرکه برکمسه عمرنی بوت عبادتنه
کچوره برکون سکا سجده اتمیه بو نجه کز اول بوته چاغرم اندن جواب کلمیه برکز سکا
چاغرمغله اکا لبیك دیو جواب ویرهسن حق تعالی انلره ددیکه یا فرشتلرم اکا چاغردی
جواب کلمدی بزه چاغردی اکر بز دخی جواب ویرمسه وز صنمله صمد ارسنده نه فرق

اولیدی کل امدی حق تعالی فضلنه نظر قلنه حاجتك وارسه اکا عرض ایلیه کم مقصودکز
یرنه کله و الاد وکلندن نومید اولورسن پس بوندن صکره حق تعالی کروه اول
بونه طپنلرك حالنه اولسر قیامت کوننن آنی خبر ویردیکه وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ
كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ یعنی
چون اول قیامت کونی اولوب خلایق انکار ایدنلر انلردن بیزار اولورلر دیرلر کم احمقلر
بز کندو نفسمزده عاجز مخلوقدك بزدن معبودلغه لایق نه فعل کوردکوزکه بزه
طپدکوز بزم ندنسزدن خبرمز وار ونه بزه طپدغکزدن بزم سزدن و عبادتکوزدن
بیزارز اول کافرلرك فضاحتی و خجالتی و حسرتی اول وقت زیاده اولسر
انلره طپدقلرینه پشیمان اولسرلر حق تعالی انلره زیاده تنبیه ایچون بیوردیکم
وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ یعنی قچان بو ظالملرك اوزرلرینه اوقنسه بزم ایتلرمز
که حلالی و حرامی بیان ایده قلجدر و دخی بزم وحدانیتمزی اظهار ایدیجی و روشن دلیل
کوستریجیدر بو کافرلر دیرلردی اول بزم حق کتابمز بولورکلیجك دکلدر بو بزم اوزرمزه
اوقنان ایتلر اشکاره سحردر دیرلردی و دخی بیوردیکم أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ
قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ
فِيهِ كَفَى بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ
یعنی یا محمد بو کافرلر دیرلرمکم محمد بو کتابی کندودن دوزتدی خبر ویردر بو کوکدن
انمش دکلدر سن ایت بولره کم ای قوم اکر بو کتاب الله اوزرینه بن افترا قلوبیدم وزد
اولورسم هم حق تعالی بکا اندن اوترو بکا عذاب قلیسرکه سزك هیچ برکوزك اندن
کلمیسرکه اول عذابی بندن منع ایلیه سزنه کرکسه دیلك که الله تعالی کی بلجدر
سزك اول فعللریکوزی که اکا طالوب قرانك حقنده یلان سویلرسز الله تعالی
بکا طانق یتر کم شول حال اوزره سزکله بنم ارامده واردر اما اکر توبه ایدوب
بو حالکوزدن دونوب ایمانه کلورسکوز اول الله غفوردر سزه یرلغر
و رحیمدر اسرکر عصیانکوزی ستر ایدوب رحمت قلوردی و دخی بیوردیکه
قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا

حشر بر یره جمع اولسلر اولوقتلرکم انلر
حشر بردی مذکور دلدنوس دسمان اولدیغی

ولابکم

يوحى

يُوحَى إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ یعنی یا محمد بولره کم اول کوندرلن رسول
سزه بن دکلم بندن الرو دخی رسوللر کوندردی بلمزمکه بنوم بله دخی سزه کله نه
ایشلنسر بو ایتك سبب نزولی بودرکم رسول علیه السلام دوشنده
کوردیکه مکه دن چقوب بر خرملولو انجلو یره کدر [كان] اصحابنه خبر ویردی
اصحاب ایلدر صاندلرکه رسول بو حیله ویرلدی خبر بو نسنیه غایت شاد
اولوب سوینورلر بونك اوزرنه بر نیجه زمان کچدی هیچ بولره بر نسنه
ظاهر اولمدی دیدلر یا رسول الله اول دوکوکزدن هیچ بر اثر معلوم
اولمدی رسول علیه السلام بیوردیکه اول سزه خبر ویردکوم دوشدی
کوکدن انمش وحی دکلدی بلمزمکه اول نه نسنه درا ولمی اولمیامی بن دخی
انی خبر ویردم سزه وحی اولنور پس حق رسولنك سوزین تصدیق ایتمکیچون
بو ایتی کوندردی چون رسول بو ایتی اوقیوب بولره خبر ویردیکه اول کوندرلن
رسول بن دکلم بندن اوك چوق رسول کلدی بن بلمزمکه حق تعالی بکا دخی
سزه دخی رحمتمی قلسر یوخسه سزه دخی بکا دخی عذابمی قلسر بویله دیجك
دیدلر کم یا رسول الله ایله اولجاق سنوکله بزم اوزمزده هیچ فرق یوق
نیتکم سن بزه نه اولجاغن بلمزسن بز دخی سکا نه اولیسر بلمزز پس بو سوزی
ایشدیب مشرکلر مسلمانلره طعن ایدوب عیب ایتدلر دیدلر کم اتا کوز دکوز
دیننن قویوب اویمدکوز الا بر سحرلنمش کشیه اویدکوز کم کندو دخی بلمزکه کندیه
نه اولسر پس حق تعالی رسولنك خاطرن تسلی قلماغچون بو ایتی کوندردیکه
تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا یعنی بو کافرلر دیدلر کم چون
کرچك رسولسن نیچون یرزشته ایشوب بونك رسوللغنه طانقلق
ویروب دایم بله دعوت قلماز نیچون کوکدن بوکا بر خزینه اینمیا کم بو انی
نفقه قلوب تصرف قلمیا کم محتاج لقدن قورتلا یا نیچون بوکا باغلر بوستانلر
ویرلمیه که بو اندن بیه یدرستی ادیا دکوزسز الا سحرلنمش عقلی یاوو
تلمش کشیه اویدکوز پس حق تعالی بیوردیکم یا محمد اولوا اولدی بوکبی
چوق ادلدی اول الله ك که سنی حق رسول قلدی دلرسه اول الله ك

سکا قلاه دکلرندن دخی بکراك کرسنی حق رسول قلدی باغلر بوستانلر اشجارلرنك
التندن ارمقلر آقر و انك ایچنده سکا دخی یوجه یوجه سرایلر قلدی ویره سن صبر
ایدوب تحمل قلمغل خاطروکی ملول طوتمغل انلر سکا مسحوردر دکلمه یارن قیامت
کوننده مسحور دکیدوکی معلوم اولاسن ایشکل بن سزی همان قورقدجی یم ایلکوز
قورقلوکونی سزه آکدوب جیم یارن سزکله نه ایشلنجکنی الله بلور و دخی بیوردی
قل ارایتم ان کان من عند الله وکفرتم به وشهد شاهد
من بنی اسرائیل علی مثله فآمن واستکبرتم ان الله لا یهدی
القوم الظالمین یعنی یا محمد ایت اولقومکه کم خبر ویرك کم
بو قرآن الله قتندن اندرلوب سز بوکا کافر اولوب انکار ایدرسکوز
بو حالده کم بنی اسرائیلدن بوکا طانقلق ویرمش اولا سز عکرمه ایدر
اول بنی اسرائیلدن دیدوکی عبد الله بن سلامدر که توراتله طانقلق ویردی
که قرآن حقدر و محمد حق رسولدر بعضلر دیدلرکم طانقلق ویردی بنی
اسرائیل قومی اوزرینه اول طانق یمین درکه عبد الله بن سلامك قرداشی
اوغلی و مثل دیدوکی عبد الله بن سلامدر یعنی نیتکم ابن سلام طانقلق
ویردی قرآن و رسولك حق ایدوکنه ابن یامین دخی بو طانقلغی ویردی
حال بودرکه انلر ایمانه کلوب مؤمن دخی اولدلر سز بوکلمسیله تکبرلک
ایدوب کندوکوزی اولوکورب ایمانه کلمدکوز دیدکوز کم توراة دخی قرآن
کبیدر یعنی اولکلردن قالمش دوزمه سوزدر موسی دخی محمد کبیدر
یلانجیدر بوتوکله ظالم اولوب کمراه اولدکوز بدرستی حق تعالی ظالملره
هدایت ویرمز هادامکه اول ظالم اندن رجوع ایتمیه و دخی حق تعالی خبر
ویرب بیوردی وقال الذین کفروا للذین آمنوا لو کان خیرا
ما سبقونا الیه واذ لم یهتدوا به فسیقولون هذا افك قدیم
یعنی دیدلر شول کمسلرکم کافرلردر و مشرکلرك رئیسلریدر اول مسلمانلرك
ضعیفلرن کرچك دیرلر دیکم اکر بو دین محمد حق ایسه نیتم کبی عزیزلر شریفلر
وارکن اوش بونلرك کبی ضعیفلر و حقیرلری بزدن اوکردلر مدی اول

دینه بللرلرمکم حق تعالی اول دینه کم لایق اولورسه انی اختیار قلور کندونك
فضلیدر کمه دلرسه اکا ویرور اکر دنیا جهتندن نقدر حقیر و ضعیف دخی اولورسه
اما شول کم دین اسلامه لایق دکل اکا ویرمز نقدر عزیز و شریف دخی اولورسه
بربرده دخی بیورمشدر ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء پس چون کافرلر
ایمان کتوروب قرآنله بولمدلر اول سعادتدن محروم قالدلر کوردلرکه اول ضعیفلر
دیوب تحقیر اتدکلری ایمان نوریله اچلری منور اولوب طاعتله اعضالری
بزندی حسدلرندن دیرلردیکه بو براولدن قالمش یلان سوزدر بونك اعتباری
یوقدر نتکم شمدی خلق اچلرندن برسی الله تعالی به توجه ایدوب طاعته و عبادته
شروع اتسه هم مسلمانلری هم کندو نفسنی اصلاح قلمغه ملازم اولسه عالم و
جاهل قالمز کلی اکا طعن دلن اوزادوب اغولو سوزلرله یوراکن مجروح
ایدرلر انی ترك ایدوب کندولری تفضیل ایدرلر مقصودلری ودلکلری بودرکم
کندولرك اچلمیا شول عالمکم رسولك سنتیله عمل اوزره اوله سنتی ترك ایدوب
بدعته دوشرنه بدعتلیکه حلالی قیوب حرامه دوشندرله مثلی شوکه بکرزکه بیر
اوغری قرکوده کلوب بر مسلمان اوندله یوردیکه کیروب اتك وارجم قماشنی
الوب مفلس قویه ناکاه بر کشی بر طوتم چره یا قنوب اوزرینه کلدی اول اوغروبه
اول فنجان کلدکه رسوای اولوب اوغورلغی طویلدیکه رخصت بولسه الی
اولدرردی پس شمدکی زمان عالملرنك چوغی دخی غفلت قرانکولغنده مسلمان
لروك یاوز فعللرله دیلرن و ایمانلرن یغما ویررکن ناکاه بر توفیق ویرلمش
قول چیقه کلوب حقی آشکاره قلسه بونلرك برلری طار اولوب الیندن انو کله
عداوت بغلیوب بولدقلری ضعیف دلیللرله تأویل ایدوب حقی اورتمك ایسترلر
لرکه قضا حتلری ظاهر اولمیه حق تعالی قوللرینه خبر صنونسی یوق و دخی
بیوردیکه ومن قبله کتاب موسی اماما ورحمة وهذا کتاب
مصدق لسانا عربیا لینذر الذین ظلموا وبشری للمحسنین •
یعنی یا محمد بو قرآندن اوکدن موسایه کتاب اندرلدیکه اول مقتدی
اولوب خلق اکا اقتدا قلدلرتاکه اولا اشبو کتابکه قرآن در سکا اندرلدی

عرب دلی اوزره کندودن اول اننکا بلدرك حقده وغش کرچك ایچی دریس بو
کتابیسنك تقوی مکرد للری اوزره اندردك اندن اوتروبکم معنسندن فهم
ایدب حقنی اکلیسیلر بولر تلبیس اولنمیه وهم سن انذار ایدوب بولری
بزم عذابمزله قورقوداسن حتی ترك ایدوب باطلی طوتمغله کندولره
ظلم ایلدلر وهم بشارت قلوب سوندراسن اوچماغله وبزم دنذا دخیله
اولقوللرمزکم بنی بر لیوب کتابی کرچك لدلر حق رسول بلدلر محسنلردن
اولدلر ودخی بیورر بکه إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ • أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی شول
کسلرکم پوت عبادتن ترك ایدوب اخلاص صله شرکدن بری اولوب
ددلرکم بزم ربمز الکهدر اندن رسول اوزره اعتقاد قلبله طوغروطوردلر
اول الله حکمنه منقاد اولوب خوبلدلر سوزنرمخالفت قلمایوب ددوکن
طوندلر وفرائله عمله مشغول اولدلر انلرك اوزرنه هیچ آخرت قورقنسی
یوق واولدکلرندن صکره دنیاده قیوب کندکلری اهل وعیال ایچون
دخی محب حاللری نه اوله دیو غصلری دخی یوق حق تعالی صالحلرك
صوکنه کندو خلف اولوب انلرك مصالحلرینه کفایت قلور پس انلره کم
کان الله اولا یحزن انك اشی ضایع اوله باطله وبدعته میلی اولمیه بولر
کلی ایجمات اهلیدر که اندن مقیم ومخلد اولوب حق تعالی قربنده تنعم قللر
اول دنیاده کورکلو عمللرنك عوضلری که برقاج کون صبر ایدب انی اشلدلر
نفس هوالرن ترك ایدب مخالفت ایتدلر ودخی بیورر بکه وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا
وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ
أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ
وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

یعنی بعضلر ددلرکم بو آیت ابوبکر حقنده نازل اولدی وبعضلر دیرلرکم
بو جمیع خلایق حقنده عامدر زیرا سبب نزولی خاص اولمق حکمی عام اولمغی
منع ایلمز بو قاعده در یعنی حق تعالی بیورر کم بز بو آدم اوغلنلرینه وصیت
قلدق کم آتالرینه وآنالرینه احسان ایدهلر انلرك خاطرلرینه رعایت قلوب طاقتلری
کم یترم رضالرن انلرك رضاسی اچنده درقچان آتا وآنا اوغولدن قزدن خشنود
اولمسه تنکری دخی اولمازر تا انلر خشنود اولمایینجه زیرا اول آنا مادامکم انلره
حامله اولا تا طوغنجه بونجه بلالر وزحمتلر چکرلر انك اغرلغیله اندن اکی ییل
امزرمسی زحمتن چکرکه کیجه راحت کورمز قرنندن کتوروب کردر دوکیله امزرمسی
مدتی تمام اوتوز ای اولور یعنی اقل مدت حملی آلتی آیدرکه آلتی آی دخی اوغلن
طوغر اکی ییل دخی امزردوکی تمام اوتوز ای اولور علیدن روایتدرکه برکشی کالدی
اکا ددیکم یا امیر المؤمنین بن اول لندم برقز اوغلان الدم بکر صاغ وسلامت
عملتی یوق اکا برنسنه کمانم یوق اما آلتی آیده اوغلن دنیایه کتوردی امیر
المؤمنین وَالْوَالِدَاتُ آیتیله بو آیتی اکا اوقودی ددیکه آلتی ای
حمل مدت بکرمی درت ای اکی ییل اولور رضاع مدتی اوتوز ای اولور اوغلن
سنك اوغلنکدر تعجب قلمه بو اصلدرکه آلتی آیدن ازده طوغان اوغلنك
نسبی آتادن ثابت اولمز زنادن اولور که انلری ابره لرپس بورواینجه بو
آیت ابوبکر حقنده درچونکه اول عقل کامل اولوب اوتوز اوچ یاشنه ایردی
اندن قرق ییل تمام اولدی رسولی کرچکلیوب اکا ایمان کتوردی ددیکه یا رب
بکا الهام ایدب بلدرکل شول نسنهلرکم انو کلده انعام قلدوغك اسلام نعمتیله
تاکه سکا شاکر قوللردن اولوب نعمتلکه کافراولنلردن اولمیام ودخی سکا
کورکلو عمللر قلام کم سن راضی اولوب قبول ایدهسن یوزمه اورمیهسن
ودخی دلرنکم بنم ذریتم اصلاح ایدهسن بولری صالح مسلمانلر ادت •
قلاسن انك دعاسنی حق تعالی قبول ایدب کلستنه اسلام روزی قلدی ودخی
ددیکه یا رب بن سندن یکا اقبال ایدب اخلاص صله توجه قلدم که بن مسلمانلر
دینی اوزرهیم دنیاده وآخرتده بنی اسلامدن ایرمغل ودخی بیورردیکه

اولئك الذين نتقبل عنهم احسن ما عملوا ونتجاوز عن سيئاتهم
في اصحاب الجنة وعد الصدق الذي كانوا يوعدون •
یعنی ابو بکر دخی انسی و اتاسی و ذریتنی ودخی انلره بکزر کمسلر در کم بز
انلرك کورکلو عمللرن قبول ایدب اولو ثوابلر ویررز کناهلرن دخی
عفو ایدرز که توبه دن اوکدن اشلمش ایدی اندن اوترو عقاب اولنمیلر
اجماق اهلله اولرلر نعیم قیلالر شول بزم کرچك وعده مزی چونکه بولر
قیلدق ددك بره صدقله کلنه وبزه و رسولمزه مطیع اولنه جنت
ودیدار ویره وز بس بزم وعده مزه خلاف یوق در برنه کلسه کرکدر
ودخی حق تعالی بیوردی والذي قال لوالديه اف لكما اتعدانني
ان اخرج وقد خلت القرون من قبلي وهما يستغيثان الله
ويلك امن ان وعد الله حق فيقول ما هذا الا اساطير الاولين
یعنی شول کمسلرکم اتاسنه و اناسنه قرشو اف ددی یعنی یرامز سوز
سویلدی که انلری ملول ایلدی مراد بوندن عبد الرحمن ایدی ابو بکرك اوغلی
اتاسنه و اناسنه قرشو قتی سویلیوب اکا مسلمان اولدقلری چون
انلره ددیکم یعنی بکا وعده ویرب قورقودرمز ایدرسزکه اولورسز
اولدکدن صکره کرو قوپرسز بو خود اولچاق نسنه دکل انسی و
اناسی ایدرلر دیکه وای سکا یا عبد الرحمان مسلمان اول آخرته ایمان
کتور که قیامت قوپر الله تعالی نك وعده سی حقدر البته اولجقدر
اول ایدرکه دکلدر بو سزك سوزکوز شول اولکلردن قالمش یلان
سوزلردر دیك امدی اگر بو سوز کوز حقسه شول فلان سنلرندن
چقرك کوره یم بونلر ایرق چاره بولمیوب اللهه یلواردلر که ای بزم الهمز
بو کاسن هدایت ویر ایمان دوزی قیل بس حق تعالی اول عبد الرحمانه
سوزندن اوتروکه اتاسنه اناسنه ددی حق تعالی بو ایتی ایندردی
اولئك الذين حق عليهم القول في امم قد خلت من
قبلهم من الجن والانس انهم كانوا خاسرين •

یعنی

یعنی اول دده کی قوم انلردر که کچن امتلر ایچنده بولردن اوك کچمشلردر چون کافرلرند
بردسنی انلره عذاب واجب اولمشدر که انلرکلسی حقیقتا زیانکارلردر آخرت عقوبتنه
مبتلا اولمشلردر چون عبد الرحمان رسولدن بو ایتی اشتدی وهم اناسنك و اتاسنك
دعاسی اجابت اولنوب حق تعالی اکا ایمان ویردی اندن ایمانه کلوب اسلامنی کورکلو
ایلدی زیرا اتانك اناتك اوغلنه و قزینه دعاسی مستجابدر کرك خیر اولسون
کرك شر اولسون اما سعادت انلرك کم انلری خشنود قلوب خیر دعالرن
الا یاوز دعالرندن صقنه ودخی حق تعالی بیوردیکم ولكل درجات
مما عملوا وليوفيهم اعمالهم وهم لا يظلمون یعنی هر
کشینك اخرتده مرتبه سی وار شول نسنه دن اوتروکه دنیاده عمل قیلدیلر خیر
اشلینه ثواب وشر اشلینه عقاب محلنه کوره نه ثواب اهلنك ثوابی
اکسك اولور ونه معصیت اهلنك عقوبتی زیاده اولور بلکه انلره عدل
اولور زیرا کشی بو دنیا بازارنه کرمشه النده سرمایه سی نقددر اولورسه آخرت
متاعن دخی اولقدر الور ودخی بیوردیکم ويوم يعرض الذين كفروا
على النار اذهبتم طيباتكم الدنيا واستمتعتم بها
في حياتكم الدنيا
فاليوم تجزون عذاب الهون بما كنتم تستكبرون في
الارض بغير الحق وبما كنتم تفسقون یعنی شول کونکه
بو کافرلرك کوزلرندن حجاب کوترله بولر اول جهنم عذابلری اوزره عرض
اولنه لر کوزلریله اول عذابلری کوره لر کم دنیاده انکار ایدرلردی اول طامو
خزینه دارلری دیلرکم اول دنیاده سزه خبر ویردکلری عذابلر و محنتلر بودرکه
سز بو کا انکار ایدوب شك ایتدکوز اول عمر سرمایه لرن دنیانك فانی دیرلکنه
راضی اولوب مغرورلغله ضایع ایتدکوز اول مکدر صفاسز لذتلرله منتفع اولوب
تنعم قیلدکوز بو ابدی دولتی اول فانی دیرلکه صاتدکوز پس بو کون اول
کوندکم سزه جزا لنه سز اول وقت خورلق عذابلری اوله شوندن اوتروکم
باطله ایوب ایمانه کلمکی بزدن ایتدکوز تکبرلك ایدب عار ایتدکوز ودخی اندن
اوتروکم اللهه عاصی اولوب امرنه مطیع اولمادکوز عقلی اولان بو ایتدن منتفعن

كركدركندو بر چوق دد لو اعتبار حاصل ايدب كندو حالنه نتنه اولا اوكوتلنه بودنيا
لذتنه مغرور اولوب عمر سرمايه سن فنايه خرج ايدب آخرت نعمتندن محروم اولميه
اول دنيا شهواتنه اسير اولميه كه نفس و شيطان قولى اولان دانشمندلرك
سوزن قولقلرنه قويميه كم ديرلر بوتك كبى آيتلر كافرلر حقنده در مؤمنلره دكل
كرچك كافرلر ايچون كلدى اما بو قرآنك ظاهر معنا سنده قالوب اول لينى و ليتك
ليتى يعنى ايچنى و ايچينك ايچنى قيوب ترك ايتمك شوكه بكزر كم بركشى ايوه
ايو قوزد دكلرى شول يومرى قرلى قابدر بو خود غايت جهلدر زيرا قوزدن مراد
قابدكلدر بلكه ايچى در يغيد راچندن چيغر بو خود ظاهردر كافر مؤمن بونى ادراك
ايدر اول قاب دخى اعتبار اولنوب بله معدود اولدوغى اثك خرزى و حارسى اولدوغى
ايچوندر كه فساده ويرمكدن صقلر حالبوكه رسول عليه السلام بيوردى
ان للقرآن ظهرا وبطنا ولبطنه بطنا الى سبعة ابطن يعنى قرآنك طاشى
وار دخى ايچى وار و ايچينك ايچى واريدى قاته وارنجه اكر همان مراد قرآنك ظاهر
لغتنه كوره معنيسى اولسه ياخود اول سبب خاص اولسكم انوكچون انزال كدى
پس بونذن كه رسول عليه السلام بيوردى فاين نه يدى ياخود حضرت على ددیكم
كه اكر بكا دستور اولسه قرآنى تفسير ايتمكه يالكوز فاتحه نك تفسيرندن
قرق دوه يوكلدردم اكر مرادى ظاهرى اولسه بو معانى و دقايق و رموز فايق
و اظهار حقايق بو لفظ لغتدن نجه مفهوم اولوردى پس معلوم مدركه طالوب
قالمغى كوكلى اول معانى باطندن محجوب اولمغله در كه مشاهده ايتمز ياخود
اسير نفس اولوب مكدر منغص فانى لذتلره صبى كبى ميل ايدب قالمشدر اوموركه
اكى راحتيله جمع ايدن بو تمنى حاصل اولمق عزيز اولوجوهردر اكر بو تمنى فايده
قلور مسه امير المؤمنين نته ديدى و بونذن ايراق اولوب كدر دك شول
وقتكم صوديكدى اكابر قدحله بال شربتى كتوردلر الينه الوب قدحى دوراتدى
يعنى برا لندن برنه ويدندن دخى برنه اندن ايچيوب اوته برغيره ويردى
دديكه بونك لذتى كچر حسابى انتقامى برنده قالور صوريدد لر كه نيچون
بونى ايچيوبيرن قوندك كرو رد ايلدك عمر حضرت ددیكه قورقدم اكر ايچرسم

بوآيت اهلنك تنعمى زمره سندن اولم تا كه آخرتده بكا ديه لرسن تنعمكى دنياده
كچوردك بوكون كرك كم اول عذاب هوندن غريبين عجبا اول كافرحقنده نازل
اولدوغندن جاهلمدى ادراكى قالمدمى تخليبن مغرور اولوب ده تمنيبه دوشمدك
حاشا اعلم علما اولديكه مكشوف القلب ايدى على اصلندن و منبعندن
الوب خبر ويردى ودخى مشهور روايتدر كه عمر حضرت ايدر بر كون رسول
عليه السلام اوزرنه كردم اول بر حصير اوزره ياتوب اول حصيرك ايپلرى مبارك
بدننده آثر ايدوب يول يول ايلمش انى كوروب اغلادم دديكه يا عمر نيچون اغلرسن
بن دد يكه يا رسول الله اول كسريله قيصرى اكدم كه روم و چين پادشاهلريدر
اللهك دشمنلريدر انلره بو دكلو مال و خزاين ويرلمدى بول نعمت برله
تنعم ايدرلر سن كه اللهك حبيبى و رسوليسن سنى بو حالده كوروب اغلادم
رسول عليه السلام دديكم يا عمر انلر بر قومدر كه دنياده انلرك معيشتلرى
تعجيل قلنمشدر بز بر قومز كه معيشتمز آخرته تبديل و تاخير اولندى
و دخى اشارت قلور كم معيشت دنيا كفافدن زياده اولسه آخرتده ضررى
واردر پس اهل بصيرت اولنلر كندولرى ضرردن اولجاق نسنه دن پرهيز
قلورلر اما انلر كه بو معانيدن و حقايقدن ظاهره نظر قلوب ظاهرده
قالمشلردر معلوم مدركه اول صفت بهيمه اول صفت بشريت وصفت
ملكيت اوزره غالب كلمشدر فقها قتنده بو قاعده در كم حكم غالبكدر باقى سن
بونذن قياس قيل و بونذن صكره حق تعالى بيوردكه واذكر اخا عاد
اذ انذر قومه بالاحقاف وقد خلت النذر من بين يديه ومن خلفه
الا تعبدوا الا الله انى اخاف عليكم عذاب يوم عظيم ●
يعنى يا محمد صبر ايله بو قومك سكا سويلدكلرنه اول هودى اكل نه كه عاد
قومنه رسول كوندردك واروب اول قومنى چونكه احقافله انذار ايدب
قورقوتدى بعضلر ديدلر كم احقاف طاغدر شامده اما قطبى ايدر احقاف
ديو اول ديميه ديرلر كه يوجه اوله قرشو يقلوب اقار اوله يعنى احقافله
بولره عذاب كلوب هلاك ايدن جكندن قورقو درردى حال بو دركم اول

انذاری هودک کندودن اولرو قوم اچنده دخی کچمشدی وکندودن صکره دخی اولندی
بو نکله کم سز طپمیک یا قوم الا اول اللهه طپیک کم بر در شریکی یوقدر تیی دلو سه
اشلر قادردر قود قوم که اکر سز اکا ایمان کتورمیه سز سزه اولو عذاب کله قهر یله
سزی هلاک ایلیه ودخی حق تعالی بیورر دیکه قالوا اجئتنا لتأفکنا
عن الهتنا فأتنا بما تعدنا ان کنت من الصادقین یعنی اول
هود قومی دیدیلر کیم یا هود کلدک بزی اکا می یلترسن که قودقود بزی معبودلرمز
عبادتندن دوندره سن کند و معبودکوزه طپدره سن یوری وار کر جلسک اول
بزه وعده قلدوغک عذابی کتور کورالم حق تعالی خبر ویردیکم قال انما
العلم عند الله وابلغکم ما ارسلت به ولکنی اریکم
قوما تجهلون یعنی هود اول قومنه دیدیکم یا قوم اول عذابک انجق وقتی
علی الله قتنده در انی بلمزیکه نه وقت که الله تعالی حکم ایدر اول وقت کلور بکا
شول نسنه واجبدر که بیورلن نسنه لری سزه ایرشدرم سزی اول رتبکوز عبادتنه
وانی برلمکه دعوت قلم عذاب کتورمک بنم المده دکل لکن بن سزی کوردرمکه
غایت جاهل قوم سز بو سزه دیدیلن خبرلره بر نظر ایدب فکر ایلمزسز کم بو سوزلر
اولنان انکارلرک عاقبتی عذاب کلمکدر نتکم سزدن اولرو کلنلر واقع اولدی
بولر اکا التفات قلمزلردی ودخی حق تعالی بیورر دیکه فلما رأوه عارضا
مستقبل اودیتهم قالوا هذا عارض ممطرنا بل هو ما استعجلتم
به ریح فیها عذاب الیم یعنی چون اول قوم هودی یلانلدلر اکا اویمدلر
حق تعالی انلره قحط ویروب کوکدن درت ییل یغموری بر طملة اندرمدی بولر
اجلقدن قتی محنته اوغرشلردی اما دخی ایمانه کلمدلر حق تعالی دلدیکم بولره
عذاب کوندره امر ایلدی طامو خزینه دارلرینه طامو زنجیرلرندن واودلرندن
اتلرک اوزرنه حواله قله وانلرک بقیتدن بر درم واردی اکا وادی غیث
دیرلردی هرقچن یغمور یغسه بولت اول درمدن توپردی پس حق تعالی امر
ایلدیکه بولت اول عذابلری کتوروب اول درمدن چقدی انلر سوندلر کم های
بو شول بولتدر دکه کلوب بزم اکنلرمزه وباغچلرمزه یغمور یاغدرر هود انلره

دیکم

دیدیکم یا قوم بو کلن اول بولت دکل کم سزه منفعت قله بو کلن بولدک اچنده
شول نسنه لر واردر کم دخی هنوز وقتی کلمدن سز انی طلب ایدوب استردکوز کلنجه
ایوردکوز اول کلن بر بولتدر کم انک ایچنده قتی یللله عذاب وار روایتدر کم
بو ایت اندکدن صکره رسولک بر عادتی بو یدیکم هرقچن بر بولت چقسه مخالف
یللر اسه صورتی متغیر اولوب کیردی چیقردی واردی کلوردی صوردلر یکه
یا رسول الله نه حال اولدی دیدیکم انک ایچنده عذاب اوله مطر رحمت اولمیه
تا کلوب یغمور یغمینجه رسولک خاطری فرح بولمازدی پس رسولک بو فعلی
اکا اشارتدر کم قول کرکدر کم دایم اللهک عقابندن امین اولمیه اندن قورقه
طوره ودخی حق تعالی بیورر دیکه تدمر کل شیء بامر ربها فاصبحوا
لا یری الا مساکنهم کذلک نجزی القوم المجرمین •
یعنی هود اول عاد قومنه کلن قتی عذاب بو یلدر که اول دینک امریله هر
نیه ایرشورسه هلاک ایدر شول حاله دوندیکم بولرک اثری کلورمزدی الا مسکنلری
کوردنوردی انجق بز رسوللرمزی یلانلینلری اشبو عذابله قهر ایدب هلاک ایدرز
بو قصه حق تعالی رسولنه خبر ویردی تسلی خاطر ایچون که قومنک انجتدکلرینه
طارلغوب ملول اولمیه بلکم بو انسان عادتی مجبولدر اتک اوزرنه کم کندونک
هواسنه مخالف سویلینه عدو اوله ودخی اول مکر قومنه وعید دیدکه بونی اشدب
رسول قولندن تجاوز اتمیلر عنادیتک ایدرلرتا که عذاب کلوب انلری هلاک
قلمیا ودخی بیورر دیکه ولقد مکناهم فیما ان مکناکم فیه وجعلنا
لهم سمعا وابصارا وافئدة فما اغنی عنهم سمعهم ولا ابصارهم
ولا افئدتهم من شیء اذ کانوا یجحدون بآیات الله وحاق
بهم ما کانوا به یستهزءون یعنی یا محمد انت بو سنک قومکه کم حق
تعالی اولسزدن اولرکی قومه بر درستی حقیقتنا مکانلندردی اشبو مکانلره
کم سزه مکانلندکوزدی وانلره ملک لندوکن سزه یلک لندکوزدی ودخی انلره
قولق ویردیکم بو مصنوعاته نظر قیلوب اللهک برلکن انکلیلر وکوکل ویردیکم
انوکله تکر ایدب حق تعالی یرتدوغی عجایبلردن انک قدرتن اکلیوب ایمانه کلالر

[illegible]

انوكله نجات بولوب عذابدن قورتلدلر بولری اول كوز قولق واول كوكل عذاب ایدن
قورتارمدی چونكه انلر اول آلتی محلنده صرف ایتمدیلر قلقلریله هدایت طریقن ایشدب
طونمدلر وكوزلریله بو مصنوعاته نظر ایدب اللهك وحدانیتن اكلمدلر وكوكل
لریله بو مخلوقاته فكر ایدب انك قدرتن ادراك ایتمدلر اول نجات سببلرن
كندولره سبب هلاك ایتدلر زیرا حق تعالینك آیتلرینه انكار قلدیلر
وانی استهزا ایله الوب اعتنا قلمدلر لاجرم بولره ایرشدی اول استهزا قلدق
لرینك جزاسی كه انلری اصلیله هلاك قلدی ودخی بیورر دیكه ولقد اهلكنا
ما حولكم من القرى وصرفنا الايات لعلهم يرجعون
یعنی ای مكه قومی بیدرستی بز هلاك قلدق سزك چوره كوزدكی كویلردن
وشهرلردن انواع درلو عذابله ودلیللر اظهار قلدق بزم قدرتمزه ووحدانیتمزه
بیلدرمكیچون تا كه اولمزدن اولكی انصافه كلوب اول كفرلرندن دونهلر
اسلام طریقنه قدم اورهلر فلولا نصرهم الذين اتخذوا من
دون الله قربانا آلهة بل ضلوا عنهم وذلك إفكهم
وما كانوا يفترون یعنی نته بولره بردم قلوبن ترم عذابلرندن
قورتارمدی اول اللهدن غیری معبود طوتنوب طپدقلری نسنهلر انكله
تقربلق طلب ایدرلردی دیرلردی بز بولره طپمزز الا اللهه اوترو طپرز
كم بولر بزی اللهه یقین قله پس انلرك اولدیكه انلر شفاعت قلوب بزی
عذابدن قورتارمدیلر بلكه انلر كندو نفسلرینه مشغول اولوب بولره منفعتلر
طوقنمدی اول عبادتلری هب باطل اولوب ضایع اولدی اول یلان سوزلردن
كه اولری حقدن منع ایلدی تنكم اوش شمدی بو مكه قومنی منع ایدر دخی
انلرك اختلاقلری وافترالری ایدركم بولر دخی ایدر بولرك دخی عاقبتلری
انلر حلبین هلاككله دیسترتنكم انلر قابین اولمدی بولره دخی اولمایسر
بو آیت اكا دلالت قلور كم كشی اللهدن غیریه اعتماد قلوب یا مالنه یا
علمنه عملنه یا جاهنه یا عزتنه یا اصلنه مغرور اولوب هوای نفسنه
اویسه آخرت سعینی قوسه اكا قابین ایتز حسرتدن ادنوق ودخی بیورر دیكم

واذ

وإذ صرفنا إليك نفرا من الجن يستمعون القرآن فلما حضروه
قالوا أنصتوا فلما قضي ولوا إلى قومهم منذرين
ابن عباس رضی الله عنه ایدر بو آیتك سبب نزولی بو ایدیكم چون رسول
دعوته كوندرلدی شیاطین كوكلره چقوب سوز اوغرلمقدن منع اولندلر
اوردلر اتوب منع اتدلر كوردلر بو شیاطین كه یوللری بغلندی دیرلوب
ابلیس قتنه كلدلر اكا اول خبری دكوردلر ابلیس ددیكه یر و یریكی واقعه
اولمشدر بو ایشی انوكیچون اولمشدر مغرب ومشرقی دور ایدك اولاكه
بز اكا مطلع اولاوز پس اولردن بر طایفه سیر ایدركن رسول علیه السلام
بولدلر بر خرما اغاجی التنده نماز قلور وكیع صغیاندن روایت قلور بو
آیت معنسنده كه اول كلنلر طقوز شخص ایدی انلرك برسی زوبعه ایدیكم
اول خرما اراسنده كلوب رسول علیه السلام انده حاضر اولدلر رسول علیه السلام
انده یتسو نمازن قلوردی جهرله قران اوقوردی بولر انی ایشدب بر برینه دیرلر
كم سكوت ایدوب دكلك بو اوقودغنی ایشدم اولوب رسولك اوقودغن
دكلدلر چون رسول نمازدن واوقمقدن فارغ اولدی انلر دخی دونوب
اول قوملرینه كلدلر منذر مؤمن اولوبن شرك وكفردن قورقدجی اولوبن
تنكم حق تعالی بیورر دیكه قالوا يا قومنا إنا سمعنا كتابا
أنزل من بعد موسى مصدقا لما بين يديه يهدي إلى الحق وإلى
طريق مستقيم یعنی اول جنی قومی كلوب ددلركم ای بزم قومز بیدرستی موسادن
بز اشتدك محمددن صكره اكا اندرلدی اول كتابلره موافق انلری كوچك
لیجی شركدن وكفردن قوللری الله عبادتنه وانی برلمكه دعوت ایدیجی كه اول
دین اسلامدر انده اكر بلك بو قدرم كم كفر یولندن چقوب اول یوله قدم
اورهی اكی جهاندن سلامت اولوب قورتلدی ودخی حق تعالی بیورر دیكه
يا قومنا أجيبوا داعي الله وآمنوا به يغفر لكم من ذنوبكم
ويجركم من عذاب أليم یعنی ای بزم قومز اول الله تبلیغ ت
سزی دعوت ایدن رسوله اجابت ایدب مطیع اولك اكا ایمان كتورب

انك كتابنى كرچك لكن انا كه اولسزك كناهكزى برلغيه واول طاموندن
قتى ايجدجى عذابلرندن سزى خلاص قله وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ
فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُولَئِكَ فِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ يعنى هر كمسكم اول الله فخرجسى رسوله اجابت قيلوب
اكا ايمان كتورسه ايله بلسونكم اول عذابدن قچوب قورتلمغه طاقتى
يتمز كرك مغربه كرك مشرقه كتسون كوك يرلرك التنه انسون حق
انى طتمقدن عاجز دكل الهدن ارتق دخى بركمسه انى عذابدن قورترمغه
يردمجى وناصر يوقدر كه اول عذابى اندن منع ايده پس اول كمسلر اول رسوله
متابعت قلميلر الهى بيلوب اكا تصديق ايتميلر اولركلى اشكاره
ضلال وخطا ايچنده در خبرده ذكر اولنديكه چون اول رسوله بولشن
جنى جماعتى كلوب اول قوملرينه انذار ايدوب قورقوتدلر اول جنيلرك
اولولرندن ديرلوب برجماعت اولوب رسوله كلدلر مكه بطحاده
بولشدلر رسول بولرك اوزرينه قرآن اوقدى انلرى ايمانه دعوت
قلدى ايمان كلدلر رسول عليه السلام انلره امر معروف نهى منكر
اتدى انلر ايشدوب مطيع اولدلر عبد الله بن مسعود دخى اول كيجه
رسولله بليدى رسول عليه السلام انوكچون بردايره چزدى ديديكه
اشبو ندن طشره چيقمه اگر چقرسك ايرق قيامته دكن بنى كورمزسن
يعنى انلرك هيبتنه طاقت كتورميوب اولورسن دمك اولور چون
رسول عليه السلام دين احكاملرى اوكردب كوندردى دونوب عبد الله
قتنه كلدى عبد الله رسوله صوردكه يا رسول الله بودرستى بن اكى هيبتلو
آواز اشتدم اول نيدى رسول عليه السلام بيوردى اول آواز اولدركه
بن انلره سلام ويردم سلامم الدلر اگيجى ديديكم انلر بندن رزق ديلدلر
انلره بن شكو لكى رزق ويردم واردلر كتدلر ودخى حق تعالى بيوردى كه
أَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ
بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى بَلَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يعنى

بو

بو آخرته منكر اولنلر عبرت الوب فكر ايلمزلرمكم شول الله يرلرى وكوكلرى يرتمقده
قادر اولان بونلك كبى عظمتله هيچ بولرى يرتمقدن برعجز حاصل اولميه
ننه اول بو اولمشلرى دردى قلمقدن عاجز اولا بلكه انك قدرتى كاملدر
نيه كركسه يرتمغه كوچى يتر قادردر بونى اندن اوترودى حق تعالى
بو كافرلر دخى اگرچه آخرته وبعثه انكار ايدرلردى اما يرى كوكى
يرتدوغنه انكارلرى يوغدى انوكچون بو ايتدن يرى كوكى يرتدوغنى
صورت قلوب بعثه حجت قاطعه بيان قلدى ودخى بيوردى كيم وَيَوْمَ
يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَى
وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ
يعنى قيامت كوننده بو كافرلرى وعاصيلرى طامودن يكا سوررلر بولرك
كوزلرندن حجاب كوترلوب اول عذابلرى آشكاره كورلر اول وقت ديلركم
يا ظالملر اشبو عذابلركه كوررسز دنياده بوكا انكار ايدردكوز طادك
امدى اول عذابلرى لذتنى انك بقا بلسندن اللهى قويوب انك غيرينه عبادت
اتمك سزه غايت لذت ويرردى كفر سزه حلاوتلو كلوب ايمانه كلمك سزه
آجى كلوردى پس عوض بودركه انك آغوسن بو كون طداسز بلاسزكه اول
حلاوت نه يمش هر مؤمن عاصيلره يارين بويله ديسرلر اول دنياده عاصى اولوب
خمر ايچوب زنا ايتمك ومسلمانلره حيف وظلم ايتمك ويلان سويلمك لذتى
نه يمش كوردك واول كافرلر ديلركم سز اللهى قويوب يره عبادت
ايدردكوز اول عبادت ايتدككز كمسنك سزه فايده سى يوقدر پس عاقل
اولان كرك كم شمدى فرصت الده يكن استغفار ايده وخلقله حلاللشمغه
كوچى يتركن كندويى قورترمغه سعى ايده ودخى حق تعالى كرو رسولنه
استمالتچون بيوردى فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ
الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ
يعنى صبر ايله يا محمد بو كافرلر سنى يالانليوب انجتدكلرينه تنكم سندن ايلرو
عقل ايشى قرداشلرك رسوللردن امتلرينك جفاسنه صبر ايدوب

خواوزره قایم طوردلر نوح وابراهیم واسحاق وموسی ودخی بولردن غیری بونی حق
تعالی رسوله انوکیچون بیوردیکم قصد قلدیکم اول قوم اوزره یاوز دعا قله حق
تعالی امر ایلدیکه صبر ایله تاکه مقاتله ایتمکه انلر وکله حرب ایدوب اجتهاد قله نتکم
اولکی رسوللر امر اولندی اندن اونزوردیکم یا محمد صبر ایله ایوب بولر ینزجک
عذاب دلمکل اول عذاب بولره یقیندر اولکونکم اول عذابی کورهلر شویله ظن ایدرلر
که بولر دنیاده و سنلرده اکلنمدلر الا شول کونک برساعتی کیبی کم کجدی نتکم بیوردی
لم یلبثوا الا ساعة من نهار بلاغ فهل یهلك الا القوم الفاسقون
یعنی جمیع عمرلری دنیاده کچدی انك راحتلغی انلره اول عذابی کورجك شول برساعت
کچمش کبی اوله بس عقللی اولان کرك کم شول برساعتك راحتیچون ابدی راحتلغی
ترك ایتمیه که ایله احمق اولمیه کم بر بر متوباجون طاسلهٔ اغوبی اچه کندوبی
هلاك ایده حق تعالی بلاغ دیدوکی دیمك اولورکم یا محمد اشبو کلام که بز قومکه
دیدك تمام وعظ و نصیحتدر که ایرشدردك بو وعظ و بو نصایحی اشتدکدن
صکره عاصی اولوب هلاك اولمزلر الا شول قوم کم حقه عناد ایدوب قبول ایتمیه
فاسقلردن اولا ودخی حق تعالی بیوردیکم بو ایتده هلاك اولمزلر الا
فاسقلر اولوردیکم کافرلر اولوردمدی بس اول فاسق لفظیله ذکر ایتدوکی
اکا اشارتدر که بو عموم اوزره در لا لمتقله اولفاسق کرك کافر کرك مؤمن
اولسون چون قران نصیحتنی ایشدوب طتمیه اول فسقن ترك ایتمیه کندوبی
هلاك کلك مقامنه ایلدوب البتة بلاوعذابه مبتلا قلور والله اعلم

سورة محمد علیه السلام مکیة وهی ثلثون وثمان ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین
الذین کفروا وصدوا عن سبیل الله اضل اعمالهم کلبی ایدر
بو ایت اول بدر غزاسنده اول مکه نك رئیسلری بری عتبه وبری شیبه دخی خلفك
اکی اوغلی بری امی وبری امیه ودخی بولردن غیری که واربولر اول بدر غزاسنده جنکجق
وقت خلقه طعام لتوردوب رسول الله یله غزایه چقمقدن منع ایدرلردی بس حق تعالی
بو ایتی کوندروب بیوردی شول کمسنه لر کم الله ك وحدانیتنه انکار ایدوب ثانی

یلاندلر و تکونلكتقی للرنی الله یولنده غزا ایدوب فرض یرنه کتورمکدن منع ایدلر
حق تعالی انلرك جمیع حسناتلرن باطل قلدی نیوله عمل که اول ایمانسز اوله
اول ضایع در بعضلر ددلر بو ایمانسز عمل باطل اولمق کفار حقنده عامدر نتکم
دخی بر ایتده بیوردیکم والذین کفروا اعمالهم کسراب یعنی انلرکم کافر اولدلر
انلرك عمللری اول اوادهٔ سرابه بکزرکم صوصامش کشی کوریب صو صنه سونه کله کوره که
بر بخاردر کوترلمش نسنه یوق کرو صوسز اوزره محروم قالور کافرلر دخی خیر و حسنات
قلوب ثواب اومدغی عاقبت شویله اولیسر ودخی بیوردیکم والذین امنوا وعملوا
الصالحات وامنوا بما نزل علی محمد وهو الحق من ربهم کفر عنهم
سیاتهم واصلح بالهم یعنی شول کمسنه لرکم الله ك وحدانیتن تصدیق
قلدلر ورسولی حق پیغمبر بلوب انلر و کندولره بیورلن طاعتلرین فریضلرین
سنتلرین وقتلو وقتیله ادا قلدلر ودخی اول جبرائیل محمد اوزره اندردکی وحی نه
وقرانه ایمان کتوروب حقی بلدلر اول کفرا چندکی اشلدکلرینی عفو ایدوب محو ایتدی
رسوله ایمان کتوردکلری سببله والله تعالی بیوردغی طاعتی یرینه کتوروب
غزا قلدقلری سببله وانلرك حالنی صلاحه کتوروب دین اسلام ایچنده طاهر
قلدی تاکه خلقه مقتدا اولدلر دین انلر وکله توتوطوتدی بو نیدن صکره حق
تعالی بونی بلدردیکه اول کافرلرك عملنی ابطال ایدوب مؤمنلرك عملن
اصلاح ایتدن نه نسنه در بیوردیکم ذلك بان الذین کفروا اتبعوا
الباطل وان الذین امنوا اتبعوا الحق من ربهم کذلك یضرب
الله للناس امثالهم یعنی بو کافرلرك عمللری باطل اولوب سرابه
بکزدکی اندن اوتروا اولدیکم اول شرك و کفری ایمان واسلام اوزرنه اختیار
قلدلر واما اول مؤمنلرك حاللری اصلاح کلوب الله ه رسول قتنده
قربت بولدقلری و کناهلرندن خلاص بولدقلری اندن اوترودرکم انلر حقه
متابعت قلوب قرانله عمله مشغول اولدلر کفری شرکی ترك ایدلر ایمان
اختیار قلدلر دخی الله رضاسیچون هوالری رضاسن ترك ایدلر حق
تعالی بو بجلین ضرب مثل ایدوب مؤمنلرك وکافرلرك عمللرن بیان ایدر

تا کی طایفه بللر کم عمللری بولوری یارن نه مرتبه یه ایرشدردر تا انوکله منتبه
اولوب عمللرین اصلاح ایده لر بوندن صکره حق تعالی مؤمنلری کافرلرله
مقاتله قلمغه بو آیتی اندره یه بیوردی کم فَاِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتّٰى اِذَا اَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ
فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَاءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا
یعنی ای مؤمنلر چون کافرلرله اوغرشسکوز انلرک بیونلرین اورک تا
اکا دکن کم انلری سُست ایدب قهر ایده سز انلرک الـلرین و ایقلرین
بغلیک اندن صکره دلرسکوز را یکان احسان ایدب آزاد قیلا سز
یه خود اول ماللرن سزدن نفسنی فدیه ویرب قتون الا قیو ویره سز
بو آیتک ظاهر یله حجت ایدب بعضلر ددیلرکم اسیری قتل اتمک
مکروهدر یه آزاد قلالر یه مال لندن فدیه الوب قیو ویره لر اما ابراهیم
نخعیدن روایتدرکم بیوردی امام بونده مخیردر دلرسه اولدره لو
دلرسه قول ایدنوب کندویه خدمتکار ایده وهم ابوبکردن روایتدر
که قچان کافر اسیر اولسه الوکوزه کرسه سز اندن فدیه طلب اتمک بلکه
اولدرک کم بر مشرک اولدرمک بکا دوکلی تسندن سوکلودر بو خبرله
امام لرمن دیرلر اسیری اولدرمک قیورمق روادر اما ابن جریج ایدر
ودخی اندن غیری اهل تفسیر روایت قلورکه بو مشرک اسیرلردن قیو ویرمک
آیتلری منسوخدر بو آیتله کم حق تعالی بیوردی فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ
وَجَدْتُمُوهُمْ یعنی مشرکلری دیلک هرقنده بولورسکوز زیرا رسول علیه السلام
دخی مکه فتح ایدب الدقده ابن خنطل ایدر مسلمانلر اسیرله فدا قلمق
ضرورت اولمامغه روا دکلدر ابن خنطل ایدر زیرا اول اسیری کرو مقامنه
دوندرب کافرلره رد اتمک کرو اهل کفره قوتلرن ارتورمقدر شکم انلره آلت
سلاح صاتمق مکروهدر بس کردکم اول مشرکلری قرم لرو اسیر ایدب اللرن
دا ایقلرن بغلیه لر تا اکا دکین که ارادن حرب کوتوره انلر اسلامه کله یا خود
مسلمانلره بیون ویرب خراج ویرمکه مطیع اوله لر و بعضلر ددیلرکم حتی تضع

الحرب

الحرب اوزارها یعنی بو رسنی نه مشرکلری قیرک اسیر ایدک قوللنک تا اکا
دکین که عیسی چیقه بونلری اوره ده شرکلرکوترله اللهه طاپله جهان عدلله
طوله قورت قیونله صاتشوب بچه کیه زیان دکورمیه ودخی بیوردی کم
ذٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلٰكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ
بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ اَعْمَالَهُمْ سَيَهْدِيهِمْ
وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ یعنی شول
نسنه که بن سزه بیوردم انی اشلک اول کافره مقاتله ایلک اکر حق تعالی
بولردن انتقام قلمق دلسه بولری عذابله هلاک ایلردی هیچ قتالسز
لکن دلدیکه قتال له سزک ثوابه و اجمافدن مرتبه حاصل قلمغه طالب
اولسکوز قنقدر انی ظهوره کتوروب بیان قله پس شول کمسکم الله دشمنلریله
الله رضا ایچون مقاتله قلدلر دخی اولیولدن دکلندلر حق تعالی انلرک عمللرنک
ثوابنی ضایع و باطل قلمز اما تیز اوله کم حق تعالی انلری هدایت اوزره ثابت
قلوب آخرت اموالرندن خلاص قله دخی حاللرنی صلاح اوزره قلی ویره
ابو سعید خدری رسولدن روایت قلور کم رسول علیه السلام ایدر یارن
قیامت کوننده اجماق اهلنه نجی اجماغه کرتکه دستور اوله هربری دنیاده
منزللو منزللرن بجه بلور لرسه انده دخی منزللرن ایله بللر دخی یکرک هیچ
یکلمیلر ابن مسعود رضی الله عنه ایدر شول دنیاده اولرندن چقوب جمیعه
طاغلوب هربری اون یکلمدن طوغرلوب بجه کلورسه اجماقده دخی منزللرینه
اجماغه کرجک شویله وارهلر حق تعالی انلرک معاشلرن دنیاده دخی
کورکلو قلی ویره و دخی حق تعالی مؤمنلری غزایه قیندیبیوردیکم یَا اَيُّهَا
الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ •
وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَاَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ یعنی انلرکه
ایمان کتوردلر اکر سز کافرلرله مقاتله ایدب الله دینینه یاردم قلورسکوز
الله تعالی دخی سزه یاردم ایدر اول کافرلر اوزرنه سزه غالب قله قدملریکوزی
انده ثابت قلی ویره کافرلر منهزم اولوب سز ثابت و قایم طوره سز اما انلرکه

كافر اولدلر هلاك لك و رحمتدن ایراقلق و باشلری اشغه اولوب توحید اولمق انلره اولا
و دخی حسناتلری باطل اولوب رد اولنمق انلره اوله و دخی بلکل که بو آیت معنیسی
دینه نصرت قلمقدن بلکه بو غزایه مخصوص دکل بلکه الله یولنده محکم طوروب شریعت
یولندن چقوب منکر و فساد ایشلیین دوشمنلری و سنت یولن قویوب بدعته
دوشنلری کمی نصیحتله کمی زجرله طریق مستقیمه دعوت قلمق و نفسنی هوادن
منع ایدوب وساوس شیطانه اویلمق دخی کلسی الله دیننه یاردمدر که مادام که الله
یولنده اخلاصله امر معروف و نهی منکره مشغول اولسه دین اهلنک
دینن فسادده یغماغچون حق تعالی اکا دخی توفیق ویروب عنایتیله یاردم ایلیه
پس انلرک ثوابلرنی باطل قلان ندر انی بیان ایدوب بیوردیکم ذلك
بانهم کرهوا ما انزل الله فاحبط اعمالهم یعنی اول عملری
باطل قلنجی اولدر که انلر محمد اوزرینه ایندرلن نسنیه انکار قلوب اکا ایمان
کتورمکی کریه کوردیلر پس اول نسنه انلرک حسناتلرن باطل ایدوب ثوابلرنی
ضایع ایلدی کر و دنوب بولری قور قتمغله عبرت المغله بیوردی افلم یسیروا
فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم دمر الله علیهم
وللکافرین امثالها یعنی بولر یر یوزنده بر سفر ایدوب یورمزلر مکه اول
کندولردن اوکدن کیدنلرک اخر اشلری بر انلرک دیارلرنه و مسکنلرینه نظر
ایدوب عبرت الالر کورلر که اول انکار ایلدکلرندن او تری انلره حق تعالی نته عذاب
ایندروب هلاك ایلدی تا بیلهلر بو کافرلره دخی انجلین عذاب واردر و بوندن
صکره بیوردیکم ذلك بان الله مولی الذین امنوا و ان الکافرین
لا مولی لهم یعنی اول مؤمنلره نصرت اولدوغی اندن او تروردر که الله تعالی
مؤمنلرک یاردمجیسدر انی بر لیوب ایمان کتوردکلری ایچون اما بو کافرلر مخذول
اولوب مقهور اولدوغی اندن او تروردر که بولرک ناصرلری یوقدر اما اول
معبود طوتنوب طپدقلری قادر دکل که انلره نصرت قلوب انلرکلی عذابلری
منع ایده لر انک ایچون دایم مؤمنلر دخی انصرام اولنور انلرک دخی نیتلرنده
خلل واقع اولور اخلاصلری محکم اولمتیه خود نفسلرنن عجب واقع اولور

تنکم حنین غزاسنده رسول لشکرینه واقع اولدی بوندن صکره حق تعالی اول
مؤمنلرک و کافرلرک یارن قرار طوتجق یرلرن بیان ایدر ان الله یدخل
الذین امنوا و عملوا الصالحات جنات تجری من تحتها الانهار
یعنی بیدرستی حق تعالی شول کمسنهلری که ایمان کتوروب عمل صالح ایشلدلر بیورلن
طاعتلری یرینه کتوردلر انلری شول اغاجلری قویه کم انلرک چوزلری
بوستانلردر و ایرماقلر و ازمقلر اقار اول اغاجلرک هر بوداغندن درلودرلو
یمشلر دورلونی و لذتی بربرینه بکزمز والذین کفروا یتمتعون و یاکلون
کما تاکل الانعام والنار مثوی لهم اما شولر کم کافر اولدلر
دنیاده و یرلرنده مغرور اولوب معیشت ایدرلر شول حیوان کبی دایم
همتلری یمکه اول باقی لذتلری اونتمشلردر حالبوکه عاقبت منزللری
و قرارکاهلری طامودر بو ایتدن دخی حق تعالی قوللرینه انی تنبیه ایدوب
بیوردیکم چوق ییوب ایچمک مؤمن صفتی دکلدر کافرلر و حیوانلر صفتیدر
اندن کشیه کوکل قتلغی و طاعتده سستلک و کاهللک حاصل اولور
شهوات غالب اولوب شیطان انوکله ظفر بولورلر درلو معصیت وارسه
اکا کلز ایدوب ایشلدر دنیاده و اخرتده زیان قلور و چوق یمک زیانی
و آز یمک فایدهسنی اکر تفصیل ایدوب قلمه کتورسوز بر بوینک کتاب دخی
اولور اما عقلی اولانه بو قدر تنبیه اشارت یتر و دخی حق تعالی بیوردیکم
وکاین من قریة هی اشد قوة من قریتک التی اخرجتک
اهلکناهم فلا ناصر لهم یعنی ای نجه شهر و کوی اهلیکه
انلر قوتلولرادی لشکر بوتندن و دخی مال یونندن یا محمد بو سنک اهلکدن
که مکه قومیدر سنی ایچلرندن چقردیلر و اروب مدینهیه یورتلندک چون
انلری و کتابمزی یلانلدیلر بز دخی انلره عذاب کوندروب هلاك ایلدک
هیچ برکمسه ناصر بولنمدیکم بزم عذابمزی انلردن منع ایلیه بولر دخی کیحذر
قلسونلرکه عاقبتلری انلرجلیین اولوب عذابه اوغرایهلر بر کمسه دخی انلره
ناصر بولنمیه که انلری عذابمزدن قورتره لر و دخی بیوردیکم افمن کان

عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوٓءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوٓا اَهْوَآءَهُمْ
یعنی شول کمسه‌لر کم اللّٰهدن اکا توفیق ایرشوب امور حق اکا ظاهر اولوب
انوکله هدایت بولوب استقامت اوزره اولدی برابرمودر شول کمسه‌یله کم
انك اول قبیح عمللرن اکا خوش کوستروب جمیع عمری فسق و فساد ایله کچدی اول باطل
اشلرن طالوب بوت عبادتندن عمرن ضایع قلدی هوای نفسنه اویوب
مقصودی بودر کم کافر له مؤمن مرتبه‌ده برابر اوله شول کمسه کم کلوب پیتاغمزه
طوروب کوندز کلوب طعامنه خدمت قلد عقلی اولان بو کلامی فهم ایدوب
نصیبن آلور بو سوزدن مراد ندر بلوب ودخی حق تعالی بیوردی کم
مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِى وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا اَنْهَارٌ مِنْ مَآءٍ غَيْرِ اٰسِنٍ
وَاَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَاَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ
وَاَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ
مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِى النَّارِ وَسُقُوا مَآءً حَمِيمًا
فَقَطَّعَ اَمْعَآءَهُمْ یعنی شول اوچماغك صفتی کم شرکدن ویرامز
اشلردن صاقنوب اللّٰهدن قورقدیلر ایچون وعده اولنمشدر انك ایچنده
صو ارمقلری وار قوقماز بیمز و لذتی متغیر اولمز ودخی سود ارمقلری
وار هرکز اکشمز نتکم دنیا سودلری طورجق اکشر ودخی خمر ارمقلری وار کم
ایچنلره غایت لذت ویرر باش اغرتماز اجوب دوکمز ودخی بال ارمقلری وار
کم دنیا بالی کبی بولنغی یوق و آدمی طوتمز و درت ارمق کلی کوثر ارمغندن
آقوب جمیع اچماق اهلنه ایرشور ودخی واردر اچماق اهلنه انواع یمشلر کم دنیا
یمشلرنه بکزمز نه لذتی ونه لطافتی یینلرك جمیع اعضالری اندن لذت آلور
ودخی اچماق اهلنك دنیاده قلدقلرنی حق تعالی عفو ایدر پس شول کمسه‌لر کم
مغفور اولوب جنت ایچنده بونك کبی تنعم اوله‌لر انلر برابرمودر شول کمسه‌یله
کم طامودە عذاب ایله مخلد اوله‌لر اول قینمش صولری انلر ایچه‌لر اوتا کراسی سیندن
ایچلری قینیوب اریوب طوغرانوب دوکله عاقل اولنلر نظر ایدوب فکر ایلیه
تنفسی خیرلو یسه انی اختیار قله معنسی بودر کم اولیکوك ولتك حاصلی نه

سیله

سیله اولورسه دایم جنتده و سعیتی اکا قله ایشده مطیع اولا وانوکله
عمله مشغول اولا شول منافقلر کبی اولمیا کم حق تعالی بیوردیکه وَمِنْهُمْ
مَنْ يَسْتَمِعُ اِلَيْكَ حَتّٰى اِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ
اُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ اٰنِفًا اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ
وَاتَّبَعُوٓا اَهْوَآءَهُمْ بو آیتك سبب نزولی بودر کم رسول علیه
السلام جمعه کون خطبه اوقردی منافقلر انی خطبه سندن عیب ایتدیلر
چقجاق انلرك بعضی عبد الله بن مسعوده صوردیکم بو رسول شمدی نه ددی
حق تعالی انلردن خبر ویروب بیوردیکم یا محمد بو منافقلردن کمسه‌لر وار
کم سنك خطبكی و وعظكی دیکلرلر اما کوکللری اندن غافلدر چقجان سنك
تکدن چقلر عبد الله بن مسعوده علم ویرلمشی اکا صوررلر استهزا ایله کم بو
محمد شمدی نه ددی بو دکل کم بلمك ایچون اولا پس انلرك ایچون ددی حق
تعالی انلرك کوکلنه مهر اورلمشدر اول فعللرنك عوضی کم انلر نفسلری
هواسنه اویوب اللّٰهله بو معامله‌یی قلدیلر بو آیت اکا اشارتدر کم حق
تعالینك کلامی اوقونلرن و رسول حدیثنك نصیحتلرن جان قولاغیله دیکلمسه
وانك مقتضاسنجه عمله مشغول اولمسه اول خاصه ایمان دکلدر بلکه اکر
دکلری قرآن حدیث نصایحلرن حقیر کورسه استخفاف قلسه چقوب
استهزا ایله خبر ویرسه کافر اولور مجموع حسناتلری محو اولوب بویلوب
کدر عقلی اولان کوکدر بونن فتی احتیاط قله بوندن صکره حق تعالی
کوچك مؤمنلرك بیانن بیوردی وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى
وَاٰتٰيهُمْ تَقْوٰيهُمْ یعنی شول کمسه‌لر کم اللّٰهه ایمان کتوروب اول
رسولك علیه السلام سوزنه جان و کوکل‌ایله کوز کلو قولاق طوتوب دیکلرلر
ونکم اشدرلرسه کوکلدن انی خبره قلوب صقلرلر وانوکله عمله مشغول اولورلر
حق تعالی انلرك جانی ایچنده بصیرتلرن ارتورر و رسولنك کلامیله انلرك
تصدیقن ارتوروب انوکله طریق حقده هدایتلرن زیاده قلور و تقوی طریقن
انلره روشن قلور و طوتلجق و طوتلمجق سوزلری انلره الهامیله لطف ایدوب

معلوم قلورتا کہ انلر عمللرینی حبط ایدب مردود اولمیلر پس مؤمن صفتی وعظ
ونصیحت دکلمکدر بو طریقله کرک کم اهل هدایتدن اولوب الله قتنده تقرب
بولالر ودخی بیوردیکم **هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً**
فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ
یعنی یا محمد بو سنک قومک ایمان کتورمدکلری نه منتظر اولمزلر الا وعد
قلدیغمز قیامت کوننه منتظر اولورلر کم اکسوزین بولرہ کلوب ایرشه انک
خود علامتلری ظاهر اولدی زیرا اول علامتلردندر کہ ای کوکدہ ایکی پارہ اولدی
ودخان چقوب عالمی طوتدی واخر انبیا رسولکہ محمد افضلدر جمیع نبیلردن و
مرسللردن صلی الله علیه وسلم وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین کم دنیایه کلدی
روایتدر حذیفه دن رضی الله عنه رسوله علیه السلام صوردلر کہ یا رسول الله قیامت
نه وقتدر رسول علیه السلام دیدیکه انک علمی الله قتندہ در لکن قوپمغلغه یقین
اولمقلغک علامتلری واردر قچن بزازلر کساد اولسه وفتنسوز یغمور یاغب
اولترینوب بیله خلق ایچنده غیبت ظاهر اوله زنادن اوغلی دنیایه کله مااللو
کشیلری تعظیم اولنوب درویشلری حقیر نظر اولنه ومسجدلر ایچنده غیبت
ومالا یعنی سوزلر اوازسی چقه فاسقلر ومنکر اهلی حق اهلی اوزرینه غالب
اولالر دیو علامتلرکہ رسولهم بیورمشدر کلسی هپ واقع اولمشدر بو کلی
انک قربنه دلالت قلور کم کلمک لکی یقیندر پس شمدی اکا ایمان کتورمیوب
شرکدن ومعاصیدن توبه قلمیلرہ اول قیامت کلدکدن صکره قچن بولرلک
الی یره کہ اول کون تلنوب توبه قللر وقلورلرسه دخی قچن مقبول اولنوب رضی
اولہ بلکہ اول توبه مردود اولوب صاحبی مطرود اولوب عقلی اولان تدارکی
شمدیدن قلمق کرک کہ وقتا اکدن درصا قنمق کرک یاردن ایتوب طابنوب
اوچ صکره اوکنه بقمق فایدہ قلمز ودخی بوندن صکره بیوردیکم
فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ٭
یعنی یا محمد شولکہ بنم وحدانیتمه دلیللر بزانی بیان قلدق قصور

قومدق

قومدق سن بو قول لا اله الا الله اوزره محکم طورب ثابت اول لعل واول قومکی بو کلمیه
دعوت قلغل ودخی سنک کناهک ایچون ومؤمنلرک ارنلری وعورتلری کناه
لری ایچون دخی مغفرت دلکل بونده اوتوردیکم رسول علیه السلام ایدردی
بن کونده یتمش کز ویر روایتده یوزکز استغفار ایدردم ددی کناهدن پاکلک
بزه واجبدرکہ کونده بیک کز استغفار ایدہ وز زیرا کناہ بحرینه غرق اولمطوروز
هم اولا کندو نفسمزہ مغفرت دلمک لکی بو ایتله تنبیه اولندیکم حق تعالی اولا
کندو نفسکہ مغفرت دله دیو بیوردی زیرا برکمسه کہ براولو قتنده صچلو اولسه
اول صچلو واروب برغیری کمسنک صوچی ایچون انک صوچن بغشلمغه اول
اولوبه واروب یلوارسه سوزی قبول اولمز پس واجبدر کم کشی اول کندو صوچی
دلیه اولا اولو قتنده اندن غیری صوچ ایچون صوچی دلمکه یرر نتکم روایتدر
ابن جریجدن ایدر بن عطایه صوردم دیدیکم مؤمنلر ایچون فریضه نمازلری قلدوغم
وقت استغفار ایدرم دکل بکا کم اول کیمک ایچون دلیم عطا دیدیکہ اولا کندو
نفسک ایچون دلکل زیرا حق تعالی رسوله کندو نفسنه استغفار قلمغه امر
ایلدی ودخی حق تعالی بو اینک اخرنده بیوردیکم کوندزدن نه ایشلدکلرک بلور وکیجه
مسکنلرک کوزدہ دخی نه قلدغکز بلور مراد بوندن دخی تنبیه در کم غافل اولوب
بو قوللر کندولری ایما الله معصیته براغوب صکره حسرتلر یمیلر ودخی بیوردیکه
وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ
وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ
إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأَوْلَىٰ لَهُمْ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ
بو اینک دخی سبب نزولی بودیکم مؤمنلر رسوله تیز تیز وحی اینمکہ اسرطوتشلردی
اول مولی لرنک خبرلرن اشتمکه فرح اولورلردی بر وقت وحی انمیوب کلنسه
فتطار لغنورلردی بونلرہ وحشت کلوب وحیہ تق مشتاق اولورلردی پس
حق تعالی انلردن خبر ویرب دیدیکم یا محمد شول کمسنلرکم سکا ایمان کتورمشلردر
بنم وحیمه مشتاق اولوب دیرلرکہ بیچون سوره انمز اولدی قچنکم بو نلره
بر محکم سوره اندرلہ کم حکمی ثابت اوله منسوخ اولمیه وانک ایچنده قتال

ورسوله مطیع اولمق بیورله مؤمن خالص اولنلر فرح بولوب سونورلر اما انلرک
کم کوکلی شک ونفاق رنجیله صیرود رکوراسن انلریکم اولم خسته لغی غالب
اولوب عقلی الملمش کشی نجه بقرسه انلر دخی سکا اویله بقر یعنی کوزلرن دکوب
سکا قتی قتی بقرلر اول قرآن اندوکن کربه کوروبن ایت یا محمد وای سزه
حذر ایدک اولا اللهک عنایندن که اولسز خوش کلمیجک عذابلر سزی قابلیسر
کربه کوردکلر ایچون سزه بو خیرلو یدی اللهدن ایت انوب سزی طاعته
وعبادته وکوردکلو سوزلره دعوت قلیدی طیب قلبله اشتدک مطیع اولدق
دیدکوز فاذا عزم الامر یعنی قچان اول قتال وقتی کلوب سزه امر قتال
واجب اولسه اول سزه یکوک لنسه سزالی کوردسز کوکلوکوز اندن نفرت ایدر
بوندن صکره دنوب بیوردیکه فلو صدقوا الله لکان خیرا لهم
فهل عسیتم ان تولیتم ان تفسدوا فی الارض وتقطعوا ارحامکم
یعنی بولر اکر اول رسوللرنی کرچکسلر اکا مطیع اولوب بر لسنلر بولن اول
شرکدن ونفاقدن اولخیرلویدی که ابدی سعادت بولورلردی ایت یا محمد
بولره اکر بو امتت اوزره سز والی اولیدکوز بولرک امری سزه اصمرلیندی
اوله که سز بر یوزنده معصیتلر وفسادلر مشغول اولوب ارحاملرکوزدن
قطع ایدوب قومدن قبیله دن کسلیدکوز بعضلر دمشلرکم بو ایت معنسی
دمک اولورکم اکر سز بو الله تعالی دینندن که اسلامدر اعراض ایدرسکوز
اول رسول کنوردکی خبرلره اینانمیوب یریوزنده قانلر دوککله ودیرله
یره کومیوب قوم وقبیله دن کسلکله فسادا شلرسکوز بونک کبی صفتلو
قومی الله تعالی مخذول قلوب رحمتندن ایراق ایلر نتکم بیوردی اولئک
الذین لعنهم الله فاصمهم واعمی ابصارهم یعنی بولرک کبی قوم در
کم اللهک لعنته مستحق اولوب رحمتندن ایراق اولور حق تعالی بولرک
کوکلی قولاغن صغر قلوب حقی اشتمزلر وایشدب هدایت امرین فکر اتمزلر
ودخی کوکلری کوزن کور قلورکم هدایت یولن کورمزلر کمراه اولوب ضلالت
یولنده قالورلر ابدی سعادتدن محروم قالورلر اول انکارلرنک عقوبتندن

اوترو

اوترو ودخی حق تعالی بیوردیکم افلا یتدبرون القرآن ام علی قلوب
اقفالها یعنی یا محمد بو قومک بو قرآنی اشتمزلرمی کم اندن عبرت
الوب اول اندورلن وعد ووعید ایتلوندن واول قرآنک عجایبلرندن فکر
ایدوب بلملر که بو حقدر الله قتندندر مخلوق کلامی دکلدر بلکه بولرک کوکللری
اوزره کلیدلر اورلمشدر عملری کوکلری اوندن مهرلنمشدر انونکچون انی فکر
لری قاصردر فهم اتمزلر ودخی بیوردیکه ان الذین ارتدوا علی ادبارهم
من بعد ما تبین لهم الهدی الشیطان سول لهم واملی لهم یعنی
شول کمسلرکم دین اسلامی انلره ظاهر اولدقدن صکره ورسولک صفتلرنی
کتابلرندن بولدقدن صکره کرو کافر اولوب شرکه دوندلر اول هدایتی ترک
ایدوب ضلالتده اولماغی کوزلرینه بزیوب خوش کوستردی انک اوزرینه محکم
طوردلر حق تعالی دخی انلره امهال ایدوب عقوبتلرنی تاخیر قلدی اول
رسوللی یلانه قلدیچون عقوبتلرنی تعجیل قلمدی تاکه ضلالتلری ازدقجه
عقوبتلری زیاده اوله ودخی بیوردیکم ذلک بانهم قالوا للذین کرهوا ما نزل
الله سنطیعکم فی بعض الامر والله یعلم اسرارهم یعنی بولر
لعنت اولوب صغرلق وکوزسزلک وتاخیر عذاب اولندوغی اندن اوترودر
کم بولر یهودلره اول بنی قریظه یهودیلرینه وبنی نضیر قبیلسنه کم انلر الله تعالی
اندردوکی قرآنی خوش کورمیوب اکا ایمان کتورمکی ترک ایدلر بز سزه بعض
اشلرده مطیع ومعاون اولاوز اول محمدی انجتمکده یاردمجی اولاوز حق
تعالی خبر ویردیکه الله تعالی انلرک کزلو اشلرن بلور که اوزتلرندن نه سویلشورلر
تا بولر صنمیلرکم انلرک اندکلری بلنمز نه کرکسه اشلیلر بوندن صکره انلری الوملویله
قورقدب خبر ویردیکه فکیف اذا توفتهم الملائکة یضربون وجوههم
وادبارهم یعنی نیلیسر بولر شول وقتکم ملک الموت اول اعوانلریله قود
وهیبتلو صورتلرله انلره کوزره کلوب طرنقلرندن دینه لرینه دکین جانلرن
چکلر شول یاش یوکه چالو اورمش کبی چعاره لر یوزلرنی اکسلرنی اوده دوکلر
بو رسمه جانلرن قبض ایدوب عذاب فرشتلرنک الینه ویرلر تا قیامته دک

قوبج

سنلدونن بجه كوندرداوده انلره عذاب ايدرلر ذلك بانهم اتبعوا ما اسخط الله
وكرهوا رضوانه فاحبط اعمالهم يعنى اول جانلرى قبضلرنده اول توب
بولرى بوزره واكسلرنه دوكدكلرى اندن اوترودركم بولر حق تعالى سومدوب
خشم ايتدوكى نسنهلره ملازم اولوب اولدلركم اول كفردر ورسولنه بلانلمغدر
قرآنه انكار ايتدكلريدر ودخى بولر الله تعالى خشنود اولدوغى عملى ترك ايدوب
انك رضاسى اولمدوغى عمله مشغول اولدلر حق تعالى دخى انلرك حسناتلرينك
ثوابنى باطل قلدى نتكم بيانى كجدى ودخى حق تعالى بيوردى ام حسب
الذين فى قلوبهم مرض ان لن يخرج الله اضغانهم ولو نشاء لاريناكهم
فلعرفتهم بسيماهم ولتعرفنهم فى لحن القول والله يعلم اعمالكم
يعنى ايلمى صنور شول كمسنهلركم كوكللرى شك وكمان ونفاق رنجيله مبتلا اولمشدر
بز انلرك اول كوكللرندكى نفاقلرنى ومؤمن قوللرمزه كيزلدكلرى خيانتلرى واول
رسولمزه قلدقلرى عداوتلرى اظهار قلميا وزبلكه نه قلورلرسه ونه سويلرلرسه
كولنسن اشكاره قلوب انلرى رسواى قلاوزوا كر دلرسوز سكا اول منافقلرى
كوستراوز وقلدورهوزو انلرده علامتلر قومشزكه انلرك نفاقلرينه دليلدر سن
انلرك اول خبيث عمللرن كورجك بله سنكه انلر دينلرنن خالص دكللردر ودخى
يا محمد بر كوندن صكره تيز اولدكم ~~سن منافقلرى~~ سن منافقلرى سوزكله سويلشد
بله سنكه ديللرندن كذبلرى ظاهر اوله ايت بولر كم حق تعالى نه اشليجكوكوز
سزك هنوز بلورا اشلمدن اكا كرلو نسنه يوق اشلدكلردن صكره نته بلميه
ودخى بيوردىكه ولنبلونكم حتى نعلم المجاهدين منكم والصابرين
ونبلوا اخباركم يعنى بز سزه حقيقتا قتال امر ايدوب ابتلا ايدرز
كه تميز ايدوب جقرهوز شول كمسنهلريكم الله امرنه رضا ويروب جاننى ونفسنى الله يولنه
صرف ايدوب فدا قلدلر ومجاهدلردن اوللر ودخى شول كمسنهلركم بنم حكمومى انلرك
تنى كلوب طارغنورلر اول انى ايتلومزى كريه كوررلر تاكه اول عمللريله انلرى
ظهوره كتورهوز تاكه اول ايمانلرنن صادق اولنلر كاذب اولنلر ارسنده
بو علامتلرله تميز اولنه ودخى بيوردىكم ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل

الله

الله وشاقوا الرسول من بعد ما تبين لهم الهدى لن يضروا الله شيئا
وسيحبط اعمالهم يعنى انلركم كافر اولوب اللهك وحدانيتنه انكار
قلدلر واسلامه كلمكه قصدى اولنلرى منع ايتدلر قومدلركم اسلامه كلهلر اللهه و
رسولنه دشمان اولوب دينه مخالفت قلدلر دين حقدوغن ومحمد حق رسول ايدوكن
كندو كتابلرنن بيان اولدقدن صكره بولر عناد ايدوب حقه منكر اولدلر اما بو انكا
لرنن ذره قدر اللهك ملكنه زيان ايرمزلركه انك ملكى اكسله يه خود انك
سلطنته وپادشاهلغنه زيان اوله بلكه كندو نفسلرنه زيان اولوركه دنياده
قلدقلرى عمللرك ثوابلرنى حق تعالى باطل قلدى هيچ عمللرنى قبول اتمز پس عقللى
اولان بو ايتدن بونى فهم ايدركه بر كناهكار قول كناهندن توبه قلوب طاعته
يونلمدن استسه بركمسه انى منع ايلسه حال بودركم كناهى ترك ايدوب توبه قلمق فرض
ايدوكن اللهه مطيع اولمق واجب ايدوكن بلوركن بويله قلسه كرك بك اولسون
كرك وزير كرك ار اولسون كرك عورت قورقوادكه اولدينى يينى كوروب
اللهه عاصى اولمغى روا كوروب طاعتدن وتوبهدن بغض وعناد اتمه سبب اوله
دنيادن ايمانسز كذب بو ايت ايجنن الكلنلردن اوله تاكه انلرك بولو كندن اولمقدن
قورتله بونلردن صكره حق تعالى ايمان اهلنه خطاب ايدوب بيوردىكه يا ايها
الذين امنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول ولا تبطلوا اعمالكم
يعنى يا محمد انلركم ايمان كتوردلر اكر ايمانكزده صادقسكوز سز شول ظاهر
كوزده اللهه ورسولنه نجه اطاعت كتوردسكوز باطنكوزده دخى مطيع اولك
يعنى الله تعالى سزه فرض قلدوغى طاعتلرى ورسول سزه بلدردوكى سنتلرى اشكاره
جماعتله اوليجاق نجه يرينه كتوردسكوز خلوتلركوزده اوليجاق دخى ايله يرينه
كتورك هيچ بر امره مخالفت قلمك اشكاركوزده ايمان وطاعت كوستروب
خلوتلكوزده كفر وعصيان اشلمك انوكله اول ظاهرده اشلدكوكز طاعتلك
دخى ثوابلرن باطل قلمك ابو العاليه ايدر رسولك عليه السلام اصحابى
ايله ظن ايدرلردىكم نتكم شركله عملك فايدهسى يوقدر ضايع اولور ايمانله دخى
كناهك زيانى يوقدر عفو اولنور ميصنورلردى وبرنجلو دخى اسلامه كلوب

منت ایب سویلرلردی حق تعالی بو آیتی اندردی انلرک اول زعملرین واول
منتلرین دفع اتمک ایچون تا بللرکه ایماندن صکره کناهک دخی زیانی وار در
واکر توبه قلمدن کیدیسی اولورسه انک عقوبتی اولنور ودخی بللرکه منت
اللهکدرکه اکا توفیق ویروب اسلامه کتوردی والا کندوسی شویله محروم اولوب
قالوردی بو آیتدن دخی عقلی اولنلر اکلرکه زیانله درلمک خلق ایچنده صوفی
اوله خلوتنده فاسق اوله ظاهرینه زاهد اوله وباطننده کلب کبی دنیایه حریص
اوله فی الجمله آشکاره حالیله کزلو حالی موافق اولمیه ایله اوجاق منافق
مرایی اولور انوکله اول ظاهره قلدوغی عمللر دخی باطل اولوب ثوابلری ضایع
اولور شول اکنجیه دونرکم دورشور تارلسن دوزر قوشر تخم صاچر خلق اتک
تارلسن دوزدوکنه باقوب خوش اکیجی صانورلر بلمزلرکه طپراق ایچنده کی کزلدوکی
تخم جورکدر بتوب حاصل ویرمز محروم قالور ودخی حق تعالی بیوردیکم
ان الذین کفروا وصدوا عن سبیل الله ثم ماتوا وهم کفار
فلن یغفر الله لهم بو آیتک سبب نزولی بودرکم برکشی کلوب رسول الله
علیه السلام صوردیکه یا رسول الله بنم اتام اکرچه کافردی اما فتی احسانلو
وخیرلو ایدی جوغدی انک حالی نته اولدی جواب ویردیکه سنک اتاک
وبنم اتام وابراهیم آتشی کلستی اود ایچنده در اول کشی اغلیوب دوندی
کتدی حق تعالی بو آیتی کوندردی رسولک قول لن تصدیق اتمک ایچون
بیوردیکم بدرستی انلرکم بنم بر لکوزه انکار ایدوب خلقی بنم یولمدن
کرمکه قومدیلر اول کفرلری اوزره اولدیلر الله تعالی انلری یرلغامز لیس
بودخی اکا اشارتدرکم الله قوللرینی طاعتدن منع ایدوب ذکر وعبادت
اهلنی اینجدوب فاسقلره وظالملره یاردمجی اولوب توبه سز اولنلر
دخی مغفرتدن ایراق اولوب اللهک عقوبتنه اوغرلر ودخی بیوردیکم
فلا تهنوا وتدعوا الی السلم وانتم الاعلون والله معکم
ولن یترکم اعمالکم یعنی کندوکوزی دشمنه ضعیف
کوستروب انلری صلحه دعوت ایلمک مادامکه باله میل ایدیجی ایوتوک

ایله سز

ایله سز قیودمزسزه حرج اولمزکه عاقبت سزک الکز عالی اولیسر اللهک
یردیمی سزکله در هیچ سزک عمللرکوزدن ثوابلرندن نسنه اولنمز وسزه
ظلم وحیف اولنمزکه اللهک فضلی عظیمدر بوندن صکره بو ایمان اهلنه
دنیانک حقارتنی بیان قلمایچون بیوردیکم انما الحیوة الدنیا لعب
ولهو وان تتقوا یؤتکم اجورکم ولا یسئلکم اموالکم

تؤمنوا صح

ان یسئلکموها فیحفکم تبخلوا ویخرج اضغانکم
یعنی بدرستی حقیقتدا بلورکم بو دنیانک دیرلکی ومعیشتی شول عقلسز
اوغلنجقلر اویونی کبی بر باطل فرحدرکه اصلی یوقدر واکرسز اول باطل دیرلکی
واصلسز فرحی ترک ایدوب ایمان طریقی اوزره قدم کوز برکیدوب طوغرو
طورسی اولورسکوز سزک نفاقدن کندوکوزی صقنورسکوز حق تعالی سزک
قلدغوکوز عمللرک ثوابلرینی تمام کامل ویره و مرتبکوزی عالی قیله ودخی
اول الله سزک جمیع مالکوزی دیلمزکه انفاق ایدیسز بلکه شول سزدن زیاده
اولان نسنه دیلرکه انک یولنده انفاق اولنه تقرب بولاسز وزیاده درجلر
حاصل قلاسز اکر اول الله سزه الحاح ایدوب جمیع مالکوزی دلسه اول جوق دلمکلک
سزی مشقتته برقسه سز الی ویرمکدن بخل ایدیدکوز سزک اول کوکلوکوزدکی اللهه
ورسولنه ودخی مؤمنلره دشمنلغکوزی چیقروب آشکاره قیلدی ونفاقکوز
معلوم اولیدی ودخی بیوردیکه ها انتم هؤلاء تدعون لتنفقوا فی
سبیل الله فمنکم من یبخل ومن یبخل فانما یبخل عن نفسه والله
الغنی وانتم الفقراء وان تتولوا یستبدل قوما غیرکم
ثم لا یکونوا امثالکم یعنی آکاه اولک سز یا مؤمنلر جماعتی کم
دعوت اولونیسز الله طرفندن بکا بیورلورسزکه انک یولنده انک رضاسین
قزنمق ایچون تصدق قلاسز ودزوبشلرین وضعیفلرین معاونت قلاسز
اما سزدن بعضکوز اول الله یولنده انفاق قلمقده بخل ایدر ویرمز بس بلسون
شول کمسکم بخل ایدوب جفا نلق ایدرکه اول الله یولنده انفاق اتمک ثوابلرندن
کندویی محروم قور الله تعالی سزک مالکوزدن وعملکوزدن مستغنی درکا احتیاجی

یوقدر ولکن سزك انك قاتنده غی ثوابلرم ومغفرتلرن احتیاجکز وارد اسبا بلرن
یرنه کتورب انی طلب ایدن سز اول سزم فرض قلدوغم نسنه‌یی یرنه کتورمیه سز او لدخی
قادر دکه سزی هلاك ایدیب یریکوزه بر قوم دخی کتوره کم اول قوم سزدن خیرلو اولالر
اللهه ورسوله کی مطیع اولجی اولالر اللهه عاصی اولمقدن سزم بکز میلر قچان
بو آیت اندی ددلر که یا رسول الله اول نه قومدر که اکر بز اعراض ایدر سوز الله
انلری بزم یرمزه خلف غوبر رسولك علیه السلام اول وقت سلمان فتنده
اوتوردی الینی سلمانك جکننه قودی د دیکه او شبونی خلف قور قومیله
ودخی ددلر کم یا رسول الله اکر بو ایمان بر خود بو علم فلکك اعلاده اصلمش
اولسه بو فارس اوغلنلرندن ارنلر او لیدیکه اکا ایرشوب حاصل قلالردی
بو حدیث سلمانك الله قتنده مرتبسن وشرفن بیان قلور پس عقلی اولنلر
بو آخر ایتدبو نی نصیبی الورکم هرکشیه حاصل اولمز الا عمل اکر خیر
وا کر شر دخی ثواب کورکدر کم اکا کوره استعداد حاصل قله عاقبت پشیمان اولمیه متنصح اوله

سوره الفتح مدنیة وهی عشرون وتسع آیات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

انا فتحنا لك فتحا مبینا یعنی مقاتل ایدر اول و فتنکه مکه بو آیت
اندی وما ادری ما یفعل بکم یعنی بن بلمز که بنوم له دخی سزکله نه ایشلنسر
احقافده بونك بیانی کجدی اول مشرکلر بو آیتی ایشدب مؤمنلره طعن دلن
اوزادب ددلر که نته متابعت ایدرسز بر کشیه کم کندویه واکا او بنلره نه
اولاجغنده خبری یوق مکدن مدینیه کلدی اول مدینه منافقلری دخی
انلرجلین طعن ایدب مؤمنلری عیبت ایدلر مؤمنلره بو نسنه‌دن تنی ملالت
حاصل اولوب کافرلرکو کلنده فتی فرح حاصل اولدی حق تعالی خود بو نسنیه
عالمدی بلوردی اول مؤمنلرك ورسولنك کوکلرندن اول حزنی دفع ایتمك
ایچون بیوردی انا فتحنا لك فتحا مبینا لیغفر لك الله ما تقدم
من ذنبك وما تأخر ویتم نعمته علیك ویهدیك صراطا
مستقیما وینصرك الله نصرا عزیزا یعنی یا محمد بن دم حکموم

سکا

سکا ظاهر شویله تقدیرا و لندیکه بز سنی اسلامله مکرم قلوب سکا ظاهر
شویله تقدیر رسالت خلعتن کیوردك کم بو خلقی اول اسلامه دعوت قلاسن
بو کلسن سکا اندن او نزول قلدقکه الله تعالی وحی کلمزدن ایلرو کی ودخی کلدکدن
صکره اولان کناهلروکی یرلغیه واول پیغامبرلك خلعتنی سکا تمام قلی ویره بو دین
اسلامی اشکاره قلمغله ودخی سنی هدایت اوزره ثابت قلوب سندن ایلروکی
پیغمبرلر یولنه سلوك ایتدره وسکا نصرت ویرب دشمنلرك اوزره غالب قله
دایم اللهك عزیز نصرت ایچنده اولاسن چون بو آیتلر کلدی مؤمنلرك
کوکلنه کلدیکه بو همان رسول ایچوندر حق تعالی بو آیتی ایندردیکه لیدخل المؤمنین
والمؤمنات جنات ومنافقلر حقنده بیوردیکیم ویعذب المنافقین والمنافقات
پس حق تعالی دیدیکه یا محمد بز فتح ونصرتی سکا تقدیر قلدق اول فتح حدیبیه ایدی
که بر قیودر اول یره انو کله آد ویرلشدر اول قیودخی رسولك بعض ایتلرندن بر سددر
که رسول حدیبیه غزاسنه قصدا ایدجك کافرلر انك صوین چکوب دوکدلر
تاکه مؤمنلر کلوب صو بولمیلر چون رسول انده ایرشدی کوردیکه قیوده صو یوق
مبارك اغزندن بر اوج صو الوب مضمضه ایلدی دخی اول قیو ایچنه اغزندن
دوکدی اول قیونك صوبی دبندن قینایوب چقدی طوپطلو اولدی اصلا
اکسلمز ودخی حق تعالی بیوردیکه هو الذی انزل السکینة فی قلوب
المؤمنین لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم ولله جنود السموات
والارض وکان الله علیما حکیما یعنی اول اللهدر اولکه
مؤمنلرك کوکلنه سکونت ودولکلك ایندردی که سکا منقاد اولوبن
عهد وبیعت قلدلر انلر اول تصدیقلری اوزره دخی تصدیق زیاده قیلالر اوله
شجر اعتقاد کوکلرنده دخی راسخ اولا علی بن ابی طلحه ابن عباسدن
ایله روایت قلدیکم زیاده تصدیق اوزرنه تصدیق بودرکه اولا قوللرینه کلمهٔ
توحیدی فرض ایلدی انجق رسولنی کوندردی اول کلمیله بو قوللری الله
قبوسنه دعوت قله چون کلمهٔ توحیدی قبول ایدیب اول فرض اعتقاد برله
یرنه کتوردلر بوکز اتك اوزرنه نماز فرض ایلدی چون انی دخی تصدیق ایدب

آدا قلدلر انك اوزرنه صوم وحج وجهاد قرشو زیاده قلدی هر بونه اعتقاد ایدب
زیاده تصدیق حاصل اتدلر انوکله تقربلری دخی زیاده اولدی ودخی بیورر دیکم یرلرك
وکوکلرك لشکری هپ اللهکدر وملك انکدر کوکلر لشکری فرشتلر ویرلر لشکری
جنك وانسك مؤمنلریدر هیچ برکمسه الله لشکری اوزره غالب کلمز مکر کم
ارادت الله ایله اولا کرحق یتندی وغی خلقتك افعالندن علیمدر بلور وامرنده
حکیمدر بخه دلرسه ایشلر کم مؤمن قوللرینه نعمت احسان قلور وکافرلری محنت
وخذلان قلور ودخی بیورر دیکم لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ
ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا یعنی یا محمد حق تعالی سکا فتح ونصرت وکناهلو
برلغتمق وعد قلدوغی اندن اوترودرکم اولنم وحدانیتمزه وسنك رسالتکه
تصدیق ایدر ارنلری وعورتلری کوره شول بوستانلره کم انلرك کوشکلری
واغچلری التندن ارمقلر اقر بوحالتده کم انلر انده دایم مقیم اولالر الم لذتن طتمیلر
واندن چقوب دخی کتمیلر ودخی حق تعالی انلرك کناهلرن عفو ایدب انك
مقابلسنده خیر عوضلر ویره کندو جوارندکی اجماعه کوروب صوحبلرن نعمتلق
وانلری دایم انده ابدی اخرتدکی اولو کامل سعادتدرو افرنجاندرکه انك انجده
عذابلرندن خلاص قلوب نهایتسز سلطنت روزی قله وبوندن صکره بیورر دیکه
وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا
یعنی حق تعالی رسولنه ومؤمن قوللرینه فتح ونصرت ویروب بوکرامتدی
اخرتن انلره وعده قلوب بیان قلدوغی اندن اوترودرکم اول منافق
ارنلره ومنافقه عورتلره ومشرك ارنلره ومشرکه عورتلره عذاب قلماغچون
که انلر اول بوت عبادتی اوزره قایم اولوب دایم اولدلر اللهه یاوز کمان
اندلر کمانلری بودرکم اکر بز اللهه ومحمده تصدیق ایدب اویوب سوز قورقرکه
اول الله ومحمد بزه نصرت قلیبه اول مخذول ومقهور اولا بز دخی انوکله

بله

بله مبتلا اولاوز بوقورقودن تصدیق ترك ایدرلر حق تعالی بیورر دیکم کیرو
انلرك اوزرنه واقع اولیسر عاقبت اول قورقدقلری خذلان وهزیمت دنیاده
وبی نهایت عذابه اوغرمق اخرتده بونکله کم الله انلره غضب سخط قلوب دنیاده
مؤمنلرك قلجلری التندن انلری حقارتله هلاك ایدب اخرتن رحمتندن دخی
اراق ایدب جهنمده بولره مقام ایدی قلدیکه اول جهنم دنوب ورجق یردرکی
شرلودر اول مقامده ساکن اولمزشول کمسلرکم اللهه ورسولی امرینه مطیع
اولمیوب هوای نفسه اویوب شیطان طوزاغنده اسیر اوله که اول دنیا سوب
اخرت ترك ایتکدر وکرو بیورر دیکم وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا یعنی یرلرو کوکلر ملکی اللهکدر وبونك
ایچندکی مخلوق کلی نه درلو جنس وارسه کلی انك لشکریدرکه اکا مطیع
ومنقاددر هیچ بر مخلوق یوقدرکه انك هیبتی التنده قهر اولماشدر کورمزمسن
که نمرود کبی متکبر وجبار قولنی اکا عاصی اولدوغیچون لشکرنك کی ضعیف
جسمی کم اوز لشکردر نمرود اوزرنه انی حواله قلوب لشکریله هپ کلی هلاك ایتدی
ودخی کعبه یقمغه ورن ابرهه لشکرنی ابابیل قوشیله هلاك ایتدردی
وفرعون اوزرنه تخیل بتن وتر بغه وچکرکه لشکرن حواله قلوب بلالره
اوغرتدی پس عقلی اولنلر کرکدر کم هیچ بر وجهله اللهك غضبندن ومکرندن
امین اولمیه زیرا اول غالبدر انتقام ایتکله شول کمسلره کم کفر ونفاق
اوزره اوللر یه خود توبسز کناه اوزره مصر اولوب کیدلر ودخی حکیمدر
رسولنه واکا اویانلره نصرت ویرمکله حکم ایدر او یمیانلری قهر وانتقامله حکم
ایدر کمسه انك حکمنه مانع ومعارض اولمز ودخی بیورر دیکه اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ
شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَ
تُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَاَصِيلًا یعنی یا محمد حقیقتا بز سنی اول
امتکه شاهد کوندردك بزم خبرمزی انلره ایرشدرمکله تا که یارن قیامت
کوننده دیبلرکه بزه کلوب بو قضیلردن کمسه خبر ایرشدرمدی وسنی مشتجی
ومبشا دیجی کوندردك اجماعله ودنیارله شول کمسلره کم سنك دعوتکه

اجابت قلوب صاحبسکز مطیع اولر ودخی [illegible] فتح نصیب [illegible] کفرندن [illegible] جنت [illegible] اولنلر دخی [illegible] دعوتکم

التفات قلمایوب جنته مطیع اولمیه ودخی کا تحق تعالی قوللرینه بیوردیکم ای قوللرم
بنم برلکومه ایمان کتوروب کوندردکم رسولمی کوچک بیلمیه سز واولنه بیوررسه انی
طوتیسز وانک دیننه معاون اولوب دشمنلری یوزینه قلج اوراسز انکا تعظیم
ایدوب عزت واکرام قلاسز واولسزی یرادن خالقه بچه کونز عبادت قلوب
امرینه منقاد اولک تا که دنیا واخرت بلالرندن نجات بولوب ابدی سعادته ایرشه
سز عقلی اولان کوکیده که بو سوزدن متنبه اولوب سعی این که اللهدن ادتو قدن
بوینن اذا قلد خالص الله قولی اولا تا که ابدی سعادت ایچنده کرامت وعزت بوله
ودخی حق تعالی بیوردیکه ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله ید الله
فوق ایدیهم فمن نکث فانما ینکث علی نفسه ومن اوفی بما عاهد
علیه الله فسیؤتیه اجرا عظیما یعنی شول کسلرکم حدیبیه کوننده
اول اغاج التنده سنوکله عهد قلدیلرکم اندره بنم رضام حاصل قلدی الله بسونلر
کم اندکاتنه بنمله عهد وبیعت قلدیلر زیرا رسوله بیعت قلمدیلر الا الله امری برله
قلدی بوکاتنه بیعت قلمش اولالر انک رضاسن طلب قلماغچون ایله اولجاق
اللهک عنایتی ونصرتی ایله بولرک اول الله امرینه مطیع اولوب بیعت قلن
اللری اوزرینه در ثوابده درجه ویرمکده وفا قلورو هرکم اول عهدی اوزرینه طورمیوب
کروبوزسه بدرستی اول عهدی صماغک عقوبتی کرو کندو اوزرینه واقع اولسه
اتاهرکم الله ایچون کندو اوزرینه قلدوغی عهده وفا قلسه اول بیعت اوزرینه طوروب
رسوله معاون اولسه تیز اولا کم الله تعالی انکا اولو مرتبهلر ویره چوق ثوابلر
روزی قله عاقل اولنلر اکثرلرکه عهده وانلردن اولوب تقرب بوللر عهدی
صیوب منافقلردن اولمیلر ودخی حق تعالی بیوردیکه سیقول لك
المخلفون من الاعراب شغلتنا اموالنا واهلونا فاستغفر لنا
یقولون بالسنتهم ما لیس فی قلوبهم قل فمن یملك لكم
من الله شیئا ان اراد بکم ضرا او اراد بکم نفعا بل کان
الله بما تعملون خبیرا بو ایتك دخی سبب نزولی بودرکم رسول علیه السلام
اول حدیبیه کوننده کم مکیه سفر قلدی اسلم واشجع وغفار کم منافقلردندی

منزللری

منزللری مکیله مدینه اراسنده ایدی رسول بولری طلب قلدیکه مکیه بله کیدهلر بولر
بربره جمع اولوب دانشدلر ددلر بز بونکله طوروب بر قومه بچه وارالم که اول قوم
کلوب بونک اصحابنی قرهلر کندویه بر هزیمت واقع اولا ایراول قوملر دشمانت
اولوب بونک ایچون مقاتله می قللم تا واروب کوره وز نتیجه بو اتفاقی ایدوب
کلدیلر ددلرکه یا رسول الله بزم سلاحمز ویراغمز حاضر دکل سز واروک بو قاچ
کوندن صکره انلر دکوزدن سزه ایرشاوز رسول علیه السلام کندی یولنه علت
ایدوب کروقالدلر ددلرکه صاغ وسلامت کلجک اولورسه عذر ایدیدیه وزکه
اهلموز ومالموز بزی مشغول قلدی واریمادق صوچمز عفو ایلک دیه وز
اولیه زانا نوب عفو ایلیه بزم اتفاقمزدن اولحوذ خیره کلدرسس
حق تعالی رسولی بونوب کرو کلجک یولده کلوزکن هنوز بولره ایرشمدن
انلرک اتفاقلرنی ویلان عذرلرینی ایجکلرینی رسولنه بو ایتده خبر ویردی
بیوردیکه یا محمد تیزاولدکم اول سنده کروقالنلر عربلردن سکا اقبال ایدوب
عذر کتوروب دیلرکم اهلموز ومالموز بزی مشغول ایلدی بز اولوب ضایع اولورز
دیو قورقدق اکر اول قورقو اولمسه سنوکله بله چقردق سنک قتکده صچلو
اولدق بزم ایچون مغفرت طلب ایله بو برسوزدرکه دلرییله سکا سویلرلر
اما کوکللرنده هیچ استغفاره رغبتلری یوق کرک سن انلر ایچون مغفرت
دله کرک دلمه انلر سندن بو عذری دیلیجک یا محمد سن انلره دکل کم حق تعالی
سزه بر مضرت ایرکوردلسه قتلله یه هزیمتله یه بربلا ایله یه خود سزه بر منفعت
ایرکورمک دلسه نصرت ویروب دشمان اوزره غالب قلمغله کمک قدرتی یتر که
اول اللهک عذابنی منع ایده بله یه اول منفعتی سزه ایرشمکدن دفع ایده بله
بو ظاهردر که هیچ برکمسه بوکا قادر دکلدر سز صنما کوزکه سز قلدغوکوزی الله
بلمیه بلکه اول الله علیمدر بیلور بو کروقالمقدن مرادکوز ندی سز بو عذرکوزده
یلانجیلر سز بل ظننتم ان لن ینقلب الرسول والمؤمنون الی اهلیهم
ابدا وزین ذلك فی قلوبکم وظننتم ظن السوء وکنتم
قوما بورا یعنی سزک قالدغکوزه هیچ برعذرکوز یوق بلکه ایله صاندکوزکم

رسول الله اول مؤمنلركلى هلاك اولسرلر هيچ انلرك صاغ وسلامت كرو دونوب اولرينه و
اهللرينه اولشيجق دكل هركز انذن اوتروا ولكروقالمغى كوكلوكوزه خوش كوستردى
يا وز قبيح كمانلر ايلدكوز انوكله تخلف قيلدكوز هلاك اولمش قوملردن اولدكوز
وبوندن صكره بيورديكم وَمَن لَّمْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
سَعِيرًا يعنى شول كمسلكم ظاهرندن انا ندوغى كبى اللهه ورسولنه باطننده انانمسه
يسترى اشكاره مخالفت اولسه بز ظاهر حالنه اعتبار ايدوب اول ايمانى انذن قبول
اتمزز همان كروا ولكافرلره اعتد ندر بدرستى بز بيرقليوب حاضر قلمشوز سعير
طاموسنك عذابلرنى اولكافرلر ايچون پس عقلى اولان مؤمن كرك كم بوآيتلردن
عبرت الوب ظاهرن باطننه موافق قيله معاملسن اللهله طغروقيله دينى طريقندن
خاين اولميه بلكه صويليوب دينينه خلل ايرشجك يرده اولميه ودخى دينى فساده
ويروب اول دخى اهل سعيردن اولميه ودخى حق تعالى بيورديكم وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ
غَفُورًا رَّحِيمًا يعنى حق تعالى قوللرينه كندونك فضلن وعدلن وعنايتن
بيان قيلوب بيورديكم يرلرك كوكلرك خزينه لرى اللهكدر هر بجه دلرسه
حكمنه متصرفدر كمه دلرسه فضل ايدوب يرلغار لطف واحسان قيلور كمه
دلرسه صغيره كناهلر ايچون عذاب قيلور عدلن ظهوره كتورمك ايچون حق تعالى
غفوردر توبه قيلنلرك كناهن يرلغار رحيمدر اكا يلورنلرى انسه كوريس
كوكدكم عقلى اولان فقيرلغن اكا عرض ايدب اندن اومكدكه يرلك كوكلك خزينه لرى
انكدر وكناهلرينه بقوب رحمتندن اميد كسميوب توبيه ملازمت ايده لر و
رحمتنه وكرمنه مغرور اولوب كناهه مشغول اولميلركه فضلى وارسه عدلى
دخى وار عاصيلردن انتقام الور ودخى بيوردى سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ
إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ
أَن يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِن قَبْلُ و
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا •
يعنى يا محمد اول حديبيه كوننده سندن تخلف ايدوب قلانلر تيز اولاكه ديلر

قچان

قچان سز اول خيبر اوزره غنيمت اولمغه كيدرسز قوك بز دخى سزكله بيله كيدهلم
بو غزاده بيله اولالم ديلردلركه الله تعالينك حكمنى تبديل وتغيير ايدهلر يعنى
حق تعالى رسوله عليه السلام بيورمشدركم اول مخالفلر دخى بر غزايه سندن
دستور ديلرلرسه انلره بيله كيتمكه دستور ويرمهكل پس آيتكل انلره كم سز
بزمله بو خيبره وارمقلغه دستور يوقدركه كلوب غنيمته شريك اولاسز
الا مكركم مطوع اولاسز كله سز غنيمتدن سزه نصيب اولميه سزك حقكوزده
حق تعالى بويله بيوردى بوندن اوكدن حديبيه غزا سنده اما قچان اول
مخلفلر سزدن بو كلامى ايشدرا ولسلر ديسرلركم حق تعالى نهى ايدوب
منع اتدى بلكه سز بزه حسد ايدرسز كه اول غنايم نصيبى دكميه امدى اول
سوزى انلر دمزلر الا اندن اوترو ديرلركم ادراك ايدمزلر ودخى اول نعما قلرن
ترك اتمكه رغبتلرى يوق نه ازدن نه چوقدن دخى بيورديكم قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ
مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ
أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِن تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِن
تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا •
يعنى يا محمد ايت سكا تخلف قيلن عربلره كم قتالدن اوترى حديبيه دن
كرو قالدلر تيز اوله كم دعوت اولنه سز بر قومله قتال قلمغه كم انلر قتى قوتلودر
حرب ارنلريدر بعضلر ديمشلركم اول قوم اهل يمامه در رسول عليه السلامدن
صكره ابو بكر الصديق مقاتله قلدى اصحابله سعيد بن جبير ديديكه اول قوم
هوازن قبيلسندندر پس سزه اولنه كه مقاتله ايده سز تا اكا دكين كه مسلمان
اولالر اكر اول امره مطيع اولوب اجابت ايدرسكوز نيتكوزى اخلاص
ايدب الله رضاسيچون مقاتله قيلاسز الله تعالى سزه آخرتده كوركلو ثوابلر ويره
درجاتكوزى رفع ايدى ويره اكر اول حديبيه دن اعراض قلدغكوز كبى بوندن
دخى اعراض ايدرسى اولورسكوز حق تعالى انك مقابلهسنده قتى عذابلر
ايليسركه غايت مؤلمدر اولدچونكه بو آيت كلدى اول قومك كوتوملرى ضعيفلرى
ددلركم يا رسول الله اكر اولد قتاله بزه دخى امر اولنورسه حالمزنه اولهكم

کیرنوم قتاله طاقتمز یتمز کیروب جتمز حق تعالی انلرک حقنده بو آیتی ایندردی
لیس علی الاعمی حرج ولا علی الاعرج حرج ولا علی المریض حرج
ومن یطع الله ورسوله یدخله جنات تجری من تحتها الانهار
ومن یتول یعذبه عذابا الیما یعنی شول کمسنه لر کوزلری اولمیه خسته
اولوب ضعیف اوله لر تخلف ایدوب کیروده قالورلر ایسه انلره عتاب اولنمز لکن اما
شول کمسنه لرکه بو عذرلودن بری اولوب اول غزاده الله ورسوله مطیع
اوله لر اول سرلری ظاهرلرینه اخلاص صدقله مزین قیله لر کوکللرین نفاقدن وخباثتدن
ارین لر حق تعالی انلری اجماغه کوردب بوستانلر کوشکلر اوزرنده انواع
حللر وتاجلر ایله بزرلر وکندونک لقاسی نوریله کوکللرینی اول ارمغانلر شرنلوله
صووارکه سرایلرنک و اغجلرنک التندن ارمغلر اقرلر اما شول کمسنه لرکه عذری
اولمیوب تخلف ایدوب عتاب ایدر وارییه حق تعالی جهنم ایچنده فنی عذابلر قیلور
طعامی اودلر اولور ودخی بیوردی بکم **لقد رضی الله عن المؤمنین اذ یبایعونک**
تحت الشجرة فعلم ما فی قلوبهم فانزل السکینة علیهم واثابهم
فتحا قریبا یعنی یا محمد بر درستی حق تعالی راضی اولدی شول مؤمنلردن که
سنوکله بیعت قیلدلر بیک درت یوز کشیدی اما عثمان مکه ده ایدی انده حاضر
دکل ایدی رسول علیه السلام بیوردی یکم عثمان ورسوله والله حاجت ایچون ومؤمنلر
مصلحتی ایچون بواراده غایب اولمشدر اوشمدی بو بیعت عثمان ایچون اولسون دیوب
برالنی برالنک اوزرنه قودی کندو مبارک الیله عثمان ایچون بیعت قیلدی بس حق
تعالی اول بیعت قیلنلرک صدقلرین ووقارلرین انلرک کوکللرینه وقار وسکون
ایندردی وانلردن راضی اولوب فتح وخیرله اکا عطا قیلدی نتکم بیوردی **ومغانم کثیرة**
یاخذونها وکان الله عزیزا حکیما یعنی الله تعالی اول مؤمنلره خیبر
غنیمتن عطا قیلدیکی حساب انی اللرکم اول بیعتلرنک عوضی که الله تعالی عزیزدر
ودخی حکیمدر مؤمنلره نصرتی غنیمتله حکم ایدر وکافرلری قتل وهزیمتله حکم ایدر
هیچ برکمسنه بیرده کوکده انک حکمنه معارض یوق ودخی بیوردی بکم **وعدکم الله**
مغانم کثیرة تأخذونها فعجل لکم هذه وکف ایدی الناس

صح بیوردیکم

ولتکون

ولتکون آیة للمؤمنین ویهدیکم صراطا مستقیما یعنی حق تعالی
سزه چوق غنیمت مالن وعده قیلدی که الا سزلکین رسولدن صکره تا قیامته دکین
اما چونکه خیبر غنیمتن شمدی سزه تعجیل قیلدی ودخی مکه اهلندن اسد وغطفان
ودخی بولردن غیری ددلرکه اول خیبر اهلی معاون اولوب سزکله حرب ایدرلر
الله تعالی انلرک اللرین سزکله جنک ایتمکلکدن منع ایلدی که رسول الله مصالحه
قیلدلر تا که سزاول غنیمت ایچون دکل انک اوزرنه کم رسوله اصیلری
اولمنسه زیانلری دخی اولمیه فتح خیبرکه سزه عطا قلدق تا که سزاول غنیمت
ایچون دکل بلکه سزدن صکره مؤمنلره دخی عبرت اولا ایمانلرین محکم قیلالر زیرا
اول فتح خیبرده مسلمانلر سکز بیکدی وکافر لشکری یتمش بیکدی بو عبرت وقدرت
دکلمدرکه سکز بیک کشی یتمش بیکه غالب کلدی بو ظاهردرکه اللهک نصرتیله در
اللهک نصرتی اولمز الا مؤمنلر اولورلر ایمانلرندن اخلاص صدقلری اولدیغیچون
ودخی بیوردی بکم اول مال خیبری سزه غنیمت قیلدق دخی انذن اوترو دردکم سزی
طریق مستقیم اوزره ثابت قلوب فعللکز استقامت اوزره اوله ودخی بیوردی بکم
واخری لم تقدروا علیها قد احاط الله بها وکان الله علی کل شیء
قدیرا یعنی حق تعالی سزه بر غنیمت دخی وعده قیلمشدرکه سزلک اکا قدرتکز یتمز که
مالک اولاسز اول فتح مکه در اما حق تعالی هرنیه دلرسه قادردر کمه دلرسه
فتح ونصرت قیلور وکمه دلرسه محنت وهزیمت ویرور ودخی بیوردی بکم **ولو**
قاتلکم الذین کفروا لولوا الادبار ثم لا یجدون ولیا ولا
نصیرا یعنی اکر اول حدیبیه کونندن مکه کافرلری سزکله مقاتله قلسلر
اردلرندن دونوب سکردشوب قجرلردی انذن کندولره بر دوست بولمیلردی
که انلره اصیسی طوقنه وبر یردن یجی بولمیلرکم بولره یردم قلوب هزیمتدن صقلیه
ودخی بیوردی بکم **سنة الله التی قد خلت من قبل ولن تجد لسنة الله تبدیلا**
ایشبو دوستلرله نصرت قلوب غالب قلمق ودشمانلرینه قهر ایدوب منهزم قلماق
الله تعالینک سنتیدرکم ازلدن ازا لدن تقدیر اولنمشدر هیچ برکمسه اللهک سنتنی
تبدیل وتغییر ایدهمز ودخی بیوردی بکم **وهو الذی کف ایدیهم عنکم**

وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا بو آيتك سبب نزولی بودرکم رسول علیه السلام حدیبیه
کوننده کم مکیه وارردی برجماعت مکه اهلندن تنعیم طرفندن چقوب رسول علیه
السلام اوزره مطیع اولدلرکم رسولی طوتلر رسول انلری طوتدی اما انلره ضرر
قلمادن کیرو صالی ویردی اول وقت بو آیت اندی بیوردیکم اول الله در اولکم
انلرك اللرن سزدن منع ایلدی که نه انلردن سزه ضرر ایرشدی نه سزدن انلره ضرر
ایرشدی بوندن صکره سزی انلرك اوزرینه مسلط قلمشدی هرنکم سز اشلرسز الله
تعالی بصیردر انی کورر اکا مخفی نسنه یوقدر ودخی بیوردیکم هُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ
مَحِلَّهُ یعنی بو مکه اهلی شول کمسنه لردرکم اللهك وحدانیتنه انکار اتدلر وسزی
مسجد حرامه داخل اولوب طواف قلمقدن منع اتدلر واول هدیکوزی دخی محلنه ایرشوب
انده ذبح اولنمقدن منع اتدلرکم حاجیلر هدینك محلی مناسیدر و عمره قلنلر هدینك
محلی صفا قتندیدر ودخی بیوردیکم وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ
لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَئُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ
اللّٰهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا یعنی یا محمد اول مکه ده شول مسلمان ارنلر و مسلمه عورتلر دکل
ایمشه سز انلری بلمزسزکه مسلمانلردر ودخی بلمزلکله انلری مشرکلردن صایوب
بویولدن قلجله اورید کوز اقلیمکز التنه بصیدکوز انلردن سزه بلمزلکله دیت
لازم اولیدی که خطا بله مسلمانلری اوریدکوز ومشرکلر سزی تعییب وتعییر
ایدوب دیلردیکه کندو دینلری اهلن دخی دیلدلرنتکم بزی دیلدلر اکر اول
مکیه کروب بویله دخی قلسلر حق تعالی انلردن کمی دلرسه رحمتنه کوررردی
سزك حود انده کناهکز یوغیدی و اکر اول مؤمن ارنلر و مؤمنه عورتلر کندولری
اول مشرکلر اوزره تمیز ایدوب سچلوب بریکا چقسلردی عزتم حقیچون اول مکه
اهلندن مشرکلرنه سزك قلجلریکوز فتحی عذاب ایدردك اول مسلمانلر انلره
قرشوب بله اولدوغی اول عذابی اولردن منع ایلدی بوکلام اکا اشارتدر

کم هرقنغی یرده الله دوستلرندن برکمسه اولسه انك صلاحی و دعاسی برکاتندن
اول اچلرنده اولدوغی قومك اوزرندن بنجه آفتلر منع ایدرنتکم اول مؤمنلر سببیله
کافرلردن محنت کوترلدی ودخی بیوردیکم إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ
الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللّٰهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا بو آیتك سبب نزولی بودیکم اول مکه کافرلری دردلرکم
بو محمد بزم قرداشلرمزی اولدردی بو کز کلدی بزم اوزرمزه کیروب منزللرمزه
ویورتلرمزه الا والله بز قومزز که بزم اوزرمزه کیرولر کوکللرندن اشبو
حمیت چونکه قوپدی حق تعالی انی رسولنه خبر ویروب بیوردیکم اول کافرلر
کوکللرنده حمیت قلدلر اول جاهلی حمیتی حق تعالی رسولی اوزره و مؤمن
قوللری اوزره سکونت ودولکلك اندردی اول حمیتلرین انلردن منع و
دفع اتمك ایچون تاکه رسول علیه السلام اصحابیله ساکن اولوب مطمئن اولدلر
انلرو کله مصالحه قلدلر ودوندلر حق تعالی اول مؤمنلره کلمهٔ تقوی الهام ایدوب
کوکللرینه برقدیکه لا اله الا الله کلمه سیدر تاکه کوکللرندن دللرینه کتوردلر اول
کلمه درکه انلری دنیاده هزیمتدن صقلدی نصرت وظفر بولدلر واخرتده دخی طامو
عذابندن نجات بولوب ابدی سعادته ایرشدلر بولر الله تعالی علمنده اول کلمیه
احقرق ولایقرق اولدیلرندن اول مکه اهلندن اول خلعتی بولرکیوردی
انلره کیورمدی پس حق تعالی کلی نسنیه علیمدر ایمان اهلنی بلور اکا ایمان و معرفت
ویروب کندویه متقرب قلور اولکه اهل دکل انی دخی بلور قپوسندن رد ایدوب مطرود
ومحروم قلور پس مؤمن اولن کرك کم بو نعمتك قدرن بلوب شکرینه لازم اولور تاکه
اول نعمت ثمره سی زیاده اوله دنیاده اخرته غنی اوله لر وبوندن صکره حق تعالی
بیوردیکم لَقَدْ صَدَقَ اللّٰهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ
الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللّٰهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا
تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا
بو آیتك سبب نزولی بودرکم رسول علیه السلام هنوز حدیبیه یه چقمزدن اوکدن

دوشنده کورمشدیکم اصحابله مکیه کیروب طواف قیلورلر بو دوشی رسول اصحابه خبر
ویرمشدی اولکم خالص مؤمنلردی بشارت قیلوب سوندلر انلرکم منا فقلردی
یورکلرنده دوکون اولدی چونکه رسول حدیبیه واردی کم رسولی مکیه کیرمکدن
کافرلر منع ایلدیلر منافقلر دیدیلرکم رسولک دوشی یلان اولدی اکر کورچک ایسه
نیچون منع اولندی دیو سوندلر مؤمنلر انلرک کلامندن ایشدوب ملول اولدیلر
حق تعالی اول منافقلرک سوزن رد ایدوب مؤمنلرک کوکلنه سرور کتورملک
ایچون بو آیتی کوندروب بیوردیکم بدرستی حق تعالی رسولنک دوشنی تحقیق
قیلدی عهدنه وفا قیلوب کرچک لملک ایچون یا محمد سن دخی اول مؤمنلر
دخی عزم و مقام حقیچون کلسی بله کیرسز اول مسجد حرامه ان شاء الله
بو حالتده کم دشمنلر شرندن امین اولسز بعضکوز باشکوزی یولدجی
اولوب بعضکوز صاچکوزدن قصر ادجی اولاسز دشمنلردن قورقمیاسز
حق تعالی عالمدر بلور کم انی کم سز بلمزسز یعنی حق تعالی بلور کم سز کلسی بله
بیته کیروب طواف ایده سز اما سز انی بلمزسز انونیچون کوکلکوزه بو اندیشه
دوشر ملول اولورسز پس حق تعالی سزه بو مکتنک فتحندن اول خیبری وعده
قلدیکه انوکله غنیمت بولاسز اندن صکره بو مکه فتح ایدوب فتوح بولسز
ودخی بیوردیکم هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ یعنی
اول الله در اولکم رسولنی کلمه هدایتله کوندردی که لا اله الا الله در
یعنی طانقلق ویرمکدر که الله دن ارتق طپنمه لایق معبود یوقدر لاله الا
معبود حق اولدر ودخی حق دینله کوندردیکه اول دین اسلامدر اندن ارتق
دین الله قتنده مقبول دکلدر اندن اوتروکوندردیکه اول دین اسلامی جمیع دینلر
اوزره اظهار قلدی وهیچ بر اهل دین بو قدر الا کوکدرکم قیامتدن اوکدن
بو اسلامه کیره لر اکرچه کافرلر سکا انکار ایدوب یلانلرلرسه سنک رسول
لغکه طانقلق ویرمزلرسه الله تعالی سکا طانق یتر که سن انک رسولیسن
بونی اول وقت بیوردیکم حق تعالی سهیلی رسوله مصالحه قیلجاق حجت

یزمق

یزمنو طلب ایلدی رسول محمد رسول الله دیو یازدی نتکم بیان ایلدک سهیل
دیدیکم بز سنی رسول ایدوکک بلمزز و طانقلق دخی ویرمزز حق تعالی ایدر اکر اهل مکه
وسهیل سکا طانقلق ویرمزلرسه کم سن رسولسن حق تعالی طانق اولدغی سکا
یتر دخی بیوردیکم مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ
رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
یعنی محمدکه رسول الله در ودخی مؤمنلردن شول کمسنلرکم انوکله بله در اشلر
کافرلر اوزره ایری سوزلولردر وبر برینه سوچلردر هر قنده کم بو لری کوراسن
رکوع ایدیجلردن کوراسن یعنی چوق نماز قلیجلر کورهسن حلالدن کسب ایدنلر الله
رضاسن طلب قلمقده سعی ایدرلر وبر نیجه اهل تفسیر دیمشلردرکم والذین معه دن
مراد ابو بکردر اشداء علی الکفار دیدکی عمردر رحماء بینهم دیدکی عثماندر تریهم
رکعا سجدا دیدکی علیدر یبتغون فضلا من الله ورضوانا دیدکی طلحه در وزبیردر
ودخی سعد وسعید وعبد الرحمن بن عوف وعبیدة بن الجراح درکم بولر کلسی
عشرهٔ مبشره در یعنی اول کشیلردرکم حق تعالی انلری اهل جنتدر دیو خبر
ویرمشدر رسول علیه السلام انلری بیورمشدر ودخی حق تعالی کیرو بو کلمسنک
بیاننده بیوردیکم سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ
مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ
فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ
الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً
وَأَجْرًا عَظِيمًا یعنی بولرک علامتلرینه صبرلولقده که دونلرده اویانق
اولمشلردر یوزلرینه بره اوروب انوکله بلولر ولمرو بو صفت که بولرده ذکر اولندی
قرانده و توراتده دخی بولرک صفتی ایله بیان اولنمشدر اما بولرک انجیلده
مثللری شول دانه کبی درکم اکی یبرق اولوب یردن بتوب چیقدی اندن اکا
قوت حاصل اولوب یوغنلدی اوزدلک اوزره طوغرلوب طوردی شویلکه اول
اکنجی اکا نظر ایدوب سوندی پس محمد دخی بر دانه کبی بتوب ظهوره کلدی
اولا ابو بکر اکا متابعت قلوب ایمان کتوردی رسول علیه السلام انوکله بر قوت

بولدی

اندن بری بری اردیجیون اصحاب ایمانه کلوب چوغلدلر رسول علیه السلام انلرك
چوقلغنه سوندی تا که مکه کافرلری انلرك چوغلدوغن کوروب قورقلند وکون
کوروب خوش کلمیوب طارلغندلر وار دقجه بورکلرنن جراحتلری ارتر ایشلدی
پس حق تعالی وعده قلدی رسوله علیه السلام ایمان کتورنلره کناهلرین بر لغمغله
واولو ثوابلر ویوجه مرتبلر ویرمکله ودخی وایتدر رسولدن که بیوردی هرکم
انا فتحنا سوره سن دایم ورد ایدنوب نماز ایجنده یه نمازدن طشره اوقسه مکه
فتح اتمکه حاضر اولنلرجه حق تعالی اکا ثوابلر ویره فضیلیله

سورة الحجرات مدنیة وهی ثمان عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

یا ایها الذین آمنوا لا تقدموا بین یدی الله ورسوله واتقوا الله
ان الله سمیع علیم بو سورەنك اولندن بر قاچ آیتلرکه کلمشدر حق
تعالی رسولنك یارنلرنه بو نکله ادب اوکرتمشدر که انوکله ادب لنوب
رسولك حرمتن صقلیلر انی کندولر کبی برخود بر عزیزی ادم کبی طوتمیلر
تا کم مرتبلری عالی اولوب آخرت عقوبتلرندن قورتلالر بس اول بیوردیکم
ای انلرکم ایمان کتوردلر اللهدن واللهك رسولندن اوکورتمك یعنی
قچان الله تعالی سزه بر نسنه بیوره سه که اشلیا سز انی اول اشلك دد کی
وقت کلمزدن اوك ایووب اشلمك ودخی اول رسول سزه بر نسنه بیوره سه
اندن او کدن سز او کوردب سز انی اشلمك دخی اول اشلمیجه یه اشلمکه
دستور ویرمیجه سبب قضیته بودرکم قربان بیرامنده برجماعت رسول
علیه السلام بیرام نمازن قلمزدن اول قربانلرن بوغزلدلر رسول
نمازدن صکره انلره بیوردیکم اول قربانکوز روا دکل ایرق بوغزلمك که انی
وقتدن اوکدن بوغزلدکوز پس حق تعالی بو ایتی کوندردیکه ایرق هیچ
بر اشده رسولدن اوکورتمیلر ودخی رسول بولره سویلمیجه بولر اوکوردب
اکا سوز سویلمیلر مسروق ایدر رمضانك شك کوننده بز عایشه قتنده
ایدك سد کتوردلر بن دیدم اوروجم ایجمزن عایشه دیدیکه بو اوکرتمك

نهی اولنمشدر کورمز مسنکه حق تعالی بیورور بو ایتی اوقدی که بو اوچ ایت انك حقنده در
اما منفاتل ایدر بو ایت انمك لکنك سببی اوچ کشی حقنده در قضیته بودرکم رسول
علیه السلام بر بیره جری کوندردی منذر بن عمری انلره امین دیدی بونلر کدکن
بیر معونه وبنو عامر بن صعصعه اوزری چقدی بولری منع ایدوب قردی همان
اوچ کشی مدینیه یقین کلدلر اکسی بنی سلم قبیله سندن رسوله کلوب صلح ایدب
کروکیه بورلردی رسول انلره هدیه ویربطون دخی کیبور مشدی اول اوچ کشیه
ناکاه تنشی کلدلر انلره صوردلرکم سز نه قبیلدن سز انلر دخی بنی عامر قبیلسی
مدینیه یقنجاق اولدوغیچون دد لرکم بنی عامر قبیلسند نوز بلمدلرکم بولر بنی
عامردن قچوب قورتلندلر ادی فی الحال اول اوچ کشی اول اکی کشی اولدردلر طونلرن
الدلر رسوله کلدلر رسول علیه السلام کوردیکم اول کندو کیبوردکی طوندر
دیکم بو اشن نیچون تعجیل اتدکوز سزه بو بیورلمیان نسنه اشلدکوز پس حق
تعالی اول وقت بو ایتی اندروب انلری اوکونلدی بیوردیکم ای ایمانلرندن صادق
اولنلر اوجی اولمك اشده طانشمینجه کمسنه اولدرمك قورقك اللهدن
بیورو غن طوتوب نهی اتدوکی نسنلردن پغلنك الله ورسول امرنه مخالفت
قلمك که حق تعالی امان دیلیبنلرك قولن ایشدر اول اکی کشی اولدرندلرك
کوکلرندن نیتلری نیدکن بلور بو ایت اچنده حق تعالی لبنك تقوالرنه ارفنه
کتورنلرك دیو ادلرین مؤمن لکله اکدی ای عاصی اولنلر دیو اکمدی
وهم بو نکله معتزلی مذهبن باطل قلدی که انلر ایدر کشی کبایر کناه اشلیجك
ایماندن چقر دیرلر اکر اویله اولسه حق تعالی اول ادم اولدورنلره ایمان اهلی
دیو خطاب قلمیبدی ودخی بوندن صکره بیوردیکم یا ایها الذین آمنوا
لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی ولا تجهروا له
بالقول کجهر بعضکم لبعض ان تحبط اعمالکم وانتم
لا تشعرون بو ایتنك سبب نزولی بودرکم بنی تمیمدن رسوله ایلچی کلدی
سکسان کمسنه ارنلردن برسی اقرع بن حابسدی وبری بدر دی وبری عطارد
بن حاجب ایدی کلوب رسول قتنده سویلدلر دد لرکه یا محمد سن سویله بزم شاعرلرمزم

وخطيبلو مزه دخى سوز سويلمكه بزه دستور ويرديو درت يكادن چاغرشوب
عوغا قلدلر رسولك سوزن بصدلر پس حق تعالى بو آيتى كوندروب نصيحتلو بيوردى
بيوردكم اى انلركه ايمان كتوردلر آوازلركوزى كوترب شول دكلو چاغرشمك كه
رسول آوازن بصه سز ودخى بر بريكوزه آدن ايدوب قغردغكز لين اكا دخى چاغرمك
بلكه اكا تعظيم قلوب حرمتله وقارله سويلك يا رسول الله ويا نبى الله ديو سويلك
اكر اول حرمتسزلكله سويلسى اولورسكوز اول فعلكز سزك اول حسنتا تلركوزى
يوبر كيدر سزك اندن خبركوز اولمز بر بخلر بو آيتى دليل كتوروب ددلركه كبايركناهلر
كشتك عملن يوبر اما بز ايدرز كم عمل كناه عملى باطل ايلمز مكركم كفر سويليه
ياخود حق تعالى حلال قلدوغنه حرام ديه وحرام قلدوغنه حلال ديه ياخود شريعت
اسلامه تعظيم اولنجاق وحرمت قلنجاق نسنه لرى سهل كوروب استخفاف ايده
سونك كبى كم قرآن او قياس كبى كم قرآنى حقير كورسه بو دخى بنه كرك ديسه
چغلوبه وچلغو چلانر حرمت قلسه دكليجك نسنه بودر دسه ياجنبله مسجد
ايچنه قصدله بر كناه قلسه بيدرمش بو دخى بر ابرق اوق لركبى بر اود در دسه
ياخود ابدستسز قصدله نماز قلسه ياخود الله تعالى فرض قلدوغى طاعتلرى
عذرسز قصدله ترك ايتسه اولبنم نه مصلحتمه يرار كم ايشليم دسه يه قبله يه يوز
قصدله ايرق يكا نماز قلسه ياخود دسه كه ايشبو كناهلر ايشلمك يعنى سحى ايچمك
وزنا قلمق وصحبتزيه آدم اولدرمك وظلمله بر كونك مالن الوب يمك وبر
كمسه انجدب دوكمك وسوكمك نه كوزكلو نسنه در نه خوش صفاسى وار دسه
وبو طاعتلرى ترك ايدوب ايشلمك نه لذتلو نسنه در دسه اتفاقى اهل تقوى
واهل فتوى قتنده كافر اولورو مجموع عملى بويلور وعورتى بوش اولور اما
بر كناه حرام ايدوكن بلبوب ايشلسه نفسنى يكمسه اول ايشى ايشلمك خوش دكل
ايدوكن بلسه قصدى اندن توبه قلمق اوزره اولسه انوكله عملى باطل اولمز اما
حق تعالى بو آيتده عملى باطل قلور ديو ذكر ايلدى كه شول استخفافدن اوتوردر
كم رسوله استخفاف قلمق خود كفردر اندن اوترو ابطال عمله ذكر ايلدى
چونكه بو آيت انزل ثابت بن قيس اونه كروب اغلردى ايدر ديكه بن طامو

اهلندن اولدم زيرا انك قولغى بر كدى رسول عليه السلام قتنه كلجك قيقرق سويلكندى
حق تعالى رسول قتنده قتى سويلمكى نهى ايدوب منع ايلدى اول كندو حالنه ملول
اولوب اغلردى كلوب رسوله اناك حاللندن خبر ويردلر رسول عليه السلام
انى قغروب كتوردى ديدكم يا ثابت سن جنت اهلندنسن طامو اهلى
سنك غيركدركم عملى سنجليين اولميه پس ثابت ديدكم يا رسول الله بوندن
صكره ايرق سويليم آوازم چقرميم چون اول ثابت بو عهدى قلدى حق تعالى
بو آيتى كوندرديكه إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ
الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ يعنى
شول كمسلركه آوازلرى الچغ قدرا كلى سويلر رسول عليه السلام قتنده انلر اولدركم
حق تعالى انلرك كوكلن اخلاص نوريله منور قلوب معاصيلردن پاك
وصافى قلور وتقواى انلرك كوكلنده دولندردى كم هر اعضالرى انلرك
كوكلنه تابع اولوب انواع عبادتله مزين اولدى زيرا بو معلومدركم
بك صالح اولجاق رعيت دخى صالح اولور مملكت عدلله معمور اولور
قچان بك ظالم وفاسق اولجاق رعيت دخى هپ اكا تابع اولور مملكت
ظلمله فسقله خراب اولور كوكلله اعضالرى دخى بوكا قياس قلمق زيرا
حديث رسول دخى بوكا شاهددركم بيوردى آكاه اولك كه بو آدم اوغلنى
بدننده بر پاره ات وار قچان اول صالح اولسه جميع اعضا صلاح اوزره اولور
قچان اول فساده وارسه جميع اعضا دخى فساد اوزره اولور اول ات
كوكلدر انوكله انلرك دنياده كناهلرينه مغفرت اولوب آخرتده اولو
ثوابلر وبو جه مرتبلر حاصل اولور ودخى بيوردكم إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ
مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ بو آيتك دخى سبب نزولى
بودركم اسامة بن زيد لشكرله بنى عشيره قبيلسنه كوندردى واروب اول
قبيله اوردى مالن آلدى ذريتلرن اسير قلدى الوب رسوله كلدى
اول قبيله دن بر جماعت ديرلوب رسول عليه السلام كلدلر اسيرلرنه فديه
ويروب صتنون اللراول وقت رسول بعض خاتونلرنك حجره سنده يدى

لا يعقلون صح

زیرا هرجا تونتك باشلو باشنه بر حجره سی واردی اول قوم کلوب رسول چقنجه
صبر ایدن میوب حجره آردنه کلوب رسوله چاغردیلر رسول علیه السلام چقدی
بولره الروواروب ذریتلریچون سویلدی ایچون سویلدیلر رسول علیه السلام
انلردن برنه دیدیکم سن حکم ایله بنجه حکم ایدرسن بن قبول ایدم اول کشی دیدیکم بن شویله
حکم ایدرم کم اول اسیرلرك نصفنی قیوویره سن و نصفنی بزه صتاسن رسول
علیه السلام انك حکمنی طوتوب انلرك یاروسن آزاد قلدی و یاروسن
بهایه کسوب بهاسن الدلر اول وقت حق تعالی بو آیتی اندروب بیوردیکه بو دری
یا محمد شول کسلرکم سکا حجرات آردندن چاغرلرسن چقنجه صبر اتمزلر
انلرك چوغی عقلسزلردرکه سنك حرمتك و ادبك صقلمزلر و دخی بیوردی
وَلَوْ اَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتّٰى تَخْرُجَ اِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللّٰهُ
غَفُورٌ رَحِيمٌ یا محمد اکر کلوب اولسکا چاغرلرسن انلره چقنجه
صبر قلسالر انلره خیرلو ایدی اما اول الله تعالی غفوردر توبه ایدنلری
یرلغر رحیمدر توبه قلدقدن صکره اسیرکر و رحمت ایلر پس ای عزیز بو
آیتلرکلی تا اولندن بوکا دکین اشارتدرکم کشی ادب صقلق اولولر قتندن
و مشایخ صحبتندن آخرت عالملری قتندن کشی بوجه مرتبلره ایرشدرر
دنیاده و آخرتده انکا سعادت قپولرن آچویرر و بوندن اوتری بیوردی
رسول علیه السلام بنم دیتم بنی ادبلدی و ادبمی کورکلو قلدی زیرا ادب صقلیان
سنتی دخی صقلر و سنتی صقلیان فرضی دخی صقلر فرضی صقلیان الله
تعالی قتنده قربت بولور ایکی جهانده سعادته اولاشور اما ادب ترك ایدن
سنتی دخی ترك ایدر به خود کورکلو اقلمز بنجه کرکسه اشلرقچان بویله اولسه
اول کشی الهدن اراق دوشوب امورلرندن محروم قالور ابن عطا ایدر
بن بلورن بو آیتلرکلی اکا دلالت قلور کم اشغه مرتبلو کیشلرکندن یوقرو
مرتبلو لره حرمت قلالر اندن یوقرو اوترمغه طلب قلمیلر و انلرك قاتنده
چاغرو سویلیه باشراشغه قلوب ادب برله اوتوره اکا سویلرلرسه جواب ویره
سویلمزلرسه طینیا خصوصا که مرید شیخ قتنده و شاگرد استاد قتنده

اکرچه صناعت اهلی دخی اولورسه اکر علما شاکردی دخی اولورسه دخی بوادبلو لازمدر
و دخی اوغول قز اتا انا حقنده و خاتونلر حلاللری قتنده خصوصا که بادارنلر
اولاو دخی قول خلایق افندیلری قتنده و رعیت بکلری قتنده ادب صقلمق کم
انلرك قتنده ایی کرکسه سویلیلر و انلرك اوکنجه یورمیلر و سوزلرنه حجت
ویرمیلرنه ییورلرسه طوتلر کناه اولجق اش اولورسه انکا اویمیلر اکر
د وکوب سوکرلرسه زیرا حقیقت اهل حق تعالینك کلی امرنی واجب کوردی
انی تعظیم ایدوب هیچ بر بیوردغنی مستحب کورمزلر اشلرلرسه کناه کار
اولمیلر بلکه الهك امرنی ترك ایدنلر کنهکار اولوردیرلر قتنی امر کرکسه
اولسون بونلرك سوزلری قوی لغنه بو آیتلرك آخرینه اکا لا لتقلورکم اول
صبر المیوب چاغرندری حق تعالی جنونه نسبت ایدب عقلی اولردن نفی ایلدی
و دخی بیوردیکه صبر اتسلر اولره خیرلو ایدی پس صبر اتمك ضد خیر
اولدی اول شر اولدی پس شره مبتلا اولمز الا اولکه عقلی ناقص اولا
و دخی اظهر روشن دلیل اولدرکم آیت آخرنده الله تعالی غفوردر رحیمدر
دیدی پس غفران و رحمت ذکر اولنمز الا بر موضعده کم اندن اولور بر نوع
معصیت ذکر اولنمش اوله پس معلوم اولدیکه اول الهك ادب اوزره قلدغی
امرلرن دخی ترك اتمك معصیتمش آنوکچون تعلیم ادبندن صکره والله
غفور رحیم دیو ذکر ایلدی بو بابده سوز چوق اما کامل عقلی اولنلره بوقدر
سوز کفایت ایدر چونکه مقصودی حق اولا مرادی حضرت الهی اوله اما اول کم
نفسه اویوب عقلنی انك هواسی تدبیرنده انواع حیللر برله تصرف قیلورلر کم
حضرت امرا بنجه واصل اوله اول محرومدر اسرکمك کرك کم عقلنی خبط اتمشدر
برم انلروکله کلا مزیوق و دخی بوندن صکره حق تعالی بیوردیکم يَا اَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا اِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوا اَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا
بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ بو آیتك دخی سبب نزولی
بو ایدیکم رسول علیه السلام ولید بن عقبه‌یی بنی المصطلق قبیلسنه کوندردی
که انلرك زکوةلرن و عشرلرن جمع ایدوب رسوله کتوره اول قبیله رسولك

ایلچیسی کلدکن ایشدوب تعظیمدن اوتری اکا قرشو چقدیلر بو ولید بولرك جمع اولوب
کلدکلرن کوردی قورقدیکه بونی طوتلر اولدرولر زیرا حالت جاهلیتدن اسلامه
کلمزدن اول بونکله انلرك اراسنده عداوت واردی انی اکدی کیرو دوندی
رسول علیه السلام حضرتنه کلدی رسول علیه السلام صوردیکه حال نیته اولدی
ولید خبر ویردیکم یا رسول الله چون انلره واردم قمو سلاح الوب قرشو چقدیلر
بنی زکوة ویرمکدن منع ایدوب قودیلر قصد قلدیلرکم بنی اولدرهلر رسولك
انی اشدوب قصد قلدیکم اول قومه لشکر کوندره واروب انلروکله قتال ایدهلر
اول قوم دخی بو قصدی ایشدوب دیرلوب رسوله کلدیلر دیدیلرکم یا رسول الله
چون سنك ایلچك کلدی خبر بزه ایرشدی بز انی تعظیم قلمغدن اوتری استقبال
قلدق سنك حرمتك صقنلوبن همان بزی کوریجك دوندی یوریو ویردی
بز تعجب قالدق بلمدك که حال نیته اولدی رسول علیه السلام بو قضیه اشد
ملول اولدی اولد ولیدك اشنه کم اشلدی پس اول وقت حق تعالی بو ایتی
اندروب بیوردی ای انلرکم ایمان کتوردیلر قچنکم بر فاسق سزه کلوب بر یلان
خبر کتوردیسه سز انی اشدوب فی الحال اتمك بلکه توقف ایدوب انك حقیقتن
طلب ایدك تاکه جهالله بلمدن بر قومه زیان ایرشدیره سز صکره اول اشکوزه
پشیمان اولاسز فاین اولیا کل ایمدی نظر قلکه بو یلان خبر ویرنی فاسق عداله
ذکر ایلدی بونی بلدردیکه فسق اول خمر اچمکه مخصوص دکل بلکه اللهك امرندن
طشره اولمق کلی فسقدر و اکا مرتکب اولا فاسقدر کرك خمر اچسون کرك ایرق
پس شول کمسکم اکی یوزلو اولوب بر دوستدن بر دوسته یرمز خبر دوزوب
ایرشدره دخی انلری بر بونه دشمان ایدوب جدالم سبب اولا اول دخی فاسقلردندر
که اکا قوچی دیرلر هم جماعتدن دعاسی مقبول اولمز اکر اول دعا قلن پیغمبر دخی
اولورسه بو مشهور خبردر که موسی علیه السلام اوچ کون استسقایه چقوب
دعا قلوب یلواردی حق تعالی دعاسن قبول ایدوب انلره یغمور ویرمدی موسی نیم
مناجات قلوب دیدیکه الهی بو سنك قوللرك اوچ کوندر دیکه سکا یلواروب صودیلر
نیته درکه بولرك دعالرن قبول اتمزسن حق تعالی وحی ایدوب دیدیکه یا موسی

بولرك

بولرك حقنده کم تا سنك دعاك قبول ایدیین نه کندولرك زیرا سزك اچکوزده بر نمام
وارکه دایم قوغولغی عادت طوتمشدر موسی علیه السلام دیدیکه یارب اول کمدرکه اچومزده
چقرلوم بزه بلدر حق تعالی بیوردیکه یا موسی بن سزی قوغولقدن منع ایدن یوررن
بن سزه کرو قوغولق می ایدن بن ایت اول قومکه جملهسی توبه قلسونلر اولدخی انلروکله
بله توبه قله انلره یغمور ویرم چون قمو توبه قلدیلر حق تعالی یغمور ویردی ودخی ابن
عمر روایت قلورلر رسولدن علیه السلام شول وقتکه حق تعالی اجمانی یرتدی
دیدیکه یا جنت سویله حق تعالی امریله جنت سویلدی دیدیکه بر رستی سعادت
بولدی شول کمسکم بکا کیردی حق تعالی بیوردیکه یا جنت عزتم جلالم حقی سکز طایفه
سنك اچوکه یورتلمیه براولکم دایم خمر اچجی اولا وبر زنا قلجی اولا وبر دخی
دیوث قرطبان اوله یعنی عورتنی یا دارلیه اوتورب کلجی قلوب کوره مقید اولمیه غیرتی
ترك ایلیه وبر دخی عوان اولوب مسلمانلری انجده وبر دخی اولکم عورت کبی کندوی
طوتی ویره وبر دخی اولکم قومدن قبیلهدن کسله وبر دخی اولکم الله عهد ایدوب
یونه کتورمیه بس عقلی اولان مؤمنلر بوندن قالمغه بوقدر سوز بتر عقلی اولمینه
چوق سویلمك فایده سز باش اغرتمقدر پس اندن سکوت یکورکدر ودخی بیوردیکه
اِعْلَمُوا اَنَّ فِیكُمْ رَسُولَ اللّٰهِ لَوْ یُطِیعُكُمْ فِی كَثِیرٍ مِنَ الْاَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَیْكُمُ الْاِیمَانَ وَزَیَّنَهُ فِی قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ
اِلَیْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْیَانَ اُولٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ
فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةً وَاللّٰهُ عَلِیمٌ حَكِیمٌ یعنی ای مؤمنلر بلوك اول
رسولکیم سزك اچکوزده در سزك پیغمبر کوزدر ودخی یار کوزدر اکر اول رسول
الله سزك سویلدکلرکز سوزلرك اولجغنده اویوب سزدد کوکزه ادجك اولورسه
سز کنهکار اولوب یارن هلاك اولورسز بو کون حالکوز نیته اوله یعنی اصحاب
رسول دورت یکادن قیندری ویرلودیکه مصطلق قومنه جری کوندروب اورالور حق
تعالی انو کیجوده بو ایتی اندردیا انلری ادبلدیکه حکم ایدوب رسوله بونك کبی کلام
سویلمیلر رسول علیه السلام نه بیوررسه انك حکمنه مطیع اولالر ودخی اول انلره
قلدوغی احسانی ولطفی خیر ویروب دیدیکه سز اول رسوله حکم اتمکی قوك ولیکن

اول نعمتك شكرين يرينه كتورمكه سعی ايدك كه الله تعالی سزك كوكلوكوزه ايمان سودرب
مزين قلدی و انی قبول اتمكه سزه توفيق ويردی و قطعيله بيللرله كوكلكوزده ثابت
قلدی انك مقتضاسنجه اعضالريكوزله عمل قلوب اولدوغی قلنانه ثوابلری
كندوكوزه حاصل قلاسز ودخی كفر وفسق اشلبنلری ومعصيتلری كريه كوستروب
دشمن طوتدردی انك عاقبتی عذاب اولدوغی سزه بلدردی تاكم انلردن اجتناب
ايدوب عقوبتلرندن خلاص اولاسز اندن صكره خبر ويردیكم هر كمك كه حالی بو اوله
ايمان اكا محبوب اولوب معاصی اكا مبغوض ومكروه اولا اول هدايت بولمش
قوللردن اولا پس ايمان محبوب اولوب كفر ومعاصی مبغوض ومذموم كوسترلدكی
اول اللهدن سزه فضل واحسان واولو نعمتدر واجبدركه انك شكرين يرينه
كتورمه سز كه او عليمدر سزك شكركوز بلوب اكاكوره عوضلر ويرر ودخی حكيمدر
نجه دلرسه حكم ايدركه انك كلی فعلی يرلو يرنجه در پس عقللی اولنلر فهم ايدركم
بو آيتده دليل واردر انك اوزرنه كم مؤمنلر كرك فسق ومعصيت سوزن سويليلر
و انلری اشليان ايله دخی مصاحب اولميلر زيرا چونكه حق تعالی انلری كريه قلدی
اول دخی كريه كورمه والا خوش كوروب دوست اولورسه الله كلامنه اعتقادی قلمامش
اولور دلالتی كفردر نعوذ بالله اما مؤمن اگر اول فسقه ومعصيته مبتلا
اولسی اولورسه دخی اول انی سودكندن مبتلا اولمز بلكه شول شهوت و
غفلتدركه انی معصيته يلتر والا اول معصيتی سوب اشلمز انی اودكسه
سوركه سفيهدر اثر سعادت اندن يوقدر ودخی بيوردیكه وَإِنْ طَائِفَتَانِ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى
الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا
بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ بو آيتك
دخی سبب نزولی بودركم رسول عليه السلام مركبنه بنوب جقديكه انصارلرله
برقاج كلام ايده بر مصلحتدن اوتری كلوب بر اراده مركبی اوزرندن انصارلرله
كلجی ايدردی اول اراده مركبی بول ايلدی اولمنافق عبد الله ابی ديدیكم بو مركبوكی
خلقك يولندن كيدركه يلدن يانلرنی طوتدك مركبك بوللی قققو سندن

خلقی

خلقی بوغدك بو سوزی ديوب اف ددی دخی بو دينلرنی بو اش رسوله
مشقت كلدی انك سوزنه طرلغندی انی كوروب عبد الله بن رواحه دوندی اول
منافقله كلام قلدی دديكه بو سوزی سن اشكندن اوتوومی ديرسن والله اول
اشككك بوللی قوقوسی سنك بدننك قققو سندن يكوكدر كوركلودر عبد الله
اول منافق آرالرنده منازعه واقع اولدی مقاتله قلدلر عبد الله بن رواحه
قبيلسی ديرلرديكه اوس قبيلسيدر اول منافقك قومی دخی ديرلردلركه خزرج قبيله
سيدر بونلرك آراسنده نعلينله ويومروغله وخرما بوداغيله مقاتله قوبدی
رسول عليه السلام دنوب حجره سنه كلدی حق تعالی بو آيتی كونزدب بيوردیكم اگر اكی
طايفه مؤمنلردن قتال ايتسلر اول اكيسنك آراسنده مصالحه قيلوك پس
رسول عليه السلام قصد قلديكه مصالحه قله انلرك بعضسی مصالحه خوش
كورمدلر بوكز بويله امر ايندرلديكه اگر اول اكی طايفه دن بری باش چكوب
صلحه راضی اولمسه سزاوزرنه لرنده حقله صلح ايدك هيچ بونه حيف ايدوب اول
اكينك آراسنده عدل ايدوب ميل ومحابا قلمك كه حق تعالی صلح ايدنلری
سور پس بو آيتك حكمی جميع مسلمانلره عام اولدیكه قچان اكی مسلمان جماعتی
بربريله منازعه ايدوب مقاتله قلسلر واجبدر مسلمانلركم ديرلوب انلرك
آراسنده صلح ايده لر اگر بو بوكی ظالم اولوب مطيع اولمزلرسه انلروكله مقاتله
ايده لر صلحه راضی اوليجه ودخی بيوردیكم إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا
بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ يعنی بو دستی
مؤمنلر بربرنه معاونت قلمقده شول اكی قرداش كبيدر زيرا دوكلی بر دين
اوزره دردوبر قوللق جيلردر نتكم رسول عليه السلام بيوردی مؤمن مؤمنله شول بر
بنياد كبيدركه بربرين باغلر يعنی طاش ياكربوج مادامكه ايرواوله اول محكم
بنياد اولمز قچنكم بربرين بغليو يا پلر اولوقت محكم ديوار اولور دكمه نسنه
اكا خلل ويرمز پس مؤمنلرده قچن حق اوزره بربرنه معاون اولسلر كلسی بر
اعضا كبيدر قچان كشينك بر اعضاسنه زحمت واقع اولسه انك دوكلی اعضاسی
بله زحمتده اولور ايرتنه دك كوزنه اويقو كلمز پس مؤمنلر دخی ايله كرك

برمؤمنه بر مصيبت واقع اولمب ملول اولسه بله ملول اوللر وا کر شادلق واقع اولسه بله شاد
اوللر اکر شويله اولورسه کم برمؤمنه غصه واقع اولسه کروقلان سوندلر وا کر شادلق
اولسه ملول اوللر بو حسودلقدر ومنا فقلقدر ايمان اهلی صفتی د کلدر و دخی حق تعالی
بيورديکم يا ايها الذين امنوا لا يسخر قوم من قوم عسى ان يكونوا خيرا
منهم ولا نساء من نساء عسى ان يكن خيرا منهن بو ايت اول
حجرات ارندن چاغرنلر حقنده انديکه مسلمانلرک ضعيفلرنی عيب ايدب مسخريه
طوترلردی وبو بخلو د دلرکم ثابت قيس حقنده کلديکم رسول عليه السلام قتنه
کلدی اوتوراجق يربولمدی برارادن اوترمق استدی اکابر وير مدلر اول بروبرمين
مؤمنی تعيير ايدب سرزنش قلدی حق تعالى بو ايتی اندرب بيورديکم ای ايمان
کتورنلر هيچ برمؤمن سزدن عيب ايدب مسخريه طوتماسون اولکم اول عيب ايدب مسخريه
طوتدوغی کشنک مرتبسی الله تعالى قتنده اندن يکرک اولا برمؤمنه خاتونه برمؤمنه
خاتون عيب ايدب طعن راتمسون اولکه اول عيب اندوکی خاتونک منزلتی الله قتنده
اندن خيرلو اولا بونی دخی حق تعالى عايشه حقنده ددی اندن اوتروکم عايشه ام سلمه
که جيلدر حسنی خوبدر اما عيب بودرکم برز بويی قصه در شول دکلوسوز ايچون الله
تعالى عقاب ايتن اندردی بزم اشو مزدايم طعن اتمک اچندر زيرا بو ايتک دخی حکمی
جميع ارنلر وخاتونلره عامدر هيچ برکمسه اردن وعورتدن روادکلکه بر يارنی يلداشی
عيبت ايده يرحق تعالى يرندوغندن برکمسيه سرزنش قلوب مسخريه طوته انوکچون
ددی ابن مسعود بلا کشنک سوزنه موکلدر قورقرن اکر بر کلبی مسخريه طوتم بندخی
انجلبن اولم و دخی حق تعالى بيوريکه ولا تلمزوا انفسكم ولا تنابزوا
بالالقاب بئس الاسم الفسوق بعد الايمان ومن لم يتب فاولئك
هم الظالمون يعنی ای ايمان کتورن مؤمنلر بعضکوز بعضکزی طعن اتمک
زيرا مؤمنلرک نفسلری بر نفس کبيدرهرکم برمؤمن قردشنی طعن ايدب سرزنش
قلسه کندوکندوينی طعن اتمش اولور و دخی بر بريکوزه لقب طقمک محمد بن کعب ايدر
لقب اولدرکه برکشی کفردن ايمانه دخی کيروا کا اولکی دينله چاغرلريا يهودی يا نصاری
ديلر اما اصح قول بودرکم هر لقب که سن کمسيه ديرسن اول اکاخوش کلميوب اينجنه

حق تعالى نهی اندوکی اولدرکه اندن حذر کرک زيرا خبرده کلمشدرکه مؤمن مؤمنه چاغرخی بر
ادبرله چاغرمق کرک کم اول اکاخوش کله اينجنميه زيرا مؤمنک قاتن دو کمک بخرحرامسه
انی اينجتمک دخی حرامدر هرنه وجهله اولورسه وبريخ تفسيرده ذکر اولنمشکم مالک بن
ابا مالک بن عبد الله بن حدرد حقنده نازل اولدی اما حکمی جميع مؤمنلر اوزره عام اولدی
سببی بوديکم اول مالک دخی يا يهودی چاغردی رسول عليه السلام انی ايشدب امر ايلديکم
اولرک او لری اوزرنه کرميلر تا توبه قليجه بوندن اونزی بيوردی حق تعالى که اذلرک
کی يا وزی وقبيحی مؤمن قردشکوز ايمانه کلدکدن بودرکم سزاکا کرله لقب ايده سز
يا يهودی يا نصرانی ديو قيغراسن هرکمسه که بو فعل صادر اولسه کرو توبه قلمسه انلر ظالم لردن
اولورلرکم کندولری اللريله عذابه مبتلا قلورلر بس اول عبد الله ايله مالک ايکسی توبه
کلوب عهدلرن محکم قلدلر تاکه حق تعالى توبه لرن قبول ايلدی رسول عليه السلام اوزرنه
اندن کروکرو لر ودخی بوندن صکره حق تعالى اوچ درلو معصيتدن نهی ايدب بو ايتی
اندرديکم يا ايها الذين امنوا اجتنبوا كثيرا من الظن ان بعض الظن
اثم ولا تجسسوا ولا يغتب بعضكم بعضا ای انلرکم ايمان کتوردلر
برمؤمن قردشکز حقنده ياوز کمان اتمکزکم کناهه مرتکب اولاسز اما ابو سفيان
دمشدرکم ظن ايکی درلودر برظن اولدرکم برسوزک حقيقتن بلمدن چقوب کمه
که کمسه خبرويره سن اولوقتن کناهه مرتکب اولورسن اما اولکه کناه اولمز اول
اولدرکه کوکلدن کمان ايدرسن اما انی کمسيه خبرويرمياسن زيرا حق تعالى
ظن اتمک حرامدر کناهدر دمدی اما بعض ظن اتمکدن کناهدر ددی وهم اول
نسنکم کناهدن کوکله دوشه کشی انی دله کتورميه حق تعالى انی عفو ايدر
انوکله معاقب اولمز مکرکم انک اوزرنه قصدنی محکم قله که رخصت بولجاق
اشليه اول دنت کناه اولور انکله معاقب اولنور اما بو نهی اولنان اولدرکم
نفس کوکلا اندن يکا حقيقتدر ديو ميل ايده اکا دولنه دخی خبرويره مثلا شونک
کبی کم برکشينک اغزندن سکا يرمز قعقو طوتندی سکاروادکلدرکم انی خمر اچمش
ديو ظن ايدب خبرويره برخود برمؤمن کوردک خلوت يرده برعورتله کلمجی ايدر
روادکلکه اتک حقنده ياوز کمان ايده سن زيرا امکان وارکه اول حلالی اوله

ضمعا ابن بزرگ عبد الله کا کلوب يا اوله
دريو چاغردی کما الفتح

انه اغلت کناه دروری اولدرکم انم کناه اولمز اکا اولو کناه اوله
ظن اولدرکم

یاخود مجهمندن اولا ودخی قچان برمؤمنی کورسه که بر کافر مجلسنده یا کافر اوندن طوردی کرکم
اکا یاوز ظن ایدب خبر ویره زیرا احتمال وارکه انک اول کافرله مصلحتی وارا ولا الحاصل
کوزه کله حقیقتده شرعا مخالف کناه اولجاق نسنه کورمینجه یه خود بر غایت ان النجو
مسلماندن اشتمینجه کنا ولدخی بن کوزمله کوردم دیه و کمسنه یه یاوز کمان التمیه سن
زیرا بونسنه یه بلنین کشی شیطاندر انک خود مرادی دایم اولدر کم الله قوللرینی کناهدن
خالی قلمیه اما مؤمن اولان دخی جهد ایدب کندوینی تهمت اولجاق یردن صقلق
کرک که مسلمانلری کمانه برغوب انک اوجندن کناهه کرمیلر ودخی حق تعالی بیوردی
وَلَا تَجَسَّسُوا یعنی ایمان کتورنلر بربر کوزک حالن صودب اژدمک
اولدخی یاوز کمانه التمک ثمره سیدر که چون بر کوحقنده بر نسنه کمان
ایلدی کوکل اکا قانع اولمز بو کز صودر ایردرکه انک حقیقتن بله مرادی اولدر کم
اول مؤمنک الله اورتسده مستور اولن اشنی اول برده سن برتو بخلقه
آشکاره ایلیه مؤمن صفتی بودر کم کوردکی عیبی ستر ایلیه تاکه کندو عیبنی یارن
قیامت کوننده الله تعالی ستر ایلیوب عفو ایلیه پس بو صودب اژدمک دخی
حرامدر معصیتدر نتکم ظن اتمک معصیتدر ودخی بیوردی وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ
بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ یعنی ای ایمان کتورنلر بری بربکوزی
غیبت اتمک سوزسن سزدن بربکوزک اولمش قرداشک اتن بیا سز
انی بجه کوپه کورب بر سزه خوش کلمز پس الله تعالیدن قورقک برمؤمنک
ازدنجه ایشدب خاطری ملول اولجاق سوز سویلمک ای عزیز عقلی اولانه
غیبتدن بغلمغه بوایت کفایت قلور اکر معنسن تامل ایدرسه زیرا بر
نظر ایله کورکم حق تعالی غیبت قلمک دیوب نهی اتمکله قومدی بلکه اوج
قبیح نسنه یله تاکید قلدیکه ادم اتن یمکدر واول ادم دخی کندو قرداشیدر
وقرداشی اولدقن دری دخی دکلدر اولمش قرداشیدر پس بجه مسلمان اوله
کم بو حاله راضی اوله کرچک ایمانی اولان کرکدرکم بونکله کندوینی غیبتدن
صقنه خصوصا کم جابرله ابو سعید رسولدن علیه السلام روایت قلدلر

كم

کم بیوردی ایاکم والغیبة فانها اشد من الزنا الحدیث یعنی یا مؤمنلر غیبتدن
حذر اتمک سزه اوزکوزه اولسون که اول غیبت کناهی عفو تنی زنادن قتیدر
زیرا وقتا اولاکم اول زنا ایدن توبه قلوب توبسن قبول قلوب بر لغراول غیبت
قلدوغی کشی حقن اکا حلال اتمینجه بر لغز ودخی انس روایت قلدیکم رسول
علیه السلام برکون بزه وعظ ایدب ربانک کناهلرن ذکر ایلدی قتی تهدید برله
خبر بردی بیوردیکه بر اقچه ربادن کشی کندوبه حاصل اولا انک کناهی ولوردر
اوتوز التی کز زنا قلمقدن اما اکاه اولک وبلوک که اول ربادن اولورق
کناه برمؤمنک عرضن یقمقدر پس بو حدیث دلالت قلور کم غیبت عفوبنه
زنا عفو بتندن ور با عفو بتندن دخی قتیدر ودخی سدیدن روایتدر که
سلمان فارسی برجماعتله چادر قوردلر وطعاملرن اورتنه قودلر سلمان اویقو دیدی
بولره چادر قورمغه یه طعام پشرمکه یردمی طوقنمدی اول جماعتک بعضی دیدیکه
بو سلمان برکشیدرکه طعامک حاضرن وچادرک قورلمشن کوزدر چونکه سلمان
اویندی ددلر اکا که یا سلمان یوری رسوله وارز بجون قتق دلکیل انوکله
قتقلنالم وز سلمان طوریب رسوله کلدی خبر کوردی رسول علیه السلام دیدیکه
یا سلمان انلره خبر کورکم انلر قتقلندلر قتق حاجت دکل کلوب سلمان بولره
خبر ویردی بولردلرکه بز هنوز طعام طتمدق اما رسول خود یلان سویلمز
طوردلر رسول علیه السلام قتنه کلدلر دلرکم یا رسول الله سنک قولک
حقدر اما بز دخی طعام یمدک بونک کیفیتنی نه در بزه بیلدر رسول علیه السلام
بیوردیکم اول صاحبکوزا ویرکن سویلدکلز سوزلر سزی قتقلندردی
بونی خبر ویرب بو ایتی انلرک اوزرنه اوقودی ددکم بلدکوز مکم غیبت اتمک
ات یمکدر ات یمک قتقلرک اولوسیدر پس انلر اندا شدب سلماندن
حلال للتورد لیوب توبه قلدلر مؤمنلره هب واجبدرکه غیبتدن توبه قللر
زیرا ایت اخرنده حق تعالی توبیه اشارت قلوب الله تعالی تواب
رحیمدر ددوکی دلالت قلور کم غیبتدن توبه قلمقده علما اختلاف اتمشلردر
اول غیبت قلدوغی کشیدن حلال للتورد لمدن توبه قلسه حلال اولمی اولمیامی

كمثي

بو مسئله بزم قتمزده اكي وجه اوزره در اكر اول غيبت قلدوغي اشتمدن في الحال
توبه قلسه كوكلني اتك اوزرنه منفرد قلسكه ايتد اول كناهي قليبا توبه سي جايزدر
اما اول كشي اشتدكدن صكره توبه سي جايز دكلدر تا اول حقني حلال ايتميجه
اكر اول غيبت اولنان كشي اراقده اولسه وارب حلال لتورلمك ممكن اولمسه
بونده دخي چاره بودر كه صدقه توبه كلوب دلني يلان غيبتدن و فحش
سوزلردن سويلمكدن ارين طاعته و عبادته ملازم اولاكه ذونك اوزرنه
حقي اولنلر ايچون دعا قلوب مغفرت طلب ايليه زيرا مؤمنك مؤمن اوزرنه
غيبتده دعاسي قبولدر اوله كه الله تعالى مغفرت قلوب عفو ايليه يارن
بوندن خود طلب اتمكه محتاج اولميلر امدي اي عزيز قرداش اكر بو ايتك
تفسيرندن مناسبتله خاطره دوشني تفصيل ايدر سوز سوزا اوزا نوبرامثل
كوزلو اولانه قركودن قورتلماغچون برچراق يتر كوزسز اولنه بيك چراق
اولورسه دخي فايده اتمز زيرك اولنلر بو سوزدن مقصودنه در فهم ايدرلر
زياده تفصيله حاجت دكل ودخي حق تعالى بيوردي كه يا أيها الناس
إنا خلقناكم من ذكر وأنثى وجعلناكم شعوبا وقبائل
لتعارفوا إن أكرمكم عند الله أتقاكم إن الله عليم
خبير بو ايتك سبب نزولي بودر كه ثابت بن قيسك بوز قولغي اغردي
ايراقدن سوز اشتمزدي اوتري عادت قلمشدي كه رسوله يقنجاق اوتوردي
وعظن اشتمك ايچون ناكاه بر كون كيجرك قالدي خلق كلوب يرلو يرنه
اوتوردي اول صكره كلوب خلقي ادميلبو رسولك عليه السلام قتنه يقين
واردي اول قومدن بر كشي دد تولدي بو كاكم بولدوغي يرده اوتورمز
بصه بصه ايلرو كيدر ثابت اكا اناسي اديله تعيير ايدوب ديدي كه يا فلانه
عورت اوغلي سوزمي سويلرسن اولسوزله جماعت ايچنده خجل اولوب
اوتاندي باش اشغه قلدي بو ايت انن ايندرلدي رسول عليه السلام
ديدي كه اول اناسيله بركوبه سرزنش قلان كمدر ثابت ديدي كه بنم يا رسول
الله رسول بو اينتي اتك اوزرنه اوقدي ثابت دخي ايشدوب استغفار ايلدي

بعضلر

بعضلر ديدلر كه اول وقتكه رسول مكه فتح ايلدي بلاله امر ايلدي كه اذان اوقويه
حارث بن هشام ديدي كه اشبو قره غدن ارتق ادم بولمدلر مكه اذان اوقيه يعني
بلال قره اولمغين حقير كوردي انلر صانوردي كه عزت و كرامت الله قتنده دخي
دنيا اهلي كبي ماله دنيا اصلي اولو اولمغله اولا انوكله فخر ايدرلردي پس حق تعالى
بو ايتي دخي ايندروب بيوردي كه الله قتنده كرامت و عزت نيكله در وبيوردي كه اي
خلايق بن سزي براز كلك ايله بر دي شدن يرتدم كه ادمله حوادر اندن سزي
بدا قلندروب بولك بولك قبيله لر ايلدك مضر كبي و ربيعه كبي و بنو سعد كبي
و عامر كبي تا كه بو تكله بر بريكوزك نسبي معلوم اوله بلسزكه قنقكز قنقي
نسبدندر انوكله سزك بزم قتمزده كرامتكوز و عزتكوز ظاهر اوله كه بو فلان
قبيله سيدر ديوب اكا اكرام ايده وزاول فلان قبيله سيدر ديوب تحقير ايده وز
بلكه حقيقت راست سزك كه اكرمكوز و عزيزرغكوز بزم قتمزده اولدر
كم بزدن قورقوجي اوله و بزدن قورقنك دخي علامتي اولدركه بزه عاصي اولوب
كناه اولجق يردن كه صاقنجي اولك و بزم امرمزه كه يدرلجي اوله وتقديرمزه
راضي اولوب بزدن شكايت قلجي اولميه و دخي رواية در رسولدن عليه
السلام بيوردي كه قچان قيامت كوني اوله حق تعالى ايده كه يا قوم سز دخي دنياده
كندوكوزا ايچون نسبت قلدكوز بن دخي كندو ايچون نسبت قلدم سز
كندو نسبكوز دنياده يوجه قلدكوز فلان اوغلي فلان ديمكله بنم نسبم
كه تقوادر اشغه برقدكوز بزدن قورقوب طاعت قلجيلري خور و حقير
كوردكوز اول نقيبس طونلركوزله كندوكوزي عزيز كوروب اول بزم متقي
قوللرمزك عيا للرني كوروب زي لتنده طوتدكوز بوكون اول كوندر كم بن كندو
نسبمي يوجه لدوب سزك نسبكوزي اشغه برغم بن سزه ايت كوندروب ديدم كه
سزك كه اكرمكوز الله قتنده المتقين كي قورقوجكوز در سزا كا نظر قليميوب
ديدكوز كه بن فلان اوغليم سن فلان اوغليسن امدي بو كون متقي قوللرمي
كم يكا منسوبلردر مرتبلرين رفع ايدوب اولو كرامتلره ايرشدرين كورك
انيكم سزك نسبكوز دخي نيجه ايرشدرر بودخي تنبيه در عقلي اولنلره كم

بيلدركم الله قتنده كرامت وعزت اندن قورقوب كناهلرى ترك ايتمكدر وانك امرنه بوينه
كتورمكدر ايمش اصل اولو لغندن وما لدن ومنصبدن دكل ايمش تاكم انلروكله فخر ايتمكى
ترك ايدوب عمل سعيندن اوله لر و دخى بيورديكم قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا
وَلٰكِنْ قُولُوا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْاِيمَانُ فِى قُلُوبِكُمْ وَاِنْ تُطِيعُوا
اللّٰهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔا اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
بو آيتك دخى سبب نزولى بودركم بنى اسد قبيلسنه قرلق وقحط واقع اولدى كوردلر
كم آجلقدن هلاك اولورلر طوروب اهل واولادلريله كلوب رسوله اسلام اظهار
ايدوب ددلركم يا رسول الله بز كندو اختيارمزله طاعت قلوب اسلامه كلدك
اهل واولادمزله سكا كلدك كم بزى مال غنيمتدن طعام لندره سن ليكن اير قلرى
ويردكدن صكره بزه دخى زياده ويره سن خق تعالى بو آيتى اندروب بيوردكيم يا محمد
بو عرب قبيلسى سكا ديرلركم بز الله‌ى وسنى تصديق ايدوب كلدك سن آيت بولره
كم سز شول ظاهر كوزده اقرار كوزكبى باطنكزده تصديق ايتمكز بو قدر سز مؤمنلردن
دكلسز ليكن ايدرسز كم بز سزه بيوك ويروب مطيع اولدق شول قورقودن كم
بزى قروب اهل واولادمز اسير ايدرسز والا سزك كوكلو كوزده هنوز ايمان
محبتى كرمامشدر كه انى بر تصديق اولا اكر سز ظاهر كوز مطيع اولدوغنلين
الله ورسوله باطنكزده دخى تصديق ايدوب مطيع اولورسكوز الله تعالى
سزك عملكوزى ثوابدن هيچ برنسنه نقص ايتميه سزه كامل ثوابلر ويره كم
بو رسنى اول الله غفور رحيمدر انلركم كوكلدن تصديق قلدى اوله ودخى ايماننده
صادق قلمدوكمدر حق تعالى انى بيان ايدوب بيورديكم اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ
اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
اُولٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ يعنى بو رسنى ايمانلرنده صادق اولان
انلردركم الله‌ك وحدانيتنه ورسولك نبوتنه ظاهرده وباطنده تصديق
ايدهلر اندن اول ايمانلرنده هيچ بر وجهله نه الله‌ه ونه رسوله كوكللرنده شك
ايتميه‌لر الله‌ه مطيع اولوبن انك رضاسى يولنده ماللريله نفسلريله دين اسلام
دشمنلرينه قلچ صالوب غزا قللركرچك مؤمنلر انلردر چون بو آيت رسول

عليه السلامه اندى انلرك اوزرنه اوقودى انلر كلوب الله‌ه انداجدلركم بز باطنمزده
دخى مصدقلرز حق تعالى بيورديكم قُلْ اَتُعَلِّمُونَ اللّٰهَ بِدِينِكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ يعنى آيت يا محمد
سز انداجمكله دينكوزى الله‌ه بلدرەسز كه اول انى بلمز اوله اول الله‌ه دركم جميع
يركوك اهلنك سرلرن بلور اكا خفى نسنه يوقدر دوكلى نسنيه عليمدر بلور سزك
اكر كوكلو كوزك تصديقى اوله واكر تكذيبى اوله انى دخى بلور باد شاهدر ودخى بيورديكم
يَمُنُّونَ عَلَيْكَ اَنْ اَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَىَّ اِسْلَامَكُمْ بَلِ اللّٰهُ يَمُنُّ
عَلَيْكُمْ اَنْ هَدٰيكُمْ لِلْاِيمَانِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ • اِنَّ اللّٰهَ
يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ يعنى يا محمد بو قبيله
سنك اوزركه منت ايدوب ديرلركم بز اهل واولادمزله ايمان كتوروب سكا كلدك
سن آيت بولره كم اسلامكوزله بنم اوزرمه منت قلمك بلكم منت سزك اوزركوزه كم
اول الله‌ك دركم سزه توفيق وهدايت ويروب ايمانه كتوردى اكر بو باطنكزده ظاهر كوزده
مصدقلرز ديو دعوى قلدغكزده كرچكسكوز بو رسنى الله تعالى خود يرك كوكك
اهلنك اچلرنده كه سرلرن بلور سزك اولفعلكوزه كوره يارن مكافات
قلسر بو آيتلر دخى اكا دلالت قلور كم مؤمن اولنلر كرك كم عمللرنده مخلص
اولوب ريايى ترك ايدهلر قلدقلرى عملدن عجب ايدوب الله‌ه منت قلميالر زيرا جميع
منت الله‌ك دركه انلره معرفت روزى قلوب اهل عبادتدن قلدى واول عبادته
لايق عمل آيت ويرديكم انوكله عمله كتوره لر نظر عبرت قلورسكز اكا ذكر وتسبيح
ايدوب اندن كلام خفى را شديد مطيع قبول انكدر قولك اوزرنده نسنى واركه منت
ايليه ضعيفلق ويرن اول قوت ويرن اول بس جميع نسنه الله تعالى دن كورمك كرك
منتى اولدر قله كه سنى طاعتنه قولوز لدى هوا وهوسه يلتمدى

سورة ق مكية وهي خمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

ق قتاده ايدر ق الله تعالينك آدلرندن برادر بعضلر ددلركم قرآن
آدلرندن برادر ابن عباس رضى الله عنه ايدر قاف بر طاغدر ديدركم الله تعالى

يشل زمرددن بر تمشدر كم جميع عالمى طولنوب احاطه اتمشدر بو كوك يوزى يشل صفت
كوردكى اندندر اول طاغ حجاب اردنده ددكم كون واراندن طولنور واولجا بله
اول طاغك راسى بربللو يولدر ظلمات قيلمشدر الله هدن عزيمكسه بلمزكه اندن نه
واردر بو كوكلرك طرفلرى اكا اولاشقدر وبعضلرده مشكلكم قاف دمك معنسى
بودركم الله تعالى اشنده عدلله قايمدركه ذره قدر ظلم وحيفى يوقدر ودخى ضحاك
ايدر اول بر طاغدركه دنيايى طولنوب حلقلركى اچنه المشدر هيچ برولايت ويوشهر
وكوى يوقدركه الا اول طاغ اردنده اكا بو طرا اولشمشدر وانك اوزرنده بر فرشته واردر
كم اكا موكلدر انك ايا سى انك اوزرنه اورمشدر طورركحتكم حق تعالى بر قومى
هلاك اتمك دلسه اول فرشته امر ايدر اول يرلرك طمرن چكر اول يرزلزليه كلور
قوبيله اشغه چكر حق تعالى ق والقرآن المجيد ددكى قسمدر يعنى اندايچه
بيوردكه قاف حقيچون قرآن مجيد حقيچون كه يا مكه اهلى سز اولدكدن صكره البتده
كروقوپوسز زيرا بو نلرك كرو قوپمغه انكار لرى واردى انونكيچون حق تعالى قسم
قلدى اوله كه انصافه كلوب ايمانه كلالر ودخى بيورديكه بل عجبوا ان جاءهم
منذر منهم فقال الكافرون هذا شئ عجيب يعنى بو كافرلرك
يالكز انكارلرى اولنعشه دكل بلكه بونى دخى تعجب قلوب ديرلركه بونه عجب
اشدركم محمد بزم نسنمزدن اوله وبزه رسول اوله بونى اكلمزلركه ارادت
وحكمت الله تعالى الندن دركمى دلرسه اختيار قلور كرامت وعزت ويرر كمى دلرسه
رد ايدب ذلت واهانت ويرر ائذا متنا وكنا ترابا وعظاما
ذلك رجع بعيد يعنى بو كافرلر الله ك قدرتنه انكار ايدب اشبو بز
اولوب طپراغ اولدغمزدن صكره كرو بكلنوب مخلوقمى اولورز بو بر نصرف
بعيد دركه اولمق لغى ابدى ممكن دكلدر زيرا عقل وبصيرتلرى يوقكه كندولرك
اول يوقلغن فكر ايدب صكره انا رحمنده نته وجوده كلدلر انى اكلبلوب بو نعشه
انكارى ترك ايدهلر ودخى حق تعالى بيوردى كه بو كافرلرك قلدوغى تصورى بزبلورزبو
كه طپراق اولدقدن صكره كرو قوپمغى بعيد كوررلر بدرستى بزبلورزكم حقيقتا ير
انلرك اتلرن ييوب وطمرلرن وسكرلرنى چوريدب سككلرنى دخى فنا يه ويرب

قد علمنا ما تنقص الارض منهم وعندنا كتاب حفيظ

جميع بدنلرنى ترابه مبدل قلور الا اول ا وجا سكوكى قالور انحق كه اكا عجب
الذنب ديرلر اخرصوكا قالور چوريمن اولدركم كيرو بردن لچاق وعقد دخى اول
يردن اولدركم كيرو قالن بدن انك اوزرنه بنيا د اولور بزم قتمزده بر كتاب واركه
بو جمله اولجق تقدير اتمزانى قلمه كلوب يازلوب صقلنمشدر البته اولسه كرك
بولرك انكار يله بزم تقديرمز تبديل اولجق دكلدر ودخى بيوردى كه بل كذبوا
بالحق لما جاءهم فهم فى امر مريج يعنى بلكه بو كافرلرك عنادى اكا
ايرشديكه بعشه انكار ايدب ايدب قومدلر اولدانذرلن قرآنه وكوندرلن رسوله
دخى انكار قلدلر بوكلى يه كه حقدر يس قريش قومى بو مختلف سوزلر ايچنده حالرى
كندولره ملتبس اولمشدر كوكللرى اضطراب ددكه هيچ قرار بولمز بس حق تعالى
بولرم اولمدن صكره كرو درز كورمكه كندو قدرتن اظهار ايدب برد ليل وبيان قلديكم
اول كندونك وحدانيتنه وكمال قدرتنه كى اولور ليلدر عقلى اولان انى اكلر تتكم
بيوردى افلم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها وزيناها
وما لها من فروج • والارض مددناها والقينا فيها رواسى وانبتنا
فيها من كل زوج بهيج يعنى اولمدن صكره كرو درز كورمكه بزم قدرتمز
انكار ايدنلر هيچ بو اوزرلرنده كى كوكلره نظر قلمزلرمى بز اول كوكلرى نجه بنياد
قلدق كه در كسر قدرتمزله طورر وانى بو يلدزلرله مزين قلوب بزدك كه نجه قركوسنده
اى ولمايجق اندن شعله ويره بو للدن اكلبلر ودخى بز انى ايله يرتدق كم هيچ انك
بروغى ودلوكى وخللى يوق ودخى بوا كتلرندغى يرلره نظر قلمزلرمكم بز انى بسط
ايدب كعبه التندن يرتدق دوشه دك وانك اوزرنه بوجه طاغلرى ميخ بكى
محكم قلدق تا كم اول يرقرار طوتب ثابت اولوب انلر انوكله منفعت طوتلر ودخى
بز بتوردك اول يرا چنده انواع درلو اوتلركه كمى كندولره كمى حيوانلره غدا اوله
ودخى بيوردى كه تبصرة وذكرى لكل عبد منيب يعنى بو انواع
مخلوقه فكر بوده وكوكدن بز يرتدق بو كلس شول قوللر ايچون كه انلر توحيد لره
اخلاص ايدب بوللوتى اولمعبود لرنه دونديب طوررلر ودخى بيوردى كه
ونزلنا من السماء ماء مباركا فانبتنا به جنات وحب الحصيد

والنخل باسقات لها طلع نضيد رزقا للعباد واحيينا به
بلدة ميتا كذلك الخروج يعنی بز لرزردك اول كوكلردن شول يغمورلر ايله
انك بركتی چوقدر دكلی نسنه نك حياتی انوكله در واول يغمورلر انواع باغلر
وبوستانلر بتوردك كه بزم وجبو انجقلر كوندن قوت وغدا اوله ودخی يوجه يوجه
خرما اغجلری بتوردك انك قات قات بری بری اوزرنه جمع اولوب دانلری چيقدق
دكمه اچندكه بيلنلن لذت وپرر بو كلستی بز بو قوللری رزق اولماغچون برتدقكه
ييوب بزه شكر ايدلر ودخی اول يغمورلرله بزدری قلدق اولمش يرلريكم انك اوتی قوروب
يچوب قرو برقالمشدی كوكرديوغدی انواع نباتلرله والوانه چچكلرله انی مزين
قلوب ترو تازه قلدق كم كورن كوكلر اندن فرح بولور بس بو كلسنه نظر ايدوب
اكلك كه اولطو برافدن اولولردر لوب كرو چقمق دخی بو نجلين در بولری بونمغه
قادر اولان اكا دخی قادر دركه بو اولنلری دركورب بردن كرو چقرم يعنی نتكم
يغمور صو بيله بو اولمشلری يردن بتوروب چقررم انجلين تجنكه ادم اوغلنلری
اولوب كين لر ير يوزی خالی واسوزقالد الا خر حق تعالی امر ايدب فرق يره شول
ادم منسی كی صو يغدره بو يرلرك ايجنه سكه ادملرك اتلرن وطمرلرن وسكرلرن
وسوكلكلرين هب بتوروب بر بر جمع ايدن اندن حق تعالی بولری كرو كور دبويلد
دكنك معنسی بودر كه بوندن صكرم رسولنك خاطرن نسكلی قلوب كافرلرك
زحمتنه صبر اندرمكچون بيوردی **كذبت قبلهم قوم نوح واصحاب**
الرس وثمود وعاد وفرعون واخوان لوط واصحاب الايكة
وقوم تبع كل كذب الرسل فحق وعيد يعنی يا محمد بو قومك سنی
يلانلد قلدلر طار لغتوب ملول اولمكم بولردن اول نوح قومی نوحی يلانلدلر
واصحاب الرس دخی پيغمبرلرن يلانلدلر الله تعالی انلری هلاك ايلدی رس
بر قيو درعامه قتندن انك قتنده ساكن اولان قومه اصحاب رس ديرلر ودخی
ثمود قومی صالحی يلانلدلر وتبع قومی كه حمير قوميدر رسوللرن يلانلدلر وابن
معاذ روايت قلوركم عبد الله بن عباس عبد الله بن سلامه كلوب تبعدن
صوردی كه تبع كمدر عبد الله بن سلام ديدكم تبع عربدن بر كشيدركم خلق اوزرنه

ظاهر اولدی كلوب توراتن عالملردن بر بولك يكتلر جماعتيله بولشدی اول انلرن
سويلرمی اندر دخی اكا سويلردی اول تبعك قومی ديدلركم بو تبع سزك دينكوزی
ترك ايدب ايرنق دين طوتدی اول يكتلر ديدلركم ابر وغله بزم ارامزده نيز بولنمز
الا شول اودكه كم كويندرچی دبزاودبقالم اكا كيرولم تنقر دينی حقسه وكرچكسه
قورتلا ولكه يلاندر كويبنوب هلاك اوله تبع ددی خوش اولا بس اول يرده اود
يقدلر تبع اول يكتلر ديدكم ايری سز كرك اول يكتلر جميع مصحفلرن بيونلرنه
حمايل ايدنوب اوده كردلر اول اود اكی پاره اولوب بولر يول اولدی كچدلر
اندن صكره تبع قومنه ديدكم دخی امدی سزده كرك بولرا لورك واروب
چون اوده ايستسی بولرا بر شدی كرو طوردلر تبع انلره ديدكم البته كرسكوز كرك
بولر كردلر چون اول اودا اونسنه واردلرا وديا لكلنوب بولرك درت پارن
قيلدی قيفرم يا نوب هلاك اولدلر تبع انی كوروب فی الحال اسلامه كلدی عمل صالحه
مشغول اولوب صالحلردن اولدی پس حق تعالی بولری رسولنه عليه السلام ذكر
ايدب ددكم بولر كلسی كلن رسوللرنی يلانلدلر بزم دخی عذابمز انلره واجب اولديكه
كلسن هلاك ايلدك دكل بو اهل مكيه دخی رسوللرن يلانلمقدن حذر قلسونلر
والا اولكچون امثلر كی عذابمز مبتلا قلورز ودخی بيوردیكه **افعيينا بالخلق**
الاول بل هم فی لبس من خلق جديد يعنی بولری بو غكن اولعاد ايلدی
برتدغمز بزی عاجزمی قلودكم المدن صكره كرو اعاده قلوب قوبرمق بزی عاجز
قله بلكه بر نسنه نك اصلی ورسمی معلوم دكلكن انی وجوده كتورمكدن بوزد
تدبير تكلف حاصل اولور اما شونككبی رسم بنيادی معلوم اولانی اولكه سم اوزره
كرو نی كبی ياز لدسم يو بر نقد بو تمثيلدر ايدرز والا اول اخری الله تعالی
قدرتنده همان بردركه ارادتی متعلق اولا اولمغه موقوفدر نحن اولدرمك
دلسه اولدرر ودير كورمك دلسه دير كورور انك قدرتنده عجزی يوقدر بلكه بولر
اول شكلده اوزره قايم طوروب المدن صكره كرو براد لمغه انكار ايدرلر ودخی
بيوردی كم **ولقد خلقنا الانسان ونعلم ما توسوس به نفسه ونحن**
اقرب اليه من حبل الوريد يعنی بدرستی بز برتدق بو ادم اوغلنلرنی

کرو محوعنك كوكلنه نه دوشدوكن بلورز كه بزم علممزله بولن شول بيولدى طمرلرى بيوندن
بجه يقين ايسه اندن دخى يقينوز كم نه دكلرن بلورز هيچ براشلوى بزه خفى دكلدر
ودخى بيورديكم **إذ يتلقى المتلقيان عن اليمين وعن الشمال قعيد**
ما يلفظ من قول إلا لديه رقيب عتيد يعنى جون ادم اوغلنلرنك
اغزندن هر كلام كه چقر اول اكى فرشته كه كندويله بله اولورلر برى صاغنده وبرى
صولنده اخشام دكن اغزندن چقن كلامى حاضر اولوب اكرخير واكرشر يزرلر كون
طولنوب اخشام اولسه اول اكى فرشته دفترلرن الوب الله عرض اتمكه كيدرلر
اولى اكيجه فرشتلرى انلر كرو برى صاغنده وبرى صولنده صباحه دكن بله اولورلر
اولكجه نكه سويلر اشلر حاضر اولوب يزرلر اول صاغندغى فرشته صولندغى فرشته يه
موكلدر اول يازدبنجه كناه يازمز تا التى ساعته دكن كويدرر اومركه توبيه كله
اكر توبيه كلورسه يازلمز عفو اولور والا توبه قلمسه يزرلر بس عقللى اولان
كركم فكر ايدوب دايم دفترلرن اوقيوطوره يعنى حالنه نظر ايده كم كجه ده كوندز
الله تعالى حضرتنه كوندردكى نه دفتردر كندونك نجاتى بتسى مدر بو قسمه هلاككى
بتسى مدر اكر يوزى اق اولجاق بتلر ايسه سعادت انك دخى از يوزى كورسون
واكر كندونك الله قتنده وجميع انبيا واوليا وكوكلر ويرلر خلقى اچنده يارن
رسواى اولوب يوزن قره ب باشى اشغه اولجاق بتى ايسه اول وقت كلمزدن
اوك شمديده توبه صند وسبيله اول بنسن طوغرسون بيانه اتسون كه يكى دفتر
بغلسون كه يارن حساب وقتنده دلى طولاشوب رسواى اولميه ودخى حق تعالى
بيورديكم **وجاءت سكرة الموت بالحق ذلك ما كنت منه تحيد**
يعنى حق تعالى كلجكى كلدى ديو خبر ويردى زيرا بو نسنه كم كلمكى مقرر اولا ومحقق
اولا اندن شك اولميه كانه اول واقع اولمش كبيدر اندن اوترى بيورديكم اول الم
سكراتلرى وقتلقلرى شكسز كلوب بولن واقع اولسر بوكونى يارن حقلده يعنى
يا سعادتله يا شقاوتله زيرا الم وقتنده اول اكى حالدن برى واقع اولور اول وقتده اكا
ديرلر اشبو كون اول كوندر كه سن بو كونى كريه كوروب قجردك اوش اول قورقدوغك واقع
اولدك ودخى بيورديكم

ونخ

ونفخ في الصور ذلك يوم الوعيد • وجاءت كل نفس معها سائق وشهيد
يعنى بو المدن صكره كره وقو بنقلق صورجا ننسه اولعاصيلره وعده اولنان عذابلر
ومطيع لره وعده اولنان ثوابلر واقع اولجاق كوندر واول كونده هر نفس اول محشر يرينه
سورلوب كلسه سورجيلر دخى بله واولطانقلر دفترلرن يازن فرشتلردر و
كيجيله كوندز اول اشلدكلرى بر جكن لردر كه خير وشر انك اوزرنده اشلدلر اكا طانقلق
ويرسر ودخى كندونك اعضالرى طانقدر هر اعضا نه اشلديسه خير وبرسر اول وقت هر نفس
كندو حالنه پشيمان اولوب فاين سززارلقلر قيلسر بس حق تعالى قبلندن انلره ديلسركه
لقد كنت في غفلة من هذا فكشفنا عنك غطاءك فبصرك
اليوم حديد يعنى اى بچاره ادم اوغلنى سن بو كونه واقع اولمقدن غافلدك وخبر
ويرن يلاتلبوب ايمانه كلمزدك اوش بو كونى اول دنياده كى غفلت حجابن سنك كوزكدن
اچى ويردك اول كوزكه اورتلو اولنى معاينه اشكاره كوردك كه بو كونى كوزلرنك
كورمكلكى غايت اتى اولدى كه سكا شبهه ايدجك نسنه قالمدى خير وشر نيسه سكا
معلوم اولدى ودخى بيورديكم **وقال قرينه هذا ما لدى عتيد ألقيا في**
جهنم كل كفار عنيد مناع للخير معتد مريب الذي جعل مع الله
إلها آخر فألقياه في العذاب الشديد يعنى فرشتلر كم انك يوانلردن
يزرلردى انى سوروب الله حضرتنه كتوردى ديه كه يا رب بو اوش اول كسندركه بنى اوزرنه
موكل قلدك ادى اوش كتوردم حق تعالى امر ايدر اول اكى فرشتيه كه انك جهنمه
هر كافر كه بزم وحدانيتمزه انكار ايدب رسوللرمزى وكتابلرمزى يلانلدلر حقدن اعراض
ايدب كندو نفسلرنه ظلم ايدب بخيللق قلدلر اسلامه كلمكدن يغلندلر ظالم خاين
اولوب برلكمزه كمان اتدلر بزدن ايروغى بزم ملكمزه شريك قتدلر انى كندولره
معبود طوتدلر براغك انلرى اول عذاب ايچنه كم عمللرنك لذتى نه در كوره لر قجت
جهنم عاصيلرى بونى اشتسلر ديلركم بزى ازدرهدى الا شيطان ازدردى حق
تعالى خبر ويرركه **وقال قرينه ربنا ما أطغيته ولكن كان في ضلال**
بعيد يعنى اول شيطانكه دنياده انك قرينيدى ديركم يا رب بن بونى ازدرمادم
الا كندوسى حقدن ايراغ اولوب ازغونلقلره دوشمشدى جون بو لر الله حضرتنده

یربریله منازعه دوشلر حق تعالی بیورر دیکم **قال لا تختصموا لدی وقد قدمت**
الیکم بالوعید. ما یبدل القول لدی وما انا بظلام للعبید یعنی حق
تعالی دیه کم اول شیطانله بنم حضرتمده مخاصمه قلوب چکشمک کم بن سزه بوندن
اوکدن کتاب کوندروب بو اولجق واقعلری هب سزه بلدرمشدم کم شمدی بو چکشمکک
فایده سی اولمز بنم بو حکمم وتقدیرم تبدیل وتغییر اولوب یردرلو دخی اولجاق
دکلدر البتدن کلسه کرک بن کمسیه ظلم وحیف ایتمزن یولری بلورمکه ضلالتده
ادی وایرقلرن دخی بجه ازدردلر انک مکافاتی یرنه کلسه کرک سالم روایت
قلور رسول بیوردی هیچ سزدن برکمسه یوقدر الا انوکله برجنی وبر فرشته یولداشلر
دردلر یا رسول الله سنده بله می وارددی بلی واردی اما حق تعالی بکا یاردم قلدی
اول جنی اوزرنه کم مسلمان اولدی بیورمز بکا الا خیر سوررو دخی حق تعالی
بیورر دیکم **یوم نقول لجهنم هل امتلات وتقول هل من مزید. وازلفت
الجنة للمتقین غیر بعید. هذا ما توعدون لکل اواب حفیظ.**
حق تعالی ایدر یارن قیامت کونندن طامو اهلن جهنمه قویدقدن صکره دیه وز
کم یا جهنم اول سکا وعده قلوب طولدررم ددکمز عهدی تمام یرنه کتوردکمی جهنم
دیه که یا رب دخی زیاده وار سه کتوره شلر کم طولدقدن صکره دخی زیاده استدکی
اول ایچنده کیلره قتی عذاب وغضب قلدو غندن اوترید کم کندوخالقلرنه
مخالفت قلوب عاصی اولدلر ابو هریره ایدر جهنم طورمیه قرشو زیاده استیه
اکا دکین کم حق الوکمشلردن اکابر قوم قویه کم جهنم ایچی طوپطلو اولا انک برکیشی
صیغنجق یر قالمیه ایچی طوله دیه کم یا رب بتر دیه و چون جهنم اهلیله طوله
اجماق دخی بزنوب درلو درلو زینتلرله یقنجق اولا شول قومه کم شرکدن صاقنوب
اولو کناهلردن یغلندلر اجماغه شویله اولا کم هنوز دخی کرمدن اکا نظر قلوب
تفرج قیللر اول وقت انلره دیله کم **هذا ما توعدون لکل اواب حفیظ**
یعنی اشبو اجماق اول انواع نعمتلرله بزنوب دنیاده ایکن وعده اولنمشدر شول
کمسلر ایچونکه الله طاعتنه اقبال ایدب هرحالتده اللهک امرن صقلدلر کناهلرندن
استغفار ایدب اللهه بکا توجه قلدلر ودخی حق تعالی بیورر دیکم **من خشی**

الرحمن

**الرحمن بالغیب وجاء بقلب منیب. ادخلوها بسلام ذلک یوم الخلود
لهم ما یشاؤن فیها ولدینا مزید** یعنی دخی اجماق انلره وکچوندرکه اول
رحمان دخی انک عقوبتلرنی کورمزدن اوک اندن قورقوب انک بیورقلرن طوتدلر
واول بیورمدوغی یرلردن قجدلر الله تعالی لینک طاعتنه یونلمش وطاعتنی اخلاصله
قلمش کوکلله اللهه اولشدی انلره دیله کرک اجماغه کم سلامتلکله عذابدن قورتلدکوز
ایرق سزه انده الم یوق ختنه لق یوق وافتلرن واقع اولمق یوق کم اول قیامت
کونی خلود کونیدر اجماق اهلی اجماقده مخلد درکه اندن چقمق یوق اول اجماق
اهلنه نه ارزو ایدرلرسه انده هب کلی اتلرن حاصل اولور ودخی انلره کچوندن بزم
قتمزده زیاده دیدار کورمک وانواع کرامتلرله کم تحفلر وهدیه لر دخی حاصلدر
کم اخری یوق ودخی بیورر دیکم **وکم اهلکنا قبلهم من قرن
هم اشد منهم بطشا فنقبوا فی البلاد هل من محیص.**
یعنی یا محمد ایت بومکه قومنه کم بولردن اوکدن بز بر نجه قومی هلاک قلدق
کم انلر بومکه اهلندن اوربطوتمقدن دخی قوتلولر ادی بولر سفرلرندن تجارت
لرنده کزوب طواف ایدب کورسونلر کم هیچ اللهک عذابندن چقوب قچاجق
وصیغنجاق یر بولمدلر میکه قورتللردی بولر دخی قورتلجق دکللردر ودخی
بیورر دیکم **ان فی ذلک لذکری لمن کان له قلب او القی السمع
وهو شهید** یعنی یا محمد بو درستی حق تعالینک بو ایلروکی امتلرن قلدوغی عذابلر
وعقوبتلر ایچندکی قرانله سنک قومکه فکر ایدب او کتلنجک وار شول کمسلرکم
عقلی وارکو کللری اویا نقد بوجود قرانه کورکلو قلق طوتوب دکللری بو حالتده
کم کوکلی انده حاضر اوله غایت غافل اولمیه پس عقلی اولان اولدرکم اشتدکی سوزلره
کوبجک قولق طوتب کوکلی انده حاضر قله اول اشتدوکی سوزلرک معنالرنده
فکر ایلیه کوره کم انده مقصود ندر واول مقصودی الوب انوکله کندوسنه
اوکوتلیوب اکا کوره عمله مشغول اولاکه کم جهاندن سعادت کنجنه بولـ
بولوب ابدی غنا حاصل قله والا بویله قلمسه ابدی هلاکلک منافسنده کندوسنی
دوکمز محنته اوغرده ودخی بیورر دیکم **ولقد خلقنا السموات والارض**

وما بينهما في ستة ايام وما مسنا من لغوب بو ايتك سبب نزولى
بودركم يهودلر ددلركم اول الله تعالى يرلرى و كوكلرى و بوله كوك ارا سندغيلرى
يرتدى التى كونده اندن فارغ اولدى جمعه ايرتسى كون راحت اولدى ديكلندى ددلر
چون انلر الله تعالى حضرتن عاجزلغه و يورغنلغه نسبت قلدلر حق تعالى كندودن
اول صفتنى نفى ايدب فارغ لغن وقويلغن بيان قلماغچون بيوردبكم بودرستى بز
يرلرى و كوكلرى و ايكسنك ارسندغيلرنى يرتدوغم هيچ بزه ارغونلق و عاجزلق
ايرشدرمدى بودرستى راحت اولوب اولكسه ديكلنوركم ايشندن اكا يورغونلق حاصل
اولا اما بزم قدرتمز ايله كما لى دركم كوز اچوب يومنجه يوز بيك بونك كبى
يرلر و كوكلر يرتسوز هيچ بزه اندن عاجزلق اولميه پس عقللى اولنلر بو معنيه
بوتى فهم ايدركم هركسه الله قتنده بو يهودلر سوزى كبى سوز سويليه اول دخى
كافر اولوب يهودلر جماعتندن يزلور ابدى جهنمى اولور مؤمنلرە واجبدركه
الله تعالى حقنده اعتقادنى كوركلو قلوب شكه دوشميه والا ايمانه خلل
ايرشور ودخى بيوردبكه فاصبر على ما يقولون وسبح بحمد ربك قبل
طلوع الشمس وقبل الغروب ومن الليل فسبحه وادبار السجود
يعنى يا محمد بو مكه كافرلرى سنى ايجديب يلانلد قلورنه صبر ايله نه ديرلرسه دسونلر
سن ربك حمدنه مشغول اولوب اكا تسبيح وتقديس ايلكل اكندو نمازن قلغل
وكون طلوندقدن صكره كچه اخشا مله يتسو نمازن قل و قتلو وكى انك طاعتنه
صرف ايلكل انلرك ملامتنه بقمغل كه كوره سن انلرك عاقبتى نيه ايوسه پس عقللى اولان
مؤمن كركدركم كچه كوندزده الله عبادتنه مشغول اولوب خلقك سوزلرن اردنه انه
نزكر كسه دد كلرينه اويميه كه يارن اول سوزلرنه پشيمان اولوب حسرت يسرلركه فايده
اولماق دكل ودخى بيوردبكم واستمع يوم يناد المناد من مكان قريب
يوم يسمعون الصيحة بالحق ذلك يوم الخروج يعنى يا محمد دوش
عقل ايله قولاق طوت شول كونه كم بتنجاق يردن سكا اسرافيلك صورى اوازى كله
شول كونه كم اول اوازى جميع خلايق ايشيدلركه اول حقدر اولمق لغنده شك
يوقدر خلايقك سينلرندن چقوب حساب يرنه كلجك كونى اولدر اندن صكره اكى

ولكن

بولك اولوب برى جنته حضورده و برى طاموده محنتده و راحتده كونى اولدر ودخى
حق تعالى صورا وازن يقينجق يردە ايشدەسن ددوكى اولقدس دركه اسرافيل صورنى
صحرا اوزرندن چالسه زيرا قدسه دوكلى يرلردن كوكه اون سكز ميل يقينجاقدر دوكلى
يرلردن يوجه در ودخى بيوردبكم انا نحن نحيى ونميت والينا المصير
يوم تشقق الارض عنهم سراعا ذلك حشر علينا يسير يعنى
بودرستى بزز كه سزى نطفه دن براده حيات ويروب دنياده درى قلدق كروا ولدر مكچون
كه دوكلى خلايقك دنوب كلجك يرى بزدن يكادر شول كونه كم كوكلر پاره پاره
اولوب يارلر بولرك بولرك اوزدى چله يولر چقوب سرعتله تيز تيز بزدن
يكا كلهلر كه اول خلقى درلدب بريره جمع ايلمك بزم قدرتمزه اسانذر مشكل دكل
نحن اعلم بما يقولون وما انت عليهم بجبار فذكر بالقران
من يخاف وعيد يعنى يا محمد سن ملول اولمغل كم بز بولرك نه دد كلرن بلورز
بزسنى بولرك اوزرنه مسلط قلمدق كه ديلرد لمزسن بولرى ايمانه كتوره سن اما
بز سنى بشير كوندردك كم ايمانه كلنه اجماغله ورحمتله بشارت قلەسن ودخى
نذير كوندردك ايمانه كلميتلرى بزم عذابمزله قورقوداسن تا اكادكن كم بزم امرمز
سكا ايرشه بولرو كله قتال ايدب قلجك لتندن بولرى قهر ايدەسن وزبعف
سن شمدى بولرى اولسكا ايندردكمز قران اجندكى عقابقوره قولوندە قورقوتكه
بزم عذابمدن وعقابمدن قورقن انوكله اوكوتلنوب ايمانه كلور رسولدن
عليه السلام روايتدر كم سورە ق اوقيسه حق تعالى سكرات الموت اكا كلمز
قلى ويره ومحشرده وقيامتده اولودولتلرو كرامتلر ايرشه ٥

سورة والذاريات مكية وهى ستون اية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
والذاريات ذروا فالحاملات وقرا فالجاريات يسرا فالمقسمات
امرا انما توعدون لصادق وان الدين لواقع يعنى حق تعالى
قسم ايدركه اول صاورجى يللحقى كه اول اسو بصاور ابن عمردن روايت
اولنديكه بيوردى بو يل كه حق تعالى يرتمشدر سكز يلدر دردى انك رحمت يليدر

وردی محنت وعذاب بلیدر امّا اول یللرکه رحمت یللدر بری ناشراتدر بری مبشراتدر
بری ذاریاتدر بری مرسلاتدر که هر بری بولرك قوللری رحمت وبرکات اولمغچون یرادلمشدر
واما اول که عذاب یللدر بری عاصفدر بری قاصفدر بری صرصردر بری عقیمدر که
الروکی امتلری حق تعالی بولرکله هلاك ایلدی ابو الطفیل ایدر علینك قاتنه
حاضر اولدم که خلقه وعظ ایچنده دیرکه حق تعالی کتابندن بکا صورك کم سزه
جواب ویرم والله هیچ برآیت یوقدر که بن انی بلمیم قنقسی کیجه انمشدر وقنقسی کوندز
انمشدر پس ابن الکوا صوردیکه حاملات وقرا ندر دیدیکه بولتلردر که یغمورلر
کتوررو دخی صوردیکه جاریات یسرا ندر علی دیدیکه کمیلردر صو اوزرنده یورر
الله تعالی قدرتیله ودخی صوردیکم مقسمات امرا ندر علی ایدرکه فرشتلردر امّا
ابن عباس رض ایدر ذاریات اول یللدرکم اسّر ذروا ددوکی اول یل اسوب
صاوردغی نسنلردر فالحاملات وقرا اولوا غر بولتلردرکه صو یوکن کوتور
حق تعالی بیوردوغی یرلره دك کیدر فالجاریات یسرا ددکی اول کمیلردرکم
کگنزلکله دکز یوزنده یورر فالمقسمات امرا ددکی درت مقرب فرشتلردرکه
جبرائیل ومیکائیل اسرافیل وعزرائیلدر که بولرك هر برینك بر اشی وار اول انلره
تقسیم اولنمشدر انی بر لو برینه کتوررلر که انلر اول اشلرده مدبرلردر بو
ایتلر انی بیان قلوب بیوردیکه حق تعالی انده ایچر ایدرکه اسیجی یللر حقیچون واول
صو کوترن بولتلر حقیچون واول دکزده یورین کمیلر حقیچون واول اشلره
مدبر اولان فرشتلر حقیچون بلوك حقیقتا که اول سزه وعده اولنان
نسنلر هب حقدر اول جزا کونی البته واقع اولجقدر پس بوندن صکره ایت
اخرینی هر طایفیه جزانه اولجقدر کافرلر معذبلر جهنمده واجماق اهلی متنعمدر
اجماقده بخادرلر کنارنده وسرایلر اوزرنده تنعم قلسرلردر ودخی بیوردی
والسّماء ذات الحبك انكم لفى قول مختلف يؤفك
عنه من افك یعنی بوندن صکره حق تعالی کوکلره انده ایچر بیوررکه اول کوکلر
حقیچون که کوزکلو جمال اوزره یرادلمشدر ومحکم بنیادرکم انده
خلل یوقدر بدرستی سز اول محمد حقنده مختلف سوزلر اوزره سز بریکزه وقت

دیرسزکه اول مجنوندر زیرا انلرك قتنده غایت عالم اولنه ساحر دیرلردی وکی غایت
جاهل اولنه مجنون دیرلردی پس رسول علیه السلام اشنده تحیرده قالوب
کاه ساحر کاه مجنون دیرلردی بعضسی ایمانه کلوب بعضسی کافر اولوردی پس
حق تعالی بیوردیکم دوندرلدی شول کمسلرکه دوندرلور بونك قضیه سی بو دیدیکم
اول مکه کافرلری مکه نك درت یاننده نقدر عقبلر وارسه هر برینه ادم قودلرکه اراق
یردن رسوله ایشدب ایمانه کلمکه کلنلری قومایوب اغوا ایله کرو دوندردی وبعضی
کرو دونوب کتمزدی رسوله کلوب ایمانه کلوردی پس یؤفك عنه من افك یعنی
اول رسوله کلوب ایمانه کلمکدن شول کمسه اعراض ایدب کرو دوندیکه انی مخذول
قلوب ایماندن دوندرمشدر شول وقتکه ادملك ذریتندن عهد ومیثاق الدی
کیمی قبول ایدب کیمی رد ایلدی ودخی بیوردیکه **قتل الخراصون الذين هم**
فى غمرة ساهون يسئلون ايان يوم الدين یعنی لعنت اولنوب
رحمتدن اراق اولدلر انلرکم یلانجیلردر حتی یلانلر ودخی انلرکم جهل وظلمت
ایچنده قالدلر اخرت امرینی کوزسز اولدلر الله امرینی طوتوب ایمانه کلمکدن غافل
اولدلر حتی استهزا ایله طوتوب صورورلرکه یا محمد اول دکلك حسنات وقتی
نه وقت اولسر پس حق تعالی انلره جواب ویروب بیوردیکه **يوم هم على النار**
يفتنون ذوقوا فتنتكم هذا الذى كنتم به تستعجلون
یعنی یا محمد خبر ویر بولرکم اول استدکلری بولرك اول کوندرکم انلر اول کون
اچنده عذاب ومحنت بوله طامو اچنده اود اوزره کوینیدرلر وطامو خزینه دارلری انلره
دیرلرکم طادك امدی شول عذابلریکم سز دنیاده انی استهزا ایدب صورردکوز نه وقت
اولور دیو کلیجه ایوردکوز اشبو عذابدرکم واقع اولدی بوندن صکره حق تعالی
اول مطیع اولوب شرکدن وکفردن صاقنتلرك مرتبلرن وثوابلرن بیان قلوب
بیوردیکه **انّ المتقين فى جنات وعيون آخذين ما آتيهم ربهم**
انهم كانوا قبل ذلك محسنين یعنی بدرستی شول کمسلرکم الله تعالیدن
قورقوب کناهلردن صاقندلر انلر یارین اجماقده بوستانلر ایچنده وارمقلر
کنارنده اولوروب متصرف اولدلر شول نسنلردنکم حق تعالی انلره عطا قلدی

فضلی برله ویردی اول ثوابلردن و مرتبلردن که بولر دنیاده بو حاللردن اوکدن محسنلر ایدی
عمللرینی کورکلو قلوب الله قوللرینه خیر صایحی اولدلر كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ
مَا يَهْجَعُونَ • وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ • وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ
لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ یعنی دخی انلرك عادتی بو ایدیکم کیجه دن آز اویورلردی
اکثرینه دك اللهله مناجاته مشغول اولورلردی ودخی سحر وقتنده اول نماز قلوب
سحر وقتنده کاهلرن اکوب کوزلرندن یاش آقدوب استغفاره مشغول اولوب
عذرلرن دیلرلردی و دخی کندو ماللرندن نصیب معلوم قلمشلردی فقیرلر ایچون که
انی انلره کوررلردی کرکسه اول فقیر دلنجیلردن اولسون کرك محروملردن اولسون
سائل دیو اول درویشه دیرلرکم یوریوب خلقدن نسنه دیلر محروم انلردرکم یوریمز
کارلوردر ومتوکللردر کمسه دن نسنه دلمزلر و کمسه انلرك مکانلرن دخی بلمزلر
کم ایلتوب اکا نسنه ویره لر دخی صورب احسانلرن ایرشدررلر ایدی اندن اوتری
بو اولو سعادته ایرشدلر و دخی بیوردیکم وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ •
وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ یعنی حق تعالی کندونك وحدانیتنی وقدرتنی
اوزره دلیل و بیان ایدیب بیوردیکم بو یر یوزنده نشانلر و علامتلر واردر کم
یقینلری اولنلر اکا نظر قلوب الله تعالینك وحدانیتنی و قدرتنی اکلرلر
زیرا بو قورو یرلر و دکزلر و طاغلر و دره لر و اوالر و بکارلر و آزمقلر انواع
یمشلر که قورمش اغجدن بتوب ظهوره کلوب نه طادی بربرنه بکزر ونه شکلی
بربرنه بکزر بو کلی دلالت قلور کم الله بردر و انك قدرتی کاملدر درندلرسه
اشلر عجزی بو قدر ودخی انك بیرلکی وقادرلکی بودر که بر قطره منیدن سزی بو مختلف
صورتلر اوزره بجه بترندیکه بربر کوزه بکزمز سزی بو طرله صوتی بو بیله مختلف اشکاللر
دوزن قادردر که اولدکدن صکره کرو دیرکورب سزدن سؤال و جواب قیله لمکوزی
فضلیله اجماغه قویوب لمکوزی عدلیله طاموبه ودخی بیوردیکم وَفِي السَّمَاءِ
رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ • فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ
مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ یعنی سزك کلکوزك رزقی اسبابلری کوکدن
کلوبکم اول یغمورلردر اکا اول کوکلری یرادن خالق سزه بو رزقلری ویرییدی

اندن

اندن آرتوق سزه رزقی کیم ویریدی وبو دانه لری یردن چقرب وبو یمشلری اغجدن
یرادب چقرب کیم بتوریدی پس بلوك کم سزك رزقلریکوز اول کوکدندکوسندن درکه
یرلری ودخی یرله کوك اراسنده نه وار ایسه کلی انك ملکیدر اول یرتمشدر اول سزه وعده
اولنان ثواب و عقاب دخی انك النده درکم مطیع قوللری ثواب و جنت ویرر عاصی قوللره
عذاب و محنت ویرر ودخی حق تعالی اندن ایچوب بو قوللرك رزقلرینی اوتری بیوردیکم یرلو و کوکلو
تکرسی بیدرستی اول رزق کیم سزك ایچون یرتدی البته اول سزه ایرشور کرکسه طلب ایدك
کرکسه طلب اتمك تنکم شول دلکوزده دکوکوزل کلمهٔ توحید حقدر بیم دخی رزق ویومك کم
انجلاین حقدر شبهه یوقدر روایتدر رسولدن علیه السلام بیوردی آدم اوغلنلرینك اونکولکی
اللهك رزاقلغنه اعتقادلری ضعیف اولدوغی اکا ایرشدیکم الله رزقلری ایچون انده ایچون دیلو
یو کلسیله دخی انانمیوب نجه کونوز طاغلری عبادتلری قویوب اکا سعی ایدرلر اکر یهودی
یه برنصرانیه برکشی دیسه بو کون بو کیجه رزقك بنم بوینمه کل بندن آل دسه اکا اینانور
اول کون ایرق یردن رزق طلب اتمکی ترك ایدییدی اما الله تعالی ایرشولقدر دخی اعتقاد ایدرمزلر
دخی بوتکله مؤمنلك دعوییسن ایدرلر صغنورلر اللهه نیر بونك کبی حاللردن ودخی حق تعالی رسولنه
اول ابراهیم پیغمبر قصه سندن خبر ویرب بیوردیکه هل اتیك نبؤا الخصم اذ حدیث
حدیث ضیف ابراهیم المکرمین • اذ دخلوا علیه فقالوا سلاما
قال سلام قوم منکرون یعنی یا محمد سکا خبر ویرلمدی می اول ابراهیمك
قونقلرندنکم انلر کلدلر جبرائیلله اون فرشته ایدی الله قتنده اکرام اولنمشلر ایدی
چون انلر کلوب ابراهیم قتنه کلدلر سلام ویردلر ابراهیم طورو کلوب انلرن اکرام قلوب
سلاملرن آلدی دیدیکه بولر بر قومدر که بن بولری بلمزم زیرا اول سلام بو عدی
کمسه کمسه یه سلام ویرمزدی چون بولر سلام ویردلر بلدیکه بولر بو قومدن دکلدر اندن
طوروب اهلندن یکا یوردی شول وجهله که بو کلنلر انی بلمدلر اوروب بر سمز بوزاغو
بوغزلدی قربان ایدیب بشرب انلرك اوکنه کتوردی نتکم حق تعالی خبر ویروب بیوریکه فَرَاغَ
إِلَى أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ • فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ یعنی چون
اهلندن یکا واروب بولرم بر سمز بوزاغو قربانن کتوردی ایلرینه قودی بولر بیمدیلر
ابراهیم دیدیکه نیچون بیمزسز انلر دیدیلرکه بز بهاسن ویرمدکمز نسنه یی بیمزز ابراهیم دیدیکه

يك اذن بهاسن ويرك انلرد د لركم بهاسي ندر ابراهيم ديكه يمكه صوبخق بسم الله ديه سن
يمكدن فارغ اولجق الحمد لله ديه سز بو فرشتلر انك سوزن ايشدب قتي تعجب قلدلر دد لركم
زهي پادشاهكم بونك كبي ادم نسلنده بر وجود كتورمشدر كه جون كوردي انلر يمزلر ∴
فأوجس منهم خيفة قالوا لا تخف وبشروه بغلام عليم يعني بولرك
يمدكلرندن ابراهيمك كوكلنه قورقو واقع اولدي بولر دخي ابراهيم قورقدوغن بلدلر
ددلركم يا ابراهيم بزدن قورقما غلكم بز سكا بشارته كلدك بشارت اولسون سكا كم الله
تعالى سكا بر عالم اوغل بغشلديكم اديد اسحاقدر **فأقبلت امرأته في صرة فصكت**
وجهها وقالت عجوز عقيم يعني ابراهيمك خاتوني ساره دخي انلرن خدمتنده يدي
انلردن اول سوزي ايشدب جاغرب اليله يوزن اوردي اولحالي عجبليوب ديدكه بن
بو يخه زمان قجوردم كم اوغلانم اولمدي شمدي قارلغم وقتنده بندن اوغلانمي اولور
قالوا كذلك قال ربك انه هو العليم الحكيم فرشتلر اني
ايشدب ددلركم ديدكلك كرچكدر اما سنك ربك اول پادشاهدر كه قادردر سندن
اوغلان كتوره زيرا اول حكيمدر حكم ايدر كه سن بيرلدك دن صكره اوغلانك نيابه
كتوره سن ودخي اول عليمدر اوغلن نه وقت طوغرطوغمزاني بلور اكر سندن اوغلان
طوغمق ممكن دكلمسه بزي كوندرب سزه بشارت قلميادي جون ابراهيم بلديكم بولر
فرشتلر **قال فما خطبكم أيها المرسلون قالوا انا أرسلنا الى قوم**
مجرمين • لنرسل عليهم حجارة من طين مسومة عند ربك للمسرفين
يعني ابراهيم اول فرشتلر ديديكم سزك اشكوز مصلحتكوز ندر اي فرشتلر نه قصد
كلدكوز انلر دخي ديديكم بز كوندرلدك بر قومه كم مجرملر ومشركلردر تاكه انلرك
اوزرنه شول كرمث كبي پشمش طاش ياغدرب هلاك ايدوز انك كبي طاشلركم اوزرنده
قزل خطلر وار بو طاش اول فلان اوغلي فلانكدر كه اول بونكله هلاك اوليسر
كلسو اول طاش سزك ربكوز قتنده اول مشركلري هلاك اتمكجون ابراهيم اني ايشدب
لوط ايجون قتي ملول اولدي كه اول قوم ايجنده ايدي پس حق تعالى بيوردي كم ∴
فأخرجنا من كان فيها من المؤمنين • فما وجدنا فيها غير بيت من
المسلمين • وتركنا فيها آية للذين يخافون العذاب الأليم •

يعني

يعني حق تعالى ابدر چقردق بز اول لوط قومنك ايچندن شول كمسنلريكم ايمانه كلمشلردي
بولمدق بر اودن ارتق اول لوط شهرلرنك ايچنده مؤمن اولرندكه اول دخي لوط
اوي ايدك يعني امر اتدك جبرائيله كم لوطي قزلريله اول قوم ايچندن چقرب كدردي جبرائيل
يرلري وشهرلري وطاغلريله قوپرب قندي اوزره كوترب كوكلره يقين چقردي
اندن باشي اشغه دوندرب قيو ويردي كلسن انوكله هلاك ايلدك اولهلاك كلدن
يره بر نشان وعبرت قودق انلردن صكره كلن تا كه اني كورب عبرت الالر شول كمسنلر
كم انلرك قورقولري وارا ولقتي عذابلرمزدن ودخي بيوردي **وفي موسى اذ أرسلناه**
الى فرعون بسلطان مبين • فتولى بركنه وقال ساحر أو مجنون •
فأخذناه وجنوده فنبذناهم في اليم وهو مليم يعني بو موسى قضيه سنده
دخي تفكر ايدب اعتبار الاجق نسنلر واركه چون اول موسايي بز فرعونه كوندردك
ظاهر دليللرله اندن عصا اژدها اولوردي وألني يقسنه صوقوب كيرو چقرسه
نور اولوب شعله ويروردي فرعون اول بزم حقمزده دليل اولان برهانلرمزي كورب
اندن بالكليه لشكريله اعراض ايلدي ددي بو موسى ساحردر ياخود دلودر جون
اول بزم رسولمزي سحره وجنونه نسبت ايلدي بز دخي اني لشكريله عقاب ايدوب
دكزه غرق ايلدك بو حالتده كم كندو نفسني ملامت وخلقي دخي ملامت قلوردي الله
ورسوله عاصي اولوب بو يخه قومي دخي كندو شرىله هلاكه اوغرتدي پس لاجرم الله
ورسوله عاصي اولنك حالي دنياده واخرتده دخي هلاكدر وبوندن صكره بيوردي كه
وفي عاد اذ أرسلنا عليهم الريح العقيم • ما تذر من شيء أتت
عليه الا جعلته كالرميم يعني او عاد قومنك قضيه سنده دخي عبرتلر
واردر عقلي اولوب اڭلبو بلنلره كه چون بز اول هودي انلره رسول كوندردك كه انلري
باطلدن حقه وضلالتدن هدايته يلتيه انلر دخي اكاچون انكار ايدب يلانلدلر بز دخي
انك مكافاتي انلره قتي يلي حواله قلدق كه اكا ريح عقيم ديرلر يعني منفعتسز يلكه
اندن جز يوق هلاك قلمقدن ارتق اول عاد قومنك هيچ بر نه طوقنمزدي الا بر خود
مالدن وطوارلرندن الا تلف قيلوب كلسن هلاك قيلوردي شول قورومش
يبرق كبي كم اياق التنده پاصلوب اوا نور ابن عباسدن رض روايتدر كم حق

تعالى بيوردى هيچ بر بوزنه يغمور يغدرمز الا اول وقتين نوح قومى طاغى اولوب حقدن
كچدلر اول صودخى خزينه دارلرندن طاغى اولوب يكمدلر شول اندكه شرق وغرب بوين
صو قپلدى اول نوح قومنى هلاك ايلدى ودخى اول عاد قومى چون عاصى اولوب حقدن
كچدلر اول ييل خزينه دارى اوزره غالب كلوب نقدر جهد قلديسه يكمدى بر يوزك
خلقدسنه صنجق قدر ييل چقدى يرك التندن انلرك مجموعنى هلاك قلدى اعضالرن
اوداب الدى كندى كوزلرى شول اورمجك كبى برلو برندن قالدى ودخى حق تعالى بيوردىكم
وفى ثمود اذ قيل لهم تمتعوا حتى حين • فعتوا عن امر ربهم فاخذتهم
الصاعقة وهم ينظرون • فما استطاعوا من قيام وما كانوا
منتصرين يعنى اول ثمود قومنك حكايتلرندن دخى عقللى اولوب فكر ايدنلر چوق
عبرتلر وار كه كندوى انكله غفلتدن اويره الله ورسوله مطيع اوله چون صالح
پيغمبر انلره كلوب دعوت قلدى ديدكه يا قوم بر قاچ كون عمركه سزم تقدير اولندى
بو مقام فانيدن كلوب اول مدت اخرم وارنجه اول دنلكو كوزى الله طاعتنه
كچورك كه انك صوكندن حيات باقى وسعادت ابدى بولاسز اول باطلى قوبوب
حقه اويوك الله امرنه عاصى اولمك انلر كندو نفسلرنه ظلم ايدب خالقلرنه عاصى اولوب
انك طاعتين ترك اتدلر پس اكسوزين بولرم صاعقه ايرشدى كه جبرائيل بر كز چاغردى انلرك
ايقلرى التندن اودچقوب انلر كوزلرى طوردكن هلاك ايلدى كوجلرى يتمديكه اول
عذابه طاقت كتوروب طوريه بيلر بى خود اول عذابى كندولردن منع ايدلر كلى هلاك
اولوب فنايه واردلر ودخى بيوردىكه وقوم نوح من قبل انهم كانوا
قوما فاسقين يعنى بولرك كلسندن اوكدن اول نوح قومنى هلاك قلدق
كه بولر حالندن عبرت الوب الله عاصى اولميلردى زيرا عاصى وفاسق قوم ايدى
بولر دخى انلردن عبرت الوب اويمدلر انلر چليين عاصى اولدلر انلرك كلسن بله
هلاك ايلدك پس بزم عادتمز ايله جارى اولمشدر كه بزه ورسوللرمزه مطيع اولميلرى
ايله هلاك ايدرز ايت يا محمد سن دخى بو قومكه كم اكر بولر حالندن دونميلر
بزه وسكا اطاعت كتورميلر انلرى دخى عذابله طوتوب هلاك ايدرز ودخى
بيوردىكم والسماء بنيناها بايد وانا لموسعون • والارض فرشناها

فنعم الماهدون يعنى حق تعالى كندونك وحدانيتنه وكمال قدرتنه وقوتنه دلايل
بيان قلوب بيوردىكم اشبو كوكلرى بز يراديب قدرتمزله وجوده كتوردك كه هيچ بردركى
يوق كرونر اكا دخى قادرزكم اول كوكلرى يكلدرز ودخى بو يرلرى بسط ايدوب دوشدك
بشيوز يللق يول كعينك التندن كه كوركلو خالق برز بنيه كركسه قدرتمز يتيشد
ودخى بيوردىكم ومن كل شىء خلقنا زوجين لعلكم تذكرون •
يعنى هر نسنه كه بز يراتدق جفت جفت اكثر درلوتا كه بزم قدرتمز وبرلكمز فكر ايدوب
انوكله اوكتلناتسز زيرا كرك هر جنس كه بر بوزنده دير نود واردر انك ازكلى ودشيسى
دخى اوغل قز كيجيله كوندز وايله كوه ودنيا يله اخرت وياز له قيش والوملة درلك
بولرك كلسى دلالت قلور بزم برلكمزه سزه بيان قلوب ظهوره كتوردك اولاكه بر
انوكله اوكوتلنوب اول بزه انكار كوزى ترك ايدب حقه مطيع اولاسز ودخى بيوردىكم
ففروا الى الله انى لكم منه نذير مبين • ولا تجعلوا مع الله الها اخر
انى لكم منه نذير مبين يعنى حق تعالى بيوردكم ايت يا محمد اول قومكه كم
قچك الله عذابندن صغنك الله رحمتنه ودخى قچك كا عاصى اولمقدن
صغنك انك طاعتنه ودخى قچك كناهلردن صغنك توبه قلمسنه بن سزه
اول اللهدن اشكاره اودله قورقدجى كلدم قورقوك اول اللهدن اكا افترا
قلوب دمك كه انك شريكى وبكدشى وار بى خود انك اوغلى قزى وار حق تعالى بريدر
واربرد بو نسنلردن كه انك ايشى واورتغى اوله واكر بو نسنلرى ديسى اولورسكوز
بلك كه بن سزه اشكاره قورقدجى بن حقك عذابيله چون رسول عليه السلام بو خبرى
قومنه ايرشدردى انلر قبول اتميوب همان انكارلرى اوزره قايم اولدلر ددلركه
بو محمد يا ساحردر يا دلودر كلوب بزى كندى اتالرمزدن طپيا كلدكمز معبودلره طپيدرمق
استمز انلرى قودب كندو معبودنه طپدرمق استر بو خود اولسر نسنه دكل پس
رسول عليه السلام انلردن بو كلامى ايشدب كوكلى طارلدى ملول اولدى كه
اول حتى اشدب اسلامه كلمدلر ديو حق تعالى رسولنك خاطرن تسلى قلمق
ايچون بيوردىكم كذلك ما اتى الذين من قبلهم من رسول
الا قالوا ساحر او مجنون • اتواصوا به بل هم قوم طاغون •

یعنی یا محمد خاطرك ملول طوتمغل کم بولردن اوکدنکه قومه دخی هیچ بر رسول کلمدی
الا انلر اول رسوللرنه سنك قومك سکا ددکلری کبی ساحر ددلر یجنون ددلر
بولر اول قومی کورمدلر کم انلر بولره بو سوزی وصیت قلدی بلکم بولربر عاصی
قوملردکم اللهه عاصی اولمقدن حددن کچمشلردر که قرشو بربره دکجه کلن قومی اتفاق
قلمشلر کبی سوزلری بر اولمشدر کم کلن قوم رسوللرنه ساحر و دلو دیرلر ودخی بیوردیکم
فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ • وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ •
یعنی یا محمد سن بولره یوم خبر وایرشدررك بولر قبول اتمدلر اعراض اتدلر سندخی
بولردن اعراض ایلکل که اولر اعراض قلدوغکدن اوتری سن بوم قتمزده ملامت اولنمزسن
زیرا سن سنك اوزرکه فرض اولانی یرنه کتوردك کم تبلیغ رسالتدر وعظ ونصیحت
قل کندو اصحابکه که بو وعظ ونصیحت منفعت قلمز الا شول کمسلرکم انلر ایمانه
کلمك مقدر اولمشدر انی اشدیجك ایمانه کلورلر پس بو سوزاکا دلالت قلور دکم
وعظ ونصیحت صلاحیتنه قبول اولنه در اما اوکم قابل دکل اکا سوز خرج اتمیلر
کم چوروك یره تخم صچمش کبی اولور کم تخمی ضایع اولور نسنه بتمز ودخی سنله اوزرنه
صو صچمش کبی اولور کم اولیه فایده سی یوق وطوکوز بوینه التون بغماق
اصمش کبی اولور کم طکوز انك قدرن بلمز پس نصیحت اشدیب قبول اتمین دخی اولدن
بتردر کم فایده طوتمز وانك کبی کشیدن طوکز یك که اللهه عاصی اولوب طموبه کرر
نیجون دیرلدیسه انی یرنه کتوررد اول حود الله تعالی سوزن اشدیب طوتمز اکا عاصی
اولور طموبه کرر عقلی اولان بو سوزدن چوق نسنه اکلر اکر بصیرتله فهم ایدرسه
ودخی حق تعالی بیوردیکم وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ •
مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ • إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ
ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ یعنی بن یرادتدم بو جنله ادم اوغلنلرن الا اندن اوترو کم
بنی برلیلر وبن انلرم نسنه بیوردم انلر طوتلر ویرمز اشلردن یغم اسلمیلر یغلنلر
پس بولر توحید وعبادت ایچون یرادلدلر اول شکل وقامت اوزره وکورکلو اعضالر
اوزره که بولری تصویر ایدیب یرادتدم اول کندو یرادلمقلری حسن صورت اوزره
دلالت قلور که بولر خالقلرنه عبادت قلالر والا بولری انوکیچون یرادتدم که

بولربکا

بولربکا رزق حاصل ایدی وبن لرکم بنی طعاملندره لر یا خود بر دشمنم اوله بن اندن عاجز اولم
بولربکا یاردم قلالر بلکه حقیقتا رزاق اللهدر که جمیع مخلوقه رزق ویرن اولدر ودانلری
یردن وبمشلری اغجدن بتورن اولدر ودخی دشمنلری عقوبتله قهر اتمکه قوت اسی
اولدر که قوتی غایت محکمدر هیچ بر وجهله اکا ضعف وعجز حاصل اولمز قوی قدیر
اولدر کم بو منجه جهانی خراب قلمغه قادردر وقدرتی یتر وبو سوز اکا دلالت قلور دکم
کشی سعیله کندویه رزق حاصل اتمز الا اول الله مقدر قلدوغی کلور انجق بچلر طورمز
دور شور دخی قرنی اچ بچلر ایسه اوتورر کنج وخزاین قتنه جمع اولمشدر پس
مؤمن اولان کر کدر کم رزق استیین کندویی اللهه اصمرلیه کندو خدمتنه مشغول اوله
ودخی بیوردیکم فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ •
فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ یعنی نضر بن الحارث کلوب
پیغمبره دیدیکه یا محمد سن بنی دایم عذابله قورقودرسن امدی اکر بو دکلك کرچکسه
ایت بزه کم اول عذاب نه وقت کلور پس حق تعالی بیوردیکم یررستنی حاصل اولوب
برقلمشدر اول مکتك مشرکلرنه کم نفسلرنه ظلم ایدیب شرك وکفر ایجندن قالدیلر
عذابدن نصیبلری اولکندولردن اولرو کچنلرك نصیبی کبی عذابه اوغرادلر استعجال
ایدیب ایوسونلر وقت یقیین در ایراق اولدرکم کلجك دکل پس اول نضر بن
حارث ایوردی حق تعالی اکا مهلت ویردی تا اول بدر کونی اولجق انی مؤمنلر قلجی
التندن کلوب کلب کبی دپلندی اول ایودکی عذابه جهنمدن اولشدی ابدی هلاك
اولدی پس کی قتی عذاب ویل دره سندن حاصلدر شول کمسلرکم کافر اولدلر شول
کون ایچندن کم انلره وعده اولنوب درکه اول قیامت کونیدر صغنوردز بز
اللهه کم انك کبی عقوبتدن کم عذابنك اخری ویایانی اولمیه

سورة والطور مكية وهي اربعون وثمان ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
وَالطُّورِ • وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ • فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ • وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ • وَالسَّقْفِ
الْمَرْفُوعِ • وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ یعنی حق تعالی قسم قلوب انداچر شول طاغه کم اندن
موسی پیغمبر علیه السلام الله تعالی ایله مکالمه قلدی اکا طور دیرلر زبیر دمدی این

قتندن ودخی اول کتابه اند ایچرکم مسطوردر یعنی لوح محفوظه کم ادم اوغلانلرینك عمللری
نکه وار خیر وشر ندنسه کم اولدی واولجقدر انده یزلمشدر بر خود اول بتلر کم ادم
اوغلانلرینك عمللری کم دفترلری صحیفه‌ده اولنور یزلمشدر یارن قیامت کوننده هرکشینك
براتن اچوب اللو النه ویرسلر کرك کم کندولرا وقیلر بعضلر ددلرکم کتاب
مسطوردر قرآندرکم مصحفلرده یزلمشدر کم حق تعالینك کلامدر اکا اند ایچر
ودخی اول بیت المعموره اند ایچرکم دردنجی کوکده کعبه برابرنده براودرکه کوننده
بیك فرشته انی طواف قلور قیامت کوننه دکن بر کلنه کرو نوبت دکمز هنوز
ادم یرد لمزدن اوکدن انی فرشتلر کوکدن دنیاده قلمشلردی ودخی دیرلرکه انی مکده
کعبه برابرنده قودیکه فرشتلر طواف قللر ودخی دیشلر کم حق تعالی یاقوتدن بر
او یرادب کعبه یرنده قودی ادم اکا طواف قلوردی اندن صکره ذریتنی دخی
طواف قلدلر طوفان وقتنه دکن اندن صکره کوکه کوترلدی کم انك اوزره
برله کوکدن ودخی اول سقف مرفوعه اند ایچر کوکلردن برلردن بیشیوز یللق
یول یوقرو کوترلمشدر ودخی اول بحر مسجوره اند ایچرکم اول عرش التنده براولو
دکزدر اکا بحر حیوان دخی دیر انك صوبی شول ادم منیسی کبیدر حق تعالی بو
کلسنه اند ایچوب انی بیان قلورکم بیوردی إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ •
مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ یعنی بو کلسنی یرادن خالق عزتیچون بدرستنی اول عاصیلر
ایچون یرادلن عذابلر البتده واقع اولسر انك وقوعنده شك یوقدر هیچ
برکمسه قادر دخی دکلدرکه اول عذابلر واقع اولدقدن صکره انی دفع ایده بیله
بوندن صکره انی دخی بیان قلدیکه اول عذاب نه کون واقع اولسر بیوردی یَوْمَ
تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا یعنی اول عذابلر واقع اولسر
شول کونده ایچنده کم کوك اهلیله دوراید چکرنه فرشتلر قورقودن بربرینه
قرشلر دکزلر موج اورر وطاغلر دخی یرندن قوپه بولتلر کبی هواده سیر ایده بر
یوزی دوپدز اولا. فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ یعنی قتی عذاب وهلاکلك
اولیلانجلر ایچونکه بو قیامت کوننی یلانلیوب انانمزلر امدی اول یلانلینلر
کملردر انك کبیلری بیان ایدب بیوردی الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ •

یعنی اول قیامت کوننده یلانلینلر انلردرکم باطل اشلره طالوب لهو ایدرلردی وحق
سویلینلری استهزا ایدرلردی کولشرلردی ودخی بیوردیکه يَوْمَ يُدَعُّونَ إِلَى
نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ یعنی اول
قیامت کوننده تحکم دلردلر اول یلانلینلری طاسوا ودنه را لتلر یقین وار حق
جهنم خزینه دارلری انلره دیلرکم کی یقولر اشبو شول عذابدرکم سز اکا انانمیوب
یلانلردکوز کم بو محمد ساحردر بزه سحر ایدر دیردکوز أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ
لَا تُبْصِرُونَ • اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ
مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ کورك امدی اشبو عذابیکم نفسکوزه واقع اولدی سحرمدر
یوقسه سز بو اودی کورمزمسز کم بلکه سزك عقلکوز یوغدیکه اول حق سوزی ایشدیب
فهم ایدیدی کوزکرك امدی اول اود عذابنه ابدا انن سزه نجات یوق کرك اول
عذابه صبر ایدك کرك ایتمك اکسی سزه برابردر نه صبر ایدیسقوز تلورسز نه صبر ایتمیوب
چغرسز بدرستی بوکون بولسه کوزکرك اول دنیاده قلدغکوز شرکلرك وکفرلرك
ونفاقلرك جزاسن بس حق تعالی عاصیلرك ویلانجیلرك مرتبلرن بیان قلدی
بزه تنبیه ووعظ اولمایچون که انلر کندوزه برحوق حاصل ایدب معاصیلردن
یغلناوز بوندن صکره اول متقیلرك مرتبلرن بیان قلوب بیوردی إِنَّ الْمُتَّقِينَ
فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ یعنی شول کمسلرکم شرکدن وفواحشدن صقندلر انلر بوستانلر
وباغلر اچنده ابدی تنعم قللر بوحالتده کم اجماق یمشلرندن یمشلنوب غایتده
فرحن اولدلر حق تعالی انلره اول کرامتلری اجماقده کندو جوارنده ارزانی قلدی
واول پادشاهلر پادشاهی انلردن جحیم عذابنی ایراق صقلدی وتحکم انلر اجماغه
کرسلر حق تعالی قبلندن انلره دنله کم كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ یعنی یا اجماق اهلی ییك اول اجماق نعمتلرندن نکه ارزو ایدرسز ویمشلنك
قنقی یمشدنکه اشتها قلورسز واول انواع شربتلرندن دخی ایچك که خاطرکوز
دلرسزه انی مباح قلدم که ابرق الیکوزده حساب کونی یوق نقدکه بیا سنز
ایچه سزسزه سکوب قوتکوز وحسنکوز ارتوره که اندن سزه صفراوی وبلغمی

ودنیوی بجلر حاصل اولمق قورقسی یوق تکم دنیا طعاملرنده اولوردی بو کلی نعمتلر
وراختلر سزه اولدنیاده قالدغکوز عملر عوضدرکه خالص بنم رضام ایچون قلدکز
ودخی بیوردیکه مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ
بِحُورٍ عِينٍ یعنی دنلر اجماق اهلنه بیك ایچوك تنعم ابدب تکیه لنك
اول جواهرلرله ویاقوتلرله بزنمش تختلر اوزرنه کم بربر یاننده صف طوتوبن
پس انلر اول تختلر اوزرنه اوتورلر قجنکم اکی دوست بربرنه ارزو قلمق
دلسلر تختلری انلری کوتوروب کده لر بربرنه صنتشی کلوب صحبت قالر ومقابلو
مقامنه کالر ودخی حق تعالی ایدر بز انلره جفت لذردلك شول اق
حوریلر کم کوزلری بو یوك وکوزکلولردر تاکه انلر وکله ایدی صحبت ایچره
تنعم قالر ودخی بیوردیکم وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ
بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ
شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ یعنی شول کمسلر کم اللهه ورسولنه واخرته ایمان کتوروب
بر جکلر وذریتلری دخی بونلر من اولوب انلره متابعت قلدلر بلوغیتنه یتشوب
اتالریله خیر عملر اشلدلر انلر دخی اجماقده مرتبلر ایچنده اوللر اتا اول
اوجق ذریتلریکم بلوغیتنه ایرشوب خیر عملر اشلمدلر دنیادن کتدلر اتالری ایلم
خیر عملر اشلدلر انلر دخی اجماقده مرتبلر ایچنده اوللر اتا ابن عباس رض ایدر
حق تعالی مؤمنلرك ذریتلرین دخی بو جکلری ویره اکرچه مرتبلرنده اتالرندن اشغه
اولورلر عملسز اولدقلری ایچون تاکه بربرنه جمع اولمغله کوزلری کوکللری شاد اولوب
فرح بوللر پس حق تعالی ایدر بز اول اتالرنك عملرندن نسنه اکسمزز اول
اوغلنلری قزلری انلرك درجلرنه یله اولدقلری ایچون اتالرنك مرتبسی اکسلور
ونه ذریتنك دوکلی برابر مرتبده یله اولورلر ودخی بیوردیکم كُلُّ امْرِئٍ
بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ یعنی هر کشی کندو عملنه طوتودر یارن قیامت کوننده
عملنه کوره عوض اولور کندودن اول اخرته خیر عملر کوندروب اني طوتوقلدیسه
اجماقده کوشکلر وسرایلر وحوریلر وتاجلر وحللر وتختلر وباغلر وباغچلر
وکوزلر کوردوکی وقولقلر اشتمدکی وکوکلر دخی کچمین نسنلر عوض اولور

حق

حق تعالی قونشولغندن پیغمبرلر واولیالرله وصالحلرله وکندونك سودکی دوستلرله
صحبت قلوب تنعم ایدرسز ودخی زیاده اللهك دیدارن کورمکله فرح حاصل ایدرسز اما
اما اکر کندودن اول شرع عملر وفسق وفسادلر وظلملر کوندردیسه طامو ایچنده اوددن
درهلر دیبنده اوددن کوشکلر ویلانلر وعقربلر واغولو اژدهالر وقطراندن طونلر
وشیطان قونشولغندن زبانیلرله مصاحب اولوب کیدکی اود دوشکی اود واوتی
اود ایچدوکی قیزر صولر اولا اللهك رحمتندن نومید ولقاسندن محروم ابدی عذاب
ایچنده حسرتلر بیسر بوندن صکره کرو اول متقیلر صفتن وکرامتن بیان قلوب بیوردی
وَأَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ • يَتَنَازَعُونَ فِيهَا
كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ یعنی اول بزه مطیع اولوب قورقجی قوللرمزه
اجماقده درلو درلو یمشلر عطا قلورز که جمیع اعضالری اندن لذت الورلر دخی
هر بجه درلو اتلر ارزو قلورلرسه انلری ویره وز کرك بجنی کرك بریان کرك قوشلر
اتی کرك قیون اتی هر نه جنسدن ارزو قلسلر حاضر ایدرز جمع اولوب صحبت
قلوب اول اجماقده بربرندن طلو شرابله قدحلر صونلرکه اول صحبتلرده هیچ بر لغو
وباطل سوز اولمیا واجماق شرابلرین اجمکدن انلره اثم وکناه اولمیه ودخی بیوردیکه
يَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ • وَأَقْبَلَ
بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ یعنی اول اجماق غلمانلری المرندن طولو
قدحلرله بونلره خدمت ایدرلر هر کشینك کندو غلمانلری اولرده مرتبسنه کوره اول
غلمانلر دخی کورکلو لکده واقلقده شول صدف اچندکی انجو بکزرلر کم هنوز دخی
ال دکمامشدر وکوزلر کورممشدر قتاده ایدر شویله ذکر اولندیکه رسول
حضرتی بو ایتی اوقیوب اول غلمان صفتن بیان ایدیجك بر کشی طوروکلوب
دیدیکه یا رسول الله خدمتکارك صفتی بویله اولیجق اول خدمت قلدوغی کشینك
صفتی نه اوله رسول علیه السلام بیوردیکم والله حقیقتی که بنم جانم انك قدرتی
الندهدر اول خدمت قلدوغی کشینك فضیلتی اول خادم اوزرنه شول بکدر اولمق
ای فضیلتی کبی در یلدزلر اوزرنه پس حق تعالی ایدر اول اجماق اهلی بربرنه
قرشو اوتوروب اول دنیادکی احوالری صورشلرقنی اول دنیاده بزم طارلقلرمز جملو

چكدكلرمز و دخی اول دنیانك درلو درلو زحمتلرنه اوغرایوب راحتلق كورمدكلرمز الحمد
لله كه بزی حق تعالی اندن چقردی بونك كبی عزتلره ومرتبلره اولشدردی ای كاشكی
انده وار عمرمزی الله طاعتنه كچوره ایدك صالحلر صحبتندن ایراق اولمیدق دخی
یكرك تنبلرا لوزمه كویدی و دخی حق تعالی انلردن خبر ویرب بیوردی كه
قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ۞ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا
وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ يعنی اول اجماق اهلی دیلر كم بز بو مقامه كلمزدن
اوكجه قورقوده ایدك كم اولطامو عذابلرینه مبتلا اولوب بو سعادتدن محروم قلاوز
دیو شكر اول پادشاهه كم بزه فضلیله احسان قلوب رحمت و مغفرت عطا
قلدی اول اغولو هلاك ایدجی عذابلردن بزی قورتردی بو سعادت ابدی یه اولشدردی
و دخی اول حق تعالی حضرتی بیوردی إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ
الْبَرُّ الرَّحِيمُ يعنی دخی دیسرلر كم بز بو دنیاده اكا دعالر قلوب یلوارردق
بزی عذابلردن صقلیوب رحمت و مغفرت عطا قله اوش اول رتكورك احسان
قلیجیدر بزی ایركیوب رحمت قلدی و اولد وستلرینه وعده قلدوغی دولته وسعادته
ایرشدردی ~~دخی ایرشدردی~~ و دخی بیوردیكم فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ
رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ۞ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ
رَيْبَ الْمَنُونِ يعنی یا محمد اوكوتله خبر و یر بو مكه قومنه شول نسنه یه
كم طاموده ضلالت اهلنه و كافرلره یرقلدق بولرسكا كاهن و مجنون دیرلر سن
سویلدكك سوز كاهنلر سوزی دكلدر بلكه الله تعالی وحی ایدرسن سویلرسن
یه خود بو كافرلر دیدیلر كم یو محمد شاعردر نكه سویلر كندودن دوزب
سویلر بز هله صبر ایدلم كورهلم اوتسی نولور كوزطوتوب منتظر اولالم
اكا دكین كه بو روزكارك بلالری و مصیبتلری اكا ایرشوب هلاك اولا
بن قوتیلاوز اكر انلر ایله دیرلرسه سن دخی دی قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ
مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ يعنی یا محمد سن ایتكم سز بنم هلاك كلكومه منتظر
اولك بن سزك هلاك كلكوكوزه منتظر اولایِن كورهلم كه تقدیر الله نیه ایرشود
اهل تفسیر ایله ذكر اتمشلركم اول رسول حضرتنك اولومنه كوز طوتنلر كلسی

معلوم اوله كم سنك ربك نعمتیله حقیقت مجنون كاهن دكلسن

رسولدن

رسولدن اولكدن هلاك اولدلر پس كشی كمسنه یه خیر صنمق كرك تا كندویه دخی خیر ایرشه
والا یاوز صنانك صنوسی كندویه طولشور و دخی بیوردیكم أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ
بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۞ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا
يُؤْمِنُونَ يعنی یا محمد بو كافرلری یلتنین كندو عقللری میدر بزی یلانلیوب سنی انجدرلر
بلكه بولر بر كمراه اللهه عاصی اولمقده حدی كچمشلردر بونلر هم سویلرسه كندودن
سویلر بولر بو سوزی دیمزلردی الا اندن اوتری دیرلر كم بولر بزم كتابمزی كرچكلیلر
و نه رسوللرمزه ایناینورلر طالملقلرندن و حسود لقلرندن ایت یا محمد بولركم فَلْيَأْتُوا
بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ يعنی اكر دیرلرسكم كندودن سویلر
بو قرآن دكلدر بولر دخی بر اكا بكزر سوز كتورسونلر نتكم سن كتوردك اكر
بو دكلرینه كرچكلرسه و دخی بیوردیكم أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ
الْخَالِقُونَ يعنی نه اولدی بولره كم بر كندولری یقوب عبرت المزلر كم اول
الله بولری بجه یرتدی تا كه انك برلكنه اقرار ایدوب اكا عبادت قلالر یوقسه
بولر بر باطل یره شویله عبثمی برادلدلر كه نه قلورلرسه صورلمیه و حساب اولنمیه
یه بولره برابش بو برلمیه و برمزا شالردن بغلنمیالر یوخسه كندولری و بو خلقی
كرو بیردجی كندولری میدر یه خود الله میدر بلكم تحقیق بولری دخی كرو قلن خلقی دخی
یرادن خالق مطلق اللهدر و قیامت كوننده دخی دیركوردن اللهدركم قادر در
دلرسه اولدرر دلرسه دیركورد اشنده عجزی یوقدر و دخی بیوردیكم أَمْ خَلَقُوا
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ۞ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَتِ رَبِّكَ
أَمْ هُمُ الْمُسَيْطِرُونَ يعنی بولر بزم قدرتمزه انكار ایدرلر بر نظر قلوب فكر
اتسونلركم اشبو كوكلری یرلری كندولرمی یرتدلر یوقسه بزمی یرتدق حقیقت
بلورلركه كندولر بو شنده عاجزلردر بلكه دوكلینك خالقی بزز لیكن بولوده
یقین بو قدركه اكا اعتقاد ایدلر یه خود سنك ربك رزقی خزینلرینك و رحمت
و عنایت خزینه لرینك مفتاحلری بولرك النده میدركه كندولر نجه دلرلرسه تصرف
قلالر و رسوللكی كندولر كمه دلرلرسه اكا ویره لر یوقسه بو خلق اوزره بولره
مسلطدركم بولرك احواللرن كوزدلر أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ

فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ يعنی بولرك بر سببلرمی واردر كه انوكله
كوكه چقوب اول عالملر تكرسندن سوز اشده لردخی انوكله انوب حكم ایدرلر اكر
ایله ایسه اول چقوب سوز ایشدنكه بر ظاهر دلیل كتورسون كه كوردلم اول الله قتندن اولرك
بخه قربتی وار اكا مغرور اولوب كندولری قورتلمشلردن صیرلر و دخی انلرك جهلن بیان
قلمغچون بیوردیكم أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ یعنی أیت یا محمد
بوجاهللره كم نته روا كوررسز كه دیه سز فرشتهلر اللهك قزلریدر اكر سزدن بریكوزك
قزی طوغسه كلوب انجمنزده مشتلسلر بوز كوزنزی ترش ایدوب قاشكوز چتوب ملول اولورسز
اوغلكوز طوغسه سونوب شاد اولورسز پس شولی سزه كریه كلن نسنه یی اللهه اضافت
اتمكی نته روا كوررسز بو نسنه سزك غایت جاهل لغو كوزره دلالت قلور كم عقلكوز
قاصردر كامل دكل عقلی نته اولاشول ادمك كم اللهه قزلر اطلاق ایدرلر كندولره
اوغل حق تعالی بر قز اطلاق ایدرلر الله تعالی منزهدر اهلدن دخی اولاددن دخی بین
انلرك قولی و فعلی دخی ظاهر احتونددر و دخی بیوردیكم أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ
مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ • أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ یعنی یا محمد سن
بولره دین احكاملرین بلدرمكه و شریعت امرین اوكرتمكه حقی طلب ایدرسن كه اول
انلرك اوزرنه اغر بورج كله اودیه میلر اندن اوترو ایمانه كلمكدن تجد قلورنه بر عذر
لری ور بر محتلری یوقدر زیرا سن بولردن ایمانه كلمكدن حق استمزسنكم اول بولره كوچ
كله اندن اوتورو ایمانه كلمیلر یوقسه بولرك قتنده اول عالم غیبك كتابی وارك
انلرانی بزوب اوقرلر دخی انوكله حكم ایدرلر كم بولركرو قویجاق دكللر بو علمی بزلوح
محفوظده سطر ایدب قلمه كتوردك كم بزدن غیری اكا ارتق كمسنك اطلاعی
واردكلدر حق تعالی بیوردیكم أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا
هُمُ الْمَكِيدُونَ • أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ
یعنی بو كافرلر دیرمكم محمد بر كیدایدوب زیان ایرشدرهلر بلمزلركه اول كافرلر انلر
عذاب كیدنه دوشسرلركه انك هیچ نجاتی اولجق دكل عجب بولرننسی انصافه
كلمزلر بولرك اللهدن غیری بر خالقلری دخی می واردركه بولری برادر بولره
رزق ویرر یه خود بزم عذابمزی اولردن منع ایدر انلری قورتررحق تعالی پاكدر

متزهدر

متزهدر اول نسنه دنكه كافرلر انی وصف ایدرلر اكا اهل واو لاد و شریك اطلاق
ایدرلر حاشا كه حق تعالی بو نكله موصوف ولا اولو واحد در شریكی یوقدر پس حق
بو ایتلری زجر ایچون و یر دیكم مؤمن و مسلمان اولنلر بو حاللردن و بو اعتقادلردن
كندولری اراق ایلیلر حق تعالی یه و انك رسولنه و كتابنه كوكلدن اعتقاد
ایدب انوكله عمل صالحه مشغول اولالر عاقبت نجات بولوب قورتللر اول
كافرلر كوكلی كبی قتی قالمیلر وعظ و نصیحت قبول ایدرلر و دخی بیوردی كه
وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ •
یعنی بو كافرلر دیرلركه بز ایمانه كلمزز تا سن كوكدن بزم اوزرمزه بر پاره بولت
اندرمینجه حق تعالی بیوردیكه یا محمد انلرك كوكلی ایله قتیدر كه اكر كوكدن بز
انلرك اوزرنه اول دد كلمون اندرسك كوزلریله كورسلر دیه لركه بودخی بربولتدر
قتی قتی بری بری اوزره دایم دیرلور طاغلور اولوا اول كوكلری قتلغندن انلره
منفعت اولمیا یدی كه ایمانه كللر ودخی بیوردی فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا
يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ • يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ یعنی یا محمد بو كافرلری قوتا شول كونه دكن كم كوزلریله
معاینه كوره لركه انك ایچنده انلره الم واقع اولور و اندن معذب دخی اولورلر
اول كون اول كوندركه انلرك هیچ بر حیللری و هیچ بر حاللرینك انلره منفعتی
اولمیا انلری قورترمغه دخی بر كمسه انلره نصرت ادجی اولمیا كه انلره شفاعت ایدب
قورترم و دخی بیوردیكه وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ یعنی بدر سنتی شول كمسلركم كندولره ظلم ایدب كافر
اولدیلر انلره طاموعذابندن قتی عذابلر واركم دنیاده درلو درلو قتلقلر و بلالره
اوغرایلر و مؤمنلرك قللجلری النده دپلنوب اوغللری قزلری اسیر اولا
و دخی قیامته دكن اولدكلری صكره قبر ایچنده عذاب چكلر لیكن بولرك
چوغنك اول عذابه ایمانلری یوقدر كه اكا تصدیق ایدب كندولره نجات حاصل ایدلر
بوندن صكره اول كافرلرك زحمتنه صبر اتمك ایچون رسولنه تسلی قلوب بیوردیكه
وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاِدْبَارَ النُّجُومِ يعنى يا محمد سن شول حق تعالى بيوردوغى
برنه كتورد وبيوردوغى نسنلردن اراغ اول بو كافرلرسنى يلانليوب انجيد كلرنه
صبر ايلكل كه سن بزم نظرمزده سن الله تعالى سنك احوالكى مشاهد قلور انكا كزلو
نسنه يوقدر سن بزم حفظمزده سن انلر سكا مكر ايرشدرمزلر سن ربك بيوردوغى
طوت نمازلرى قلوب انكا حمد ايلكل شول وقتكه طوروكلورسن ايرته نمازى واويله
واكندو نمازدر بر نچلرد مشلركم طوردغك وقت نماز قلدوكى نچن نمازه طورسك
سبحانك اوقوغل اخرنه دكين ودخى يلدزلر غايب اولدقدن صكره دديكى ايرته
نمازنه اشارتدر بو ايت انكا دلالت قلوركم ايرته نمازن تاخيرايتك اسنفراد
وقتنه دكين افضلدر زيرا يلدز غايب اولمز تا اسنفرار وقتى اولماينجه حق
تعالى خود ايرته نك اكى ركعتن قلمغه اول وقت بيوردى پس عقلى اولنلر بو ايته
نظر قلوب بونى فهم ايدلركه دنياده اولدن كلدكجه امر معروف ونهى منكر قلمه فاستكر
وظالملرك انجيد كلرنه صبر ايدوب الله الله تعالى عبادتنه كچدن وكوندزده مشغول
اوله واكر نصيحت قبول اتميوب عناد قلورلرسه كندو يى چكه برخلوت بولوب
الله تعالى عبادتنه مشغول اولوب انوكله مناجاتدن فارغ اولميوب كندو يى اصلاح ايده

سورة النجم مكية وهى ستون ايتة

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

وَالنَّجْمِ اِذَا هَوَى ابن عباس رض ايدر حق تعالى قرانى اندا ايجركم رسول اوزرنه
ايت ايت وسوره سوره ايندردى وقتدن وقته قضيته واقع اولدقجه يكرمى يل كچديكه
قران تمام اولدى بعضلر ددلركم شول دوشن يلدزيجى يلدزه انداير بوتك
قضيته سى بوديكم رسول عليه السلام بولرى دين اسلامه دعوت قلدى قريش
قبيلسى ديرلوب كلدلر ددلركم يا محمد سن اتاك دددك دينلرن ترك ايلدك
يولى ازدتك سن دخى ازغون اولدك كندوكندكدن نه كركسه سويلرسن پس حق
تعالى بو ايتى ايندردى وَالنَّجْمِ اِذَا هَوَى ۝ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى ۝
وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى ۝ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْىٌ يُوحَى ۝ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى ۝
ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى يعنى اول ايندردكم كتاب حقيقتچون سزك اول صاحبكوز

محمد اتاسى ابراهيم دينن ترك اتمدى كندو دخى ازمدى وكشه دخى ازدرمدى
واول سويلدوكى قرانى دخى كندو هواسيله سويلمدى وجميع انك سوزى وسويلدوكى
دكلدر الا توحيددر اول اللهكم انكا وحى ايدر اول انى جبرئيل بلدرر
وحيله اول اللهكم قويدر وقوتى محكمدر غايت قوتت ايسدر هيچ انكا عاجزلق
عارض اولمز ودخى بيوردديكم وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلَى ۝ ثُمَّ دَنَى فَتَدَلَّى ۝ فَكَانَ
قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنَى ۝ يعنى اول جبرائيل مشرق طرفندن كندو خلقتى اوزره
مستوى اولدى كندو يى محمد كوستردى محمد انى اول صورت اوزره كوردى كه انك
قنادى واردى برى مشرقى وبرى مغربى اندن قرشوسو لمز يقين اولدى
ويقين اولدقجه اكسلدى تا شول قدر يقين اولديكم يا يوك اكى باشى بربرنه يقين
اولدوغى قدر تا كه انى كورجك جميع اوقاتن بلهكم اول جبرائيلدر انكا شكى اولمه
بعضلر ددلركم اول افق اعلاده مستوى اولوب قرار طوتن رسولدر ديكه
معراج كيجسى عرشه يقين اولدى قوسين قدر اكى ارشن قدر بلكه دخى يقين
فَاَوْحَى اِلَى عَبْدِهِ مَا اَوْحَى ۝ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَاَى يعنى چون رسول
عليه السلام يقين اولدى رتبت بونندن مكان بونندن دكل زيرا انك
مكانى بو قدر زماندن ومكاندن منزهدر بس اول وقت حق تعالى وسيلسز
اول مكرم معززقولنه وحى ايلدى اسراردن شونيكم وحى اتمك دلردى
زيرا حبيب ومحبوب بربره كلجك ارالرنده سويلنن خبرلرى كمسه مطلع اولمز انلردن
ارتق انونچون اول وحى نيد وكن بلدرميوب دديكه وحى ايلدى اول قولنه شول
نسنه كه وحى ايلدى ودخى بيورديكم محمدك كوكلى كوردكى نسنه يلان دكلدر يعنى
جبرائيلى كورمكن يا خود الله تعالى لا يى كورمكدن كوكل كوزيله محمد بن كعب ايدر
رسوله صورد لردد لركم يا رسول الله ربوكى كوردكمى ددديكم بن ربمى كوردم كوكل
كوزيله تن كوزيله دكل ودخى بيورديكم اَفَتُمَارُونَهُ عَلَى مَا يَرَى ۝ وَلَقَدْ رَاٰهُ
نَزْلَةً اُخْرَى ۝ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى ۝ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوَى يعنى
يا مكه قومى سز انكا رايدب محمدك كوردكى نسنيه بجادله مى قلورسز انك
كوردكى حقدر انك سوزنن يلان يوقدر كم بز انكا اولو ايتلومزى كوستردك

بدرستی اول محمد جبرائیلی انشدن بر کز دخی کوردی کعب الاخبار ایدر یعنی تنکری
بر کز دخی کوردی بدرستی حق تعالی موسی پیغمبر له ایکی کز سویلشدی و رسول محمد
علیه السلام کندوین ایکی کز کوستردی کعبک بو خبرن عایشه دن سؤال
اندلر دیدیکه بو سوز اول سوزدر که بونک هیبتندن تنم تیتردی اوربر کودم دیرندی
دیدلر اکا کم یا مؤمنلر انسی حق تعالی بیورر که ولقد راه نزلة اخری عایشه
دیدیکه بن بو ایتدن رسوله علیه السلام صوردم بکا ایله جواب ویردیکه جبرائیلی
کندو صورتنده ایکی کز کوردم بن افقدن نازل اولدی هم اکثر تفسیر اهلنک
کلامی بودرکم بو ایتدن مراد جبرئیل کوردیکدر سدرة المنتهی قتنده اول سدرة
المنتهی بر اغاجدرکم ادی طوبادر اکر بر یکت بر بوکرکه انی بتوب انک اوزدکنی
طولنسه اول یکت قوجلیدی هنوز دخی اوبندکی یره کلمییدی اجماق اهلنک
یز کلون وحللرن اول اغاج کوترر و دخی هر بوداغنده یمشلر وارکم بربرینه
بکزمز لذتنده وشکلنده وبعضلر دیشلر کم سدرة المنتهی طوبا اغاجندن غیری
بر اغاجدر یدی قات کوکدن یوقرو عرشک صاغ یاننده اجماغک ارینغلری انک
دبندن چقر و اکا سدرة المنتهی انوکیچون دیرلکم شهیدلرک اروا حلری اکا
ایرشور دخی فرشتلر اکادک چقابلور انجق یوقارو چقمزلر و جبرائل دخی مقامی
دخی اندر حق تعالیدن نازل اولان احکام اکادک ایرر اندن اشغه
جبرائل ایندرر و یرلردن کوکلردن چقن عمللر اکادک چقر انجق اول ارادة
اللهه عرض اولنور کرک خیر کرک شر و جنة الماوی دخی انک قتنده اکا دخی
جنة الماوی انوکیچون دیدیلرکه مؤمنلرک اروا حلری اکا اولشور و دخی
حق تعالی بیورر دیکم **اذ یغشی السدرة ما یغشی • ما زاغ البصر**
وما طغی یعنی قبلدی بوردی اول سدره اغاجنی فرشتلردن شول قدرکه
بوردی یعنی هر بوداغنده فرشتلر مقام ایدنوب انده الله عبادت قلورلر
رسوله صوردلر کم اول سدره نی بورین نیدی رسول علیه السلام بیورر دیکه
الله تعالی التوندن چکرکه بر تمشدر اول اغاجی کلی بوریوب طوردر
و دخی حق تعالی اول محمدک کوکلره معراج اولندوغی کیجه نه کوزلری کوردکن

خبر

خبر ویردی هیچ کوچلدرکه انک کوزی کوردوکندن اوته کچوب کوردوکندن
میل ایدیب خبر ویرمز و دخی بیورردیکم **لقد رأی من ایات ربه الکبری**
یعنی اول محمد بدرستی ربنک اولو ایتلرین کوردوکی انک کمال قدرتنه و عظمتنه
دلالت قلور اول اولو ایت اولدرکه رسول معراجه چقجق بر یشل دوشک کتوردلر
رفرف ادلو انک اوزرینه اوتوردی شول قدر بویک ایدیکه یدی قات کوکلری یرلرله
بورردی اما ابن مسعود رضه ایدرکه اول اولو ایت اولدرکه رسول علیه السلام
جبرائیلی کوردی که انک التی یوز قنادی واردی و کندوسی یرله کوک اراسی طولمشدی
چون رسول علیه السلام انی خبر ویردی تعجب ایدیب اکا انکار قلدیلر انلرک انکارلرن
دفع ایتمکیچون خبر ویردیکه اول جبرائیلی هم بر کز کورمدی بلکه بر دفعه دخی کوردی
اول کوردوکندن خبر ویررکه دیرر راست ایدر انک سوزنده خلاف یوقدرکه اول
کوردوکی ربنک اولو ایتلرندندر و دخی بیورر دیکه **افرایتم اللات**
والعزی • ومناة الثالثة الکبری • الکم الذکر
وله الانثی • تلک اذا قسمة ضیزی یعنی ایت بو کافرلره کم یا محمد
سز لات عزایه و مناته عبادت قلدیغکز ایچون اخرتده سزه منفعتمی قله دیرسز
منفعت قلاجق دکلدر بو لر کندو نفسلرندن عاجزدر سزه نه اصیلری طوقنه دیرسز
قتاده ایدر بو اوج بوتدر اوج طایفه نک لات طایف اهلنک بوتیدر اکا طپرلر
وعزی قریش اهلنک بوتیدر و منات نصاریلرکیچوندر بو ادلر بو لره قونلدوغنه
سبب بو ایدیکم مشرکلر دیرلدیلر کم بونلره کورکلو ادقویلم اتفاق ایدیب لاتی
یرنه اد الله قومق دیلدیلر حق تعالی دیللرینه لات کتوردی انی قودیلر و اول یرینه
منانی قومق دیلدیلر دیللرینه منات جاری اولدی انی قودیلر و دخی دمشلر کم اول
عزی خرما اغاجیدی طایفه اکا طپرلردی رسول علیه السلام خالد بن ولیدی
کوندردی که واروب اول خرما اغاجن کسه اول خرما اغاجنک اچندن بر
عورت چقدی کندی ساچی یره سورلور خالد انک اردنه دوشدی ینوب
انی بلنیله دیلدی کلوب انی رسوله خبر ویردی رسول علیه السلام بیورردیکم
اول عزی اولدیکه اولدردک اندن صکره اکا طپلمز و دخی بنی مسلح قبیلسی

فرشتلر طپرلودی دیبولردیکم فرشتلر انک قزلریدر بزم ایچون شفاعت قللر ایزن اوتری
دیدیکم حق تعالی بخجا هللر سز کم بونک کبی سوزلر سویلرسز بو نشه درسزک اوغلکوز اوله
انک قزلری اوله پس بو قسمتکوز سزک غایت ظلم وجور درکه سز اوغول لایق کورسز
اکا قز لرحق تعالی بو بیرمنزه در سزک تقسیمکوزدن ودخی بیورد دیکم اِنْ هِیَ
اِلَّا اَسْمَاۤءٌ سَمَّیْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاٰبَاۤؤُکُمْ مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ
سُلْطَانٍ اِنْ یَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَی الْاَنْفُسُ وَلَقَدْ
جَاۤءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدٰی یعنی دکللدر اول بوتلرکم انلرن سز بر منفعت
ایرشه الا همان بر اد درکه سز دخی اتالرکوز دخی انلره بر اد ویرمشسز بو کوزه
اوبوبن حق تعالی سزه بر حجت وبرهان اندرمدی کم اول ددکوکوز سوزلری انوکله
اثبات ایدب اکا متابعت قلاسز طپدغکوز اول دکلدر الا بر ظنله کمانله درنیقین
بلمزسزکه اول الهدر معبود لغه اول لایقدر اول اتالرکوزک نفسلری ارزو
ایدرسه اکا طپوب دین حقی ترک ایدرلر ادیکه اول دین اسلامدر حال بودرکم
انلره ربلرندن دلیل کلدیکه اول کتابدر رسولدر طریق حقه ایلتیر معلوم قلدلر
ودخی بیوردیکه اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰی فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُولٰی •
یعنی شول کمسنلرکم بزه شفاعت قله دیو اللهی قویوب فرشتلره طپرلر باطل
زعملری انلره اول ارزولری حاصل می اولسر بلکه اولا حق دکل هیچ کمسنک
برده کوکدن ودنیاده واخرتده وثوابده وعقابده حکمی یوقدر کلی الا حق تعالینک
یچسر زیرا کلی ملک انکدر وبر کوک اهلی هپ انک قولریدر اول ایسر کمدوکی
کمسنه ایسرکمز اول صقلدوغی کمسنه زحمتکوزمز وَکَمْ مِنْ مَلَکٍ فِی السَّمٰوٰتِ
لَا تُغْنِی شَفَاعَتُهُمْ شَیْـًٔا اِلَّا مِنْ بَعْدِ اَنْ یَاْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ یَشَاۤءُ وَیَرْضٰی
یعنی اول کمسنلرکم فرشتلردن شفاعت اموب انلره طپرلر اول اشدن منتزجر
اولسونلرکه نیچه فرشتلر وارکوکلر ایچنده که انلرک شفاعتی هیچ بر کمسیه فایده
قلمزدکل الا شوندن صکره فاین قلورکم حق تعالی بر کمسدن راضی اوله شفاعته
دستور ویره یعنی اهل ایماندن اوله که اول شفاعته اهل اولا ودخی بیوردیکم
اِنَّ الَّذِینَ لَا یُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ لَیُسَمُّونَ الْمَلٰۤئِکَةَ تَسْمِیَةَ الْاُنْثٰی

وماهم

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ اِنْ یَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا یُغْنِی مِنَ
الْحَقِّ شَیْـًٔا یعنی شول کمسنلرکم اخرته ایمانلری یوقدر وقیامته انکار ایدرلر فرشتلره
دیشی دیو ادویررلر حال بودرکم اول سوزلری اوزره بردلیللری وحجتلری یوق یقین سز
قرو کمانه حکم ایدرلر انلری اولواجب اولان عذابلردن منع ایدمزلر پس اول طپدقلری عبث بره
کی جاهللکلرندن واحمقلقلرندن درودخی بیوردیکه فَاَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلّٰی عَنْ
ذِکْرِنَا وَلَمْ یُرِدْ اِلَّا الْحَیٰوةَ الدُّنْیَا ذٰلِکَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ اِنَّ رَبَّکَ
هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِیلِهٖ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰی یعنی یا محمد ترک ایله سن
دخی قو شول کمسنلریکه انلر بزم کتابمزی ترک ایدب یوز چوردلر اکا ایمان کتوردب
تعدیل ایلک ایدب انوکله عمله مشغول اولمدلر انلرک عملرندن مرادلری بوددنیا
معیشتی اولدی دار اخرت اولمدی کشی انی ارشلیجک تیز جک الله قورقوسن ایچنه
براغوب اول اشلدوکنه پشیمان اولا کندونفسنی ملامت ایدب تیز جک استغفار
ایده اما انلرکم عالملردر معانی قرانده محققلردر انلرده شللرکم الا اللمم ددوکی ولا
اللمم دمک معنیسی ندر اهل احسان درانلرکم نه کبایر ونه صغایر اشلدلرکلسندن بله اجتناب
قلدلر ننکم بو سوزه شاهددر رسولک علیه السلام اول حدیثکم بیوردی ایاکم والمحقرات
من الذنوب یعنی صاقنمق سزک اوزرکوزه اولسون شول کناهلردنکه سز انی حقیر
کوردسز سهل طوترسز زیرا حق تعالی عقوبتی کناهلر ایچنده کزلودر اولکم اول
سن سهل کوردکک کناه ایچنده عقوبته مبتلا اولهسن ودخی دلیل عقلی بودرکم
برنسنده اغواولا عقلی اولان انک چوغندن بخه قچرسه ازندن دخی ایله قچرهیچ
ایتمزکه اغوا ولدوغیچون نه دیو نک چوغنی یمک کرک ازندن نه زیان قیورمز
یبا ین دیه چون بلدیکه اغودر ازندن زیاندن خالی دکلدر حال بودرکم اکر اول انی
اولدرجک دخی اولورسه الذن بودنیا معیشتی دبو فانی دیرلک فوت اولور
انجق اولحود اغو دخی یمزسه الذن عمر اخره ایرشوب فوت اولا جقدی
اما بو کناه اغوسی شکلدرکه کشیدن باقی دیرلکی فوت ایدر اجماق شنعلری
الذن چقوب انک بدلی طاموعذابلرن حاصل ایدر عقلی اولان کوکدرکم
اول ارتوق بو کناه اغوسندن صاقنه قصد ایدب هیچ بر کناه اشلمیه کرک کچی کرک

وَلِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ لِیَجْزِیَ الَّذِینَ
اَسَاۤؤُا بِمَا عَمِلُوا وَیَجْزِیَ الَّذِینَ اَحْسَنُوا بِالْحُسْنٰی
الَّذِینَ یَجْتَنِبُونَ کَبَاۤئِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَ

بو محلده نسخه ده
قالمشوار

اماسهوله اوتتماغله واقع اولجق حق تعالى فضيله بو امتدن انى عفو ايتمشدر بو قدر
سوزى بو آيت معنسندن اوزندعمز غايت كركلو اولدوغيچون ايدكم غافللره تنبيه
اولوب غافللره قوت اولا بو كناهلردن صقنندلر الله رحمت قله و دخى بيوردكم
إنّ ربّك واسع المغفرة هو أعلم بكم إذ أنشأكم من الأرض
وإذ أنتم أجنّة في بطون أمّهاتكم فلا تزكّوا أنفسكم
هو أعلم بمن اتّقى يعنى يا محمد بو عاصيلر بنم رحمتمدن كناهلرى
چوقلغنه باقوب اميذ كسمسونلر سنك ربك فضلى بولدر اخلاصله
توبه قلوب بزدن يكا دوننلرى يرلغيوب رحمت قلورز زيرا سزلرك احوالكز
اول الله ده‌در كه سزلرك اتكوز طپراقدن يرتدوغى وقت بلوردى كه سزلرك ذرّيتى
اولوب دنيايه كلسز و دخى سزلر اتكوز صلبندن اتكوز رحمنه دوشجك كه سزى
اول قركو يرده يرتدى سزلرك كللى حالكزى سزدن يكرك بلور ديكم سزدن نه كلسه
تنقكز مطيع و قنقكز عاصى اولسه كندى يكوزى كناهدن برى بوز ديو مدح ايلمك
يه حود بعضكز بعضكوزى بالمدن يوزنه قرشو مدح ايدب اوكمسونلركم قنقكز
بزدن قورقوب كناهدن صاقنجدر انى بز بلورز سز كندو نفسكوزى عيبسز كورب
بوارلرز دمكا ولسزى يرادن بلوركه او حكمه قنقكز مستحقدر و قنقكز
دكلدر بوندن اوترى ديكم إذا رأيتم المدّاحين فاحثوا في وجوههم
التراب يعنى چون اول سزلر مدح ادنلرى كورسكوز كه بركمسنه مدح ايدر
انلرك يوزنه طپراق صچوك يعنى انى تحقير ايدب اول سوزندن منع ايدب
امدى بو مدح اتمك دخى ايچ وجه اوزره در برى اولدركه يوزنه قرشو مدح ايده
وبرى اولدركم اردنجه مدح برى اولدركم بركمسه قتنده مدح ايده كم بلور اول كشى
واروب انك مدح اتدوكنى بلدرر بو اكسى منهيدر مذموم در اما اوچنجى بركشى بر
كشى اردندن مدح اتدى مرادى اكا اشتدرمك اولمسه اشتدوكى اشمدوكى
اكا براولسه اول وقت قيورمز اما شول شرطله كم اول اوكدوكى صفتلر انده
وار اوله اكر يوغسه يه حود وارندن ارتق مبالغه سويلسه كرو بلا بجلردر
اولور بوندن قتى حذر كرك و دخى بيوردكم أفرأيت الذى تولّى وأعطى

قليلا وأكدى يعنى اول وليد بن مغيره رسولك اصحابندن سهلجه
نفقه ايلدى دخى طوتنقوى ابرق ويرمدى پس حق تعالى اندن اوترى و دخى
انك كبى ادنلرك حقنده بيوردكم كوردكمسن يا محمد شول كمسنه كم حقدن
اعراض ايلدى مالندن برز انفاق ايدب كرو طوته قودى كندوكندويه بخل ايدب
جفا تلق ايلدى أعنده علم الغيب فهو يرى يعنى اول اخرتك حالنى
نه اولسه انى بلديكه انى كندويه صواب كوردى حتى يا طلله اورنه قودى
أم لم ينبّأ بما في صحف موسى • وإبراهيم الذى وفّى • ألّا تزر وازرة
وزر أخرى بونك قيصسى بودر حضرت عثمان مالنى الله يولنه صرف ايلدى
وليد بن عتبه اكا كلوب ديكم يا عثمان سن مالكى خرج ايدب كيدا ررسن
يارن درويش اولوب محتاج اولجق نجه ايدرسن عثمان ديكم بنم كناهم چوقدر
اميذ طوتارن كه اكا كفارت اولا وليد اكا ديكم كتور اول مالك بوزن بكا
ويرا اول كناهلرك بوكنى سندن آلم انك عقوبتنى بنم اوزرمه اولا سن قورتلورسن
انى ايشدب مالندن بوز اكا ويردى حق تعالى بو آيتلرى اندرب بيوردى كه اول
وليدك علمى و اطلاعمى واردركه بو بله ايدر بو قصه اول موسايه حق تعالى اندردوكى
كتابده و دخى اول ابراهيمه اندردوكى كتابده اكا بو حكم بيان اولنوب خبر ويرلمدى
كم بر كمسه كناهدن اوترى بركمسنه عقوبت اولنمز هركشى كندو كناهيله معاقب
اولور و بو آيتدن ابراهيم وفّى ديو اكدى عهدنه وفا ايدجى ديمك اولور وفاسى بو
يديكم حق تعالى حضرت تقصير ايتمدن قوللرنه ايرشدردى و كندويه امر اولنان نسنه‌لرى
برنه كتوردى هرقشلق وقتنده درت ركعت نماز قلوردى اندن اوترى حق تعالى
ابراهيم وفّى ديو آد ويردى و دخى بيوردكم وأن ليس للإنسان إلّا ما
سعى • وأنّ سعيه سوف يرى • ثمّ يجزيه الجزاء الأوفى • وأنّ إلى ربّك
المنتهى يعنى هيچ بركشى اخرتده بولسه كركل الا شول كندو سعى ايدب قزندغى
عمللرك جزاسن بولور اكر خير و اكر شر اكر چوق اكر از نيتا اوله كه اخرتده
انك جزاسن كوره و انك قلدوغى عمللرك ثوابى وارجق يرلرى وخلقك
دخى جمع اولجق يرلرى اول ربّلرى حضرتندركه نه قالديسه دنياده بر بر بولجق

بر لوی اول اراجقدر بو ایتکا اشارتدر کم هر کشی کندو عملنک جزاسن بولکو
دخی بر کشینک کناهندن اوتری بر کویه عذاب اولنمز مکرکم اولدخی فسادنه بردم
ایدوب برمش اوله کورب منع اتممکله یه اول اشه یلتبو ویرمکله و دخی حق
تعالی بیوردی وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ • وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا •
یعنی اول الله در کم اول اجماق اهلنی اجماقده کلدررو طامو اهلنی طاموده
اغلدن دخی اولدر و بر نجه قوللرنه نعمت و راحت ویروب کلدررن اولدر و بر
نجلرنه بلا و شدت و مصیبت ویروب اغلدن دخی اولدر و دنیاده اولدروب
یارن آخرتده کرو دیرکورن اولدر و هر برنه حساب ایدوب عملنه کوره جزاسن
ویره و دخی بیوردی وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ • مِنْ نُطْفَةٍ
إِذَا تُمْنَىٰ • وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ یعنی دخی اول الله در کم
بر نطفه دن هم ارککک برادرهم دشی قجنکم اول نطفه رحم ایچنه دوکله انک
دخی خبری یوقکه اول نطفه نه اولسر حق تعالی اندن نه شکل ایدوب وجوده
کتورسر تا طغا بنجه معلوم اولمز پس حقیقتا اول اولمکدن صکره کرو دیرکورمکه
دخی قادر در بو عکس وارقلوب اندن کرو اولدروب یوق ایدن قادر در که کرو
دیرکوروب وار ایلیه اول ددوکی وعده لری برنه کتوره پس حق تعالی بو ایتلر له
انی بیان قلوب بیوردیکه شول اول لکوزه نظر قلوب کوردک که اصلا وجودکز
یوغکن بر نطفه دن وارقلن کروفادر در که یوق قلدقدن صکره دیرکوروب
کرو وجوده کتوره پس غایت جاهللق در که اشبو ظاهرا کوره طوررکن
انکار ایدرلر و دخی بیوردیکم وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ • وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ
الشِّعْرَىٰ یعنی اول الله در که کمه دلرسه مال ویرر طون ویرر و مسکن
و باغ و بغچه ویرر و بعضسنه ازسنه ویروب اکا قناعت قلور و دخی
اول شعرایی یرادن اولدر شعرا بر یلدزدر که جوزادن صکره طوغر بنی
خزاعه قبیلسی اکا طپرلر پس حق تعالی بیوردی اول شعری بر مخلوقدر کم
انک خالقی بز معبود لغه لایق اولدر کم اکا طپه سز کلی مخلوقک خالقی
بنم بقا بنم ایچوندر مطلق ایروغه بقا ویرن دخی بنم بوندن صکره تهدید

ایدب

ایدب بیوردی که وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ • وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَىٰ • وَقَوْمَ نُوحٍ
مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ • وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ •
یعنی اولکی قومی دخی هلاک ایدن اولدرکه هود قومیدر انلردن صکره بو عاد دخی
واردی انوکیچون عاد اولی ددی و دخی ثمود قومن هلاک قلدی که رسوللری
صالح ایدی هیچ انلردن بر کمسه باقی قومدی و بو عاد له ثمود قومندن اول نوح
قومن دخی هلاک ایلدیکه انلر قتی کفر و ضلالت ایچنده ایدی زیرا طقوز یوز اللی
یل ایچلرنده دعوت ایلدی اکا اجابت قلمدلر بلکه صبر و اولنلرا و غلتلرنه
وصیت قلوردیکه بز اولوب بزفا له سز زنهار اکا انانوب انک دیننه کرمک
و دخی اول مؤتفکه قومیکه لوط قومیدر انلری جبرائیل علیه السلام کوکه چقروب
دوندردی ویردی که دوشوب هلاک اولدیلر فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ • فَبِأَيِّ
آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ یعنی قبلدی لوط قومنی شول نسنکه قبلدی یعنی
اوزرلرنه طاش دخی یاغدردی طاشله باصدروب هلاک ایلدک اول مؤمنلر
نجات ویروب قورتردق پس یا آدم اوغلی سن اول ربکک قنقی نعمتن انکار
ایدب دیرسن که بو نعمت اندن دکل مجموع خیرلری بزم ویردی بز انک بیکن
بر نعمتنک شکرن یرینه کتورمکه دخی سعیکوز یوقدر و دخی بیوردیکم هَٰذَا
نَذِيرٌ مِنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ • أَزِفَتِ الْآزِفَةُ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ
بو محمدی بزه کوندردک اول اول کوندردکمز رسوللر کبی بر قورقدجیدر نتکم
نوح و ابراهیم و صالح و دخی غیرلر کلوب اول بزم عذابمزله قورقوتدلر انلر اکا
انکار ایدب اجابت قلمدلر عاقبت کلیسن هلاک ایلدک پس بو محمد دخی
بزدن سزی قورقدجیدر اکر اجابت قلورسکز دنیا و آخرت هلاکلکندن
قورتلدکوز والا شول انکارله طورسی اولورسکز بلکه اول وعده قلدغمز
قیامت کونی یقنجق کلدیکه انک علمی الله قتنده در اندن غیری هیچ بر کمسه
انک نه وقت کلجکن بیان قلوب کشف ایدرمز ظاهرا و لحق بلسز نته
اولیسر و دخی بیوردیکه أَفَمِنْ هَٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ • وَتَضْحَكُونَ •
وَلَا تَبْكُونَ • وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ • فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا •

یعنی اشبو قرآنی ایشدوب تعجب ایدوب کولشورسز دخی اغلامزسز اوله اچندکی وعید

ایشدنلرن ایشدوب ایچی کوزه بر قورقو دوشوب اغلشمزسز حال بو درکه سز اول

قرآنی استهزا ایله الوب تغنی ایدرسز که بر طوتورسز حالکوز دن غافلسز کلوك

بو غفلتی ترك ایدوب سجده کوزی وعبادتکوزی الله قلك واتی برلك والا

اشکوز باطل اولوب عاقبت هلاك اولورسز بو آیت دلالت قیلور که

قرآنی ایشدوب مطیع اولمیانلر کروهمان اول غفلتلری اوزره اولانلر حاللری

کبی الله تعالی قتنده مذمومدر فقر قوواره که انی سهل طوتمغله آخر ایمانسز

کیدوب الله تعالینك عذابنه کرفتار اولا اللهم عافنا

سورة القمر مكية وهي خمسون وخمس ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

اقتربت الساعة وانشق القمر یعنی رسول علیه السلام مکه کافرلرینی

دعوت قلدی ایمانه انلر اندن خوررسولدوکنه انانمیوب معجزات طلب اندلر

دیدلرکه یا محمد سندن الرو کلن پیغمبرلرك هربری رسول لکنه بردلیل وبرهان

کتوردیلر سن دخی اکر کرچك رسولسك بزه بر نشان کوستر سکا انانلم رسول

علیه السلام دیدیکه نه دیلرسز ایدك دیدلرکه اکر خق پیغمبرسك شول بدر

اولمش ایکی پاره ایله بره انسون کوره لم اندن کرو کوکه چقوب بتون

اولسون پس رسول علیه السلام حق تعالی جل وعلا حضرتنه نیاز ایدوب

دعا قلدی حق تعالادن وحی کلدیکه یا محمد بونی سندن دیلیجکلری بزم

علمزده واردی مقدر اولمشدر سندن اشارت قلمق بزدن ایکی پاره قلمق

پس اول مکه کافرلری جمیع اولوب طوررکن رسول ایه پرمغیله اشارت قلدی

ای یرندن حرکت ایدوب اورتاسندن ایکی پاره اولدی ابن مسعود ایدر

بز رسول الله ایله بیله یدك کم ای ایکی پاره اولوب بره انندی پاروسی حرا

طاغنك بر یاننه اندی و پاروسی بر یاننه طاغ اکیسنك اراسنده قالدی

کرو کوکه چقوب ایکی پاره جمع اولوب بر یره کلدی بتون اولوب یا یکی

کبی نور ویردی ضحاك ایدر چون مکه اهلی اول معجزاتی کوروب دیدلرکه

بو محمد

ذهی جازودر کم بونك کبی سحری کوکلرده دخی اثر ایدر ابو جهل لعین دیدیکه جو

اطرافلرن ادم صالوك کوره لم کم بوندن ارتوق بردده دخی بونی کورمش کمسه وارمی

کم ای ایکی پاره اولدی اکر بوندن غیری یرده اولمادیسه ظاهر بو سحردر پس

جوره اطرافلره بتلر وادملر صالدلر هر یردن خبر ایله کلدیکه فلان کجه فلان

وقتده کوردك که ای ایکی پاره اولوب یره اندی کرو کوکه چقوب بتون

اولدی انی اشدیب اول کافرلر دیدلرکم ذهی قوتلو سحرکه جمیع عالمه اثری ظاهر

اولدی کرو انکارلرن قومدیلر پس اول وقت حق تعالی بو ایتی انزردی اقتربت

الساعة وانشق القمر وان يروا اية يعرضوا ويقولوا سحر

مستمر وكذبوا واتبعوا اهواءهم یعنی قیامت یقینجق کلدی

ای ایکی پاره اولدی زیرا رسول کلدوکی قیامت احوالی یقین لغنك علامتلرندندر

که اخر رسولدر اندن صکره دخی رسول کلسردر کلدر پس اول ای ایکی پاره اولدغی

ورسول کلدوکی اکیسی دخی قیامت یقین لغنه علامت اولدوغیچون بو ایتی

اندروب خبر ویردیکه حق تعالینك علامتلرندن بر علامت کوردیلر کم ای رسولیکنك

کرچك لکنه دلالت ایدر انلر اندن اعراض ایدوب انکار ایدرلر هیچ

بر حقیقتده فکر اتمزلر ایدر بو سحر در جمیع عالمه اثری ظاهر اولدی بزم اول

اینمزی ورسولمزی و قیامت قوپمق لغنی یلانلدلر اول نفسلری هوالرینه

اویوب اول باطل یولدن طیمعی ترك اتمدلر ودخی بیوردیکه وكل امر

مستقر یعنی هر کلام که حق تعالیدن بویرلمشدر انك البته بر حقیقتی

واردر شول حکم که دنیاده اولجقدر تیز ظاهر اولسر وشول حکم که اخرتده

اولجقدر تیز زماندن اول دخی بلنسردر یعنی هر کشی عملی و عملیله یارین

قیامت کونندن حکم اولنوب یرلری بوزندن قرار طوتسر وطاموا اهلنه عقاب

حکم اولنوب جهنمده وسعیرده قرار طوتلر اولکم اولکی جماعتدن اولا اول

انبیا طایفه دن کندولری اراق قله ودخی بیوردیکم ولقد جاءهم

من الانباء ما فيه مزدجر حكمة بالغة فما تغن النذر

یعنی یدرستی اول مکه اهلنه اولدلروکی امتلرك حاللرندن شولقدر بیانه

ویرلدیکم انلک اچندکی بولن وعظ ونصیحت اولوب اولنثر کدن ومعاصیدن منزجر
اولوب یغلنجق نسنلر واردی زیرا بو قرآن محکم کامل حکمت سوزلردر عقلی اولنو
ادراک ایدنلر اما بولری بوقرقولرک منفعتی یوقدر چونکه بولر رسوله ایمان
کتوروب متابعت قلمیلر بولره عذاب کله و دخی بیوردیکه فتول عنهم یوم
یدع الداع الی شیء نکر خشعا ابصارهم یخرجون من
الاجداث کانهم جراد منتشر مهطعین الی الداع یقول
الکافرون هذا یوم عسر یعنی یا محمد چون بولره بزم خبرلرمز
اشتد ربجتی تمام ایلدک بولرسکا ایمدلر ترک ایت بولری شول کونه دک
کم اسرافیل قدسک صخره سی اوزرنه طوروب صورینی چاله بولری دعوت قلوب تغره
اول قورقلو هیبتلو اشلره کم کورمجک بولرک کوزنه قتی منکر کلوب نفرت
قللر بو حالده کم انی کورمکدن کوزلری غایت ذلتدن قورقودن اولا جرت قلالر
بو مغدمجا للری اولمیه وچونکه سنلرندن چقلر شول چکرکه معدنلرندن
چقر کبی بولک بولک درت یکا اوچلر کرو بر برنه قرللر کاه اول یکا صاورت
کاه بو یکا صاورلر بللو یر یکا دن طوتمیلر کیدن مبالر بولر دخی اول کوتک
هیبتندن ایلداولر جزره کلمشدرکه تحی سنله اهلی سنلرندن چقدلر قرق
ییل ویر روایتده بوزییل شویله حیرتده طوره لر اول محشر اتسی سندن اولدکلو
زحمت چکلرکه زیاد ایدب دیه لر الهی بزی بو مکاندن کیدر اکر طامو یه دخی قویر
راضی اولدق تک بو زحمتده راحت اولالم پس اول وقت اول قعرجدن یکا
سرعتله اقبال ایده لر اول دخی اسرافیلدر ایله صانورلرکه اکا وارمغله نجات
بوللر وارد لر کورلر اول دکلو هیبتلو قورقولو وارکه هیچ برکمسه اکا طاقت
کتورمز انی کوروب اول کفرنه انکار ایدوب راضی اولنلر دیلرکه اوش بو کون بزم
اوزمزه قتی دشوار کون واقع اولدیکه قورتلماغمزه امید یوق دراندن
صکن بولری حسابه قیغرلر تاشول بالغ اولدقده صکن اولنجیه دک نکم اشلمش
ونه سویلدیسه انی بر بر حساب ویره سعادت انک کم شمدیدن انی حساب
ویرمکیچون سعی ایده بوندن حق تعالی رسولنک خاطرن رعایت برله تسلی قلوب
بیوردی

کذبت

کذبت قبلهم قوم نوح فکذبوا عبدنا وقالوا مجنون
وازدجر فدعا ربه انی مغلوب فانتصر یعنی یا محمد بولر سنی یلان ایدنلر
کوکلک طار طوتمغل کم بوسنک قومکدن الرو نوح قومی دخی اولمز نوحی یلانلدکلر
اکادلو دیدیلر ایله دیوب قومدلر بلکه انی اولتقدردوکدلرکه عقلی کدوب دوشدی
چونکه حددن یجدلر کوکلی طارلوب بزه دعا قلوب یلوردی دیدیکه الهی بولر
بنم اوزرمه غالب اولوب بنی قهرله هلاک ایتدلر سکا معلوم بکا معاونت قلوب
یردم ایله بولره عذاب ویرمکلچون اولدعا قلوب یلوردی بزدخی انک دعاسن
قبول ایدوب مرادن برنه کتوردک نتکم بیوردی ففتحنا ابواب السماء
بماء منهمر وفجرنا الارض عیونا فالتقی الماء علی امر قد قدر
یعنی کوکلرک قپوسن اجدق اول قتی چوق دوکلجی یغمورلریره اندردک ودخی
یرک صولرینک کوزلرن اچوب روان ایدب اقندق کوک صوییله یر صوی
بر برنه قرشدی شول وقت اجنده انک اولمقلغی تقدیر اولنمشدر وحملناه
علی ذات الواح ودسر تجری باعیننا جزاء لمن کان کفر
یعنی کو توردک بز اول نوحی کمی اوزرنه کم تختلرله و مخلرله محکم دوزلمشدی
ساج اغاجندن آدی ویر روایتده قوز اغاجندن ادی پس اول کمی صو اوزره
سیر ایدب یوردی بزم نظرعنا یتمزله وصقلغمزله واول کمی کوتروب نوحی قومیله
قورتردغمز عوض بو نتدن ادی واول نوحکم انی انجتدلر ادی و عقوبت بوسندن
جزا یدی اول قومکم کافر اولوب انی انجتدلر پس حق تعالینک سنتی بو در کم
دوستلرن انجدنلری البتدن یا دنیاده قهر ایلر ویا اخرتده زیرا دوست
دوستی انجتدکن خوش کورمز انک انتقامن طلب ایدر عجب بو دکلکم کافرلر
اللهک دوستلرن انجدردی زیرا الله دشمنلری ادی اما عجب بودرکم مسلمانن
دیوب اللهی سورز دیوب دعوا ایدرلر کروا للهی سون قوللری دشمن طوتوب
انجدرلر اول دوستک ادن قترق ایتد کلرنه طار لغنورلر امید وارکه حق تعالی
انلردن دنیاده اخرتده دخی انتقام ایده اول کرجک دوستلرینک حقنی اول
یا لن دوستلرده قویه و دخی بیوردیکم ولقد ترکناها آیة فهل من مدکر

فكيف كان عذابي ونذر • ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر

يعنی بدرستی بز اول لكموبی شویله باقی قودوق تا اندن صكره كلنلره عبرت اوله
زیرا دمشلردر كم نوح رسولك دینایه كلمك لكی یقین اولمشدی دخی اول لكمینك
بعضسی اولجودی طاغنده طوررردی اما بعضلر ددیلر كم بزانی آیت قودوق صكره
كلنلره عبرت اولوب حق تعالینك عظمتن وكمال قدرتن اكلیلر زیرا نوح كمسندن
الروكی بوغدی اول جبرائیل نوحه كوستردی اول دوزدی اندن صكره اكا كوره
دوزدیلر پس حق تعالی اندن اوتری دیدیكم بز انك كبی عبرت قودوق كه هیچ بركمسه
واریكم اللهك صنعته بقوب عبرت الاكم كوره نوح قومی نه رسمه هلاك اولوب
قهر اولدی اول انوكله اوكوتلنوب ایمانه كله یا محمد نته كوررسین سن نوحك
عذابمزی ورسولمز كلوب بولنمه انذار ایدوب بولرایمانه كلمدكلرینی بولنمه عذاب
حقدر بوقسه دكلمدر بدرستی بز بو قرآنی كندوده للریجه اندریب بولنه هم
اوقومسنی هم حفظ ایدوب ازبرلمسنی اسانلقلی ویردك هیچ بركمسه واریكم
انوكله اوكوتلنوب كندوبی نجاته ایركوره حسن بصری روایت قلور رسول
علیه السلام كه بیوردی اكر حق تعالی بز اول قرآنی كنكز قلدوق دیمسه هیچ بر دل
اول قرآنی اوقومغه طاقت كتورمیدی دكلكه حفظ اتمك ودخی بیوردیكه
كذبت عاد فكيف كان عذابي ونذر • انا ارسلنا عليهم
ريحا صرصرا في يوم نحس مستمر تنزع الناس كانهم اعجاز
نخل منقعر • فكيف كان عذابي ونذر یعنی عاد قومی دخی
رسوللری هودی یلان دیدیلر كوربنم دخی عذابم انلره نجه انذارا ولدی بدرستی
انلره دخی ~~رسوللری هودی~~ بر وقت صوق یل اتدك اوزرنه دایم اولوب یدی
كیجه سكز كون اسدی تا كه روحلرین بدنلرندن نزع ایدب چیقردی واعضالرین
یرندن اوزب قوپردی شول بوداغی بكی قرلمش خرما اغاجی كبی كم اوزردی دوشوب
یتنه هر برینك بوبی اوزونی اون اكی ارشدی وبر روایتده یتمش ارشدی
اندن اوتری خرما اوزدكنه تشبیه قلدیكم اولدخی اوزون اولور چون اول هود
پیغمبر انلره اول یل كلوب هلاك ایدن چكن خبر ویردی انلر انكا استهزا ایدا لوب

مسلط قلدی بر كون اكجندن اخشام اولنجه اول كون انلره نحوست اولدی تمام اولدی برزدن انلره

كورلردی

كورلردی وارهلر برا اوه یره چقدلر دزلرنه دكن چقورلره قروب كندولری دزلرنه
دكن كومدلر ددلر كم یا هود ایتا اولیل كلسون ایدی بزی بو یرمزدن چقرمسون
پس حق تعالی امر ایلدی اولیله كم كلوب یرك التنه كردی بشلدی اكن اكن
انلری یردن چقروب هوابر دوكدردی هواده اكسن بربرنه اوروب یره براغوب
طوردی كروقلنلری انلره نظر ایدوب بقشرلردی دخی كفرلرندن ایمانه كلمزلردی
تاكه كلسن اول دمه كوتروب یره برقدی اندن صكره قومی طپرقی قوبردی صاووب
اوزرلرنه دوكدی كه طپراق التنده قالدلر هلاك اولدلر نجه كونلر اول طپراق
التنده اكلدولری كلوردی انوكچون ددی حق تعالی كم بنم دخی عذابم انلره
كورننداولدی كیره بیوردی ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر
یعنی بز بو قرآنی سنك قومكه یا محمد كلكز قلی ویردك كه اوقیوب دكلیوب اكلیلر
كه انلره بر نصیحت اولا اول الروكچندن یعنی اولقومدن عبرت الوب ایمانه
كلورهیچ بولردن اول قرآنله براوكوتلنوب ایمانه كلور وارمدر بو تكرار ذكر اندوكی
زیاده تنبیهدر غایت عنایتندن وهم كی بو قوللرك اولاوكوتلنمك مهمی اولدیغیچون
تكرار اصحر لوكم غافل اولمیلر وهم توبیخ وسرزنشدر كه بو نی براكی ایشدوب
التفات اتمیلر اولیا طلی قوبوب ایمانه كلمیلر انلره تعیب وتعییردر اول
حاللری ترك لعن انلره تنبیه قلمقدر ودخی بیوردیكم كذبت ثمود
بالنذر فقالوا ابشرا منا واحدا نتبعه انا اذا لفي ضلال
وسعر • ءالقي الذكر عليه من بيننا بل هو كذاب اشر سيعلمون
غدا من الكذاب الاشر یعنی یا محمد ثمود قومی دخی رسوللری
صالحی كلجك یلانلر ددلر بو دخی بزجلین بر مخلوقدر وارهلم بزم كبی خلقه
متابعت قلالم اكر بزم اتالرمز دینن قویوب بو بر مخلوقه اوبجق اولورسوز
بوكی كوزسزلكدر كندوزی اشكاره خطابه وضلالته برقمش اولاوز یعنی
اشبو بزم ایچومزده بو نجه اعیانلر مالدارلر وارکن اول رسوللك اشبوكا
مخصوص اولندیكه بزدن برینه ویرلمیه بوكا ویرله بلكه بو كذابدر الله اوزرنه
افترا قلور كه بن رسولم دیو تكبرلكندن یلوب یلان سویلین انلرمدر یوقسه

كوننده

صالحه‌دریعنی قیامتدن ظاهر اوله بللرکم اول بیلوب الله اوزره یلان سویلین
کندولردر صالح نیدرکم ددی قولندن صادقدر ودخی بیوردی انا مرسلوا الناقة
فتنة لهم فارتقبهم واصطبر ۰ ونبئهم ان الماء قسمة بینهم
کل شرب محتضر ۰ فنادوا صاحبهم فتعاطی فعقر ۰ فکیف
کان عذابی ونذر اول صالح قومی دیدیلر صالحه نکه انک پیغمبرلغنه دلیل بر
آیت کوستره قیادن بر دوه چیقره صالح دیتنه دعا قلوب بیلوردی حق تعالی
وحی ایدوب دیدیکه یا صالح بز اول دوه‌یی بولندن چیقررز اما اول بولنه فتنه اولور
کم انک اوجندن هلاک اولسرلر هله سن دخی اولرک زحمتلرینه صبر ایت بولرک
هلاک لکنه کوزطوتوب منتظر اول دخی خبر ویر بولنه کم نجن اول دوه‌یی بز چیقره‌وز
اول اچدکلری صو بولرو کلدوه اراسنده کرک قسمت اولنه بر کون اول دوه اچه
بولر صو المیه و بر کون بولرک اولا اولدوه کلوب اچمیه هر بری سی کندو نوبتنده
حاضر اولا برینک نوبتنده برسی کلمیه چون دوه‌یی اول قیادن بونلرده دو کلیس
حق تعالی چیقردی اول صوده بولرو کله مشترک اولدی بولر انی صواب کورمدیلر
قصد ایتدیلرکم اول دوه‌یی اولدوره‌لر اکی ظالم فاسق واردی بر مصدع وبری قدار
انلری دوزدیلر کوندردیلرکه واروب اول دوه‌یی اولدره‌لر کلوب اول دوه‌نک
یولی اوزرینه اوتوردیلرکه کچجک اکا زیان ایرشدره‌لر چون کلوب دوه اوغردی
اول مصدع قرار جاغریکه حاضر اول اوش کلدی نجن کلدی اول قدار انوب
اول دوه‌نک سکرین کسدی ذو شرب هلاک ایلدیلر انلره دخی بنم عذابم نته
اولدی انا ارسلنا علیهم صیحة واحدة فکانوا کهشیم
المحتظر ۰ ولقد یسرنا القرآن للذکر فهل من مدکر ۰
یعنی بدرستی بز کوندردک انلرک اوزرینه جبرائیلی کم واروب بر کز قتی
صیحه اوروب هیبتله چاغردی انک هیبتندن کلسی ایاق التنه دوشوب
اوت توب باطلن قورو بیرق کبی اولوب کچدلر به خود شول قرم کل کبی اولدیلر
امدی یا محمد بز بو قرآنی سنک قومکه اوکوتلمک ایچون کلمز قلی ویردک
هیچ برکسه وارمیکم انو کله اوکوتلنه ودخی بیوردیکم کذبت قبلهم قوم لوط

بالنذر

بالنذر ۰ انا ارسلنا علیهم حاصبا الا آل لوط نجیناهم بسحر نعمة
من عندنا کذلک نجزی من شکر یعنی لوط قومی دخی اول بزم
کوندردکمز نذیرمزی یلان ایتدیلر اکا ایمان کتوروب تری بر لمدلر بز دخی انلرک اوزرینه
طاش یاغدروب انلری هلاک ایلدک الا لوطی قزلری ایله سحر وقتنده نجات ویروب قورتردق
بزم اول قورتردغمز اکا کی اولو نعمت وعطایدی حق تعالی کندویه بر لیوب نعمتلرینه
شکر ایدنی تولله بونک عوضنی ویرر دنیاده دخی یلا لردن صنقلر اخرتده کافرلر له
عذاب قلمقدن قورترر ودخی بیوردیکم ولقد انذرهم بطشتنا فتماروا
بالنذر ۰ ولقد راودوه عن ضیفه فطمسنا اعینهم فذوقوا عذابی ونذر ۰
ولقد صبحهم بکرة عذاب مستقر ۰ فذوقوا عذابی ونذر ۰ ولقد
یسرنا القرآن للذکر فهل من مدکر یعنی بدرستی بولری
اول لوط بزم عذابمزدن وعقوبتمزدن خبر ویردی انلری انی یلان تلیوب اول عذاب
کلمکندن شک ایتدیلر اول سوزلرینه ایناتمدیلر بز دخی جبرائیلی بر قاچ فرشته ایله
انلری هلاک قلمغه کوندردک واروب لوط اوینه قونوب قونق اولدیلر اول کافرلر
دبرلوب کلدیلرکه انلر اول قونقلر ایله فساد ایشلیه‌لر بز جبرائیله امر ایلدک قندیله
انلرک یوزلرین صغدی کوزلری کور اولدی نذیر خبر ویردکی عذابی انلر طاتدردق
صباح وقتنده انلری اول عذاب کلوب قیدلری جبرائیل شهرلرین طاغلر ایله قوپاروب
ودخی یرلریله توپا روب هوایه کوتردی باشی اشاغه دوندروب صلی ویردی انوب هلاک اولدیلر
اول دنیا عذابیله اخرت عذابنی انلره اولشدردق تا قیامته دکن عذابن اولسونلر
قیامتده خود عذابک دخی اولوسنه مبتلا اولسونلر زیرا بنلر انلره دیلرکم دیک طارک
اول الله دنیاده سزی قورقوندغی عذابلر بیکه سزه انکار ایدردکوز ودخی بیوردیکه
ولقد جاء آل فرعون النذر ۰ کذبوا بآیاتنا کلها فاخذناهم
اخذ عزیز مقتدر ۰ اکفارکم خیر من اولئکم ام لکم
براءة فی الزبر یعنی بدرستی اول فرعون قومنه دخی قورقودیجلر کلدی
که موسی ایله هارون ایدی انلره ویردکمز اولو طقوز ایتده انلر کلسنی انکار ایتدیلر یلان ایلدیلر
بز دخی انلری عقوبتله طوتدق شول قتی عقوبتله کم انتقام ایدیجی مطیع اولمیلره

بو کز دونوب مکه کافرلرینه تهدید ایدوب بیوردیکم یعنی سزك کافرلریکز دخی اقوامدن انلردن که
ذکر ایلدك حق تعالی انلری هلاك ایلدی سزی دخی هلاك قلمغه قادردر صنمکز که عاجز
اولا یوقسه سزك عذابدن قورتلمغه براتلرکوزمی وار بو اولکی کتابلرده بو معلومدر که
عذاب یوقدر الیتدن اول عذابلره اوغرسکز کرك یوقسه بولر کندولری همان قورتلمشمی
بلورلر بو خوذ ظن فاسددر ودخی بیوردیکم أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ •
سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَى
وَأَمَرُّ یعنی یوقسه بولر ایدرلرمیکه بزده وکلمز اول عذابدن بر بر فرق منع ایدجی یوز
کمسه یز غالب اولمز الله تعالی بیوردیکه تیز اوله که بولرك اول جمعیتلری بدر کوننده
طاغلوب منهزم اولر تجلی عمر ایدر چونه بو ایت اندی بن ایدردم که عجب بونه طغلمق
اوله چونکه بدر کونی اولدی رسول علیه السلامی کوردم قالقوب سلاحن کیردی
بو ایتی اوقودی بلدم که اول کافرلر انهزام واردر ودخی بیوردیکه بز بولری اول
دنیا عذابیله قومزدیلکه قیامت کونی بولرك بربره جمع اولجق کونلریدرکم اول
قیامت عذابی دخی اولو قتی بو دنیا عذابندن بو کز اول اخرت عذابن وصف ایدوب
خبر ویردیکه إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ • يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ
عَلَى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ • إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ •
وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ یعنی حقیقتده بو مجرملر وبو کافرلر
دنیاده قتی ضلالت اوزره خطا اجنده در اخرتده دخی سعیر طاموسنك عذابلری
زحمتلو درشول کونده کم انلری یوزلری اوزره اود اجنده سوریه زبانیلر انلره
سرزنش قلوب دیلر کم طادك اول سقر طاموسنك عذابلرندن اول فعللکوزه
کوره عوضلر اولما عجوبه که انکار ایدوب انانمزدکوز حق تعالی ایدر هر نسنه
بز بونلری بر بر نه مشاکل وموافق یرتدق محمد بن کعب ایدر بو ایت اول
قدریلر حقنده انمشدر که اللهدن قدرتی نفی ایدوب کندولره اثبات قلورلر
ایو یاوز قولنه اشلرسه کندو قدرتیله در حق تعالی قدرتیله دکل الله قدرتن
نفی ایدوب عجز اثبات ایدرلر کافرلولرلر بس یارین قیامت کوننده انلری طاموده
یوزلری اوزره سوریوب دیلر کم کورك اشبو نسنه دخی سزك قدرتکزلمدر

یوقسه

یوقسه بزم قدرتمزلمدر بلك که جمیع نسنه بز قدرتمزله یرتدق که جمیع قوللرك
افعاللرینك خالقی بزز ابن عباس ایدر هر نسنه که حق تعالی یرتدق بز تقدیرمزله
یرتدق دد دکتك معنسی بودرکم هر نسنه که یرتدق انی اصلاح ایدجك رزقی
بله یرتدق ادمدن حیواندن قورتن حیوانلرینه وقوشلرینه اصلاح ایدجك رزقی
یراتدی ویردی جمیع مخلوقه دخی انجلین ودخی الله تعالی بیوردیکه دکلدر بزم بو بیرغمز
اول قیامت قوپرمغه الا شول کوز اچوب یومنجه دریعنی قچان دلسوز اول
قیامتی قوپاردرز بر کز امر ایدروز همان اولر کوز یوموب اچمقدن دخی تیز انی
قوپرمغه بزم عجزمز یوق ودخی بیوردیکم وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ
فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ • وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ • وَكُلُّ صَغِيرٍ
وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ یعنی بدرستی بز هلاك ایلدك سزك مثلکوزی وسزك
اهل وملتکوزی چونکه رسوللرنی یلانلدلر هیچ سزدن بر کمسه وارمدر که بوندن
عبرت الوب اکوتلنه بلکه بولر حقدر دخی اللهك عقوبتندن قورقوب
ایمانه بولر ایله صانمسونلرکه نه ایلدیسه کندولر قالر بلکه نه اشلرلرسه ونه
سویلرلرسه اول کتاب اجنده صایلو بقلمه کلمشدر اولودن کچیدن لوح محفوظده
سطر اولنوب یزلمشدر بزم علممزدن طشره دکلدر ودخی بیوردیکه
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ • فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ
مُقْتَدِرٍ یعنی شول کمسلر کم شرکدن وفواحشدن صاقندلر واترق
کناهلردن دخی یغلندلر انلر اجمقده بوستانلر اجنده اقرار مقلر کنارنده
شریف ومکرم یرلرده اول اولو قادر پادشاهك قوکشولغنده ابدی
سعادت ایجنده تنعم قلسهلر بس اهل سعادت اولنلر کرك کم بو باقی
دولتی حاصل قلمغچون سعی ایده اول هلاك اسبابلرندن صقنه ابدی
سعادته اولشه وعذابدن کندوبی منتنه قلمیه قورتله خلاص اوله

سورة الرحمن جل وعلا مكية وهي سبعون اية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الرَّحْمَنُ یعنی اول وقتکم حق تعالی بو ایتی انذر بیوردیکه رحمانه سجده ایدك

اولمکده کافرلری دد لرکم رحمان کمدر بن بلمزز الا مسیلمه کذابی بلورز حق تعالی
کندو ذاتن پاکن بلدرمک ایچون بونی اندردی الرحمن علم القرآن خلق
الانسان علمه البیان یعنی اول رحمان که سز انی بلمزز دیو انکار ایدرسز
اولدر اول که محمده قرآن اندردی که جبرائیل انک اوزرینه اوقیه اول اوکوته
اول دخی امتنه اوزرینه اوقیه امتی دخی اوکرنه انونکله عمل ایدب دنیالرن اخرتلر
معمور ایده لر ودخی رحمن اولدر که ادم اوغلانلرن یرتدی واندری تیز قلدی
شکل وقامت یوندن دخی عقل وادراک یوندن ودخی بیوردیکم الشمس
والقمر بحسبان . والنجم والشجر یسجدان یعنی ایله کون
یرتدیکه انلرک فلکلری ومنزللری وارسیرن اندکلری حساب ایله ومقدار ایله درد
که اندن تجاوز ایتمزلر تا انلرونکله بو ایلرک کونلرک ساعتلرک حسابی بعلو
اولا اوزا اندوغی قصلدوغی بلنه هر ایشلر وهر وقتلر انونکله بلنه اولا و
ودخی هم بجمله شجر ایدرلر نجم دیو اول نسنیه دیرلر که بیتجک یره یایلور یوقرو
طورجق انجکی یوق قرپوز وخیار وتنبو کبی دخی بوکا بکزر اوتلر وشجر دیو
اکا دیرلر که انک اورو طورجق انجکی وار اباق اوزره طورر بو دقلنور یعنی
بولرک کولکه لری صباح وقتندن واخشام وقتندن اول رحمانه سجده قلورلر
سجده معنسی اولدر که هر نسنه نک کولکه سی اول اکی وقتده یره دوشوب
اوزانور شوکا بکزر که یوز یره قویوب سجده ایلدی وکون یوقرو قالقدقچه
صبا وقتنده کولکه دیرلوب قصلوب اکا بکزر که سجده دن باش قالدرر
اخشام وقتی یقین اولجق کون اندجه کولکه کرو سجده وارر بو سجده ایدرلر
ددوکندن مراد بو اوله کم بولر کلی حال دلیله اللهه تسبیح ایدرلر نتکم حق تعالی
بیوردی وان من شیء الا یسبح بحمده بو ایت معنسی بودر که هیچ بر کمسه یوقدر الا
اللهه حمد له تسبیح ایدر ودخی بیوردیکم والسماء رفعها ووضع
المیزان . الا تطغوا فی المیزان . واقیموا الوزن بالقسط
ولا تخسروا المیزان یعنی دخی رحمن اولدر که کوکلری بیشیورز یلق
یوقدر یردن کوتردی ودخی ترازو اندردی که خلق انونکله طرتلجق

اشبو ایت کریمه سورۀ اسریده در

نسنلری

نسنلری طرتوب بر برنه عدل ایده لر نوح زماننه دک ترازو یوغدی حق
تعالی انی نوح زمانندن اندردی که خلق انونکله طرتلجق نسنلری طرتوب
عدل ایده لر امر ایلدیکه اول ترازوده جفا ایدب ظلمه میل ایتمیلر طارتوب
عدل اوزره اولالر خلقلک حقلرن کسمیلر الجق وقت ارتوق طرتوب
صنحق وقت اکسک طرتوب ویرمیلر ودخی دیلدن سوزلرن ترازو ایله
سویلیلر حدن کچوب باطل سوز سویلمیلر وحق سوزی دخی سویلیجک یرده
قورقملیه اوتنمغله کسه قویوب تقصیر ایتمیه سویلیه حتی الر وکتوه
وکرو قلن مصلحتلرنن دخی حاجتلری قدر سویلیلر ارتوق سویلیوب
کناه یوکن یوکلنمیلر عمر کوهرلرن اکسکنه کوکمه یرلرده خرج ایتمیلر بلکه
اول ارتوق سوزلر یرنه سبحان الله دخی الحمد لله دخی لا اله الا الله دیوب
اوقویلر که اخرتده کندولره ذخیره اوله انونکله باقی اولجق دولته ایرشلر
ودخی بیوردی والارض وضعها للانام . فیها فاکهة والنخل
ذات الاکمام . والحب ذو العصف والریحان . فبأی
آلاء ربکما تکذبان یعنی دخی رحمن اولدر که یری بسط
ایدب خلق ایچون دوشیو ویردی که انک اوزرنده مصالحلرن قیوره لر واول
یر ایچنده انلر ایچون انواع یمشلر یرتدی ودخی خرما یرتدی اول قابنک
ایچندن چقوب عجایب خلقت اوزره لطیف لذتلر ایله انواع منفعتلر حاصل
اولور که صایلمز ودخی دانلر بیتوردیکه هر بری بردرلو لذت ویرر کمی ادمه غدا
اولور کمی حیوانه که اول صماندر اربه در علفدر وادمه غدا اولان بغدایدر طارودر
بقلادر نخوددر مرجمکدر ودخی ریاحین یرتدی ویردی انونکله دماغلرن
کوکلک قوقولر ایله معطر قلدی پس حق تعالی بو سوره نک اولنده نعمتلرن ذکر
ایدب جن ایله انسه خطاب ایدب بیوردیکه یا جن ایله انس بو اللهک تعالی نعمتلرندن
قنقسنه انکار ایدب دیرسزکه بو نعمت اندن دکلدر حق تعالی بو سوره ده نعمتلرن
الا دیو ذکر ایلدی نعما دیو ذکر ایتمدی زیرا الا دیو جمیع نعمتلره دیرلر
ودخی خدمتکارلره والتونه وکمشه وشولکه مال جنسندندر اکا دیرلر اما نعما دیو

هم بولون دیولر هم بر احتلق ایرشوب بلا لر زحمتلر دفع اولدوغنده دیرلر بو
سوره نك ایچنده بو لفظ ذکر اولندوغیچون هر آیتك آخرنده حق تعالی کتوردی
سز اللهك قنقی آلاسنه انکار ایدرسز بوندن صکره بیوردیکه **خلق**
الانسان من صلصال کالفخار • وخلق الجان من مارج من نار •
فبای آلاء ربکما تکذبان یعنی یرتدی آدمی قورو بالچقدن
کم صقتسو کبی قورولغندن آواز ویردی وجنیلری دخی یرتدی کم اول ابلیسدر
بر اوددرکه بالکندن دونونی یوق وبرنجلردر کم کوکدن اشغه بر بوقفه
بولت وار اول بولتله کوك آراسنده اود وارکه یلدرم اندن قوپار اول جنیلر
اصلی اول اوددن یرد لمشدر کوکه یقینلق سن کوکی اول بولت آرادنده کوررسن
شول نازك پرده آردنده کورر کبی بس ای آدم اوغلی حق تعالی سزك کلکوزی بر
نفسدن یرتدیکم اول آدمدر وای جنیلر سزك دخی جمیعکزی بر نفسدن
یرتدی سز بو نعمتلرك قنقسنه انکار ایدرسز کم بو اللهدندر بیلمزسز ودخی
بیوردی **رب المشرقین ورب المغربین • فبای آلاء ربکما تکذبان •**
یعنی اول رحمان کون مشرقنك دخی ای مشرقنك دخی ربیدر ودخی کون غایت
اوزاینجق کونش چیقدوغی مشرقك دخی ربی اولدر وای وکنش مغربلرنك كه
طولنورلر انلرك دخی ربی اولدر بر خود غایب اولوب طولندوغی مغربلرك دخی
ربیدر آیت معنسی اولدرکم ای جنیلر انس سز کرکسه مشرقده اولك کرك مغربده
هر قنده اولسکوز اللهك ملکی ایچنده سز شرق وغرب کلی انك ملکدر و یدکلر
رزقی دخی ویرن سزه اللهدر سزه بر ادب وارقیلون وهر ایشکوزه یزدم ایدن
اولدر سز بو کلسیله انك قنقی نعمتلرینه انکار ایدرسز ودخی بیوردیکه
مرج البحرین یلتقیان • بینهما برزخ لا یبغیان • فبای آلاء
ربکما تکذبان ودخی ایکی دکز یرتدیکه بربرینه اولاشور برنك صویی اجی
وبرنك صویی طتلو ایکیسنك آراسنده حاجز ومانع یرتدیکه بربرینه قرشمغه
قوت اما عبرت بوندن بودرکم اول آراده مانع اولانی شویله لطیف یرتمشدرکم
کوزلر انی کورمز بعضلر دشلکم اورتده مانع همان اللهك قدرتیدر

یعنی

یعنی بو دکزلرك سزك منفعتکوز ایچون یرتدی وسزه اندن عجایب عبرتلر وحکمتلر
ظاهر قلدیکه سز اندن عبرت آلوب انك قدرتلرن اکلیسز وانی بر بلیسز وبو نعمتلرن
هنه انکار ایدرسز ودخی بیوردیکه **یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان •**
فبای آلاء ربکما تکذبان یعنی اول رحماندر اول کم ایکی دکزدن سزکیچون کمی اوواق
کمی ایری اینجولر چیقرر هم زینت اولاهم دخی ایرق مصالحلرکوزه منفعت قلسر
هنه دکه انك اول نعمتلرینه انکار ایدرسز ودخی بیوردیکه **وله الجوار المنشآت**
فی البحر کالاعلام • فبای آلاء ربکما تکذبان یعنی دخی اول انك قدرتیله در
که او کیلر دکزده طاغ کبی کونورلوب سیر ایدرانوکله بر اقلیمدن بر اقلیمه کدرسز
بو بنجه نعمت اندن حاصل اوله ودخی بیوردی کم **کل من علیها فان • ویبقی**
وجه ربک ذو الجلال والاکرام • فبای آلاء ربکما تکذبان •
یعنی هر نسنکم یر یوزنده واردر کلسی فانی اولسردر بری باقی قالسردکل باقی اول
اللهدر اولوملك ایسیدر وعظمت صاحبیدر ودخی کویمدرکه کناهلوی عفو
ایدر چونکه بو آیت اندی فرشتلر ددلرکم فناو هلاك کلك آدم اوغلنلرنه درکه یر
یوزنده انلردر بس اندن صکره بیوردیکم هر نسنکم وجوده کلدی هب هلاك اولسرلر
بس فرشتلر دخی یقیین بلدلرکم کندولر دخی هلاك اولسرلر بو دخی بر نعمتدرکه
که اولجکلرنی بلدردی تاکه غافل اولمیوب انك یراغندن اولر بو فونوب
کوچجك یره کوکلرن دو لندرمیلر کاتره حق تعالی ابدی قول الرحم الله تعالی سزك
معینکوزدر هر ایشوکوزی اکا اصمرلك هیچ بو خلقنه اعتماد قلمك زیرا بونلر
چون کندو نفسلرندن هلاك کلکی دفع ایدمزلر سزه نه منفعتلری ایرشد با نتجه
بقا اول اللهکدرکه خلق فنایه وارجق اکا فنا عارض اولمز سزدن کناهلری عفو
ایدب ایشلرکوزه معاون اولان اولدر سز انك کبی ربك که سزه بر ادب سزه
احسان ایلدی قنقی نعمتلرینه انکار ایدرسز ودخی بیوردیکه **یسئله من فی**
السموات والارض کل یوم هو فی شان • فبای آلاء ربکما
تکذبان یعنی کوك اهلی ودخی یر اهلی کلسی هب اندن دیلرلر کوك اهلی
یر اهلی ایچون مغفرت ورحمت دلرلر هر کون اول آشدن درکینی عزیز قلور

کمنی ذلیل قلور کمنی اولدرر کمنی دیرلدر کشنه ویبر کمسندن الور بو آیتك سبب نزولی
بودرکم یهودلر دیرلردیکم حق تعالی جمعه ارتسی هیچ نسنیه حکم ایلمز حق تعالی بو آیتی
کوندروب بیوردی که هر کون اول اشده در بس چون جمیع حوایجکز اندن دیلرسز انك
اول نعمتلرینه نته انکار ایدرسز و دخی بیوردیکم سنفرغ لکم ایه
الثقلان. فبای آلاء ربکما تکذبان یعنی سزك اوزرکوزه عملکر کوزدی
حفظ ایدر صقلیا وزای جنیلر وای آدم اوغلنلری تا که یارین اول عملکز کوزه
کوره سز مکافاتو مجازات قلا وزیس اول اللهك نعمتلرینه نته انکار ایدرسز
که عملکز کوز ضایع اتمیوب صقلیه احسانن سزدن منع ایلمیوب دشمنکز کوزنه
اوزرنه سزه یردم قله بو کلی نعمت سزه اندن حاصل اولا بس واجبدر که سز دخی اکا
شکر ایدب خدمتی یرینه کتوره سز و دخی بیوردیکه یا معشر الجن والانس ان
استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا لا
تنفذون الا بسلطان. فبای آلاء ربکما تکذبان یعنی حق تعالی
خطاب ایدب بیوردیکه ای جنیلر وای آدمیلر جماعتی اکر کوجکوز یترسه کم
المدن قجوب یرلرو کوکلر اطرافندن چقه سزکه سز المسزه ایرشمیه جقك
کدك اما چقوب کده مزسز هر قنده که وارورسز ملك وسلطنت انکدر الوم
ایرشور ابن عباس ایدر بو خطاب بولر قیامت کوننده اولسر شول وقتکه
کوکلر یارله فرشتلر هب اشغه انلر دنیانی حلقه کبی قبلیوب طورهلر که اول جمیع
خلقدن بریا لکز چوق اوله اولولق یوشیدن اول وقت انلره دنله کم یا جنیلر
ویا آدمیلر اکر کوجکوز یترسه که بو یرلرو کوکلر طرفندن چقوب کیدب
بزم عقابمزدن قوتلهسز چقك کیدك چقوب کیدب قورتلمزسز الا مکرکه
بر دلیل وبرهان کتوره سز انوکله قورتلسز بس اول پادشاه بو قیامت قورقو
لرندن بیان ایدب بلدردکی توبه ایدب انصافه کلوب انك قپوسنه دونمك
ایچوندر اول دخی اولو نعمتدر سز انك قنغی نعمتلرینه انکار ایدرسز و دخی
بیوردیکم فاذا انشقت السماء فکانت وردة کالدهان. فبای
آلاء ربکما تکذبان یعنی قچنکه اول قیامت کونی اولوب کوکلر یارلسه

انك

انك رنکی شول قزل رنکنه دونسه که آقلغه مایل اوله یه شول کولکون رنکی کبی اولسه که هوا
قزغون اولجق قزللغه مایل اولور هوا معتدل اولسه آقلغه مایل اولور بولت
اولوب صوق اولسه قره لغه مایل اولور فی الجمله هوا مختلف اولدقجه یعنی قیامت
کوننده دخی کوکلر یارلجق آدم اوغلنلرنك وجنیلرك کوزلری هیبتندن درلو درلو
رنکه مایل اولوب هر بقدقجه کوزلرینه بر درلو رنك کوره بس اول وقت یرلر متغیر
اوله هیبتندن و اولقورقولردن سزی قورتارمز الا الله قورتاریس سز انك قنغی
نعمتلرینه انکار ایدرسز که اول انك نعمتی اولمیه و دخی بیوردیکه فیومئذ لا یسئل
عن ذنبه انس ولا جان. فبای آلاء ربکما تکذبان یعنی قیامت کوننده
هیچ بر جنك و بر آدمینك کناهندن بویله صورلمیا که اشبو نی سنمی اشلدك
زیرا اول جمله اشلدوکی دفتر اولوب صابلمشدر یازلمشدر صورمغه حاجت دکل
سرزنش یوله صوررلر ای طیراق باشو که سنك اوتنمدن جرأت ایدب اشبو کناهلری
نته اشلدك و بعضلر دیدیلر کم سؤال اولنمیه جنیلردن و آدمیلردن کافرلرد
که علامتلرندن بللو اولورلر اما مؤمنلر عاصیلری جنیلردن و آدمیلردن سؤال
اولنه بس اول الله قیامت کوننده سؤال ایدب هر بریکوزه ثواب و درجات ویره اجماقد
سز انك نته نعمتنه انکار ایدرسز و انی بریلوب ایمان کتورمزسز و دخی بیوردیکه
یعرف المجرمون بسیماهم فیؤخذ بالنواصی والاقدام. فبای
آلاء ربکما تکذبان یعنی اول کافرلر قیامت کوننده یوزلری قراسندن و کوزلری
چقرندن معلوم اوله طاموخزینه دارلری حسابدن صکره طوتوب اللرن
اللرن بیونلرینه دمورلیلر اللرنی صاچن کتوروب انوکله بغلیلر ارد لرندن
شویله برطوب کبی اوللرکتوروب زبانیلری انلری اولحالله یوزلری اوزره جهنم
براغلر اکر سز اکا ایمان کتوروب مطیع اولماسز اول سزی بو عذابدن قورترد
سعادت روزی قلور بس بو نعمتك سز قنقسنه انکار ایدب ننن دکلدر دیرسز
و دخی بیوردیکه هذه جهنم التی یکذب بها المجرمون. یطوفون
بینها وبین حمیم آن. فبای آلاء ربکما تکذبان یعنی اول طامو
اهلی قچن جهنمه یقین کلسلر طاموخزینه دارلری انلره دیلرکم اشبو شول جهنمدر

سز بو نی بیلانلیوب انانمزدکوز پس انلری اول جهنمه قویلر انلر اول اودغد ایله قنی
اسی قینر صولر ارا سنده طواف ایده لر یعنی اوزرلرینه بر اجلق حوالة اولنه طعام
استیلر انلره زقوم کتوره لر که هر صلقومی برمنکر دیو باشنه بکزر انی اتلری بیدره لر
بوغزلرینه طوره آشغه کچمیه بوکز زیاده ایدب صو دیلیلر اول وقت قینر صو کتوره لر
بولر انی اچمکه اغزلرینه یقین کتوررسلر یوزلرینه یقین وارجق یوزلرینک اتلری
قوپوب انک ایچنه دوشه چونکه ایچلر اچلری قینایوب قارنلرینده نه وار ایسه طوغرانوب
اشغه دوکه اندن صکره اچلق واقع اوله کره جهیمه النلر کاه الحمد اندن طولندره
بو ریلر طواف ایده لر دیدوکی معنیسی بودر کم یعنی کاته حق تعالی بیوره دیکه یا جن انس
بن بو عقوبتلری سزه خبر ویردکم دخی نعمتدر که ایشدب اول کفرلردن یغلنا سز
ایمان وطاعت ایده یا پشه سز تا بو هلاک قیو سندن جقوب قورتلا سز
پس بنم نعمتلرمک قنقی برینه انکار ایدرسز چونکه حق تعالی بو سوره نک اولندن
تا بوکا دک بلالر دفع اتدکی نعمتلردن خبر ویردی بو کز باشلیوب بوندن تا اخره
دکن اول کناهلردن صاقنوب اللهدن قورقن قوللره نعمتلر اولشدردکن ذکر
ایدب بیوردی وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ یعنی هر کیم بر معصیت اشلمکه قصد ایتسه دخی اول قیامت
کوننده کی حسابلری اکسه اول الله قتنده طوردب صورلجق وقتی خاطرینه براغوب
قورقسه دخی اول معصیتی ترک ایتسه آخرتده حق تعالی اکا اکی جنت ویرر
پس اول اللهکم عملکزه عوضنزه اجماق ویره اجرکوز ضایع قلمیه انک نعمتلرینه
نه انکار ایدرسز ودخی اول اکی جنتک صفتن بیان ایدب بیوردی
ذَوَاتَا أَفْنَانٍ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ یعنی اول اکی بوستان
اچنده انواع بوداقلر وار که هر برنده انواع یمشلر وار انجلرینک طاللری
بر بونه کچمشدر یمشلری درلو درلودر بر بیرینه قرشمشدر پس اول سزه بو احتکر
وعده قلن اللهک قنقی نعمتنه انکار ایدرسز ودخی بیوردیکه فِيهِمَا عَيْنَانِ
تَجْرِيَانِ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ یعنی اول اکی بوستان ایچنده اکی
ازمق دخی وار روان اولوب اقرلر شول صودنکه نه دادی تغییر اولور

طورمغله نه قوقوسی اول ارمقلری سزه تفرج ایچون وزیاده نعمت اولمایچون
یرتدی سزانک نعمتنه نته انکار ایدرسز وانی بولمزسز ودخی بیوردی فِيهِمَا مِنْ كُلِّ
فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ یعنی اول اکی بوستان
اچنده هر یمشدن اکی درلو یمش وار بری طتلو بری آکشی زیرا طبیعت دنیاده
اکا دخی اوکرنمشدر البتده ارزو ایدر نفسلر ذوقلدغی خودهب اندن اولسه کرک
بعضلر دیدیلر هر یمشدن اکی درلو اولدیکم یا شیمدی هم قورسی تنکم دنیاده اولور
پس اول اللهکم سزه بونک کبی انواع یمشلر یراتب راحتلق وکوکللر شاد اولجق
نسنلر بر قلیو ویره سزانک نعمتنه نته انکار ایدرسز ودخی بیوردیکه مُتَّكِئِينَ
عَلَى فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ یعنی اول اجماق بوستانلرنک اچنده تختلرده دوشکلر اوزرنده
تکیه لنوب تنعم قلالر شونک کبی دوشکلرکم استرلری یشل استبرقدن
اولا استری بویله اولجق قیاس ایت کم یوزی نه اوله ابن عباسه صوردیلر کم
استری استبرق اولا یوزی ندن اولا ابن عباس دیدیکم یوزی شول نسنه دندر کم
حق تعالی خبر ویردی کوزلر انی کورمش دکل قولقلر اشتمش دکل کوکللردن کچمش
دکل ودخی یمشلره دیرمک قولای در اوری طورورکن صونرسه الی ایرر واونورکن
دخی صونرسه ایرر وتکیه لنوب طوررکن صونرسه دخی ایرر هیچ زحمت اولمز
پس اول اللهکم سزه بونک پادشاهه تختلر وبویجه دوشکلر یردی ویردی سز
انک وحدانیتنه نته انکار ایدرسز واکا مطیع اولمزسز ودخی بیوردیکه فِيهِنَّ
قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ یعنی اول اجماق اچنده شول خاتونلر وار که ارنلرینه قانعلردر
ارنلرندن غیری کمسیه کوز قالدروب بقمزلر وارزو دخی اتمزلر هیچ اول ارنلرندن
غیری جنیلردن وادمیلردن انلره ال دکورمش دکل چون اولسزه انک کبی مطیع
اولجق خاتونلر یرتدیکم سزه ایروغه نظرلری یوق سزانک نعمتنه نته انکار
ایدرسز اندن اول خاتونلری وصف ایدب بیوردی كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ
وَالْمَرْجَانُ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ یعنی اول اجماق خاتونلرینک

یوزلرینک اقلغی شول مرجان کبیدر و یکاقلرینک قزللغی وصفالغی یاقوت کبیدر
حق تعالی انلری بو حال اوزره برتمشدر باقجق کوزلر کوزاندن لذت الور اول
اللهک وحدانیتینه نته انکار ایدرسز ودخی بیوردیکه هل جزاء الاحسان
الا الاحسان فبای الاء ربکما تکذبان یعنی دکلدر اول کلمهٔ توحیدک
عوضی که ایدرسن لا اله الا الله الا اجماقدر و دخی و دخی دنیاده قلدغک
خیرلرک واحسانلرک دکلدر عوضی الا اولدر که الله تعالی اخرتده احسانلر ایلیه
کم سن کندو احسانک اونده سن ودخی اللهدن قورقوب معصیتلری ترک ایدنلرک
عوضی دکلدر الا اشبو ایتلرده ذکر اولنانلردر اما سزک احسانکز مقابله سنده
اجماقلر وبوستانلر وحوریلر قلدوغی نعمتلری بیان قلدی تا کم احسانکز ارتوب کندو
زیاده ثواب طلب ایده سز پس بو نعمتلرک قنقسنه انکار ایدرسز ودخی بیوردی
ومن دونهما جنتان ۰ فبای الاء ربکما تکذبان اول اللهدن
قورقدلر ایچون اولکی اجماقدن غیری اکی اجماق دخی وارکه اول اکی اولکی بری
جنت نعیمدر وبری جنت عدندر وبو اکی دخی بری جنت فردوس وبری
جنت ماوادر پس الله تعالی کندودن قورقنلره بونلری احمقلر ویردی زیاده
کرامتلر ارزانی قلدی سز انک فضلنه وکرمینه نته انکار ایدرسز اندن اول
صوکره غی جنتلری دخی وصف ایدب بیوردی مدهامتان ۰ فبای الاء
ربکما تکذبان یعنی اول اکی جنتک یشللغی شول قدردرکه قیولقدن قرلغه
مایلدر بو نعمتی ذکر ایلدی انوکچونکه بو خضرواته نظر اتمکله کوزک نورن
وصفاسن ارتورر پس سز انک نعمتلرینه نته انکار ایدرسز و انکار انانمزسز
ودخی بیوردیکه فیهما عینان نضاختان ۰ فبای الاء ربکما
تکذبان یعنی اول اکی جنت اچنده دخی اکی بیکارلر واردرکه چقدوغی یردن
طلو طلو قیبر چقر هیچ اکسلمز دوکنمز ازمقلر یرادنک نعمتنه نته انکار
ایدرسز ودخی بیوردیکیم فیهما فاکهة ونخل ورمان ۰ فبای الاء
ربکما تکذبان یعنی اول اکی صکره غی جنتلرده درلو درلو یمشلر وار
دخی خرمایله انار وار هر قنقی اغاج دینه که واره سز انک النده انواع الوان

کندو

یمشلروار

یمشلروار صورتده شکلده برابر اما لذتده بر بربه بکزمز و دخی فاکهه دیوجک خرمایله
اناری صکره ذکر اولندوغنک فایده سی نیدی زیرا انلرده فاکهه دیر اما انلری تخصیصله
اکدوغی فضیلتنه دلالت قلور کم دوکلی یمشلردن افضل اولدر بری خود بولر غدا اولور
طعامدن صایلور انوکچون یمشدن صکره ذکر اولندی پس سز بونلر کبی نعمتلر
یرادن خالقک قنقی نعمتنه انکار ایدرسز ودخی بیوردیکیم فیهن خیرات
حسان ۰ فبای الاء ربکما تکذبان یعنی اول جنتلرک ایچنده حوریلر وار
که خلقلری خیرلودر بر دلملقلری دخی کرکلودر هیچ بر بر نه خلقله موصوف دکللر
ودخی انلرک کی حسنی ادناسی بو دنیا اهلنک کی حسنی اعلاسندن بیک کز یکدر
پس بونلرک کبی حسنی وخلقی خوب خاتونلر یرادنک سن سز قنقی نعمتنه انکار ایدرسز
ودخی بیوردیکیم حور مقصورات فی الخیام ۰ فبای الاء ربکما تکذبان
یعنی اول حسنلری وخلقلری خوب خاتونلر قصر اولنمشلردر انلر ایچون بر دانه
انجودن چادرلر ایچنده اول چادرلرک کیکلکی بر فرسخ بر در درت بیک
قپوسی واردر قتلو التوندن بو نعمتلری یرادنک سز قنقی نعمتنه انکار ایدرسز
ودخی بیوردیکیم لم یطمثهن انس قبلهم ولا جان ۰ فبای الاء ربکما
تکذبان یعنی شونک کبی خاتونلر کم هیچ ارنلردن اول انلرک کمسنک
الی ایرمش دکل نه جنیلردن نه ادمیلردن متکئین علی رفرف خضر
وعبقری حسان ۰ فبای الاء ربکما تکذبان یعنی اول جنت اهلی
تنعم قلالر تکیه لنوب بیشل دوشکلر اوزرنده که تختلر اوزرنده دوشنمشدر
انواع رنکلرله منقشدر که قدرتیله وجوده کلمش مخلوق دکل منقشی باقجق کوزلر الور
ای جنیلر وای ادمیلر بو نعمتلر کم ذکر اولندی کمی بلالر دفع اتمک نعمتی کمی راحتلر
ایرشدرمک نعمتی کم اول پادشاه سزک ایچون یرادلدی سز انک قنقی نعمتنه کافر اولور
انکار ایدر ایدرسز که دیه سز بو نعمت نره اندن دکل بو سوز خود محال وباطلدر پس
حق تعالینک بو نعمتلرنک قدرن بلوک انک شکرن یرینه کتورمک سعیندن
اولک که اکی جهانده بلالردن خلاص اولوب ابدی راحتنه اولشه سز ودخی
بیوردیکیم تبارک اسم ربک ذی الجلال والاکرام ۰

یعنی بو نعمتلری یرادن پادشاه اولودر بوجه در عظمت اِستیدر دخی کرمیدر قوللرنه کرم
قلور صوچلرن بغشلرتچن صدقله اخلاصله اندن یکادونلر و قورقوا و[اندن] زره
اوللر شقاوت اِیلرن که کناهدر الذن صالحدین لر سعادت ایلرنه یا پیشلرکه
که خیر عمللر اشلیوب الله تعالی حضرتن کندولودن راضی قلمقدر

سورة الواقعة مكية وهي تسعون وسبع آيات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ • لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ • خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ •
یعنی حق تعالی کاته بیورر که اول بزم نعمتلرمزه کم ذکر ایلدك اکر شکرن یرنه کتورمکه
سعی ایتمیوب کفران نعمت اولورلرسه بز اولودن انتقام ایدرز چونکه اول
واقع اولجی واقع اوله قیامت قوپه قیامته واقعه ددی اول صورا وازیله واقع
اولدوغیچون زیرا اول بر آواز درار اقدغی دخی اشبدر یقین دغی دخی اشیدر
شونك کبی قیامت که انك قوپمقلغنده خلاف وشبهه یوقدر وقوپدوغی وقت
دخی صفتی بودر که نجه قومی اول عمللریله وایو خلقلریله اجماغك یوقرو اعلاسنه
چیقره ونجهلرك کرامت وعزتن ارتوروب یقیبن لغنی زیاده ایدب بوجه مرتبیه
ایرشدره ونجهلرك ذلت وحقارت برله اراقلغن ارتوروب جهنم درکه لرنه
دوشره نجهلری بکلکدن وسلطانلقدن اشغه براغوب حور وحقیر قله نجه
درویشلری یوجلدب پادشاه وسلطانلق قله منکرلری متکبرلری قهر ایدوب
نجه ضعیفلری اولورتبیه ایرشدره عزیز قله ودخی بیوردی إِذَا رُجَّتِ
الْأَرْضُ رَجًّا • وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا • فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا • وَكُنْتُمْ
أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً یعنی بو واقعلر شول وقت اوله که یرلر قتی حرکته کلوب
ساکن اولمیه شولقدر چلقنه کم اچنده نه وارسه هپ طشره بره ودخی طاغلر
یرندن قوپوب شول آت طپنغندن قوپن توز کبی هوایه کوترلوب
بلورسز اولا اول وقت سزك کلیکز اوچ بولك اولاسز اکی بولك اجماغه
کیروب بربلو کلکز طاموبه کیره اول اکی بولکدن بری سابقلر اولا کم انلر
مقرب اوللر وبر بولوکی اصحاب یمین اوللر و اول بولك که طاموبه کیرهلر

انلر

انلر اصحاب شمال اوللر نتکم حق تعالی بیوردی وَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ
الْمَيْمَنَةِ • وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ • وَالسَّابِقُونَ
السَّابِقُونَ • أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ • فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ یعنی حق تعالی اول
طایفه لرك مرتبلرن بلدرمك ایچون رسول حضرتنه بیوردیکه یا محمد سن بلورمسن که تنبیه ایدیجی
اول اصحاب یمنتك مرتبلری نه در انلر اول قومدر کم یتلری صاغ اللرینه
ویرلیسر انلره اول خیر و برکاتلر حاصل اولسر ودخی یا محمد سن بلورمسنکه
اول اصحاب مشأمتك مرتبلری دخی نه اولیسر انلر اول طایفه در کم بتیلری
صول اللرنه ویرلیسر انلر اولوشرلره وعذابلره اوغرایوب عذابلره کرفتار
اولسرلر ودخی اصحاب یمین اولدر که آدم ذرتیندن حق تعالی عهد ومیثاق
الدوغی وقت آدمك صاغ یاننه طوروب الکهك معبودلغنه وکندولرك
قوللغنه اقرار ایلدلر دنیایه کلوب اول اقرارلرن برنه کتوردلر قوللقلرنه
دورشوب ادا ایلدلر عاقبت قیامت کوننده عرشك صاغ یاننده طوربا جماق
بولن طوتلر ودخی اول اصحاب شمال انلردر که اول عهد ومیثاق وقتنده آدمك
صول یاننه طوروب اللهك معبودلغنه وکندولرك قوللغنه انکار قلدلر
ودنیایه دخی کلوب همان اول انکارلری اوزره محکم طوروب دونمدلر عاقبت
قیامتده دخی عرشك صول یاننده طوروب طامو یولن طوتسرلر ودخی سابقلر انلردر
که ایمانه کلمکه ابودلر وطاعتلری برنه کتورمکه وغزایه واروب دین دشمنلریله
محاربه قلمقه اوکوندلر پس یارن اجماغه کیرمکه دخی اولرا وکوردلر چونکه حق
تعالی بو اوچ طایفه ذکر ایلدیکه ترغیب وترهیب ایچون بونلرك مقاملرن
اشیدنلرك اچنده شوق ورغبت قوپوب انك اسبابلرنه یا پیشلر اوله ولتی
کندولرم دخی حاصل ایدرلر واول بر قومك حاللرن اشدوب اچلرندن قورقو
وندامت قوپوب انك اسبابلرن الدن براغوب ترك [ایسر] وسلامت یولن چقلر
اولا تعظیم ایچون اول سابقلر مقامندن خبر ویروب بیوردیکه فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ
ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ • وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ یعنی اول ایمانه وطاعته اوکرند جلر
جنات عدنده تنعم قلسرلر اما بولر بو امتك اوکلیلرنده چوق اولسرلر

اصحاب کبی تابعین کبی وتبع تابعین کبی واخرینه ازاولسه فتنه وفساد چوغلغو
خلقك بونلری اللهدن دینایه دونر ومحبت دنیا غالب اولوب طاعت وعبادت
محبتی ازاوله اما بعضلر دمشلردر کم بوسابقلر الوروکی امتدن چوق اوله و بو
اخر امتدن ازاولا اول اولجون امتلر درچوق اولان ازاولان بو امتدر بو روا بندن
اول اولکی روایت صحیحرقدر زیرا رسول علیه السلام بیورمشدر کم بو اکی بولك که
اولکیلردن چوق واخرکیلردن ازاولا بولر اکسیدی خمینم امتمدن اولسه در ودخی
بیوردیکه جمیع ادم اوغلنی بوزیکرمی صف اولسه لر سکسن صفی بنم امتمدن اولالر
بو حدیث دلالت قلور کم اولکی روایت بکرکدر صکره عیدن بو کرحا للرن
بیان ایدوب بیوردیکه علی سرر موضونة • متکئین علیها متقابلین •
یطوف علیهم ولدان مخلدون • باکواب واباریق وکاس
من معین • لا یصدعون عنها ولا ینزفون یعنی سابقلر اجماقده دولتلر
یا قوتدن والتوندن دوقنمش تختلر اوزرنه کرکلو تنعم ایدجی اوللر بو حاللر
که بوی بونه قرشو اوللر بربرینه زیارت قللر ودخی بربرینه ارددن کورمیه و
دخی انلره خدمت قلوب قرشو طوله اول اجماق ولدانلری انده مخلدلردر دوکلی
دوکلی برباش اوزرنه در تغیر اولمزلر زیرا بقا ایچون یرادلن لابد تغیر اولمیه
اکر اولسه زیان ونقصان اولا بعضلر دیرلر کم اول خدمت قلن ولدانلر کافرلرك
معصوم کیدن اوغلنجقلریدرکه اولردن ایمان وطاعت بولنمدیکه ثواب استی
اوللر و بعضلر دمشلرکم مؤمنلرك معصوم کیدن اوغلنلریدر حسنا تلری یکی
یوقکه مرتبه بوللر کناهلری یوقکه معاقب اوللر بس جنتده خدمتکار اوللر امدی
ولدانك خدمتلری بودرکم بعضسنك اللرنده کومشدن اغزی دکرمی قولپسز
مشربلر اولا که اکا اکواب دیرلر و بعضسنك النده اغزی طار دوق قولپلو
یردا قلر اوله اکا اباریق دیرلر و بعضسنك اللرنده قدحلر اوله معین
ازمغی شراییدن که طلو اکا خمر بیضا دیرلر اخرته انده اچنلرك باشلری
اغرمز وعقللری کتمز وایچوب دوکتمز بلکه اچدکجه عقلی ارتوردر
وبوز قوت ویرد ویکه اشتها سی ارتر ودخی حق تعالی بیوردیکه

وفاکهه

وفاکهة مما یتخیرون • ولحم طیر مما یشتهون ودخی سابقلره
ویرلن اول انواع یمشلردنکه انلر ارزو ایدوب اختیار ایدرلر ودخی قوشلر اتندن
که ارزو ایدرلرسه بو بیان یمخنی یرخود اکسی بله بو اراده حق تعالی یمشی اتدن
اوك ذکر ایلدی اکا دلالت قلور کم طعام اهله یمش صفره ده جمع اولسه اول
یمشی ییلر اندن طعامی ییلر ودخی بیوردیکه وحور عین • کامثال اللؤلؤ
المکنون • جزاء بما کانوا یعملون اول سابقلره حوریلر ودخی
ویرلر که غایت اقدر شول اتلمشی بنبه کبی الك نه یره یا پشسه نازکلکندن
باتر وکوزلری سرملو کرکلو صدفدن چقمش انجویه بکزر که هنوز اکا الدکمامش
اوله بو کلی اجماقده نعمتلر وکرامتلره سبب اول دنیا ده ایشلدکلری عمللرك عوضدر
حق تعالی بو ایتده شول عمل ایشلمدن اجماغی امتلرینه تنبیه قلدیکه اولصانکوز سزك
هبا طلدر سعی ایتمیجه مقصود حاصل اولمز حکایتده کلور کم ابراهیم ادهم
بر کز حمامه کرمك استدی اول حمامجی اکا دیدیکه یا درویش بولك وار سه کر یوغسه
کرمه ابراهیم انی اشدوب اوتوردی اغلدی اول حمامجی کرو دیدیکه یا درویش طور کر بول
کوکمز یجون اغلرسن ابراهیم دیدیکه ای قرنداشم بن انونکیجون اغلرم که حمامه کرمکه قومدك اندن
اوترو اغلرمکه سن برشیطان اوننده حقسز کرمکه قومدك بس اول رحمان اوننده عملسز کرمکه
نته قویلر ای عزیز زنهار عمل قوماشن سن بونی جوغلدی کور که یارین انده انو کله غنا
بولوب دولت حاصل ایدسن ودخی بیوردیکم لا یسمعون فیها لغوا ولا
تاثیما الا قیلا سلاما سلاما یعنی اجماق اهلی اول مجلسلرنده فحش وبوش
باطل سوزلر اشیتمیلر وکناه اولجق سوزلر دکلنمیه ودخی سویلمیلر واول
اچدکلرینه انلره کناه دخی اولمیه دللرنده سوزلری بربرینه سلام اولا وحق تعالی
فرشتلر کوندروب هدیه یله انلره سلام ایدرلر که انلره دایم دوکلی نسنلردن
سلامتلك اوله چونکه حق تعالی اول سابقلر مقامن وانلرك احوالن بیان ایتدی
بو کز اصحاب یمین مقامن ذکر ایدوب بیوردیکه واصحاب الیمین ما اصحاب
الیمین • فی سدر مخضود • وطلح منضود • وظل ممدود • وماء مسکوب •
وفاکهة کثیرة • لا مقطوعة ولا ممنوعة • وفرش مرفوعة •

یعنی یا محمد سن نه بلورسن که نه اولا اصحاب یمیند نه کرامتلو و نه خیرلو بو قلدق اندن
صکره دیدیکه اول یمین اهلی اجمقدن سدره اغجلری ارسنده انلر یمشلرندن برلو سدر
دیو بر اغاجه دیرلرکه انك دیکنی وارو هم یمشی واردر بر اجنده یتنمادا اولجنت
سدرنك یمشنه بکزمز و دخی طلح یمشلرندن برلو که منضود در یعنی بورتلو که یربر
اوزرنه یوه اقلرده بنمشدر انجره بکزر و دخی اینلمز کتمز اوزق کولکه اچنده تنعم
وتنزه قیلورلر ابو سلمه روایت قیلور ابو هریره دن که ایدر اوجماقده بر اغاج وار
کم اتلو کشی سکردیب یوز ییلده کولکه سندن چقمیه ودخی اقجی صوارمقلری وار
که عرش التندن کلور سددن اقیا لدن طتلو تفوسی مسکه بکزر و دخی هر درلو اینجه
یمشدن بیلر شویله که حتی یوق هیچ برو قته و قتی کچوب دوکنمز بو دنیا یمشلرنلین
جمیع وقتده اکسلمز بولنور بو یمشلر ممنوع دخی دکل یعنی ایلد دکل که صونوب
الی ایریبه یه او لاغوسی اولا کرلمیه بلکه بوجه بداغنه او تورر کن دخی صو نسك
اکول اکول کلور ودخی بوجه دو شکلرکه بری بری اوزرنه دوشمشدر رسول
علیه السلام بیوردیکه اگر بو قره سنده بر دوشك اوجوب اشغه دوشسه نتمش
ییلده انجق یره انر اما بو بوجه لکله تجی مؤمن اکا چقمق دلسه اولد دو شکلر حق
تعالی قدرتی برله شول دوه چوکر کبی الکلور مؤمن چیقجق کرو قالقر هیچ اول
مؤمن اولنه انکه چقمغه زحمت اولمز ودخی بیوردیکه انا انشاناهن
انشاء فجعلناهن ابکارا ۰ عربا اترابا ۰ لاصحاب الیمین ۰
یعنی تحقیق بز یرتدق اجمق قزلرنی دنیاده خیر عمللو کلن خاتونلری کلسنی بکر قلدق اجمق قزلرنی
ارنلرینه سوجی قلدق انلردن غیریه بقمزلر و یاشلری و بویلری دخی برابر اوله
وتزاوج یاشنده و بویلری التمش ارشون ادم پیغمبر بویی دکلو اما اول
اجمقده برادلو حورلیردن صالح عمللو ارن خاتونلرک حسنی جمالی دخی
کرکلو ولا زیرا بولر عمللو ارلو اول عمل نوری بولرک حسننی زیاده قلوب
منور قلدی ام سلمه رسولدن علیه السلام بو ایتی معنسن صوروب دیدیکه
یا رسول حق تعالی بو بکر و ارنلرینه سوجی بر تدغی کملردر رسول علیه السلام
بیوردیکه یا ام سلمه انلر شول دنیاده اکی بو کلوب باشی اغرمش کوزلری یوزی

کتمش

کتمش چیقلو قریلر درکا هدن صقنوب خیر عمللر اشلدلر انو کلد اخرتنه
کندلرو شونك کبی حاله کلدکدن صکره کیرو حق تعالی اکا بونك کبی حسن
ویرد یکنا ولوب فوه جق صاچلو کوزلری سرملو اوکرنلرك یوزلری بدر
اولمش ای کبی اخرکرنلرك یوزلری یلدز یجی یلدز کبی اری بقنجق یوزنی حلالتك
یوزنده کوره شول اینیه بقر کبی عورت دخی اری یوزنده بقسه صورتنی انده
کوره النه بقرسه دخی انجلین الکنه بقرسه دخی انجلین هراعضالری ایله
منور اینیه بکزر و انلرده توکرمك و سمکرمك و حاجته وارمق یوقدر بو
کرامتلر بو سعادتلو کلی اصحاب یمین ایجوندر که اوقلدن اخرتنه اشلرن صاغ
ایدب کرکلو عمللر اشلدلر ودخی بیوردیکه ثلة من الاولین وثلة من الاخرین
یعنی بو اصحاب یمین بو امتك اولنده دخی چوغدی اخرنده دخی چوق اولیسر
ودخی بوندن صکره اوجنجی طایفه کم طامو اهلدر انی بیان ایدب بیوردی
واصحاب الشمال ما اصحاب الشمال ۰ فی سموم وحمیم ۰ وظل من
یحموم ۰ لا بارد ولا کریم ۰ یا محمد یعنی سن بلمز سنکه بو شمال اهلنه نه خود لقلر
ونه شرلر واقع اولسر بولر طامودہ سموم ایجنده در یعنی عذابلر اچنده که
صوفلغی یوزلری اتلرن طوغرر و بدنلری اتلرن اردر هلاك ایدر دخی اوله
حمیم اچنده در که قتی قینز صولردر بر قطره سی اچنلرك بورکن طوغریوب طشره
دوکر و دخی اسی بخارلر و تو تنلر اچنده کم قبقرم بورمشدر ایجك صولری
صومش دکلکه انی ایجوب اول اسیلردن برز راحت اولالر بلکه اچدکجه عذابلری
ارتر و کو بنکلری ارتر و ذنوب و راحق یرلری دخی بر کریم و خوش یر دکلدر
که انده وار مغله برز عذابلری بینیله یه قورتولمامدی بولر بو عذابه مستحق
اولدقلری اندن اوترودر کم بیوردی انهم کانوا قبل ذلك مترفین
وکانوا یصرون علی الحنث العظیم یعنی بولر دنیاده مالارینه مغرور
اولوب تکبر لك ایدرلردی بو اولو معصیت اوزره دایم اولورلردی
بو ارادہ کناهی حنث دیو ذکر ایلدی زیرا انلر اولمش کلوله انده ایجوب
دیرلر دیکه اولنی کیرو تکوی قوبیرمز بونك اوزره محکم طوروب دونمزلردی

وكانوا يقولون أئذا متنا وكنا ترابا وعظاما أئنا لمبعوثون
أو آباؤنا الأولون ودخي اولشركلر بله ديرلرديكه اشبو اولدكمزدن صكره
وايتمزچوردكدن صكره كرو ديرلوب آدمي اولسرزيا اولبزدن اول آتالرومز چن
آتلمز طپراق اولوب كتدكدن صكره كرو ديرلوب صورتمى بولسرز بو اول مغلق
اكن امكان بعيددر ديرلردي الله قدرتنه انكار ايدرلردي پس حق تعالى
بيوردبكه قل ان الأولين والآخرين لمجموعون الى ميقات يوم معلوم
ثم انكم أيها الضالون المكذبون لآكلون من شجر
من زقوم فمالئون منها البطون يعني اى يا محمد بو رسنتي اولسرزدن
الوكچق آنتلر دخي واخركه امت كه سز كلكز دخي البته اول معلوم كونكه
قيامت كوننداني جمع اولسكوتركك اندن سز اى كمراهلر آخرت بلا نجيلرسز
الله تعالى غرتني حقيچون اول زقوم آغاجنك يمشلرندن ييسرسز اناك صلقملري
قرنكوزه طويطلو اولسرا يچو كوزى طوغرا يبسير درانك اوزرنه بوكز قينر
صولر اچسرسز شول صوصامش دوه لركبي ايچوب قنميلر به خود شول بو مشق
قصال بورلركبي كه كون طوقنوب غايت قزمش اولكه صوصلي ويره لر بخه كه
اول صويه قانمز سز دخي شويله اولسرسز نتكم بيوردي فشاربون عليه
من الحميم • فشاربون شرب الهيم • هذا نزلهم يوم الدين •
نحن خلقناكم فلولا تصدقون يعني اول زقوم اوزره اول
قينر صودن اجلر شول صوصمش دوه كبي كم ايچوب قنميه اشبو زقومي
ييوب قينر صولر ايچمك واول اود ايچنده اغولو يلانلر وعقربلر صوقمق
كلسي اول حساب كوننده بولرك جزالريدر اندن اونوكم بولري بوغكه
يرادب وارقلدق كتدولر دخي بلوررلركه هيچ نسنه دكلكن وجوده كتوردك
بو عجيدركه بولر انكار ايدب بنوى كرچك لمزلر پس لايقدركه بو ابدى عذابه
قللر بوندن صكره بوكز اول كندونك عجايب صنعلرندن خبر ويردي كه عبرت
الوب انصافه كلالر انك برلكنه اقرار ايدب انكاري ترك ايدهلر بيوردبكم
أفرأيتم ما تمنون • أأنتم تخلقونه أم نحن الخالقون •

کوینددب م

نحن قدرنا بينكم الموت وما نحن بمسبوقين • على أن نبدل
أمثالكم وننشئكم في ما لا تعلمون • ولقد علمتم النشأة
الأولى فلولا تذكرون يعني خبر ويرك بكا كم شول نطفه يي كه سزلرك
صلبكوزدن چقوب انا رحمنه دوشراول نطفه اول قركون طاريرده قانه دوندب
قاني اتده دوندب واول اتي شكله كتوروب صورت كيدرب وانك اچنده سكلر
وطمرلر واولوكچي ينده كشلر دوزن واندن صكره كيمي ازكلك كيمي دشي يرادب
وجوده كتورن سزميسز بوقسه بز ميوز بلكه سز كره انلركه خالقي بزز وبو بر تمعد
صكره سزلرك آرادكوزده هر بركوزه اجل برلداولم تقدير ايدن دخي بزز بعضكز
پير اولوراندن كيدر وبز عاجز دكلزكه اكردلسه وز سزي هلاك ايدب سزلرك
مثلكز برخلق دخي كتوررزدك كه سزدن يكرك اوله الله مطيع اولجلر اولله
وبوندن صكره دخي عاجز دكلزكه سزلرك صورتكزي برشكل اوزره دخي يراده وز
كه سزلرك اندن خبركوز اولميه به ميمون به طكز صورتنده واكا دخي عاجز دكلز
كه اولدكدن صكره كرو حلر كوزي يدنلر كوزه دوندرب دري قيلاوز شول
اول يرادلما غكوزي تحقيق بلورسزكه اندن كما نكز بوقدر اول آنالركوزك
قرني اچنده سزي يرادب بخه صورت ويروب كتوررز شول حالكوزه بقوب
نته بر عبرت آلوب اوكوتلنمزسز كيرو قو يمقلغه انكار ايدرسز هيچ بر آثر كوز
يوغكن يرتمغه قادراولان صكره يرتمغه قادر اولور دكلدر أفرأيتم
ما تحرثون • أأنتم تزرعونه أم نحن الزارعون • لو نشاء
لجعلناه حطاما فظلتم تفكهون • إنا لمغرمون بل نحن
محرومون يعني نه اولدى سزم كه شول اكدكلز اكندن بر عبرت الوب اوكوتلنمز
سز بكا بر خبر ويرك كه شول يره ايكنه صاچوب طپراغله اورتدكز تخملر بكوزي
بردن بتورن الله در كه سزي دخي اولابرتندي اكر بز دلسوزاني اول بيشلغله
تازه لنوب بتدكدن صكره كرو قوردب هلاك ايدروز اكا دخي قادرز تا شويله
قلاوزكه پشيمان اولوب تعجبلر قلاسز كه بويله تازه يكن نته بويله قوريوب صرردي
ديه سز بز بيچاره قالوب معذب اولدق اكنمز قوريوب كتدى بلكه بز محروملردن اولدق

بوا كتمزك منفعتنى بردن فوت اولدى بزهلاك اولسرز نته بو تكله اوكوتلنوب
عبرت المزسز ودخى بيورديكم افرأيتم الماء الذى تشربون . ءانتم انزلتموه
من المزن ام نحن المنزلون . لو نشاء جعلناه اجاجا فلولا تشكرون
ودخى خبرويرك بكاكم شول طتلوصولركم اچرسز واكلركوز صوارسز انى اول
بولتلردن بره اندرن بزز سز دكلسز اكر دلسه وز اول صويى دخى طوزلو واچى قلو ور
شويلكم براچم صواچمكه قدر تكز يتميه ايدى اكا دخى قادرز پس نه اولدى سزه اول
بونك كبى طتلوصولر اچورن پادشاهه شكر ايدوب انك وحدانيتنه اقرار قلمزسز
ودخى بيورديكه افرأيتم النار التى تورون . ءانتم انشأتم شجرتها
ام نحن المنشؤن . نحن جعلناها تذكرة ومتاعا للمقوين .
ودخى خبرويرك بكاكم شول اودكم انجقدن چقوب يقرسز انك اغاجن سزمى
برتدكوز كه بربونه چاقجق اودچقر دخى يقارسز بلكه اول اغاجى واول اغاج
راچندكى اودى دخى براد ن بزز خلق منفعتيچون بسربزانى چقماق ايچون برتدق
انك اچن اودكزلدك وانى كرك اولجق وقت بحه چقوب اودچقاجقن
سزه بلدردك بونى سزه براوكوت اولماغچون برتدق كه اول اوددن اول
اخرت اودنى اكوب عبرت الاسز اول انكارلركوزى ترك ايدسز ودخى برانى
متقيرلن يعنى مسافرلن وابسزيرلره وانفع اولنلره كه ايل وكوى اولميه لركه
اودالالر ازقلرى دخى دوكمش اولا فى الحال اول اغاجى بربرنه چقوب اود
يقوب ازق بشرمكه الت يردى ويردك تاكه بو نشنلو بافوب برعبرت الوب
اوكوتلنلر اول انكارى قويوب اقراره كللر ودخى بيورديكه فسبح باسم
ربك العظيم يعنى يا محمد سن اول ربكك اولواد لرن دلوكه
كتوروب انى ذكر ايلكل ونماز قلغل كم سكا بونك كبى كرامتلر روزى قيلوب
سنى كند ومقربى قلدى بولرك انكارلرنه ملول اولمه ودخى بيورديكم
فلا اقسم بمواقع النجوم . وانه لقسم لو تعلمون عظيم .
انه لقرآن كريم . فى كتاب مكنون . لا يمسه الا المطهرون
تنزيل من رب العالمين يعنى بوكافرلركه قرآنه انكار ايدوب

ديرلركه

ديرلركه بو محمدك دوزمه سوزيدر سوبلر دوزد اول ايله دكلدركم ديرلوبن انده
اچين اول قرآنه كم ايت ايت اندرلدى اكر ايما نلرى كورچكلرسه بدرستى برّاول
قرآنه انده اجد كمتركى اولو اندردر اكا انده چارز اول قرآن كم محمد سزك اوزد كوزه اوقور
اول قرآن كريمدر لوح محفوظده مسطوردر مكنوندر كه بردن غيرى كمسنك اكا اطلاعى
يوقدر طونمز انى الا فرشتلركم كناهدن اريدر ودخى اوقمز اول قرآنى طونمز اول مصحفى الا
انلركم اريلردر عبد الله بن ابى بكر روايت قلورلكم رسول الله بنى يزدى انك اچنده
بونى دخى يله يزديكم طوتميالر قرآنى الا اريلق اوزرنه عبد الله بن يزيد ايدر وقلرده
بر وقت بز سلمان قتنده اوتوردق چقوب قضاء حاجت قلدى كرو كلدى بز اكا
ددك كه يا ابا عبد الله اوله كه قرآندن سكا نسته صورواوز بحون ايدست المدك
سلمان ديدكه اول الوب طونمز اخى ابدست سز طوتمقدن منع اولنمدى اوقمقدن
منع اولنمدى بشليوبنه بردن دخى لرسونا وقودى پس بوندن معلوم اولديكم
ابدستسز كشى قرآن اوقمق درست اما صحاك مصحف طوتمق درستدكل اما جنب
اولنلره اوقمق روادر طوتمق مكركه دعانيتنه اوقيه شول ايتلوى كه دعا
ايتلريدر قرآن اوقمق نيتنه اوقميه ودخى بيورديكه اول قرآن محمد اندرلدى
اول عالملرك ربندن كه جميعنى بردن ورزق ويرن اولدر اول كمسه دوزمسى
دكلدر ومخلوق كلامى دكلدر ودخى بيورديكم افبهذا الحديث انتم مدهنون
وتجعلون رزقكم انكم تكذبون يعنى اى كافرلر اشبو
قرآنه دخى اتحادمى ايدرسز يلانلوسز وبن سزه رزق ايدوب ويردكم نعمتلره شكر
شكر ايدسز سز يلانلو سز بن يغمورلر ياغدرب اكنلركوزى صواردم بكا
شكر ايدب دمزسز كه الحمد لله اول دتموز بزه يغمولر ياغدردى بلكه اعتقاد ايدب
انى يلدزه نسبت ايدب ديرسز بونى بزه فلان يلدز ياغدردى زيرا دايم تجربه
اولنمشدر كه اول يلدز فلان بردن طوغجق يغمور يغر بو ايتده حق تعالى
بوكا تنبيه قلديكه كشى بر مخلوقى الهك قدرتنه تعلق اولان نسنلره اوز تنق
قتوب ديميه كم اودكلسه بويله اولمزدى بو حطادر شركدر مكر بو وجهله
ديه كم اكر اول فلانى حق تعالى سبب قلمسه اول بويله اولوردى الله تعالى

اكا عنايت قلوب بيوردم ايلدى ديه بو سوزده چوق درلو معنى وار در فكر ايدوب تأمل ايدنلر
انى اكلرلر تفصيل اتمك حاجت دكل اما مثال ايدلم باقسنى اندن اكلياسز بر كشى
بر اولو قتنده صوچلو اولدى يا بابك يا وزير كم كركسه اولسون اول كشى قصد قلدى كه
اول صوچلويى اولدره ياخود الن كسوب كوزن چقره ياخود كى قتى دوكوب صلى ويره
بر كشى شفقت ايدوب انى دلك ايلدى قورتردى اول بلالردن ديمبلر كم اول فلان
كلمسه اول فلان اولوردى ديه بو بلايه اوغردى بو خطادر زيرا انى قورتران
الله در اول كشينك كوكلنه الله شفقت بر قمسه اول انى دلمزدى واول بكك
كوكلنه ترحم بر قمسه انك شفاعتن قبول ايدوب صلى ويرمزدى همان اورتن الله انى
سبب قلدى يغمور سز دخى بتورمكه قادر كن بو اكنى بتوردن يغمور در الله دكل
دمك بخه خطا ايسه اول دخى ايله در وار امدى باقيس بوندن قياس ايله ودخى
بيورديكه فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ • وَأَنتُمْ حِينَئِذٍ تَنظُرُونَ •
وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ يعنى اى كافرلر
الكوزده قدرتكوز وار ايسه اولجان بوغزه كلمسه كيتمسدن كه قومكز قبيلكزدر
يه اوغلكز قزكوز دالمى اندن منع ايدوب جاننى قورترمز حال بو دركه اول
وقت انك حاضر اولوب كوز كوزله بقه طورورسز اول وقت اول اولنه يوم امرمز
وحكمز كه ملك الموتدر كلوب جاننى قبض ايدر سزه سزدن اول يقيندرسز انى
كورمزسز اولنكوزه ندنسه واقع اولور ودخى بيورديكه فَلَوْلَا إِن كُنتُمْ
غَيْرَ مَدِينِينَ تَرْجِعُونَهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ • يعنى اكر سز بو
قولكوزده كرچكسكز ديرسز بز عزيز شريفلرز خوارلر وحقيرلردن دكلوز وكمسنك
مملوكى دكلوز يترم ناترسوزمز كجو محاسبا ولنوب جزا اولنمازز ديك ايمدى
اول الومى منع ايدوب ملك الموتى كرو دوندرك كه كمسنك جاننى قبض اتمكه قوميسز
بلكه عاجزلرسز حقيرلرسز كه اول جزا كوننده اهانت وحقارت برله جمع اولوب
حساب اولنسرسز بوندن صكره كروا ولسوره اولندقكر اولندوغى اوچ طايفه
بيان قلوب بيورديكم فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ
وَجَنَّتُ نَعِيمٍ • وَأَمَّا إِن كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ

أَصْحَابِ الْيَمِينِ اكر اول اولنكوز مقربلردن وسابقلردن ايسه الله قتنده راحت ورحمت
انك واول فانى اولمزدو كلمز اجاقدن اول نعمتلر انك واكر اولان اصحاب يميندنسه
انلرى جنتده سكا توكشو قلم دايم انلر سكا سلام ايدرلر وفرشتهلر المى وقتنده واروب
اكا بشارت قلوب ديرلركه سكا سلام اولسون قورقمه غصه لنمه قبره وارجق واروب
ديرلر سكا سلام اولسون وقوپدوغى وقتده وترازو قتنده وصراطدن كچجك واروب
جميع شول قورقولردن كلوب اكا ديرلركم سكا سلام اولسون قورقمه غصه لنمه ودخى بيورديكه
وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ • فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ • وَتَصْلِيَةُ
جَحِيمٍ • إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ • فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ •
يعنى اول اولنكوز اخرته منكرلرسه هدايت بولمدن ازنلردنسه انلرك
وارجق يرلرى جحيمدر وايجك شرابلرى حميمدر وييجك طعاملرى زقومدر
حاصللرى دايم عذاب اليمدر اشبو قصيلركم اولدن اخره ذكر اولندى اجماق
اهلنك تنعملرندن وطامو اهلنك محنتلرندن واول عبرت الحق اينلردن كه حق
تعالينك وحدانيتنه وقادرلغنه دلالت قلورلر كلسى حقدر يقيندر اوزره كه انى
كمان يوقدر يعنى يا محمد سن اول ربكى دايم ذكر ايدوب توحيدنه مشغول اولكم وانى
يرمزسنلردن تنزيه ايدوب سبحان الله دكل تاكه ميدان قربه تنزل ايدوب متمكن
اولاسن حق تعالى بو امرى رسولنه قلدوغى اندن اوترو دكلدر رسولده انك
ذكرندن غفلت بولنه بلكه زياده تفتيح حاصل قلماغچوندر هم امتنه تنبيهدر
اشارتدر اول قدر كمالات وقدرتله اكا تسبيح امر اولنجق بزه خود بو دكلو قصور
وغفلتله كوكدركه كلى اياغمز بلكه اوقاتمز وانفاسمز كلى اكا تقديس وتحميده
قلمغه كچوره وز اوله كه انوكله بزه دخى اول حضرتدن ميدان قربته بر فتح
باب اولا عبد الله بن مسعود ايدر اشتدم رسولدن بيوردى هر كسه هر كيجه
ورد ايدنوب اذا وقعه سوره سن اوقسه هركز اكا درويشلك واقع اولميه صدق رسول الله

سورة الحديد مدنية وهي عشرون وتسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ •

یعنی حق تعالی‌یی تنزیه و تقدیس قلدی و انی ذکر ایلیب تحمید و توحید قلدی جمیع کوکلر اچنده
نه وارسه وجمیع یرده نه وارسه جنیلردن و ادمیلردن و وحوشدن وطیوردن
واولوردن ازمقلردن دخی نکه یولمز یکزز وارسه کلسی اکا خضوع ایدیب کمی قالله
تسبیح قلدلوکمی حاله زیرا هر بری صانعه خدمت اتمکه نظر قلوب کتدوده اثک
اثارلرندن یولدلرکه کندولر مصنوعدر صانعه خدمت کرکدر پس هر بری کندو
حالندن مقتضا سیحه اکا بر طاعت کوستردی اما بو نسنلرده غافل همان بو ادم
اوغلنلر بیردکه چوغی کندو حالندن غافلدرکه اول صانعی ذکر ایدوب وصانعنک بر
تأمل قلماشدر اول صانعی ذکر ایدر بر ادم کورسه خوش کلمیوب منع ایدر وانی دشمات
دخی طوتر بونک اوترودی حسن بصری که اکرسز شول اوکوز ایچندکی تحملات
کوزک سزکله بله‌در • تسبیحلرین اشدیدی کوزتا اول اق اچنده قرارطوتمیدی کوز
ودخی سمره روایت قلور رسولدن علیه السلام اول المثنی تسبیحه قیدریب
بیور دیکم سوزلرک غایت بکرکی درت سوزدر • سبحان الله • والحمد لله • ولا اله
الا الله • والله اکبر اکر هر قنقسن انک اوکیه صوک ایدرسک زیان یوقدر
تک دلک انک ذکرندن غافل اولمسون اولغا لیدرکه ذکرا تمینلردن انتقام
ایدر حکیمدر نه دلرسه حکم ایدر کمسه حکمته انک مانع اولمز ودخی بیوردیکه له ملک
السموات والارض یحیی ویمیت وهو علی کل شیء قدیر یعنی یرلرک کوکلرک
خزینه‌لری انک ملکیدرکه بر کمسه اکا شریک دکل حکم وتعرف انکدر کم نه دلرسه
ویرر کمنه دلرسه الور کمی دلرسه دیرلدر کمی دلرسه اولدرر اولدرمکه دخی
انی النده‌در دنیاده اولدرر ودرلتمکه دخی قادردر اخرتده کرو درکورب
عملرک جزالرین قلور قادردر اولنیه دلرسه اولدرمکه دخی درلتمکه دخی
هیچ بر اشدن عاجز دکل ودخی بیوردیکه هو الاول والاول والاخر
والظاهر والباطن وهو بکل شیء علیم یعنی کلی نسنه‌دن اول
اولدر ودوکلی مخلوقک مولاسی اولدر اول اولدرکه اولی یوق واخردرکه اخری یوق
واخرتی یرادن اولدر ودخی ظاهر اولدر کلی نسنه‌نک اوزرنه غالب اولدر و
دوکلی نسنه ظهوره کتورجی اولدر وباطندرکه کلی نسنه کزلر ظاهردر کم

وهو امدن وانجلردن وطاشلردن وطاغلردن و ذره لردن.

اول مخلوقی دخی یرادن اولدر اول دنیایی دخی یرادن اولدر

ادم اوغلنلرندن یرتدی وباطندرکه ذاتنی کمسه انک کورمز ودخی کزلوا اشکاره
یردلمشدرکه وارکلنک خالقی اولدر وبو عجایب افعالدرکه کندونک بیرلکی والغی
ظاهر اتایالذات کندوسی باطن کوزلر انی ادراک ایدمز ودخی اول دنیا واخرت
امرن کی بیلیجدر علمله جمیعن قیلمشدرکه انک علمندن طشره نسنه یوقدر ودخی بیوردیکه
هو الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام ثم استوی
علی العرش یعلم ما یلج فی الارض وما یخرج منها وما ینزل من السماء
وما یعرج فیها وهو معکم این ما کنتم والله بما تعملون بصیر
یعنی اول الله کم یرلری کوکلری التی کونده بر تدی قوللرینه تأنی تعلیم اتمک ایچون
کم اشده تعجیل اتمیلر وادقادردرکه کوزاچوب یومنجه یردیدی وبو لری یرتدوغندن
صکره حکمتی عرش اوزره مستولی قلدی انی دخی متصرف اولدی عالمدر بلورکم اچنده
نقدر نسنلر وار صولردن وکنجلردن واولولردن ودخی یردن چقن نسنلردن
یلولوتلر دانلر خزینلر واخرتن اولولر ودخی کوکدن این نسنلری بیلور قادر
ویغمورکبی ودخی مخلوق رزقلری کبی فرشتلرکبی ودخی یردن کوکه چقنلری بیلور
فرشتلر قوللرک ایو یاوز عمللرندن وبو جانلردن کم چقجق کوکه اغدرملر وانک
علمی سزکله‌یله‌در هیچ بر تنفس سزدن ایرلمز هیچ بر یر یوقدرکه سز انده اولاسز اول
سزی بلمیه یه بر ایش یوقدرکه سز انی اشلیاسز اول انی بلمیه اولدا المهدر اول کم
سزک نه اشلدکلرزی بلور اول عملکوزه کوره مجازات قلور خیره خیر وشره شر ودخی بیوردیکه
له ملک السموات والارض والی الله ترجع الامور یولج اللیل
فی النهار ویولج النهار فی اللیل وهو علیم بذات الصدور
یعنی یرلر کوکلر ملکی هپ انک ملکیدر یوقدن وار قلدی کمسنک انده نزاعی
یوق وانلرکه باطل دعوی یرلر نزاع قلدلر جملسنی اول پادشاه قهری برله هلاک
قلدی اول اکا ویردوکی ملکی النده کروالدی پس مالک الملوک اولدر
که کلسنک دونوب رجوعی یری اولدر اصلی اندندر کیجه‌یی کوندزه کورر وکوندزی
کیجه‌یه کیورر کوندز کلسه کیجه کیدر وکیجه کلسه کوندز کیدر کمسه بلمز که قنده کیدر
وقت اولورکه کیجه‌نک برزن کوندزه کورد کونی اوزادبلور یشرساعت

ايدر و كيجه قصلدر طقوز ساعت ايلر وقت اولور كونك ارتوغن كيجيه كورر اوزادر
كيجه اون بش ساعت ايلر كونى قصلدر طقوز ساعت ايلر بو نه حكمتدر كه كون ايدنلغى كيجه
كيرجك قاركوير دونى كيجه قراكولغى كمال قدرتنه و علمنه دلالت ايدر هيچ كوكلرى يرلرى چند
خيردن وشردن نه وارسه بلور اكا كوره مكافات قلور پس حق تعالى بو سورهنك
اولندن تا بو آيت آخرينه كلنجه نكه بيان قلدى اندن قورقوب لكا اميد طوتوب الهى بو ليلر
و انك حكمى طوتوب انك رضاسن طلب ايدب كندولرى صالماتوب نه كركسه اشليوب نه كركسه
سوبليلر زيرا جملسنى اشدربيلور يارن انك جزاسن قلور بونلر صكره انوكيجون
بيورديكه آمِنُوا بِاللّهِ وَرَسُولِهِ وَاَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفِينَ
فِيهِ فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوا لَهُمْ اَجْرٌ كَبِيرٌ ●
يعنى اولمسزى يرادن خالق كلى اچوكوزى طاشكوزى دشركلزى و نوجيدكوزى
واشكاره كوزى وكزلو كوزى چونكه هپ بلور اكا كوره جزاسن قلور پس انك برلكنه
ايمان كتورك ورسولنى كرچك لك و انك رضاسى حاصل اولجق يرلره صدقه قلو
ايلك شول بنم ويردكمز حلال مالردنكه سزه امانت ويروب سزى انك اوزرنه خليفه
قلوب مالك قلدق تا برقاچ كون وعده تمام اولنجه سزه يتجك قدر خرج لنا سز
قلانن بنم درويش قوللرمه ويره هر كم سزدن ايمانه كلوب حق تعالى يه برلكنه ورسولنه
كرچكلسه و اول مالدن بنم رضامز ايجوه صدقه قلر ايلسه انلره جنت ايچنده اولو ثوابلر
ويبوجه مرتبلو وار انك اولولغن اندن ارتق كمسه بلمز و دخى بيورديكه وَمَا لَكُمْ
لَا تُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ
وَقَدْ اَخَذَ مِيثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ يعنى نه اولدى سزه
كم اول الله ايمان كتورمز حالبودركه اولسزى طوروب دعوت ايلركم اول سزى يرادب
رزق ويرن پادشاهكوزه ايمان كتوره سز حقيقتا اولدنكوز سزدن عهد وميثاق
اولمشدر وقتاكم آدم صلبندن سزى چقردى بن سزك ربكوز دكلميم ددى خطاب قلدى
اول وقتن قوللغ ايدب بلى دكوز كرك كم اول عهديكوزيونه كتوره سز اول وقته كرچك
مصدق اولدكوز سه نه اخى بو آدم اوغلنى شول شيطان و نفسى كه دايم طوروب
انى هلاك اولجق يرلره يلترکه انلر ظاهر دشمنلر در دنياده آخرتده اكا خير اولجق دكل

هيچ دليلسز محبتسز انلرك دعوتنه اويرسز هلاكلكه الهدن رسولدن اراق دوشو
احمق نعمتلردن محروم قالمغه راضى اولورسز اول الله رسول دعوتنه مطيع اولكز
اجابت ايتمزسزكه دوكلى سعادت انلر اويمقدر بولركى قتى دوست وخيرصاحبلر در
حال بو دركم الله رسول سوزلرينه خلاف ويكلش دكلدر پس جاهللقندريه خود
ايمان ضعيف لغندندر كه قلبه قلماشدر شمنه انانورلركى كرچك شفقتلو دوستلرنه
انانميلر صغنورز الله بونك كبى حالدن ودخى بيورديكم هُوَ الَّذِى يُنَزِّلُ عَلَى
عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَاِنَّ اللّهَ
بِكُمْ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ يعنى اول الهدر كه جبرائيلى قولى محمده كوندردى تاكه
اول قرآن ايتلرانك اوزرنه اوقيه كه اول آيتلر حلالى حرامى بيان قلور و اشليجك اشلرى
بلدرر تاكم اول قرآن سزى شرك وكفر قركولغندن چقروب ايمان ويقين ايدنلغنه كوره
وسزه هدايت وتوفيق ويروب ضلالتدن امين ايليه كم اول الله سزه رؤف ورحيمدر
اسباب رحمتلرى سزه بلدردى كه اكا التجا قلوب ضلالتدن وطغياندن خلاص بولسز
ودخى بيورديكم وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوا فِى سَبِيلِ اللّهِ وَلِلّهِ مِيرَاثُ
السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ لَا يَسْتَوِى مِنْكُمْ مَنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ
وَقَاتَلَ اُولَئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ اَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا
وَكُلًّا وَعَدَ اللّهُ الْحُسْنَى وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ يعنى نه اولدى سزه كه
اول الله راضى اولدوغى يرلره بو ايليكوزده كى مالكوزدن تصدق قلمزسز اول
بخيللق ايدب انفاق قلمدغكز سزه فايده نه اولسه كه يارين اولوب دوكلى تزك
ايدب كيدسز مالكوز دوكلى اللهك سزه تصدق بيوردى دخى اولدر پس فانى
وار مزدن اوك الله يولنده صدقه قلر قلوب احسانلر ايلك والا جميعكز عاقبت
هلاك اولوب بو كوك اچندكى خزينلر كروالله ميراث قالسر اول دخى انوكدى
آخردخى انك اولسر و دخى سزدن بريكوز الله يولنه مالن خرج ايدب الله دشمنلريله
مقاتله قلدوغنك ثوابى وفضيلتى برابر دكلدر كه رسول الله قلدى مكه فتح اولمزدن
اوك شول كمسه ثواب ايله كه اول رسولدن صكره اسلام ظهوره كلدكدن صكره مقاتله
قلوب صدقلر احسانلر ايلدى اما بو اوك ايدنلر دخى صوك ايدنلر دخى حق تعالى

جنت ایچره کرکلو منقاملر وعده قلمشدر اکسنک دخی کرکلودر حق تعالی انلرک انفاق
ایدب مقاتله قلدقدن صکره یلور اجرلرن ضایع اتمز اما اول رسول الله قلق عمللر اندن صکره یلور
اجرلرن قلتن عمللر برابر اولمز بو آیت انمکنک سببی بودر یکم رسول علیه السلام
بیوردی تیز اولاسزدن صکره بر قوم کلدکم کندو عمللرنه تقویت سزک عمللرکوز خیر کوره لر
ازنغتلر اصحاب دلدکم یا رسول انلرمی افضل اولسرنمی رسول علیه السلام بیوردیکه
اکر انلردن برسی احد طاغی قدرا لتون التدیولنه انفاق اتسه سزک بر مدّ ادبه
بغدای صدقه قلدغکز فضیلتنه انلر ایرشمیه بلکه نصفنه دخی ایرشمیه بس
بو آیتی حق تعالی انلر ندب انلرکا ولا عمللرن فرق ایدب بیان ایلدی رسولک سوزن
کرچکلدی ودخی بیوردیکه مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ
لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ یعنی حق تعالی ایدر کمدرکه اول الله ویردوکی مالی لدن الله
یولنه کر واخلاص ایله کوکل خوشلغیله درویشلره ویره حق تعالی انک عطاسنی
قبول ایدب شول قدر ثوابلر ویره کم انک حسابی اولمیه واکا کرکلو نسنه لر حاصل اولا
آخرتن اللهقتنده بو آیت مؤمنلری صدقیه واحسانه قندرمق ایچون انزل اولدی
که الله یولنه مالکرندن صدقه اخلاص ایله تکلفسز صدقه قللرکم اول ثوابلری بولالر
خلقدن اوتانوبیه خود ایوجود مرد کشیدرد سونلر دیوب ویرمیه که اول قبول
اولنمز ثواب حاصل اولمز ودخی بیوردیکه يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ یعنی یا محمد اول قیامت کونی شول کونده کم سن کوره سن اول ایمانه
کلن مؤمنلری ومؤمنه عورتلری اول صراط اوزرندن کرا ول دنیاده اللهی ورسولی
کرچکلرندن اوترو اولکه کرکلو عمللر قلدقلرندن اوترو الله تعالی نور ویره کم اول نور
صراط قرکوسنن انلرک اوکنه وصاغنده صولنه شعله ویره انوکله اول صراطدن
کچلر فرشتلر طوروب انلره بشارتله چاغروب دیلرکم ای مؤمن ارنلر وای مؤمنه
خاتونلر سزه بوکون بشارت اولسون اجماق اچندن اولو کرامتلره واولکه کرکلو
بوستانلرکه کم اغجلرنک التندن ارمقلر اقر بوحالده کم انده ایدی مقیم اولاسنز

واولیه

اولیه

سزه اشبو سعادتلرکلسی اللهدن فوز عظیم درکه عذابدن قورتلیو کرامته ایرشدرر
ودخی بیوردیکه يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انْظُرُونَا
نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا
فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ
الْعَذَابُ يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَى وَلَكِنَّكُمْ
فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ
الْأَمَانِيُّ حَتَّى جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغَرُورُ ودخی اول
قیامت کونی اولدرکم اول کونده منافق ارنلر ومنافقه عورتلر اول ایمان اهلنه چاغرشو
صراطده دیسرلرکه بزه دکیجک اکلنک بزه مهلت ویرک سزک نورکوزلر اشغلنه وز
یعنی اولوقتکم خلایق صراطا اوزرنده اولدرنا که برقرکولق کلوب انلری بورویه اندن
صکره حق تعالی قوللری اراسنده نوری قسمت ایلیه هر مؤمنه عملی مقداری نور ویرله
اما منافقلر وکافرلر شویله نوردسز قرکوده قلالر اول مؤمنلرک نورندن اصلا شعله
اولمیا نتکم کوزلو کشلرک کوزی نورندن کوزسزلره فایده یوق پس اول وقت
دیلرکم یا مؤمنلر بزه کوبرک بوروک که نورکوزلدن بز دخی نورلنا وز مؤمنلر
انلره دیلرکم دونک دنیایه واروک نور طلب ایدک بز بو نوری دنیاده قزانوب
طونه کلدک به خود دیلر محشر یینه واروک انده نور طلب ایدک بو نور بزه انده
قسمت اولندی بولرانی اشدیب نور طلب قلماغچون دونلر کلوب هیچ نسنه بولمیلر
بولر کرو دونوب واربجه اجماق اهلیله انلرک اراسنده بر دیوار دچکله که بر قپوسی
اوله اول دیوارک ایچ یوزی جنتدن یکا اول طاش یوزی طاموردن یکا مؤمن اول
قپودن کلوب اجماغه کرهلر واول منافقلر دخی ارزو ایدب کللرکه اول قپودن
کچلر اول قپو یاپله انلر انده دیوار دبنده ازدنه قللر بونسته کندولرم عمللری
جزاسیدرکه الله دینی مسخره لورلردی اولوی دخی مسخره یه طوتلر بس اول دیوار
اردندن مؤمنلره چاغروب دیلرکه یا مؤمنلر بز دخی دنیاده سزک دینکوزده وزره
دکلمدک بزی نیچون قودکوز کیتدکز مؤمنلر دخی انلره جواب ویروب دیلرکم
بلی ظاهرده بزمله بلیدکوز لیکن سز کندو نفسکوزی هلاک ایتدکوز کوکلکوزده

دیلر

وجمله غازده
بله دکولمدک

اول کفر کوزی کرلیوب دایم قالدغکزله دلکوزطوتوب منتظر اولدکوزکه اول رسولکوز
اوله سزکفرکوزی آشکاره قلاسز اول دین اسلامه کرمکه و کروقولمغه شك کمات
الندکوز اول دنیانك باطل وفانی دیرلکلری سزی مغرور ایلدی تا اوش بو کونه دکن
سزه کلدی اول مغرور قلجی شیطان سزی اللهك کرمیله آلدایوب غرور برقدی اوش
عاقبت بونك کبی بحثلر واقع اولدکوز ودخی بیورر دیکه فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ
مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوَاكُمُ النَّارُ
هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ يعنی بو کون اول کوندر که نفسکوزی ایچون
فدا قبول اولنمز کسز قورتلاسز نه حود کافرلردن قبول اولنور که اللهك وارلغنه
بیرلکنه انکار قلدلر انلرك دخی سزك دخی وار جغی یرکوز اود عذابدرکه انده مخلد
اولاسز اول کچمش کفرلرکوزلرکوزدن وشرکلرکوزدن اوتروسزه اول اولیدر که
انده تقررا اولاسز کسز دخی اول کافرلر دخی وار جغی یرکوز باوز بردر بر راحت اولمجق
یربو قدرکه برساعت عذابدن امین اولاسز ودخی بیورر دیکه أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا
أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا
كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ
قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ بو آیتك سبب نزولی بودرکم رسولك
اصحابی برکون ملول اولدلر ودیدلرکه یا رسول الله بزه بر خبر سویلکل که اندن کوکلمزه
بر فرح حاصل اوله حق تعالی یوسف سوره سن اندردیکه قصصلرك کرکلو سی
انده خبر ویردی فرح بولدلر اندن صکره بر دفعه دخی ملول اولدلر ودیدلرکه یا
رسول الله بزه بر خبر ویرکه کوکلمز فرح بوله غمدن قورتله وز حق تعالی بو آیتی
ایندردی اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا رسول علیه السلام اندن خبر
ویردی فرح بولدلر بر دفعه دخی ملالت حاصل اولدی کرو دیدلرکه یا رسول الله
بزه کرو بر خبر ویرکه ملالتمز دفع اولا اول وقت حق تعالی بو آیتی ایندردی معنیسی
بودرکم وقت اولمدیکم بو ایمانه کلنلرك کوکللرینه بر قورقو واقع اوله کوکللری
یومشنه واول قرآنکه حقدر بولر انده حلال وحرامی بیان قلمشدر ایچون ودخی وقت
اولمدیکم اوکتلنه لر اول کمسنه لر کبی اولمیالرکم انلره کتاب ویرلدی بولردن اوکده

بعنی

یعنی کوکللری قتی اولمقدن اول کتاب ویرلدی اولردن ایلروکی یهودلر ونصرانیلر کبی اولمیالرکم پیغمبر
چقمزدن اوکدن وار ایدی عمرلری اوزون اولمغلق انلرك قورقدیلر ایمانه کلمدلر وقرآنه
انانمدلر بولردن الا آز کمسنه انانلر بولرك چوغی فاسقلردر که الله تعالی امرینه
مطیع دکللر صنعتو وزینا اللهه شول انسانلر قورقوسندن که طاشلر بندن قورقو
کوستررلر کوکللرینه قورقو اولمیا قورقو اولدرکه اوکوکله واقع اوله اندن صکره
ایچوردن صینطشه اعضالرینه یا یلور شول تولقدن بال صیزکبی تا که اول اعضالری
جمیع کناهدن پاك اولوب اول قورقو سبببله اینه اللهه لایق اوله اندن صکره
دنیا بی ذم ایدوب بیوردی اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ
بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ یعنی حق تعالی ایدر
بلوك که بو قورومش اولمش یرلری یدرستی الله تعالی دیری کوررر اولدکدن صکره یعنی
اصلاح ایدوب تربیت قلور اول یغمور صوبیدرکه اندن اوتلر نعمتلر بتوب بعض انسانه
بعض حیوانه غدا اولور وتحقیق بز سزه قرآنده علامتلر ونشانلر بیان قلدق تا که
عقللی اولان اولا کدیسا وکتلنه یعنی بونشال اوکوتلمك ایچون که شول قورومش
یرلری یغمور صولری نجه تازه لندررسه بو قرآن دخی اولمش کوکللری آیله تازه لندرر
اندن معرفت وصدق واخلاص بتر اول صاحبنی ابدی ابدی سعادته ایر کورمکه
سبب اولور واکا قوت وغدا اولور ودخی بونده دلالت وارکم اول قورومش یرلری یغمور دله
وقتی اولمش کوکللری قرآنله نجه یمشدررسه اول یرا لتنده غی اولولری دخی انجلیتی
دیری قلمغه قادردر ودخی بیورر دیکه إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ
وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ
یعنی یدرستی اول صدقه ایدیجی مؤمن ارنلر وصدقه ایدیجی مؤمنه عورتلر
که تصدق قلورلر اللهدن ثواب اومویندن صدقه وکوکل خوشلغیله انلرك
اول حسناتلری زیاده اولنور هر بر ایچون اوندق دخی بیک بوزم وار بجه و
دخی اکا دك که اللهدن غیری کمسه حسابن بلمز فی الجمله اول صدقه ایدنك
صدقه واخلاصنه کوره زیاده اولور واول ویردوکی کشینك مستحق اولدوغنه

کوره

ثواب زیاده اولور یعنی صدقه ویردوکی کشی شول دلنجی درویشلردن اولسه
اوت بدعت اهلی اولمسه شول بولکلر وقلندرلر وشول درلوی اچوق یوره بیلور
وبی نمازلر انلره ویردوکی صدقه بونلره بر ثواب اولور انجق اولشول یره بکزرکم اکر
کره و تخم کوبتور ارتوق ویرمز اما بدعت اهلی اولنلره صدقه قلسه هیچ بر ثوابی
اولمز شول چورق یره تخم صاچمش کبی اولور تخمی دخی ضایع اولور نسنه بتمز واکر
شول درویشلره ویرسه کم نماز اهلی اولا دلنجی دخی اولورسه برینه اون ثواب
اولور واکر دلنجی اولمسه وشیخ اولمسه اما اکند ومحلسنده یه شهرنده یه کویندن
برنماز اهلی عیالمند اولسه درویش اولسه کسبه قادر اولمسه ضعیفلقدن
یه پیرلکدن یه خود اولو اصل کشی اولسه که درویش اولدی چقوب نه کرکسه
اشلمکه عار ایدر بولرک کبیه ویرمک برینه یتمش ثواب اولور واکر دکلوسه
علم اهلی اولسه برینه یدی یوز اولور شول یوکبی کم بردانه دن یدی یوز دانه اولا
خصوصا اکر اول ویردوکی هم درویش هم عیالمند هم عالم هم متقی صالح اولا انک
ویردوکی صدقه سی انک عبادتنه یردم اولا اول کسته تشویش سز کوکل
حاضرلغیله طاعت قله صدقه سنک اولقدر ثوابی اولور کم انک حسابن الله
بلور پس عقلی اولنلر بوکا نظر ایدوب هرقنغی سنده ارتوق ثواب اولورسه اکا
ویرسون نتکم اکنجلر کلسته یرمز وبرحک یری وارکن انی کیلک قویوب
مدنه بشورمز ویرن یره یه مدن مدو یره یره اکمز چوق یره خود هیچ اکمز
اشبو سوزلردن کی فهم ایدن چوق نسنه اکلر ودخی بیوردیکم والذین
امنوا بالله ورسله اولئك هم الصدیقون والشهداء عند
ربهم لهم اجرهم ونورهم والذین کفروا وکذبوا
بایاتنا اولئك اصحاب الجحیم یعنی شول کمسکم اللهك
بر لکن بلدلر ودخی جمیع پیغمبرلره اعتقاد قلوب حقدر دد لرکی کرچك
مؤمنلر انلردر الله قتنده شهیدلك مرتبه سنه وارنلر دخی انلردر دخی انلره
بارن قیامت کوننده اولو اجر وکامل نور حاصل ایدن دخی انلردر اما شولر
کمسه کم

کمسه کم کافر اولدلر بنم بر لکمز انکار ایدوب رسوللرمزی یالانلدلر بولرک کلیسی
جحیم عذابنه مستحق اولمشلردر ابدی انده معذب اولورلر بوندن صکره اولدنیاکه
اولبرنسنه دکلدر انلری اندن صوودوب اخرته رغبت قلمغیچون بیوردیکه انما
الحیوة الدنیا لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم فی الاموال
وتکاثر
والاولاد کمثل غیث اعجب الکفار نباته ثم یهیج فتریه
مصفرا ثم یکون حطاما وفی الاخرة عذاب شدید
ومغفرة من الله ورضوان وما الحیوة الدنیا الا متاع الغرور
یعنی دنیا معیشتنه مغرور اولوب اخرت سعادتن ترك ایدنلر بلورك كه حقیقتا
دکلدر بو دنیانک عز وجاهی ودیرلکی الا بر لهو باطل اوغلنجقلر اوینجاغی
کبیدر عمر ضایع قلمقدن ارتوق فایده سی یوقدر ودخی بر قاج کونلك بزیندر
واکرا کوزده بربر کوز مفخرادر شمکه بن فلانم فلان اوغلیم سن فلانسن فلان
اوغلیسن ودخی مالی چوغلدیوا اوغلی قزی اورد ب انکله فخر اتمکدر عاقبت
ندامت وحسرتدر نتکم علقمه روایت قلدی رسولدن علیه السلام نولدی بکا
کم بو دنیایه میل ایلیم دکلدر بو دنیا بنم مثلم الا شول یولجی کبی کم یای کوننده
قلوب بر اغاج کولکه سنده قوندی برز دکلنده طوردی کتدی اغاجی کولکه
برنده قالدی پس دنیانک دخی حالی بوندن ارتوق دکلدر بر قاج کون طوروب
اندن کچوب وطننه کیدر اول قوندغی یر کیرو یرنده قالور بر کمسه دخی قونه
حق تعالی تمثیل ایدوب بیوردیکه بو دنیانک مثلی شول کی حاجت اولوب کرك
اولدوغی وقت یغمور یغدوره بکزر کوکدن یره انواع اکنلر بتوره اول اکنجی اکا
بقوب سوینور اکنلر خوش بول اولدی اندن اکا بر حجه افت سماوی
ایرشوب ناکاه انی قورودر رنکی متغیر اولوب هلاك اولور بو دنیانك
زینتلری دخی انجلیندر که هلاك کلکی قریبدر بو ادم اوغلنی دخی بو دنیا
اکلنلکدن ترو تازه طوغوب انا قرنندن دنیایه کلوب قدوقامت
وبوی بچوب بویود یکت اولوب یشل قزل طونلرله بزنوب صالنور اول
قدوقامتلر وزینتلرینه بقوب فخر ایدر انتو انر اکا بقوب سوینورلرکه

بونك كبی قامت اوزره خوب شكلو نسلمز اولدی ناكاه اولم بلن انك اوزرنه
آسدر دطوقنوب انك نورلو تازه صورتنك رنكن صارولغه دونزدب
قوتن الوب اولمه دوشكته براغور ملك الموت واروب اولمه اورغیله
انك عمری اكین بچرر التوب الی طپراق ایچینه دفن ایدرلر ایقلر التنده
پاصلوب یكلوسز اولور اول مغرور اولوب الدندغی زینتلر كلی بر كوبه
قالور كیدر واروب اخرتده عذابلره اوغرر چونكه اول دنیا یله فخر ایدوب
انی اختیار قلدی اما اخرتده اللهك خشنودلغی ورحمتی شول كشیلره دركم
انلر دنیا محبتنی ترك ایدوب اخرت اختیار قلدیلر دگلدر بو دنیانك خیالاتی
الا شول متاع كبیدركه صرچه‌دن دوزلدی انك بقاسی سندن هلاككلكی
تیزدر زیرا خطر اوزره در سهل نسنه‌دن طوقونسه اوانور اواندقدن
صكره كرو بتون اولمتی محالدر همان دنیا دخی انجلین در پس حق تعالی بو دنیایی
تمثیل ایدوب بكزندوكی انده اوترودركم عاقل اولنلر انی ایشدوب كلیلر بیللر
اخرتی قیوب اكا سعی اتمیلر چونكه بو رسمه دنیانك فناسن بلدردی بو كز دونوب
اول بقا اودن خبر بردی واندن یكا رغبت قلدریدی اكا سعی اتمكه قندروب
بیوردی سابقوا الی مغفرة من ربكم وجنة عرضها
كعرض السماء والارض اعدت للذين امنوا بالله ورسله
ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم •
یعنی اوكوردشك بر بریكوزدن اول ربكوزك مغفرتن حاصل قلمغه كه اهلدر
توبه قلوب صالح عمللر اشلكه وجماعتلرده حاضر اولوب امامه اول تكبیرده
ایرشمكه ودخی ایوشك اول اجماغه كرمكه كم انی بولوركوكلر اینجه دریعنی
بولوركوكلری بر بوینه اولشدرسلر دخی شول سخیبان نجكركی چكوب اوزادوب
دوشسلر بیوكلكی نه مقدار سه اجماغنك كیكلكی انده دخی بولدر بو بر مثالدر
اكلتمق ایچوندر اما اول اجماق بر نسنه دركم حق تعالی انده بول انده كیك
نسنه بونمدی پس اول اجماق اولولغله اولدركه كلوزینتلرله یر دلوب برقلمشدر
شول كسلر ایچونكم اللهك وحدانیتنه ایناندلر ورسوللرینه كرچكلدلر قران

حکمتنه

حکمتنه مطیع اولوب عمل صالحه مشغول اولدلر پس بو اجماق مرتبه‌لرینه ایرشجك سببلر
كه توحید وطاعتدر بولر اللهك فضلیدر كه قوللرینه عطا قلوب قلدی كم اللهك
فضلی عظیمدر وعطاسی بولدر بوندن صكره كندونك حكمتن وقضاسن
بلدروب خبر ویردیكه هر نسنه واقع اولجق قورتلار لغنوب شكایت دلن
اوزادوب خطالره واقع اولوب عذابه مستحق اولمیه ودخی بیوردیكه ما
اصاب من مصيبة في الارض ولا في انفسكم الا في كتاب
من قبل ان نبرأها ان ذلك على الله يسير یعنی هیچ بر مصیبت
یوقدر كه الا یر یوزنده واقع اولور یغمور یغممق كبی ونوخلوقرلق اولوب اوتلر
اكنلر ابتمك ویمشلر اولمتی كبی ودخی نفسلر كوزه ایرشن بلالر وزحمتلر
كبی وصیرولنلر واغریلر كبی ودخی نفسه خوش كلمین نسنلر الا جمیعسی
لوح محفوظده بر لمشدر بو دخی جمیع اول نفسی یرد لمزدن اول ربیع بن
صالح ایدر اول وقت حجاج سعید بن جبیری اولدرمكه كتوردی بن قتنه كروب
اغلدم سعید بكا دیدیكه نچون اغلرسن بن ددمكه اشبو سكا واقع اولان
حال ایچون اغلرن ددم اول دیدیكه بو نسنه‌ن الله علمنده بزه مقدر اولمش ایدی
دخی بز وجوده كلمدن اشتمدكمی كه بو ایتی بیوردی اشبو ایتی اوقودی اخرنه دكین
پس بو نسنلری اشلمك اللهه كلمز در نیه كركسه قدرتی یتر وبوندن صكره
بیوردیكه لكيلا تأسوا على ما فاتكم ولا تفرحوا بما اتيكم
والله لا يحب كل مختال فخور • الذين يبخلون ويأمرون
الناس بالبخل ومن يتول فان الله هو الغني الحميد •
یعنی بو سزه واقع اولجق خیردن وشردن نسنلری كم یروده كمی نفسكزده دخی
برلر یرد لمدن تقدیر قلوب لوحه یزدغمز اندن اوتوردركم قچن سزك
الكزدن بر نسنه فوت اولسه یه هلاك اولسه یه تنكزدن صاغلغكز
كیدوب بر خسته‌لق ویو بزحمت واقع اولسه غصه لكتمیه سز بونم تقدیر بونره راضی
اولوب دیه سز كه بو الله علمنده بر لمشدی حكم انكدر بزه رضادن اوزكه چاره
یوقدر وقچن الكوزه بر بولیه نعمت وراحت وصحت وقوت حاصل اولسه

دیسنر که بو دخی الله قتندن بزه بر عطادر که ایرشدی بزه بونك شکری واجبدر بونکله
فخر ایدوب تکبر ایتمکی ترك ایدن سز الله تعالی سومز هر کمسه که اول الله کرم نعمتله فخر
ایلیه کندویی اولو کوروب اول نعمتك شکرین بیله کتورمیه امدی انلر اول قومدر
کم کندو نفسلرنه بخل ایدوب مالرینی برك طوتوب صنقلرلر الله حقنی چقرمیه قوایه
ویرمزلر وخلقه دخی بیورد که انلر دخی ویرمیلر صقلیلر اولا که درویشلك واقع اولا
مالکز تلف اولوب کیدن یا بیرلك ایرشه یا ختلق واقع اولا کسب ایدن میاسز
اولوقت کرك اولا دیو بر برینه اغوایله بخیل لغه و ممسکلکه بیوررلر حق
تعالی بیوردهر کم بزم حکممزه مطیع اولمیوب بزم یولمزده مالنی نفقه قلمقدن
اعراض ایتسه حق تعالی انلرك نفقلرینه المتقدن مستغنی در احتیاجی یوق
انك جمیع ایشلری کرکلودر هیچ عیبی یوق نفقه ایدن و ایمین دخی یارن عمللری
جزالرن بولورلر ابن عباس رض ایدر هیچ بر کمسه یوقدر که اول المدن کیدنه
غصلنمیه و الته کیره سونمیه اما مؤمن عاقل وکامل اولدر که المدن
کیده نك غصه سی یرینه صبر قویه دیه که نه قتسه کیدسر دی سمدی کندی و النه
کیره نك سونمه سی یرینه شکر قویه دیه که بو دخی طوررسنه دکل عاقبت
الدن کیدسر یاری کتمدن شکرینه مشغول اولاین و دخی بیورردی کم
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ
وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ
قَوِيٌّ عَزِيزٌ یعنی بز کوندردك رسوللرمزی ایو اشلر بیورمغله یومز ایشلرده
بغا غله وحلال و حرام بیان قلوب بلدرمکله و انلره کتاب دخی اندردك
که امتلرنه انك احکامن اوکروب بلدره لر و دخی ترازو اندردك که انوکله
بر برینه عدل ایده لر المقده و یرمکده ظلم ایتمیلر و دخی بز انلره دمور یرندق
انی انلره قوت قیلی ویردك قلیجلر ایلیوب تیزم دشمنلرنه مقاتله قلالر و کندولره
منفعت اولجق التلر دوزوب صالحلرین یرینه کتورهلر بچاق کبی بلته کسر کبی
وبیل وقزمه کبی و اکنه وصیق دمورکبی و دخی نکم کرك اولجق نسنلر واردر

دمور

التندن بو کلمسنی حق تعالی انو کیچو قلدیکه کوره بو التلری و بو سلاحلری قنقسی کوکله
کوچکلر قنقسی یلا نلر بدرسنی الله امرین قویید کمسه ای ذلیل قلمز وملکندن عزیز در
کمسه اکا غالب اولمز ذلیل قلمز و دخی بیورردیکم وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ
وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ
وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ یعنی بز بدرستی نوحله ابراهیمی کوندردك که انلر
بنم طاعتمزه دعوت قیللر و اول ایکیسنك نسلندن پیغمبرلر کتوردك موسی و هارون
کبی و داود و سلیمان کبی و یعقوب و زکریا کبی علیهم السلام الله تعالی هم بونه کتاب
دخی ویردی انلرك ذریتلرینك بعضسی هدایت بولوب طوغری یولا کلدی اما
چوقلری اندن اول کتابی ترك ایدوب ایمان طریقندن چقوب ضلالت بولنه کردیلر
فاسقلردن اولدیلر و دخی بیورردیکه ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا
بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ
رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ
إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ
آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ یعنی اول نوحله
ابراهیمدن صکره انلرك ارد نجه مریم اوغلی عیسایی کوندردك و اکا ایمان کتوروب
متابعت قلنلرك و انی کوچکلیتلرك کوکلنه شفقت و سوکو یرقدق کم انی
سودلر و بر برین دخی سودلر و محکم طوردلر دنوب یهودی و نصارا اولمدلر
و دخی رهبان تکم کندولردن دین طوغریب ایشلدلر بز انلره واجب قلمدق
الا انلر حق تعالی رضاسن طلب قلمغیچون انی قلدلر اما شویلکه حقدی بریند
کتورمدلر دنوب کمی یهودی و کمی نصاری اولدلر یعنی عیسی علیه السلام کوکه
کوترلدکدن صکره چون مشرکلر چوغلدلر اول مسلمانلری انجندلر انلر
دخی ظالملردن قچوب طاغلره کتدلر اول طاغلرده مغارالر و صومعلر
ایدنوب برزمان انده عبادت قلدلر عاقبت نفسلری طاقت کتورمیوب
اول حالدن کرو دوندلر کمی یهودی و کمی نصارا اولدلر حق تعالی ابدر انلرکم
اول نفسلرنه واجب قلد قلرینك اوزرینه ثابت اولدلر ایمانلرینی صقلدلر

بزاخرتن انلرك اجرلرن اجماق ودنياد ويرسزاما انلرك چوغى فاسق اولوب كرو
يهودى نصارى اولدلر واخرتلرن خرابه ويروب كندولرى عذاب ابدى يه مبتلا قلدلر
بو ايتلردن مؤمنلره تنبيه واشارت واردر هركسكم حق تعالى واجب قلدوغى
نسنلردن كندو كندويه طاعتدن وعبادتدن برنسنه واجب قلسه كركدركم انى
كى صقلية ترك اتميه اشليه والا انى ترك ايدجك اولورسه كندونه فاسقلق
ادن رواكورمش اولور بوندن اوترو صحابلرك بعضى وصيت قلوب ديرلرديكه
زنهار شول تراويح قلمغى رمضانن ترك اتميوب ملازمت قلكز والا ترك ايدرسكز
فاسقلردن اولورسز حق تعالى واجب قلمدن كندو كوزه واجب قلدكوز بس — واجب قالمدن
كرك كم طاعت وريا ضتى بولندن اسندر اجله توتوب ازازاوكردى اوكردى ارتوزب
يوقرويه چقه تمام قرارنه وارجق اندن طوره ايرق يوقرو چقمزسه بارى اشغه دخى
اينيه والا اولدن نفسنى صقندن باشهرد بوزياده ايدب صكره اشغه ستنه دوبجك
اولورسه كه اوكلكى عادتنه وارميوب فاسق اولسه فتنيه دوشر اولاكم نجه مسلمانلر
انك اوكلكى حالنه بقوب كركلو اعتقاد ايدب اكا اويمش اولدر صكره غى حالنه بقوب
نفرت قيلدلر انلرك دخى اعتقادنه فتنه اولكم دخى صلاحيتن اهلنه هيچ اعتقادلرى
قالميه انلرك بيلولرنه انوكله خلل واقع اوله بو سوره ده چوق اشارت وار فكر
ايدب اكلننه ودخى بيوردى يا ايها الذين امنوا اتقوا الله وامنوا
برسوله يؤتكم كفلين من رحمته ويجعل لكم نورا
تمشون به ويغفر لكم والله غفور رحيم يعنى اى انلركم ايمان
كتوردلر قورقك اللهدن واتك بوبرقلون طوتك وسوزمدقلرندن تجك اول
عيسايه وموسايه ايمان كتوردكوزسه انى رسولى محمد دخى ايله ايمان كتورك
اول اسلامكوز اوزره ثابت اولك تاكه الله تعالى اكى قت اجرويره وزياده
رحمتلر ايده براوكلكى رسولكره ايمان كتوردكوز بر دخى بو رسوله ايمان كتوردكوز
چون يارن صراط اوزره سزه نور قلى ويره كم انك شعلسنه صراطدن كچوب اول
ظلماتدن قورتلاسز ودنياده دخى طريق حق سزه واضح وروشن قيله كه انوكله هدايت
بولوب طوغرو يوله وارهسز دخى كناهلركوزى برلغيوب سزى مغفورلردن

ايليوب

ايليوب رحمت قله كه اول مؤمنلرك كناهلرن برلغوب غفوردر نجون توبه قلسه لر اسركر
رحيمدر ودخى بيوردبكه لئلا يعلم اهل الكتاب الا يقدرون على شيء
من فضل الله وان الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء والله ذو — الفضل
العظيم يعنى تاكه حقيقت بوكتابى اهلى بلكه الله تعالى لينك فضلندن
كندولرن حاصل قلمغه هيچ بر نسنيه قدرتلرى يتمز الا مكر الله عنايتى بوله فضل
اينديرايدرسنى بوثواب ومرتبه ويريك الله ارادتنده دركمه دلرسه اكا ويردبجكه
كورم برنكسه توقللردن اكا امل اولاكم اول فضل عظيمدر اول ويرد وكن بركوك
اهلى دين لوب منع ايدمزلر اول ويرمدوكن بركوك اهلى ديرلوب ويرمزلر بس
كرك كم عاقل اولان جميع اشنى الله ه اصمرليوب نه ايچون يردليسه اكا مشغول اولا

سورة المجادلة مدنية وهى اثنى وعشرون اية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

قد سمع الله قول التى تجادلك فى زوجها وتشتكى الى الله والله
يسمع تحاوركما ان الله سميع بصير عكرمه ايدر بو ايت ثعلبه
قزى خوله حقنده اندى انك ارى صامتله خوله رسول حضرتنه كلوب ديدكم بنم
ارم بكا ديدكه سن بنم انم ارقسى كبى سن اكا بيغمبر عليه السلام ديدكم بن شويله ظن
ايلدم كم سن اول اوسه حرام اولدك اولخوله ديدكم كى ظن ايله بنم اشمن يارسول
الله حق تعالى جانمى سكا فدا قلسون باشلدى رسول الله مجادله قلدى اول وقت عايشه رسولك
باشن يوردى عايشه اول خوليه عتاب ايدب ديدكم ياخوله سوزك قصلت قو
مجادلكى كورمزسن رسولكك مبارك يوزنى كه نجه متغير اولدى اللهدن اكا وحى
اندكم بل محمد تحقيق الله تعالى اشتدى سوزنى شول عورتكا لندن شكايت قيلوب
مجادله قلدغكلورى ايشدر وانك اريله حالنه اولدوغن كوردبلور اكا خفى نسنه
يوقدر ودخى بيوردبكم الذين يظاهرون منكم من نسائهم ما هن
امهاتهم ان امهاتهم الا اللائى ولدنهم وانهم ليقولون
منكرا من القول وزورا وان الله لعفو غفور يعنى سزده
شول كسلركم عورتلرنه بيولرسن بكا انم ارقسى كبى سن ياخود بكا انم قرنى كبى

يا انم ايلوغنی كبی سن بانم فرجی كبی یا باشك ارقاك انم ارقسی كبی در دیسه یا یوزك بوینك
انم اعضاسی كبدر دیسه یا بزفرقدشم اعضاسی كبی در دیسه بوكلسندن عورت اكا حرام اولور
اما حق تعالی بیوردیكم یولرك عورتلری یولرك انالری دكلدر یولرك انلری انلوردركم
انلری طوغردی بر امزردی بولرك حراملغی بولن انالری حرمتی كبی دكلدر بولن كفار وبر مكله
حلال اولور بولرك دیلندن كلن بوسوزلریلان سوزدركم كلور اما حق تعالی صوچلرن بغیشلو
كنا هلرن یرلغیجی در كه سزك بو سوز كوزده حلا لكوز ارا سندن ایرلق اولمسون دیو
كفادت قودیكه قچن انی ایدن سز اول حرام اورتكوزدن كر وانوكله كوترله حلال اولا اول
جاهلیتدن بو سوزلرله عورتلرنه طلاق اولوردی بربرندن ایرلورلردی حق تعالی انی
نسخ ایدب كفارت بیوردیكه انوكله اورتلرین فرقت اولمیه تنكم كفارتلری بیان
ایدب بیوردی بزم رضا مز ایچون صدقه لر ایلسه انلره جنت ایچنده اولوثوابلر
ویوجه مرتبلر وار انكا اولوغی اندن ارتوق كمسه بلمز ودخی بیوردیكه الَّذِينَ
يُظَاهِرُونَ مِن نِّسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن
يَتَمَاسَّا ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ يعنی شول كمسلركم
عورتلرینك ارقدسن انالری ارقه سنه بكزدلر كرو اول سوزلرندن پشیمان اولوب
دنمك استسلر كه انلره عورتلری حلال اوله اول عورتلرله اشتمزدن اول كدن كوكوردكه
بر قول ازاد قله كرك مسلمان اولسون كرك كافر عورتنه یا پشسون طوتسون
كه حلال اوله اشبو حكم سزه اللهدن وعظ و نصیحتدر كه طوتا سز اشو كوز صواب
اولوب طوغرله حق تعالی خود سزك نه قلدغكوز بیلور بو عهده وفا قلوب بونه كتورتكوزی
دخی بیلور هر بر كوزه فعلنه كوره جزاسن قلور ودخی بیوردیكه فَمَن لَّمْ يَجِدْ
فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا يعنی هر كمسه كم
سزدن ازاد ایده جك قول بولمسه كوجی یتمسه انك اوزرنه اولسون كه اكی
ای تمام اوروج طوته اراده بر كونن بیله عورتنه یا پشمزدن اوك بو ایت اكا
دلالت قلوركم عورتنه دخی و اجددركم كندویی صقلیه اول كفارت بیرنه
كلمزدن اوك ارك امرنه مطیع اولمیاكم انوكله صحبت قله زیرا حق تعالی اكسن
یله نهی ایلدی بر برنه یا پشمقدن علما اتفاق قلدیلركم بو ایلوك ایچنده بر

كون

كون عذرسز اوروجن یبجك اولورسه واجب اولوركه كروباشندن طوته اول
طوتدوغی بوزلور اما قچن عذرایله بوزن اختلاف قلدیلر عطا دیدیكه قچن
عذرایله حق تعالی كرمیدر انك اول عذرنی كچوره عفو ایلیه كروباشندن
طوتمیه اما ابو حنیفیله اصحابی قتنده كرك عذرایله اولسون كرك عذرسز تتابع
بولنمدی اراده قطع اولندی كروباشندن طوتمق كرك ودخی بیوردیكه ۝
فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا یعنی اوروج طوتمغه دخی
كوجی یتمزسه انك اوزرنه لازم اولسون كه التمش مسكین طعام لندره هر مسكینه
بر بتمن بغدای ویا خود بر بتمن خرما ویره مدینه اهلی قولنجه اما عراق عالملری
قتنده اكی بتمن بغدای یا خود بر صاع اریه یا بر صاع خرما ویره هر كونیچون
ودخی بیوردیكه ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ یعنی بو كفارتله امر ایلدی حق تعالی سزه
بوندن اوتردر بلسزكم الله تعالی سزك یارله سویلشدكلكزی دخی بلور تاكه
اللهه ایمان كتوروب وانك رسولنه تصدیق ایدن سز كه بوذكر اولنان
كلی اللهك فریضلری و احكاملریدر انلرك اتمك اولمزوانك فریضلرینه
اناننمیلره خودقتی اینجدجی عذابلر وار ودخی بیوردیكه إِنَّ الَّذِينَ
يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُبِتُوا كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
وَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ یعنی شول
كمسلركم اللهه وانك رسولنه دشمان اولار اللهی ورسولی ایچون لر زیرا
كمسه اللهی اینجتمك متصور دكلدر كلی انك مقهوردر اما انك مؤمن
ومتقی قوللرن اینجتمك كانه انی اینجتمك كبیدر یارن حق تعالی اندن انتقام
ایدر بس بونك كبی كمسلر خورلغله وحقارتله اللهك خشمی ایچنده هلاك
اولدیلر انواع ذلتلرله حال بودركه تحقیق بز بولره قرآن ایندردك انك
ایچنه حلال وحرام ندر وطوغری یول ندر وطوغمیتی بیورقی ندر جمیعنی
بیان قلدق بو لرانی ایشدب ایشتمز اوردلر وارن رسولمزی یلانلدلر كافراولدلر
جوه غایت خورلق قلیجی عذابلر بر قلیو بطوررز كه اخری ونهایتی یوق ودخی

بیوردیكم

يوم يبعثهم الله جميعا فينبئهم بما عملوا احصيه الله ونسوه والله
على كل شىء شهيد يعنى كافرلره اول خور قيلجى عذابى شول کون اچندن دركيم الله
تعالى بولوك اوكلكلرن واخركلرن سنله لرنن قوبوب برين جمع ايليه دخى انكه
قيلدقلرسه هپ بولن خبرويب بلدره لرتا كه بولرك اوزرنه حجت لازم اوله انكار ايدن ميلر
زيرا الله تعالى انلرك اشلدكلرن دفترايديه صقلمشدر اول لرانى اشليوب اونتمشلردر
چون دفترلرن اکا الوب نظر قيلدرهب اشلدكلرى اوكلرنه دوشه كلر حق تعالى
خود هر نسننك اوزرنه حاضر درنه قيلدقلرن بلور ودخى بيوردیكم الم تر
الى الذين ان الله يعلم ما فى السموات وما فى الارض ما يكون من
نجوى ثلثة الا هو رابعهم ولا خمسة الا هو سادسهم ولا ادنى من
ذلك ولا اكثر الا هو معهم اينما كانوا ثم ينبئهم بما عملوا يوم
القيمة ان الله بكل شىء عليم بو ايتك سبب نزولى بو يديكم كافرلر
ومنافقلردن بر بولك جماعتكعيه قتنن ديرلوب اوغرلين رسولك حقنده
چوليله نسنه سويلشرلردى كه بربو نر ديرلرديكه قتى چاغرى سويلمك تاكه محمدك
تكربسى ايشدب محمدن خبرويرمسون اوغرلين كندولرارا سنده بوسوزلرى سويلر
لردى پچن كورسكه برمؤمن يقدطورر سوزلرين كسه قورلردى اشتمسونلر
ديو پس حق تعالى بو ايتى اندربيبولره خبرويب ويرب بلدرديكه بولرسه لر چوليله
سويلدكلرن الله تعالى بلور بيورديكه يا محمد بن سكا بلدردم كه يدرستى الله تعالى
بلور ير اهلنك وكوك اهلنك كوكلرندن نه وارن بلور وكزلونه اشلدكلرن
بلورهيچ اوچ كشى بربره كلوب چوليله سويلشميلر الا انلرك دردنجسى
الله در ودخى بيش كشى بربره كلوب سويلشميلر الا انلرك التنجسى الله در يعنى
اوزتلرنن سويلشلن كزلوسوزلرن كندولرنجه يلورلرسه الله تعالى اولوردن
دخى يكك يلور ودخى بولردن از و بولردن چوق نقدر كركسه اولسون الا الله
تعالى نه برده اولورلرسه انلروكلريله درحاللرن يلورصقلر بارن قيامت
كوننده نه قيلورسه هپ انلن خبرويرور پس بو ايتله حق تعالى انلرى مؤمنلردن
ايرو چولدى قلمقدن نهى ايلدى برزمان انلر دخى يغلتوب اتمدلر اما صكره اول

اشلنه كيرو باشلدلر حق تعالى دخى بو ايتى اندرب بيوردى الم تر الى الذين
نهوا عن النجوى ثم يعودون لما نهوا عنه ويتناجون بالاثم والعدوان
ومعصيت الرسول واذا جاؤك حيوك بما لم يحيك به الله ويقولون يصلونها
فى انفسهم لولا يعذبنا الله بما نقول حسبهم جهنم وبئس المصير
يعنى نظر قلمزميسن يا محمد شول كمسنلره كم اوزتلرنن چوليله سويلشمكدن نهى
اولندلركه ايرو ق سويلشميلر اوزتلرنن چولديلرى يلان سوزلر ظلم وحيفدر
الله امرنه ورسول امرنه سلام قلدوغى كبى قلمزلر يعنى يهودلردن يكا كلوب
پچن رسول اوزرنه كرسلر السام عليكم ديرلردى رسول دخى انلره وعليكم
ديو جواب ويوردى يعنى انلرديرلرديكم موت وبلا سزلره اوزركوزه اولسون
بوكزعايشه انلرك اول سلامن اشدب قيقدى دديكه الله لعنتى وغضبى
سزلره اوزركوره اولسون رسول عليه السلام دديكه يا عايشه ساكن اول
كندوكه بو مشقلغى عادت ادنكل بو ايريكلكى وفحش سويلكلى ترك ايلكل
عايشه دديكه ايشتمدكمى يا رسول الله كه نه ددلر رسول عليه السلام دديكه
يا عايشه سن ايشتمدكمى كه بن انلره نجه جواب ويردم بنم دعام انلرك حقنده
قبول اولنور انلرك دعالرى بنم حقمده قبول اولنمز حق تعالى اول وقت بو
ايتى اندردى بيوردى كم يا محمد اول يهودلر كلوب سنك اوزركه كيروب
حق تعالى بيورمدوغى نسنيله سلام ايدرلر ودخى بر بريله سويلشرلركه چون
بو حق رسول در بجون اول الله رسولنه دد كمز سوزدن اوتوريره عقوبت ايدب
عذاب ايلمز حق تعالى ايدر بولرك جهنم عذابى يتركه ذنوب وراجوبرلرى اولدر
اكا كرسلر بولوك نربا وزبيدر اول جهنم كه ذنوب اكا وارله ودخى بيوردیكه
يا ايها الذين امنوا اذا تناجيتم فلا تتناجوا بالاثم والعدوان
ومعصيت الرسول وتناجوا بالبر والتقوى واتقوا الله الذى
اليه تحشرون بو ايته دخى سبب نزولى بو يديكم رسول عليه السلام
پچن بريكا جرى كوندرسه غزا ايچون منافقلر بربريله اوترب چولدى
ايدرلردى تاكه مؤمنلر انلرى كوروب كيدن چريمز صندى اولا ديو غصه دوشلر

بن سکا

اول مؤمنلری غصه لندردنتی ایچون ایلدسویلشرلردی حق تعالی بو ایتی اندرب بیوردیکه
ای انلرکه دلکزله ایمان کتوردکوز کوکلوکوزده ایمان اثری یوق یعنی بر بریکوزه
اراسنده سرله کلچی قلسکوز کناه ومعصیت وظلم وجور اولجق سوزلرله چولدشمك
که الله امرینه رسول امرینه مخالف اولا بلکه سوزکوز الله بیوردوغی طاعتلرده
عبادتلری برنه کتورب معصیتلری ترك اتمکده اولسون قورقك اللهدن
شول منافقلر یهودیلر قلدقلری کلچی کبی قلمك که اولدکدن صکره دیرلوب
جمع اولجق یریکوز الله حضرتیدر که اندن جمیع عمللرکوز مکافات اولنسه در
بو ایتدن کرچك مؤمنلره دخی تنبیه واردرکه برقاچ کشی بریرده جمع اولوب
اوتوردقلری بر خود سفرده یولداش اولوب کیدرکن برقاچی اوتربچو لدیله کلچی
اتمك حرامدر زیرا اول برقاچ مؤمنلرك کوکلنه اندن ملالت حاصل اولور
شویله ظن ایدرلرکم کندو بچون سویلشورلر اکر سفرده اولسه انلرك کوکلنه
اندن احتیاط دخی اولور مؤمن اولدکم دخی بر مؤمن قرداشنی انجدجك
بر ده اولمیه بلکه جهدقله مؤمنلرك کوکلنه سرور حاصل قله ودخی بیوردیکه
انما النجوى من الشيطان ليحزن الذين امنوا وليس بضارهم شيئا
الا باذن الله وعلى الله فليتوكل المؤمنون یعنی قچن منافقلر مسلمانلره
کورسلو براراییه دیرلوب چولدی ایدرلردی اولکسنه مسلمانلره فتی مشفقت
کلوردی انجنورلردی حق تعالی بو ایتی اندرب بیوردیکه بو دستی بو منافقلر
چولددکلری اول شیطانك مکرندندرکه تا انلرکوکلنه کوکجك کوستردلر
سویلدی ویبر قصدی یوقدرکه اول مؤمنلر انجنه غصه یه دوشه حال بودرکه اول
منافقلرك چولدلرندن بو مؤمنلره برضرر ایرشمجك دکل الا مکرکم الله دلکی
وتقدیریله اولا بس مؤمنلر اشلرن اللهه اصمرلیوب اکا توکل قلسونلرکه جمیع
اشلره کفایت قلجی اولدر انك تقدیریله اولمایجه کمسه کمسیه نه زیان ایرکوری بیلور
ونه اصی دکوری بیلور کندونك معاملسی اللهیله کرکلو اولسون ودخی بیوردیکه
يا ايها الذين امنوا اذا قيل لكم تفسحوا في المجالس فافسحوا
يفسح الله لكم واذا قيل انشزوا فانشزوا يرفع الله الذين

امنوا

امنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات والله بما تعملون
خبير بو ایتك سبب نزولی بودرکم ثابت بن قیس رسول حضرتنك مجلسنه
کلدی انك انك قولغی بر کر کیدی دلردیکه رسوله یقینجق اوتوره اشتمك
ایچون خلق دخی هیچ یرلویرنه اوتورمشلردی اول کلوب اوترجق یر بولمدی
کمسه اکا یر دخی ویرمدی شویله ایاغن طوردی رسول علیه السلام ددیکه رحم
الله من وسع لاخيه یعنی الله رحمت قلسون اکاکم قرداشنه یر چوکز کلیدن اول
وقت حق بو ایتی اندرب بیوردی ای انلرکم ایمان کتوردکوز قچان سزه دنلسه
کم مجلسلرکوز کیکلدك الله تعالی سزه جنتده یرکوز کلیدن ودخی سزی
بو خیردن یکادعوت قلسلر اکا اجابت ایدك یعنی قچن سزه دنلسه قالقك
طاغلك نمازدن یکا یه حتی اداقلمغه برکمسیچون طانقلق ویرمکه یه یروکی کیکدی
ویرمك سزه اکا اجابت ایدب قالقك اول سوز سزه اغر کلمسون که ثواب نفس
انجندکی یرده در ودخی بلورکم حق تعالی مرتبسن یوجه قلمشدر شول کشنك
کم مؤمن اولهم عالم اوله اول کشیدن که انجق مؤمن اوله عالم اولمیه منفاتل
ایدر یارن قیامت کوننده قچان مؤمنلر اجماق قپوسنه ایرشلر شول مؤمنکه
عالم دکل دیلرکه وارسن عملك سبیله اجماغه کر اول عالم اولنلره دیلرکم
سز طورك اجماق قپوسنده بو خلقه شفاعت قیلك اندن صکره کیره سنز
بس بلورك که حق تعالی سزه سوز طوتوب یرکیکدی ویردیکوزی دخی بلور
وطوتمدغکوز دخی بلور اکا کوره جزاسن قلور ودخی بیوردیکه یا ايها
الذين امنوا اذا ناجيتم الرسول فقدموا بين يدى نجويكم
صدقة ذلك خير لكم واطهر فان لم تجدوا فان الله غفور
رحيم یعنی ای انلرکم ایمانه کالدکوز نجوی رسول الله سرله کلچی قلسکوز اول
کلچیدن اوکدن بر صدقه ایدك که اول طوتوب ویرمکدن اول خیرلودر ودخی
سزی یالشایدب کناهدن ارددجیدر اکر صدقه ایدجك نسنه بولمسکوز
حق تعالی غفوردر کناهکیه فضلی برله رحمتی برله بونك دخی سببی بودرکم
بایلر رسول قتنه کلوب سرله کلچی قلورلردی درویش قوم نوبت بولمزلردی

که رسول حضرتنک کلامن اشده لردی پس رسول الله سویلشمدن اوکدن الی وین مینجه
سویلشمیلر زیرا اول وقت دخی زکوة فرض اولمیوب طورردی پس اول صدقه ویرمک
انلره اغر کلدی یوکز واروب اوتوررلردی رسول الله کلام اتمز لردی الا علی ایدرردی
انجق بر التون صدقه ایدرردی دخی رسول الله کلام ایدرردی اول سبیله درویشلر
قورتلدلر رسولک کلامن دکلیوب صحبت ایدرلردی بوندن صکره حق کرم رخصت
ویروب بو ایتی اندردیکه ءَاَشْفَقْتُمْ اَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَیْ نَجْوٰيكُمْ
صَدَقَاتٍ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ
وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ •
یعنی ای دنیا اهلی مالموز دوکنه دیو قورقوب بخیللق قلدکوزکم رسول الله صدقه دن
اوکدن کلجی ایدیدکوز اکر انسکوز سزه اول خیرلو ایدی جونکه انی سزه اتمک خوش کلمدی
اتمدکوز حق تعالی سزدن کرو عفو ایدر که سزدن دخی صدقه کوزدن دخی اول غنیدر
محتاج دکلدر سز جمیعکز اکا محتاج سز طورلک حضورلکو کجمک طهارتله نماز
قیلک وما لکز حساب ایدک ییل تمام اولجق زکوتن ویرک دخی الله رسولنه
مطیع اولک نکه اشلمکه بیوردلر انی اشلک نندن که اشلمک دیو بیوردلر
اندن یغلنک الله سزک خیر و شردن نکم اشلرسز بلور یارن قیامت کوننده
جزاسن قلور هیچ بر عملکوز ضایع اولمز ودخی بیوردیکه اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ
تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ
عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ یعنی یا محمد کورمزمیسن نظر قلمزمیسن
شول منافقلرکم واروب یهودیلری کندولره دوست طوتب انلروکله اوکوتلشرلر
حقیقتا
حال بودرکم انلر بر قومدرکم الله تعالی انلره سخط قلمشدر اول منافقلر نه سزدندر
اشکاره نه انلردندر جون مسلمانلردر اولرم دیسلر کم سز یهودیلری دوست طوتدکوز
مکر سز دخی ظاهرده ایمان کوستروب باطنده انلروکله سز انلر اند اجوب دیرلردیکم
بز ظاهرده و باطنده مؤمنوز سزدنوز حال بودرکم کندولر دخی بلورلرکم اول
اندلرنده یلانلردر ودخی حق تعالی بیوردیکه اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا اِنَّهُمْ
سَآءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ • اِتَّخَذُوا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ

فلهم

فَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ یعنی حق تعالی اول عملری جزاسی انلر کجون قتی عذابلر
یر قلمشدر اخرتده که بولرک حقیقتا نه یاوز اشلری وار ایدی یلان یره اند ایجرلر اول
یلان اندلری کندولری قلجدن قورتارمغچون قلغان ایدنورلردی اوغوللری
وقزلری اسیرلکدن قورتلدلر بوکلسیله ایمانه کلمکه قصد ایدن خلقی دخی اوغورلین
منع ایدرلر ایمانه کلمکه قوزلر بونک جزاسنک نهایتی بولنمز ودخی بیوردی •
لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَا اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا اُولٰٓئِكَ
سه
اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ یعنی مالرینه واولادلرینه اعتماد قلورلر
که بزم دنیاده بر دخی بجلرمز جوق اخرتده انلروکله قورتلورز دیرلرسه بلسونلرکه اول
مالری واولادلری انلرک هیچ برسی عذابدن قورتارمغه قادر قلجق دکلدر انلر
کلسی اول حال اوزره اولسی اولورسه ابدی اصحاب ناردن اولسرلر شول کون
ایچندکم الله تعالی جمیعسن اولدن اخره نه یهودی قویه نه نصاری نه اول منافقلری
هپ حضره جمع ایدوب بولره سؤال ایدنتکم حق تعالی بیوردی یَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ
جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ
عَلٰى شَيْءٍ اَلَا اِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ یعنی شول کونکه حق تعالی
انلرک جمیعسن قوپوب حضرتنه کتوره انلردن صوره کم نچون بنم برلکومه
انکار ایدوب رسولمی یلانلدکوز انلر سزم دنیاده یلان اند اچدکلری کبی اخرتده
اللهه دخی اند ایچرلرکم والله ای بزم ربمز بز مشرکلردن دکلدک ایله ظن
ایدرلرکم بو اندلری بولره بر نسنه منفعت قله مؤمنلر دخی اخرتده اندلرن اشد
ایله صنکلرکم بو منافقلر دخی دنیاده بر طریق اوزرنه ایش حق تعالی خبر ویردیکم
اکاه اولوب بلورک کم بولر اندلرنده یلانجیلردر بولر ظاهرلرنده ایمان
کوستروب باطنلرنده کافرلردر بو اندلرندن بولره فایده یوقدر ودخی بیوردیکم
اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَاَنْسٰيهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ
حِزْبُ الشَّيْطَانِ اَلَا اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ •
یعنی شیطان بولرک اوزرنه غالب اولوب مستولی اولدی اللهی برلمکی واولومی
بولره اونتدردی الله عبادتن منع ایدوب کندو عبادتنه یلتدی بولر جمیعسی شیطان لشکری

اولوب

اکا متابعت قلدلر حقیقتا آکاه اولک که شیطان لشکری اولنلر و آخرتدن
کندو نفسلرندن مالندن دخی زیانکار لردر هیچ برندن منفعت بولمجق دکللردر
مکر دنیاده اولحالدندن ذنوب کفرلرن ایمانه دکشرلر ودخی بیوردیکم
اِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ اُولٰٓئِكَ فِي الْاَذَلِّينَ ۝ كَتَبَ اللّٰهُ
لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِي اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ يعنی شونلرکم اللّهه ورسوله
دشمن اولوب انلرک امرینه مخالفت قیلدلر انلر شول خورلغله هلاك اولمشلر
اچندن طاموننک آلت اشغه مرتبسندن اولانلرکه اکا درك اسفل دیرلر اولر
منافقلر مقامیدر حق تعالی تقریر قلوب بیوردیکم بن دخی بنم رسوللرم غالب اولیجقلرز
البتده عاقبت حجتلرله دخی دلیللرله غالب اولسوزکرك انلرك اوزرنه
انلری قهر ایدب دوستلرمزیکه مؤمنلردر قورترسوز کرك که الله تعالی
قویدر عزیزدر کندو لشکرینی خور قلمقدن منع ایدرکمسه انك اوزرنه قهرله غالب
اولمز کلمسنی قهر ایدن قهاردر اولدر ودخی بیوردیکم لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ
بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا اٰبَآءَهُمْ
اَوْ اَبْنَآءَهُمْ اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِيرَتَهُمْ اُولٰٓئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ
الْاِيمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ اُولٰٓئِكَ
حِزْبُ اللّٰهِ اَلَا اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ بو آیت حاطب بن
بلتعه حقنده نازل اولدی قضیه اشغه ممتحنه سوره سنده بیان اولنمشدر
آیت معنسی بودرکم یا محمد سن دوستطوتر بولمزسن الا شونلکم الله تعالی یه
ایمانی اوله و آخرته ایمانی اوله یار اولوب بولمزسین شول کمسه لریکم انلر اللّهه
ورسوله دشمان اولوب مخالفت قلدلر اگر انلری واوغلنلری وقرنداشلری
وقوملری دخی اولجق اولورسه یعنی اللّهه ورسوله کرچك ایمان کتورنلر اللّهه
ورسوله دشمان اولنلرله دوستلق بغلمدلر انلردرکم حق تعالی انلرك کوکللرنده
ایمانله وصدقله طولدردی ودخی انلره معاونت ایدب ایمان نوریله قوتلندردی
و ایمانی احیا قلمغله اول نسنه درکه انلری اجماعه ولشدب اول بوستانلره

کوردن انك کبی بوستانلرکم اغجلری التندن ارمقلر آقر بو حالتدن کم اجما قدن
مقیم اوللر الله تعالی انلردن راضی اوله اکا ایمان کتوریب طاعت قلدلر وبولر
دخی اللّهدن راضی اوللرکه اول طاعتلری مقابلسنده انلره جنت ودیدار ارزانی
قلدی بولر کلی الله لشکریدر واگاه اولوب بلولنکم نجات بولوب سعادته
ایرشنلر انلردرکم ایمان کتوروب عمل صالح اشلیوب رسول علیه بندن حشر اوله
الله تعالی لشکرندن صایله قیامتده ابدی سعادته اولشه

سورة الحشر مدنية وهي عشرون واربع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
یعنی نماز قلوب خضوع قلدی وتنزیه ایدب تسبیح قلدی اللّهه شول کمسه لرکم
برلرده وکوکلرده در انواع مخلوقدن کمی دکزده طاغده کمی اوآده بس اول عزیزدر ملکی
اچنده بخدرلرسه حکم ایدر کمسه مانعی یوق وهو اشك اصلحن اندن یکرك کمسه
بلمز ودخی بیوردیکه هُوَ الَّذِي اَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ
مِنْ دِيَارِهِمْ بو آیتك قضیه سی بودرکم حق تعالی اول بنو النضیر یهودلری
سوروب چقردی انی مؤمنلره وطن قیلدی بو قضیه نك اولی بودرکم رسول علیه
السلام ایوح یره جری کوندردی اول اوجده برسی مرثد بن ابی المرثدی انی یدی
یوز کشی اوزرنه امیر دکدی بو طرفه کوندردی سیر ایدب کتدلر تا که بطن رجیعه ایرشدلر
براغاج دبنده اوتوردلر بللرندن عجوه لری واردی اندن یدلر اول خرما چکردکلری اول
یرده دوشدی قالدی اول هذیل قبیلسندن بر عورت قیون کودردی اول اغاج
دبنه کلوب اول خرما چکردکلرین کوردی کم بتوردر اول چکردکلرك کوچك لکنه
بقوب دیدیکم بو بزم ولایت خرماسی دکل الا مدینه خرماسیدر وارویب اول قومنه
چاغروب جزقلدی کلك کلكدر دیو اول قوم کلدلر دلر که خبرنه دردی یا قوم نه غافلسز
سزه مدینه دن کمسه کلمشدرکه اشبو چکردك مدینه خرماسیدر اول قوم بیلوب
اول طاغه ایستدلر بولدلر انلریکم اول طاغده کزلنمشدر اول قوم دیدلرکم کلك
سزه امان اولسون سزی اولدرمیلم انلر دیدلرکم بز کندو المزله سزه آسیب قلمازز بس

پس مقاتله قلدلر بری کشنک بر قچنی اولدردلر عبد الله بن طریق مجروح اولوب
اولدی صویوب قودلر کتدلر اولغورتلدی انلرک اراسندن وحبیبی بولداشیله اسیر
قلدلر بریالکوز عاصم بن افلح قالدی تیر کشن اوکنه دوکوب انلروکله مقاتله قلدی
اوقلشدی تا اکا ذکن که اوقدوکندی حربه سن الله الدی انوکله مقاتله قلدی
تاکه اول دخی اوندی الله فلح الدی انوکله جنک ایلدی اخرانی دخی ضعیف قلدلر
اللهم نیاز قلوب دیدیکه الهی کونک اولندن بروسنک دینک قوردم عجوت
دورشره دلرنکه بو کونک اخرندن سن دخی بنم جسمم بو کافرلر عذابندن قودویره
الهی عزّک وجلالک حقیچون بنی بو مرادمدن محروم قلمه پس عاقبت انی دخی شهید ایلدلر
اول اولنلری یودیوب صویدیلر اندن اول عاصم اوزره کلدلر حق تعالی صروجه اری
کوندردی کلوب انی بوریوب اوزرنه قوندلر بوکافرلر اصلا چاره ایدهمدلر قودلر
کتدلر اول کیجه تمام یغمور اولدی سیل کلوب انی الدی کتدی طکله کلوب نقد اشندلر
بولمدلر اما اول حبیبی کم بولدشیله اسیر قلدلردی الوب مکهیه واردلر قریشدن
بر قاچ کشی بر دلوب بر عورت بله اول حبیبی صاتون الدلر اندن اوتوکم انلرک
بدر غزاسنده مؤمنلر کمسلرن اولدرمشلردی دلدلر که اول حبیبی اولدروب
اندن انتقام الالرا اما انلر اول اسیر اولوب طوتلدغی وقت حرم ایلری ایچون
بری انلر اول وقتلرده ادم اولدرمزلردی صبر قلدلر تا که اول حرم ایلری چقدی اندن
اول حبیبی کتوردلر که اصا قویلر حبیب انلره دیدیکم قوک بنی اکی رکعت نماز قلیم
اندن نه دلرسکوز ایدن سز اکی رکعت نماز قلوب تیز کرو کلدی ددی یا قوم دخی
زیاده قلوردم اما بیلولرکه بن الله ورسول یولنده اولمکدن قورقمزم بوندن
صکره نیاز ایدوب دیدیکم بونده برکمسه یوق که بنم سلامم رسوله ایرشدره اندن اول
کافرلردن یکا دونوب دیدیکه الهی بولرک صاغشن از ایلکل بولری هلاک ایدوب
مؤمنلری غالب ایلکل انی اندن شهید قلدلر رسول علیه السلام اول وقت مدینیه
کلدی اول بنوا النضیرله مصالحه قلدلر که انلر رسول الله ایرق معارضه قلمیلر
ورسوله انلردن زیان دکمیه پس رسول اول اکی کشنک دیتندن اوتری
انصار قبیلسندن بر نیم طلب ایلدی خبر چون علیه ایرشدی اول دخی دیدیکم

اتا یارتبوا ماتی
سکا اصحابدم بنم سلامی
جبیبکه سن ایرشدر
صح

بو

بو بنی النضیر قومی رسول الله انتلشمش قومدر انلردن دخی معاونت طلب ایدلم
رسول علیه السلام ابو بکر و عمر و علی ایله الوب اول بنی النضیر قومنه کلدی دیدیکه بوکا
ایرشن دیتنه سز دخی یاردم ایدک اول حی بن اخطبکه بو قومک اولولریدر رسوله
دیدیکم یا ابا اوتورهلم برسکا اوتل ویرلم اندن صکره نه دلرسکوز ویره وز رسول
علیه السلام صف اولوب اولیار نلرله اوتوردلر اول حی بن اخطب اصحابنه
دیدیکم یا قوم بو محمد اوچ کشیله کلدی هیچ بوندن بکراک رخصت الهم کومیه
انی اولدرک ایرق ابدی شر کورمیا سزچون بولر بو اتفاق قلدلر جبرائیل کلوب
بولرک اتفاق قلدن رسوله خبر ویردی رسول علیه السلام فی الحال بر حاجت واقع
اولمش کبی سرعتله قالقوب اصحابیله مدینیه کلدلر اول ایرشدکی یرده برآوه کردی
اندن طوردلر حی بن اخطب دیدیکم ابو القاسم کیتمکه ایوردلرزکم انی طعاملندرم ور
اندن صکره دلدوکن ویره وز انلر اول بر قدن یری بن کتدم چون رسول علیه السلام
دونوب مدینیه کلدی خلقی جمع ایلدی چریله تیز انلره واردی مقاتله قلدی خیلی ادم هلاک
ایلدی کعب بن اشرفی بعضلر دیرلرکم اول مقاتلهده اولدردلر محمد بن مسیلمه و ابو
نایله و اکی کشی دخی اول بنوا النضیری کوتردی واروب انلردن اودنج خرما استدیلر
مسیلمه بر کیجه چقوب یولداشلریله انلره کلدلر ددلرکه سزدن اودنج خرما استیبو
کلدک ایلرو واردیکه بو نکله سویلشلر طوتوب انی دپلدلر قالنی دونوب رسوله کلدلر
رسول چری جمع ایدب اول بنی النضیره واردی ددیکم کلک بر کوزدن چقوک کیدک
تجتکه یمشکوزی ایرسه کلوب کسوب الوب کیده سز انلر راضی اولمدلر پس رسول علیه
السلام انلری حصر ایلدی بو کلدلرچون عاجز اولوب ددلرکم یا ابا القاسم نکه بزدن
دلرسین ویرهلم رسول علیه السلام دیدیکم یوق بو قلعه کوزدن چقک کیدک دخی یورد
دوه یوکی کوتوری بلدیکجه رختلر کوزدن بله الوک سلاحدن ارتوغن انلر کرو
راضی اولمدلر پس رسول اون بش کون انلری اوکرتدی امر ایلدیکه خرما اغجلرن
کسدلر واوتلودن دلدلرچون یهودلر انلری کوردلرکه اوتلری کلندی اول
اودن اول اوچ چقوب ایرق اوکرلرا اول منافقلر بقرلردیکه بو لوه یردیم
ایدهلر زیرا اولمنافقلر انلره دمشلردیکم اکر سزی بر کوزدن چقرسی اولورلرسه

بزدخی سزکله بله چقرز اکر سزکله مقاتله قلورلرسه سزه نصرت قلورز دیو عهد
ایدنلرك هیچ برسی بکلورمز بر برنده طانشوب ددلرکم بو خرمالرمز کتدکدن صکره
بزه بونده طورمقدن غایت نه اولسه‌رد ددلرکم یا ابا القاسم نه دیلرسك سکا
ویرلم شول شرطه اوزره کم بزم باشمزی ازاد قلاسن چقاوز کیده‌وز پس رسول
علیه السلام انلری شهردن سوروب چقردی سلاحلرندن ارتوب اتقه مالکلر
الوب مهاجرلر اراسنده قسمت قلدی انصاریلردن هیچ برسنه نسنه ویرمدی الا
اکی کشیه ویردی انجق اولر دخی مهاجرلر کبی محتاج لردی بری سهل بن حنیفدر
بری سماك بن خرشه ایدی دوخانه اسی اول وقت حق تعالی بو ایتی اندردی
هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ
لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ
حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا
بعنی اول الله در کم اول اهل کتابدن کافر اولنلری سوروب یورتلرندن
چقردیکه اول شهرلرندن دیرلوب چقمق سورولرا انلره اولدی عکرمه ایدر
هرکم محشر یری شامدر دوغنه شك ایدرسه بو ایتی اوقوسونکه حق تعالی بیورور
زیرا قچنکم دنلدی شهردن چقك انلر ددلرکم نه یره چقلم رسول علیه السلام
دیدیکه محشر یرینه چقك یعنی شامدن یکا پس عکرمه بونکله تمسك قلورکم
محشر یری شام اوله پس حق تعالی بیوردیکم یا مؤمنلر هیچ سز ظن اتمزسزکم
بولر یرلرندن یورتلرندن چقلر یعنی بنی النضیر قومنك عزتلرنه و
غالبلقلرنه بقوب هیچ یرلرندن چقوب کیدرلر دیمزلردی بو بنی النضیر
قبیلسی صانورلردیکم اول قلعه‌لری انلردن الله‌ك عذابنی منع ایدر قورترر
الله تعالی اول انلره وعده قلدوغی حکمنی وعذابنی هیچ انلر اومدقلری یردن
انلره اندردی اول اولورلری کعب بن اشرفی دیلدلر ودخی مشکرکم رسول علیه
السلام چون چریله انلردن یکا چقدی حق تعالی انلرك کوکلنه قورقو بیقدی
صو قلعلرنك اغزنه اولو اولو قیولر ایلدلر انوکله اوقلرن صقلیدلر مسلمانلر
باشلیوب اوقلاولرن دلوب ایچرو کیرلردی اول یهودیلر انلری کوروب

طاملرینك انلر دخی برپاین دلوب قچرلردی نتکم حق تعالی بیوردی وَقَذَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ بعنی حق تعالی انلرك کوکلنه قورقو برقدی
کم اوقلرن کندولر ایله یقدلر یلدلرکم کندولر کیدسرلر دیاری مؤمنلره
اوتورمسون دیو یقدلر مسلمانلر دخی کلوب بر یکادن یقدلرکه محاربه اولمغه
قولای اولا ای کوکللری کوزی اچوغ اولنلر الله تعالینك امرینه نظر قیلوب
عبرت الوك که نه حکمتلری واردر ودخی بیوردیکه وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ
عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ
النَّارِ بعنی اکر حق تعالینك اول تقدیری که کلمسه بولری جزیره عربدن سوروب
چقروب شام ولایتنه کم النسردر اکر دنیاده بولره عذاب قلیدی مؤمنلرك
قلجی النندن هلاك قلیدی واوغلن قزن اسیر ایدوب مالرین غنیمت قلمغله
واخرتده دخی اودله عذاب قلیدی لیکن اول تقدیر ما سبق بونه کلسه کرکدی
ودخی بیوردیکم ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِّ
اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ بعنی اول سورلوب یورتلرندن دنیاده
اواره اولمق واخرتده اودعذابنه مبتلا اولمق بولره اندن اوتری اولدیکم
بولر الله‌ه ورسولنه دینده مخالفت قلدلر کمکه حقه باطل وباطله حق دیه
کندوخالقنه دشمان اولا پس اخرتده دخی حق تعالی انلره قتی عذاب ایله عقوبت
قلورکه هیچ برکمسنه انلره ناصر بولنمز ودخی بیوردیکه مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لِينَةٍ
أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَى أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ
عکرمه ایدر چونکه مسلمانلر چون بنی النضیر اوزرینه واردلر باشلدلر اول خرما اغجلرین
کسمکه بر نخلی انلرك منع ایدوب قومدلر ددلرکه حق تعالی برقومی ذم ایدوب
خوارلدی اول اکیندری فساده وبر دکلیجون برنخل ایدرلردیکم کسمك
حق تعالی بویره بیورمشدرکه سز دشمنه نکه ایوشدرسز اول کلی بازیلوب
تقدیر اولمشدر چون بو اختلاف واقع اولدی حق تعالی بو ایتی کوندروب
بیوردی شول نسنکم اول لطیفه کرکلو خرمالردن کسدکر اول الله دستوریله

واولکسمیوب قودغکز دخی الله دستوریله درکسمکده دستورا ولنتی کسد کوز کسمکله
دستورا ولمینی قودکوز ابن عباس ایدر چونکه رسول علیه السلام امر ایلدیکه اول
خرمالری کسلر بنی النضیر قومنه اول غایت فتی کلدی اجدلر مؤمنلره دیدیلر که
سز شویله اعتقاد قلیکوز که فساد اشی سومزسز حال بودرکم فسادی یریوزنده
سز اشلرسز بوکز کسرکن کسمدلر قودلر حق تعالی بو آیتی ایندردیکه اول کسدککز
ایو خرمالر واول قودغکز خرمالر کلی الله دستوریله در اول عهدلره صیحی
عاصیلری خور وحقیر ایدب رسوای قلاسز بوندن صکره بیوردیکه وما افاء
الله علی رسوله منهم فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب
ولکن الله یسلط رسله علی من یشاء والله علی کل شیء
قدیر یعنی اول وقت رسول علیه السلام بنی النضیر قومنک مالارن
جمع ایدب آلدی بو عرب قومی رسولدن انی طلب قلدلرکم اول بدر مالن
قسمت قلد وغنلین انی دخی مسلمانلر اراسنده قسمت ایلیه ایتدی مهاجرلر
اراسنده قسمت قلدی انصارلره وبرمدی اول قوم انی خوش کورمیوب بربریله
سویلشدلر حق تعالی بو آیتی ایندرب بیوردی شول نسنه کم حق تعالی رسولنه
ویردی بنی النضیر مالندن انی سزات دوه سکلردر غزا وجهیله الده کوزن
یا ین یوریوب کلدکوز لیکن حق تعالی رسولنی انلر اوزرنه مسلط قلدی که
سز انی فتح ایتدکوز الله تعالی دوکلی نسنیه قادردر رسولنه نصرت ایدوب
مال غنیمتی کمه دلرسه ویره وبعض مال غنیمت یکده وبرلسه کرک انی بیان
ایدب بیوردی ما افاء الله علی رسوله من اهل القری فلله وللرسول
ولذی القربی والیتامی والمساکین وابن السبیل کیلا یکون
دولة بین الاغنیاء منکم وما آتیکم الرسول فخذوه
وما نهیکم عنه فانتهوا واتقوا الله ان الله شدید
العقاب یعنی شول غنیمت مالکم الله تعالی رسولنه ویردی اول
بنی النضیر وفدتوک وخیبر مالندن حکم انده الکهکدر نجه بیوره دخی
رسولکدر نجه دلرسه تقسیم ایده اول بنی النضیر مالی خالص رسولکدر

صلح اوزره فتح اولندی فهولد فتح ایدبا الما دکوز دخی اول رسولک قرابتنکدر
اندن ارترسه یتیملرک مسکینلرکدر ودخی ابن سبیلکدر مالک بن انس ایدر
اوچ نسنه صافیجه رسولکدر بنی النضیر دخی فدک وبردخی خیبر اما بنو
النضیر کندونک خاص در کندو حوایجی ایچون قونلمشدر فدک ابناء سبیلچوندر
اما خیبری دخی اوچ قسم ایلیدی اکی قسمنی مسلمانلر اراسنده تقسیم قلدی بر قسمنی اهل
بیتک نفقه سیچون قودی اندن ارتن کرو مسلمانلر ایچون قودی تا که اول اغنیالرک
اکا الدری ایرب فقرا اوزرنه غالب کلوب کندولر آرالرنده تصرف قلوب تداول ایتمیلر
که کاه شونک که کاه بونک اولندن اول شول نسنیه که رسولکز مال غنیمتدن ویردی
انی الوک وامرندن نکم سزه بیوردی انوکله عمل ایلک شول نسنه دنکه سزی منع ایلدی
اندن یغلنک قورقک الله دن رسوله مخالفت قلمکده اللهک عقابی الله عاصی
اولنلره کوچ قتیدر وبعده اول غنیمت مالی مهاجرلر حقده ومونی بیان ایدب بیوردی
للفقراء المهاجرین الذین اخرجوا من دیارهم واموالهم یبتغون
فضلا من الله ورضوانا وینصرون الله ورسوله اولئک هم الصادقون
یعنی غنیمت مالی شول فقرانکدر که هجرت ایدب مالارن وشهرلرن ترک ایدب
رسول الله یله کلدلر یعنی اول مهاجرلر ویرک کم مکه اهلی انلری یرلرندن چقردی مال
ترک ایدب کلوب سزه اولشدلر سز دخی انلرک حقن بلوک کم انلر بو نسنه اللهک
رضاسن وجنت ایچند فضلن طلب قلما غچون ایدی ودخی انلر الله تعالی نک
ورسوله مطیع اولوب قلج اوردلر کلی ایمانلرنده صادقلردر چونکه انصار انلرک
حقنده بو آیتی اشتدلر کوکللری خوش اولوب سویندلر ددلرکم اول مال غنیمت
کلسی انلرک اولسون وبزم مالمز دخی انلرک اولسون چونکه انصار دخی حکمه راضی
اولوب بو جوابی ویردلر حق تعالی انلره دخی ثنا قلوب بیوردیکه والذین
تبوءوا الدار والایمان من قبلهم یحبون من هاجر الیهم ولا
یجدون فی صدورهم حاجة مما اوتوا ویؤثرون علی انفسهم
ولو کان بهم خصاصة ومن یوق شح نفسه فاولئک هم
المفلحون یعنی شویلکیم مهاجرلر کلمزدن اول مدینه وطن طوتوب

اولدلر دخی رسول علیه السلام کلمزدن اوک کوکللری ایمان اوزره قرار طوتب دولندلر
مؤمنلردن کم مهاجرت ایدوب انلره کلسه سورلر و انلره نسنه ایچون طارلغنوب کوکللرنده
حسد اتمزلر و ملول اولمزلر اول مال غنیمتی قسمت اتمکده اول مهاجرلری کندو نفسلری
اوزره اختیار ایدوب دیرلر که کلکی اول انلرک اولسون بلکه بزمکه دخی بله انلرک اولسون
کندولرک حاجتلری وارکن دخی انلری اختیار ایدرلر هرکمسکم کندو نفسنک جمعانلغندن
صاقنسه هوای نفسنی ترک ایدوب برایتٔ وغم کتدوا وزرنه اختیار قلسه بن بمز سم
قیعوم نک اول ایسون دسه فلاح بولب بولب قورتلون انلردر و دخی ابو هریره رضه
ایدر بو ایت انصاریلردن شول کشی حقنده کلدیکم انک اونه برقنق کلدی اوتده
طعمان کندویه و اوغلنجقلرینه یتیجک نسنه واردی کندولر دخی و ورد ادی خاتوننه
ایتدی اذکن اوغلنجقلری اویوت وارجه طعامی اول قنقه اوکنه کتور چراغ
قیتلان سن دونر کبی اول دخی سو یندر قنق قرنی طویرسون اوله که اول سبیدن
حق تعالی بزه رحمت قلداولجه ایله ایلدلر اج یاتدلر اول قنقی طویردلر
حق تعالی بزه رحمت قلدی بو حق تعالی بو ایتی اندردی انلرک حقنده و دخی دشلر
کم انصاریلردن برکشی برکشیه بر پشمش باش هدیه کوندردی اول دخی دیدیکم اولکه
شول فلان قوکشی بندن دخی محتاج اوله دیو اول بر سنه دخی کوندردی بو رسمه
اول باش التی اوه چکوندی یدنجی کره اول اوّل کلن اوه کلدی بونلرن کتد و
نفسلری اوزره اختیار قلدلر کندولرک اکا احتیاجی وارکن دخی بو ایت انلرک
حقنده کلدی لیکن ثواب و درجات ویرمکده حکمی خاص دکلدر عامدر هرکم اتلر
جلیس بخیللغی جعانلغی کند و نفسندن کیدرب کندو حاجتی وارکن دخی
کندیسیب بردر وبشه بیدسه لاجرم انلره ویرلن مرتبه اکا دخی ویرلوب
ثوابلر حاصل اولا زیرا حق تعالینک فضلی عامدر روایتدر رسول حضرتندن
علیه السلام ایدر هرکمسکم ذکوتن ویرسه و قنوغه طعام یدوب حرمت قلسه
یره یو واقعیه اوغراش کشی مالندن نسنه ویرسه اول دخی جمعانلقدن بری
اولمش اولورچون حق تعالی اوّلا مهاجرلری مدح ایلدی و انصاری مدح ایلدی
بونلردن صکره اوچنجی شول کمسلری مدح ایلدیکم انلرک طریقنده اولدلرتنکم

بیوردی

بیوردی وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا
رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ یعنی فلاح بولوب قورتلون انلردر کم کلدلر
انلره تابعین دیرلر یعنی رسولی کورمدلر اما رسولی کورنلری کوردلر
یکم انلرک طریقنه متابعت قلدلر انلردن اراغ لرو کچنلره دعا قلوبن دیرلرد
ای بزم ربمز یرلغا بزی انلره مهاجرلرو انصاریلرودر و دخی بزم کوکلمزده اول
کچن ایمان اهلی کچن قرداشلری چون خیانت و حسد و عداوت قلمغل ای
بزم ربمز سن مؤمن قوللرک اسرکیوب رحمت ایدجی سن بو ایتده دلیل
واردر هرکمسکم صحابه اوزرنه ترحم ایدوب انلرک ایچون مغفرت طلب اتسه
هیچ کوکلنده انلرک ایچون خیانت و حسد اولمسه انک مسلمانلقده حظ
واردر و صحابه اجربجه اکا دخی اجر وار هرکم اصحابی یاوزلغله اکسه
انلرک اوزرنه ترحم اولمسه کوکلنده انلره حسد طوتب خیانت قلسه
انک مسلمانلقده حظ یوقدر زیرا اوّلا حق تعالی مهاجرلری ذکر ایلدی
اندن انصاریلری ذکر ایلدی اندن تابعینی ذکر ایلدی انلرک ارددلرنجه کلدلر
انلرک سیونن طوتب انلر و کچون دعا قلدلر و بو ایتده دخی دلیل وارکه مؤمن
اولنلره واجبدر که کچمش مؤمنلری و دخی اتلری دده لری و استادلری و
شیخلری یچون دعا قلالر ایلره دین احکام لرن و عبادت طریقلرن و ادب ارکانن
اوکرتدلر بونلردن صکره حق تعالی بیوردی أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ
لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ
مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ
وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ یعنی نظر اتمزمسن یا محمد اول منافقلره
کم بنی النضیر یهودیلری کم کفر ایچنده انلرک قرداشلریدر انلره دیرلر کم
اکرسزی اول یرکوزدن سوروب چقرلرسه والله بز دخی سزکله بله چقارز
شول حقارت اولان یرده محمده مطیع اولمیاوز اکا یاردم قلمیاوز اکر سزکله
مقاتله قلوب محاربه قلورلرسه والله سزه یاردم ایدوز حق تعالی طانقلق

ویربیوردی

لئن اخرجوا لا يخرجون معهم ولئن قوتلوا لا ينصرونهم ولئن نصروهم
ليولن الادبار ثم لا ينصرون يعنى بومنافقلر سوزلرنده يلانجيلردر همان
سوزلرى دللرنده دركم سويلرلر كوكللرنده انك حقيقتى يوقدر شول ايمانلرى كبى
اكر بنى النضير يهودلرى سورلوب چقرلرسه انلرله بيله چقمجق دكللر واكر باردم
قلالم ديرلرسه دخى انك اوزرنه محكم طورجق دكللر بلكم يوز دوندروب قاچرلردر
اندن صكره نصرت اولنمجق دكللر وانلر هزيمتى كندولردن منع اتمك دخى الللرندن
كلمز ودخى بيوردى كيم لانتم اشد رهبة فى صدورهم من الله ذلك
بانهم قوم لا يفقهون يا مؤمنلر جماعتى سزك قورقوكوز بومنافقلر كوكلنده
دنيا اللهك آخرتده غى عذابلرى قورقوسندن دخى فاتيدر امدى بولوكه بوقدردر
كم اللهك عذابلرينى وعقابلرينى فكر ايدب اكلميوزلر عقللرى واريدر ادراكلرى
يوقدر اولسزك قليجكوزه لتندن بونفسك جان ويرب اولمك زحمتنى ارتوق
كوررلر اول آخرتك ابدى عذابلرندن بونلردن صكره اول يهودلرك حربده
مقاتله عاجزلقلرن وضعيفلقلرن بيان ايدب بيوردى كيم لا يقاتلونكم
جميعا الا فى قرى محصنة او من وراء جدر باسهم بينهم
شديد تحسبهم جميعا وقلوبهم شتى ذلك بانهم قوم
لا يعقلون يعنى بويهودلر سزكله مقاتله قلمغه عاجزلقلرندن صحرالرده
چقوب مقابل اولمزلر الا اول قلعه لرى واولرى ايچنده ايدرلر يه خود ديوارلرى
اردندن ايدرلردى اما كنديكم بولولر بربريله محاربه قلسلر ارالرنده محاربه لرى
ومقاتله لرى كى قتى اولوركم بربريله محاربه قلسلر ارالرنده خلق عاجز قالوب
قلعه دن قلعه يه قچرلر سن بونلرى ايله صنورسنكم اول يهودلر بومنافقلر كوكلنده
بربريله اتفاق اوزره در سوزلرى بردر يلكه كوكللرى مختلف پراكنده در نته
يهودلر كوكلى منافقلر دوزلودوره منافقلر انلره برسوزدر كم دلده سويلر امدى يهودلو
بولر سوزده براولوب كوكللرى مختلف اولدوغى اندندركه بولرك عقللرى يوقدر
الله تعالينك عذابندن تحرز ايدرلركم فكر ايدب اكليلر اندن نجات بولمغه
سعى ايدلر اندن صكره حق تعالى بولر مثل قلوب بيوردى كه

كمثل

كمثل الذين من قبلهم قريبا ذاقوا وبال امرهم ولهم
عذاب اليم يعنى اول بنى النضير يهودلرنك مثلى شول كندولردن
اوكدن اولن قوم مثلى كبيدر بولر يقين زمانده اكى ييل قدرى اولدى انلرك
اوكنا هلرنك عقوبتن طاتدلر آخرتده انلر دخى انلر جليين اولدلر ودخى
اول منافقلرله يهودلر مثلى بربونه تردم ايدوز ديو عهد لرنده يلان بولندلر
انلرك دخى مثلى شول شيطان عليه اللعنه كبيدركه كفرى بر كافره حالت
نزعده تلقين ايدرسنى قورترين ديوچون كافر اولسه ديركه بن سندن بيزارم
بو ايندن مراد دشلكم اول برصيصا حكايتندركه ابن عباس روايت ايدر
بنى اسرائيل اچنده بر راهب واردى چوق زمان اللهه عبادت قلمشدى نقدر
صيرولر كتورسلر اكا عزايم اوقيوب دعا قلوردى خوش اولوب كيدرلردى
بركون برقز اوغلان كتوردلر عقلى قرشمشدى اما غايت جميله ايدى قرنداشلرى
واردى كتوروب انك قتنده قودلركه اكا علاج ايده شيطان لعين انك اردنجه اولوق
اولقدر وسوسه قلديكم انكله زنا قلدردى اول قز اندن حامله اولدى چونكه حملى
ظاهر اولدى بوكز شيطان انى قورقوبه برقدبكه سن بوزاهد كشى ايدك خلق
سكا اعتقاد قلمشلردى بونجه صيرولر دعا كله شفا بولوب صاغ اولوردى
شمدى برايش قلدك كم كلوب اول قزك قرنداشلرى بونى حامله كورسى اولوركم
متعين دركه سندندر ايرق خود بوبرده كمسه يوق سنى طوتوب رسوا بلغاله
اولدرلر بارى بوحال سكا واقع اولمدن اول قزى اولدروب دفن ايله كلوب
صورلرسه دكل كه اول جنى انى طوتردى بو دخى كلوب انى شويله قتى طوتدى كه
بوغلدى اولدى چاره ايده مدم التدم دفن ايلدم شيطانك سوزيله انى اولدر
دفن ايلدى اندن صكره شيطان بر ادم صورتنه كروب كلوب اول قزك
قرنداشلرنه اول برصيصانه قلديسه بر بر خبر بردى بوخبرى بكلرى قولاغنه
دكدى اول بك خلقى جمع ايدب الوب كلدى انك صومعه سندن اشغه اندرب
اشنه اقرار قلدردى اول بك بيوردى انى آصا قودلر شيطان قرشوسنه كلوب
اكا برصورتله كورندى ديكم اشويلالره سنى بن اوغرتدم كل امدى برسوز

دیاین انی طوتب بکا مطیع اولورسك سنی قورتراین د دی اول دخی ایت نه دیرسن
ددی شیطان دیدیکه بکا سجده ایله ایتدی اصلمشوله بجه سجده ایدیین ددی ددیکه
یا شکی اشغه اکوب اشارت قل ددی اول دخی ایله ایلدی همان کافر اولوب ایما نسز
جان ویردی شیطان دخی دیدیکه بن سندن بیزارم اول عالملرك تکوسندت
قورقرم دیوب قودی کتدی پس منافقلر دخی اول یهودلره بز سزه معاونت اولاوز
دیو عهد قلدلر تنکم اول شیطان اول راهبه قلدی پس عقللر اولان کرکدر کم فاستلر
وجاهللر سوزنه الدانوب اخرتن خسارتلرا وغرمیلر اویر سه صالحلر وعالملر عمل
قلنلر اویه شول عالملر صحبتندن قچه کم منصب وعزت سوکوسی ونتعم
دینا سوکوسی یورکی ایچنده شول اغاج قوردی کبی یرا تمشدر اویوب ییی یور در
یقین قوشدرکه قوردب هلاك ایلیه سن انك صحبتندن نقدر منفعت طوتیرسن
تنکم حق تعالی بیوردی کمثل الشیطان اذ قال للانسان اکفر
فلما کفر قال انی بریء منك انی اخاف الله رب العالمین
فکان عاقبتهما انهما فی النار خالدین فیها وذلك
جزآء الظالمین یعنی اول منافقلرك مثلی یهودلره اول شیطان
مثلنه دوندی که اول راهبه دیدیکم کافر اول سنی قورتورین چونکه اول کافر
اولدی شیطان اکا دیدیکه بن سندن بیزارم پس اول شیطانله اول راهبك
عاقبتلری بو اولدیکم اکسی دخی اود عذابی ایچنده مخلد اولدلر واول منافقلر
واول یهودلر جزاسی دخی یو بخلیین اولسر که کفردن چقمیوب ظالملردن اولدلر
ودخی بیوردیکه یا ایها الذین امنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ما
قدمت لغد واتقوا الله ان الله خبیر بما تعملون یعنی ای انلر کم
ایمان کتوردلر قورقك اللهدن مطیع اولك بیغره وهر بریکوز کندو نفسنه
نظر قلسون کورسنکه یارن قیامت کوننه کندو یه ذخیره نه کوندردی که کندو یه
بوله زیرا هر کشی اتبارته نه قوبرسه اوزوغی اول اولسر دیو بس کرکدرکم کشی
فکر ایلیه اخرت انبارته نه قویرسه نه عمل کوندررسه ذکر وتسبیح ونماز وصدقه
وزکوة واحسان واورجلر ویتیملره وضعیفلره ترحم قلوب خیرلر قلمق ودخی

وکنا اهل دل صافقلوح
مظلوملری ظالملردن قورترمق والله قوللرینه خیر صانمق وصالحلری وطاعت
وعبادت اهلنی الله ایچون سومك وانلره دین اوزره یاردم اتمك وفاسقلری
وظالملری الله رضا سیچون دشمن طوتمق وانلره قرشمامق ودخی بونلره بکزر
نه وار ایسه کندودن اول کوندرب انی اخرت انبارنه صقلدی دولت
وسعادت کنجلرن کندو یه یرقلدیکه یارن انوکله باقی اولوب ابدی سعادت
تختنه سلطان اولا والا کندودن اول بیماز لقلر وکند وبخیللقلر ایدب
صدقلر وزکوتلر ویرممك وفسق وفسادلر اشلمك والله قوللرینه اسر کمیوب
ظلملر اتمك وبدعت اهلی شیخلری سووب انلروکله صحبت ایدب انلره خیر
ایدب بدعتلرینه یاردم ایدی ویرمك دخی بونلره بکزر کدیه اشلر کوندردیسه
بو سیئندن زیانکار اولوب عاقبت یارن قیامت کوننده حسرتلر ییوب
پشیمانلق ایله سکك کبی باشن دوکه دوکه قاین اولمیا پس الله تعالی
بو ایتده تکرارا اللهدن قورقك سزك خیروشرینه قلدغکزی اول الله بلور
ددوکی غایت عنایتندن وکرمندن بزه تنبیه ایدب اشارت قلودکم طاعتلره
وخیرلره واحسانلره سعی ایدوك کم بنم رضام انده در فسق وفسادلره ال
اوزتمك کم بنم غضبم انده در چون حق تعالی امر ایلدیکه نظر ایدن
کورن کندودن الرونه کوندردی پس عقلی اولان امره مطیع اولوب حالنه
نظر قلمق کرك بودکمز اشلردن قنقسنه مشغولدر صدقن اونوب
دخی بکرك مشغول اولسون شکر ایلسونکه الله توفیق ویروب انی کندو
قبوسنه لایق قلدی واکر اول صکره ددکمز طامو اسبابلرینه مشغول ایسه
عمرها یسی الدن دوکنوب کتمدن اول حالدن توبه قلوب شیطان قپوسندن
قچوب رحمان قپوسنه کلسون باتی قلان عمرنی اول قپو خدمتنده کچورسون
جدله محکم طوروب سعی ایلسون اوله که اول پادشاه کریم اولکی تقصیرلرینه دخی
انوکله فضل ایدب عفو ایلیه یوندن صکره حق تعالی کرم مؤمن قوللرن
اوکتلیوب بیوردیکه ولا تکونوا کالذین نسوا الله فانسیهم
انفسهم اولئك هم الفاسقون یعنی ایماندنده صادق اولا لر

زنهار سزه دخی شول یهودیلر مثا قیلور کبی اولمیك که دلدیله بزی برلیلر وکوکلر یله
انکار ایدرلر بیور غمزی طوتیبو تبوب بیورمدغمز اشلرمشغول اوللر جونکه اللّه
اللّه امرن اونتدیلر واتك عذابنه وعقابنه انکار قیلدیلر حق تعالی نصرتن وتوفیقن
انلردن کسدی اول نفسلرنه بارین کرك اولجق نصیبلرن اونتدیلر هیچ اکوب ایتك
اولم یراغن بیزلر بولر کلسی فاسقلردن وعاصیلردن اولدیلر چون انلر اول
اللّهك عظمتن وقهارلغن اکوب انی برلمکی ترك ایتدیلر اللّه تعالی دخی انلری
توفیق ورحمتله الکمی ترك ایتدی ودخی انلر اول اللّهله قیلدقلری عهدی صیدیلر حضرت
محمد کلسه بز اکا ایمان کتوراوزدیو عهد ایتدیلر صیدیلر اول وقت توراتده وانجیلده
انك صفتن اوقیوب بیلدیلر ایدی صکره اول عهدلرن حسد ایدب کرو صیدیلر کتابلرین
آرد لرینه اتدیلر حق تعالی دخی انلری کندو حاللرین اونتدیردی تاکه بر نفسلرن قورتره جق
عمل ایشلیوب کندولردن اوکدن اول آخرته کوندرمدیلر بولر اول عهدلرن صیندیلردن
اولدیلر پس مؤمن اولان کندوینی بولرك عمللرندن کندن ایراق قیله ادنی مؤمنکن فاسقلر
دیوانته یازمیه کندودن ایلرخیر عمللر کوندرمکه جهد ایده اولا اللّهك عظمتن
وصفتن قهرن اکا طوره اونتمیه اللّه تعالی دخی توفیقیله ورحمتیله انی اکا یس
بوندن صکره حق تعالی مطیع اولنلرك واویدب عاصی اولنلرك مقاملرن
ذکر ایلدی مطیع لرك دخی یکرك شوقی ارته وعاصیلرك کوکللرندن بو قورقو
قویب اندن یکادونلرنتکیم بیوردی لَا یَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ
الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ یعنی طامو اهلیله اجماق
اهلی دنیاده وآخرتده ایکیسی برابر دکلدر شولکه اجماق اهلیدر انلر دنیاده کرامتده
کراولوجی یای وبچسول انلر اکرام ایدب اللرن اوپوب اندن تبرك دعا الورلر
زیرا انلره توفیق ویرلمشدر کتا هلردن الچکوب طاعتده وعبادت یولنده سعی ایدرلر
آخرتده دخی دوکلی خلق قورقوده اولجق انلر عرش التنده راحت اولسلر کرك
نجلر سعادت بولوب عذابدن قورتلسرلر اما شولکم طامو اهلیدر دنیاده دخی
اللّه قوللری اراسنده خور وحقیر کمسه انلردن کولر یوزله بقمز مکر کرو کندو جنسی
اولا آخرتده دخی خور ومخذول اللّهدن فضل وعنایت اولمیجق هیچ بر کمسه اکا

یاردم

ایتك

یاردم قیلوب عذابدن قورتره مز پس اجماق اهلی طامو اهلیله قنده برابر اوله اجماق
اهلی اللّه قوکشولغنده پیغمبرله صحبتده التونده یا قوتده زبرجدده کوشکلر
اچنده حورلرله مزین تختلر اوزرنده انواع حللر برله درلو درلو نعمتلر اچنده
ابدی تنعمده قاللر اما طامو اهلی شیطان قوتشولغنده زبانیلر اراسنده
اوددن طونلر کیوب اوددن ذره لر اوقلر اچنده دوشکلری اوددکلری اود
راچدکلری اود پس بو ایکی حال قچن برابر اوله انوکیچون حق تعالی بیوردی اجماق
اهلی فائزلردر یعنی سعادت بولوب قورقودن قورتلن انلردر وطامو اهلی دخی
شقاوت بولوب هلاك اولان انلردر وهلاك اولنله قورتلن مقامه
قنده برابر اوله بوندن صکره کرو وعظ ایدب بیوردی لَوْ أَنْزَلْنَا هَٰذَا
الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ
اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ •
یعنی بز بو قرآنی اکر طاغه اندرسك ادمه ویردکمزادراکی طاغه ویریدك
اول وعدو وعیدلر که قرآن اچنده در اول طاغ اجماق شوقندن وطامو
قورقوسندن طاقت کتورمیوب پاره پاره اولیدی بو ادم اوغلانی نته
طاقت کتورب قلبندن اجماغه بر شوق قومز یه طامودن قورقوب
کندوینی صلاحیته یولنه یورتمز پس بو ادم اوغلننك کوکلی بو طاغدن و
قیادن دخی قتیدر بو قرقو ایتلرن ایشدب کندوینی معصیتلردن یغمز
یه حود اول وعد ایتلرن ایشدب اوکوتلنوب براجماق عملن ایشلکه شوقی
ادنمز حق تعالی بنك بو مثالرندن عبرت الوب برانصافه کلمزانك سکی
ادمدن طاش وطپراق یکدرکه حالدیلیله خالقنه مستحدر عاصی اولمز ودخی
حق تعالی بیوردیکم هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ یعنی معبود حق که عبادت اکا لایقدر دکلدر الا اللّهدر
جمیع مصنوعاتك صانعی اولدر قوللرك کزلو ایشلرن بلور ودنیاده حالته
اولسربلور ودخی نه اولجقدر بلور بو عالمده اول عالمده اولان ایشلری واولجق
ایشلری هپ بلور اکا خفی نسنه یوقدر جمیع مخلوقه رزق ویردنیا مقصودلرن

اندیرك

بزه کتوررحمن درمؤمنلره رحمت ومغفرت قلوررحیمدر اسرکر ودخی بیوردیکم
هُوَ اللّٰهُ الَّذِی لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَیْمِنُ
الْعَزِیزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا یُشْرِكُونَ
یعنی معبود دخی اولدرکم اندن ارتق الله یوقدر الا اولدر جمیع یرك کوکك
پادشاهی اولدرکه انك سلطنتنه زوال یوقدر جمیع عیبدن ونقصدن واهل
وعیالدن وشریکدن منزهدر منقدسدر سلطاندر زماندن ومکاندن وجهات
ستدن پاك ومنزهدر فی الجمله خلق انك ذاتنده تصور قلدقلرندن اول عالیدر
انك ذاتنك حقیقتندن وحدتندن غیری کمسه ادراك ایدمز ودخی اول دد کمی
نسنهلردن سالمتدر اکا زوال وفنا عارض اولمز وانك سلطنتنه تبدلات
وتغیرات واقع اولمز واکا مطیع اولن قوللری دخی ابدی سلامتلك ویرن اولدر
که انلرآخرت عذابندن سلیم قلور ودخی مؤمندرکه اکا ایمان کتورن قوللرینك
ایماننی قبول ایلر ووعدلرینی انلره یرینه کتورب کرچکلیجی درو کافرلره مسافقلره
وعید قلدوغنی دخی یرینه کتورجیدر انك وعدلرینه خلاف یوقدر ودخی مهیمندر
که قوللرا وغرلین واشکاره نه اشلرلرسه انك اوزرینه شاهددر ودخی عزیزدر
که مثلی یوقدر حکم اوزره غالبدرنه دلرسه اشلر عاجز دکلدر دخی جباردر که
قهر ایله عالمی مسخر قلور کمسه کندویی اول قهردن قورتارمز جمیع نسنه انك
مقهوریدر ودخی متکبردرکم انك کبریاسینه وعظمتنه کمسه ایرشمز
جمیع اولودن اولواولدر وجمیع اولولرك اولولغی انك عظمتی قتنده ازرقدر
مقداری یوقدر عجبدرکه بوکافرلر اول کافرلر دیرلرکه اول پادشاهه لایق
اولمین سوزلرله نته وصف ایدرلر که بولر دکلدر اول منزهدر مقدسدر
ودخی بیوردیکه هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰی
یُسَبِّحُ لَهُ مَا فِی السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِیزُ الْحَكِیمُ
یعنی اول اللهدر اولکم انا رحمنده مخلوق یرادرخالقدر دخی اتالری صلبنده
نطفه ایله یرادر اول نطفهلری رحم ایچنده دولودولو صورتلر یغلر برینه بکزمز
که اول مصوردر دخی باریدرکه اول مصور اولان جسمده روح ایجاد ایدوب

انی

انی حرکتنه کتورب وجمیع اعضالرده اول روح متصرف اولور کوز انوکله کورر قلق
انوکله اشدر دل انوکله سویلر ال انوکله طوتر ایاق انوکله یورر قچن بو روح
اولمیه کوده یراغاج پارهسی کبی جماد اولوب قالور هیچ بر اعضادن مقصود حاصل
اولمز پس اول پادشاه اولو پادشاهدر انك کرکلو ادلری وار هر طقسان طقوز
اددرهرکم انی دلندن ذکرایدب صایسه وکوکلندن معنیلرن فکرایدب هرادون
کندویه برنصیب الوب الله تعالی جل وعلا خلقیله خلق لنسه اول اجماعه کیرر
ابوهریره روایتندن بویله کلمشدر کم رسول علیه السلامدن مرویدر ودخی یرلرده
وکوکلرده کم وارسه جمیع انك عظمتن ذکرایدب تواضع ومسکنت قلورلر
اکا تسبیح وتقدیس ایدرلر الله تعالی ملکنده عزیزدر وامرن یرینه کتورمکده
حکیمدر هیچ کمسه انك حکمنه مانع دکلدر حاکمدر

سورة الممتحنة مدنية وهي اثنی عشر آية

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین
یٰۤاَیُّهَا الَّذِینَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّی وَعَدُوَّكُمْ اَوْلِیَاۤءَ تُلْقُونَ
بوایت اول حاطب بن ابی بلتعه حقنده نازل اولدی قضیه بویدیکم رسولك علیه
السلام عادتی بویدیکم قچن بریره غزایه کیتمك یراغن قلسه قنجه کیدجکن کزلردی
برخوبره ایرق یره دیو یراق یردی مسافقلرانلره خبراولشدره لردیو الا اصحابك
خاصلری بیلورلردی کیروقالن قومدن کمسه بیلمزلردی تا چقوب قصد ایدب
کتمینجه وقنلرده یرکون رسول علیه السلام چری یراغن دوزدی که مکیه کیره ایدی
اول مکهدن برمغنیه عورت کلدی یعنی سازچالوب ازلیجی رسول قتنه کلدی
رسول اکا صوردیکه نه نسنه به کلدك اول عورت ددی اتوکیچون کلدمکم یکاپو
نسنه ویرهسن رسول علیه السلام دیدیکم بدرده قریش اولولرندن الدغك
عطالری نندك اول عورت ددیکه بدرده انلری قیردك کمسه قالمدی اندن
الومه از نسنه حاصل اولوری رسول علیه السلام بیوردی اکا نسنه ویرلرچون
رسول ددوکن اکا ویردلر اول عورت قصد ایلدیکه وارکیده خاطب اول عورته
ددیکه سکا برطون ویره یم التونلو کم مکه قومنه بنی اولشدره سن اول عورت نتی

الوب قبول ایدب کندی همان اول ساعت جبرائیل کلوب خبر ویردی رسول علیه السلام علیله زبیری
دخی متعد ادی قیغرب دیبکه اوچکز تیز روضهٔ زبیری خانه ایرشك انده بر عورت کیدر بولور
بلسنن بتسی وار اندن اول بتیی آلك بولر دخی تیز چقوب اوله روضه ایرشدلر کوردلرکه اول
عورت کیدر یورو طوتدلر دیدلرکه سنده بتی وار تیز چقار اول عورت دیدیکه بنم یوق بجد طوتدلر
انداجدیکه بتی یوقدر دیدی اراندیلر طونن صویوب چقردی انلر انی ویردی بونلر دیدلرکه هم
دونلم کیدلم علی رضی الله عنه ایددی جبرائیل رسوله خبر ویردی بونك سوزی کرچکدر بو قسه
جبرائیلی والله دونمزم تا بتیی بوندن المینجه بر خود بونك باشن النم رسوله علی حضرت
قلیجی چکدیکه عورتك باشن چاله فی الحال ساجی اراسندن چقرب بتیی ویردی علی الوب
بتیی رسوله کلدی اوقدلر خاطب بر بلتعدن سلام قبول ایدن سز بایکه قومی بلسنرکم رسولك
قصدی بودرکم سزك اوزدکوزه وار غافل اولمیاسز بو رسمه خبرلر یازمش که انلره دوستلق
کوسترم عمر انی ایشدب غضبه کلدی دیدیکه یا رسول الله بکا دستور ویر بو منافقك
بوینن اوروین رسول علیه السلام خاطبه دیدیکم بونه راشدرکم قلدك خاطب دیدیکم بکا
امان ویر اومه وار بن یا رسول الله خبر ویره بن بنم اول قریش قومیله اولشقلغم وار
کندولری انوکله صقلرلر بن دخی دلدم بونکله انلرك اجندن بویر ایدن بنم قبیلم
انوکله صقلناله بو اشی کافر اولوب مرتد اولوب اشلمدم بنم اسلامدن صکره کفره
رضام دخی یوقدر بن حقیقت بلوردم که حق تعالی رسولنه وعد قلدوغی نصرتی البتة
یورنز کتورر خلاف یوقدر رسول علیه السلام چون انی ایشدب دنوب عمره دیدیکم بو
خاطب بدر کوننده بزمله بلیدی نه بلورسز یا عمر اوله کم اول بدر کوننده حاضر اولنلره
نظر رحمت اولوب دیمش اوله کم یا بدر اهلی نه دیلرسکوز اشلك که بن سزی عفو
ایدب بر لغادم پس اول وقت بو آیت کلدی یا ایها الذین امنوا لا تتخذوا
عدوی وعدوکم اولیاء تلقون الیهم بالمودة وقد کفروا بما
جاءکم من الحق یخرجون الرسول وایاکم ان تؤمنوا
بالله ربکم ان کنتم خرجتم جهادا فی سبیلی وابتغاء
مرضاتی تسرون الیهم بالمودة وانا اعلم بما اخفیتم وما
اعلنتم ومن یفعله منکم فقد ضل سواء السبیل •

یعنی

یعنی ای انلرکم ایمان کتوردلر سزه دوست طوتمك شول کمسنلری کم بنم دشمنم اولا و سزك دخی
دشمنکوز اولا که سن اکا دوستلق اوزره نصرت قیلوب نبی کونده سن نصیحت قیلورسن
حال بودر که حق تعالیدن کلن قرانه و رسوله کافر اولوب بلا انلر سزه دخی رسولی
مکه دن سوردلر اول تکوزن وحدانیتنه ایمان کتوردکلکزدن اوترو اکر سز بنم یولمده بنم
رضام ایچون غزا قلمغه چقدکوزسه سزلر بونلره دوستلق کوسترب خبر اولشدرمك
بن خود سزك کزلو و اشکاره نه قلدغکوزی بلورم که اشکاره ایمان کتورمسن دخی
سزلر کافرلره دوست اولاسز اکر سزدن بر یکوز شمدیدن صکره بونی اشلیجك
اولورسه بدر سنی اولمغه وبولمدن خطا اتمش اولور بوندن حذر اتسونلر پس بو
آیت صریح تهدیدر که مؤمنلر کافرلره دوست اولمیلر انلره رضا کوزیله بقمیلر
اکر انالری وقرنداشلری واوغللری دخی اولورسه ودخی بیورر دیدکم ان یثقفوکم
یکونوا لکم اعداء ویبسطوا الیکم ایدیهم والسنتهم
بالسوء وودوا لو تکفرون یعنی اکر اول کافرلر غالب اولوب
سزه طوتاسی اولورلرسه دشمانلقلری اول وقت سزه اشکاره اولوب سزه عذاب
ایدب اولدرمکه ال اوزادلر و سوکوب ایجتمکه وفحش سوزلرله دل اوزادالر
سزدن انی ارزو ایدرلر که انلرك دیننه کروب انلر جلین کافر اولسز ودخی بیورر دیکه
لن تنفعکم ارحامکم ولا اولادکم یوم القیمة
یفصل بینکم والله بما تعملون بصیر یعنی بو بتی کوندریب انلره
دوستلق کوستردکوکوز قوم و قرابتدن اوتوربسه سزك قرنداشکوز و اوغلکز
قزکوز که مکه ده وار دیار ره قیامت کوننده سزه منفعت ایدیجك دکلدرلر
زیرا سز کله انلرك اراسنده ایرولق اولسر د انلر ناره کدوب سز جنته کیدسز
ابدا نه انلر سزی کوره جکدر ونه سز انلری حق تعالی سزك نه اشلدکلکزی بلور کورد
سزه انك مکافاتن قلور بر اشلك که جزه مکافات بوله سز ودخی بیورر دیکم
قد کانت لکم اسوة حسنة فی ابرهیم والذین معه اذ قالوا
لقومهم انا برءاؤ منکم ومما تعبدون من دون الله کفرنا بکم
وبدا بیننا وبینکم العداوة والبغضاء ابدا حتی تؤمنوا

بالله وحده الا قول ابراهيم لابيه لاستغفرن لك وما املك لك من الله
من شيء ربنا عليك توكلنا واليك انبنا واليك المصير •
ربنا لا تجعلنا فتنة واغفر لنا ربنا انك انت العزيز الحكيم
للذين كفروا
يعني ايدرستي سزه واجبدر بو نسنه كه ابراهيمه كركلو اعتقاد ايده سز ندن
اوترو انمز سز اول ابراهيمك طريقي كركلو طريقيدر سزاكا اويوب تتكم اول ابراهيم
كندويه ايمان كتورن مؤمنلرله اولكافرلردن قوملرنه ديرلركم بز سزدن دخي
دينكوزدخي اول تكريي قويوب طپدیغكز معبودلردن دخي بیزارز سزك بو
قالدغكوزه بز منكوز سزكله بنوم ارامزده دشمنلك اشكاره اولدی ابدا هيچ
دوستلق اولجق دكلدر تا اكادك كه اول اللهك بر لكنه سزدخي ايمان كتورهسز
پس سزه دخي واجبدركم اول ابراهيم مؤمنلرله دكلين ديه سز اول قومكزه الا مگر
كم ابراهيمك اول سوزنه اعتقاد قلميا سز ابراهيم اتاسنه ددي بن سنكيچون اللهه
دعا قلوب هدايت دليم كم سكا هدايت روزی قله والا بنم المدن كلمز كه اللهك
عذابلرندن بو نسنه سندن منع ايده بلم قودرتوم اكر ايمان كتورمزسك وليكن
سزك سوزك بو اولسونكه ديه سز ای بنوم ربمز ايشمزی واهل واولادمزی
واشلرمزی سكا تفويض ايدوب اصمرلدق وبز سنك طاعتكه اقبال ايلدك كه اخر
ذنوب ورجعمز سنك حضرتكدر ودخي ايدك كم ای بنوم ربمز بنوم حالمزه بو كافرلره
فتنه قلجی ويرمكل يعني بزم رزقمزه قصت ايليوب انلرك يول ايلمكل تا شويله
ظن ايديلوكم كندولر حق اوزره در بز باطل اوزرنه يوز ودخي انلري غالب قلوب
بنوم اوزرمزه مسلط قلمغل كه بزه طعن ايدوب دميلوكم دينكوز حقمتسه اول
معبودكوز سزه نصرت قليدی بنوم المزده سزي حقير قلميدی ای بنوم ربمز
بنوم كناهلرمزسن برلغاغل عزيز حكيم سنسن حكمك دوكلنه غالبدر نزدلرسك
اشلرسن هيچ بركمسه مانع دكل بوا بنله حق تعالى اول خاطبين بلنعه تعليم
قلدی يچون سن بو ابراهيم دكلين دميدك سن دخي قومك دخي دشمن
اللدن هلاك اولمقدن قورتليدك طوب انلره بنيا زوب دوستلوق
كوستر ميدك اكرچه بو ايت انك حقنده اندي اما حكمي عامدر تا قيامته

دكن

دكن بونكله اوكتنلوب اشلرن اللهه اصمرليلر كندولر عبادته توجه قلدرتوبن
واركونا كا قرلدوستا اولميلر ودخي بيورديكه لقد كان لكم فيهم
اسوة حسنة لمن كان يرجوا الله واليوم الاخر ومن يتول
فان الله هو الغني الحميد • عسى الله ان يجعل بينكم وبين
الذين عاديتم منهم مودة والله قدير والله غفور رحيم •
يعني ايدرستي سزه لازمدركه اول ابراهيمه قومنه كركلو متابعت قلاسز اكر اللهدن
وقيامتكون شدتي اهوالندن قورقرسكوز واللهدن ثواب اوموب اخرت مرتبلرن
استرسكوز اكر سزدن بركوز حقدن اعراض ايدرسكوز بدرستي حق تعالى مستغنيدر
اندن كه انك اعراضندن انك ملكنه خلل ايره بوكلسبيله اول الله اعراض ايدنلره
كركلو معامله قلور رزقني كسوب ايروغه ويرر وعمرني قصه قلوب دنيادن چيقورر
جون حق تعالى بو خبري بولرم ويردي ابراهيم اتسيله بجه دشمان اولدي بو مسلمانلر
قوملري اراسنده اشكاره قلدلر اما بر بحه سنه اولنسنه مشقت كلوب المجكلدلر
حق تعالى بو ايتي انديردي عسى الله ان يجعل بينكم وبين الذين
عاديتم منهم مودة يعني يا مؤمنلر بو حكم سزه مشقت كلمسون
اولا كه اولمكه اهليله سزه دشمان اولمشدر سزك اراكوزده كرو دوستلق بر اغ
بربركوزله منفعت لشه سز الله تعالى بو نسنيه قادردر رسولني اولمكه اهلي
اوزرنه غالب قلدی ودخي الله تعالى كناهلرني برلغيه وتوبه قلنه رحمت قله وبعد
حق تعالى اول مؤمنلري دشمان طوتميلري وانلر وكله مقاتله قلمين قوملري نا كه
خزاعه قوميله بني مدلج قومدر انلر صله رحم ايدوب كلمكه وهديه قلمغه رخصت
ويروب بيورديكي لا ينهيكم الله عن الذين لم يقاتلوكم
في الدين ولم يخرجوكم من دياركم ان تبروهم
وتقسطوا اليهم ان الله يحب المقسطين يعني ای مؤمنلر
حق تعالى سزي نهي ايدوب قومكزه وارو هديه قلمقدن انلر سزكله دين
غزنده مقاتله اتمدلرو انلروكله عهد قلدغكز اوزره وفا قلوب عهد ايلك
كه الله تعالى عدل ايدوب عهده وفا قلنلري سور ودخي حق تعالى بيورديكه

ياسزي يوردیكردن
سوروب چقرمديلرسيز
انلره واروب كلمكليم
احسان ايلك صح

إِنَّمَا يَنْهٰیكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ
مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلٰى إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ
يَتَوَلَّهُمْ فَأُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ یعنی بدرستی حقیقتا حق
تعالی سزی نهی ایدر صلهٔ رحم ایدوب دوست طوتمقدن شول کمسنهلریکم انلر سزکله
دین غیرتن ایدوب محاربه قلدیلر یعنی مکه اهلی دخی شول کمسنهلرکم انلره معاون
اولدیلر سزی یرکوزدن یوردکوزدن چقردیلر یاخود چقرنلره معاونت قیلدی
ویردیلر هر کمسنهکم انلردن برین سزدن دوست طوتسکوز انلره خیر صانوب
نصیحت ویرسکوز سز دخی انلر جلیین کندو نفسنه ظلم ایدنلردن اولورسز
ودخی بیوردیکه يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ
مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللّٰهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ بو آیتك دخی
سبب نزولی بودرکم رسول حضرت علیه السلام حدیبیه یلنده مکه اهلیله
مصالحه قلوب کندو بیله انلرك اراسنده عهدنامه یزدیکه مسلمانلردن کمکه
قاچوب مکه اهلنه اولشه انلر انی کیرو ویرمیهلر بو عهددن صکره بر عورت
عهدی بوزوب چقوب مکهدن رسوله کلدی آدی سبیعه ایدی ار دخی
آری اِستیبو کلدی رسوله دیدیکه انی کیرو بکا ویرکم سنوکله بزم ارامزده شرطمز
واردر رسول علیه السلام بیوردیکه شرطمز ارنلرده در عورتلرده دکلدر اول
وقت حق تعالی بو آیتی کوندردی بیوردیکه ای انلرکم ایمان کتوردیلر چون
بر عورت هجرت ایدوب ایمانه کلوب سزه اولشه دوغی اول اسلامه حریص وشوقی
اولوب می چقدی یوقسه ارن کریه سنوب بر ایرق غرضدن اوترمی
چقدی کلدی الله تعالی خود انلرك سرلرین بلور ایمانلری صدقلهمدر ودخی
بیوردیکه فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ
لَا هُنَّ حِلٌّ لَهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَآتُوهُمْ مَا أَنْفَقُوا
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَاسْأَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ
وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنْفَقُوا ذٰلِكُمْ حُكْمُ اللّٰهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ •

یعنی دکیوب بلسکوزکم انلر حقیقت مؤمن اولوب کلدیلر ارنلرندن قچوب
کلدیلر بر ایرق غرض ایچون کلمدیلر سز انلری کیرو کافرلره ویرمك که کافر مؤمنه
عورتی نکاحلنمك حرامدر ومسلمه عورت دخی کافره نکاحلنمك حرامدر اما
مسلمانلردن بریسی انی چفتلنمك استنسه اول کافره ارنه انوکچون نه خرج
ایتبسه ویرمسون اندن چفت لنسون اکر مسلمانلردن هیچ برکمسه چفت لنمسه
اول کافر ارنه نسنه ویرمك لازم دکل ودخی سزك اوزدکوزه کناه یوق
اکر انی استرسکوز چفت لنهسز قچنکه انلرك مهرلرنی ویرهسز بو آیتله اول
ارنه مهرین ویرمك حکمی منسوخدر وبو آیتده دلیل وارکه قچن بر عورت دار
حربدن چقنسه ارندن باین اولور وهم بو آیت ابو حنیفه قولنه قوتدر
که بیوردی انك کبی عورته عدت لازم دکل اما امام محمدله ابو یوسف قتنده
عدت لازمدر ودخی حق تعالی بیوردیکه سزانی کافرلرك عصمتنده یکو طوتمك
یعنی بر عورت کافر اولوب دار حربه اولشسه اربله انك اراسنده عصمت
زایل اولوب اول ارکم اول عورتك غیر قرهشن الا به خود اندن ارتوق
درت عورت دخی چفتلنه پس اول اره بو قدرکم اول عورت ایچون عدت
کوزده اوچ عورت اوزرنه بر دخی المیه ودخی حق تعالی بیوردیکه اول دار
حربدن کوچوب کلن عورتك ارنه صورك سز بولرکا وزرته مهردن نه
خرج ایلدکوزسه تاکه انلر دخی طلب قلالر اول مسلمان اولان عورتك مهرندن
نه ویردیلر بو آیتك کلی حکمی منسوخدر شوندن ارتوق کم نه مسلمه عورت کافره
وارمق حلال لدر اما کافره عورت چفتلنمك حلال لدر مسلماندن قچنکه مهرلرن
انلره تسلیم ایدیلر اشبو حکمکم الله تعالی بینکده امردر ونهیدرکه اوزتکوزده
حکم اولنور الله تعالی علیمدر سزوم قنقی نسنه یکوکدر اوبیلور حکیمدر نیجه دلرسه
حکم ایدر مانعی یوق ودخی بیوردیکه وَإِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ
إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُمْ مِثْلَ
مَا أَنْفَقُوا وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ یعنی اکر
سزدن بریکوزك عورتی کترنه اولوب دار حربه اولشه اندن صکره سز

غالب اولوب دشمنی قهر ایتسکوز اندن مال غنیمت چقرسکوز اولجنقلری مرتد اولان
کشیلرک اول مال غنیمتدن انلرک مهر ویردکلری قدر نسنه ویرک یا قیس قسمت قلوک
بو ایت دخی جمیع علما اتفاقیله منسوخدر الا ایشبو دکلدرکم اخرنده بیوردی
قورقک شول اللهدن که ایمان کتوردکوز انی کرچک لیکوز ودخی بیورر دیکه
يا أيها النبي إذا جاءك المؤمنات يبايعنك على أن لا يشركن
بالله شيئا ولا يسرقن ولا يزنين ولا يقتلن أولادهن ولا
يأتين ببهتان يفترينه بين أيديهن وأرجلهن ولا يعصينك
في معروف فبايعهن واستغفر لهن الله إن الله غفور
رحيم یعنی یا محمد اول کافر عورتلر مسلمان اولوب تجی سکا کلسلر که سنوکله
عهد و بیعت قلدلر شول شرط اوزره که هیچ بر وجهله شرک کتورمیلر یعنی اللهدن
غیریه طپمیلر دخی حضرت بره کمسنک مالن المیلر دخی حرام ارلر برین جمع اولمیلر
دخی قز طوغجق قزلرن اولدرمیلر واوت ایچوبو کلرن دوشرمیلر ذکر اولندی
که چون رسول علیه السلام مکه فتح ایلدی صفه اوزرنده اوتروب ارنلرله بیعت
قلدلر چون ارنلر بیعتندن فارغ اولدی عورتلرله دخی بیعت قلدی که الله
تعالی یه شرک کتورمیلر اوغرلق اتمیلر ابی سفیان ددیکه یا رسول الله
بن ابی سفیانک مالن النورم نسنه الدم بلمزمکه حلال مدر ابی سفیان ددی
شول نسنکه الدک شمدیه دک دخی نکه الاسن سکا حلال اولسون
رسول علیه السلام ددیکه حق تعالی دخی کچمشلری عفو ایلدی رسول بیعت
ایچن ددیکه زنا قلمیلر ابی سفیان عورتی ددیکه یا رسول الله حره عورت
زنا می قلور ودخی رسول علیه السلام ددیکه کوچک قزلرنی اولدرمیلر هند
کرو ددیکه کچیکن بسلیلم بیوجک اولدرلمی رسول انی ایشدوب تبسم
ایتدی ددیکه ارنلرله بهتان قلمیلر یعنی ایاق اردن اوغلان طوغروب ارتلرنه
بوسندندر دیمیلر بهتان ندر هند کرو ددیکه یا رسول الله بو بهتان کی افحش
واقبح نسنه در سن بیورمزسن الا صواب اولو شنه بیوررسن ودخی رسول
علیه السلام ددیکه حق تعالی بیورر که سن بیعت قل اول عورتلرله جماعتیله

که سن بیوردوغک کرکلو نسنلرده مطیع اولدرسکا عاصی اولمیلر یعنی سن نهی ایتدکک
نسنه دن یعنی الر صاغو صاغیمیلر یاقه ارنلرله خلوت اولمیلر دخی یوکه بکز نسنلر
وارسه بونی ایشدجک کرو هند ددیکه یا رسول الله بز ایشبو مجلسه انوکچون اوتردق
که کوکلمزده سکا بر مخالفت نسنه بولنه دخی رسول علیه السلام ددیکه الله تعالی
بیورر اکر بو ددوکوز شرطلره مطیع اولورسکوز بولرو کله بیعت ایلکل اول
شرک و کفر ایچنده ایشلدکلری ایچون که بیورستی الله تعالی غفوردر اسلامه کلنلرک
جمیع شرکلری یرلغر رحیمدر یا قیس اسرکیوب عفو ایدر ودخی بیورر دیکه
يا أيها الذين آمنوا لا تتولوا قوما غضب الله عليهم قد
يئسوا من الآخرة كما يئس الكفار من أصحاب القبور
بو ایتک دخی سبب نزولی بو ایدیکم مسلمانلرک درویشلرینک بعضی عادت
قلمشلر دیکم یهودلرله اوتروب مسلمانلردن خبر ویررلردی اندن کندولره زواد
جتی
حاصل ایدرلردی حق تعالی انلری اول ایشدن نهی ایدوب بیورر دیکم ای انلرکه ایمان
کتوردلر سز دوستلق یعملک اول قومه کم الله تعالی غضب قلمشدر انلر انلر
اخرتدن امید کسمشلر شول نسنه نکه انلره بر حظ و نصیب حاصل اولا رسوله
عناد ایدوب او یمد قلوبدن او تری حال بودر حقیقتا بلورلرکم اول حق رسولدر
زیرا صفتلرن توریتده اوقیوب بولوبدرلر نتکم شول کافرلر سن الرندکی
امید کسمشلردر بولر ابرق قوبجق دکللردر بو یهودلر دخی الله قتنده عمی
دولتلودن امید کسمشلردر مؤمن اولنلر رواد کلکه بولرک بکی
محروم قومله دوستلق یغلیوب الفت طوتلر نعوذ بالله

سورة الصف مدنية وهي اربع عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

سبح لله ما في السموات وما في الأرض وهو العزيز الحكيم
یعنی الله تعالایه حمد و ثنا ایدر شونلرکم کوکلرده دخی یرلرده در اول پادشاه ملکی
ایچنده عزیزدر حکم نیه دلرسه قلر ودخی بیورر دیکم يا أيها الذين آمنوا
لم تقولون ما لا تفعلون . كبر مقتا أن تقولوا ما لا تفعلون

بو اِنْبك دخی سببِ نزولی بودر کم رسول علیه السلام اصحابِ رسول احد غزاسندن اول
ددلر کم اکر بز بلیدك الله قتنده قنقیسی سوکلودر انی اِشلییدك حق تعالی انلری
اول سوزله ابتلا قلدی چون اول غزایه واردلر تحمّل لر حق تعالی انلری اول عهدلرینه
وفا قلمدقلرینه تعییب ایدوب بیوردی ای انلرکه ایمان کتوردلر نته سویلرسز
شول نسنه‌یی که اِشلمیلر الله قتنده اولو دشمانه طوتلمش انلردر کم سویلیلر
شول نسنه‌یی که اِتمیلر بو سوز عام در شول کمسلر حقنده کم خلقه نصیحت ویرلر
کندولر طوتمیلر بونك کبی کشیلرك مثالی شول کمسیه بکزر کم کندونك
قوبینه عقرب کرشدر طوروب صوقانی کیدریب کندونی قورترمز سکك اوشجك
طوروب سکلی قوورر کندودن کیدرر بر خود شول اکثنیه بکزر که دوکلی عالم
خلقی دورشوب طونر دِکر کندو یالنجاق عقلی اولان بوندن چوق نسنه اکلر
ودخی بیوردیکه اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ
مَرْصُوصٌ یعنی بدرستی سورحق تعالی شول کمسلری کم کندو یولندن مقاتله قله
صف طوتوب شول صفلر شویله محکم طوتلر صناسنکم قلیدن دِکلمش بنیا ددر هیچ
اکا خلل ایرمز حق تعالی انلری اول قلای دیواره تشبیه قلدی شول دشمنلره
اتفاق قلوب محکم اولوب بر بورنه مخالفت قلمقلر یچون پس مؤمنه الله یولنده
معاونتی شویله قلمق کرك کم دوکلی برنفس کبی اولا اتفاقلرینه هیچ مخالفت
اولمیا ناکه الله قتنده محبوب اولا ودخی بیوردیکه وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ
يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللّٰهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاغُوا أَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ •
یعنی بدرستی موسی اول کافر قومنه دیدیکم یا قوم نیچون اِنجدرسز بلا نلیوب
سوکمکله حال بودر کم تحقیق بلورسز بن سزه رسول کوندرلدم چون انلر
حقدن باطله میل اتدلر طریق حقدن تجاوز اتدلر حق تعالی انلرك کوکلنی هدایت
یولندن دوندردی انلری مخذول قلوب اول یهودلك اوزره ثابت قلدی
الله تعالی دین اسلامه ارشاد قلمز شول قومیکم انلر عاصیلر یلانجیلردر
حقدن یکا رغبتلری یوق عصیاندن دخی خیر ویربیوردیکه

واذ

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللّٰهِ إِلَيْكُمْ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ
يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ودخی چون عیسی بنی اسرائیله دیدیکم بدرستی بن
سزه رسول کوندرلدم که سزی اسلامه دعوت قلم ودخی بلورك کم بن سزه بر کتاب
کتوردم اول اینجیلدر او کندن کلن توراتی کتابنه موافقدر سزی اللهك وحدانیتنه
دلالت قلمغه ودخی انك بعض احکاملرینه که امرنهی ووعد ووعیددر سزی
الله جوارنده سعادته ایرشمکه رغبت قلدرر وکفر ومعصیت قلوب سعادتدن
محروم قلمقدن قورقودر ودخی بن سزه مشتبجی کلدم بر رسول الله کم اولیسم اردیجه
کلسردر ادی انك احمددر جمیع رسوللرك سیدی اولدرکه حبیب رب العالمیندر
بخت وسعادت انلرکم اکا ایمان کتوره شقاوت ابدی انلرکم اکا انکار
ایدوب مطیع اولمیا چون عیسی علیه السلام انلره کلدی بونجه بونجه ظاهر
عجایب اِشلر کوسترردی اولولری دِری قلمق کبی صاغرلری اِشدرقلمق کبی ودخی
کوزسزلری وتنی الالری صاغ قلمق کبی ودخی بونجه بونك کبی عجایبلرکم حدی
حصری یوق که رسول علیه السلام حضرتنه صوروب ددلرکم یا رسول الله بزه
کندو نفسکدن خبر ویر اشدالم رسول علیه السلام ددیکه بن اتم ابراهیمك دعا
قلوب دِلدوکیم وقرندشم عیسانك بشارت قلدوغیم ودخی انم بکا حامله‌یکن
دوشنده کوردیکی انك ادقستدن بر نور چقوب تا بوندن شامدك وبصره‌یه دك
کوشکلری وسرایلری هپ ظاهر اولدی ودخی حق تعالی بیوردیکم وَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰ إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللّٰهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ یعنی شول کمسدن ظالمرق کم اولا کم کندودن
یلانلر دوزوب الله اوزره سویلیه واتك کتابلرینه وکلن رسوللرینه انکار ایلیه
حال بودرکه اول کتاب رسولی دین اسلامه دعوت قلور کم اول دین محمّددر
پس بونك کبی ظالملری حق تعالی ایرکیوب هدایت یولنه یوندرمز دایم که اولر
اول ظلم وکفر اوزره دایم اولالر مکرکه اندن اعراض ایدوب حقدن یکا انابت

ایدوب توبه قیلالر بو آیتلر کلی اکا اشارتدر قلودکم بر کمسه خلقی الله یولنه دعوت
قلسه کندو دوکن طوتمسه اول الله قتنده اولود شمن طوتلمشلردن اولور
واکر اول دعوت قیلنلر اهل حق اولوب مرشد اولسه عیسی وموسی کبی ناصح حق
اولسه اکا متابعت قلمیانلر ظالملردن اولور اکر مسلمان اولوب ناصحه منکر اولسه
حالبوکه اکا نصیحت قلمقده هیچ شرعه مخالف منکر ایشی اولمسه قورقو وارکه
عمر آخرنده اولدخی ایمانی نزع اولنوب ایمانسز کیده نعوذ بالله من ذلک ودخی بیوردی
یریدون لیطفئوا نور الله بافواههم والله متم نوره ولو
کره الکافرون یعنی بو ظالملر دیلرلرکه اللهک دینینی باطل قلالر
اولباطل هزره سوزلرله که اغزلرندن چقر الله تعالی کندونک وحدانیتنی
وکتابینک حقلغنی البته آشکاره قلجقدر یهودیله نصاری کرکسه انی خوش
کورسونلر کرکسه کورمسونلر بولرک نه مقدارلری واردرکه الله آشکاره قلدوغی نوری
اسلامی بولر باطل سوزلرله محو ایدهلر بولری بو سوزلرله استهزا قلمقده
بولرک مثلی شونکبیکه کیمسه که بودن یوقرو کوکه شوقی اوریا اول نوری کونک
تورن سویندرمک استیه اول بکه محال ایسه بو باطل سوزلرله اول دین حقی
محو ایلمک ایله محالدر ودخی بیوردیکه **هو الذی ارسل رسوله**
بالهدی ودین الحق لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون
یعنی اول اللهدرکه رسولنی هدایتله وکلمه توحیدی آشکاره قلمغله کوندردی
که اول دین حقی اظهار ایده جمیع دینلر اوزرنه اکر اول مشرکلر انی خوش کورمزلرسه
دخی یورسنی بو کلی شمدی دین کوریه اولمشدرکه هیچ بر دین یوقدر الا دین اسلام
انک اوزرنه غالب کلمشدر ملت اسلامدن کلی ملتی مقهور و مخذول قلمشدر
ودخی بیوردی **یا ایها الذین امنوا هل ادلکم علی تجارة**
تنجیکم من عذاب الیم یعنی حق تعالی کوردیکه بو قوللر آخرت
بازارندن بقا اصیلری قزنمغی اعتبار اتمیوب ترک ایتدلر فانی تجاره مشغول
اولدلر عمرلری بیهوده ضایع قلورلر بولره ترحم قلوب کمال عنایتندن تنبیه
ایدوب بیوردیکه ای انلرکم ایمان کتوردلر سزه بر یازرکانلغه دلالت قلیم

کم اول

کم اول یازرکانلق سزی اول ایجدجی عذابلردن صقلر بو یازرکانلق که قلورسز
اول سزی عذاب الیمه اوغرادمغا قیتی حسرت وندامتلر زیرا نفسه اویوب المتقد
صنمقده خیانت قیلورسز یلان سوزلرله بلکه بلا ناندا جمکله متاعلر کجوررسز
ترازوده کیلده اکسک طوتارسز مسلمانلرن خبر صانمزسز عاقبت اول سزی عذاب
الیمه ایر کوررسز اول عذابدن قورتارن یازرکانلق بندوکن خبر ویروب بیوردیکه
تؤمنون بالله ورسوله وتجاهدون فی سبیل الله باموالکم
وانفسکم ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون •
یعنی اول سزی عذابدن قورتارجی یازرکانلق اولدرکه اول اللهه ورسولنه قلدغکز
تصدیقی اوزره محکم طوراسز انی ضایع قلمیجق سببلرکم کناهلر اشلمکدر حذر
ایدوب صاقناسز الله یولنده هم مالکوزله هم نفسکوزله مجاهده قلاسز
ما لله حاصل اولان طاعتلرکم زکوة وصدقه وحج وخیر وحسنات کبی نفسه
مخالفت قلوب ویرهسز اول نفسله حاصل اولان طاعتلر دخی نماز وتراویح
وذکر وتسبیح ایدوب قرآن اوقمقدر بولری دخی یرینه کتوراسزکه بو نسنلری سزه
اشلمک خیرلودر ترک ایدوب اشلمکدن اکر حق تعالینک ثوابلرینه جنتنک وعدینه
قلدقلرینه اعتقادکوز وارسه بوندن صکره اول حاصل اولان اصیلری بیان
ایدوب بیوردی **یغفر لکم ذنوبکم ویدخلکم جنات**
تجری من تحتها الانهار ومساکن طیبة فی جنات عدن
ذلک الفوز العظیم یعنی اول آخرت تجارتنک اصیلری بودرکم حق
تعالی سزک کناهکوزی یرلغیوب سزی شول بوستانلره کیوره کیم انجلرنک
التندن وکوشکلرنک چوره سندن ارمقلر اقر ایچنده دخی ساکن اولجق یربوق دکلدر
که کوزلو کورهوکی یوق حق تعالی انلره بو شستلر اولو سعادتلر وکامل بخاتلردر تفضیله
عطالر قلور ودخی بیوردیکم **واخری تحبونها نصر من الله وفتح قریب**
وبشر المؤمنین یعنی بو اجاق نعمتلردن وثوابلردن ومغفرتلردن زیاده
کوز
دنیاده سزه اولو نعمت غایت سورسزکه اول نعمت اولدرکه الله سزه نصرت ویره دشمنلر
اوزره تیز جک ظفر بولوب دنیاده بومراد کوز دخی حاصل اولا واخرتده دخی

اولمراد كوز حاصل اولا بولرى بيان قلدقدن صكره حق تعالى رسولنه بيورديكه يا محمد
مُشتله اول مؤمنلره كم ايمانلرى اوزره ثابت اولوب صدق ايله بو تجارتى حاصل قلدلر بز اوله
قلدغمز وعدلرى بونلره كتوررز كه بزم وعدمزده خلاف يوقدر ودخى بيورديكه **يا ايها**
الذين امنوا كونوا انصار الله كما قال عيسى ابن مريم للحواريين
من انصارى الى الله قال الحواريون نحن انصار الله فامنت
طائفة من بنى اسرائيل وكفرت طائفة فايدنا الذين
امنوا على عدوهم فاصبحوا ظاهرين يعنى اى انلركم ايمان
كتوردكوز الله رضاسيچون معاون اولوب اوله رسولنه نصرت قلك نيتكم حوا ريون
عيسايه نصرت قلوب دين حقده معاون اولوب بربرلرنه انلر شول وقتكم عيسى انلره
ددى كه دين اوزره معاونلرم سزدن كيملر در اول حواريون ددلركم بز سنك
معاونكوز اللهه الله دينى يوقرو كوتريب اندن غيرى دينلرى اشغه بر قمغه
بر دخلوز بولر حواريون انوكيچون ددلركم طانلرى اغ ايدى ودخى كنا هدن
كوكللرى پاك اولوب اغرمشيدى وشول ناركه اتمكلره دخى حوارى دير لودك
اول كيكلرن وقرهدن سنسلردن ارتوب اونك خاصندن اولدوغيچون
پس بر جماعت بنى اسرائيلدن عيسايه ايمان كتوردلر وبر جماعت كتورمدلر
بز دخى اول كتورنلره نصرت ويردك قوى قلدق اول ايمان كتورمين دشمنلر
اوزره انلر بزم نصرتمزله حجتمزله انلرك اوزرنه غالب اولدلر انلر خوار و
مخذول اولدلر پس حق تعالينك سنتى بودر كه اهل حق اولوب دينه ودين
اهلنه معاون اولنلر اولدخى اكى جهانده سعادت قپوسن اكا اچى ويرر دنيا
واخرت مرادلرن اكا ميسر قلى ويبر فضل وعنايتى ايله

سورة الجمعة مدنية وهى احدى عشرة اية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

يسبح لله ما فى السموات وما فى الارض يعنى يرلرده وكوكلر
ده نكره وار ايسه اللهه تسبيح وتهليل ايدر حق تعالى بو سورهنك اولنده تسبيحى
بونى تكرار قلدوغى كندونك عظمتن چوق ذكر اتمك قوللره واجب ايدوكى

تنبيه

تنبيه ايدر كه اونتميلر زيرا انسان نسياندن مشتقدر ودخى بيورديكه
الملك القدوس العزيز الحكيم يعنى انك كبى پادشاهى تنزيه
ايدرلركم پادشاهلغى وملكى زايل اولمز ودخى اول پادشاهى تقديس ايدرلركه
اول جميع عيبلردن واوغلدن وقزدن وانك ملكنده شريكدن و لمقدن منزهدر
عزيزدر ملكى ايچون حكيمدر بنجه دلرسه حكم ايلر ودخى بيورديكه **هو الذى**
بعث فى الاميين رسولا منهم يتلوا عليهم اياته ويزكيهم
ويعلمهم الكتاب والحكمة وان كانوا من قبل
لفى ضلال مبين يعنى اول اللهدر اولكم امى عربلر ايچون اوقمق
يزمق بلمزلر انلرك قومندن انلره رسول كوندردى تا كه حق تعالينك اول
ايتلرندن الكا اندرمشدركه انلرك اوزرنه اوقيه وانلرى اول شركدن توحيده
دعوت قله واول پوتلره عبادت اتمكدن پاك قله ونفسلرين اصلاح
ايدب زكوة امر ايده وقرانى اوكرده حلال وحرامى بولر بلدر زيرا دكلدى
بولر اول رسوله كلمزدن اوك الا ظاهر شرك وخطا ايچنده مبتلا اولمشلردى
انوكله بولر هدايت بولدلر ودخى بيورديكه **واخرين منهم لما**
يلحقوا بهم وهو العزيز الحكيم • ذلك فضل الله
يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم يعنى بولر بر
قومدركه بولرك اردنجه كلسرلر عربدن مجمدن مسلمان اولوب صالح عملار
اشليسرلر اول الله عزيزدر كمى دلرسه عزيز قلور حكيمدر كمى دلرسه سعادتله
حكم ايدر كمى دلرسه شقاوتله حكم ايدر بو اسلام خلعتى ايمان كرامتى حقك
فضلدر كمه دلرسه انى ويرب انوكله اكرام ايدر نچه اول كرامته لايق اولا
الله تعالى اولو فضل اسيدر احساننك غايتى يوقدر بوندن صكره حق
تعالى اول اوقدقلرن طوتميلرى حيوانلرك كى ابلهنه تشبيه ايدب
بيورديكه **مثل الذين حملوا التورية ثم لم يحملوها كمثل الحمار**
يحمل اسفارا بئس مثل القوم الذين كذبوا بايات الله
والله لا يهدى القوم الظالمين يعنى شول كمسلرك صفتى كه

اندن نور تره ویرنلدی و اندن امر اولندیکه انلرک انک ایچنده کیله عمل ایده لر انلر اتوکله
علی اندلر محمدک صفتنی کزلدلر حسد لرندن الحا ایمان کتورمدلر انلر شول اشکه
بکزرکه طبیعتلری احمق اولمقدن ارقسنه کتاب یوکن کوتره اچندن نه وار یه جبری
اولمیا تنکم یهودلر توراتی کوترلر اچنده کتدن خبرلری یوق نه یاوز صفتلو
قومدر کم شلی بونک کبی اوله اللهک اندردکی کتابی و کوندردکی رسولی حقدوغن
بلودکن انکار ایده لر حق تعالی انلرک کبی ظالملره هدایت ویرب اجماق یوللنه
دلالت قلمز مکرکم اولحالدن انابت قلالر امدی بوایتنک دخی سببی خاص
یهودلردر اما حکمی عامدر هر کیمکیم انلرک اوزرنه کتاب انده بودله ورسول کوندرله
انلرک کتابدن کندولره حظ و نصیبی اولمیا همان شول اوقمسیله معنسندن درس
اتمکلکی حاصل قله انو متعظ اولوب عمل قلمیه که مقصودی کتاب وارسال رسول
اولدر دلنده خوش تحقیق معانی اوله بو نحو وجوه لر اله هر ایت و هر کلمه دقتنه
دوشوب تاویلیله تقدیر ایده هیآت کلام و معانی و بیان و اصول و فروع فنونیه
دیرج ایده اما عمل جهتندن مفلس و محروم وجاهل مغرور اولوب صانورکه اول دخی
کندویی بر ایشدن دربلمزکه الله قتنده صچلو اولمق یونندن کی اولی اولدرکه سوبلر
اشلر همان کندونک عزتنه وجاهنه النت ادنمشدر که اول حرام وحلال له
شبهلو طعاملری ییوب بدنن سمزده الله قتنده دخی بدنر و مبغوض ومطرود در
تنکم رسول علیه السلام بیورمشدر اِنَّ اللهَ یُبْغِضُ الحِبْرَ السَّمِینَ یعنی
حقیقتا کبره کورب دشمان طوتر شول عالمی که اول سمز اوله زیرا ثمره علم
بودرکه عالم اولنلرک بدنی الله قورقوسندن ریاضت ودیله اردده هر حالده
مراقب اولوب متعظ اولا بوسمزلک دلیل غفلتدر دلیل جهالتدر رجهالت
سبب دخول ناردر نعوذ بالله منه عاقل اولنلره بو قدر تنبیه کفایت ایدر
اما انلره که جنونت مستولی اولمشدر نصیحت سوبلینی دشمان طوتر
اکا سوز خرج اتمکلک فایده سی یوقدر تنکم مقبره یه درّ و یاقوت نثار
قلانسن کبی فهم اینکلم بو سوزدن معنیلر اکلیاسن و دخی حق تعالی بیوردیکه
یَا اَیُّهَا الَّذِینَ هَادُوا اِنْ زَعَمْتُمْ اَنَّكُمْ اَوْلِیَاءُ لِلّٰهِ مِنْ دُونِ

الناس

اَلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِینَ • وَلَا یَتَمَنَّوْنَهُ اَبَدًا
بِمَا قَدَّمَتْ اَیْدِیهِمْ وَاللّٰهُ عَلِیمٌ بِالظَّالِمِینَ یعنی حق تعالی بیوردیکه
یا محمد ایت شول کمسنه کم دین اسلامدن دونوب یهودلغه رغبت قلدلر
اکر بونی دیر سکوزکه بز اللهک دوستلریوز بزی سوین مؤمنلر دکلدر اکر
بو دعوییکزده چکسکوز امدی کلک اللهدن اولم دلک ایدک که ای چلیم
بزی اولدر سکا قوشلم زیرا برلنسنه که کشی معشوقنه اولشدر منغر سبب
اولا اول انی سوجی اولور الا انلری دخی اولشدرمز الا اولم اکر بو محبت
دعوییسنده بولر کرچکسه انلری بزه ایرشدرن سببی که الْمَوْتِ انی ارزو
قلسونلر اما ابدا بولر اولم ارزو قلمزلر شول قبیح عملرندن اوترو که کندولردن اوك
اخرته کوندردلر بلورلرکم اندن وارجق اردنق محنته اوغرلر حق تعالی علیمدر
بو ظالملرک حاللرنه که بولر اولمکی ارزو قلمزلر و دخی بیوردیکه قُلْ اِنَّ
الْمَوْتَ الَّذِی تَفِرُّونَ مِنْهُ فَاِنَّهُ مُلَاقِیكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ اِلٰی عَالِمِ
الْغَیْبِ وَالشَّهَادَةِ فَیُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ •
یعنی ایت یا محمد اول یهودلره بودرستی شول اولم کم سز انی کورنه کورب
اندن قچرسز بودرستی اول الم سزه ایرشیسزدر قورتلمغه چاره یوقدر اندن
قوپوب اخرتده اول پادشاه حضرتنده جمع اولسرسز کوکلرده یرلرده نه وارن
بلور اولدنیاده قلدغکز عملرکز بر بر خبر ویرر اندن صکره اول عملکوزه
کوره سزه جزا اسن قلوزکه هیچ بری ضایع اولمز بس عقللی اولنلر بو حاله نظر
قلورکر کدرکه اول وقت کلمزدن اوکدن انک تدارکن ایدب قورتلمق چاره
ایلیه قورتلمق چاره سی اولدرکه حقه اوزره اولوب عمل صالحه مشغول
اوله کم موت اکا اسان اولا و اولمدن صکره عقبلردن قورتله هر مرادی
یرنه کلوب سعادته اولشه بوندن صکره حق تعالی نصیحت قلوب بیوردی
یَا اَیُّهَا الَّذِینَ اٰمَنُوا اِذَا نُودِیَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ یَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا
اِلٰی ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَیْعَ ذٰلِكُمْ خَیْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ یعنی ای انلرکم ایمان کتوردلر قچن جمعه نمازیچون اذان اوقنسه

اولا اللهو ذکر ایدك نماز قلمغچون اندن یکا سعی ایدب وارون خطبیه تکلو طوتوب
انوکله او کتلنك نسنه صتمغی ترك ایدب اکرچه صتمغی اکدی صتون المغی الکمدی
اما اکسی یله مقصوددر یعنی المغ صتمغی ترك ایدك دمك اولور اما علما بوندن
اختلاف قلمشلردر بعضلر ددلر کم اول خطبه اذاندن صکره آلسه صتسه بیعی
جائزدر دکلدر زهری ایدر امام منبره چقنجه قلدوغی جایزدر اما ضحاك روایت
ایدر ایدر جمعه کونی کون زوالدن ایرلسه المق صتمق حرام اولور اکرین قاضی
اولیدم اول بیعی کرودوندریدم ودخی عکرمه ابن عباسدن روایت قلودکم جمعه
کونکه نماز ایچون اذان اوقنه جمعه نمازنك وقتی کچنجه المق صتمق جایز دکلدر
اما فقهادن عامهٔ اهل فتوی دمشلرکم حکم شرعده بیع جایز دکلدر دخی جایزدر
زیرا نهی اولندوغی نماز ایچوندر بر معنیدن اوترو دکلکم اول بیعدن بولنه انوکله بیعنه
خلل ایرشه بو سهل اعتباردر عقلی اولنلر کرك کم علماء خاصه وفقهاء آخرت
کلامنه اعتبار قلهلرکم ذکر ایلدك زیرا دین احتیاطی اول اقلکلر قولدرکه دین
اولردن منتشر اولمغدر کورمزمسن حق تعالی المق صتمغی دیو منع اتدکدن
بیوردیکه اول المغی صتمغی ترك ایدب جمعیه سعی اتدکو کوز خیرلودر اول المقدن
صتمقدن بلورسکز ایچون تأکیدله الله تعالی سکا خیرلودر دیو طانقلق ویره یچون
انی ترك ایدب نماز وخطبیه دکلمکه سعی ایتمیهسن مغبنلر بویله دمش دیو رخصت
کورمهسن بو حال آخرته رغبت ضعیف اولدوغندن ودنیایه حریص اولدوغندندر
بو عاقبتی ندامتدر شونك اوزرهکم اول حریص اولوب جمعه سعیلردن ترك ایدب
دیوب جمع ایتدکلری آخرالامر الوقوت اولسه آخرت سعادتیچون جهد ایدوب
سعی ایتمك خود دنیاده یکن فوت اولوب محروم ومغبون اولمیاسن
ودخی جمعهدن فارغ اولدقدن صکره بینه مشغول اولمق کرك انی بیان
ایدب بیوردی فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا
مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ •
یعنی قچن نمازدن فارغ اولسکوز چقوب یریوزنه طاغلك اللهك فضلن
ایلك دخی هر نسنکه اندن اللهك رضاسی وار ایدن حاضر اولك جبر وصومع

کی

کی جنابنه حاضر اولمقکی وعلم مجلسنده صالحلر زیارتنه وقوم وقبیلیه اولشمغه
وبر مؤمن قرنداشك خیر حاجتنی یرنه کتورمکه ودخی یولرم بکزرینه وارسه که
انده سکا فایده اولور آکا سعی ایدهسن کناه اولحق یرلردن صاقنهسن تا اولکه بو
ذکر کوز وبو خیرلو یرلره سعی اتدکو کوز سبب اولا انوکله نجات بولاسز
ودخی بیوردیکه وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ
قَائِمًا قُلْ مَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ •
بو آیتك سبب نزولی بودرکم مدینهده قرلق اولدی دحیه الکلبی کاروانله
تجارته کتمشدی که بغدای کتوره ایدی خلق آکا منتظر ایدیلر نه وقتکه دیو هم عادت
بو ایدیکم قچن کاروان کلسه سفردن طبل چالوب خلق آکا قرشو واررلردی
ناکاه جمعه کونی خلق مسجدده ویکن رسول حضرت منبره چقمشدیکه خطبه اوقیه
طبل چالندی بلدیلرکه دحیه شامدن کلدی خلق مسجددن چقوب کاروانه قرشو واردیلر
حق تعالی انلرك اول فعللرن کریه کوروب ددیکه قچن بو قوم کاروان کوردیلرکم
تجارتدن کلور یا اندن یکا چقوب لهو ایتسلر طاغلورلر سنی منبر اوزره شویله
طورر قورلر آیت یا محمد اولرکم شول نسنه که الله قتنده در اول خیرلودر
اول لهودن وتجارتدن ودخی رزق ویرنلرك کی قوبسی وخیرلوسی الله در
رزاق حقیقی اولدر اندن ایروغی کلی مرزوقدر رزقی اندندر اوملو روایتدر
که بعض صحابه ددیلرکه بز رسول الله بله جمعهده یدك رسول علیه السلام خطبیه
چقدی ناکاه کاروان کلوب طبل چالندی خلق طاغلوب کتدیلر رسول منبرده
طوروقالدی جماعتدن اون کشی قالدی بر عودتله رسول خطبه اوقیوب انلرکله
جمعه قلدی ددیکه اکر بو قالنلر دخی اول اوکلکلر ایله اولشسلر بو دره
یا لکلنوب انلرك کلسی قایلیوب هلاك ایدردی پس عقلی اولنلر کرك
کم بو آیتله منتبه اولوب رزق طلب قلمغچون غازه جماعتی ترك اتمیلر
طاغنه محکم طوروب سعی ایدنلر بلکه الله هر کشینك رزقنه ضامندر تا اولیجه
رزقی مقدردر کلور کمسه کمسنك لقمهسن چینمز پس اولکه الله ویرهجکدر انی
آکا اصمرلیا اول ایشکه کتدوکه بیورلمشدر انی یرنه کتورمکه سعی ایده ۵

سورة المنافقون مدنية وهی احدی وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

اذا جاءك المنافقون قالوا نشهد انك لرسول الله والله يعلم
انك لرسوله والله يشهد ان المنافقين لكاذبون بو آيت اول
منافقلر وجاهللر حالندن وغرورلرندن ويلان چيقلقلرندن رسولنه اعلام ايدب
بلدرمكچون اندرلدی بيوردیكه يا محمد نچون اول منافقلر سكا كلسلرده دیلیله
دیرلركه بز طانقلق ویررزسن الله رسولیسن لكن الله تعالی طانقلق
ويرركه بو منافقلر يلانجیلردر كوكللرندن تصديق قلمزلر بوقدر بولر ايمان اوزره
دكللردر دلكم سوزلری همان دللرندهدر ودخی بیوردیكم اتخذوا ايمانهم
جنة فصدوا عن سبيل الله انهم ساء ما كانوا يعملون
يعنی بو منافقلر اول يالان اندلرین كندویه پرده ايدندلر انوكله كندولرینی اولدن
صقنلر لو شول مقاتله ايدنلر كندولری اهل حرب قتلندن كندولری قلقان الوب
اولمدن صقلدقلری كبی بوندن صكره دونوب خلقی دخی منع ايلدلر كلوب
بو دين اسلامه كرمكدن بد رستی بولرنه يا وز ايشلر قلورلر كم ظاهر اسلام
ايچنده اشكاره قلوب كوكللرنده كفری كزلرلر وخلقی اسلامدن منع ايدرلر
ودخی بیوردیكم ذلك بانهم امنوا ثم كفروا فطبع على قلوبهم
فهم لا يفقهون يعنی بولر اول اندا ايچوب خلقی دیندن منع ايتدكلری
بونكله دلكم بولر اشكاره ايمان كتوردلر كوكللرندن كفر طوتدلر بولرك
كوكللری مهرلندی اول كفر اوزره اندن اوتری هدايت بولن اكليوفرلركه اندن
يكا يو رغبت قلالر ودخی بیوردیكم واذا رايتهم تعجبك اجسامهم
وان يقولوا تسمع لقولهم كانهم خشب مسندة يحسبون
كل صيحة عليهم هم العدو فاحذرهم قاتلهم الله
انى يؤفكون يعنی اول منافقلرن بری كه عبد الله بن ابيدر
كی محتشم مشكل كشيدی مرد لندن فصاحتلو ارزدی كوزيلن برخوش
شكل كورنوردی اندن اوتری حق تعالی بیوردیكه يا محمد سن نچون بونلری

كورسك بولرك جسمی وفصاحتی سكا خوش كلور سوز سويلسلر سن انلری
دكليوب كرچكلرسن صنورسن كه بولر سكا كرچك ايمان كتورمشلردر سوزلری حقدر
بولر شول بر جانسز اغاج كبيدركه ديواره سويكنوب طورلر اكر اول ديوار اولمسه
دوشرلردی بولر دخی خوش تمام بر شكل وصورتده اولجان بولر بر ديوار
كبيدركه اكا طاينوب طورورلر هيچ طوردقلرنك بر منفعتی يوق ننكم اول
ديوارده اول اغاج نسنه اشتمز ونسنه فهم اتمز بولر دخی انجلينردر
ودخی انلرك كوكلی شويله قورقودهدركم هر كيمسه كلوب بر سوز سويلسه
قورقوب دوشوب شويله ظن ايدرلركم بولرك نفاقن اشكاره ايلرلر بولر
دشمان دیو خبر ويرلر پس حق تعالی رسولنه انلری خبر ويروب بیوردیكه يا محمد
بولر دشمانلردر سن بولردن حذر ايله ظاهرلرينه مغرور اولوب شرلرندن
امين اولمغل حق تعالی بولری لعنت ايدب الله تعالی بولری هلاك ايلسون
كه بولر يلان بخلردر ونجه كره حقدن دونمشلردر ودخی بیوردیكم
واذا قيل لهم تعالوا يستغفر لكم رسول الله لووا رءوسهم
ورايتهم يصدون وهم مستكبرون يعنی
عبد الله بن ابی كه منافقلرندندر اكا ددلركه يا عبد الله سنك حقكده
حق تعالی قتی تهديد ايتدی اندردی رسولنه واركم سنك ايچون الله دن
مغفرت طلب صوچوكی دلبه انی اشدب اول منافق باشن صالدی ددیكه
ايمان كتوردك دكوز كتوردم زكوة ويرد دكوز ويردم همان بر محمده سجده
اتمكم قالدی مكروارهوز سجده اينوز بوندن اوتری حق تعالی بو آيتی
كوندردی بیوردیكه نچون بو منافقلر دنلسه كه كلك رسول الله سزك مغفرت
طلب ايدی ويرسون كم بز لغنهسز باشلرن صالوب اول استغفاردن
يوز دوندررلر ايمانه كلمكه تكبرلك ايدرلر كفرلری اوزره محكم
طوررلر بو كز حق تعالی انی خبر ويرديكه اول استغفاردن انلرك منفعتی
يوقدر چونكه انلر نفاقدن دونميلر ننكم بیوردی سواء عليهم
استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم لن يغفر الله لهم ان الله لا يهدی القوم

الفاسقين

یعنی یا محمد کرك بولر ایچون مغفرت طلب ایت کرك ایتمه ایکیسی دخی بولرك حقنده
برابردر الله تعالی بولره مغفرت قلمز مادامکه بولر نفاق اوزره اولورلر زیرا
حق تعالی فاسقلری هدایت بولنه دلالت قلمز چونکه اول فسقلری اوزره ثابت
اولدیلر ودخی بیوردیکه هم الذین یقولون لا تنفقوا علی من عند رسول
الله حتی ینفضوا ولله خزائن السموات والارض ولکن
المنافقین لا یفقهون یعنی اول منافق عبدالله ابن ابی بو غزاده
رسول الله بیله یدی اول کندو اصحابی منافقلره اوکوت ویرب دیدیکه سز بو
محمدك یاننده غیلره نفقه ویرمك بولره نفقه ویرمیجك طاغلوب
کیدرلر بز دخی قورتلورز بوندن صکره ایکی کشی چکشدیلر بری جهجیله
قبیلسندن بری غفار قبیلسندن اول غفاری انك اوزرینه غالب کلدی
اولردن بری اول منافق عبدالله ادیکم اول جهجیلی قبیلسندن اولنه
دیدیکه بوری وارولك اول اندلشد غکوز کشیلرکم سزه یاردم ایلیه
اول منافق دیدیکه الله بزم ایله محمدك مثلی شول سوزی سویلیین مثلنه
دونمشدرکه ایتکی سمرت تاکه سنی طلبه بز بوکا یردم قلدغمزچه بولر
بزی باصنجق ایدندلر والله اکر بو دفعه بز دونوب کروه مدینیه واره ور
شولرکه عزیزلردر اول حقیرلری البته اول مدینه دن بو دفعه چقره
سورلر بو اوغلنجق اندن اول سوزی ایشدب طوردی رسوله کلدی خبر ویردی
که اول عبدالله بوبله دیدی رسول دیدیکه ای اوغلنجغم اولا که برنسنه دن
اوتری بو خبری قاقیوب سویلیسن اول اوغلان دیدیکه یا رسول الله
یوق والله بن اشتدمکه بوبله دیدی رسول کروه دیدی اولا که اشتمکده
خطا قلدك اکلیومدك اولا اوغلنجق دیدیکه یوق والله بنم بو سوزیمده
غلطم یوق بن اشتدم که ابله دیدی حق تعالی اول اوغلنجغك سوزین
کرچک قلمق ایچون انده بو ایتی اندردی بیوردیکه یعنی یا محمد بو منافقلر
دیرلر محمد قتنده غیلره نفقه ویرمك کم طاغلوب کیدیلر بو یرك
کوکلك خزینه لری خود هپ اللهکدرکه کوکدن یغدرر ویردن بتورر

اولدر

اولدر وکلنه رزق ویرن اولدر لیکن بو منافقلر الهك امرندن وحکمتلرندن
بی خبرلردر اکلیومزلر ودخی دیرلرکم بز بو دفعه مدینیه واردیغمز عزیزلرمز
وقوبلرز اول خور وذلیللری سورب کیدرز دیدیکچون بو ایت اندی اوغلنجغك
سوزینی کرچکلدی وبیوردیکه یقولون لئن رجعنا الی المدینة لیخرجن
الاعز منها الاذل ولله العزة ولرسوله وللمؤمنین ولکن
المنافقین لا یعلمون یعنی بو منافقلر دیرلرکه اکر دونوب مدینیه وارسی
اولورسق اول عزیزلر ذلیللری چقروب سورر یعنی عزیزلر کندولر وذلیللر رسول
حضرتلری اصحابیله حق تعالی خبر ویرب بیوردیکه عزت دخی قوت دخی
اللهکدر ورسولنکدر واکا اویان مؤمنلرکدر که حق تعالی انلری قوتلندروب
انلره نصرت ویردی که عزت وقوت ایمان واسلام عزتدر وقوت انکقوتدر
لیکن بو منافقلر انی بلمزلر ایمانلرن تحقیق ایدب تصدیقه دکشیره لر صنورلرکه
عزت ماللهدر اصل ونسبلهدر بلکه عزت ایمانله واسلام شرفیله درغفلت
اولنلر تقوی ایله محکم یاپشوب عبادت مبدا ایندن قدملرن برك بصلر
تا الله تعالی قتنده عزت ابدی بولر بوندن صکره حق تعالی کروه مؤمن
قوللرنه نصیحت قلوب بیوردی یا ایها الذین آمنوا لا تلهکم
اموالکم ولا اولادکم عن ذکر الله ومن یفعل ذلک
فاولئک هم الخاسرون یعنی ای انلرکم ایمان کتوردلر کی حذر قیلوك
کم مالکوز واوغلکوز قزکوز الله طاعتندن سزی غافل قلمسون هرکسکم مالی
واوغلی وقزی الله عبادتندن غافل قله وعبادتلری ترك ایده بو خود وقتیله
ادا قلمیه قلدوغی وقت دخی کوکلی بیله کندن اوله بر رکعت نمازی حضوریله
قلمیه بولر دنیاده واخرتده زیانکارلردر بوندن صکره مالدردن صدقه امر
ایدب بیوردیکه وانفقوا مما رزقناکم من قبل ان یاتی احدکم
الموت فیقول رب لولا اخرتنی الی اجل قریب فاصدق
واکن من الصالحین • ولن یؤخر الله نفسا اذا
جاء اجلها والله خبیر بما تعملون ؛

يعني الله تعالى يولندن صدقه ايلك شول مالكزدن كه الله تعالى سزه رزق ايلدي
شول وقتدن اوكدن كه سزدن بريكوزه الم كله دخي اولما لندن خيرلر قلما دعند
اوتري پشيمان اولوب ارتنقالدوغن يله دخي ديه كه اي بنم ربم نوليدي سبنه
بزه كره وعمرويروب كره دنيايه كوندريدك تاكه اولما لمدن صدقلر ايدوب سنك
اول صالح قوللركدن اوليدم ضحاك روايت قلدي ابن عباسدن كه اول بيوردي
هر كمسكم ماللنك زكوتن ويرميه بر خود حجه كجي يبنه وارميه الم وقتدن كره
دنيايه كلمك ارزو ايليه اول قصودني كلوب يوبه كتوره ابن عباس بوني ديجك
بر كشي ديدكه اللهدن قورقك يا ابن عباس دنيايه كره كلمك لكي استينلر
كافرلر اولسرلر ديدكه دلرسك بو سوزمه طانق سنك اوزدكه قران ايتي دخي
اوقيا بن باشليوب بو ايتي اوقدي اول كشي ايشديب ديدكه يا ابن عباس
نقدر ماله زكوة واجب اولور ديدكه اكي يوزده بش درهم واول كشي ديدكه
حجه نقدر نسنه يله وارمق واجب اولور ابن عباس ديدكه واروب كلمجه
زوادينه وبنيه قدرتي يتنه اول وقت واجب اولور پس كشي اجل كلمزدن
اوك بو خيرلره اقدام ايدب اخرته كوندرمك كرك والا اجل متي تمام اولا
هيچ بر نفس اللهدن تأخير قلمز اركندن قصورنه تدارك قله الله تعالى
خود سزك نه قلدغكز بلور اكر خير و اكر شر جزاسن قلور سعادت
اانك دايم خير اوزره اولا خير جزالرنه حاصل قله عاقبتي ندامت اوليا

سورة التغابن مدنية وهي ثمان عشرة اية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

يسبح لله ما في السموات وما في الارض له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير يعني يرلوكوكلو اهلي جميع اللهه تسبيح
وتقديس ايدرلر زوالسز ملك دايم انكدر وجميع حمد وثنا انكا لايقدر
هر اشتده محموددر وجميع خلايق انك نعمتيله تربيت اولنور پس واجبدر
كه هر حالده انكا حمد ايدهلر اول الله دو كلي نسنيه قادردر حمد ايدنلره
زياده نعمت ويرور وشكري ترك ايدنلره فتي عفو ايتمغلور ودخي بيوره ديكه

ابن عباس

هو الذي خلقكم فمنكم كافر ومنكم مؤمن والله بما تعملون بصير يعني اول اللهدر كه سزك كلكوزي بر نفسدن بلندره دنيايه كتوردي
سزك بعضكز مؤمن اولدي اللهك توفيقي ايله وبر نيچه كوز كافر اولدي
انك خذلانيله وبعضكوز خالص مؤمن اولدي ظاهراً وباطناً وبر نيچه كوز
ظاهرا مؤمن اولوب باطندن كافر اولدي كه اولرمنافقلردر يعني يرديلمقده
كلكوز برابر مجموعكز اعضالرده وخلقتده وشكل ادم اولمقده برابر ليكن
احوالكز مختلف بعضكز مؤمن وبعضكوز كافر الله تعالى سزك ايماندن
وكفردن نه قلدغكز بلور ويارين كره انكا كوره مكافاتن قلور ودخي بيوره ديكه
خلق السموات والارض بالحق وصوركم فاحسن صوركم واليه المصير يعني اول الله يرلري وكوكلري برندي
حقي ظهوره كتورمكيجون واول ثواب وعقاب تحقيق اولمغيجون
انكا بقوب استدلال ايدب ديلركه بو لري يرتمغه قادر اولان
پادشاه انكا دخي قادردركه اولدكدن صكره يكره ديركوره سؤال وحساب
جيونه ثوابلر وشرنه جزالر قلة ودخي اول رحم ايچنده سزي انواع صورت
اوزره مصور قلدي وصورتكوزي احسن صورت قلدي كره قلان
حيوان شكلندن قلمدي بو نيجه عطالرسزه انعام قلدي انكا فراولمك
عاقبت ودجوع بركوزاولدر ودخي بيوره ديكم يعلم ما في السموات
والارض ويعلم ما تسرون وما تعلنون والله عليم بذات الصدور يعني اول الله كوكلرده ويرلرده نه وارسه بلور ودخي
كوكلوكزدن نه كچرسه اني دخي بلور صنما كوزكه نه كه كسه قلاسز ونه كه كسه
سويليه سز اول اني بلميه واندن حساب اولنميه بلكه انك بعض
عقوبتي سزه دنياده دخي واقع اولورنته كه تنبيه ايدب بيوردي
الم يأتكم نبؤا الذين كفروا من قبل فذاقوا وبال امرهم ولهم عذاب اليم يعني يدرستي يلدكوزمي سزه اول
سزدن ايلرو كيلرك خبرلري كلمدمي ايشتد كوزمي كم انلر اول قلدقلري

عمللری عقوبتین دنیاده طاتدیلر اول اندن کناهلری کفارتی دکلدی کم آخرتده آنوکله
قورتیلالر بلکه زیاده آخرت عقوبتلرین دخی کورسەلر و بعض بولرم اول عذاب
نه سببدن اوتری واقع اولدی انی بیان ایدوب بیوردی ذلك بانهم كانت
تأتيهم رسلهم بالبينات فقالوا أبشر يهدوننا فكفروا
وتولوا واستغنى الله والله غني حميد یعنی اول عذاب وعقوبت
دنیاده انلره اندن اوتروایدیکم اول رسوللر ظاهر معجزلرله کلدیلر بونلر آکا
متابعت قلمدیلر دیدیلرکم بز جلیمز برآدم کلوب بزی آیرق دینمزی قولوزلر
اتا اولوغرانالونرمز دیبندن غیری آکا کافر اولوب کتابلرینی انکار قلدیلر و ایمانه
کلمکدن اعراض ایتدیلر الله تعالی خود بونلرك ایمانلرندن مستغنی در
ودخی اول الله غنیدر انلرك ایمانلرندن ایمانه کلمسلر آکا ضرر یوق کلسەلر
منفعت یوق بلکه ضرر ومنفعت کرو کندولره در هم دنیاده وهم آخرتده
ودخی اول الله حمیددر یعنی کلی ایشلری محموددر قوللرندن آز عبادتی
قبول ایدوب چوق ثواب ویرر ودخی بیوردیکه زعم الذين كفروا
أن لن يبعثوا قل بلى وربي لتبعثن ثم لتنبؤن بما عملتم
وذلك على الله يسير یعنی بوعرب مشرکلری شویله ایدرکه اولدکدن
صکره کرو قوپجق دکلدر ایت سن یا محمد بلی اولدرتم حقیچون سزکم البته قوپسەلر
اول الهدن صکره اندن صکره دنیاده نه عمل قلدیکوزسه بر بر خیر وشر جزا اولنسه
کوز کرك الله تعالی ایشلرندن آساندر انك قدرتنه عجز عارض اولماز ودخی بیوردی
فآمنوا بالله ورسوله والنور الذي أنزلنا والله بما تعملون خبير •
یعنی چون بلدکوزکه کوکلری ویرلری اول یرتدی ودخی سزی دخی بو شکل
وبو صورت اوزره اول یرتدی وسزك نه قلدیغکز ونه سویلدیککز دخی اول
بلور وسزی اولدروب کرو دیرو کورسه وعمللرکوزی کورە جزا قلسەدر بو
کلسندن دلرسکوز قورتیلاسز کلك امدی اللهه ورسوله ایمان
کتورك اول اندردکمز نوره که قراندر جبرائیل انی محمده اندردی اندن طریق
هدایت وضلالت بلور انوکله روشن اولدی حلال وحرام بلدر انوکله

معلوم

معلوم اولدی الله تعالی سزك کی ابجه عمللرکوزی بلورکه ذره قدر نسنه آکا خفی
دکلدر اول عمللرکوزه سزه مجازات ایدر ودخی بیوردیکه يوم يجمعكم
ليوم الجمع ذلك يوم التغابن ومن يؤمن بالله ويعمل
صالحا يكفر عنه سيئاته ويدخله جنات تجري من تحتها
الأنهار خالدين فيها أبدا ذلك الفوز العظيم •
یعنی حقیقتا سزی قوپرسز جمیع اولدیغکز کونده مجموع بر کوك اهلی
اولکیلر آخرکیلر انده جمع اولسه کرك اول مغبونلق کونیدر یعنی کافرلره
جنت یرینه نار وشربت یرینه حمیم وطعام یرینه زقوم اولسه ردر وای بجه عاصیلر
جنت وراحت اومرلردی عذاب ومحنته اولشه بونده اولو مغبونلق
ونه زیان کار لق اولا اما انلرکه مؤمنلرکه عمل صالحه مشغول اولدیلر الله
تعالی کناهلرینه کفارت قلور وانلری شول بوستانلره کوررکم انك
اغجلرینك التندن ارمقلر اقر انلر انده ابدا مخلد اولالر زوال وعزل اولمیا
ونفسلرنه ابحنیجك حالر واقع اولمیا ابدی سرور وفرح ایچنده اولالر
بونسنه اللهدن اولو نجات وکاملی سعادتدر ودخی بیوردیکه
والذين كفروا وكذبوا بآياتنا أولئك أصحاب النار
خالدين فيها وبئس المصير یعنی ای انلرکه کافر اولدیلر بنوم کتابمز
ورسوللرمز بلانلدیلر انلر اول عذاب ایچنده مخلد اولالر اول طاموده بیوزمز
بردر اکر بللرادی جمیع دنیا انلرك اولسه قورتلمق ایچون فدیه ایدرلر
ایدی که اندن خلاص اولالر لیکن انده بارده بونسنه اولمق ممکن دکلدر
اما بو کونده قورتلمق آساندر برکز کلمه توحید ایدرسه اول عذابدن
خلاص بولوب ابدی راحتلر اولاشر ودخی بیوردیکه ما أصاب
من مصيبة إلا بإذن الله ومن يؤمن بالله يهد قلبه والله
بكل شيء عليم یعنی هیچ برآدم اوغلنه برمصیبت ایرشمز
برمالنه بر نفسنه بر اوغلنه قزنه الم وصیرولق ومال تلف اولمق
بکی الا اللهك دلیکیله وعلمیله در انك دلکسز برچوب دپرنمز

هركم ايمان كتوروب اعتقادني كوكلو قلسه بلسه كه جميع نسنه اللهدندر مصيبه
شكايت قلمسه حق تعالى انك كوكلنه هدايت ويرر ودلنه استرجاع كلمه سون
كتورر انوكله صابرلر مرتبه سن بولور الله تعالى عالمدر صابرلره نه ثواب ويرجكن
بلور فضيلله اكا جزا قلور ودخي بيورديكم واطيعوا الله واطيعوا
الرسول فان توليتم فانما على رسولنا البلاغ المبين •
يعنى اللهه سز مطيع اولك فرض قلدوغي طاعتلري يرينه كتوروب انك تقديرلرندن
سزه نه ايرشورسه حكمته راضى اولك خير ايرشورسه شكر ايدك وشر
ايرشورسه صبر ايدب ثواب اومك سز نه كوركسه سويلميا سز ثوابدن محروم
قالوب دخي اولو بلايه اوغرميا سز ورسوله مطيع اولوب سنتلرين يرينه
كتورك اوكا فرلوك ومنافقلوك يلاسن وجفاسن بحه جكديسه سز
دخي اول اخرته ايماني ضعيفلرك اللهي دلله سونلرك نكته لرنه وتشنيعلرنه
قلنلوب طاعت وعبادت يولنده محكم طورك بر وقت اولاكم اول حاللرنه
پشيمان اولوب سزك حالكز ارزو سنجه يا شلرين دوكه لر فاين قلميا اكر
بو ددكلرين اللهه ورسوله دخي مطيع اولميجق اولور سكوز كه بو حكملردن
اعراض ايدن سزه بودر سنني اوله رسوله اوزره واجب اولان الله تعالى خبرين
ايرشدرمكدر حسابي انك الله قتنده در انده وارجق بلسز كه حالنته اولا
ودخي بيورديكه الله لا اله الا هو وعلى الله فليتوكل المؤمنون •
يعنى بو جمله مصنوعاتي وارقلن اول اللهدر اندن ارتق معبود وخالق
يوقدر الا اولدر كرجك ايماني اولان كمسنلر جميع اشني اللهه تفويض
ايدن قوللرك جميع اشلرنه كفايت قلن اولدر وكندوبه واجب اولان
همان طاعتلري يرينه كتورمكدر فارغ كوكلله اكر وجمله كسب دخي ايدرسه
همتني اكا طوتميه كه رزق اول الله حضرتندندر زيرا انك اول حركتلري
ودورشمكلري برسبب يرنه كتورمكدر يوردن وانجحدن نسنه بتور مكه قادر دكل
بتورن اللهدر ورزاق دخي اولدر بونسنيه اعتقادي كوكلو ايدب كندوني
هيچ بله تا كه توكلي كرجك اولوب مرادي بر نزكله ودخي بيوردي كه

حركتلري

يا ايها

يا ايها الذين امنوا ان من ازواجكم واولادكم عدوا لكم
فاحذروهم وان تعفوا وتصفحوا وتغفروا فان الله غفور رحيم
بو ايته سبب نزول بو ايديكم برقوم مكده اسلامه كلدي چقوب مدينيه رسول
قتنه كيدرلر هر برينك اهلى واوغللري وقزلري منع ايلديلر كه بزي ضايع ايدوب
دبو يو ندلرمزي ترك ايدب نره كيدرسز چون انلر طوروب رسول قتنه كلدلر
كوردلركه اهل واولادلرنه عقاب ايدلر حق تعالى بو ايتي كوندروب بيوردي
اي انلركه ايمان كتوردلر حقيقت بلوك كم سزك اهل واولادكوزدن بعض
سزه دشمندر سزي رسول اردنجه وارمقدن منع ايدرلر كه واروب انلر دينكوز
اصلاحه كتوره سز انلرك قتلونه واقع اولمقدن منع ايدرلر حذر قيلك اما اكر انلردن
صوچلرين عفو ايدب عقاب اتمكي ترك ايدرسكوز اولدخي كركلودر بدرستني الله
تعالى غفوردر مؤمنلرك كناهلرين برلغر رحيمدر انلري اسركر رحمت ايدر ودخي بيوردي
انما اموالكم واولادكم فتنة والله عنده اجر عظيم يعنى
اي مكه اهلى سزك اولادكوز سزه فتنه در كه رسول اردنجه هجرت اتمكه قومزلر اول
باقي دولتدن سزي محروم قلمشلردر بلمزسز نه كه مرتبلرك اولوسي الله قتنده در
شول كمسنلركم اوغللري قزدن اوتري اللهه عاصى اولميلر انلر ايلك ايرشدر مكه
ايچوره كندولري هلاك قيلمز بوندن صكره بيورديكه فاتقوا الله ما
استطعتم واسمعوا واطيعوا وانفقوا خيرا لانفسكم
ومن يوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون يعنى اي ايمان
اهلى قورقك اللهدن طاقتكوز يتديكه اول وعظ ونصايح كه سزه بيورلمشدر
اني ايشدب قبول ايدك اللهه ورسوله مطيع اولك واول مالكوزدن
تصدق قيلك كم سزك نفسكوزه اولجزلودر جغانلق ايدب وبرمكدن
صكره قلان دشمنلر اذوغي اولورسنكن الروكوندر دكك اجماقدر
سنك ازغك اولور بس هر كمسه كندودن بخيللغي دفع ايدب النده وار
الله يولنه كوندرسه كندويه اخرت زواده سي اندنسه سعادت بولور
قورتلوب انلودر ودخي بيورديكه ان تقرضوا الله قرضا حسنا يضاعفه

لكم

ويغفر لكم والله شكور حليم • عالم الغيب والشهادة
العزيز الحكيم يعني سز الله يولنده مال كوزر اودنج ويرجك اولورسكوز
كوكل خوشلغيله الله تعالى سزك اول اودنجكوزي زياده قيلور بردن اون دق
ويتمشه دك ويتمشدن بيكه بيوزه دك ودخى اكا دك كه حسابنى الله دن
اوزكه كمسه بلميه كه حق تعالى شكوردر اذ نسنه لطفيله قبول ايدب فضليله
چوق عطالر قيلور ودخى حليمدر قوللرك صوچنه بقوب ايتزجك عقوبت
ايتمز قوللرك صدقله و اخلاصله ويردكلرن دخى بلور هيچ برن ضايع
ايتميوب برلو برنجه عوضن ويرر اتك پادشاهلغى اولودر كمسه حيف
ايلمز عزيزدر اول سلطنتى ايچون حكيمدر اول حكم ايدر نجه دلرسه
سورة الطلاق مدنية وهى احدى عشر آية
بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
يا ايها النبى اذا طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن
يعني حق تعالى رسولنه خطاب ايدر ولكن وله امتى دخى بله مراددر يا لكوز
رسوله دكل زيرا جمله خبر ويرب بيوردى كه يعني يا محمد سن دخى وسنك
امتك دخى چون اهلكوزه طلاق ويرسكوز شول وقت طلاق ويرك كه عذرلرندن
اريوب پاك اولدرسه دخى كروانوكله جمع اولمدن اولا على ايدرز بو طلق
ويرمك طريقن اوكات صفلسلر هيچ بركيشى عورتنه طلق ويردوكنه
پشيمان اولميبدى يعني ار ندغندن صكره كروجمع اولمدن طلاق ويرسه
اكر كوكلنه كوكلنه خوش كلسه كروطونه كلميسى اولورسه بولنه قبو ويره
ودخى عكرمه ابن عباسدن روايت قيلور بو طلق ويرمك دوت وجه اوزرهدر
اكى وجه اوزره طلاق ويرمك حلالدر بيرى اربخق جمع اولمدن طلاق
ويرمكدر وبيرى حامله يكن طلاق ويرمكدر اما اولكه حرامدر بيرى عذر
طوتوب طوردكن طلاق ويرمكدر وبيرى انوكله جمع اولدقدن صكره طلاق
ويرمكدر ودخى بيوردى كه واحصوا العدة واتقوا الله ربكم
لا تخرجوهن من بيوتهن ولا يخرجن الا ان يأتين بفاحشة

وايكى وجه اوزره حرامدر

مبينة

مبينة وتلك حدود الله ومن يتعد حدود الله فقد ظلم نفسه
لا تدرى لعل الله يحدث بعد ذلك امرا يعني چون اهلكوزه طلاق
ويرسكوز انك عدتن صقلك زيرا انلرك عقلى نا قص وغفلتلرى غالبدر
وقت اوله كه صقليوب بلمز قوردقك الله دن انك امرنه مطيع اولك طلاق نج
حلال وجه اوزره ويرك حرام وجه اوزره ويرمك اكر حرام وجه اوزره طلاق
ويرسه جميع فقها قتنده عورتنه طلاق واقع اولور ولكن كندو كنهكار
اولور ودخى قورقك الله دن طلاق ويرب انى اوكوزدن چقرمك تا عدتى
تمام اولمينجه اول عدتى تمام اولمسى وساكن اولمسى كروانك اوزرنه در نفقه سى ده
بله در ظلم ايلميه واول عورتنه دخى يوقدر كه عدتى تمام اولمينجه اودن چقميه مكر كه
زنا قله حدبرنه كتورمك ايچون چقرم لر امام شعبى وقتاده ددلركم عدت
ايچنده اول عورت يوردكى فاحشه در واول اره دخى چقرديغى معصيتدر پس
امدى بو طلاقى سنت اوزره ويرمك وعدتن صقليوب كوزتمك حق تعالى نك
حكملرندندر وهر كمسه كم اول حكملرى ترك ايتسه اول بيوردقلرين طلاق ويرسه
كندو نفسنه ظلم ايدب زنا ايتمش اولور زيرا بلمز كه حق تعالى اكا نه ايش قلسه
يعني طلاق ويرجك بو طلاق رجعى ويره تا كه اكر كروبحتا اولورسه الا خلق هيچ
طويمدن كرونكاح حاجت اولمدن عدت ايچنده رجعت قلا اول عورت
دخى كرك راضى اولسون كرك اولمسون عدت ايچنده رجعت روادر
شهوتله يا بيشه يا تقبيل ايله رجعت تمام اولوب كيرو عورتى اولور بر
خود بر طلاق باين ويره كه كيرو كوكلنه الفت محبت قويرسه بو سبب الله
الفت ممكن اولا ايتزجك تجديد نكاح قيلماغله اكر اوچ طلاق ويرسه
كرو الفت محبتى اولسه نه رجعت روادر نه خود تجديد نكاح حلال اولور
بلكه اول اردن عدتن تمام ايدب بر اره دخى وارمق كرك تا كه اول ار
انوكله جمع اوله اندن طلاق ويره بر عدت دخى انوكيچون تمام ايليه
اندن صكره اكا اولنق حلال اولا وقت اولا كه اولورسه دخى اول اره جمع
اولدوغن اكوب نفرت ايده ودخى حق تعالى حضرت بيوردى كه

فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ اَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَاَشْهِدُوا ذَوَىْ عَدْلٍ مِنْكُمْ وَاَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ
يعنى قجن عدتلرى تمام اولسه اوچ عذر كوردكله اكر عذر كورملودنسه يا اوچ
اى كچمكله عذر كورمزلودنسه كرو المغه كوكلكوز ديلنكوز اولورسه خوش لغله
الوك اكا زيان دكورمك اكر برطلقيله اكى طلق ويرلمش اولورسه اتا المغه
بجتنكوز اولمزسه كرو خوش لغله ايرلك اكا ضرر دكورمك ليكن ايو وچجق
اولور سكوز بر خود رجعى طلق ويرب كرو رجعت اسنسه كوز اكى مسلمانه
كشيلرى اول طلاقه اوزره طانق طوتك كه يومسنخبدر اكر طانق طوتلر اما نكاحى
يكلنوب المق استنسه اول نكاح اوزره طانق طوتمق واجبدر طانق اولميجه
نكاح صحيح اولمز ودخى حق تعالى اقيموا ديو خطاب قلدوغى اول طانقلره دركم
بيورى اى طانقلر جماعتى اول كتوردكلرز طانقلغى حالله كملرقتنده عدلله
شول بلدكلرزلين بينه كتورب ادا قيلك الله حقى يوينه كتوردكچون وانك
امرنه مطيع اولمغچون ودخى بيوردي كه ذٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ يعنى اشبو نسنلوكه سزه امر اولندى بونوكله
اوكتلنه سزانك كم اللهه واخرته ايمانى اولا كورك كم اول بلدوكى طانقلغى
كزلميه هركم اللهدن قورقب عورتنه طلاقى سنت اوزره ويرسه كرو
مراجعت قلمق اكا ميسر اولا الله تعالى اكا اوممدوغى يردن رزق ويره
هركم دنيا زحمتنه صانشوب صبر ايليه اللهه مطيع اولسه الله تعالى انى اول
زحمتدن چقرب رزقى بول ايده ودخى بيوردي كم وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ
فَهُوَ حَسْبُهُ اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا
هركم اللهه اعتماد قلوب ديدزلقلغنه اناسه الله تعالى انك اشلرن
بينه كتوردمكه كفايت قلور ابن جعد روايت قلور اشجع قبيلسندن بركشى
كلدى اسير اولدى انسى طودب رسوله كلدى اوغلنك حالن خبر ويرب
كافرلودن شكايت قلدى رسول عليه السلام اكا بيوردى كه وارصبر ايله

اللهه اصمرلها ولدخى صبر ايليه الله تعالى اوغلنه خلاص ويرب مال غنيمتله چقردى
اتا سنه كتوردى اما عبد الله بن عباس روايتنده عوف بن مالك اشجعى رسوله كلدى
ديكم يا رسول الله اوغلمى دشمن اسير الله نسى قنى جزع ايدر بكا نه بيوررسن رسول
عليه السلام اكا ديكه سكا دخى اكا دخى ايله كرك كم واروب لا حول ولا قوة الا بالله
العظيم چوغلده سز عوف اونه كلدى رسول حضرتى بيورمغن اهلنه خبر ويردى
خاتون ديكه نه كوزلو نسنه بيورمش باشلدلر كجه كوندز اول كلمه به مشغول اولدلر
اوغلنه حق تعالى خلاص ويرب كافرلوك بربولك قيونن سوروب اولرنه كلدى حق
تعالى اول وقت بو اياتى انزل بيوردى اللهدن كلن زحمته صبر ايدب اللهدن
قورقسه شكايتى ترك ايدب حمد وثنا قلسه الله تعالى انى طار لقدن چقرب اكا
اكا صنمدوغى يردن رزق ويره هركم ايشى اللهه اصمرلسه الله تعالى انك جميع اشلرن
برينه كتورمكه كفايت قلور اول بلادن قورتلمق اكى وجهله دربرى اول بلايى اندن
دفع ايدر وبرى اولدركم الله تعالى اكا صبر يوزى غله رضاسيله اكرام قلور اللهدن
كلدى بو اكا راضى اوله اولونو ايلر حاصل قله بلكه بدر ستى الله تعالى حكمنى
قوللرى اوزره يجورجى در خوشلغله دخى زحمتله هر بلايه وهر راحته حق
تعالى بر وقت اجل معلوم قلمشدر كه وقتى كلسه البته اول واقع اولور
كمسه انى دفع ايدمز وخوشلق وراحت وقتى كلسه البته اول دخى واقع اولور
كمسه انى منع ايدمز هر برى بر ساعت وقتندن الرويه صكرى اولمز حقك ارادتيله
ودخى بيوردى وَاللَّائِي يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ اِنِ ارْتَبْتُمْ
فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ اَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ
اَجَلُهُنَّ اَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ يعنى اول وقت ايت كلوب حق تعالى بيوردى كه
طلاق ويرلمش عورت منتظر اولوب كندولرى كوزتلسونلر اكا دكن كه اوچ عذر
كوره لر اندن عدتلرى تمام اولوب بركمسيه ويره لر معاذ بن جبل صوردى كه يا رسول
الله اكر اول عورت عذر كورمسه نجه عدت بكله اول وقت الله تعالى بو اياتى كوندردى
اكر اول خاتونلر كوزدن بر كمسه ايسه اولوب حيض كورمزسه اولورسه انك عدتنه
شك ايدرسز انلرك عدتى اوچ اى كچمكله تمام ايدر يونى اشديجك بركشى دخى

ايسه اولوب صح

دديكه يا رسول الله بالغه اولمدق عورتلر اولسه انلرك عدتی نه اولا حق تعالی
بیوردی اول کمسلرکم هیچ حیض کورمزلر انلرك عدتلری او ایسه عدتلری کبی اوج
ای کچمکله تمام اولور اندن برکشی دخی طوروب کلوب دیدیکه یا رسول الله اکر حامله
اولورسه عدتی نه اولا حق تعالی بیوردیکم اول عورتلرکم حامله‌یکن طلاق ویرله
انلرك عدتلری اول یوکلرین دنیایه کتورجك تمام اولور اکر بوشندوغی کون دنیایه
کلورسه حلال اولور برآره دخی واره حق تعالی بوندن صکره بیوردیکه ومن
يتق الله يجعل له من امره يسرا ذلك امر الله انزله اليكم
ومن يتق الله يكفر عنه سيئاته ويعظم له اجرا يعنی هرکیم اللهدن
قورقوب طاعتلر و عبادتلر ایتمسه قتلنوب معصیتلردن بغلنجق اولورسه
حق تعالی جمیع ایشلرین آسان ایدر و یره طاعتلره توفیق ویروب معصیتلردن
صقنلیوبرور ایشبو نسنلرکه ذکر اولندی حقك حکمی در و فرضی قلدوغی بیورقلیدر
که قرآنده رسولنه اندرب سزه بیان قلدی هرکیم اللهدن قورقوب بو حکملرله عمل
ایدب بو فرضلری یرینه کتورسه انك بزکاهلرینه کفارت قلوب آخرتده جنتده
اولونوابلر ویرورز بوندن صکره اول کیم طلاق ویرلن عورتلر حکمی بیان
قلوب بیوردی اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم
ولا تضاروهن لتضيقوا عليهن وان كن اولات حمل
فانفقوا عليهن حتى يضعن حملهن يعنی اول طلاق ویردککز
اهلکوزه نزده ساکن اولورسه انی دخی اوراده ساکن قلندرك طاقتکوز یتدیکی
قدر طلاق ویروب انلره ضرر ایتمکوزه کورجك نفقه لرندن و ساکن اولجق یرلرندن
انلره طارلق کوستروب سزه زحمت ویره سز اکر اول طلاق ویردکلر اهلکوز
حامله اولسه اول یوکی کیدرنجیه دکین انی نفقه لندرك بوندن اوترو
علما اتفاق قلدیلرکم طلاق ویرلن عورت اوغلنجق نیایه کلنجه نفقه ویره‌لر
اناتنجق حامله اولمسه لکن رجعی طلاق ویرلمش اولسه اتفاق قدرکه نفقه ویروب
اونده ساکن قلندرلر عدتی تمام اولنجه واکر بائن طلاق ویرلمش اولسه عراق
مفتیلری قتنده سکنی و نفقه بو قدر بوندن صکره بیوردیکه

فان ارضعن لكم فاتوهن اجورهن واتمروا بينكم بمعروف
وان تعاسرتم فسترضع له اخرى يعنی نچون اول طلاق ویردکوکوز اهلکوز
سزك اوغلنجقلرکوزه امزرسه سز انلره اول امزردوکی حقنی ویرك زیرا نفقه اتا اوزرینه در
اول امزرمك حقی نفقه دندر اولدخی اتا اوزرینه در اول وقت که عورته طلاق ویرلمش
اوله دخی بربرکوزله ایلك اوزرینه طانشوب ایشلك اکی کوز بر بریکوزه موافقت
قلسز انصاف اوزرینه ار عورته اکسك ویروب ضرر ایده عورت ارندن ارتق طلب
ایده اکا زیان ایتمك ایستیله اکر بربریکوزله اوکتك لشجك اولورسکوز یعنی
ار راضی اولمیه اول عورت اوغلن امزره عورت دخی راضی اولمیاکه انی امزره
یعنی عورت ارتق حق طلب ایده ار اول دیلدوکنده اکسك ویرمك استیه
اول وقتده بر اینق امزرجی عورته ویره اکر کندو طلاق ویردوکی عورتدن اکسکه
امزدرسه اکر اول امزدوکته انسی دخی راضی اولورسه اکا ویره لر یعنی اناسنه
ویره لر و دخی بیوردیکه لينفق ذو سعة من سعته ومن قدر عليه رزقه
فلينفق مما اتيه الله لا يكلف الله نفسا الا ما اتيها سيجعل
الله بعد عسر يسرا يعنی هرکیم عورتنه طلاق ویرسه الندن کی نعمت بول
اولسه کوجی یتدوکی قدر اکا نفقه ایتسون حق تعالی تکلیف ایدب کوجی یتدوکندن
زیاده نفقه بیورمدی اکر اللهدن امرینه مطیع اولورسکوز بنزاولا کم دشواراقدن
صکره یاپلق اولا و دخی بیوردیکه وكاين من قرية عتت عن امر ربها
ورسله فحاسبناها حسابا شديدا وعذبناها عذابا نكرا
یعنی ای بچه شهر اهلی ربنك امرینه مطیع اولمدلر آخرتده انلری قتی حسابه
طوتوب منکر عذابلر ایلیوب کورن انلردن نفرت ایده لر دنیاده دخی انلردن
نصرتی کوتروب مخذول قلدق وبزم عذابمزی کوروب اندن محروم قالدلر و دخی
بیوردیکه فذاقت وبال امرها وكان عاقبة امرها خسرا • اعد الله
لهم عذابا شديدا فاتقوا الله يا اولي الالباب يعنی قریه اهلی اول
ایشلرینك رسوایلقلرنده دنیاده دخی طاتدلر عاقبت آخرلری پشیمانلق و ندامت
وزیانکارلق اولدی اول دنیاده واقع اولان بلا و محنت انلرك اول کناهلرینه

كفارت اولمدی انکله باری آخرت عذابندن قورتلردی چونکه کناهلری کثیردی
اندن رجوع قلمدیلر اندن اوترو آخرت عذابلرن دخی بر قلدق که نهایتی یوق بس
ای عقلی اولان مؤمنلر اللهدن قورقوك اللهه و رسوله مطیع اولك تا کیم سز
اول عقوبتدن قورتلاسز و دخی بیوردیکه الذين آمنوا قد انزل الله اليكم
ذكرا رسولا يتلوا عليكم آيات الله مبينات ليخرج الذين
آمنوا وعملوا الصالحات من الظلمات الى النور یعنی شول
کمسنهلرکم اللهه ایمان کتوردیلر اتك رسولنی کرچکلدیلر بلوك کم بدرستی الله تعالی
سزه قرآن اندردی انده وعد و وعید ذکر ایلدی مطیع لره و عاصیلره ایچون و دخی
سزه رسول کوندردی کلوب سزه اوزرکوزه اللهك آیتلرن اوقیه و اوضح و
روشن انوکله سزه حلال و حرام بیان قیله بو لطف و احسانی حق تعالی اندن
اوترو قلدیکه اول اللهی برلیوب اول رسولاری کرچکلیلنلری کفر و شرك
قرا کولغندن چقروب ایمان و طاعت نورینك آيدینلغنه کوره انوکله سعادتلو
اولسنلر و دخی بیوردیکم ومن يؤمن بالله ويعمل صالحا يدخله
جنات تجری من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا قد احسن الله
له رزقا یعنی هرقوم ایمان کتوروب ایمان اوزره محکم طوروب عمل صالح ایشلدیلر
اوزرنه فرض اولان طاعتلری یرینه کتوروب رسولك سنتیله عمل ایلدیلر حق تعالی
انلری آخرتده شول بوستانلره کیره کم اغچلرنك التندن ایرماقلر آقه بو
حالتده کم انده نعیم و مخلد اولهلر ابدا انلره زوال اولمیا حق تعالی انلر ایچون
کورکلو نعمتلر و زینتلو مقاملر اجماقده یر قلیوب طوردی هیچ کوزلر کورمش دکل
و قولاقلر اشتمش دکل و دخی بیوردیکه الله الذي خلق سبع سموات
ومن الارض مثلهن يتنزل الامر بينهن لتعلموا ان الله على
كل شيء قدير وان الله قد احاط بكل شيء علما یعنی بو
احکاملری سزه ذکر ایدوب بر دعوته دعوت قلدوغم اول اللهدر کیم یدی قات کوکلری
و یدی قات یرلری یراتدی و کوکلردن یره وحی اندروب احکاملر و بیوقلر سوه
انك حکمی یرلره کلیجیدر و کوکلرده دخی کلیجیدر کمسنه مانع دکل و بو کلمسنی اندن

اوترو قلدیکه تا سز آکا نظر قلوب بلسزکه تحقیق الله تعالیدر و کلی نسنیه قادردر
بوا ولنلری اولدکدن صکره کرو دیر کوررمطیع لره جنت و دیدار ویره و
عاصیلره عذاب نار ویره و بونی دخی بلهلرکه اول الله علمیله دوکلی
نسنهیه قیلمشدر هیچ بر نسنه انك علمندن طشره دکلدر و هر کوکلر و یرلر
اچنده نه اولورسه و نه اولجق ایسه کلیسن بلور کوچیدر دوکندن آکا
اشارت قلدوکم بوقولار دخی نه اولورسه اشلیلر و نه اولورسه سویلیلر
بلهلرکه کرو الله بلور کرو آکا کوره انتقام قلوب مکافات قلمغه قادردر
نه دنیاده عقوبت قلوریه آخرتده بلکه ایکسنده بله عقوبت قله هیچ بر کمسنه
بولنمزکه آکا یاردم ایدوب انی الله عذابندن قورتره حق تعالی لیدن فضل اولمیجق اولو

سورة التحريم مدنية وهي اثنتا عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

يا ايها النبي لم تحرم ما احل الله لك تبتغي مرضات ازواجك
والله غفور رحيم بو آیتك سبب نزولی بودرکم رسول حضرت خاتونلریله
قسمت اتمشدی طقوز خاتونی وارایدی بر کون برکیجه بریله تا طقوز کیجه سنی بور سمه
دور ایدردی و قتلرده برکون نوبت عایشیه دکمشدی رسولك ماریه آدلو
قبطیلردن بر جاریه سی وار ایدی انوکله اول کون خلوت اولدی ناکاه رسولك
خاتونلرندن حفصه رسولك اوزرنه اول جاریه یلن خلوت اولمشکن چقه کلدی
رسول آکا دیدیکه یا حفصه بو سرمی صقله عایشیه بلدرمه بو ماریه بکا حرام اولسون
ایرق بونوکله خلوت اولمیم حفصه رسولك سرین صقلیومیوب عایشیه
خبر ویردی حق تعالی انی رسولنه بلدردی رسول علیه السلام حفصیه قاقیوب
طلاق ویردی حق تعالی جبرائلی کوندردی کلوب دیدی که یا رسول الله حق تعالی
سکا بیورر که اول ماریه قتنه وارایم دیوب حرام کنددوکه حرام قلدوغك ایچون
کفارت ویره سن حق تعالی حلال قلدوغی سن حرام قلمق اولمز و دخی حفصیه
رخصت ایدوب کیرو نکاح اتکل اول جوق اوروجلو طوتیجیدر و چوق دون
نمازی قلیجیدر بس اول وقت بو آیت کلوب بیوردیکه ای بوم پیغامبرم حق تعالی

عايشه

سكا حلال قلدوغى نسنه‌يجون حرام قلورسن اول اهلك رضاسنى طلب
ايدرسنكه انلك كوكلى خوش اولمايجون الله حكمن بردرلو دخى ايدرسن الله تعالى
غفوردر ما بيرده نفسكه حرام قلدوغك صحبتى بغشلدى رحيمدر اذن اوتروا
سكا عقوبت قلمدى وحفصيه دخى سنك حقكده قلدوغى صحبتى عفو ايلدى
اسركيوب اكا عقاب قلمدى ودخى بيورديكه قد فرض الله لكم تحلة
ايمانكم والله موليكم وهو العليم الحكيم
يعنى حق تعالى اندلو كوزدن اوترى سزه كفارتلرن بيان قلديكه اول
سزك موليكوزدر وسزى صقليجيدر ودخى عليمدر حفصنك ماجره حقنده
عايشه‌يه نه ددوكن بلور وحكيمدر حكم ايدر كفارت يمين ويرب انلك كناهندن
قورتلدر ودخى بيورديكه واذ اسر النبى الى بعض ازواجه حديثا
فلما نبأت به واظهره الله عليه عرف بعضه واعرض عن بعض
فلما نبأها به قالت من انبأك هذا قال نبأنى العليم الخبير
يعنى چون رسول خاتونلرنك بعضسنه سرله كلمى قالدى كه اول انى كزليه خبر
ويرميه چون حفصه اول سرى كزلميوب عايشه‌يه خبر ويردى بلدردى رسول
حفصه‌يه قغرب كتوردى اول عايشه‌يه نه ايچون خبر ويردك ديو بر نجسن اكا
خبر ويردى بر نجسن ويرمدى بو ندن اوتورودر لكم كريم كشى عتابى چوق
اتمز چون رسول حفصيه اول كندو ددوكى خبرلردن خبر ويردى حفصه ددیکم
بونى سكا كم خبر ويردى اولكم عليم وخبيردر جميع كزلو واورتلو اشلر اكا
معلومدر بلور كيرو انلك جزاسن قلور ودخى بيورديكه ان تتوبا الى الله
فقد صغت قلوبكما وان تظاهرا عليه فان الله هو موليه
وجبريل وصالح المؤمنين والملائكة بعد ذلك ظهير •
يعنى يا حفصه ويا عايشه اكر اول رسول حقنده ددكوكز سوزه توبه
ايدب دونرسكوز يدرسنى كوكلكوز حقنده يكا ميل ايدرسه حق تعالى سزك
توبه‌كوز قبول ايدب سزى كرو عفو ايدر واكر سز بر بريكوزه رسولى
انجتمكه يردمجى اولورسكوز كم اكا عاصى اولاسز اكى كوزك مثلى اول

نوح

نوح عورتيله اول لوط عورتى كبى اولور اندن دخى بر ايش اشلدكوكم الله‌ك
رسولن انجتدكز واكر سز دخى انى انجيتسز بلوككم بدرسنى الله‌ك دوستى
ويار دمجيسيدر ودخى جبرائيله مؤمنلرك وصالحلرك كه ابوبكر وعمر وعثمان
وعلى در رضوان الله عليهم اجمعين ودخى باقى اصحاب كلى يار دمجيدر
وبولرك كلسيله دخى جمله فرشتلر اكا يردمجيدر رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
سزك اكيكوتكجى بولره مقاومت ايدن بلورسزكه اكا عاصى اولورسز ابن عباس
ايدر عمرله بن حجه واردم بعض منزلده چوق كلوب قوندق ددم يا امير المؤمنين
اول اكى عورت نه عورتلردركم بو ان تتوبا ايتى انلرك حقنده ايندى
كاته عمر بو صوردغمى خوش كورمدى ددیکه عجبلرن سنى يا ابن عباس كه بلمزمسن
انلك برى بنم قزم حفصه در وبرى عايشه دركه ابوبكر قزيدر دخى عمر ددیکه
يا ابن عباس قريشدن بز بر قومدق عورتلر اوزرنه غالب اولمشدق بزه مسخر
ايدى چون مدينه‌يه كلدك كوردك بو مدينه قومنى عورتلرى بولرك اوزرنه غالب
بولر انلره كلدك كوردك بومدينه مسخر اولمشلردر اندن بزم عورتلرمز دخى
اوكرنوب بزمله برجو ايدر اولدلر بركون اوده اهلمه قاقدم كوردم اول دخى
بكا غضبله سويلدى بن اكا ددمكه يعنى بكا قرشومى سويلرسن اول بكا ددیکه
بن سكا سويلدكم بجر كورمسن الله رسولنك خاتونلرندن رسوله برجوا
ايدرلر اندلردن برسى اوش كيجه‌يد كت رسولدن قاچوب ايروا وتوردى
قتته واردى عمر ايدر طوردم حفصه قتته واردم بو سوزى اكا سويلدم
ددمكه بو خبر كرچكمى حفصه ددیکه كرچكدر بن ددمكه سزدن بر يكوز الورسزكه
اول رسول غضب ايدوكى سببله الله دخى سزه اولمسونكه رسولمه قرشو بر جواب
ايدسيا اكا جواب ويره سز اندن نسنه دلمكه دلرسكوز بندن دلك عمر
ايدر انصاريلودن بنم بر قوكشم واردى بن رسول قتنده دكلكن رسوله نه وحى
اندیسه اول كلوب انى بكا خبر ويردى اكر بن اندن بكون وحى اولسه بن انى اكا
خبر ويردم بركون كلوب بنى قغردى طوردم اكا چقدم ايدر بو كون بر اولو
ايش واقع اولدى بن ددمكه كوردكمى حفصه زياتكار اولوب توبه‌ذا اولدى

واردم حفصه قتنه کردم کوردم اوتربا غلردد مکه یا حفصه سزدن بریکوزم رسول
طلاقمی ویردی ددیکه بلمزم بوکون اومدن هجرت ایتدی کلمدی طوردم رسول
قتنه واردم کوردم بر حصیر اوزرنده اوتورر حصیر ایلری مبارك اتنه اثر
ایلمش ددمکه یا رسول الله خاتونکه طلاقمی ویردك ددیکه یوق یا عمر بن ایتدم که
الله اکبر کورمزمسن یا رسول الله بز قریش قومی خاتونلری اوزرنه غالبدك چونکه
مدینیه کلدك بولری بر قوم بولدق که عورتلری بولرك اوزرنه غالبلرم اهلمز
دخی بولردن اوکرندیلر بز ملمه برجواب ایدرلر اولدی رسول انی ایشدب کلمسدی زیرا
رسول خاتونلرینه قتی غضب قلمشدی اول اشلردن اوتری که رسولك سرین کزلیوب
بربرنه خبر ویردیلر رسول اندن انجنوب انداجدی که برای انلرك قتنه وارمیه
اول وقت بو سورهنك اول ایتلری اندی رسولك اندنه کفارت بیوردی و
عایشیله حفصه قتنه دخی توبیه اشارت قلدی نتکم بیانی کجدی بوندن
صکره حق تعالی بیوردیکه عسی ربه ان طلقکن ان یبدله ازواجا
خیرا منکن مسلمات مؤمنات قانتات تائبات عابدات
سائحات ثیبات وابکارا حق تعالی اول رسولك خاتونلرینه
رسولدن ایرلمغه تهدید قلوب بویوردیکه ای خاتونلر اکر رسول لی انجدن سز
سزه طلاق ویره سزاندن ایرله سز اولا که انك بکی ومولاسی سزك بریکوزه
اکا سزدن یکرك خاتونلر چفتلندرسر که انلر رسولك امرنه بدیجی اوللر ودین
امرنده اکایدیجی اوللر اللهدن قورقیجی اولوب الله ورسوله مطیع اوللر دخی
کناهلردن توبه ایدیجی اوللر وکجه کوندز عبادت ایدجی اوللر وکوندزلرن اوروجلو
یچورجی اوللر کیمسی ار کورمش کیمسی بکر اوللر که بورده ایچنن بورمشلر اوللر
بعض تفسیر اهلی دمشلر کم حق تعالی ذدوکی بیری ار کورمش رسولنه چفتلندره
اول اکا وعد قلدوغی ددکه اجماقدن جفت لندرسر فرعون عورتی اسیه
وبری ار کورممش دیو سعید دخی عیسی پیغمبر انسی مریمدر اجماقدن حق تعالی
قنقلق ایدب اجماق اهلی نعمتلرله وخلعتلرله قونقلیوب اول الکی سی
رسولنه جفت لندرسر بوندن حق تعالی کره مؤمن قوللرینه نصیحت قلوب بیوردی

یا ایها

یا ایها الذین امنوا قوا انفسکم واهلیکم نارا وقودها الناس
والحجارة علیها ملائکة غلاظ شداد لا یعصون الله ما
امرهم ویفعلون ما یؤمرون یعنی ای انلرکم ایمان کتوردلر کندو نفسلریکزی
صقلك اوده واقع اولمقدن اللهه ورسوله مطیع اولمغله دخی اولادکوزی
واهلکوزی اتنده عیلری دخی بله اول عذابدن صقلك طاعت وعبادت ایشلك
کناه اولجق یرلردن یغلنمغله وانلره ادب اوکرتمکله شونککبی اوددن که انك
طوتروغی اقلا ادم اوغلنی کرمدن کبریت طاشلریدر انوکله یا لکلنور انده اودنی
ادم اوغلنلریدر که اتنلر اول کافرلر طوتشوب یناندر ایتسیله مؤمنلرك
عاصیلرنه بو قورقیطیقدن عذاب ایدرلر کناهلری قدرو اول طاموننك اوزرنه
موکل فرشتلر وارهد سوزلری اری غایت قوتلو لردن کمسه اسرکمزلر بجه طوترلرسه
ایقلویله ایله طوتارلر کم هیچ اللهك امرنه عاصی اولمزلر دنیا دکی عوانلر کبی دکللر
که رشوت الوب قیو ویره لر بوندن صکره کافرلره خطاب ایدوب بیوردی
یا ایها الذین کفروا لا تعتذروا الیوم انما تجزون ما کنتم
تعملون یعنی یارن قیامت کوننده اول کافرلردن اغز اجوب عذر ایتمك استسلر
فرشتلر انلره دیه لرکم ای دنیاده اللهه ورسولنه کافر اولنلر درلو کونلو طوننك
بوکون عذر ایلمك بوکون عذر کوز قبول اولنجاق دکل در شول قلدیغکوز
معصیتلرله کور کدرکه بوکون معاقب اولسز معذب اولسز بوندن صکره کره
مؤمنلری توبیه بیوردی دیدیکه یا ایها الذین امنوا توبوا الی
الله توبة نصوحا عسی ربکم ان یکفر عنکم سیئاتکم
ویدخلکم جنات تجری من تحتها الانهار یوم لا یخزی الله
النبی والذین امنوا معه نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم
یقولون ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا انك علی کل شیء قدیر
یعنی ای انلرکه ایمان کتوردیلر توبه ایدوب اللهدن یکا دونك شونك
کبی توبه کم توبه نصوح اولا توبه نصوح اولدرکه جمیع کناهلرینه صدقله
پشیمان اولوب دلله استغفار قله وقصدنی محکم قله کم ابدی اول اشلردن

یکا

آلودل اوزنیه تا اولنجیه دک قچن بو توبه قلسکوز اولاکم شرک اوله تکوز
شرک اولکا هلکوزی بیلغیه واول جنتلر کورکیم اغچلرینک التندن انهار اقر
شول کون ایچنده کم حق تعالی رسولنی خور قلوب عذاب ایلمز بیمکه دلرسه
شفاعت قلدوغیچون عتاب ایلمز ودخی شولر کم رسوله ایمان کتوردلر انلرک
اولعبادتلری نوری صراط اوزرنده اوکلرنجه وصاغلرنجه بیله سعی ایدر انوکله
صراطدن کچلر اما انلرکه منافقلردر انلرک اول عمللرینه موافق جزا قله نتکم
انلر دنیاده دین اسلامی استهزا قلورلردی ظاهرده مؤمن وباطنده کافر
اولورلردی انلره دخی صراط اوزره اکا کوره جزا اولنه که حق تعالی بر سهلجه
اشقلق ویره ایلقلرن قالدره لرکه یوریوب کچلر فی الحال اول اشق کیرو سوینه
قرکوده قالوب باصلوب اشغه درک اسفله دوشلر پس اول مؤمنلرک جملسی
منافقلرک نوری سوینده کن کوروب بزم سوینه دیو قورقوب دیلرکه ای بزم ربمز
بزم نورمزی تمام قلی ویر صقلبو ویرکچن کناهلرمزی عفو ایدب صقلیو ویرکه سن
بنه کرکسه قادرسن بر لمعه دخی نورمزی تمام قلمغه ودخی بیوردیکم
يا ايها النبي جاهد الكفار والمنافقين واغلظ عليهم
ومأويهم جهنم وبئس المصير یعنی یا محمد غزا قل بو کافرلره
قلج اورمغله ومنافقلره قتی تهدید قلوب قتی قورقتمغله محکم طوروب
ادی سویلکل اولاکه دونوب ایمانه کالر اکر طونمیوب ایمانه کلمزلرسه بولرک
دونوب وارجق یرلری جهنمدر که اول جهنم نه یاوز یردر ودخی بیوردی کم
ضرب الله مثلا للذين كفروا امرأت نوح وامرأت لوط
كانتا تحت عبدين من عبادنا صالحين فلم يغنيا عنهما
فخانتاهما
من الله شيئا وقيل ادخلا النار مع الداخلين یعنی اول
مکه کافرلری رسولی استهزا ایلوب دیرلردی که محمد بزم قومزدر یارین قیامتده
بزه شفاعت قیله قورتره دیرلردی حق تعالی انلره مثل قوروب بیوردیکه اول مکه
کافرلری محمددن شفاعت اومدقلرینک مثلی اول نوح عورتیله لوط عورتی مثلی
کبیدرکه برینک ادی واعله وبرینک واهله ایدی که ایکسی ایکی صالح قوللرک النتده
ایدی

اول اکسی

اول اکسی اولقوللره مخالفت قیلوب دنیاده خاین اولدلر لوط عورتنک خیانتی
بو ایدیکیم قچن اول لرینه قنوق کلسه واروب اول ظالملره خبر ایدردیکه کلوب اول قنوق ایله
لواطه ایده لر پس اول ارلرینک صلاحیتی انلره فایده قیلوب دنیا عذابندن قورترمدی
واخرتده کیروا اول اکسنه ایدلرکه وارک کیرک اول اوده کیرنلرله پس بو مکه
کافرلری دخی رسولک اهل بیتی یچنکه رسوله مخالفت ایدر اکا عاصی اولالر انلره
رسولک شفاعتی وصلاحیتی بولره دخی فایده قلمز بلکه ابدی عذابه مبتلا اولالر بو کز
مؤمنلره مثل قلوب بیوردی وضرب الله مثلا للذين امنوا امرأت
فرعون اذ قالت رب ابن لي عندك بيتا في الجنة
ونجني من فرعون وعمله ونجني من القوم الظالمين
یعنی حق تعالی کافرلره زحمت چکن مؤمنلره مثل قلوب بیوردیکه
انلرکه بزم یولمزده زحمت وبلا چکدکلری شول اسیه مثلی کبیدر فرعون
الندن زحمت اولدی نقدرکه فرعون دینکدن دون دیو ایذالر ایلدک
چاره اولمدی بوکز درت میخله اکی الندن واکی ایاغندن چارمیخ ایدوب کوندن
استی سنه قرشو قودی کوکسی اوزره بر دکرمن طاشن باصدردی اول
بلا ومحنت اچنده صبر ایدوب اللهه نیاز قیلوب دیردیکه ای بنم ربم حالمی
کوررسن بنم ایچون سنک قتکده اجماقده بر او بنیاد ایدی وبو بنی
بو فرعونک عذابندن وبو ظالم قوملردن سن قورتر حق تعالی انک
دعاسن قبول ایدب کوزندن حجابی کوتردی اول اجماقده اکا مقامن کوستردی
انی کوروب جمیع زحمتن اونتدی دخی اول قتندغیلر دلکم بود لودرکه عذاب
دهیکن جان تسلیم سعادتنه اولشدی جمیع دین اوزره الله یولنده انجمیو
جان ویرنلر مرتبسی بوبله اولور ودخی بیوردیکه ومريم ابنت
عمران التي احصنت فرجها فنفخنا فيه من روحنا
وصدقت بكلمات ربها وكتبه وكانت
من القانتين یعنی یا محمد ذکر ایت اول عمران قزی مریمی یهودلر
جفالرینه ومحنتلرینه صبر ایلدی کندویی عفتده طوتوب فواحشدن صقندی

بز اکا جبرائیلءم کوندرب بقا سندن اوردك بزم روح لرمزدن بر روح کم
اول عیسی روحیدی اول اندن حامله اولدی عیسایی دنیایه کتوردی بکر
حالنده هیچ انك قتنه کمسه وارمدی اولمهم اوغلی عیسایی ودخی اول جبرائیلی
کم بز بشارتله کوندردك کرچکلدی اول پیغمبرلره انن کتابلرمزه ایمان کتوردب
تصدیق قلدی اول الله تعالی‌یه مطیع اولنلردن اولدی بو آیتلر دخی حق
تعالیدن مؤمنلره هم بشارتدر هم تنبیه مقدر الله یولنده دین اوزره محکم
طوروب دورشلر منافقلرك وکافرلرك زحمتنه صبر ایتسونلر تا که ابدی سعادته ایرشن دولته بولالر

سورة الملك مكية وهي ثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

تبارك الذي بيده الملك وهو على كل شيء قدير

یعنی حق تعالی کندو عظمتندن خبر ویروب بیورر یکه تبارك یعنی بوجه
اولدی واولو اولدی وانعامی ثابت اولوب قوللری اوزره شمول وجمله
عدد اولدیکم عقل انی ادراکدن مزوصایلوب حسابه کلمز ابدی پادشاهدر کم
وارلغنك اولی یوق واخردکم اخرتك نهایتی یوق زواللدن وفنادن
منزهدر پاکدر . الذي بيده الملك . یعنی اول پادشاهدرکه کوکلر و یرلر
ملکی وعالم جسمانی وعالم روحانی وعرش وکرسی واندن بوقرونه وارسه
ونه که اولجقدر کلیسی قدرت قبضه‌سنده مقهوردر نجه دلرسه تصرف ایدر
امری نافذدر کمسه مانعی یوق . وهو على كل شيء قدير . یعنی اول بر پادشاهدر
که انك قدرتی کاملدر هیچ بر نسنه انی عاجز قلمز کمی دلرسه عزیز قلور
کمی دلرسه حقیر قیلور کمی دلرسه ملك ویرر کمدن دلرسه ملکن الور
کمن عالم قلور کمن جاهل کمن سعید قلور کمن شقی کمی فاسق کمی تقی انك
حکمتلرنه واسرارلرنه عقول عقلا ادراك ایدب تصور قلمقدن متحیردر
الذي خلق الموت والحيوة یعنی اول پادشاهدرکه اولمی ودیرلکی
یرتدی یعنی دنیا یرتدیکه بونك اهلی موتچون وفنا ایچوندر ودخی
اخرت یرتدی انك بقاسیچون مقاتل ایدر اولم یرتدی دروکی نطفه‌در

اتا

اتا صلبندن دخی علقه ومضغه‌در انا رحمنده حیاتی یوق وحیات یرتدی
دیدوکی رحم ایچنده صورت انسانی تصویر ایلدی اکا جان ویروب کتوردر کلبی
ایدر حق تعالی اولمی یرتدی بر ابلاق قوچ صورتنده برکمسیه اوغرایوب کجمیه
وقتوسی اکا دکه الا کوك کم اوله ودیرلکی بر ابلاق ات صورتنده یرتدی هرکه
اوغراسه کجسه حیات بولور ودخی اولمی تقدم ذکر ایلدی حیات اوزره
یقین لغی اکدرب قورقتمغچون کم انك براغنده اولر بعید صانوب غافل اولمیلر
دخی بونی بلدرمکیچون کم هر میتك موتی وهر دیرینك حیاتی اندندرکه خالق الاعیان
وخالق الصفات اولدرکمی دیرو کوردکمی اولدرر وبوداعی فقیر ایدرکه اولمی
تقدم ذکر اندوکی حیات اوزره اصل اعتبار اوزره اولاکم اول عدمدر وجود
اندندر واول بوقلقکم هنوز نطفه وجوده کلمزدن اوکدر موت منزلنده اوله
واول وجوده کلوب صورت انسان کیوب نفخ روح اولدقده حیات منزلنه‌سنده
اولا والله اعلم ودخی بردرکم اولمی تقدم طوتدوغی وعظ ونصایحچوندر وبو
موت ایچندکی کامل نصیحت وار عقلی اولوب ادراك ایدنلره نتکم رسول
ءم بیورر کفى بالموت واعظا یعنی بز تقدیر اولمدن صکره بعث
سؤال وجواب وحساب وصراط وترازو وبرات وشدت اهوال القیامت واوده
کرمك اولمسه دخی دنیا لذتنه مغرور اولمیوب اعراض اتمك اولم بتر دخی
خصوصا کم اولمدن صکره بونجه عقبه‌لر موجود اولا عقلی اولان بولری
ذکر ایدرکن بو فانی مقامك لذتنه وعزت ومنصبنه نته مغرور اولوب
سعادت ابدی‌یی ترك ایده زیرا بو دنیا مقام ابتلادر تا کم بقایی سوکنلر
بونده تمیز اولوب ظهوره کله نتکم حق تعالی بیورر لیبلوکم
ايكم احسن عملا یعنی حق تعالی بوموتی وحیاتی
انوکیچون یرتدیکم بو اکسنك اراسنده ابتلا طریقی اوزره سزلرك
قنقکزك محتتی بودار غروره اولوب جدتی سعینی بوکه ایدوب
حقدن اعراض ایدر ابن عمر روایت ایدر رسولدن ءم کربو آیت
معنسنده بیورری تا حق تعالی دلدیکه ظهوره کله سزدن قنقکوز

کرکلور کلادر عقلی یوندن و قننکز صقنجی در حق تعالی حرام قلدوغی نسنلردن
وقنقکز طاعتدن ایوجیدر و قنقکزک کوکلی التهدن تور تجیدر و عملی
کوکلی ادجیدر و بونک بیانی بودر کم حق تعالی اجماق یرندی و اکا کرمکه
لایق قوم یرندی وطامو یرندی و اکا کرمکه قوم یرندی کلسنی قارشدردب
قیو ویردی ودخی بولری عملله ابتلا ایدب امر ونهی امر ایلدی امرن طوتنلر
واول نهیندن یغلننلره جنتله وعد قلوب مخالفت ایدنلره عذاب
نارله وعید قلدی تا امرن طوتنلر جنته مستحق اولوب طوتمینلر طامو
عذابنه مستحق اولدی بو ابتلا وامتحان دددوکی بو قران ایجندن هر یرده
کلور حقیقت مراد کل زیرا بو صفق تجربه اتمک شول کمسلردر حقندن
کم هر نسننک مالی نه اولور بلمیه حق تعالی حقندن ابتلا قلمق کندو
علمندکی ظهوره کتورمکچوندر **وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ۝**
یعنی اول الله غالبدر کافرلره انتقام ایدب عذاب قلمغه هیچ برکمسه
اکا مخالفت قیلوب بیورغی صمغله انی عاجز قلمز اکا انتقام اتمکدن
ودخی اول الله غفوردر کناهلرن بیلغار شولرک کم توبه ایدب ضلالت
یولندن چقه هدایت یولنه کره **الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ
طِبَاقًا** یعنی اول عزیز وغفور اولان پادشاهدرکه قدرتی برله یدی
کوکلری یرندی طبقه طبقه بری بری اوزرنه قتبه کبی هر کوکک فلکلغی
بشیوز یللق بولدر واراسی دخی اولقدردر کعب ایدر بودنیا
کوکی بر موج کبیدر هواده طورمشدر معلق خالق قدرتیله و ایکنجی
کوک اق مرمردر واوچنجی کوک دمور دندر دردنجی کوک توجدندر
وبشنجی کوک بقردندر التنجی کوک التوندندر یدنجی کوک قزل یاقوتدندر
وکوکلردن یوقرو حجابه وارنجه یدی دکزوار نوردن واول حجابلرک
اوزرنه موکل اولان فرشتنک ادی قیطاطرودر بوندن صکره کندو
کمالن وقدرتن بیان ایلمک ایجون بیورهی **مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ
الرَّحْمَٰنِ مِن تَفَاوُتٍ** یعنی حق تعالی خطاب قلور رسولنه ودخی

اول

اولکسیبه کم انک کوکلرن نظری وار بو کوکلری هر کز سن کوره میاسن
اول رحمانک یرتدوغی یر عیب ویر خلل یر نسنه که اندن فوت اولوب نقص
اولمش اولا بلکه انده هیچ اعوجاج یوق استقامت اوزرندر شویله مستویدر
کم بعض بعضنه متصلدر انفصالی یوق اندن کرو بیوردیکم **فَارْجِعِ
الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ** یعنی نظرکی کرو دندر کوجدله باق
بو کوکلرده هیچ انده بر یارق ویرتق بوقدر واراالق کورمزسن بلکه انده
بر نقص وخلل بولمیوب بنم کمال قدرتمی کلیوب عبرت الاسن وکیرو تکرار
نظر ایده سن دیکه **ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ** یعنی ایکنجی کز
نظر ایله بو تکرار نظر قیلمغه امر اتدوکی اندن اوتوردرکم برکمسه برکز نظر قیلمغله انک
عیبنه مطلع اولمز دوندری بقمایجه پس الله تعالی کاته خبر ویردیکم اکرسن
دوندرو بقرسک دخی انده برخلل بولا سی دکلسن بلکه **يَنقَلِبْ إِلَيْكَ
الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ** یعنی اول کوزک بقملقدن عاجز
اولبدر نه کوره سندن یحا بو حالتده کم چون کله نظردن کسله کوکه بقمقدن
انده بر عیب بولمیوب متحیر قاله بوندن صکره اول سمانک زینتندن
ومنفعتندن خبر ویروب بیوردی **وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا
بِمَصَابِيحَ** یعنی تحقیق بز بزتدق اول کوکی که سزه یقیندر اکا نظر کوز
ایرشور روشن چراغله که یلدزلردر حق تعالی یلدزلری چراغ دیو
ذکر ایلدی عادتدر بو ادم اوغلانلری او لرن ومسجدلرن چراغلرله بزرلر
حق تعالی دخی کاته ایدرکم بن دخی بزدم سقفنی شول دارک کم انک
اچنده جمع اولوب طورورسز شول چراغلرله کم سزک چراغکوزدن
دخی روشندر تا که انوکله کیجه قرکو لقلرندن و دکزده یولو کورکلیوب
هدایت بولاسز ودخی منفعت اولدرکم بیوردی **وَجَعَلْنَاهَا
رُجُومًا لِّلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ**
یعنی قجی اول دشمنلکوز شیاطینلر قصد ایتسلر کوکه چقمغه
خبر اوغرلیلر فرشتلر اراسنده اولنان احکام لردن تا که انوب

کندوکا هنلرنه خبرویرلر انلردخی انک اوزرنه کندولردن خبرلر قتوب اهلنه خبرویرلر ایدی زنا ولفرشتلر اولیلدزلردن اوداولوب انزلر کینه ایرشوب اود یقر کویندر دیمک عقلدن اولوب مروع ایر شول غول کبی دلولرکم آدم آزدر دنیاده عقوبتلری بود راخرتده دخی انلرکچون سعیر طامو سی عذابن یرقلدی وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ یعنی بز یرقلدق شیاطینلردن وانسانلردن جهنم عذابلرن شول کسلر ایچون کم حق تعالینک وحدانیتنه انکار ایدوب کافر اولدلر بولرک وراجق یرلری نه باوز یردر انک عذابی کلی بونلری احراق ایدر إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ یعنی اول شیاطینلرک وانسانلرک اعضالرن قچن زبانیلر کلوب اوددن قصجلو کتوروب انوکله یر یرطوتوب اوده آتلر انلر اوددن شول اشکلر آوازه سی کبی آوازلر اشدلر اول اودک قینمسی آوازی اولا یوجا لتدرکم اود انلری آرده کوبندره تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ یعنی یقین اولورکم اول جهنم کافرلره خشم ایدوب کوهکله قیندوغندن پاره پاره اولا وهر پاره کم آتله اول اوده اچنده اول قومدن بر جماعت صوره لر بونلره اول جهنم خزینه دارلری سرزنش ایدوب عذابلری اوزره عذاب وحسرتلری اوزره حسرت آرتورمق ایچون دیلرکه یا قوم سزه هیچ بر رسول کلمدیمی کم سزه بو نسنلردن خبر ویروب قورقودیدی تا سزه بوندن حذر ایدوب ایمانه کلیدکوز یو حال سزه واقع اولمیدی قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ یعنی یو قوم انلردن بو خبری اشدجک دیلرکم بلی بزه تحقیق رسول کلدی بو خبرلری دکوردی اما بز اول رسولی یلانلدق ددک کم سزه یلانجلرسز الله اوزره افترا ایدرسز الله بزه نه کتاب ونه رسول کوندردی إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ•

یعنی

یعنی ددک اول رسوله کم دکلسز الا اولو خطا ایچنده سز کلوب بزی اتامز ددمز دیننده چقرب آز درهنق استرسنز ودخی جایز ددکم بو سوز زبانی اول سوزلری اوله اول قومه دیلر خطاب ایدوب اول سوزلرنه جواب اوله یعنی دکلمش سز یا قوم الا اولو خطا ایچنده بمش سزکه رسولکوزه بونک کبی کلام اتمش سز انلرک اول سوزلرن اشتمامش سز وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ• یعنی دیلرکم اکر اول رسولدن بز اول حق سوزی اشیدیدک دخی عقلمزه براغوب اوقلمز واخرمز فکر ایدیدک شمدی بز بو اوداهلندن اولمزدق فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ یعنی اول کافرلر اقرار ایدلر شرکلرنه بروقتده کم بولره منفعت اولمقدن یا عذرلری قبول اولمقدن یوق ایدی اقرار ودخی دیشلر کم سحق جهنمده بر درهنک دیرد که عذابلری قتیدر اول کافرلر ایچون یرقلمشدر إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ• یعنی تحقیق شول کسلر کم اللهدن قورقدلر کورمدن کوزلرنه غیب ایکن ودخی انک عذابلرندن قورقدلر کم هنوز غیبدر مشاهد قلمدلر بردستی بونلره کچوندر مغفرت که کناهلری بلغنور واولو مرتبلر دخی وار جنتده بونلره بو قورقودن اولنلکدر اما قورقمق ثمره سی بودرکم منهیدن وحرام فعللردن صقنه الله امرنه مطیع اولا ودخی بیوره دیکم وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ یعنی بو آیتک سبب نزولی بودرکم کافرلردن بر جماعت رسول حضرتنه دل اوزادوب طعن ایدرلردی جبرائیل کلوب انی پیغمبره خبرویردی بو کافرلر انی اشدوب بربرنه کزلو سویلشورلردی ایدرلردیکم قتی سویلشمک محمدک تکریسی اشدوب محمده خبرویرمیه پس حق تعالی امر صیغه سندن خبرویروب بیوردی سز سوزکوزی کرک کزلو کرک آشکاره سویلک بر درستی حق تعالی کوکللر ایچنده نه کچرسه بلورسزک سویلدکلرکزی نته

بلیه

الا يعلم من خلق وهو اللطيف الخبير يعنى سزك سركوزنته بلميه كم
سترى وآشكارده يرادن اولدر بر خود قوللرك كوكلنده نه وارسه نته
بلميه اول كوكلى يرادن اولدر بر مخلوق اشلدوكى اشك ابوسين ويا وزن
بلور اول پادشاه بر تدوغنى نته بلميه انك علمى لطيفدر كلى معلوماته
احاطه قلمشدر علميله وخبيردر جميع دقايقلرى بلوب اكا خفى نسنه
يوقدر بر التندن يتان تخملرى بلور كه بجه بتروفتى كلجك انى بپراق بلود
التندن لطفى برله لطيف وتازه بتوردى اول ضعيف بوشق بيرجق اول
قتى يرى يارو بجقه كلور اولدوقنكه جكردكلرى ايجندن لطفى برله تازه
لطيف اكى بپرق بتورب اكا قوت ويرب اوزادر بوغنلدر بوداق ويروب
انواع يمشلر جقرر وحبوب انجقلر قرندن قاشله روث اراسنده طتلو
اق سود ويرر صقلر انى كه بر قطره قاندن وروثدن اولسون قرلمز وانا رحمنده
بر نطفه در لودر لو صورته قويروانك انن ياتدوغنى بلور انده متقى تمام
اولنجه ياتورب رزق ويرر اندن اكا لطفى برله يول ويرب اول طار يولدن
اولقدر جثيله وجوده كتورر هرا بونك كبى لطايفلر انك علمى وقدرتى برله
ظهوره كلور يرده كوكده بولرى بلن پادشاه قوللرك سرن نته بلميه
عقلى اولنه بو سوزلر اوكتيتر اچن طاشن خبير له زبن قيلوب
يكرم انعامللردن صقنه بوندن صكره نعمتلرن ذكر ايدب خبر ويردى تاكه
اول نعمتك شكرن يرنه كتوره لر هو الذى جعل لكم الارض
ذلولا فامشوا فى مناكبها يعنى اول الله در كم اول بو يرى
سزك ايجون بر ادب سزه مطيع ومنقاد قلدى وبومشق ايلدى وشرقدن
غربه دكن دوبدز دوشدى وطاغلر لانى بر كتدى تاكه اندن نه ترلو مقصود
وارسه بتوره باغلر وبوستانلر واكنلر وارمغلر وقيولر ايه سز وانك
اطرافلرنده نه يرده دلرسكز وارا ق يقين يوريه سز انواع منفعتلر كوزيتوره سز
وكلوا من رزقه واليه النشور يعنى اول يراوزرنده بتن
يمشلردن بيسز وانك شكرن يرنه كتوره سز ودخى بلسز كه سزلدن قوبوب

دونوب

دونوب وهر حق يركونا ولدر مقصود بو سوزدن اولدركه حق تعالى اولا كوكلر
برندوغن خبر ويردى اندن كركو في يقدن خبر ويردى اكا اشارت قلديكم بو يرلرى و
كوكلرى برتمغه قادر اولان يرده اولمشلرى كرو يرى قلمغه قادردر تاكه اول
بعثه ايمان كتورب انكار ايتميلر بوندن صكره بعثه منكر اولنلرى تخويف ايدب
خبر ويرديكم ءامنتم من فى السماء ان يخسف بكم الارض
فاذا هى تمور يعنى امينمى اولورسز اول عفو بتندن عذابندن اول الله كه كوكلرده كم
ديدوكى اكى وجه اوزره در مكان اطلاق دكل بر وجه بو كه ايمن سز اندن كم
انك ملكوتى كوكده در يعنى فرشتلرك مسكنى انده در ودخى عرش وكرسى انده در
ولوح المحفوظ انده در وكتبلرى واحكاملرى وامرلرى ونهيلرى كوكلردن نازل
ايدر واكنجى وجه اول مشبهلر اعتقادى اوزره در يعنى امينمى اولورسز اندن كم
زعم ايدرسز اول سماده در بو اهل سنت وجماعت مذهبنه مخالفدر يعنى امينمى
اولورسز اول الله عذابندن اول لجن قوم عذاب كلوب اخيباجى اولا
دمك اولورسكز قورقك اول الله دنكم انك ملكى سماده در تا كم سزى عذابله يره
كجوره نتكم قارونى كجوردى تا اول يرسزى دوراندره قيامته دكن يره كجه قات
يره ايندره ودخى قورقولى تاكيد ايتمكلكر وبيوردى ام امنتم من
فى السماء ان يرسل عليكم حاصبا فستعلمون كيف
نذير يعنى يا محمد امينمى اولورسز عذابندن انك اول علاوه در تا كه
سزك اوزكوره طاش ياغدره نتكم لوط قومى اوزره ياغدردى هلاك ايلدى
تيز اولا بلسز كه بنم سزى عذابله انذار ايتدكم نه سى نته اولا كم اول قورقودلى
نسنلرى كوزكوزله كورجك بلا سز اما اول بلمكك منفعتى اولميا بوندن صكره
بيوردى ولقد كذب الذين من قبلهم فكيف كان نكير
بو ايتك سبب نزولى رسوله تسلى خاطر دركه رسول عليه السلام اول
كافرلرى توحيده واسلامه دعوت قلدى انلر رسولى تكذيب ايدب دعوتنه
اجابت قلمدلر رسولك مبارك خاطرى طارلغدى انلرك تكذيبلندوكنه
پس حق تعالى بو ايتله رسولك خاطرن تسلى ايلدكه يا محمد يا الكوز بو كافرلر

سنی یالکوز تکذیب ایتمدیلر بولردن اولروکی کلن رسوللری دخی امتلری بیلە انلرە
اشتدک کم عاقبتلری نیە ایرشدی صبرایت کوره سنکه بولره دخی بنم عقوبتم
نتە اولسر بونن صکره کندونک دلیل وحدانیتی وقدرتن بیان ایدوب
بیوردی اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا
يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ یعنی بو منکرلر کورمز
عبرت المزلرمی اوزرلرندن شول اوچوجی قوشلری حق تعالی نتە یرتمشدر
واول قنتلرن نتە دوزمشدر کم هواده دوشە قیوب اوچرلر اول قنتلک
اوستندن طوتری یوق کاه قنتلرن اچرلر کاه حرکت ایدوب کندولرە
ضم ایدرلر انلری صقلمز انی الا رحمان کە انلره دخی ترحمی واردر کە اول
اجماعلە مقاصدلرنە ایرشلر چونکە بونی بوار معە عاجزلر ردیدرسنی
اول پادشاه کریم هرشینک صلاحنی بیلە دربلور اول صلاحی اوزره یردوب
انی تدبیر ایدر ودخی بیوردیکم اَمَّنْ هٰذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ
يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمٰنِ اِنِ الْكَافِرُونَ اِلَّا فِي غُرُورٍ
یعنی ای کافرلر کتورک بکا خبر ویرک کمدر اشبو طبدقلر کوزدن سزه
یردم وقوت ایدن سزه رحماندن غیری عذابدن قورتری بیلە تحنکه اکا عاصی
اولاسز چونکە جواب ویرمکدن عاجز قالدلر حق تعالی بیوردیکە اِنِ
الْكَافِرُونَ اِلَّا فِي غُرُورٍ یعنی دکلدر بو کافرلر الا اولدانوب باطل
اشلرده قالمشلردر وکره بیوردی اَمَّنْ هٰذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ
اِنْ اَمْسَكَ رِزْقَهُ خبر ویرک اشبو الهکزدن کمدر کە سزه رزق
ویره اکر اول الله تعالی سزدن رزقنی منع ایدسی اولورسە بحقیق
معلومدر کە الله تعالیدن غیری رزق ویرجی یوقدر بَلْ لَجُّوا فِي عُتُوٍّ
وَنُفُورٍ لکن بو کافرلر سرکشلک ایدوب حقدن نفرت ایدرلر ایمانە
کلمکدن اراق اولورلر صانورلرکە بو کافرلر بر طوغرو هدایت اوزرە یوز
اَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهِ اَهْدٰى اَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ یعنی شول یاشی اشغە یوزی اوزره یوریمی طغرو یوردر بوخسە

شول

شول اکی ایاغی اوزرە طغرو قامتی اوزرە یوردر یعنی حق تعالی تمثیل ایدر مؤمنلرلە
کافرلر اوزرە بیوردر شولکە کوکالری کوزی کور اولوب کفر وشرک قراکولغندە
قاللردر انلر شول یوزلری اوزرە یوررکبیدر وانلرکە اسلام ونور اوزرە
وعبادت طریقی اوزرە اوللردر انلر اول اکی ایاق اوزرە طغرو یوررلر کبیدر
اما قتاده ایدر شول کافرلرکە کفر وشرک اوزرە اولدیلر ایمانە کلمدیلر
حق تعالی قیامت کوننده یوزلری اوزرە حشر ایدن جهنمە یوردە واول
مؤمنلرکە ایمان وطاعت اوزرە اولدیلر انلری طغرو قامت اوزرە حشر
ایدوب جنتە یولنە یوردە ودخی بیوردیکە قُلْ هُوَ الَّذِي اَنْشَاَكُمْ
وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ قَلِيلًا
مَا تَشْكُرُونَ یعنی حق تعالی رسولنە خطاب ایدوب بیوردیکە
یا محمد ایت اول کافرلرە اول الهدرکە سزی یوغکن وار قلدی
وسزە قلق ویردیکە انونکلە حقی اشدە سز وکوز ویردی انکلە کورە سز
وکوکل ویردی انونکلە هدایت طریقنی بذر فکر ایدە سز بو کلسی سزە طاعت
ایتسونلر دیدرکە ویردی یارین حجتکز قالمیە وسزە بیوردلن بیوە قلری
یرنە کتورە سز انی سز الله تعالی طاعتندن ایرق یرلرە الت ایدندکوز
انی برلیوب اکا طاعت قلمدکوز بو اولو نعمتلرن سزک شکر کوز از اولدی
ودخی بیوردیکە قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ودخی ایت یا محمد اول الهدرکم سزی بربوزندە
اتا صلبندن نطفە ایدوب انا رحمنە برقدی اول رحمدە بو نطفە قاننە
دوندردی وقانی اتە واتی سکوکە دوندروب جان ویردی دنیایە کتوروب
سزی چوغلتدی عاقبت کرو اولدروب اولدکدن صکره دونوب وارجق
یرکوز اولدر ودخی بیوردیکم وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ یعنی حق تعالی خبر ویرر اول کافرلردن کە کلوب
رسولە دیرلردیکە اول وعده قلدغکوز کون کە کلسە نە وقتدر بزه خبر
ویرک اکر کرچکسکوز پس الله تعالی انلرە جواب ایچون بو ایتی کوندردیکە

قل انما العلم عند الله وانما انا نذير مبين يعنی ايت يا محمد
اول قيامت قوپجق لغنك علمی الله قتنده در بن سزی قورقدجيم اشكاره
بر دلله تورقودب خبرويردم كه سز اكليا سزاولاكه بر انصافه كلوب
فهم ايدب ادراك ايده سز ودخی بیوردیكه فلما رأوه زلفة سيئت
وجوه الذين كفروا وقيل هذا الذي كنتم به تدعون
يعنی وقتاكم اول كافرلر اول قيامت علامتلری ظاهر اولوب يقين اولدوغن
كوره لر اول قدر ملالت غالب اولا كم يوزلری شول طوتلمش كونشه دونه
قره نبا بيلرانلر ديلركم بوكون اول كوندركه دنياده سز ايوپن
صورر دكوز نه وقت اولسر وايشده وبن بلا انلردكوز حتى قوپوب باطل
دعويلر ايدر دكوز كوزكم بز اولوب چوروب سكوكلرمز طپراق اولدقدن
صكره كروما ديرلورز ديو انكار ايدردكوز ودخی بیوردیكه • قل أرأيتم
إن أهلكني الله ومن معي أو رحمنا فمن يجير الكافرين
من عذاب أليم يعنی كافرلر رسوله ومؤمنلره باوز دعا قلوب
هلاك لكن دلرلردی حق تعالی بیوردیكه ايت يا محمد بز مؤمنلرز اكی
خيردن برنه كوز طوتمشوز بر بودر كه حق تعالی بزه اولم ويروب اولدوره
دونب ودخی بيوم جنت به خود بزه ترحم ايدب سزك اوزدكوزه
نصرت ويروب غالب قله سزی اولدروب غازيلر اولاوز اولواجی لر
بولاوز سزی اولدروب عذابه التشی اولورلرسه اول عذاب اليمدن
بوكافرلری كم قورتره ودخی بیوردیكه قل هو الرحمن آمنا به
وعليه توكلنا فستعلمون من هو في ضلال مبين
يعنی ايت يا محمد بزم خالقمز رحماندر فضلی بولدر دلرسه بزه عذاب
ايليه دلرسه رحمت ايليه بز لغيه بز اكا ايمان كتوردك دخی اشمزی
اكا اصمرلدق ودخی بو بيليكی بز انك عذابندن قورقرز ورحمتندن
اومارز واكر بزه عذاب ايده سی اولورسه كروكناهمزدن اوتريدر واكر رحمت
ايده سی اولورسه كندونك فضل وعطاسیدر اما سز كافرلر سز

انك

انك عذابندن سزی كم قورترسردر اما بلسز كه اول اشكاره ضلالتده اولان
مؤمنلرمدر يوخسه سزمسز ودخی بیوردیكه قل أرأيتم إن أصبح
ماؤكم غورا فمن يأتيكم بماء معين يعنی ايت
يا محمد خبرویر قومكه كم ای مكه قومی اكر سز كوره سزكه حق
تعالی زمزم صوين يره غور ايتدره سی اولورسه كم هيچ اكا برقوغه
ايرشميه كمدر اولكم سزه بر پاك اكجی صو كتوره الله تعاليدن غيری
ابوهريره روايت قلور رسولدن كه بیوردی قرآنده بر سوره واردر
كه اوتوز ايتدر اكا ملازمت ايدب اوقوينه اول شفاعت ايدر تا
اكا دكن كه بر لغنه اول سوره تبارك در وعبد الله بن مسعود ايدر
قچن بر اولو بی قبره قوسلر منكر ونكير باشندن بكادن كلوب سؤال اتمك
دلسه باشی دله كلوب سویلیه بندن بكادن سزه یول یوقدر كه بكا سؤال
ايده سز زيرا بودايم بنمله تبارك سوره سن اوقردی ديه ايغندن بكادن
كلوب سؤال اتمك استسلر اول دخی ديه بندن بكادن سزه یول یوقدر
كه بكا سؤال ايده سز زيرا بو بنم اوزرمه طوروب تبارك سوره سن اوقردی
پس بوكا سوره منجيه ديرلر يعنی قورترجيدر اوقينلری قبر عذابندن

وجميع قتلدون

سورة ن مكية وهي اثنتان وخمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

ن والقلم وما يسطرون ابن عباس ايدر ن اول بالغدركه
الله تعالی بر كرى انك اوزرنه دوشدی اول بالغ حركته كلدی يرلر
سلكندی الله تعالی طاغلری يرادوب یو يرلری انكله محكم قلدی يدرستی
بو طاغلر يرلر اوزره فخر ايدرلر قيامته دكن اما حسن اله قتاده ايدر
ن دوات دركه قلمله ذكر اولنمشدر ودخی شالركم ن الله تعالی ادينك نوريدر
انك اول حرفيدر وبر نجلره دلركم رحمان دينك آخر حرفيدر اما قلم اولدركم
الله تعالی انی يرادوب ديديكه يا قلم ياز قلم ديديكه نه يازه يم بیوردیكه بز شول تقدير
اولديغی واولجقدر تا قيامته دكن حق تعالی قسم اتدی اول بالغه قلمه تعظيم

ايدوبن

زیرا انك برادلمسنن وطعز ولغندن اللهك حكمتی وار ودخی بوندن چوق فایده لر وار
وصف انی احاطه قلمز ودخی بوندن چوق فایده لر اولمقدر بونده نون وقلم یرادن
خالق حقیچون دمك اولا ● وَمَا يَسْطُرُونَ ودخی شول نسنه حقیچونكه
حفظه لر بزلر آدم اوغلرینك عملرندن ویازجیلر یازرلر لوح محفوظ اوزره
مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ بو جواب قسمدر كه حق تعالی بیوردی
حقی وقلم حقی واو حفظه لر سطر ایدیب یزدقلری حقی یا محمد سن اول ربكك
نعمتلرنه مجنون دكلسن نتكم اول كافرلر زعم ایدرلر بیان قضیه بودركه اول
نسنكم قرآندن ایندلدی اقرأ سوره سیدر تا اكادكن كه ما لم یعلم ددی
وجبرائیل گلوب رسوله نماز اوكرتدی رسول نماز قلورردی كافرلر انی كوروب
ددلركم محمد دلو اولدی كاه انكاه چقر رسول شاعردن مجنوندن قجریچون
كندوبی اكا نسبت ایتدلر اول اكا مشقت گلوب طارلغندی حق تعالی انك
خاطرن تسلی قلوب قسم برله بیوردی كه یا محمد سن بنم رسولمسن قوللرمه دعوته
كوندردم اول انعاملركه سنك ربك سكا عطا قلدی پیغمبرلق ویردی وسكا
قرآن ایندردی سن بو نعمتلرك شكرن یرینه كتوردمكده غافل ومجنون دكلسن
نتكه اول مكه كافرلری دیرلر وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ یعنی
یا محمد اول كافرلرك ایتدكلرنه تحمل ایدوب صبر ایتدكوكدن اوترو سكا
جنت ایچنده اولو اجرلر ومرتبه لر واردركه انقطاعی یوق وسنك اوزركه
اول نعمتلره منت دخی اولنمز ودخی بیوردیكم وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ
یعنی یا محمد سن اولو خلق اوزره یرادلمشسن كوكلكی بو كافرلر مقالتندن
اونزو طارلتوغل رسولك علیه السلام خلقنی نتكم كركلو ایدی خلقی
دخی ایلیدی غیرت صقلردی اسیرلری قورتردی واجلر طیوروردی كمه
اوغرسه اولوكچی دمز سلام ویرردی هیچ بر حاجته كله نك حاجتن برده
اتمیوب یرینه كتورردی وصبر ولر صورن واررردی كرك مطیع كرك فاجر د
مسلمانلرك جنازه لرینه حاضر اولوردی وقوكشولرینه كركلو قوكشولق ایدردی
ویرلرم كه اهل اسلامدن اوله حرمت ایدردی طعامه دعوت ایتسلر اجابت ایدردی

صچلو

صوچلو عفو ایدردی آزشلر اصلاح ایدردی جود وكرم وسخا انك عادتیدی
قافیق لغی یودب عفو ایدردی خلقك كی حلیم ذكی وبهادری ایدی كمسنه حیف
اتمیوب عدل ایدردی ودخی بر نامحرم انك النه یاپشمدی وبله سندن بر كیجه اقچیله
یاتمدی زیاده الندن اقچه قالسه كیجه اولسه بر محتاجه ویرمینجه اوه وارمزدی واهل
بیتیچون بر ییللق زواده دن آرتق ذخیره المزدی اول دخی آریدن خرمندی
انی دخی كیرو الله یولنه قومشدی كیم گلوب دلرسه ویرردی كیرو اول اكسكی
یمنه قورردی كند ونعلنن یمرردی اونن هر ایشكه واقع اولور ایشلردی
كمسنك یوزنه چلروب بقمزدی حیاسندن دبر قول وبر جاریه دعوت
ایتسه وارردی كتوردكلری هدیه قبول ایدردی اكر بر ایچم سد وطوش
اوبلوغی اولورسه كیرو كتوردنه نسنه عوض ایدردی اندن یردی صدقه یمزدی
كندو نفسیچون ودنیا ایچون هرگز قیقمزدی تقسه الله ایچون ودین غیرتیچون
قیقردی حتی ایلرو طوتوب یچوررردی اندن كندوبه واصحابنه ضرر دخی اولسه
نقد یا ردیجی اولسه كافری دخی معاون ایدنمزدی وقت اولوردی اجلقدن بورككه
اوزره طاش بغلردی نه بولورسه یردی حلالدن بر نسنه اتمزدی خرما بولسه
اتمكسز یردی اربه ویغدای قتقسوز بولسه یردی حلوا ویال بولسه یردی
وسد بولسه اتمكسز ایچردی قناعت ایدردی قاون قاربوز بولسه یردی
وسویكنوب طعام یمزدی وخون اوزرنن دخی یمزدی الین سلجكی ایچی آلتیدی
طوینجه یمزدی یا ایكوز نرده اولورسه یورردی دخی دشمنلر ارسنده كچی
تواضع ایدجی ایدی كمه اوغرسه گلوبوزله بقردی ویمنه طوین بولسه كیردی
وبنیه كرسه بنردی آردنه آدم دخی آلوردی وقت اولوردی یالن آیق یاشی
اچوق ردابله ازاره یورردی وقت اولوردی بر داسز دخی یورردی كوچك
قیقوبی سوردی فی الجمله انك اخلاقنی كمسنه وصف ایدر دكل لكن شول
قدركم حق تعالی ننك تقدیركم امری وار كلسن یرینه كتورمشدر كرك وجوبچون
كرك مندوب ودخی نواهیدن نكم وار گلسندن امتناع قلدی كرك
تحریم اولسون كرك تنزیه اونكچون ددی عایشه رضه انك خلقی صوری حق

اولورسك انك خلقی قراندد پس اکا کرجك امت اولنلر ایله کورکدرکم انك خلقلویله
خلقلنلرنا اکا اقتداسی تحقیق اولا بوندن صکره بیوردی فستبصر
ویبصرون بایکم المفتون حق تعالی ایدر یا محمد تیز اولا که
کوره سن بله سن اول کافرلردخی کوره لر بالرسول وقتکم ذبانیلر
اوددن عمودله یوزلرن وارقالر دوکلر سزك تنقلکز دلودر نوه متلومی
بوخسه کافرلرمی ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبیله وهو
اعلم بالمهتدین یعنی تحقیق یا محمد سنك ربك کی بلجیدر شول
کمسنه کم طریق اسلامی ازتدی ضلالته دوشدی وانی دخی بکرك بلورکه
طریق هدایتن کمدرسن صبر ایلکه اولجزا کونندن ضال اولان وهدایت
اوزره اولان کیم ایدوکی معلوم اولا ودخی بیوردیکه فلا تطع المکذبین
ودوا لو تدهن فیدهنون بو ایتك سبب نزولی اولدرکم مکه مشرکلری
ددلرکم یا محمد کل برزمان سنك معبودکه طپه لم وبرزمان اناك ددك
معبودنه طپ انلری دخی ترك ایلمه تا سنی انجتمکی بزدخی ترك ایلیاوز
پس حق تعالی بو ایتی اندرب بیوردی یا محمد زنهار مطیع اولمغل بو
یلانجی ظالملرك سوزلرینه اللهك وحدانیتنه ایناممیوب بلانلدلر
بولرسولرلرکه سن دخی کافر اولاسن انلردن مداهن اولالر ودخی بیوردی
ولا تطع کل حلاف مهین . هماز مشاء بنمیم . مناع للخیر
معتد اثیم . عتل بعد ذلك زنیم بو ایت ولید بن مغیره حقنده
نازل اولدیکه رسولك کی اولو عدوسی یودر حق تعالی بیوردیکه یا محمد مطیع
اولمه هریلانه اندا ایجیلره خصوصا که اول ولید اولا الله تعالی دینینی
یلانلیجدر یلان بره اندلر ایجید رحقیر وفاجردر رأیی ازتمیزی
بوقدر ودخی اول ولید طعن ادجی ولعنت ایدجی متفتا بدر دخی
خلق اراسنده نما معلم یوریجیدر ودخی خیردن منع ادجی در
کلین دینی منع ایدر بخیلدر مالیله نه کندو منتفع اولور نه ایرقلو ودخی
جوق ییوب ایجیجی در جسمی صاغ ایجی رنجور ظاهره خوش باطنی خرابدر

بوندن

بوندن صکره بو کلسیله زنیم در یعنی حرامزاده در شهرین حوشبد سولدن
روایت قلورکه بیوردر لا یدخل الجنة جواظ ولا جعظری ولا العتل
الزنیم :. یعنی جماعه کیرمز جواظ دخی جعظری دخی عتل زنیم جواظ
اولدرکم مال جمع ایده واول مالی حفظلرده ویرمکدن نفسنی منع ایده جعظری
اولدرکم قرنی اری سوز اولا کوکلنده کمسیه شفقت اولمیا عتل زنیم
اولدرکم قرنی کیك اولا جوق ییجی اولا خلقه ظلم ادجی اولا قتی بو ایت
انزی اول ولید بن مغیره انا سنه کلدی ددیکه یا انا محمد بکا بو بله ددی
کرچکمدر اناسی دخی زناسنه اقرار اتدی که اول انادن طوغدی ان کان
ذا مال وبنین . اذا تتلی علیه ایاتنا قال اساطیر الاولین
یعنی مطیع اولمه یا محمد سن بو صفتله موصوف اولان ظالمه اگرچه
اول جوق مال واولاد ایسیدر اول اهل واولادی جوقلغی انی مغرور
ایدر یلتمشدرکه تحقیقکه انك اوزرینه بزم ایتلرمز اوقنه انکار ایدب
ایدرکم بو اول کجنلرك یالنلری وباطل سوزلریدرکم محمد اوقر بو سیملو
سنسمه علی الخرطوم یعنی تیز اولا کم قیامت کوننده بز انی علامت
لیه وز بر قبیح علامتله کم جمیع کافرلر اراسنده انوکله مشهور اولا مقاتل ایدر
اول علامت قیامتده اولا حق تعالی یوزنی قره ایدب کوزلرن اق ایلیه
ودموردن بیوت دمورلویله اوده دمشدد اللرن بیونلرینه دمور لیلر
یوزی اوستنه سوریوب جهنمه الدلر پس حق تعالی بورنی اوزره
طاغ اید وز ددیکی غایت خورلغله وحقارتله جهنمه براغه وز دمکا اولور
بورنندن طاغ اولمق اولو عیبدر هیچ انك انزی محوا ولوب کیتمز
حق تعالی اول ولیدی وصف ایلدی یالن اندله وخورلغله
بو نکله اکا بر عار اولشدر دیکه اندن نه دنیاده ایرلور ونه اخرتده
ودخی بیوردیکه انا بلوناهم کما بلونا اصحاب الجنة
یعنی حق تعالی ایدر بز بو مکه قومنی ابتلا قلدق یدی یل قرلغله
نتکه اول بوستان اهلن ابتلا قلدق انلر اهلینا زدی بوستان

انلرك اتالرنك ادى يمن طرفنده صنعادن اكى فرسنخ يول اڭاروبيدى اتالرى عادتى
بو بيدكم اول بوستانى واكنى حاصلندن بر بللو نفقه الى قوردى با قيسن الله يولنه
صدقه ايدردى نچون بيشن كسيدى كسلردن يرندن قلانن مسكينلره ويرردى نچون
خرماسين ديرسه النته برنسته دوشردى انك ايچنده دوشنى كندو الوردى اشرى
دوشنلرى مسكينلره ويرردى نچون اكينن بچسه اورقدن قلانن مسكينلره قوردى
ودخى خرمنن دوكردى چورم ساچلانن وچاج النتدن قلانن درويشلره
قوردى باغك اوزمن كسوب فارغ اولسه اوزمنك كيره وعشرين ويرردى
وصكره اول اوزمك قرباتندن وبكمزيندن عشر ويردى حاصلندن بحبوب
عشرين ويرردى وخرمن ايدبصا ور دقدن صكره كنه عشرين ويرردى فى الجمله بعدابدن
واوندن وامتكندن عشر ويرردى تكرارله چونكه اول كشى حالت موت
كلدى اوغللرينه وصيت قلديكه اول عادتى ترك ايتميلر چونكه اول كشى وفات
ايتدى اول باغى بوستانى اوچ اوغلى ميراث بدلر وحاصل وقتى دخى ايرشدى
بو اوچ قرداش جمع اولوب طانشدلر ددلركه بزم اتمز عقلسز كشيدى بزم بو بچه
اهل واولادمز وار اول اتدوكن بز ايتمكه بيضا رمز نتكم حق تعالى خبر ويردى
اذ اقسموا ليصرمنها مصبحين يعنى بو اوچ قرداشلر اند
ايچدلر طورم لر صباح خلق طورمدن مسكينلر طويمدن واره لر خرمالرن
كسلر ولا يستثنون يعنى ان شاء الله دمدلر قطع حكم ايلدلر وارون
كسمكله فطاف عليها طائف من ربك وهم نائمون •
يعنى اول كيجه الله تعالى اود ويردى اول اغجلرى قيقرم يقدى كول ايدردى شول
قركو بيجه دونى حال بودر اولر دخى ايقوده يدى فاصبحت كالصريم
فتنادوا مصبحين يعنى اول بوستان قوردى شول اوده طوتمش يره
دونتدى بولرك خبرلرى يوق صباح وقتنده طوروب بر برينه چاغرشدلر
ان اغدوا على حرثكم ان كنتم صارمين يعنى قالقك ايرته لك
ايرجك اول اكينكوزه باغكوزه اكر كسمكه قصد كوز وارسه مسكينلر طويمنو
كلمزدن اوك فانطلقوا وهم يتخافتون • ان لا يدخلنها اليوم

علکم

عليكم مسكين يعنى قالقوب كندلر اول خرمالرنده بكا بو حالنده
كم اوغرلين كزلو سويلرلردى مسكينلر ايشديار دمز او بيسون ديو تا كه واروب
اولر وكله باغلرنه كيره لر وغدوا على حرد قادرين يعنى ايرتليوب ايوه راك
اول باغچلرى بولنه قصد ايدوب كيردلر شاد اولوب سونو كيدرلردى صانورلردى يكه
اولمش ديرمكه بولر قادرلردر فلما راوها قالوا انا لضالون •
بل نحن محرومون يعنى چونكه يقين وارد لراو باغلرنه نظر ايتدلر كوردلر
قيقرم كول اولمش بربرينه ددلركه تزباغمزك بو لن يا كلدق بو باغ بزم باغمز دكل اكليوب
با قوب تفحص ايتدلر علامتلرندن بلدلركم كندو باغلريدر ليكن عقوبت ايرشمش
پس ددلركم بز يول يا كلدك اما بو عجوزه حاصلندن بز محروم قالدق كه حق تعالى
هلاك ايلمش قال اوسطهم الم اقل لكم لولا تسبحون
اورنلرندن اوصلولرى وطوغرو سوزلولرى ددكه بن سزه دمدمى كه نچون
اند كوزه استثنا ايدوب سبحان الله دميدكوز زيرا اول وقت استثنا
ايتمك تسبيح ايتمك ادى پس اول ايشلرنه پيشمان اولوب حسرت يدلر
نتكم حق تعالى خبر ويردى قالوا سبحان ربنا انا كنا ظالمين
يعنى تنزيه ايدرز ربمزى تعظيم ايدوبن كه اكا عاصى اولدق درويشلرى
منع ايدوبن كندو نفسمزه ظلم ايدوبن ظالملردن اولدق كه بونك كبى اولو
ديانه اوغردق فاقبل بعضهم على بعض يتلاومون باشليوب بربرينه
اول ايشلرندن اوتر وملامت ايتدلر نيچون بويله قلدكوز محروم اولدكوز قالوا
يا ويلنا انا كنا طاغين يعنى چونكه بربرينه ددلركه اى ويل بزه كه
بز طاغيلردن وعاصيلردن اولدق مسكينلرى منع ايدوب بز دخى محروم اولدق
پس اميد اول الله رحمتنه طوتوب ددلركه عسى ربنا ان يبدلنا خيرا
منها انا الى ربنا راغبون يعنى چونكه بز ايشمزده پيشمان اولوب
توبه يله ربمز حضرتنه توجه قلدق اميد طوتورز اولا كه اول ربمز اول
باغمزدن يكركن بزه عوض ويره جنت ايچنده پس حق تعالى بيوردى
كذلك العذاب ولعذاب الاخرة اكبر لو كانوا يعلمون •

يعنی بخيل اولوب فقرا حقلرین منع ایدنلرك دنیاده عقوبتلری بودرکم ماللرین اتلاف
ایدروز اما آخرتن عذابی دخی اولودر اولکسلره کم کنامدن توبه اتمدلر او لدلرومکه
کافرلودخی دنیاده آجلق وقیرلق عقوبتین قلدق آخرت عذابی دخی اولودر اکر
ایمان کتورمرلرسه اکر بخیللر بللردیکه ایش بویله اولور هیچ بخیللق ایدیب ماللرین
صقلمزلردی پس حق تعالی کافرلرك عقوبتلرین بیان ایلدی بوکز مؤمنلرك
ثوابلرین ثوابلرین بیان ایدب بیوردی إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ
النَّعِيمِ یعنی تحقیق حاصلدر شول مؤمنلرکم شرکدن ومعاصیدن
صاقندلر اول جنتکم انك ایچی نعیم خالص در کدورت یوقدر اولدر تلری
حضرتنه کم کورمدر کرمنك نهایتی یوقدر الله تعالی جنت نعمتلرین ذکر ایلدی
عتبه بن ربیعه دیدیکه اکر بو محمد دیدوکی کرچکسه اجماق وار انلرك حالی بزم لمزدن
یك اولسه دکل نتکه بو دنیاده نعمتله متصله انلرك اوزرنه تفضیل اولندق
آخرتن دخی یکرك اولیسرز بو قندن اولا کم نزمله برابر اوللرحق تعالی بونلرك
سوزلرین رد ایدب بیوردی أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ
مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ یعنی حق تعالی ایدر بنم مزده حیف و
ظلم می ایدرز مؤمنلر حالنی مجرملر کافرلر حالی کبی ایدروز حاشا که مؤمنلره
ذلت واهانت اولا بلکه عزت وکرامت اولور وانواع حقارتلر واهانتلر
عذاب ایچندن اولکافرلره اولورکه تکبرلك ایدب ایمانه کلمدلر وقیل بزم بولدیکه
بونلك کبی حکملر ایدرسز أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ یرخود
سزك کوکدن انمش کتابکوزمی واردرکه انی یازلمشدر بارن سزنیی اختیار
ایدرسکوز فنه اذنوا ایدرسکوز اولا ولا إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا
تَخَيَّرُونَ یرخود سزك ایچوه اول کتاب ایچنده نیی تمنی ایدرسکوز اول
اولا أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ
لَمَا تَحْكُمُونَ یعنی سزك بزم اوزرمزه عهدکوز وایمان مغلظه کوزمی
واردر بر بزانده ایچوب سزم دیدکی قیامتده سزنر دلرسکوز انی ویره سز
بویله نذن حکم ایدرسزکه آخرتن حالکوز مؤمنلردن یک اولا انلرو کلمه برابر اولا

ودخی بیوردیکه سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ صورلر بونلره که یا محمد بونلردن
قنقسی کفیل اولدی بو دیدکلرینی بونلره حاصل قلی ویره أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا
بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صَادِقِينَ یرخود بونلرك طانقلری واردر بونلرك
دیدکلری حقدر اجماقده مؤمنلردن اولورسه بونلر دخی اول اولجقدر کتورسونلر
اول طانقلرین کورهلم اکر سوزلرینه کرچکلرسه حق تعالی بو استفهامله خبر ویردیکه
بونلره زجر وتوبیخ در واول اومدقلرندن نومید اتمالدرکه اول بولرم اولجق دکلدر
پس بوکز الله تعالی اول قیامت اهواللرندن خبر ویردی بیوردیکه يَوْمَ يُكْشَفُ
عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ
تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ یا محمد اکدر بونلره شول کونی که اولوبلالر وقتی قورقولو
اشلر انن ظاهر اولا اولوقت بللرکه پیغمبرلرینه دیدلرکلی حقدر اول عذابلر
اولن اولجقدر بو کشف ساق دیدوکی حق تعالی قواعد اوزره ذکر ایلدی یعنی اول
قیامت هولندن بونلر سجدیه دعوت اولنلر طاقتلری یتمیه که بو کلوب سجده ایده
بللو زیرا اول کافرلرك ومنافقلرك بللری وارقه لری شول صغر بوینوزی
کبی بردم یتوی اولا اکلوبیلر ابا موسی اشعری روایت ایدر آنشندن
اول ایدرکه اشتدم رسولدن که بیوردی تحن قیامت کونی اولسه هر بر قوم نیه
طیدیسه یارن قیامتکونند اول مصورا ولا کورنه توحید اهلی یرلرنده
طورو قاللر انلره دیلرکه خلق قمو کتدلر سزنیه منتظر اولوب طوردسز اولودخی
ایندلر بزم دخی بزم واردی دنیاده اکاطیردق بزانی کورمزدك انلر دیرلرکه اکو
معبودکوزکورسی اولورسکوز بله مسز دیلر بلی بلورز دیلر انلر دیه لرکه کوزله
کورمدکلکزی نته بلسنر بونلر دیلرکم انن بلورز کم انك مثلی ویکدشی یوقدر
پس حق تعالی کمال کرمندن بونلردن حجابی کوتره الله تعالی یه سجدیه وارهلر
کروقالون قوم که کافرلر ومنافقلردر ارقلری بوینوز کبی اولا دیلرکه سجده
ایدك طاقتلری یتمیوب قفالری اوزره دوشلر الله تعالی اول مؤمنلره دیه کم
باشکوزی کوترك کم سزك هر بریکوز ایچون بر یهودیدن ویر نصرانیدن فدیه
ویردم که انلری طاموبه الترسزی اجماغه التلر ابو برده ایدر بو حدیثی بن

عمر بن عبد العزیزه سویلدم دی اول الملحدرکه اندن ارتق معبود یوقدر الا اولدر تحقیق اناکه اشبو حدیثی سویلدم ابو برده ایدر اوجکز اندن اجدم اکا ان آندی اندن عمره دیدیکه اهل توحید حقنده هیچ بن بوندن کوکلو حدیث اشتمدم پس اول مؤمنلر باشلرن قالدروب کورهلر اول یهود نصاری نك کوزلری قیرقدن چری قالمش و غضب وملالت یوزلرندن غالب اولمش قیقرم اولمش مؤمنلرك یوزلری قاردن دخی بکرك اغرمش اولا پس یوکافرلرك منافقلرك سجدیه طاقتلری یتمدوکی محروم قالدقلری سببی بو ایدیکم حق تعالی خبر ویردی وقد كانوا يدعون الى السجود وهم سالمون یعنی تحقیق بولر سجدیه قیغرلرکم دنیاده کلاك اول واحد حقه عبادت ایدك حالبو درکم اولر اول وقت صاغلردی و صحیحلر ایدی کلوب سجده اتمدلرقاچدیلر شمدکی حالده بولره سجدیه دستور می و یرلور پس بوندن معلوم درکه بونلر دنیاده صاغ سالم بوینی قبلیه دوندرمیه و نماز قلمیه اولب سنلیه نود قلدی وقت بوینی قبلیه دوندرمیلر دوندررلرسه دخی بر ملك کبرو دوندره و دخی بیوردیکم فذرنى ومن يكذب بهذا الحديث سنستدرجهم من حيث لا يعلمون بو دخی رسوله تسلی خاطر کدر ایدر یا محمد ملول اولمه بو کافرلرك اشن بکا قو کم قرآنی تکذیب ایدب انتمزلرین بلورمکه بولره نتمن واجیدر سنك طاقتك یتمزکم بولردن انتقام الاسن بن قادرزعاجزدکلوز نیتز اولاکم استدراجله بولری بریره اندره وزکه هیچ خبرلری اولمیه الله تعالی بو عاصیلری استدراج قلدوغی بودرکم انلره صاغلق و عافیت و نعمت ویره دخی بولر اول صاغلغه چوق نعمت ویرلدوکنه مغرور اولالر صنورلرکه انلره بو نسنه فضل و انعامدر بولرك الله قتنده مرتبه لری واردرکه بلمزلرکه حق تعالی انلری غافل قلوب از از درجه درجه صنمد قلوی بردن بر بلایه اوغرادر انوکله هلاك ایدر تتکم بیوردی واملى لهم ان كيدي متين یعنی بولره مهلت ویرب اوزادورن عقوبت اتمزن

تاشول وقتنه دکن کم وعده تمام اولا بلورکم بنم عقوبتم کی شدیدر شویله طن طوتزمکه هیچ قورتلمغه چاره یوقدر حق تعالی ویردوکی نعمتلرنه کبید دیو بیان ایلدی کبید صورتنده اولدوغیچون که از از سببا ولوب انوکله هلاکلك واقع اولور و دخی بیوردیکه ام تسئلهم اجرا فهم من مغرم مثقلون بو کلام دخی بو قرهچی کلامه متعلقدرکه بیوردی ام لكم كتاب فيه تدرسون یعنی یا محمد سن بولردن اسلامه دعوت قلدوغك ایچون حقمی دلرسن ما للرند نکه انلره اغرصا لغن کله یوقلواولر یعنی دمك اولورکم یا محمد سن بونلردن هدایت اوزره اجر استمزسن بولرك اوزرنه بوك کلوب ماللرنه قیمیلر دخی اول سببدن ایماندن امتناع ایدرلر و دخی بیوردیکه ام عندهم الغيب فهم يكتبون به خود لوح المحفوظ بولرك قتنده مدرکه بولرنه سویلرلرسه اکا بقوب اندن اوقیوب سنوکله مجادله کتورلر قیامتنه و قرآنه انکار ایدرلر فاصبر لحكم ربك ولا تكن كصاحب الحوت اذ نادى وهو مكظوم یعنی یا محمد صبر ایله اول ربك حکمنه که سکا مقدر اولندی سکا نکم قلورلرسه انك حکمی و قضاسی برله قیلورلر اول وعده کم سکا قلدق دشمنلر اوزرنه نصرت ویرمکلك اراق حضنفل ابو مکل اول یونس بن متی کبی اولمغل کم قومنه عذاب دیلدی بز عذاب کوندردك اول قوم انی کوروب ایمانه کلدلر بز دخی عذابی اولردن دفع ایلدك انلره عذاب کلوب هلاك اتمدی دیو یونس طارلغندی بزانی بالق قرننده حبس ایلدك کوکلی طولو غصه و غم اولوبن بزه ندا ایدردیکه سندن ارتق معبود یوقدر الاسنسن ای بنم منزه سلطانم بن بو نفسمه ظلم ایلدم ارحم الراحمین سنسن دیو فرق کون بالق قرننده اوازویردی لولا ان تداركه نعمة من ربه لنبذ بالعراء وهو مذموم یعنی الله تعالینك رحمت عطالری ایرشمیدی اول توبه قلمیدی انلادی اول بالق قرنندن اول صحرا ایدکم اندن نداوتونه اغاج واردیکم انی اورتیدی بو حالنده کم مذموم و خوار اولوب طوردی لیکن چون توبه قلدی

حق تعالی انی قبول ایدب برلغدی اول بالق قرنندن انی بر صحرایه برقدی اوزرنه قبق
اغاجن بتوردی انی کولکه لدی تنکم قضیتسی یونس سوره سنده کچدی **فاجتبیه ربه**
فجعله من الصالحین یعنی چونکه توبه قلوب حالنه مقر اولدی
اول الله تعالی انی کرو کزیده قلوب مرسل قلدی حق تعالی بو ایتده رسولنه
اکا اشارت قلدیکه قولی حق تعالیدن کلن تقدیراته راضی اولوب طار لغیه
و اکو صبر ایتیوب تیزجک استغفاره کله که حق تعالی قبول ایدوب برلغیه
بس کرو دونوب حق تعالی مکه کافرلری قضیه سن خبر ویروب بیوردیکه **وان
یکاد الذین کفروا لیزلقونک بابصارهم لما سمعوا
الذکر ویقولون انه لمجنون** یعنی یا محمد یقین اولدی
بو که کافرلر که سنک قرآن اوقودغک ایشدب کوزلریله نظر ایدوب
سنی سورچدلر دوشوب هلاک اولاسن سنک امرکن جبرتدن قالوب
طبیعتلری سندن نفرت اتدوکیچون سنی جننه نسبت ایدب دیرلکه
بو محمد مجنوندر حال بودرکه سندن عقللو یوغدوغن دخی بلورلر لیکن
حسدلرندن بو کلامی ایدرلر کلبی ایدر بنی اسد قبیلسنده کوزجلر واردی
بعضی اوج کون اولوردی اندن هر نیه که بقوب دسه هیچ بو بخلین کورمدم
فی الحال کوزی اکا ایردی وعرب دخی لمسلر اولوردی کم بر کون اکی
کون طعام یمزدی الا چنی ایچره اوتوروردی اکر دوه یه قیونه بقسه ایدردی
هیچ بونک کبی دوه یه قیونه کورمدم که بو بخلین کرکلو اولا سهل یراکارو [دسر]
وارمدن دوشردی وبعض قبا بلدن لمسه وارد یکم سمز دوه یه صغر بقسه
اکا کوزاوردی دخی خدمتکارینه دیردیکه انجیله زنبیل الدوار شول
دوه نک اتندن کتور سهل یر وارمدن دوشردی بوغزلرلردی بس
اول مکه کافرلری اتفاق ایدب اول کوزجلری کتوردیلر رسوله نظر ایدب
دیلر بز بونک کبی حجتی کبی حجت کورمدک دیلر اکا کوز ایرورلر هلاک
اولا حق تعالی انی عصمتنده طوتوب صقلدی اندن که ضرر ایرورلر بو
ایتی اندرمکله سبب بو ایدیکم انوکیچون دیدیکه رسول حضرت العین

حق

حق بدر ستی بو کوز ادمی سینلیه قویر وبجه دوه جو لمکه قویر بس قحان
بر نسنیه بقوب کوز کوزه خوش کلسه ایدک که حق تعالی سکا برکات ویره
رسول ایدر که کوز افتی ایرشسه دواسی اولدر که بو ایتی اوقیه شفا
بوله بس حق تعالی بیوردیکه **وما هو الا ذکر للعالمین** یعنی
بو کافرلر قرآنی انکار ایدرلر بودر که دکلدر اول قرآن جمیع عالم خلقنه جنه
وانسه وعظ ونصیحتدر بونک کبی قرآن کتورنه مجنون دیرلر جنت حقیقی
اندره درکم انک عقلنک کمالن بلورلر دخی انی جننه نسبت ایدرلر

سورة الحاقة مكية وهي اثنان وخمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الحاقة ما الحاقة بو کلمه دخی قیامت ادلرندن برادر یعنی بو
حاقه برساعتدر که واقع اولمق لغی واجبدر وکلمک لکی ثابتدر انده شک
وکمان یوقدر حاقه دیو تسمیه اولندی اندن اوتروکم اشلرک حقیقتی
انده معلومدر کمک عملنه ثواب ودرجه حق اولورسا کور وکمک عملنه عذاب
وعقاب حق اولورسا انی الورس اول کونک امری وهولی عظیم اولدوغیچون
بیوردیکه **وما ادریک ما الحاقة** یعنی یا محمد سن نه بلورسنکم
اول قیامت کونی نه اولو کوندر انک شانی بو لو عظیمدر بس انک عظمتن
وشدتن بیان ایتدکدن صکره بیوردی **کذبت ثمود وعاد بالقارعة**
یعنی اول صالح قومی وهود قومی اول قارعه کونن یلانلدلر یعنی قیامت
کونی قیامته قارعه دیو ذکر ایلدی انوکیچونکه اول کونده دولودرلو قورقولر
بو کلکلر طوقشور ودخی اول یلانلیشلرک عقوبتلرن ذکر ایدیب بیوردی **فاما
ثمود فاهلکوا بالطاغیة** یعنی اول ثمود قومی صالح پیغمبری یلانلدلر
اول طغیانلری سبب اولدی هلاک کلکلرنه اوزرلرندن کلوب اشغه بکچوردی
واما عاد فاهلکوا بریح صرصر عاتیة واما عاد قومی دخی
هلاک اولدلر قتی صوق یلیله خزینه دارنک حکمندن طشره چقدی حق تعالی
حکمیله بری بری اردنجه **سخرها علیهم سبع لیال وثمانیة ایام حسوما**

بعض نسخه ده حاقه در نسنه در بو دیوب قویسه کم سوالنه خطا ایلر بو

حق تعالی مسخر قلدی یدی کیجه سکز کون دایم اولوبن برساعت سُست اولوبن ساکن
اولمدی **فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ** •
یعنی یا محمد اکرسن انده حاضر اولیدک کوریدک اول قوم کم اول سکز کون
اجنده اول دیارده اولیل اراسنده تنه هلاک اولوب دوشمشلر صنابدک
کم اول شول قوپرلمش براغلش شول خرما اوزدکلری کبی یاتورلردی ابن عباس
ایدر کوکدن بر قطره صو اندرمیدی الا وزنله اندردی بر یل اسدرمدی الا
اوالجمله الا عاد قومنه ونوح قومنه وعاد قومن هلاک اتمکده یل تجاوز اتدی
خزینه داری حکمندن اکا کمسه مانع اولمدی وکمسه منع ایلمدی وصو دخی تجاوز
اتدی خزینه داری حکمندن اکا کمسه هم مانع اولمدی کلسن هلاک ایلدی نتکم حق
تعالی بیوردی **فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ** یعنی یا محمد نظر ایت
هیچ بولردن باقی قالمش کمسه کوررمسن یعنی ایلکه هلاک قلدق که بر بقیه قالمدی
بوندن صکره فرعوندن خبر ویروب بیوردیکه **وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ**
وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ یعنی فرعون دخی کلدی اندن ایلرووکی کافرلر
عادیلر نمرود کبیلر دخی انک غیری کبی واول لوط قومی کوبی کبی کم زیروزبر
اولدیلر جمله سی خاطئه یله کلدیلر یعنی شرکله وخبیث عمللرله **فَعَصَوْا رَسُولَ**
رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَابِيَةً اولمولی لرنک رسوللرینه اطاعت
اتمدیلر عاصی اولدیلر پس حق تعالی بولری قتی عقوبتله طوتدی شدتی
قتی زیاده ایدی نتکم انلرقبایحلرن زیاده قلدیلر ودخی بیوردیکه
إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ یعنی چون صو طاغی
اولدی خزینه داری اوزرنه نوحک طوفانی کوننده دوکلی نسنه دن
بوجلوب اونبش ارش صویو قره کلدی بزسزی یا امت محمد اول
وقت اتالرکوز صلبنده کمی اچنده کوترب غرقدن صقلدق **لِنَجْعَلَهَا**
لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ یعنی تا نوح قومنی
هلاک ایدب اوکوتلنه سز انلرک فعلن اشلیا سز انلرجلیین هلاک
اولا سز امدی اشبو خبرلری اشدرشول قلوکم صقلیجی در واول اشتدوکله

عمل ایدب منفعت طوتجی در بوندن صکره کروسوره اولندیکی قیامت بیاننه
وارهی نتکم بیوردی **فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ** یعنی اول یوم
حاقه واقع اولمقلغی شول وقتدرکه اسرافیل برکز صوری اوره **وَحُمِلَتِ**
الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً یعنی یوبرلر اوزرندکی
اوتلر واغجلرله قوپه وطاغلر دخی برلو برندن قوبلر بر بونه طوقنوب
پاره پاره اوللر اولاشول یومشق طپراقدن دیلر اولالر اندن دخی طاغلر
وبرلر کلی شول یله صاورلمش توزکبی بلورسزاولالر **فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ**
الْوَاقِعَةُ وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ یعنی اول
کونده قیامت قوپه کوکلر یارله فرشتلر انمکله واول کوکلر اول کونده حق
تعالی هیبتندن پاره پاره اولا **وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا** یعنی
فرشتلر اول وقتده که اول صور اوره هنوز اولماش اولا بوکوکک
کنارلرنده اولالر **وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ**
یعنی یا محمد اول کون سنک ربّک عرشی کتوره سکز فرشته بو خلایق
اوزرنه وبعضلر ددلرکم سکز بخش اولا فرشتلردن اما عددلرن الله بلور
اما خبرده کلمشدر پیغمبردن ع م بیوردی اول عرشی کوترن فرشتلرک هر
برنک عرش یاشی اوزرنه کوترلمشدر ایاقلری یدی قات یردن اشغه
تحت الثرایه اینمشدر وقولاغنک یومشاغندن بوینی کنارینه دکن یدی یوز
یللق یولدرکه غایتده قتی اوججی قوش اچاغله انلرک تسبیحلری بودرکه
سُبْحَانَكَ حَيْثُ كُنْتَ یعنی اولو لقت سنکدر هر نه یرده اولورسه
ودخی وهب ایدر فرشتلردن درت فرشته نک عرشی چکنی اوزره درا ول
فرشتلرک هر برنک درددُ یوزی واردر برصغر وبر ارسلان یوزی وبر
ادم ودخی بیوردیکه **يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ**
یعنی اول قیامت کونی صور اورلوب حساب یرنه عرض اولنه سز حساب
قصاص وبر اتلر اوقنمق ایچون که سزدن هیچ بر نسنه اول الله تعالی حضرتنه
کزلو دکل علما دمشلرکم قیامتده اوچ عرضکاه واردر برسی عرض حساب بدر

وبری دعوی چلوله عرض خصومتدن قصاص ایچون وبردخی دفتر اوقومق
ایچون عرض اولنور ودخی بیوردیکم **فاما من اوتی کتابه بیمینه
فیقول هاؤم اقرؤا کتابیه** اما هرکمک کم برانی صاغ الینه ویرله
که ایچنده حسناتلری یازلمشدر انی کوروب سرور حاصل اولا واصحابنه
یندا ایده تیز کلک کتابمی اوقوک کورک که بن سعادته ایردم **انی
ظننت انی ملاق حسابیه** یعنی بن دنیاده شویله یقین بیلوردم
قیامت کوننده اشبو حساب وبو کرامت کورسوم بحمد الله خیرله ملاقی اولدم
فهو فی عیشة راضیة ٭ فی جنة عالیة ٭ قطوفها دانیة یعنی
شول کمسنه یویله اوله اول اجماعه کیروب برخشنود لو دیرلکم اوغریه
اول یوجه کوشکلر اوزرنده اونلرکم خرما واوزم انجلری اولا واول انواع
درلو انجلرک یمشلری دیرمکه اسان اولا اوروطورکن صونوب ایریشه
کلوا واشربوا هنیئا بما اسلفتم فی الایام الخالیة
یعنی اجماعک رضوانلری وخذمتکارلری دیرلرکه ای مؤمنلر ییک بو
اجماقی یمشلرندن و ایچک اول ارمقلردن سکسون سزه وقتنغلق
اولسون شویلکم هرکز بو طعاملردن وبو صولردن علت ورنج حاصل اولمز
وصوکنده بول وغایط اتمک یوق وحساب دخی یوق نقدر یرسکوز و
دخی اللهدن عزی سزه منت یوق ونه ایدرسکوز کناه دخی اولمز ودخی ابدیله
سزه بو مرتبهلر اندن اوترودرکم اول ایام دنیاده صالح عمللر اشلدلر وسزدن
اوکدن کوندردکلز او رجلر طوتوب تنلرکوز ارقلندکوز وصوسزلقلرله
جکرلرکوز یقدکوز دیک امدی سزه انک عوضدر ابدا تنعم ایدک بونک
صوکی ودوکنمسی یوق بوندن صکره حق تعالی اصحاب شمالدن خبرویرب
بیوردی **واما من اوتی کتابه بشماله فیقول یا لیتنی لم اوت
کتابیه ٭ ولم ادر ما حسابیه** یعنی شول کمسلرک برانلری
صول الینه ویرله ایده که ای کاشکه بو برات بنم الیمه ویرلمیدی
واولمدن صکره کروقوپمیدم وبو حسابلری بولمیایدم وبو حاله اوغر

غلکوز

یدم مبا

یا لیتها کانت القاضیة ٭ ما اغنی عنی مالیه ٭ هلک عنی سلطانیه
یعنی ای کاشکه اول اولم بکا واقع اولیدی ایرق کرو قوپمیایدم واول اسرافیل
اوروکی صوربعثه سبب اولمیه اولومه سبب اولیدی بن بو محنته بوشدته
صنشمیبدم اول دنیاده دیرب دیوشردکم مالم کوررتکه بو کون بکا منفعتی
یوق وبنی عذابدن قورترمز واول دنیاده قالدغم حکملر خلق اوزره سلطان
اولوب غرتله دیرلدکم ضایع اولدی بو کون اوش حقیر وذلیل اولدم پس حق
تعالی بیوردیکم **خذوه فغلوه ٭ ثم الجحیم صلوه ٭ ثم فی سلسلة ذرعها
سبعون ذراعا فاسلکوه** یعنی بو ظالمی طوتوک دمرلک بوینی و الی
دخی بوینیله دمرلک ودخی اول جحیم درلونه براغک دخی دنجیرله
اوزنی انک یتمش ارشدر فرشته ارشیله بو قروا وجونی اغزندن
صوقک اشغه اوجنی دخی دبرندن چقرک ارتن اوجلرن بوینه صاره
قوک واول شیطانکم اکا اغوا ویروب ازدردی انی دخی اول زنجیریله ذرک
عذابده مشترک اولا حدیثده ایله روایت اولندیکم اکر زنجیرک بر حلقه سن
نرازونک برکفه سنه قوسلر ودخی دنیا برد للکدن قیامته دکین نقدر
دمور یرد لدیسه برکفه سنه قوسلر اول بر حلقه انلردن اغر کلیدی ویر
حدیثده دخی کلیدر رکم اکر اول زنجیرک بر حلقه سن قاف طاغی اوزره قوسلر
استسیدن اولطاغی ثرابه دکین ارردیدی بو ایت وبو حدیث اکاد لالت
ایدرکم طامو اهلنک جسمی یوقلق عظیم اولور بو قدر زنجیره کونرمکه طاقت
کتورر پس حق تعالی اصحاب شماله بو عذاب و بو محنت اولدوغنه سبب ندر
انی بیان ایدوب بیوردیکه **انه کان لا یؤمن بالله العظیم ٭ ولا
یحض علی طعام المسکین** یعنی بو عذابلر اندن اوترودرکم اول
دنیاده اولوا للهه ایمان کتوروب انک برلکن تصدیق اتمدی ودرویشلر
طعام لندرمدی ومسکینه دخی قیند رمدی که طعام لندره لر **فلیس له الیوم
ها هنا حمیم ٭ ولا طعام الا من غسلین ٭ لا یاکله الا
الخاطئون ٭** بو کون بونک بر شفقتلو اوزی کوینر دوستی یوق که

شفاعت ایدیب قورتره ودخی اول عذاب جحیمدن اکا ییجك طعام یوقدر الا
غسلین وارد اول طامو اهلنك كوده لرندن صربه اقن صارو صولردر اول
دخی اوددن بتر كو بیذر بجیدر یعنی الا الغسلین خطا ادجیلر كه حق یولندن
كمراه اولوب ضلالتده بولنه وار ایدیلر ودخی حق تعالی بر كلامه دخی شروع
ایدوبن رسولنی اول كافرلردن دوكی سوزدن تنزیه اتمك ایچون بیوردی
فلا اقسم بما تبصرون ۰ وما لا تبصرون ۰ انه لقول رسول كریم
یعنی حق تعالی ایدر بن قسم ایدرم شول نسنه لره كم سز انی كورورسز كوكلر عالمنده
عرش و كرسی وفرشته لر كبی ولوح وقلم كبی ودخی شول كنده كوزده كوردكلكز
بدنلركوز واعضالركوز كبی و كورمدكلكز جانلركوز وكوكلركوز كبی ونفسلكوز
كبی بو كلسیله تحقیق انداچكه اول قرآن اول جبرائیل كریمك دلندن اوقنمش
سوزدر واول رسولكم محمددر اول دخی الله تعالی قتندن عزیز وكرامتلو قولدر
انك دلندن رسالت برله سزه اوزركوزه اوقنور اول شاعر خبری كلدر
كه دیولر **وما هو بقول شاعر قلیلا ما تؤمنون** یعنی بو
قرآن شاعر كلامی دكلدر وانی اوقیان رسول دخی شاعر دكل نتكم اول ملعون
ابوجهل دیر محمد شاعر ومجنوندر لیكن سز ایمان كتورمزسز اكا اعتقاد
اتمزسز **ولا بقول كاهن قلیلا ما تذكرون** دخی بوقرآن
كاهنلر ویلان بجیلر سوزی دكل لیكن سز انو كله اوكتلمزسز **تنزیل**
من رب العالمین بلكه بو قرآن اندرلمشدر اول جمیع عالملرك
ربندن كه قادر مطلقدر **ولو تقول علینا بعض الاقاویل لاخذنا**
منه بالیمین ۰ ثم لقطعنا منه الوتین یعنی اول كافرلر دیردیكه
اول محمد اوقودیغی قرآنی كندودن دوزر حق تعالی ایدر اگر اول محمد
بز وحی اتدكمز قرآن اوزرینه كندودن برحرف ارتوریدی یه خود نقص
ایدیدی عزتم حقیچون بز انی الن طوتوب قوتله اكا عقاب ایدیدك
وبوینی طمرلرن كسوب هلاك ایدیدك نقدر بزم قتمزده خلقك
افضلی واكرمی دخی اولدیسه بوكلام اكا اشارتدر قلوركم الله تعالی هیچ

بركیسه

بركمسیه میل ومحابا قلمز اكا عاصی اولنلره ودخی تهدیددر رسولدن غیرلره تاكه
حق تعالی كلامندن برنسنه تغییر اتمیلر ودخی بیوردیكم **فما منكم من**
احد عنه حاجزین یعنی هیچ بركمسنك سزدن قدرتی یتمز كه اكا عذاب
اتمكدن بزی منع ایلیه ومانع اوله **وانه لتذكرة للمتقین** یعنی
بو درستی اول قرآن وعظ ونصیحتدر شولره كم شركدن ونفاقدن وفواحشدن
صقنه ودخی حمتدر مطیعلره كم معاصیدن صقنه **وانا لنعلم ان منكم**
مكذبین بو درستی بز تحقیق بلورز ای مؤمنلر كه سزدن چوقلر واول
قرآنی ومحمدی یلانلیوجسر یعنی منافقلر **وانه لحسرة على الكافرین**
یعنی اشبو قرآن حسرت وندامتدر كافرلر اوزرینه قیامت كوننده كه اكا ایمان
كتورمیكی دنیاده ترك اتدلر شول وقتكه توحید اهلنك اجماق اچنده منزللرن
كوره لر دخی حسرت بیلركه قرآنه اعتقاد ایدوب رسولی كرچك لمدك دیوب حسرتلر بیلر
وانه لحق الیقین یعنی بو حسرت وندامت یارن كافرلره اولمی لغی حقدر
بونده كمان یوقدر بوندن صكره حق تعالی رسولنه بیوردی **فسبح باسم**
ربك العظیم یعنی یا محمد اولوربك اتی دله كتورمكله
انی ذكر ایله انك شانته لایق اولمین نسنه لردن انی تنزیه ابت واشوكی
اكا تفویض ایله كه جمیع حالده هرایشوكه ناصر ومعین اولدر

سورة المعارج مكیة وهی اربعون واربع آیات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

سأل سائل بعذاب واقع للكافرین بو ایتك سبب نزولی بودركم عثمان
بن مظعون مكه مسجدنده اوتوردی صحابه دن برجماعتله ونضر بن حارث
ملعون دخی بیلدی قرآنی مسخره یه طوتوردی عثمان اكا دیدیكه یا نضر قورق اللهدن
بونك كبی هزره سویلمه كه محمد نه كه سویلسه حق سویلر اول ملعون دخی دیدیكه
بن دخی نه سویلرسم حق سویلرم عثمان دیدیكه محمد ایدركه لا اله الا الله
نضر ایدر بن انی دخی ایدورم لا اله الا لیكن ایدورم فرشته لر انك قزلریدر
بوندن صكره دونوب اول ملعون دیدیكه الهی اگر بو محمدك دوكی حقیسه

وطغرو بيسه بنم اوزرمه كوكدن طاش بر يا درلو دخی عذاب كوندر ديسه الله تعالی
جبرائيله بو آيتی كوندردی كه يا محمد اول دعا قلوبن عذاب دليجی حقيقت
بلسونكه اول عذاب شكسز واقع اولجقدر آخرتده كافرلر ايچون **لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ**
مِنَ اللّٰهِ ذِی الْمَعَارِجِ يعنی اول عذاب كافرلره واقع اولور هيچ برنسنه انی
دفع ايدمز اول الله يوجه كوكلر اصيدر اولو درجات صاحبيدر **تَعْرُجُ**
الْمَلٰئِكَةُ وَالرُّوحُ اِلَيْهِ فِی يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ
اَلْفَ سَنَةٍ يعنی فرشتهلر دخی جبرائيل انلر چقرلر انك امری نازل اولدوغی
يره شول كونده كم انك مقداری اللی بيك ييل قدردر فی الجمله ديمك اولوركم
الله تعالیدن كافرلره قيامت كونندن انك مقداری اللی بيك ييل قدردر بو دنيا ييلی
صاغشنجه ودخی حق تعالی رسولنه بيوردی **فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا** يعنی اول
نضر ملعون ايوبن عذاب ديلدوكی رسولی استهزا ايله اولوب دخی ايتدوكی بلا تلمق
اوزره ايدی رسولك كوكلی اكا طارلغنشدی اندن اونی بيوردی كه يا محمد طارلغنه
صبر ايله شويلكم صبر جميل اولا يعنی كی كلو صبر ايله كه اندن جزع اولميا ساكت
اولكوزلروكی شاد طوت كوره سنكه انلرك عاقبتلری نه اولور **اِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ**
بَعِيدًا ۝ وَنَرٰيهُ قَرِيبًا يعنی بو كافرلر اول كوكلری قاتی لغندن اول قيامت
اولمقلغی او لمقلغن بعيد كورر بو قدر اولجق دكلدر ديرلر بو كزا اول كونك
صفاتندن خبر ويرب بيوردی كه **يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ وَتَكُونُ**
الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ وَلَا يَسْئَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا يعنی قيامت كونی شول
كوندركه كوكلر اول كونده شول اريمش كموش كبی وبقر كبی پاره پاره اولوب
دوكله وطاغلر دخی شول درلو بنمش يوكه دونه يعنی توز كبی كوكه كوتروله
دخی شول حلاج يايندن اتلجق درلو بنكله يوكالربجه كورنورسه بو طاغلر
دخی كمی قزل كمی اق كمی صارو كمی قره كورنه هيچ برقوم دوستلرن اول كونده بريرينی
صورميه كم حالك نه در زيرا هركشی كندو شغلی تشويشنده اولا غيره مجال اولميا
يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِی مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ۝ وَ
صَاحِبَتِهِ وَاَخِيهِ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِی تُؤْوِيهِ يعنی حق تعالی بيوردی كه

يبصرونهم

يُبَصَّرُونَهُمْ اول كونده قوم وقبيله بربرين كوره لر اما هربری كندو نفسنه
مشغول اولدوغندن بربرين كوردلر اما هربری كندو نفسنه مشغول اولوب
صورمزلر والا كورممكدن دكل زيرا قيامت كوننده هيچ برمخلوق يوقدر الا كندو
صاحبی كوزنك قرشوسنده اولور كرك آدمی اولسون كرك جنی حتی هركشی انه اتاسين
وقرداشن وآشنين اوغلنجغن كورربلور ليكن قيامت قورقوسندن صورشمز
زيرا اول كونده بجه مجرملر انی تمنی ايدرلركه ای كاشكه بندن بو كونك عذابندن قورتلما غنجون
فدا قبول ايدرلر ايدی اوغلنجغلرمی صتايدم دخی قومدن قبيلهدن بكا نسبتی
اولنلردن كم وارسه ويريوزنك كلی شی وارسه بنم اولسه ويرايدم قبول
ايدرلردی بو نفسمی قورتريدم حق تعالی خبر ويردی **وَمَنْ فِی الْاَرْضِ جَمِيعًا**
ثُمَّ يُنْجِيهِ ۝ كَلَّا اِنَّهَا لَظٰى ۝ نَزَّاعَةً لِلشَّوٰى ۝ تَدْعُوا مَنْ اَدْبَرَ وَتَوَلّٰى
وَجَمَعَ فَاَوْعٰى ۝ يعنی حق تعالی بيوردركم حقا كه انلرك ارزولری بونه كلجك
دكل انلر قورتلجق دكل بدرسنی اول اودكم اكا لظی ديرلر اويرا ووديهم باشك
درسنی باشدن واعضالری كوودن قوپرب ايرتليجی در ودخی اول لظی كندويه
دعوت ايدب قغرر شول كمسهلريكم توحيدن وايماندن اعراض ايلدی ندا ايدب
چاغرركه يا كافر يا منافق بندن يكا كل كلسنك قرار طوتجق يرك بندر
دخی شول كمسيه قغرركه دنياده مال جمع ايليوب حق تعالی يولنه ويرمدی
منع ايلدی ودخی بيوردی كه **اِنَّ الْاِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۝ اِذَا مَسَّهُ**
الشَّرُّ جَزُوعًا ۝ وَاِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا يعنی بو آدم اوغلنی صبرسز
بخيل يرادلدی قچن يرويشلك واقع اولسه صبرسزلق ايدب طارلغنور
قچن يا بلق واقع اولسه حق تعالی فرض قلدوغی حقلری منع ايدب ويرمز
اِلَّا الْمُصَلِّينَ ۝ الَّذِينَ هُمْ عَلٰى صَلٰوتِهِمْ دَائِمُونَ يعنی شولر صبرسز
وبخيل اولمزلركم انلر مؤمنلردر ونماز قيلجيلردر حقدن حق تعالينك اداء ايدرلر
دخی نمازلری اوزره دايم اولوب صقنلرلر **وَالَّذِينَ فِی اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ**
مَعْلُومٌ ودخی انلردركم كندولرك مالارنده معلوم صاغشلو حق وار
زكوة وصدقه كبی آخرت ازوغی ادنمشلردر هركون ويررلر

لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ برشول دلنجی ایچون کە قپولرە کلورلر دلرلر و بر دخی
شول محروملر ایچون بعضلر دیمشلرکم محروم اولوردیکم احتیاجلرن کمسیه
بلدرمزلر دلمزلر و کمسه انلرک درویش ایدوکن دخی بلمزکم نسنه ویرەلر
و بو بخللر دیرلرکم محروم اولدر ویشدرکم اشرا شلیه اشی الرو کلیه پیغمبردن
بزه خبر ایرشدیکه صوردلر محروم کمدر اولدیکە تنی باغجسی اولا یمشی بتمیه
ماکینی ترلسی اولا حاصل ویرمیه وقیونی صغری اولا سود ویرمیه ودخی بیوردیکم
وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ • وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ
مُشْفِقُونَ • ودخی مؤمنلر انلردرکم مولی لرنک عذابندن قورقرلر امین اولمزلر قالمش
اِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ یعنی تحقیق اولرتبلرنک عذابی امین
اولجق نسنه دکل خصوصا شولرکم طاعتده قصورلری دخی واردر و
معاصیده حتی کجرلر بودستی شولرکم قیامته اعتقاد یقینی اولا کجماک
اولیا وکندولرده فسق وفساد اولمدوغن بللر لایقدرا کاکم اول عذابدن
امین اولیا وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ودخی انلرکم فرجلرنی
حق تعالی حرام قلدوغی نسنەلردن صقنلکر وطونلری بغیبن کمسه اوزرنه
شیشمیلر اِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ
غَيْرُ مَلُومِينَ الا بندلرنی کندو نکاحله حلالری اوزرنه شیشلر یاخود
کندولرک ملکندن اولان جاریەلرنه شیشلر انلره ما لله مالک اولدلرینه
میراثله یا هبەیلە یا وصیتله اکر بوجاریلری بوندخی اولورسەیە دخی
زیاده اولورسه اولا روکله مصاحبت قلمقدن بولر ملامت اولمزلر بر
کشینک دردنت نکاحلو عورتی اولسه و یوز دخی جاریەسی اولسه دلسه کە بر جاریه
دخی صتون الایه اوج عورتی اولا بردخی المق استیه کمکه انی ملامت
ایدیب کریه کورسه وعیب اتسه کافر اولور حق تعالی حلال قلدوغنی
خوش کورمدوکیچون اما اکر علامت اتدن اوترو اولورسه بودکلو حلاللنک و
جاریەلرنک حقوقلرن برنه کتورمز ونفقەلرن وکسوەلرن برلو بوینجه
دوزمزلرودخی الوب کندوبە مظلمه اد تورمق بنه کرکدر دیه بووجهله ده کافر اولمز

اما

اما غیبت اتمش اولور اکر اردنن سویلرسه واکر یوزنه سویلرسه نصیحت اولور
ضرد اولمز اکر اول کشیه خوش دخی کلمزسه امدی بو کلام جاریلر حقنده در
ملکی اولجق حلال اولا نقدر چوق دخی اولورسه اما اوکله لواطه قلمق حرامدر
زیرا اول ملکندن اولمق اصل حرامی مباح قلمز خمر اچمک کبی یا خنزیر اتن یمک
کبی ایمان اهلنە نە بیعی صحیحدر نه بیوب اچمسی زیرا رسول الله علیه السلام
بیوردی اِنَّ اخوف ما اخاف علی امتی عمل قوم لوط یعنی بنم قتی قورقدوغم
امتم اوزرنه لوط قومی عملیدر وبر روایتده دخی بیوردی لا ینظر الله
الی رجل اتی رجلا او امرأة فی دبرها یعنی الله تعالی رحمت اتمز شول کمسیه
کە براوکله یا بردشیه دبرندن جماع ایلیه اکر کندو حلالی ایسه دخی
ودخی علی رضی بیوردی قحبه براوکلک براوکله قضای شهوت اتسه
یارن قیامت کوننده انی غایت بویوجه اصا قوبرلر طامو اهلی کلی بلکرکه
بو لوطی عملن اشلمشدر بولر شویله حشر اولا لرکم برنک ذکری برنک
دبرنده اولا شول ایت چاتشدوکی جمیع محشر اچنده بو حالله رسوای اولا
وخمر ایچن اسرک قوبه قدحی النده وادم اولدرن بالن بچاق النده کندویه
اوروب اولدرده کم کیرو دیرله تا فصل قضا تمام اولنجه کبیروقالن معصیت اشلرنی
دخی بوندن قیاس ایت بوندن سویلیجک کلام چوقدی لیکن بو تنبیهات اوزره
اقتصار اتدک عاقل اولنلره بو قدر سوز کفایت ایدر ودخی حق تعالی
بیوردیکە فَمَنِ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ •
هرکم بو ذکر اولنان حلالردن اتمیوب اوتە حرامه چوب انی طلب ایدرسه
اول ظالملردن اولورکه حرامی حلال اوزره اختیار قلور وَالَّذِينَ هُمْ
لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ یعنی مؤمنلر دخی انلردرکم امانت
صقلیجی اولرصاحبنە کرو اکسکسوز کورلر وعهدلرن رعایت
ایدرلر وشول امانتلر وعهدلرکم کندولرله الله تعالی ارسنده در نذرلر
وکفارتلر وفرض اولنان عبادتلر کبی کە کمی اشلمکله ادا اولنور کمی ترک
ایدب بغلمغله ادا اولنور غیبت ویلان کبی ودخی زنا وریا اتمک کبی

ودخی بولرم بکزرنه وارسه کبا برکناهلردن ودخی اول امانتلر وعهدلرکه سنوکله
بوخلق اراسنده دراندخی رعایت ایدن لربونلرن مخالفت قلمق منافقلق صفتدر
نتکم رسول حضرتی بیوردیکه انه المنافق ثلثة وان صام وصلی وزعم انه مسلم
منافقلك علامتی اوچدر اکر اوروج طوتب نماز دخی قلورسه وکندوسنی مسلمان دخی
صانورسه اول خالص منافقدر چون بواوچ صفت اولا بری اولکم سویلیسه
یلان سویلیه بری اولکم وعده قلسه کمسیله مخالفت قلوب یرینه کتورمیه
بری دخی اینکم دیوب امانت قوتلسه اکا خیانت ایلیه کرک اول امانت
مال ایله اولسون کرک سرلر سوزده اولسون کرک بوکشتلک اوننه اولسون
باقی تکه بولرم بکزر ... رودخی بیوردیکم والذین هم بشهاداتهم
قائمون ودخی مؤمنلر انلردرکم اشتدکلری طانقلقلری صاقلیلر
اکر ... قولرسه یره قوبه تاکه حاجت اولوب تغیر قلدی وقتن
کرکلمدن ... کم حاکم قتنده طانقلق ویره لرشول وجه اوزره کم کوردلر
به اشتدلر انلک اوزرنه زیاده ونقصان ایتمیلر ودخی تاکیدا ایچون
کیرو بیوردی والذین هم علی صلوتهم یحافظون ودخی مؤمنلر
اولردرکم نمازلرنک اداسنه وقتیله ملازم اولدلر اشغال دنیایه مشغول
اولوب انی وقتندن فوت ایتمیلر ورکوعنه وسجودنه وقیامنه وقراءتنه
وجمیع ارکانلرنه خلل ونقصان ایرکورمیلر وحفظ ایدب صقلمق معنسی
بودرکه نماز ... اول التی شرطکه وارد ربدنن ارتمق وطونن ارتمق وستر
عورت اتمك وقبلیه یونلمك ونیت اتمك وتکبیر اتمك بولری اوکات
صقلیه اوتکلدنده دایمون ذکراتدی بوصکرغی ایتدی حافظون دروکی
بو معنیلره دلالت ایدرکم ذکرایلدك بوندن صکره بیوردیکم اولئك
فی جنات مکرمون یعنی اولرکم اشبو ذکراولنان صفتلرله
موصوف اولسلر کامل مؤمن اولب جنت ایچنده ثوابلر وهدیلرله اکرام
اولنور وفرشتلر دایم اتلره زیارته کلوب سلام ایدرلر حق تعالیدن ارمغانلر
کتورهلر وبوندن صکره کرو بیوردی فمال الذین کفروا قبلك

مهطعین

مهطعین عن الیمین وعن الشمال عزین یعنی یا محمد نه اولدی بوکافرلرکم
یوکلدی سندن یکا طوتوب الکی کوزلریله سکا چوروبترلربولك کلوب یکی صاغکدن
کی صولکدن حلقه حلقه اولوب اوتورولر انلر اوتروکل کم سنوکله موانست و
مصاحبت قلوب علمکدن وعظکله منفعت طوتلریکه سنك عیبلرك تفحص ایدب
جقوب ظهوره کتوریچون ایطمع کل امرئ منهم ان یدخل جنة نعیم
یعنی اول ... دیرلرکم محمدك اصحابی جنته کیرولرسه بزانلردن
اوك کیررز انلر احاق نعتلری ایدلرن قطع اتکچون بوایتی انددب بیوردیکه
اومرهوبرکشی بولوردن کراجاعه کیروب نعتلرله تنعم ایده لر کلا مرتدع
اولسونلر بوسوزلرندنکه بوامولری اولاجق دکل ماداکه اول کفراوزره
اولالر انا خلقناهم مما یعلمون یعنی تحقیق بز اولری برندق
شول نطفه دن وعلقه دن بلورلر جمیع ادم اوغلانی انلردن یرتدق وبز ایله
حکم ایلدك که بوادم اوغلانلرندن هیچ برکمسنه اول جنته کیرمیه الا اولرکم
ایمان کتوروب عمل صالح اشلیلر بولرده نه ایمان وارونه عمل صالح نیله اومرلرکم
اول جنته کیره لر پس حق تعالی بوکافرلرنه محکم قلوب قسم ایلدی که بیوردی
فلا اقسم برب المشارق والمغارب انا لقادرون علی ان نبدل
خیرا منهم وما نحن بمسبوقین یعنی الله تعالی بیوردی کم بن قسم
ایدرین شول مشارقلر ربنی حقی که کون انلردن طوغر ومغاربلر ربنی حقی که
کون طولنور ومشارقلر بوجمعله کتوردی اول اعتبار اوزرنه که هرکون بر
مشرق که وادکون انلردن طوغر یوز سکسن مشرق قنشك وار ومغارب دخی
بوتخلین فی الجمله حق تعالی بیوردی که بنم کمال قدرتم حقی که کنش بریله مشرقلره
سیر اندورن الکا دخی قادرم که بولر بزکلی هلاك ایدن وزیرینه برخلق دخی
یردن واولرن بولوردن خیرلو اولا بنم قدرتمزدن عاجز دکل کم یرتنه
قوتمزیتمیه فذرهم یخوضوا ویلعبوا حتی یلاقوا یومهم الذی
یوعدون یعنی یا محمد قوبولری نه لرلرسه سویلیلر ونه دلرلرسه
اشلیلر واول باطله طالب عملرین دنیا لهوی ایچنده چودیه لر بنم طاقتمزدن

مرتدع

وايمانه كلمكدن يوز دوندرم لرنا كوزلريله مشاهد ايدب كوربجه اول كونلري كه انلره كجي
وعد اولنمشدر بس اول كوني بيان ايدب بيوردي يكه يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ
سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَى نُصُبٍ يُوفِضُونَ يعني اول كونده او لكم برا لتندن
اسرافيل صوري اوازن ايشدب باش قالدروب طورو كالر محشر يرينه سرعت
ايدب دورشلر ويلشلر شول ضنغون جري كبي علم سنجاق دبنه سكردشلر
رئيسلري قتنه شول بوتر طيجلر كبي بوتلرندن يكا سكردلر خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ
تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ يعني بوحالتده
كم كوزلري لق قورقجي اولا تابر قبتقلري برقبق اوزدنه بوحليه قورقودن
وخورلق وبوزقرلغي اولري بوريشر اولا اول كوندرا ولكم دنياده انلره وعده اولوب [illegible]

سورة نوح عليه السلام مكية وهي عشرون وتسع ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ تحقيق بز نوح بن لمكي رسول قلوبن قومنه
كوندردك كه سرهاين دلبجه انك ادي ساكن دمك اولور بيوردق اكاكم أَنْ
أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ يعني قومه قورقوت
اخرت عذابيله ودخي اوكوت وير دعوت ايله كفردن ايمانه دونلر وضلالتدن
هدايته دونلر اندن اوكدنه كه عذاب اليم نازل اولا ايله عذاب كه قتي اججي
ودرتلو اولا كم اول نوح طوفانيدر وغرقا اولمقدر ودخي بيوردي يكه قَالَ يَا قَوْمِ
إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ يعني اول نوح نبوم امرهني ابرشدد مكجوت
كلدي اول قومه ديكم اي بنم قوم وقبيلم سزه بن اوكوتجي وقورقودجي كلدم
اشكاره يرد للهكم اول دلي سزه بلورسز اول قوم ددلرنه اوكوت ويرهسن ايت
اشده لوم حق تعالى خبرو بر ديكم أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ
يعني نوح م ددكم اني اوكوت ويردم كه اللهي برليا سز بوتي قويوب اكا
عبادت ايدسز واندن قورقوب بغلناسز معصيتلردن وبن نه ديرسم بكا
مطيع اولاسز يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ
إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

يعني

يعني نوح م ديكه قلدغكز كناهدن شركدن سزه امان ويره غافيتله اكر بنم بوير
طوترسكوز حق تعالى كناهلركوزي يرلغه كم قلدغكوز كناهدن اول عمر كوز
اخرنه دكين وعد اولمشدر يدرسني الله تعاليك جونكه عقوبتي وعداي كله
هيج بركمسنك طاقتي يتمزكه اني منع ايدب تاخير ايده اكر منفعت ايدر عقلكز
وبلكوز وارسه جونكه نوح بو رسالتي دكوردي انلر مطيع اولمدلر اما اكردي نوره
كم تنه ددي اول نوح قومه كم سزي تاخير ايليه خبر ويردي طوردكن كم اجل كلسه تاخير
اولنمز بويله اولجق حكم تناقض اولور بز ايدر زمثلا حق تعالى حكم ايلمشدي
نوح قومنه اكر ايمانه كالرعمرلري بيك بيل اولسه كركدي والا كفر اوزره باقي
قالورلرسه طقوز يوز بيل تمام اولجق اولري هلاك ايليه پس نوح پيغمبره
اول وجهله معلوم اولمشدي انوكچون ديكه ايمان كتورك تا اجلكوز تاخير
اولنه مستمايه دكن كه تاخير اولندي اما قجن اول اجل اطول كلسه بر نفس
دخي تاخير اولنمز پس نوح طقوز يوز اللي بيل اول قومي دعوت ايدوب
اوكوتلدي اول قومدن ارتورمدي كندويه الا ايلاتلق وسوكلمك ودوكلمك
ارتوردي كوريكه هيچ بولوردن صلاح كلمز بوكز حق تعالى به توجه قلدي نتكم
بيوردي قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا فَلَمْ يَزِدْهُمْ
دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا يعني نوح ديكه يارب بن قومي على الدوام كجه كوندز
كزلو اشكاره توحيده دعوت ايلدم بن دعوت قلدغمجه بولرك دخي
ايماندن ايراقلغي وقجنقلغي ارتر ودخي بيوردي يكه وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ
لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا
وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا يعني يدرسني بن هريادكه بولري دعوت
قلدم كه سني بر بيلوب شركدن بري اولالرتا سن بولري يرلغيا سن بولر بر مقلر
قولقلرنه صوقرلرتا كه بنم كلاممي اشتميلر واكرقتر قندا قلورسم اتكلرن
باشلرنه بوررلرتا كه دعوتمي اشتميلر اول كفرلري اوزره طوردلر اولغز تكلرن
كيروبرا غوب ايمانه كلمكدن تكبرلك ايدرلر ودخي بيوردي يكه ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ
جِهَارًا ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا

يعنی نوح دیدیکه بن بونلری دعوت قلدم ایمانه آشکاره هم گزلو یعنی اولا امر معروف ونهی منکر
طریقی اوزره بو مشقلغله وهم سترله دعوت قلدی کورهدی اولمز بو کز آشکاره جدله تقوتله
دعوت قلدی کورهدی اولدخی اولمز بو کز جدن دخی اثر تورهدی دخی هم گزلو هم آشکاره
دعوت قلدی نتکه بیان ایلدك دخی بیورهدیکه **فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ اِنَّهُ كَانَ
غَفَّارًا** یعنی بو درستی نوح قومی نوحی یلاننلدلر حدن کچدلر بوبجه دعوت اولدقدن
صکره حق تعالی انلردن یغموری طوتدی وعورتلرینی عقیم قلدی قرق ییل نسللری کسلدی
مالدری هلاك اولدی وباغلری بوستانلری قورهدی وصولری صوغلدی نوح انلره
دیدیکه یا قوم اول کفرکوزدن وشرککزدن توبه ایدك ذونکه اول غفاردر توبه
ایدنلری یرلغر **يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ
بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ . وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ اَنْهَارًا**
یعنی شرککزدن توبه ایدك حق تعالی توبکوزی قبول ایدوب کوکدن یغمور ویره
وهم سزه مدد ایدب مالکوز واوغلکوز وقزکوز کیرو ویرب دخی باغلرکوز و
بوستانلرکوز تازه لندره واز معقلرکوز آقده نعمتلرن سزه بول ایدی ویره
بو سوزی دخی قبول اتمدلر بوکز باشلدی حق تعالی نك عجایب قدرتلرندن
دکنذولرده واردر انو کله تذکره ایدب اوکوتلدی نتکم حق تعالی خبر ویردی
مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلّٰهِ وَقَارًا . وَقَدْ خَلَقَكُمْ اَطْوَارًا .
یعنی نوح دیدیکه نولدی سزه که اول الهك عظمتن بلمزسز حال یوده اول سزی
یرتدی حالدن حاله کتورهدی بر نطفه یکن قانه دوندرهدی وقاندن اتز بر پاره
اته دوندرهدی وسکوکلر وسکرلر وطمرلر واعضالر یرادب صورتنه کتوروب
جان ویرب دنیایه کتورهدی اشبونك کبی قد وقامت ویردی بجون انی قیوب ایروغه   وسکوکلر
طپرسز بو کوکلری یرلر عجایبندن خبر ویردی تنبیه ایدب نتکم حق تعالی بیورهدی
**اَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ طِبَاقًا وَجَعَلَ الْقَمَرَ
فِيهِنَّ نُورًا . وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا** یعنی نظر اتمزمسز اشبو کوکلره کم
عبرت الاسز الله تعالی نجه یرتدی کوکلری طبقه طبقه بری بری اوزره هر کوکك
قالکلغی بش یوز ییللق یولدر وارالغی دخی بش یوز ییللق یولدر ودخی ایی بو کوکلر

اچند

اچند نور قلدی جمیع کوکلن ایدنلق ویره یر اهلنه شعله ویرر وکونشی دخی چراق قلدی که
کوندزی انو کله روشن قلدی تاکه هر مصالحکوز یرینه کتورمکه آسان اولا ودخی المدن و
کیرو قومقدن خبر ویردی نتکم حق تعالی بیوردکم **وَاللّٰهُ اَنْبَتَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ
نَبَاتًا . ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ اِخْرَاجًا** یعنی حق تعالی سزك
آتکوز آدمی بو طپراقدن یرتدی سزیده اندن یرتدی عاقبت سزی اولدرب اول طپراق
ایچنه قرشدرسر اندن صکره کیرو چیقره سز شویله طوپراقدن چیقرمق آکا آساندر کم
هیچ بر یکوز اول طوپراقده قالجق دکلدر ودخی حق تعالی بیوردی **وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ
الْاَرْضَ بِسَاطًا . لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا** یعنی اول نوح قومنه دیدیکم
کورمزمسز الله تعالی بو یری سزه نجه دوشیو ویردی تاکه انك اوستنده اوتوراسز و
اکنلر اکرسز واول طاغلر دره لر ایچنده یوریه سز قنده حاجتکوز اولورسه واره سز
پس اول پادشاه سزه بونك کبی انعاملر قله سز انی قیوب براصی سز ویرزیا نسنه
نسنیه طپمق روا دکلدر انی برلکوب کا مطیع اولك اندن اوکدن که سزه عذاب کله
نوحك بولر نقدرکه وعظن وکلامن اشتدلر دخی بتر عنادلری ارتوب نوحه سوکوب
انجتدلرکو ردیکه نوح بولردن هیچ بری ایمانه رغبت اتمز بوکز حقه توجه ایدب
عرض حال قلدیکه حق تعالی بیورهدی **قَالَ نُوحٌ رَبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا
مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ اِلَّا خَسَارًا . وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا**
یعنی نوح دیدیکه یارب تحقیق بو قومم بکا عاصی اولوب مطیع اولمدلر برکمسیه مطیع
اولدلرکه انلرك مالی واولادی آکا آرتورمدی الا زیانکارلق آرتوردی یعنی
اول رئیسلری ومقتدالری بولره دین اچنده حیله اوکوردلر وفتنه ویبرلرکه
نوحه وکلر سوکلر واولری منع ایدرلر انك سوزن ایشدب ایمانه کلمکدن
نتکم حق تعالی خبر ویردی **وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ اٰلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ
وَدًّا . وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا . وَقَدْ اَضَلُّوا كَثِيرًا
وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ اِلَّا ضَلَالًا** یعنی اول رئیسلری وشریفلری کیرو قالن
اشغه قومه ددلرکم سز بو نوحك سوزن ایشدب بو الهلریکوز عبادتن
ترك اتمك ودخی الکوز چکمك عبادتندن اول بوتلریکوزکه وارهدر سواعدر

ودخی یغوث ویعوق ونسر بو دایم بو بش صنمکوزه عبادت ایلك بولری
ترك ایلمك نوح ایدر الهی بونلر سبب اولوربچه قومی ضلالته یرقدیلر سن دخی
اول بوته طپان مشرکلرك زیاده قیلمه خساردن عذابدن ارتوق کم بولر ظالملردر
ودخی حق تعالی خبر ویردی مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا
فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا یعنی بو نوح قومی
اول سیئاتلری وخطالری سببیله دنیاده صویه غرق اولدیلر وقیامتده
اوده کیرویسی عذابه غرق اولیسرلر اول نوح قومی صوعذابنه واقع اولوب هلاك
اولدیلر نه اول طپدقلری صنملردن ونه اول دیشلردن بر بردم ادجی بولمدیلر
اولری عذابدن قورترجق دکالدرچونکه کوردی نوح بولر ایمانه کلمزلر حق تعالی
دخی اکا وحیله بیلدردیکه شول ایمانه کلنلردن ارتوق بر کمسه دخی ایمانه
کلجك دکلدر پس نوح دخی انلرك هلاککلری ایلدی نتکم حق تعالی خبر
ویردی قَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ۝
إِنَّكَ إِنْ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا یعنی نوح دیدیکه یا رب بو کافرلردن یوزیرنده اولر اچنده
دیرتور کمسه قومه کلی هلاك ایله اگر سن بولری هلاك اتمزسك بولر سنك
اول ایمانه کلن قوللرکی ازدررلر وبولردن دخی اولاد کلمز الا فاجر
کافرکلور سنك عبادتکدن اعراض ایدب ابرو عذطیرلر بو کلام شول
رسولك دد وکی کلامکبیدرکه بیوردی الشقی شقی فی بطن امه
یعنی شقی اولدرکه انسی قرنده شقی اولدی که بولر دخی انلردندی
بوندن صکره نوح نفسیچون وانسی اتسیچون ودخی مؤمنلر ایچون
مغفرت دلیوب دعاقلدی نتکم حق تعالی بیوردی خبرویردی رَبِّ
اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ
الْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا نوح دیدیکه یا رب
بنم کناهلرمی سترایله ودخی اتم انمع کناهلریله نره عقوبت ایلمه
ودخی شولرك کناهلرن دخی بنم دیمه کیرب سفینمه بیله کردلر ودخی

جمیع مؤمن ارنلرك ومؤمنه عورتلرك بیله رحمت ایله یرلغا تاقیامته دکن بو دعا
امتیچوندر عکرمه روایت قلور ابن عباسدن اول ابن عباسك عادتی بو یدیکم
کیجه قرآن اوقردی برآیت اوزره یچسه کم اندن ارتوق صفا حاصل اولیدی یا عکرمه
دیردی یارن اشبو ایتی بکا اکدر یاردنسی انی اکا اکدردی بو ایتی اکا اکدرهده
دیدیکم یا عکرمه بدرسنی اول نوح پیغمبر کافرلر اوزره دعا قلدی هلاك کلکله و
مؤمنلره دعاقلدی مغفرتله کافرحقنده قبول اولوب هلاك اولدیلر و
مؤمنلرحقنده دخی قبول اولنوب مغفور اولدیلر انك دعاسیله رسولك
علیه السلام بعض اصحابندن ایله روایت اولندیکه دیدی مؤمنلرك
نجاتی اوچ نسنیله در بری نوحك دعاسیله در وبری دخی اسماعیل
پیغمبر دعاسیله درکم قربان وقتنده قلدی وبر دخی بزم رسولمز علیه
السلام شفاعتیله در کناهکارلر حقنده   والله اعلم

سورة الجن مكية وهي ثمان وعشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ یعنی حق تعالی بیوردیکه
ایت یا محمد خبرویر اول قومکه کم مکه کافرلریدر الله تعالی بکا وحی
ایلدی قرآنی خبرویردی بدرستی جنیلردن بر بولك نفر که طقوز شخصدی
نصیبیین اهلندن کم اولریمنندندی وجنیلرك اشرفندندی ودخی سعید
بن جبیر ایدر ابن عباسدن ایله اشتدم که رسول حضرت علیه السلام اصحابندن
برجماعتله قصد ایدب سوق عکاظیه کتدیلر اول وقت شیطانلرکوکلره
چقوب خبر اوغرلمقدن منع اولندیلر بونکله انلری اودله اتدیلر جمعنه
قومدیلر شیاطین دیدیلر کم اشبو حال اولدوغی دکلدر بر نبیدن اوترودر کم
یکی کوندرلدی سفر ایلك کورك کم بو یرمشارقده ومغاربده ظهوره کلمشدر
کم بزمنع اولندق بوجهت وشیاطین بر بوزنه طاغلوب اِستدیلر که تا نه
حدث واقع اولدی بوللرانلردن بربولوکی تهامدن یکا چقدیلر رسول
علیه السلام اصحابیله نخلده ایدی تَه نمازن قلوردی رسول حضرتنك

قرآن اوقودوغی آوازن استدلر طوروبن دکلدلر تتی تعجب ایدوب
دیدلر والله اشبو درکه بزه حایل اولدی کوکدن خبر المقدن پس ایدن کیرو
دونوب قوملرینه کلدلر اول استدکلرندن خبر ویردلر نتکم حق تعالی بیوررری
فقالوا انا سمعنا قرآنا عجبا یهدی الی الرشد فآمنا به
ولن نشرک بربنا احدا یعنی تحقیق یا قوم بز قرآن استدک
عزیز وشریف وکریم که انک مثلی عزیز بولنمز انک کبی قرآن که هدایته
دعوت ایدر وطریق صوابه یلتر که اسلام وتوحید طریقیدر ودخی کورکلو
اشلره دعوت ایدوب یرامز اشلردن نهی ایدر بز اول قرآنی تصدیق ایدوب ایمان
کتوردک بلدک کم محمد حقدر رسولدر اکا حق تعالی قرآن اندردی واعتقاد
قلدق کم خالقمز بردر وانک ملکنده شریکی یوقدر ودخی بیوردیکم
وانه تعالی جد ربنا ما اتخذ صاحبة ولا ولدا یعنی بو جلدی
بزم ربمزک عظمتی وذکری وسلطنتی فهو تصوریدن ودخی کندینه زوجه
طوتمدی وانک ملکنده سلطنتی یوجه در اندن اول اهل واولاده احتیاجی
اولا ودخی بیوردیکه وانه کان یقول سفیهنا علی الله
شططا یعنی اول بر بیلر بر برینه دیدلرکم بودر سنی اول سفیهمز ایدردیکه
ابلیسدر الله دن ارتوق الله وار دیوب بزی اکا عادت ایدردی اول
جنیلر دخی بزم عقلسزلرمز جاهللقلرندن الله اوزرینه بو سوزی دیرلردی
کذب وجور یوننده بولوکلی بلا بجیلرمش بز بلدک که الله تعالی بولر
دکلرندن عالی ومنزهدر ودخی بیوردیکه وانا ظننا ان لن تقول
الانس والجن علی الله کذبا یعنی بو جنیلر دیدلرکم بزم ظنمز بو ایدیکیم
بو آدمیلردن وجنیلردن الله اوزرینه کذب ایدوب افترا اتمزلر بو بزم
کافرلرمز وآدمیلر کافرلری که دیرلر بو بونلرمز تکذیبلودر اول الکهدن
ارتوق بزانا نورز یالن دکلدر صانوردق شمدی بزه بو قرآن نله
بیان اولندیکه انلرک سوزلری هپ کذب وافترا ایمش یوریه دکن
اول جنیلر خبر یدرکم حق تعالی خبر ویردی بوندن اشغه حق

تعالی

تعالی کلامیدرکم بیورر وانه کان رجال من الانس یعوذون برجال
من الجن فزادوهم رهقا یعنی آدمیلردن بو حالت جاهلیتده کمسلر
وارردی تحت سفرده کلوب بر دره یه وبر ایسز یره ینه قونسلر جنیلرک شرندن
صقنوب دیرلردی اعوذ بسید هذا الوادی یعنی صغنورز اشبو دره نک
جنیلرینک اولولرینه تکه بزی ابو قلرنک شرندن صقلیلر اول سوزله
انلر اولجه امان ایچنده اولورلردی بو آدمیلرک انی صغندوغی انلرک
کبرن وطغیانن ارتوردی دیرلردی بزم دخی اولولغمز اکا ایرشدیکه جن
وانس بزدن امان دلرلر ودخی بیوردیکه وانهم ظنوا کما ظننتم
ان لن یبعث الله احدا یعنی یا مکه اهلی اول جنیلر کافرلری دخی
سزک طبیدغکز کبی صانورلردیکه الله تعالی المدن صکره بر کمسه یه کیرو
قوبرجق دکلدر دیرلردی اندن ایمان کتورمزلردی نتکم سز صندیکوز
بودر سنی الله تعالی محمدی رسول کوندردی حق تعالی کیرو جنیلر کلامندن خبر
ویروب بیوردیکه وانا لمسنا السماء فوجدناها ملئت حرسا
شدیدا وشهبا یعنی اول جنیلر ایدر بودر سنی بز کوکه چقدقکم سوز
اوغرلیاوز نتکم اول چقوب اشیدب اوغرلردق بولدق اول کوکی که حارس
طوپطلو اولمش قوتلو فرشتلر دخی بلدیجی یلدزلرکه چقانمزی
انک یالکی برله اترلر ودخی خبر ویردیکم وانا کنا نقعد
منها مقاعد للسمع فمن یستمع الان یجد له شهابا رصدا
ودخی دیدلرکم بز بوندن الرو کوکه چقوب اوتورجق یرلرده اوتوروردق قولق
طوتوب دکلردک کم فرشتلر اوچوق سنلردن آرالرینه سویلشورلر
آنا شمدیکم قولق طوتب خبر المغه چقسه وز انی کوزجی ملایکه لر یلدوزکه
شهابله انی اترلر دخی یعقرلکو نیدرلر ودخی خبر ویردیکه وانا
لا ندری اشر ارید بمن فی الارض ام اراد بهم ربهم
رشدا یعنی اول جنیلر بربرینه دیرلرکه بلمزز اشبو حالکم کوکدن ظاهر
حق تعالی بویر اهلنه بونکله خیرمی دلو یوخسه شرمی دلرکه ایمان کتورمیه

اولدی

هلاك اولا و ایمان کتورن هدایت بولا یه خود حق تعالی رسول کوندرد کندن
یراهلنه عذابی دلربو لره رسول کوندریب طریق هدایت بلدریکله ودخی
بیوردی وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ
قِدَدًا یعنی اول جنیلر دیدیلر کم بزم دخی بعضمز مؤمنلردر صالحلردر
وبعضمز کافرلر فاجرلر بزم هوامز مختلفدر هر برمز بر طریقه دردر ودخی
بیوردیکه وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ
هَرَبًا ودخی اول جنیلر دیدیلر که اکر اول پادشاهمز بزه عذاب اتمك دیلسه
یعنی شکسز بلورزکه ملکندن چقمغه طاقتمز یوق که عالم ملك وعالم
ملکوت دخی انکدر ودخی بیوردیکه وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ
آمَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا یعنی اول
جنیلر دیدیلر که چون بز اول قرآنی اشتدك که هدایت بولنه دعوت
ایلر اکا تصدیق ایدب ایمان کتوردك و محمد حق رسولدر بلدك وهر کمسه کم
اول ربنه ایمان کتوردی اول هیچ قورقمسونکه عملنك ثوابی نقص اوله
یاخود اکا ظلم وحیف ولا کناه اوزره ارتق یازله یعنی بر ایرق کشی کناهیچون
اکا عذاب اوله ودخی بیوردیکم وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ
فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا
یعنی اول جنیلر دیدیلر کم بزدن کمسنه وار کم الله یه بر لکیوب انك
حکمنه منقاد اولمشلردر ودخی کمسنه وار کم طریق حقدن چمشلردر
جور ایدجلردر اول کمسنه کم اسلامه کلدی اولردر کم طریق حقی طلب
ایدب صوابه قصد اتدیلر اما اولر که حق طریقین قیوب باطله رغبت اتدیلر
اندر دکه کندولری جهنم اودنه طوترق ایندیلر اودن کبی وَأَن لَّوِ اسْتَقَامُوا
عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاءً غَدَقًا لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَن
يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا یعنی حق تعالی
بیوردیکم اکر بو اهل مکه هدایت اوزره طوغرو طورسلر بز اولری کوکدن
طتلو صولر یغدریب واولری بول نعمتلر تبوردیك معیشتلری بول اولا

یدی ودخی بز اول نعمتلر ایچنده انلری ابتلا قلدق کم اول نعمتك شکرین
یرینه کتوریب عمرلرین بزم طاعتمزه مصرف ایدرلر یوخسه کفران نعمه‌می
اولورلر اما بعضلر دیمشلر که اکر بولر کلسی کفر طریقی اوزره طغرو طوریب
ثابت اولسلر دخی بز اولری وقیله چوق یغمورلر یغدریق وبول نعمتلر
تبوردیك مالدرن طوارلرن ارتوردیق اول نعمت ایچنده انلری ابتلا
قلمایچون تا اندرانوکله فتنیه دوشلردی ایله صنالردیکه اول انلره
ویرلن خیردر بلمیلردیکه اول حال انلره مکر واستدراجدر تا از انوکله
عذابه وعقوبته دوشلر اما انلرکه حق تعالی اندردکی قرآنی ومحمدی
تصدیق اتمکدن اعراض ایلدی واول دینی برلمدی واول کمسنه یوریه
جهنمده فتی دشوار عذاب اولا وبو اولدرکم اول کافرلری سورلر بر
چیقمجاق اودن قیا اوزره چقمغه الد اپاق اوروب اول قیبا چقمق
استیلر ایقلری کوبنه قرق بیلدك اولقیا اوزرنه چقالر چقیجاق
طاینوب الما ایقلری کیرو اشغه دوشلر کیرو سورلر چقك بو دایم
بو عذاب اوزره اولدر عذاب صعد دیدوکی بودر ودخی بیوردیکه وَأَنَّ
الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا یعنی الله تعالی بیوردیکه
مسجد الله ایچوندر بونکله خلقه مسجدلرك شرفین بلدردی که اکا تعظیم
ایدلر واندن بیوردیکم اول مسجدلرده قلدغکز عبادتده دخی بر کمسنه اورتاق
قتمك یعنی اول یهودی نصاری کبی کلیسلرینه کیروب عبادت ایدرلر
اول عبادتده شرکلری وار پیغمبرلردن بعضنه تصدیق ایدب بعضنه
تصدیق اتمزلر بس حق تعالی امت محمد مؤمنلرینه بیوردیکه اول آخرکلن
پیغمبرلری تصدیق ایدلر مسجدلرده کیروب عباداتلرنی خالص الله ایچون
ایدلر برنسنه اکا شریك اتمیلر وبعضلر دیدیلر که مساجد دیدوکی
اول سکز اعضادرکه انوکله سجده اولنور بر الین یوزون والك اکسی
ایلدیله واکی دیز کوز وایغك برمغلری بس حق تعالی بیوردیکم بو سجده
ایدجك اعضالری بنم ملکمدر بن برتدم بنم ملکمی ایروغه خدمت اتدرمك

بنی قیوب اول اعضالرله ایروغه سجده اتمك سجده کوزی بکا تخصیص ایدك
ودخی بیوردیکه وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ
عَلَيْهِ لِبَدًا یعنی حق تعالی خبر ویررکه وقتاکم اول محمد بطن نخلده طورردی
بعض اصحابیله ایرته نمازن قلوب جمله قران اوقوردی اول جنیلر کچرکن انی
ایشدوب طوردیلر دکلدیلر اول قران انلره خوش کلوب صفا ویردی کندن
وه رسولی سومکدن زیاده اولدوغندن بری برین اوزرینه قت قت اولوب
یقین اولدیلر دیکم رسولك اوزرنه اوشلر ودخی بیوردیکم قُلْ إِنَّمَا
أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا یعنی یا محمد ایت بن مخصوص
اول ربمه عبادت ایدرین دخی برکمسنه‌یه عبادت ایتمزن اکا اورتاق قتمزن
ودخی بیوردیکم قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا •
قُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا
ودخی ایت یا محمد بو مکه کافرلرنه کم بن حق تعالینك قولیم بنم المده
حق تعالینك خبرن ایرشدرمکدن ارتق نسنه یوقدر تا سزه ضرر ایره‌که
طاقتم یتمه یه خود هدایت ایرمکه قادر اولم زیرا بو الکیه دخی بنم مولام
مالکدر ایت دخی یا محمد اکر بنم مولام بکا عذاب قلمق دلسه هیچ کمسنه‌نك
الندن کلمز که بنی اندن کندو صغینجه سنه الوب اول عذابی بندن منع ایده
بن اللهدن ارتق تحویب صغنجق یر بولمدم که اکا صغنم ودخی بیوردیکه
• إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ یعنی بنی حق تعالینك عذابندن
قورتورمز الا شولکه بکا وحی اولنان قرآن خبرلرنی سزه ایرشدرم ورسالتنی
یرنه کتورم عاصی اولمیم وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا یعنی هر کیم الله‌ه عاصی اوله انی برلمیه وانك
رسولنه مطیع اولمیه واکا انن قرآنی تصدیق ایتمیه بودرستی اول قیامت
کوننده انك خاص قرارکاهی جهنم عذابیدرکه ابدا انده مخلد اولا خلاص
بولمیا ودخی بیوردیکم حَتَّى إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا یعنی پیغمبر اول کافرلری زبانیلرله

قدر

قدر قودرهی طاموده بو کافرلر دلرکم یا محمد اول بزی قورقتدغك زبانی
اول طموز زبانیه ایش ندر بو قدر چوقلغله اولر بزه نه طاقت کتوره حق
تعالی بو ایتی انددن بیوردیکم یا محمد اول کافرلر بو راشتدکلری عذابلری
اول وقتنکه کوزلریله کوره‌لر اول وقت بللرکه کمك یردیمجیسی ضعیفدر
کمك لشکری ازدر اول مؤمنلر یردیمجیسی و انلرك سولالری جریسی
قوتلودر چوقدر یوخسه اول کلن کافرلر معاونلری قوتلودربه
اولرك لشکری چوقدر ودخی بیوردیکم قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ مَا تُوعَدُونَ
أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا یعنی اول جادیه کافرلر سوله کلدی دیدیکم یا محمد
اول عذاب که بزی انونکله قورقودرسن اول نه وقت اولور بزه خبر ویر بوقسه
مرادك بوندن بزی مسخره یه طوتمقدر حق تعالی بو ایتی انددن بیوردیکه ایت
یا محمد اول کافرلره بن بلمزم سزه اول وعده اولنان کون یقین میدر یوقسه
اول کونله سزك اراکوزده دخی اوزاق مدت وارمیدر نه قالدی عَالِمُ
الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا یعنی غیبلر بلیجی اولدر اندن ارتق
کمسه بلمزکم اول قیامت کونی واول عذاب کونی سزه نه وقت کلسردر هیچ
برکمسه اول غیبلر اوزره مطلع قلمزکه انی بله إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ
فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا الا مکر برکمسه پیغمبرلرندن
اختیار ایدوب برنجه غیبندن اکا بیلدره اول اندن خبر ویره اول اکا
معجزات اولوب دلیل اولا پیغمبرلغنه بودرستی اول الله تعالی غیبی
نجون پیغمبرنه بیلدرمکجون فرشته کوندره وحیله انونکله دخی لشکر
فرشته‌لر کوندره که کیمی اوکنجه وکیمی اردنجه کوزجی اولوبن صقلرلرتا که
شیاطیندن برکمسه حاضر اولوب اول غیبدن واروب اول رسولنه
خبر ویرمدن انلر اول خبری فاش ایدوب لرخلق اراسنده تا اول معجزات
یرنه کلمیه بو بویله اولدوغی انونکیجوندرکم لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا
رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ تا بو خلق بللرکه بزم رسوللرمز ایرشدردکلری خبر
اول ربلری سوزیدر حقیقتنا ارتوغی اکسکی یوق وتبدیل وتغییری یوق

ودخی اول رسولمز دخی بلکه کم اول انکا وحی اولنان اول مولاسی سوزیدر قبل
حفظ ندر شیطاندن دکل ودخی بیورد یکم وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى
كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا یعنی اول الله تعالی علمیله احاطه قلمشدر جمیع پیغمبرلری
بجه تبلیغ رسالت اتمشدر واتدوکن بلور وخلقدن دخی کم قبول اتدی
وکم قبول اتمدی بلور زیرا جمیع مخلوقاتک یرده کوکده صغشلری
مقداردر انک علمی ایچنده کلی معدوددر انک علمندن طشره نسنه یوقدر

سورة المزمل مکیة وهی عشرون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین
تم الخیر

يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا نِصْفَهُ یعنی حق تعالی رسولنه خطاب ایدوب بیورد یکم
ای کلیم بورینوب یاتن طور کیجه نمازه مشغول اول الا اول کیجه دن از رقه قتن که نصفدر
او کل أَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا یعنی اول نصفدن برز
نقص اتسکه کیجه نک ثلثی اولا ثلثانن اویو یه خود اول نصفا وزره برز زیاده ثلثانن
احیا ایده سن ثلثنی اویویه سن ودخی اوقوغل قرآنی ترتیل ایله ترتیلله اونمق
اولدرکه اواوازن قیووب ساکن اوقیه حرفلرن یر بر تدن سیجه بیجه حرکتلرن
یرلو یرنجه ایده اسکی بورخصت ویرمکدر رسوله دون نمازنده برز یتاسن اندن
قلقه قیلاسن یه اوچ بخشنده بر بخشن قیلاسن یه اوچدن ایکی بخشن قیله زیرا
کیجه ساعتلری حقیقتنا نه کیجدی نرقالدی الله بلور انجق اما بعضلر دیمشلر
دون نمازی بیش وقت کبی فرض اولمدی دوکلی امت اوزره اول فرضدک
چونکه بو امته بیش وقت نماز فرض اولدی بو لردن دون نمازی فرضی کوترلدی
مستحب اولدی کم قلورسه حق تعالی یه یقینلغی ارته واولورتبلر وکرامتلر حاصل
قله دون نمازی رسول اوزرنه فرضدی مخصوص زیاده قرهیدن اوتری ودخی بیوردی
إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا یعنی یا محمد القا ایدسرز سنک اوزرکه بر قرآنی
که غایت انک عزتی قدری وعظمتی وار وانک ایچنده امر ونهی وار دون
نمازلری قلمق کبی انوکلده عمل اتمک نفسلره ثقیل کلور اما تحمل ایدوب
عمل ایدنلرک دخی یارن ترازوسی اغر کلور ودخی دیمشلرکم قرآنک قراءت

الک

اتمک لکی اغردر نتکم حق تعالی بیوردر اکر بو قرآنی بر طاغه اندرسوز اول طاغ انکا
طاقت کتورمیوب پاره پاره اولیدی بوندن اوتری دیدیکم رسول علیه السلام
دوه اوزرنده یکن وحی کلسه اول وحینک ثقلتندن دوه نک کوکسی یره انردی
دیرنمکه طاقتی قالمزدی تا اول وحی تمام اولنجه ودخی بیوردیکم إِنَّ نَاشِئَةَ
اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا یعنی یا محمد کیجه ساعتلری بر بری
اردنجه قوپوب کلجیدر انک ایچون عبادت قلمق نشاط وصفاسی ارتوغرقدر
کوندز ساعتلرندن ودخی کوکله رقت حاصل ایدجیدر اللهدن ثواب
اومجی اولنلر وقربت طلب ایدوب مناجات ایدنلر ودخی اوقودوغی
قرآنک معنسن فکر ایدوب صواب اوزره فهم اتمکه اوقربیبرقدر اندن اوتری
کم کیجه اوازکسلور وایقلی حرکتی قطع اولور کوز کمسه کورمز قلق نسته
اشتمز کوکل بربره جمع اولور ودخی اکرچه دونله طورمق نفسه ثقیل کلور
لیکن ثواب ومرتبه زحمته کوره اولور ودخی بیوردیکه إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ
سَبْحًا طَوِيلًا ۝ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا یعنی یا محمد
سکا کوندزده شغل طویل وار که حوایجک یونه کتور مکده متصرف سن وار رسن
کلورسن باری کندوکی کیجه فارغ قل عباده کیچون اول ربک ادنی ذکر ایلکل
انوکیچون مناجات ایدوب غازلره مشغول اول ابرتق اشغالدن کندوکی
قطع ایله توجهکی خالص قل تا عبادتک ودعاک ومناجاتک کل خالص
اولا نتکم اول سنی بنی لکه کزیده قلدی سنده انون ارتوقدن محبتکی قطع
ایله انک محبتی وانکا عبادتکی کزیده قل توکلی انکا ایدوب ایشوکی انکا تفویض
ایله ودخی بیوردیکه رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ
وَكِيلًا ۝ یعنی یا محمد سنک ربک اول اللهدرکم مشرقک ومغربک
خالقی اولدر واندن ارتق معبود مطلق یوقدر الا اولدرکم واحددر
شریکی یوقدر کندوکه دوست وناصر وصفلا بجی انی ایدن وانکا اعتماد
قل کافرلر سوزنه بقوب کوکلکی طارطوتمه فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَ
اهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۝ یعنی صبر ایله یا محمد اول مکه کافرلری سکا

كذاب و مجنون دیدكلرندن طارلغنه كندوكی بولوردن ایو غلی عزلت ایله كوكلو كله جزع
قلمه و نحش كلام ایتمه وذرنی والمكذبین اولی النعمة ومهلهم
قلیلا یعنی حق تعالی خلق عاتی اوزره بیوردیكم یا محمد سن كوكلوكه بو غصه
بر قمه كه بو كافرلر نه ایدرسن انلردن انتقام آلاسن اول ما لجوغزلرینه
و نعمتلرینه مغرور اولوب سنی تكذیب ایدنلری بكا قو انلردن انتقام اتمكلكم
بن كافی بن بر قاچ كون بولری مهلتده قوكور اسن كه بن بولره نه قیلسارن
بو دنیا كونلری بونلره اوزاق كلوب بلورلر اما بو ازدر كم تیز كچر بولرك
عقوبتن بیان ایدوب بیوردی ان لدینا انكالا وجحیما وطعاما
ذا غصة وعذابا الیما یعنی تحقیق بزم قتمزده بو كافرلر ایچون
ایاق باغلری و ایری دكلو دولو عذابلوله و جحیم طاموسنك اودلری و ایری
ودخی شول دكلو طعاملر واركه انر بوغزده دقلورقالورنه اشغه
انرنه بو قوره چقرر اول دنیاده قلدقلری تنعم جزاسی و بو كلسیله بولره
كی قتی ایلام ایدیجی عذابلر واردر كم بیوردی یوم ترجف الارض و
الجبال وكانت الجبال كثیبا مهیلا یعنی بولره وعده اولنان
عذاب اول كونده كم اندم بو برلو قتی حركت ایدوب طاغلرزلزلیه كله شویلكه
بو طاغلر اقر قوم كبی اولا قرارطو تمیه حق تعالی هیبتندن ودخی بیوردیكم
انا ارسلنا الیكم رسولا شاهدا علیكم یعنی یا مكه كافر
لری بن محمدی رسول كوندردك سزك اوزركوزه تا قیامت كوننده
طانقلق ویره كم بنم خبرم سزه ایرشدردی سزك بر نچكوز انی تصدیق
ایدوب و بر نچكوز بلاننلدلر ودخی خبرو بردیكم كما ارسلنا الی
فرعون رسولا . فعصی فرعون الرسول فاخذناه اخذا وبیلا .
یعنی نتكم موسی بن عمرانی فرعونه رسول كوندردك فرعون تكبرلك ایدوب
و سركشلك ایدوب موسایه اینمدی بزدخی انی عقوبتله طوتدق كه بیله غرق
ایلدك و اكرسزدخی محمدی انجلیس بلانملیاسز هم قادرزكه سزی دخی انجلیس
هلاك ایدرز ودخی بیوردیكم فكیف تتقون ان كفرتم یوما

یجعل الولدان شیبا السماء منفطر به كان وعده مفعولا
یعنی سز اكر كافر اولوب كفر اوزره كیدسی اولور سكوز كندو كوزی بجه
صقلیبو سرسز شول كونك عذابندن كه اكر اول كوننده اوغلنجقلر اولیدی
انك هیبتندن باشلری اغریدی یعنی اول فزع كوننده كه اول صورچالنه
الله تعالی نك امریله بو كوكلر اكی پاره اوله تا كه اول حشر و حساب اوله
مؤمنلره جنت وكافرلره خود او دوعده اولنمشدر جمیع بینه كله اشلیه
ودخی بیوردیكه ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الی ربه سبیلا
یعنی اشبو ایتلركم ذكر اولندی تمام وعظ بلیغ در هیچ اكسكی یوقدر
كمی دلرسه بو تكله اوكوتلنوب اول ربندن یكا یول طوتنه طوتسون
دلرسه سعادت بولا زیرا حجتلر و دلیللر ظاهر اولدی عذر قالمادی
ودخی بیوردیكه ان ربك یعلم انك تقوم ادنی من ثلثی اللیل
ونصفه وثلثه وطائفة من الذین معك یعنی یا محمد سنك
ربك بلوركه بو كیجلرده نه مقدار طورورسن كاه اولوركه ثلثانندن
اكسكراك طورورسن وقت اولوركه نصفن طورورسن وقت اولوركه
ثلثین طورورسن یعنی حسن بصری ایدرچون ثم اللیل آیتی انذی دون
نمازی فرض اولدی بو بیل بعض مؤمنلر ملازم اولدیلر رسول الله بو ایت
اولدیلر رخصت ایچون اندزب بیوردیكم والله یقدر اللیل والنهار
علم ان لن تحصوه فتاب علیكم یعنی الله تعالی تقدیر ایتدی
بو كیجه نك كوندزك ساعتلرن رعایت قلوب حق تعالی بیوردقلیین
برنه كتوراسن زیرا لمسلر اولوردیكه وقتی بونه كتوروب صقلیوم
دیو اریته دك اویانق اولوردی حق تعالی ترحم ایدوب بو ایتله دون
نمازنك فرضیتین بولردن كوتردی چونكه كیجه ساعتلرن صقلمقدن عاجز
قالدلر انلردن عفو ایدوب باغشلدی نافله قلدی ودخی نه وقت دلرسه
دون ایچنده طاقتی یتن زیاده مرتبه استین طوره قل ودخی بیوردیكه
فاقرؤوا ما تیسر من القرآن علم ان سیكون منكم مرضى

اولره فرض ایكن سنت اولدی زیرا جمیع مؤمنلره لازم اولدیلر صح

يعنی حق تعالی بیورر قرآندن نقدر میسر اولورسه اوقك دون نمازنده و
دخی غیری نمازده زیرا حق تعالی بلور کم سزدن بعضکوز خسته اولور دون
نمازی وقتنده ودخی غیری نمازده زیرا اياغی اوزره طورمغه طاقت کتوره‌مز
وَاٰخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْاَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاٰخَرُونَ
يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ ودخی بعضکز یریوزنده سفر ایدر الله تعالی
مقدر قلدوغی رزقدن معیشت ایچون طلب ایدرلر ودخی بعضکز الله یولنده
مقاتله و مجادله قیلورلر بودون نمازن بشرمزلر بو آیت دلالت ایدر
کم کسب حلال دخی غزا ودون نمازی مرتبه‌سنده در زیرا حق تعالی اکسن
بر یرده اکدی و جمع ایلدی ودخی علقمه‌دن روایتدرکه رسول علیه السلام
بیوردی مامن جالب يجلب طعاما من بلد الی بلد فيبيعه بسعر يومه
الا كانت منزلته عند الله منزلة الشهداء یعنی هیچ بر کشی اولمیکم اول
بر طعامی الوب بر شهردن بر شهره التنه دخی الندوکی کون نرخ نتك اوزنه
اسه اکا صتمدا الا انك الله قتنده مرتبه‌سی شهیدلر مرتبه‌سی کبیدر بو آیتی
اوقودی رسول حضرت علیه السلام مصداقنده وکرو بیوردیکم فَاقْرَؤُا
مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَقْرِضُوا
اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا یعنی اول قرآندن اوقوك میسر اولدوغی قدر
بیش وقت نمازی فرض اولنان نمازلر بکوزی کیجه کوندزده شرطلرن صقلق ایله
قیلوك و مالکوزدن فرض اولنان زکوتی ویروك و صدقه‌لر احسان ایدب
الله تعالی‌یه اودنج ویروك خوش کوکلله اری نیتله که ریادن خالص
اولا یا انك عوضی دنیاده مال آرتغله و آخرتده ثواب و مرتبه زیاده
اولمغله بلسوزو دخی بیوردیکم وَمَا تُقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ
تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرًا وَاَعْظَمَ اَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ یعنی نه‌سنه‌کم سز اوکوردی کزدو نفسکوز ایچون
کوندراسز بو صالح عمللردن خیر آندن که کرچک نیتله و اخلاص ایله
اشلمش اولاسز انك ثوابنی الله قتنده بولورسز کم اول سزه خیرلودر

جفالنلق ایدب ویرمدکوکوزدن ودخی اول اولور قدر سزه ثواب اولمقدن
دنیاده معامله ایدب تجارت اتمکدن ودخی کناهلریکوز ایچون استغفار
ایدب مغفرت دلك کم الله تعالی کناهکوز سترایدب عفوا دجیدر قوللری
اوزره غفور و رحیمدر توبه ایدب کرچکدن دونلره ٥

سورة المدثر مكية وهي خمسون وست آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

يَا اَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَاَنْذِرْ یعنی سبب نزول سوره بودرکه رسول علیه
السلام حرا طاغنده جبرائیل علیه السلام اول دفعه کوردی رسالته
کلدوکی وقت جبرائیلدن هیبت الوب قورقدی خدیجه اوینه کلدی ددیکه
یا خدیجه بنی اورتکل خدیجه طوربد سولی بر کلیم ایله اورتدی رسول علیه
السلام باشن بوریوب یاتوردی جبرائیل ینه کلدی ددیکه ای بورنوب
راحتلق استین طور بو قرار راحتلق اندر بیلورکی بغلیوب بو خلقی
بنم قومه دعوت ایدرسن قالق یو خلقکی بزم عذابمزله قورقوت بولری
کفردن ایمانه دعوت قیل و شرکدن توحیده یلتنه تاکه مخالفت بولدن چقوب
موافقت بولنه کیره لر انکار طریقندن اقرار یولنه سلوک ایدرلر ودخی
بیوردیکه وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ یعنی یا محمد
طور نماز قیل اول ربکی اولو لغل اندکم اول بوتنه طپنلر انك حقنده سویلرلر
ودخی طونك پاك قیل بعضلر دیشلر کم طوندن مراد کوکلوکی توبه‌یله
معصیتلردن اریت ودخی کوکلوکی بزدن غیریدن اریت ودخی
دیشلرکم مراد عمللردر یعنی عملکی دخی ریادن و عجبدن اریت که بزه یرر
اولا اما زجاج ایدر طونکی قصه ایلکل زیرا طون قصه اولحق نجاستدن
ایراغرق اولور ودخی بیوردیکه وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ
وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ یعنی یا محمد نفسکی پاك ایله معاصیلردن دهر
نسنکه سنی عذابه یقنجق ایلیه اندن ایراق اول ودخی عملکی الله اوزره
منت اتمه که انی چوق کوراسن ودخی کمسه‌یه عطا اتمکل کم اندن سن دنیاده

چوق عوض وماسن اولدتك عظمتني انك امري اوزره صبر ايلكل اولكا فرلرك
ايذاسنه طارلغنمه ودخي بيوره بيكم فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ
يَوْمٌ عَسِيرٌ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ يعني يا محمد صبر ايلكل تيز زمانده
چون صورا ورله اول كون فتي دشوار كوندر كافرلر اوزرنه كلز دكل
بو آيت دلالت ايدر كه اول كون مؤمنلر اوزرنه آسان اولا ودخي بيوره بيكه
ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا وَبَنِينَ
شُهُودًا وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا بو آيت وليد بن مغيره حقنده نازل
اولدي يعني يا محمد كوكلي مشغول طوتمغل ايشكي بكا اصمرلغل شول
كمسنتك كم بن اني يالكز يرتدم بلسنده نه مالي واردي ونه اوغلادي واردي
بن اكا چوق چوق مال ورزق ايلدم واوغلنر ويردم مجاهد ايدر
اون اوچ اوغلي واردي حق تعالي ايدر بن اكا اوغللر ويردك انلك قتنده
حاضرلردي مالدي ونعمتلري چوق اولماغين احتياجلري اولمزدي سفره
يه تجارته كيدن لر ودخي اولقدر مال بسط ايدي ويردك اكا كم نيه كركسه
قدرت ايدر ونه درلو نسنه ارزو انسه بره كتوررر ودخي بيوردي كم
ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا سَأُرْهِقُهُ
صَعُودًا يعني اول وليد بو كلي نعمتلوله بنم رسولمزه فخر ايدر ودخي اوم ركه
بن اكا زياده مال ويره وز حقاكه بو اولجق دكلدر بن شمدن كيرو نه مالني
ارتوررز نه اوغلنلرن بلكه اكسلسه كرك پس ايذن صكره نه مالي قالدي
ونه اوغلنلري كلي هلاك اولدي حق تعالي ايدر اول وليد عناد ايدوبن
بنم ايتلرمزي تكذيب ايدب تصديق ايتمكدن اعراض ايدر تيز اولا كه
بن اكا تكليف ايدب حواله قويا وز سقرطاموسنك بشنجي قيوسنه
بر طينجق طاغ چقمغه كم چقمه سي غايت دشواردر نه آل ايرجك بر
وارونه خود اياق دلترد لمز قوميلر الحاح اولنه النز اوره چقمق لغنه
اكي الي اريه النه كيد رسه كيرويا يغي اولا بوكز اياغن بصه كه چقه ايقلري
ايه شول زحمت ومشقتله چقه تا بوجه سنه چقنجي طاينه يتمش يللق يول

قدرا شغه دوشه تمام تكليف ايدب كيرو سوره لر چقمقلغله اشبو رسمه
سقر ايچنن اكا عذاب اولنه بوندن صكره حق تعالي انك خبيث افعاللرندن
بيان قلديكه اول عقوبته واجب قلجدر ودخي بيوره بيكه إِنَّهُ فَكَّرَ
وَقَدَّرَ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ بو اينك سبب
نزولي بودركم مكه كافرلرنك اولولري دار ندوه ده جمع اولدلر ندلوكه
اوش يقون عربلرك موسمي كوندر خلق جمع اولورلر بو محمدك سوزي
جميع خلقه فاش اولدي بو خلق شمدي انذن سزه صوردلرسه نه جواب ويرهسز ديدلركه
دلوردي يا لوم بونچلردلركم وارلر انوكله سويلشلر انك فصاحتني وعقلني
كوره لرسزك سوز كوزيلانيلر ددلركم شاعردر ديلم وبريحسي ددلركم
بولر عربلردر شعر كوربطوردلر انك سوزي هيچ شعره بكمز كيرو سزي بلانيلر
ددلركم كاهندر ديلم وبحلر دخي ددلركم بولر كاهنلري كوردلر غيبدن خبر
ويرلر هيچ تبعومز كربو خود اولجق سوزي براشي استثنا المنيجه سويلمز
كيرو سزي بلانلرلر وليدبن مغيره يردلركم سن نه فكرده سن نه ديلر اول
اول ملعون برساعت بولردن يونن دونوب فكر ايلدي ددكيم بن انك امرنده
فكر ايلدم نه دمك كرك بلدم اكا ساحر ديلم اري عورتدن ايرر پس اتفاقلري
بونك اوزرنه جمع اولديكم صورنه محمد ساحردر ديلر حق تعالي بو آيتي اول
ملعون حقنده بيوردي يعني اول وليد فكر ايلدي محمد حقنده كه بن اكا
ديلم وتقدير ايتدي كندودن برسوزكه اكا ساحر ديلر لعنت اولوب ديلنسون
اول كوزكم نته تقدير ايتديكه ساحر ديلر ودخي بيوره بيكه ثُمَّ نَظَرَ ثُمَّ
عَبَسَ وَبَسَرَ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ
يُؤْثَرُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ يعني اندن نظر ايتدي
محمدك امرنده يوزي ترش اولوب لوني متغير اولدي اندن ايمانه كلمكدن
اعراض ايلدي تكبرلك ايدوبن ددكه دكلدر محمدك ددوكي الا سحردر
انو ايلرجا زولرني بري برندن اوكرنور قريش ددلركم بونك سحري ندر
جواب ويردلركه اري عورتندن ايرر اتاي اوغلندن ايرر و ترديشي قرنشدن

وانی اول صاحب مسیلمه‌دن روایت ایدر دکلدر بو سویلدوکی الا ادمی سوزدر قران
دکلدر حق تعالی بیورر دیکم سَاُصْلِيهِ سَقَرَ وَمَا اَدْرٰيكَ مَا سَقَرُ لَا
تُبْقِي وَلَا تَذَرُ یعنی تیز اول کم بن انی سقره کوردم که اول طامونك بشنجی
طبقه‌سیدر انك هیبتن وعظمتن فهم اتدرمکچون بیورر دیکم سکا نسنه
بلدردی یا محمد که اول سقر نه هیبتلو نسنه‌در پس بیان ایدب خبر ویردی
اول سقرات قومزدری قومز سکوك قومز الا کوبندرر اکوکونمشله دخی
قومز کیرو یکیلنور بابغی اولور اندن کیرو کوبندرردی قورنه حیاتندن اصی بولد
ونه اولدرب قورکه عذابدن قورتله لَوَّاحَةٌ لِلْبَشَرِ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ
یعنی اول سقر کوبندجی دریوزلری بریان ایدب قبیح ایدجیدر واعضالری
قوپرجیدر وانك اوزرنه مسلط اولان اون طقوز فرشته‌در بولر طامو خزینه
دارلرنك رئیسلریدر اما زبانیلرك صاغشلرنی اللهدن ارتوق کمسه بلمز
اما مر بو اون طقوزدن اول مالکلردر دخی انی کلدا اون سکز فرشته دخی وار
که اولرك کوزلری یلدرم کبیدر اغزلرندن اودیلکی چقر اولردن اسرحملك لك
کوتلشدر دایم اندر طاموا هلنه غضب ایدرلر واولرك بری بتش بیك ادمیی
کوتریب سقره اتزلر بو ایت ایجك اول طامونك مالکلری اون طقوزدر دیو
بیوردی ولید ملعون اول لبیشنه بن کفایت ایدربن وهر اکی اوعلم دخی
انلرك برنه یتراونی اوغلانلرمله بن دفع ایدرین کیرو قلاننی مکه دخی
طقوزن دفع ایدرلر ومشرکلر یردخی غایت قوتلو ایدی ایدربن یالکوز انك
کلسی دفع اتمکه یتارن صاغ چکنو مله اوتنی وصول چکنو مله طقوزنی
دفع ایدب کلسن سورب اوده اتوم سزکچرسز کیدرسز وارورب اجماعه کیرورسز
چون بو کلامی قلدلر حق تعالی بو ایتی اندردی وَمَا جَعَلْنَا اَصْحَابَ النَّارِ
اِلَّا مَلٰئِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا یعنی بز مسلط
قلدقلرمز غوانی ناردن الا فرشتلردن قلدق کم زبانیلردر ایوی سوزلو لوردر
وقتی قوتلو لوردر که هیچ بر کمسه انلره غالب اولمزلر ودخی انلرك عدد لرن اون
طقوز قلدق اموزدکلدر الا ابتلاء یچوندر کم مؤمنلر کافرلر تمیز اولنه تاکه کافر

لوفي

سویلیه

لوفي ایشدب فتنه دوشه بونك کبی کلاملر سویلمیه ومؤمن ایشدب کوکلنه
قورقو دوشه اندن قورتلمق اسبابنه سعی ایده ودخی بیورر دیکم لِيَسْتَيْقِنَ
الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ
الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ یعنی ایلکه خبر ویرك چون کندولر
کتابنه موافق ایشیدلر اعتقاد ایده لر کم رسول خبر ویردوکی توریته انلرك
دخی تصدیقلری وبلملکلری زیاده اولا اولرکه اهل کتابدر یهودی ونصاری
کبی شك وکمان ایتمیه‌لر اول سوزله کم کتابلرینه موافقدر ومؤمنلرك دخی
کمانلری دفع اولا چون حکم قران اولکی کتابلره موافق اولا ودخی بیورر دیکم
وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا
مَثَلًا یعنی بز اول طامو ایشلرنك عددن اول قدر قلدغمز اندن اوترویدیکم
اول کوکللرتن نفاق صبیروسی اولنلر ودخی مشرکلر دیلرکم بو مثلدن اللهك
مرادی ندر که طامو خزینه دارلری اون طقوزدر دیو ذکر ایلدی تاکه بو قضیه
منافقلرك وکافرلرك ضلالتن ارتوره واکر بو حق تعالی سوزی ایمته یچون
ایتمیدی یکرمیدر اوتوزدر بو صاغشلرا اسندن بری اکسکا ولمیدی
یچون بو اون طقوزه مخصوص قلیدی حق تعالی بیورر دیکم كَذٰلِكَ يُضِلُّ
اللّٰهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ یعنی ایله درکه حق تعالی انلری
اول مقدار صاغشله مخصوص قلدی تاکه بو مثالله یول کوسترن انلره کم اول
یوله لایقدر ویولدن منع ایده انلرکم طوغرو یول اهلدر ایشدب اقرار
ایده‌لر عمله مشغول اولالر بونك کبی ایتلری اشدیجك اعتراض
ایدب یچون بویله دیو بکا مشغول اولمزلر بوندن صکره لشکرنك قوتین
وچوقلغن بیان ایدب بیورردی وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ اِلَّا هُوَ یعنی
یا محمد بز اول عددی مخصوص که ذکر ایلدك اندن اوترو دکل که فرشتلرمز
از اولا سنك ربك لشکرنك وصاغشن کمسه بلمز اللهدن ارتوق ودخی
بیوردی وَمَا هِيَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ یعنی دکلدر اول سقر طاموسن
ذکر اتمك الا وعظ ونصیحت اولماغچون بو ادم اوغلانلرنه تاکه بونو کاله

اوکوتلنوب اندن نجات بولمانجون دورشلر بونن صکره حق تعالی قسم ایدوب بیوردی
کلا والقمر • واللیل اذ ادبر • والصبح اذا اسفر یعنی حقا که بو امر اخرت
بولرزعم اتدکلیین دکلدر انن دنیاده کلین بزه قوت ومال دیرله مکنت بولاوز دیلر
بیوم قدرتمز حتی که ای بر تندق دنیایه شعله ویرر ودخی اول کیجه ظلمتن کیدروب
صباح روشنلغن کتورن قدرتمز حقیچون انها لاحدی الکبر نذیرا
للبشر یعنی اول سقر طاموسی دز کلرتک کی اولوسدر زیرا طاموبدی درکه در
اوّل درکه جهنم ایکنجی لظی اوچنجی حطمه دردنجی سعیر بشنجی جحیم التنجی هاویه
یدنجی بو سقردر که ذکر ایلدک جمیع خلقه قورقودجی اولمانجون که انک عذابندن
قورقوب اللهه دونلر ودخی بیوردیکه لمن شاء منکم ان یتقدم او یتاخر
یعنی بنا اولا کفر وشرک اهلی اولنک تعاملدن و توحید وطاعت اهلنک مرتبلرن ذکر ایتدکمز اندن
اوترودکم دلرسه ایشدیلر وکلالر کفردن ومعصیتلردن توبه قیلوب مؤمن موحد اولوب
سعادت بولا وکم دلرسه کیرو طوره توحیددن طاعتدن اراق اولا شقاوت اهلی
اولوب سقر عذابنه مبتلا اولا وکیرو بیوردیکه کل نفس بما کسبت رهینة
الا اصحاب الیمین یعنی هر نفس قیامتده حساب وقتنده کندو عملنه طوتلدر
نه عمل قلدیسه اکا کوره جزاسن الور الا اولر که بیشاق وقتنده ادمک صاغ یاننه
طورمشلر دخی عرشک صاغ یاننه طوروب بتیلری صاغ اللرنه کلور ودخی اهل
اسلام اوغلنجقلری یکم عمل فرضا ولمدن اولدلر انلر عمللرنه مرتهن دکلدر بلکه اولر
فی جنات النعیم یتساءلون • عن المجرمین • ما سلککم
فی سقر یعنی بو اصحاب یمین اوجماق بوستانلری اچنده اوتوروب اول کافرلری
کوروبلرکم سقر اچنده عذابه مبتلا اولمشلر انلری مسخره یه طوتوب سرزنش برله صورلر
که نه نسنه اشلدکوز که سزی بو سقره کوردی حق تعالی اولرک جوابلرن خبر ویردی
قالوا لم نک من المصلین • ولم نک نطعم المسکین • وکنا نخوض
مع الخائضین • وکنا نکذب بیوم الدین • حتی اتانا الیقین •
یعنی اول سقر اهلی اقرار ایدوب دیلر که بز اول نمازک فرضیتنه اقرار ایدوب انی قلنلردن
اولمدق وزکوة فرضیتنه دخی اقرار ایدوب مالمزدن مسکینلری طعام لندرمدق

ودخی

ودخی مسلمانلری استهزا ایلر اولوردق وباطل سوزلر سویلینلرله وباطل اشلر اشلینلرله
بیله اشلدک وقیامت کونی اولماغنه انانمزدق واندن خبر ویرنلری یلانلردق
تا اکا دکین که اول اشتدکمزی کوزمزله کوردک کما نسز پس حق تعالی خبر ویردیکه
فما تنفعهم شفاعة الشافعین • فما لهم عن التذکرة
معرضین • کانهم حمر مستنفرة • فرت من قسورة یعنی
قیامت کوننده پیغمبرلردن فرشتلردن اولیالردن وباقی صالحلردن که شفاعت
قیله بونلردن هیچ برنک شفاعتی انلره منفعت قلمیا نجات بولملر پس نه اولدی بو
مشرکلره بو قران اوکوتلریله اوکوتلنمکدن اعراض ایدوب قچرلر صنا سنکه بولر شول
وحشی اشکلردر کم اوچیلندن قچرلر یاخود ارسلان اوازن ایشدوب قچرلر الله تعالی
بولری وحشی اشکلره بکزتدی قراندن قچدقلریچون بو ایت اشارت قلوردکم
هر مؤمنکم علم مجلسندن وقران وحدیث نصیحتندن قچه اول دخی بولردندر
ودخی بیوردیکم بل یرید کل امری منهم ان یؤتی صحفا منشرة
بو ایتک سبب نزولی بودر کم مکه کافرلری دیرلر کم بنی اسرائیلدن بر کشی
کناه اشلسه کیجه یاتوب صباح طورو کلوب اول اتدوکی کناه دخی کفارتی دخی
باشی اوجنده بر صحیفیه یازلمش بولورلردی سن دخی بزه بنیچون کتور هرسنی انجلنی
یا محمد اکر کرچک پیغمبرسک حق تعالی بو ایتی انذوب بیوردیکه بو مکه اهلی هر بری
دلرلرکه بولره یربزلمش صحیفه انه که ایجنده کناهلری وتوبه لری یزلمش اولا
کلا بو دکلری هیچ ابدا اولیسر دکل بل لا یخافون الاخرة یعنی
بولر بو نسنه دکلری اوکوتلنما یچون دکل اخرته انانمیوب وعذابدن
قورقمیوب بونک کبی بیهوده سوزلر سویلرلر ودخی بیوردیکم کلا انها
تذکرة • فمن شاء ذکره • وما یذکرون الا ان یشاء الله
هو اهل التقوی واهل المغفرة یعنی ایش ایله دکلدر که بولر ظن
ایدرلر بلکه حقیقتا اول قران وعظ ونصایحدر جمیع خلقه کوندرلمشدر
کم دلرسه بو قرانله تأمل ایدوب انوکله اوکوتلنه اوکوتلنسون بو ایت کلجک
ابو جهل لعین دیدیکه دلکمزه قودلر بزی بزخود دلمزکه اول قرانله اوکوتلنمز

الا اولکه حق تعالی دلیله اول الله تعالی الایه لایقدر اندن قورقوله وانک برلکنه ایمانله والکا شرک کتورمیه واکا لایق قدر انی برلیوب اکا مطیع اولنلره ودخی مغفرت ایدیب برلعنیه

سورة القيمة مكية وهي اربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

لا اقسم بيوم القيمة یعنی کافرلرجون بعثه وقیامته انکار ایدلر حق تعالی انلرک کلامن رد ایدیب بیوردی **لا** یعنی اول کافرلر دیدکلرنلین دکل کم دیرلر بلکه بن قسم ایدیبن اول قیامت کوننه البتدن اولسه‌در او لمقلعندن کمان یوقدر ودخی بیوردیکه **ولا اقسم بالنفس اللوامة** یعنی حق تعالی ایدر بن قسم ایدیبن اول نفسلره کم صاحبین ملامت قلور نره عاصی اولدقلرجون ننکم ابن عباس رضی الله عنهمادن روایت قلورکم اول بیوردی هیچ بر نفس یوقدرکه اول کندوینی ملامت قلمیا اکر نفس محسنه اولورسه دخی کندوینی ملامت قلور زیرا دیرکه ای کاشکه دخی ارتق احسانلر قلیدم واکر نفس مسیئه اولورسه دیرکه ای کاشکی بونی اشلمییدم دیرس یعنی بویله اولدیکه بن انده ایچاین قیامته قوپر اولمدن صکره ودخی بیوردیکه **ايحسب الانسان ان يترك سدى الن نجمع عظامه بلى قادرين على ان نسوي بنانه** یعنی ایلمی ظن ایدر اول ابی بن خلف که بز انی چوروب دوکندن صکره سکوکلرین کیرو جمع ایدیب برلو برنه قیوب اول الک ایاسن کیرو اکا اولشدرمغه بویله یوغیکن بونسنیه قادر اولان اولسکوکلرن جمع اتمکه ننه قادر اولمیه بلکه قادردر انک کقنی شول دوه طبنی کبی یا اشک یا صغر طبنی کبی قلاه کرچیح الله برنسنه اشلمکه قدرتی یتمیه ودخی بیوردیکه **بل يريد الانسان ليفجر امامه يسئل ايان يوم القيمة** یعنی اول ابی بن خلف بو سوزندن دیلرکه کناهلرن الروطوته وتوبه‌سن تأخیر ایدیه کم دخی ایلمکه کونلرچوق اولم وقتی نیبن کلجک توبه ایدم کا ته معنسی بویله دمک اولور که بیلکم دلر بو ادم اوغلنی کم قیامت کوننی تکذیب ایدن حال بودرکه اول بو کون بولرک الیندن در اکا استهزا ایدب صوردکه اول قیامت کونی نه وقتده‌در حق تعالی خبر ویرب بیان قلدی **فاذا برق البصر وخسف القمر وجمع الشمس والقمر**

یعنی اول

یعنی اول صورده قلدی قیامت کونی شول وقتا اولسه که کوزلر اول کون چرتره‌رن انک هیبتندن وعجایب واقعه لرندن حیرت ودهشت غالب اولا کوزلرین دخی یومغه قورقلر ودخی اول کونده ایوک نوری کیدن کنشاله قوشلدن چیقت اوکوزی کبی نورلری کیدن بریره کله **يقول الانسان يومئذ اين المفر** یعنی اول کونده اول انکار ایدنلر حیرنه دوشوب درت یکا باقشوب قاچوب صغنجق برقنده در حق تعالی بیوردیکه **كلا لا وزر الى ربك يومئذ المستقر** یعنی حق تعالی بیوردیکم حقا کم اول کونده اولره نه صغنجق طاغ وارنه کز لنجک اغلو یر وارنه برقلعه وارکه اکا کیرم لر اکا کیرهکله عذابدن منع اولنه همان اول کونده دونوب وارجق یر وقرار طوتجق حق تعالی حضرتیدر **ينبؤا الانسان يومئذ بما قدم واخر** یعنی صورله خیرو یرکه بر ادم اوغلنلری دخی جزا اولنه اول کونده عملدن نکم تقدیم اتدیسه اولما لندن نکم خیر ایدب کوندردیسه ودخی صوکندن سنت صالحه دن وسیئه‌دن و ورثیه مالندن نه قودی کندی صورلوب مکافات اولنه ودخی بیوردیکه **بل الانسان على نفسه بصيرة ولو القى معاذيره لا تحرك به لسانك لتعجل به** یعنی بلکه هر انسانک اوزرنه کندو نفسندن کوزجی وطانق وارکه انک اوزرنه هر نه اشلدیسه وسویلدیسه طانقلق ویره لر زیرا هر اعضا بربری اوزرنه کندو نفسندن کوزجی وطانق وارکه انک اوزرنه هر نه اشلدیسه وسویلدیسه طانقلق ویره لر زیرا اعضا بربری اوزرنه رقیبدر نه فعال اتدرسه قدرتی یتمزکم بر اشنی کزلیه برخود انکار ایدن واکر عذر دیلیوب دلن اچوب دخی سویلسه وحجتلر کتورسه هیچ حجت وعذر قبول اولنمز نتقدر کناه دبیناده پرده اچندن اشلدیسه کیرو اخرتده کزلمیوب کندو کندویه طانقلق ویرسر بو سوز تمام اولدی بو کزبر سوز دخی بیان ایدب بیوردیکم **ان علينا جمعه وقرانه فاذا قراناه فاتبع قرانه ثم ان علينا بيانه** بو ایتک سبب نزولی بودرکم وقتاکم جبرائیل کلوب وحی کتوردی ایتی تمام اوقومدن رسول علیه السلام اوندم دبو قورقوب حفظ اتمک ایچون ایتک اولندن اوقوردی پس الله تعالی بو ایتی اندرب بیوردیکم یا محمد ایوبن دلک

حرکت ایتمکه تعجیل ایتمکل تا جبرئیل وحیی تمام ایتمینجه بزم اوزرمزه در انی سنک کوکلکده
جمع ایدی ویرمک وانک اوقومغلقی دلوکه ککز ایدی ویرمک پس جبرائیل اوقمسه
فارغ اول اندن سن اوقمقلغه شروع ایله حلال وحرام فتنقدر تمیز ایله بوم اوزرمزه در
انک احکاملرن وحدودلرن سکا بیان ایدب بلدرمک بو احکام وحی بیان ایدب کیرو
بیوردیکه **كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ** یعنی بو کافرلر
بعثه انکار قلدقلری بلدکلرندن دکل بلکه بولر حیات عاجله که شمدی نقد در
انی سودلر واول حیات باقی که آخرت حیاتیدر انی ترک ایتدلر بو بونه دیرلرکه نقدکی
قیوب نسیه یه بخه راضی اوللم بوکا مغرور اولوب آخرتی ترک ایتدلر قیامته
انکار ایدرلر پس اول قیامت کوننک حالنک بیان ایدب بیوردی **وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ**
نَاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ یعنی یخشی یوزلر اول قیامت کوننده تازه لنوب اول
عمل وطاعت دخی ذکر وتسبیح نوریله روشن اولا اول ربنک لقاسنه نظر ایدجی اولا
وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ یعنی ای یخشی یوزلر
ترش وقبیح اولوب طوتلمش ای کبی قره بولر یقینا بللرکه بولره بر قتی دشوار
عذاب واقع اوله که بیللرن صیسر ودخی بیوردیکم **كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ**
وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ یعنی بو کافرلر کان ایلتدلر دکلدرکه
بلکه قچن انلرک جانی کلوب حلقومه وبوینی چنبره ایرشسه انک قوم وقبیله سی
چوره سنه دیرلوب اوتورسلر انی ایسر کیوب دیلکه هیچ بوکا بر افسون اوقیوب
دوا قیلجی وارمی دیدلرکه اول وقت حالت نزع اولا رحمت فرشتلری کلوب بر
جماعت وعذاب فرشتلری کلوب بر جماعت پس بو عذاب فرشتلری رحمت فرشتلرنه
دیرلرکه بونک جاننی الوب کوکه سزمی ترقی ایدرسز یوقسه بزمی الگدورلم اول
وقت یقین بلورکه اول خسته کم کندویله قوم وقبیله اراسنده فراق اولور ودخی
بیوردیکه **وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ**
الْمَسَاقُ یعنی اول اولونک اکی اینجکی دخی طولشسر شول وقتکه کفنه
صرالر ودخی دمشلرکم ساق قتی دشوار نسنه واقع اولمغه دیرلر بو معنی
اوزره مراد بودرکم دنیاده عمرنک آخیرکم سکرات موت واقع اولور ودخی آخرتک

اول

اول کونی که اولوب سنیلمه کیرر سؤال منکر ونکیر شدتی واقع اولور بر کوندن
اکی قتلق جمع اولدوغنه ساق ساقه طولشدی دیرلر عرب قاعده سینجه ذکر ایلدی
یعنی اول اکی قاتلق جمع اولدوغی کون سنک سوق لوب وارجغنک تکدن
یکادر ودخی بیوردیکه **فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ وَلَٰكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ**
ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ بو آیت ابو جهل لعین حقنده نازل اولدی
حق تعالی ایدر اول ابو جهل بزه ایمان کتوروب تصدیق ایتمدی واسلامه کلوب نماز
قلمادی لیکن بنی یلانلادی بزم طاعتمزدن اعراض ایلدی اندن دونوب اهلنه کتدی
یورمک لکندن صالنوب کوشکلمک ایله **أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ**
فَأَوْلَىٰ بو وعید دروعید اوزره یعنی بودرکم ویل سکا وشرلر سکا سن هلاک
لایقسن تهدید وتاکید قلمامعجون بونن صکره بیوردیکه **أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ**
أَنْ يُتْرَكَ سُدًى یعنی ایلمی صانور ابو جهل که شویله صالمه قیوویرورز
اکا امر ونهی اولمیا شویله عفو یتسز وثواب سز قورتله بو نکله کم رسوله واکا او بانلو
بو بخه جفا ایدر **أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُمْنَىٰ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ**
یعنی انک اصلی بر دلمعی نطفه دکلمیکه اتا صلبندن انا رحمنه دوکلدی اندن
بر پاره اوییشمش قان اولدی حق تعالی انی انا قرننده یرادب صورت ایلدی طوغرو
قامت ویرب اکی ال اکی بورر اباق واکی کورر کوز ویردی وایشدر قولق ویردک
وسویلر دل ویردی جمیع اعضالری بولو برتخه دوزدی شویلکم کورکدر ودخی بیوردیکه
فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ أَلَيْسَ ذَٰلِكَ
بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ یعنی حق تعالی بیوردی اول منیدن اکی جنس
خلق یرتدی بری ارکک بری دیشی تاکه بولردن نسل اوریه اللهی بر لیجلر جوق
اولا پس اشبو نسنلری ایشلمکه قادر اولان قادر دکه اولولری دخی کیرو دیرکورم
قدرتی یتر عجزی یوق نه دلرسه ایشلر هیچ کمسه مانعی یوق ۵ ۵

سورة الانسان مكية وهي احدى وثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا

یعنی تحقیق کلدی آدم اوزرنه روزکاردن بر وقت که اول قرق بیلدر که هیچ کمسنه بلمزدیکه
انك آدی ندر و بوندن مقصود نه در و مرادمز ندر الا الله تعالی بلور ایحق یعنی الله تعالی
چون دلدیکه آدمی یره امر ایتدی جبرائیله که یردن طپراق جمع ایده با شرمدی اندن اسرافیله
امر ایلدی او دخی باشرمدی اندن عزرائیله امر ایلدی اول امری طوتوب جمع ایدب کتوردی
بوتك قیضبتسی یوقرو بقرم سورستك تمام سوبلنمشدر اول طپراق بوغرلوب یالجق
اولدی اندن صلصال اولدی یعنی قوریوب شول ساخسیه دوندی اندن شول
قوتمش قره بالچغه دوندی قرق ییل مکه یله طایف اراسنده یاتدی هیچ بر اکلنور
نسنه یوغیدی ودخی دمشلر کم آخر مخلوق که براد لدی کیرو قالن مخلوق کلی آدمدن
اوك براد لدی بوندن صکره بیوردیکه اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ
اَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا یعنی بز بو آدم اوغلنلرن بر ندق
بر قریشق نطفه دن که اول ار له عورت صویدر ار ك آق قیو عورتك صروق
صوق ارکسن رحم ایچنده جمع ایدب دخی صورت بغلدی در تطبیعت مختلف
ایلدی اود و صو و ییل و طوپراقدر قدرتمزله بولری جمع ایدب صقلدق تا که بز بولری
خیر له شر له ابتلا قلاوز که اول قلقلر له امرمزه ایشدب اکا اطاعت ایدرلرمی
کوزلریله بزم وحدانیتمزه دلیل اولان آیتلری کوروب تصدیق ایدرلرمی تا اول
اکی نعمتك شکری یرینه کله یوقسه ترك ایدب کفران نعمه می اولورلر و دخی بیوردی
اِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ اِمَّا شَاكِرًا وَاِمَّا كَفُورًا یعنی بز اول
انسانه طریق خیر و طریق شری و طریق ایمانی و طریق کفری و طریق سعادتی و طریق
شقاوتی بیلدردك تا کورم وز که قنقسی موحد و قنقسی مشرك اولور و قنقسی
مطیع اولوب قنقسی عاصی اولور بوندن صکره اول کافر اولنلر یرقلدوغی
عذابی بیان ایدب بیوردیکم اِنَّا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَاَغْلَالًا
وَسَعِيرًا یعنی تحقیق یرقلدق اول کافرلر چون آخرتده زنجیرلر و دخی
بیون دمورلری انلرك صاغ الدن بیونلرنه زنجیرله بله دمورلیلر برانلری
قراربصول الدنه کله اندن سعیر طاموسنه الیتلر که یلکلنوب انلرك
ایچون یرقلمشدر و دخی اول شاکرلرك که کافر اولمقدن بری اولدلر نعمتلرن

بیان

بیان ایدب بیوردی اِنَّ الْاَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَاْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا
عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا یعنی اولرکه
ایمانلرنده صادقلردر ایچرلر ایماق خمرندن بر قدحدن که اول خمرك طبیعتی
صوقلقده کافور کبی اولا و لذتی دخی زنجبیل کبی اولا لیکن هیچ بری دنیا
کافورنه و دنیا زنجبیلنه بکزمیه اما بونلرو کله وصف اتدوکی کوکللره
اکلتمق ایچوندر اول کافور بر چشمه نك آدیدر ایماق ایچنده که اکا خمر
قرشور الله تعالینك دوستلری ایماق ایچنده اندن ایچرلر و دخی اول
چشمه بریرده دوکله که قرشو ایچجك وقت جمع اولالر بلکه اول ارمغی
نربه دیلرلرسه اقدرلر اثمق کندولرك فعللریله دکل بلکم مجرد کوکل دیلکیله
قنقی یره آق دیرسه اقدرکرك بوقرودن اشغه کرك اشغه دن یوقرو
حق تعالی دستوریله بوندن صکره انلرك دنیاده ایشلدکلری و اول مرتبیه
استحقاقلری بیلدی بیان ایدب بیوردی يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا
كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا یعنی نذر ایله قلدقلری عهدلرنه وفا قلورلردی
و فرایضلرن برینه کتورورلردی زیرا شول کمسنلرکم بر نسنه ایشلمکی کندولرنه
واجب قلدوغنی بیله لر دخی یکرك سعی ایدرلرکم برینه کتوره لر و دخی اجماعه
کیروب او کافور بخارندن ایچنلر اندرکم قورقرلرو لقیامت کوننده
کم انك هولی و عذابی ظاهردر اوزاقدر کم کوکلر یارلوب یلدزلر دوکلو
فرشتلر فزعه اوغرایوب تقدر صولر وارسه صوغلجق کوننده و دخی
بیوردی وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا
وَاَسِيرًا یعنی طعام لنذر کندولرك حاجتی وارکن و دخی وارکن
اندن دخی طعاملری اولمیا که کندولر بیلر مسکینلره یدورلر کم قوتلری
طولایجدر و یتیملره ویررلر کم کافرلردن اسیر اولوب کلمشلردر اکثر
مفسرلر دمشلردر بو آیت علی و فاطمه حقنده نازل اولدی قضیه
بو یدیکم حسن و حسین خسته اولدلر رسول انلری صوره واردی
ابوبکر و عمر بله واردی و دخی عامه عرب صوره واردیلر علی یه ددیلر

که

يا ابا الحسن تولیدی اکر بو اوغلنجقلرك اوزرنه بر نذر ایدیدك بولره شفا اولمغه
سبب اولیدی علی و فاطمه و فضه ادلو جاریه لری واردی اوچی دخی نذر ایتدیلر اولرك
ایچون اکر خسته لقلرندن بری اولجق اولورلرسه اوچ کون شکرانه اوروچ
طوتلر الله تعالی اول ایکیسنه صحت و عافیت ویردی رسولك علیه السلام
قزی اونلر ازدن چوقدن نسنه یوغدی واردی علی اول شمعون یهودیدن
اوچ صاع اربه اودنج الدی کتوردی فاطمه طوردی انك برصاعنی دکرمنده
طوتوب اون ایلدی یوغوردی پیشوردی بیش قرصه ایلدی صاعنلرنه کوره علی رسول الله
اخشم نمازن قلوب اوه کلدی طعام کتوروب اوکلرنه قودیلر افطار ایدرلرقپویه
بر سائل مسکین کلدی دیدی السلام علیکم یا محمد الینك اوی مسلمانلر
مسکینلرندن طعام لندرك بنی حق تعالی سزی اجماقدن مائده لر له طعام
لندره چون انی اشتدیلر انی کندولره اوزره اختیار ایدوب طعام لرن انك ویردیلر
کندولر صودن ارتوق طعام طتمدیلر دخی اج یاتدیلر طکاله طوروب کیرو
اوروج اولدیلر طا فاطمه طوروب اربه نك برصاعن دخی طرتوب یوغردی
قرصلر ایلدی علی رسول الله اخشم نمازن قلوب کیر اوه کلدیلر طعام اوکلرینه کتوردیلر
کم افطار ایدرلر قپویه بر یتیم کلدی دیدی السلام علیکم یا محمد الینك
اوی یتیم مهاجرلردنم اتم عقبه کوننده شهید اولدی طعام لندرك
بنی کم حق تعالی سزی اجماق مائده لر یله طعام لندره کروانی اختیار ایدوب
طعام لرن انکا ویردیلر اکی کیجه اج یاتدیلر صودن ارتق نسنه طتمدیلر چون
اوچنجی کون اولدی کنه اوروج اولدیلر فاطمه طوروب بر صاع اربه دخی طارتوب
یوغردی قرصلر ایلدی علی بله رسول بله اخشم نمازن قلوب اوه کلدیلر فاطمه
کتوروب طعامی اوکلرینه قودی کم افطار ایدرلر قپویه کیرو بر اسیر کلدی دیدیکم
السلام علیکم یا اهل بیت محمد بنی اسیر ایدوب بغلادیلر بکا طعام ویرمدلر
طعام لندرك بنی کم بن محمد اسیریم الله تعالی سزی اجماق طعاملریله طعام لندره
کروا اختیار ایدوب طعام لرن اکا ویردیلر کروکلسی اج یاتدیلر صودن ارتوق
نسنه طتمدیلر چون دردنجی کون صباح طوردیلر علی حسنك حسینك الن الوب

دكلدر

رسولدن یکا کتدیلر اجلقدن شول قوش یاوروسی کبی دترلردی رسول علیه
السلام انی کوروب دیدیکم یا ابا الحسن بو کوردکم نسنه بنی قتی ملول ایلدی بو سزك
حالکوز ندردی طوروب فاطمه قتنه واردی محرابنده اونوردی اجلقدن قرنی ارقسنه
یاپشمش کوزلری ایچرو دوشمش رسول انی کوروب بوردکی بولق اجدی اول
ساعت جبرائیل علیه السلام کلدی دیدیکه الدی یا محمد سکا حق تعالی مبارکلك
کوندردی اهل بیتك حقنده دیدیکه نه الایین یا جبرائیل جبرائیل دیدی بو هل
اتی سوره سن اوقودی دیدیکه بو سوره حق تعالی بولرك حقنده ایندروب بو سوره ده
بولره ثنا قلدی و احسانلرین قبول قلدی اولو اجرلر ویردی پس بو اجرلرده
تنبیه و اشارت وار که کندودن کسو بیرا اجمطیورنی الله تعالی قتنده سوکلودر
بجز خالص الله ایچون اولا و دخی حق تعالی بیوردیکم إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ
لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا یعنی علی و فاطمه
و حسن و حسین و فضه اول طعاملر لندرمکدن کوکللرنده الله رضا سیچون ایدی
دلردی ضمیرلرنده کم بز بو سزی طعام لندرمکدن اوتری نه دنیا عوضن استرز
نه اخرتده ثواب إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا یلکه بز اول
ربمزدن قورقوب طعام لندررز شول کونك هولندن ترش اوکوب قتی عقوبتلره
اوغرایسر زیرا اول کون قتی صعب کوندر پس حق تعالی خبر ویردیکم فَوَقَاهُمُ
اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا یعنی اولردکم بو رسمه
احسان قلدیلر اول کونك هوللرن اکوب حق تعالی لیدن قورقدیلر الله تعالی
انلری اول کونك هوللرندن صقلیوب امین قلدی اولیوز ترش اولمغه مقابله
یوز تازه لکن و حسن سرور و عطا قلدی وَجَزَاهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا
یعنی بولری عوض لندردی اولدرویشلك محنتنه و طاعتلره و مصیبته
و زحمته صبر ایتدکلرندن اونزو اجماغله و حریردن حللرله و دخی بیوردیکم
مُّتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا •
یعنی بو دولت و بو سعادت حق تعالی بولره ویرر بو حالتده کم تنعم ایدیجی
اوللر اول بزنمش تختلر اوزرنده پرده لر ایچنده شویلکه هیچ انلره کون اسسی

وتفتي صوويغي ايرشيه يعني هيچ بر وجهله انلر انجمك حاصل اولمیه ودخی بیوردی
وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ۝ وَيُطَافُ
عَلَيْهِم بِآنِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا يعنی اول اجماق اغجلرنك
كولكه سی بولره يقين اولا دايم راحت اولالر واول اغجلردن يمشلر دیرمك
بولره آسان اولا اور وطورنلر ايرشه اوتورركن صوتنلر ايرشه
اغجه چقمق وسلكمك زحمتی اولمیا مجاهد ايدر يری كمشدن وبداقلری
انجوده وزبرجددن درو بیرقلری دخی بردرلو نسنه دنذر ويمشلری بربرنه
بكزمز ودور ايدب چكزنه انلرك اوزلرنه برد قلری اغزلرنه دكرمی اولا تو ليپي
وامزوكي اولميا صرچدن اولا ودخی بیوردیکم قَوَارِيرَا مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا
تَقْدِيرًا يعنی اول برد قلر بكمشدن اولا اما صفا وروشنلغی صرچه
كبی اولا اچندكی موطشدن كورنه دنيا كمشنك خلا فنجه زيرا دنيا
كمشی نقدر بوفقلتسلر سكك قندكی اولسه هنوز اردندغی صوكورنمز
ليكن اجماغك شيشلری كلی كمشدر صفاسی صرچه كبی اقلغی كمش كبی
وانك اچندكی شراب ايله تقديرا ولمشدركم اچن كشنك دلكلدن نه
ارتق ونه اكسك اولا ودخی بیوردیکم وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا
زَنجَبِيلًا ۝ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا يعنی صورلر جنت اهلی جنت
اچنده برشراب ايله كم اكا زنجبيل قرشمش اولا زنجبيل بر نكاردر كم اكا سلسبيل
ديوادويرلمشدر اول دنيا زنجبيلی كبی دكلدر كم اچی اولا ايتز اولا اما بو
عرب زنجبيلی فتی سوردی الله تعالی انلر اول سودكلری نسنيله وعده
قلدی تا اولا كم اكا بو رغبت ايدلر واكا سلسبيل ددكلری اندن اوترودر
كم انلرك بولدری اوزلرنه ايزمنز للرنه ايرشور واقمقلغی دخی اتی
اقر وبوغزدن بو مشقلقله كچر ودخی سلسبيل ددوكی دمك اولوركم حق
تعاليدن اكا بولد لركم اول يولدن سنی اكا ايرشدره ودخی بیوردیکم
وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ
لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا يعنی اول اجماق اهلنك اوزلرنه كرب وادوب

مِن فِضَّةٍ صح

عَيْنًا فِيهَا صح

خدمتلر

خدمتلر ايدنلر شول اوغلانلر دركه بيراولمزلر بر ياشز اوزره طورلر هربرينك اقلغندن
وپاكلكندن صنا سنكم صاچلمشدر انجو كبی اجماقدن هيچ بركسه اولميا كم بو نجلين
خدمتكار بيك اوغلان ويرلميا كا اشغه مرتبلودن ودخی بیوردیکم وَإِذَا رَأَيْتَ
ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا يعنی يا محمد قچن كوزوكله اول جنته
نظر ايدرسن انده كوره سنكم بو اوغلانلری وبو نعمتلری كم هيچ وصفه صغمزنسنه
دكلدر هربرينك باشلرنده تاج اولا پادشاهلر كبی اكا ديرلركه انك زوالی
اولميه ونه مقصودی وارسه انده بولنه حق تعاليدن كلن فرشتلر اوزرنه
دستوريز كرمكه طاقتلری اولميه ودخی بیوردیکم عَالِيَهُمْ ثِيَابُ
سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ
رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ۝ إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُم
مَّشْكُورًا يعنی انلرك اوزرنده طونلری سندسدن اولا انجه حريردر
ولونی يشل اولا دنكلرنك كوكلو سدر ودخی استبرقدن اولا بو غنجه حرير
اولا عادت دنيا اوزرنه كه بونك انجه سندن كوكلك ايدب كيورلرايس
حق تعالی دخی انلرك سودكلری اوزرنه كه هم انجه طونلری اولا هم بوغنرق
اولا ودخی مؤمنلر واول غلمانلر تزنلر كمشدن بزكلرله كه هيچ دنيا كمشنه
بكزمز سعيد بن مسيب ايدر هر مؤمنك قولنده اوچ بلازك اولا بری
التوندن بری كمشدن بری مرواريددن شونك كبی بزكلركم صناسن
هيچ الده لنماشدر وبردخی حق تعالی انلری صورم شول شرابلرله كم
دوكلی علتلردن اردجيدر وكندو بولنقلقدن صابندرانی انجنه بول
وحاجت اولمز دنيا شرابی كبی كل ودخی بیوردیکم إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ
الْقُرْآنَ تَنزِيلًا يعنی يا محمد بز بو قرآنی جبرائيل ايله سنك اوزركه
اندردك سوره سوره ايت ايت شويلكم اندرمكدر فَاصْبِرْ لِحُكْمِ
رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا يعنی يا محمد كندوكی
حكم شرع اوزرنه ثابت طوت حق تعالی حكمته راضی اولوب صبر ايله
تبليغ رسالتی يرنه كتور صقن مطيع اولمه اول فاجرلره دخی كفوره بوكافرلردن

اشته هذه ایتنك معناسی یازلماشدر

كه اولو وليد بن عتبه در يعني او عتبيله وليد كلوب پيغمبره ددلر كه اكر اشبو
سوزي بزمله اندن اوترو ايدرسك كه مالك يوق فقيرسن كل بو سوزكدن
دونسكا اولقدر مال ويرەلوم كه جميع مكه قومندن سن باي اولاسن
اول كافرلرك سوزندن حذر ايتدكيچون حق تعالى بو ايتي ايندردي
ودخى بيوردي بيكم **وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَاَصِيلًا • وَمِنَ اللَّيْلِ**
فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا يعني يا محمد نماز قيل اول نماز اچنده
ربك آدلرني ذكر ايله صباح وقتنده دخى اويليله ايكندو وقتنده كه اصل
ددوكي اكي وقتدر وكيجەدن دخى اكا سجده قيل ددوكي اخشمله يتسو نمازدر
وكيجه اوزون اكا تسبيح ايت ددوكي دون نمازيدر بو امر استحبابيچوندر
وچونكه كلدر ننكم مزمل سورەسنده بياني كچدي وبوندن صكره بيوردي بيكم
اِنَّ هٰؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا •
يعني اشبو قريش قومي دنيا نعمتلريني دوست طوتوب اوكلرنده آخرت
سعادتلرين ترك ايتدلر واول حساب وعقوبتي اغر ومشكل كوني دخى اونتدلر
انوكيچون عناد ايدوب حقه مطيع اولمزلر ودخى بيوردي بيكم **نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ**
وَشَدَدْنَا اَسْرَهُمْ وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا اَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا •
يعني بز بولري ياراتدق وخلقتلرني قوي قيلوب كوركلو ايلدك تا كه بولر بزه
مطيع اولالر اولمدلر ايچون دلسوز هلاك ايدوب يرلرينه بر قوم دخى كتوره وز
كه اولودن بزه مطيعراق اولالر ودخى بيوردي بيكم **اِنَّ هٰذِهِ تَذْكِرَةٌ**
فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهِ سَبِيلًا يعني تحقيق اشبو سوره وعظ ونصيحتدر
قوللرمزه هركم دلرسه كم بو نكله اوكونلنه بز طريق اسلامي بيان ايلدك حقي
وباطلي معلوم ايلدك ودخى بيوردي بيكم **وَمَا تَشَاءُونَ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ**
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا يعني سز طاعته وعبادته توفيق
دلمكلكي دلمزسز الا اشول وقت كه الله تعالى دليه سزه توفيق ويره
بدسني الله تعالى سزي بنمزدن اوكدن بلوردبيكم طريق حقي كم طوتسر
توحيد طريقين باطله كم تبديل ايدبسر ودخى حكيمدر حكم ايلدى هدا بتله

شولر

شولركم اول هدايت اهلي اولا ودخى بيوردي بيكم **يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ**
وَالظَّالِمِينَ اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا يعني كمي دلرسه اكرام
ايدر اسلام خلعتن كيورر دنياده وقيامتده دخى فضلله اوجماغه
كوردشولرنكم اكا اهل اولا اما ظالملري عذاب اليمه كورد عدليله
اولوكيچون تمام عذاب برقلمشدر والله اعلم بالصواب

سورة المرسلات مكية وهي خمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا • فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا • وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا
يعني حق تعالى قسم ايدر شول فرشتلره كم ارسال اولنمشدر معروفيله
كم انلرك چوقلغي ثواتبلسي كبيدركه اكا عرف ديرلر ودخى اول وقتي
يل حقيچون بويلكلر طوپرغي صاورور ودخى اول يل حقيچون بولتلر
قوپرر واول فرشتلر حقيچون كم قيامتده بتيلر نشر ايدر **فَالْمُلْقِيَاتِ**
ذِكْرًا • عُذْرًا اَوْ نُذْرًا يعني اول قرآن حقيچون فرق ايلدى حقله
باطل اراسنده ودخى فرشتلر حقيچون كه اولو پيغمبرلره وحى القا ايتدلر
عذر ويرندن كه كافرلرك حجتلري قطع اولنه يارن دميلركم بزه رسول
كلوب خبر ويرمدي يه خود وحى انذر دكلري انذار ايچون اولاكه بو كافرلر
قورقوب الروانلري يلدره لركه بونك كبي عذابلر واراندن حذر ايدوب
انكاري ترك ايدەلر ودخى بيوردي بيكه **اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ •**
يعني چون حق تعالى بولچه قسملر ايتدي انذايچوب بيوردي بيكم تحقيق
شول قيامت كوني وحشر ونشر كوني وسؤال وحساب البته اولجقدر
انك اولاجغنه شك وكمان يوقدر پس خبر ويرديكه اول كون نه
وقت اولسر **فَاِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ • وَاِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ •**
وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ • وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ • لِاَيِّ يَوْمٍ اُجِّلَتْ
يعني سز اول وعد اولنديكوز كون اول كوندر كه انده يلدزلرك نوري
محو اولوب قبقره اولا وكوكلر حق تعالى هيبتندن پاره پاره اولوب

وطاغلر برندن قوپوب کیدن هیچ اثری بلورمیه دوپدز اولا و پیغمبرلر دخی جمع اوللر
اول وقت ایچونکم تأجیل اولنمشدر و اول کونی تعظیم ایدب دیکه یا محمد هیچ
بلور مسنکه اول رسوللر نه کونیچون تأجیل اولنور جمع اولدلر قوملری اوزره
طانقلق ویررلر کرو بیان ایدب بیورر دیکم لِيَوْمِ الْفَصْلِ وَمَا أَدْرَاكَ
مَا يَوْمُ الْفَصْلِ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ یعنی اول تأخیر اولوب
تأجیل اولندقلری اول فصل کونی ایچوندر که حق تعالی اول کونده حکم ایدوب
هر دعوی جلر اراسنده دعویلرین فصل ایده و ظالملردن مظلوملرک حقن
الیویره و اول کونده دوستله دوست اراسنده و اوغول قزاتا انا اراسنده
و قرداشله قرداش اراسنده ایرولق واقع اوله هر بری کندو قیوسی اوله
اول کونک عظمتندن کورمزمسن که انک عظمتی اولو اولدوغندن اونزو
حق تعالی رسولنه بیورر دیکم یا محمد اول فصل کونک عظمتی مقداری نسکا
نه نسنه بلدردیکه بلهسین نه کوندر و اول کونده اولکم عذابلرک کی قتیللری
ویل ایچندن اولقیامت کوننه انکار ایدب تکذیب ایدنلر ایچوندر و دخی
بیورر دیکم أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ كَذَٰلِكَ
نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ یعنی بز هلاک اتدکمی شولر یکه بولردن اللرو کلدکلر
اول رسوللری تکذیب ایدرلرسه الله تعالی سنتی بودرکه اول کافرلرکم قیامت
کونینی بلمزلر و دخی بیورر دیکم أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ
فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ
الْقَادِرُونَ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ یعنی بعث منکر اولورسز
اول بعث کوننه کم دیرسز کمک قدرتی یتر کم بزی اولمدن صکره چوروب تکن
یره و قویره سزی بنا ولیرطمله خور و ضعیف صودن یرتمدقمی کم اول
چیقجق وقته دکن معلومدر بعضکوز اوزون بویلو و بعضکوز قصه
بویلو قره یغز بو تقدیرات که بز قلدق نه کوزلو تقدیراجی بز بولره
قادر اولان قادردکلمیکم سزی طپرقدن وجوده کتوردب وار ایلم ویل اول
کمسلر ایچوندر که اقل یرده لمدوغی کوزیله کوره دخی صکره یرده لمغه انکار

ایلیه

ایلیه و دخی بیورر دیکه أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا
وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُم مَّاءً فُرَاتًا وَيْلٌ
يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ یعنی حق تعالی صنعندن خبر ویردیکه انوکله
عبرت الوب بعثه ایمان کتورهلر بیورر دیکه بز یوبرلری سزه کفایت قلمدقمی
مادامکه یردی او لاسز انک اوزرنده اولرباغلر و باغجلر ایدنه سز مصالحکوز
انک اوزرنده بتورهسز وچون اولهسز اولولریکوزی انک التنده کزلیاسز
یرلکوکوزده دخی انسز سزه چاره یوقدر و اولومکوزده دخی انسز سزه
چاره یوق و دخی قلدق اول یرایچنده محکم یوجه طاغلر که کوکی اشغه انوب
کتمشدر اول یری محکم طوتمغیچون که سزه منفعت ویره و دخی سزی طتلو
صولوله کاه یردن و کاه کوکدن صوودق ویل عذابی شولره کمسلره کوزله
بونلری کوردکن حق تعالینک وحدانیتنه انکار ایدن و دخی بیورر دی
انطَلِقُوا إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ انطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي
ثَلَاثِ شُعَبٍ لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ
كَالْقَصْرِ كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ
یعنی قیامت کونده فصل حسابدن صکره زبانیلر اول بعثه انکار ایدن
کافرلره دیلرکم یورک امدی شول عذابدن یکا کم سز انی دنیاده یلان ایلدکوز
و دخی وارورک اول کولکیله اوج بوداق اولمشدر اول کولکه دکلکم سزه
منفعت ویره یا اودیالکندن سزی قورتره قضیته بیان بودرکم چون
طامو اهلی اودکنارنه کالر بر پاره یالک اول اوددن اوج بوداق اولا بولرکه
دخی چوره لرن قبلیه چکه بونلری کندونک ایچنه الا اناقبیی ایدر
بونک بیانی بودرکم کنش جمیع خلقک باشی اوزره اولا اول کون اولرک
اوزرنده طون اولمیا و بولرکز لیجک صغنجق یر دخی اولمیا کنش اولری
قرده تفسلون طوته چقمغه قومیه الله تعالی دلدوکی قورتریب عرش
کولکه سنه ایلته راحت لنده انلر بر پاره اود عنق کبی به سرادق کبی
جهنمدن دوتن لتوب چقه اوج پاره اولا بو طامو اهلنی اولدوتن

قبلیه انك ایچندہ قلەلر تا حسابدن فارغ اولنجه نتکم دوستلر عرش کولکه سنده
اوللر اندن صکره هر بولوکه امر اولنه قرارکاهلرینه وارەلر جنت اهلی جنته
وطامو اهلی طامویه واول دخانکم کولکه کبی انلری قبلیه اول کولکه انلری اول
کونك ایسندن راحت لندرمیلکه اود حرارتندن ارتوری ویره که کون
حرارتندن دخی اشد اولا واودیا لکنه دخی مانع اولمیا واول اود اتا انلری
قوغلرلەمر قوغك بیو کلکی برالاجق قدر اولا شویلکه چوقلغی شول قره
دوه سورسی کبی اولا بری بری ارد بجه کله ودخی بیوردیکم هذا یوم
لا ینطقون ولا یؤذن لهم فیعتذرون. ویل یومئذ للمکذبین
یعنی قیامت کوننده مواقف چوقدر بعض موقفده سویلیەلر ودخی بعض
موقفده سویلمکه دستور اولمیا بو اول سویلمیجك موقفده درکه انلر سویلمك
استیلر انلری سویلتمیەلر دیەلر اوش بو کون اول کوندر که سویلمیەلر ودخی
انلره دستور ویرلمیکم عذر دیلیەلر ویل اول لکسەلر کم قیامته انکار ایدرلر
شمدی سویلمکه قدرتی وارکن وعذرد لمکه قدرتی ینرکن ترك ایلیه دلمیه
ودخی حق تعالی بیوردی هذا یوم الفصل جمعناکم والاولین
فان کان لکم کید فکیدون. ویل یومئذ للمکذبین
یعنی فرشتلر دیلرکم حق تعالی قبلندن که اشبو اول قضا و حکم کوندر که
اهل جنتله نار اراسنده فصل اولنه ودخی ندا اولنه کم یا امت محمد سزی
جمع ایلدك سزدن ایلرو کچنلوله اکر قورتلمغه چاره کوز وارسه ایدك کم
نفسکوزی قورتره سز بو کلام انلرك انوکیچون دیرلرکه تا کندولرك چارەلر
بولمغنی وکندولرك عاجز لقلرنی انلره بلدوره لر تا عذابلری اوزره عذاب
دخی زیاده اولا ویل عذابی انلره کم حق تعالی قدرتنه وقیامت کوننه
وبعثه وحشرونشره انکار ایدن بو کز مکذب بلری قیوب اول متقی حالنه
جروب بیوردیکه ان المتقین فی ظلال وعیون. وفواکه
مما یشتهون. کلوا واشربوا هنیئا بما کنتم تعملون.
انا کذلك نجزی المحسنین. ویل یومئذ للمکذبین.

یعنی

یعنی انلرکم کفردن وشرکدن ومعاصیدن وفواحشدن صقندلر اول
حشر کوننده اجماق اغجلری کولکه لرنده اوللر اول کونك هیچ ایستسی زحمتن
کورمیلر واول بکا دلودن اچوب تمتع ایدلرکه حق تعالی انلرو کچون اقمشدر
باغلری بوستانلری ایچنده ازمنقلر ودخی بیلراول یمشلردن کم کندولر ارزو
ایدرلر واختیار قلەلر ودخی فرشتلر انلره دیلرکم بیك اولیمشلردن و
ایچك اول شرابلردنکه سکسوین سزه زحمتسز علتسز بلکه بو نعمتلر سزه
عوضدر شول عملردن اوتریکه دنیاده قلدکوز تحقیق بز بونك کبی عوضلر
ویررز اولقولره کم بزه کرکلو عبادتلر ایلرلر ویل عذابی انلره کم بونك کبی
ثوابلری انکار ایدرلر ودخی بیوردیکم کلوا وتمتعوا قلیلا انکم
مجرمون. ویل یومئذ للمکذبین یعنی کافرلره خطاب بیوررکه بیك اول
طعاملرنی شول بهایم یدوکی کبی وتمتع ایدك برقاچ کون سزای کافرلر عاقبتکوز بنیه
ایرر کورسز بو تهدید ووعیددر انلرکم دنیایه راضی اولوب بعثه انکار ایدرلر
ودخی بیوردیکه واذا قیل لهم ارکعوا لا یرکعون.
ویل یومئذ للمکذبین بو آیت ثقیف قبیلسی حقنده ایندی
ددلرکه بز ایمانه کلوب بلوموز اکوب طورمزز که اولدیزه حقارتدر حق
تعالی بیوردیکه قچن انلره دسالرکه خضوع ایدك اللهی بر لمکله واقرار ایدك
نمازك وجوبنه نماز قلك انلر انتمزلر واول نماز فرضیتنه اقرار اتمزلر بس
بولر حق تعالی کلامنه تصدیق اتمیجك فبای حدیث بعده
یؤمنون دخی قنغی سوزی قبول ایدوب اقرار ایدرلر ویل عذابی اول
قیامت کوننده اولکمسەلرکم الحی یالانلرلر ٥٥٥

سورة النبأ مکیة وهی اربعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین
عم یتساءلون یعنی سبب نزول اولدرکم چون رسول علیه السلام
بعث اولندی قیامتدن خبرلر اول قریش قومنه ایردی انلر اکا انکار
ایدوب بربرنه صوردلرکم بو کشی نه نسنیله کلدی بو نبأ منکه دیرنته اولور

ونوتحت اولوبونی که دیرلر انکار بونندن دیرلردی اعتقادلری ایلیدیکه اولا ولسر
دکلخو تعالی بو ایتی راندوب بیوردیکه بولرندنسنه دن صورشورلر بربرینه ونه نسنه دن
سویلشورلر انلک کروبیان ایلدی ودخی بیوردیکه عن النبإ العظیم
یعنی بو اول خبر عظیمدن صورشورلر که قران محمد خبرویردی که اول قیامت
کوندر الذی هم فیه مختلفون • یعنی اول خبردرکه بونلر انده
اختلاف ایتدلر بعضلر تصدیق ایدرلر که اول خبر عظیم قراندر انک اختلاف انلر
بعضلر مؤمن اولدلر دیدلرکه قران حقدر مخلوق دکلدر وبعضلر ایماندن تجدلر
دیدلرکه اول خود محمدک کندو سوزیدر مخلوقدر پس حق تعالی بیوردیکه کلا
سیعلمون یعنی حق تعالی بیوردیکه بو کافرلر مرتدع ومنزجر اولسونلر
بو کلامدن کمانلر اولتوب دیرلر بو قیامت اولسر کلدریه خود محمد بو قرانی کندودن
دوزدی دیرلر تیز اولا بللرکه بو کافرلر اول قیامتدن بو سوزلرینه الروکتوریسر ودخی
بیوردیکه ثم کلا سیعلمون یعنی تیز اولا بیلالر اول وعیدلری
اولم وقتنده ودخی اخرتده معاینه اولا شک وگمان کوترلر ودخی کندونک
وحدانیتنه دلیل اولان صنایعلرن ذکرایدوب بیوردیکه الم نجعل الارض
مهادا والجبال اوتادا یعنی بو مصنوعاتدن خبرویردوکی اکا اشارت
قلورکم بونلر کبی عجایب وغرایب مصنوعاتی وجوده کتورن اکادخی قادر
اولورکه سزلری اولدکدن صکره وجوده کتورمکه قادر نکلی بلکه اولدر وکلی نسبینه
قادردر عجز یوقدر کورمزمسن بو یری سزه دوشک واویو یجک وقرار قلجق مکان
قلمشی واتی سزه مسخر ومطیع قلمقدی کم انک اوزرنده هر مقاصد کوزی برینه کتوررسز
ودخی طاغلری اول یرا اوزره میخ قلمقدی کم یرانوکله میخ لنوب صو اوزرنده قرار
طوتدی تا که سزه انلرن منفعت اولا ودخی بیوردی وخلقناکم ازواجا
یعنی سزی انواع اوزره بر تمدقمی بعضکوز ارکک وبعضکز دیشی وبعضکز
قره وبعضکز اق وبعضکز قزل وبعضکز صره بعضکز ایوخلو وبعضکز
یاوزخلو وطبیعتکوز دخی بربرینه بکزمز ودللرکوز دخی بربرینه بکزمز
وجعلنا نومکم سباتا یعنی سزک اویقو کوزی سزه راحت قلمقمی

سبات

سبات اکا دیرلرکم کیمسه حرکتدن فویه اماجان کوده ده اولا وجعلنا
اللیل لباسا یعنی کیجه سزه پرده قلمقمی قرم کو بیله سزی اورتر شول طون
کوده کوزی بودکی کبی اشغالکوزدن فارغ اولوب کلوب اولرکوزه
ارام طوب دکلتاسز وجعلنا النهار معاشا یعنی کوندزی
سزه روشن قلوب طلب معیشت قلمقمی که هر نه دلرسکوز ایشلمک سزه
اسان اولا انده تصرف ایدسز وبنینا فوقکم سبعا شدادا
یعنی سزک باشکوز اوزره بو یدی کوکلری محکم قلمقمی که هر برینک قلک لغی
بیشیوز یللق یولدر دکسزانی قدرتمزله طوتارز وبرده سزه رزق حاصل اولمق
اسبابلرن سزه اندن اندررز وجعلنا سراجا وهاجا ودخی سزه
رزق حاصل اولماغچون کنش یرادب اکا نور وضیا ویروب روشن قلمقمی
واکا حرارت ویرمدکمی کم حرارت وبمیشلر کوز پشره وانک نوریله بو بجه
منفعتلر حاصل ایدسز وانزلنا من المعصرات ماء ثجاجا
لنخرج به حبا ونباتا وجنات الفافا یعنی سزه بولتلردن
صولر اندرمدکمی ویللر اکا حواله قیلوب اول بولتلری صقوب سزه
رزق اولجق دانلر بتوررز بغدای واربه وطرو ودخی بوکه بکزر دانلر ودخی
دابه لرکوزه رزق اولجق اوتلر بتوراوز انلردن دخی سزه انواع نعمتلر حاصل
اولا ودخی اول یغمورلر باغلرکوزده انجلر بتورهویره وز کم بو داقلری
بربرینه کرمش اولا بو کلسن یرنعمه قادر اولانه اکادخی قادردرکه سزی
اولدکدن صکره کیرو دیرلدیه بونلردن صکره بعثدن خبرویروب بیوردیکه
ان یوم الفصل کان میقاتا • یوم ینفخ فی الصور
فتاتون افواجا یعنی بیدرستی اول قیامت کونی یوم فصلدرکه
اولکیلر واخرکیلر وکلی انده جمع اولوب حساب اولنسه کرک هرکشی
عملنه کوره جزا لنسه کرک امدی اول فصل کونی اول کوندرکه اسرافیل
صوری چاله بو خلق یرا لتندن باش قالدروب محشر یرینه بولک بولک کللر
روایتدر معاذدن که اول رسوله بو ایتدن صوردی ددیکه یا رسول الله

بو بولك بولك كلدكلری بخه در رسول دديكه يا معاذ قتی اولو نسنه دن
صوردك ديوبن مبارك كوزلرندن ياشر روان اولدی اندن ديكه يا معاذ
بنم امتمدن اون بولك اوليسر بر بلوكی بيمون صورتنده قوپسرلر انلر دنياده
قوجلق ايدوب خلقه بر بونه دشمان قلورلردی وبر بلوكی طوكوز صورتنده قوپسرلر
كه انلر دنياده حرام ييجيلردر بر كوجله بره ظلمله بره رشوتله بره اوغرلغله بره امانته
خيانت اتمكله وبر بلوكی ايقلری بوينلرنه بتوب يوزلری اوزرنه سورنو
كللر كه انلر دنياده ربا ييجلردر وبر بولوكی كوزسز قپوب كللركه انلر دنياده
ظلمله حكم ايدجيلردر بكلر قاضيلر وصوباشيلر ونايبلر كبی وبر بولوكی صاغر
ودلسز قوپلر انلر دنياده عملرنه عجب ايدرلردی عملرنی خوش كوروب منت
ايدرلردی وبر بولوكی دللری اغزلرندن صرقوب كوكسلر اوزره دوشمش اولا
اغزلرندن اركلر اقه كه خلق اندن ايكنلر دللرن چينيو كللرا ولر دنياده
خلقه وعظ ونصيحت ايدر كندولر عمليله عمل اتمزلرادی وبر بولوكی اللری
ايقلری كسك قوپب كللركه اولر دنياده قونشولرن ايجدرلردی وبر
بولوكی اودن اغجلری اوزرنه اصلوب كللر اولر دنياده بكلر وسلطانلر قتنده
غمازلق ايدرلردی وبر بولوكی مردار اولمش كوده دن دخی بتر قوقولو اولهرق
محشر خلايقنی انلرك ييسندن ايجنلر انلر اولوردركه دنياده نفس هوالرنه
برنه كتوروب درلو درلو لذتلر تنعم ايدرلردی وزكوتلرن وبرمدلر وبر بولكی
قطران جبهلر كيوب كللر كوده لرنه بيشمش اولا بونلر انلردركه دنياده كبرلو
كوجكلنو يورلردی پس عاقل اولنلر اولوردركم كندولری بو صفتلردن
اراق ايدلر تاكه يارن بو حال اوزره قوبقدن نجات بولالر ودخی
اول قيامت صفتلرندن بيان ايدوب بيورديكه **وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ**
فَكَانَتْ أَبْوَابًا . وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا
يعنی اول قيامت كوننده كوكلر پاره پاره اچله يول يول اولا وطاغلر
دخی يرلرندن قوپوب سير ايدوب شول دنياده كی سراب كبی هوايه
كوترلوب بلكورسز اولا ودخی حق تعالی حضرت بيورديكه

ان جهنم

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا لِلطَّاغِينَ مَآبًا . لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا .
يعنی تحقيق اول جهنم كه بر برندق انی كوزجی قلندق بو جميع خلق انك اوزرندن كچمكه
يعنی بو دركه اكا خبر ايدرلر اولا كه يا جهنم بو ادم اوغلنلری سنك اوزركه اوغرهيسر كوزجی
اولوب كوزتكه كندو اهلكی الوقو باسن نتكه بر كشی بر كمسيله وعن قلسه يول اوزرنده
طوروب اكا كوزجی طوته منتظر اولورنه وقت كله ديوبس جهنم دخی اول طاغيلرك ذنوب
ورجوعلريدركه توحيد وطاعت يولندن تجديلر كفر وضلالت يولنه حذن كچديلر
انلر اول جهنمده اكلنوب قاللر نجه حقبلر كم بر حقب سكسن ييلدر وهر ييل اوچ
اكی ايدر وهر ايی اوتوز كوندر وهر كونی دنيا اهلی صاغشيله بيك ييل قدردر بوده كم
بر حقبدر وهر حقب نجه نجه بر حقب دخی كلور مراد بوندن تأبيد تخليددر اما احقابا
ديو ذكر اتدوكی انك اوتر ودركم بو عرب قتنده بو حقب اوزاق وارق مدتدر
تأبيد دمك اولوركم بو طاغيلر اول جهنمده ابدی اكلنلر هيچ چقمق اولميا ودخی بيوردی
لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا . وَلَا شَرَابًا إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا جَزَاءً وِفَاقًا
يعنی اول جهنميلر انك ايچنده بر صوغوق يل وكولكه بولميلركم بردم اول
حرارت دفع اوله راحت اولالر وصوغوق صو بولميلركه ايچوب صوسزلقلری
كيده بولكلری صو ايسه اتا اجدكلری غايت قينمش صو اولا ودخی شول
طامو اهلنك كوده لرندن اقان قان وايرك وصارو صولر اولا بو نسنه
اولر عملرنه موافق جزا اولا زيرا عملری كفر وشركدی دنياده پس چون اول
شركدن وكفردن اولو معصيت يوغدی اولر دخی عذابك قتی اولو سيله
جزا قلنلركم او دعذابدر ودخی بيورديكه **إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ**
حِسَابًا . وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا . وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ
كِتَابًا يعنی بو كافرلر عادتلری بويديكم هركز اول حساب كوننده قورقرلردی
وانك ثوابندن اوم لردی زيرا انكا منكرلردی ودخی محمدی ويزم كلاممزی
يلانلرلرادی حال بو دركم بز انلرك نه اشليجكلرن ويوغيكون وارا اولجقلرن
اولا لوح محفوظه يازدق واكيچی فرشتلر دخی موكل ايلدككه بو كلی افعاللرن
دخی واقواللرن دخی جميع دفتر ايدوب يزرلر احصا ايدرلر ودخی بيوردی كم

فذوقوا فلن نزيدكم الا عذابا يعنی اول جهنم اهلی صوسز لقدن زياد
ايدب چاغرشلر زبانيلر ز مهريردن صوق صو كتوره لر كم انك صوغی اولاشی
صوغدابندن دخی ارتوق اوله اول زبانيلر اتلرن كتوروب ويره لر ودخی
ديلر طاد انك اشبو صوبی كم بزسزه ارتورمازز الا عذاب اوزرنه عذاب ارتوررز
بو سوز اندن اول عذابدن دخی ارتوق اوله بوندن صكره اول مؤمنلر حالن بيان
قلوب بيوردیكه ان للمتقين مفازا ٭ حدائق واعنابا ٭ وكواعب
اترابا ٭ وكاسا دهاقا يعنی تحقيق اول مؤمنلر ايچون كه شركدن و كفردن
صاقندیلر انلرك اولمودن نجات بولوب جنتده اولشمق لقی وار ودخی جنت ايچنده
ديوارلو بغچه لر وار كه اندن خرما انجيرله اوزم لر وار بو اکی يمشی ذكر اتدی
اندن اوترو كم مكه ومدينه بو اكی يمشی مشهوردر ودخی انلرك قزاوغلن حوريلر
واردر كوكسلری اغرشق كبی طومپلمشدر كم تمام قوامنده دخی ياشده برابر اوللر
اول ياش اوزره قرارطوتلر هركز يكيلكلری كتميه ودخی اول مؤمنلره بری
بری اردنجه طلو خمر كلا كم اچدكلرنجه صفالری وفرحلری ارته ودخی بيوردیكم
لا يسمعون فيها لغوا ولا كذابا ٭ جزاء من ربك عطاء حسابا
يعنی اول مؤمنلر اجماق اچنده فايده سز اكسكه كوكز سوز لر اشتميلر زيرا
بونك كبی سوزلر كوكله اغر كلور انوك ايچون جنت ايچنده بو سوز لر سويلنمز
وكمسه دخی اشتمز پس بونوا ايلركلی سنك تكدن سكا عوض بوننددر قلدغك عمل مقابلسنده
ودخی عطالری كثيردر كه مؤمنلره ويرلور ودخی بيوردی رب السموات والارض
وما بينهما الرحمن لا يملكون منه خطابا يعنی بو عطالر سكا اوله تكدن
كم يرك كوكك خالقيدر ودخی يركوك اراسنده نه وارسه كم اول رحمندر هيچ بر
كمسه اندن شفاعت قلمغه مالك اولمز كه اكا سويليه يوم يقوم الروح والملائكة
صفا لا يتكلمون الا من اذن له الرحمن وقال صوابا يعنی اول كونكه روح
فرشته لری صف اولوب طوره بعضلر ددلر كم جبرائيلدر ودخی ددلر كم اول بر فرشته
يلكن كندوسی بر صف اوليسر وقالان فرشته لر بر صف طورسه اول كون هيچ بر كمسنك
زهره سی اولميا كم شفاعت اتمك ايچون دل اچوب سويليه لر الا شول كمسه لر كم الله تعالى

اكا شفاعته دستور ويره وتوبه قبيلسنه شفاعت قله هرنه سويليه صواب سويليه
ذلك اليوم الحق فمن شاء اتخذ الی ربه مآبا يعنی اول قيامت كونی انك
اهوالری ولمقلغی البته حقدر هركمه دلرسه توحيدله طاعت وعبادت برله
اول ربندن يكا وارجق بر دوز شمدی دوزسون كه الدن تدارك ايده رخصت وار ده
يس كرو تخويف ايدوب بيوردی انا انذرناكم عذابا قريبا يوم ينظر
المرء ما قدمت يداه ويقول الكافر يا ليتنی كنت ترابا ٭
يعنی بز سزی قورقودرز اول قيامت عذابيله كم انك كلمك يكی يقيندر و اول
كونده اول كم هرشخص كندودن اوكدن نه عمل كوندردیسه كوزيله كوره مؤمن
عمللرنك ثوابن كوره فرح قله وكافر دخی كفر وشركله عمللرن كوره ايده كه ای
كاشكی بن دخی طپراق اولیدم كيديدم بو عذابه اوغرميدم كافرلر بو آرزويی اول
وقت ايدرلر كم حق تعالی جميع حيوانلری محشر يرنه جمع ايدوب بر برنك حقنی
قصاص ايدب الدقدن صكره بوينوزلو قيوندن بوينوزسز قيونك سوسدكی
حقنی الا امر ايده انلره كم طپراق اولك كلسی طپراق اولر كافرلر انی كوروب ديلر
ای كاشكی بز دخی طپراق اولوب كرو قوپميادق والله اعلم

سورة النازعات مكية وهی اربعون وخمس آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

والنازعات غرقا يعنی الله تعالی قسم ايدوب بيوردی كم نازعات حقيچون
حق تعالی حكيم مطلقدر نه دلرسه اشلر اول اشلدوكندن صورلمز اما بو مخلوق
صورلورلر كندو قوللرنه بيوردیكم بندن غيری كمسنه اند اچمك وكندوسی يرتدوغی
مخلوقه اند ايچر مقصودی بودر كم اول قسم اتدوكی نسنه لرك كندو قتنده شرفی
واردر وحرمتی وارن بيلدرر تاكه ايشدنلر انلری شريف بلوب تعظيم ايده لر زيرا
هيچ بر كمسنه بر حقير وخسيس نسنه يه اند ايچمز تا كندو قتنده اول شريف اولميجه
پس نازعاتك اختلاف قلدلر بعضلر ددلر كم اول ملك الموتدر كم كافرلرك كوكسندن
نزع ايدر شول دمودن بوده قلری چوق چنكال له ياش يوكه اودوب چكدكلری كبی
تا كه انك جانتی جميع كوده سنك اطرافندن تا پرمقلری اچندن وطرنقلری اچندن

چکه‌لر وطرلرندن وسکرلرندن تا اول اولم اجسلرینی شویله قبلر تتکم صویه غرق
اولنی صو قبلر ودخی نازعات اول غازیه دیرلر کم یای بینی چکوب اوقنی ایله طولدره کم
دمرندن اوجی یای قبضه‌سنه غرقا ولا برابر اوله وغرقا دکلری کرهادمك
اولور یعنی هیچ برکافر یوقدر کم انك اولمی حاضر کله الا جهنم انك اوزرینه عرض اولنور
جانی چقمزدن اوکدن انی کورر وانك ایچنده برقوم کورر که کاه اول اوده طلر
کاه کوچقر اول وقت انك جانی اولقورقودن کرو کوده‌سنه غرق اولور کیدر
شول صویه طلر کبی چقمغه کریه کورر ودخی بیورر دیکه **والناشطات نشطا**
یعنی اول فرشته‌لر حقیچون که مؤمنلرك جانلرینی نشاطله وبشارتله قبض ایدرلر
یعنی هیچ برمؤمن یوقدر کم اکا اولم کله الا اجماق اچنده اکا منزلنی عرض ایدرلر
بقر اول اجماقدن کندونك دوستلرندن برقوم کورر کم اول قوم انی کندولره
دعوت ایدرلر بزه کل دیو اول وقتده انك جانی دخی اول شوقله چقمغه
نشاط ایدر اول وقت انی قبض اتمك شول دوه‌نك دیزی باغینی ششوب
قیو ویرمك کبی در که واره اوتلایه صولنه کیك یرلرده یوریه ودخی بیورر دیکم
والسابحات سبحا یعنی اول فرشته‌لر حقیچون که کوکدن یره یوزوب
اتر حق تعالی امرینی یرینه کتوردیکیچون یاه اول یلدزلر حقیچون که دکز اوزرنده
یوزرلر یاخود اول فرشته‌لر حقیچون که مؤمنلرك جانلرینی یومشق لطفله
چکرلر دخی یرز قورلر دکلنه ودخی بیورر دیکم **فالسابقات سبقا**
یعنی اول حق تعالینك طاعتلرنه سبقت ایدن فرشته‌لر حقیچون اجماقده
منزللرن کوریجك سکردم وقتنده بربرندن اوکوردلر ودخی بیورر دیکم
فالمدبرات امرا یعنی اول فرشته‌لر حقیچون که بو مخلوقك تدبیرلری
انلره اصمرلنمشدر اولر جبرائیلدر ومیکائیلدر ودخی عزرائیلدر واسرافیلدر
جبرائیل قوللر ایچون پیغمبرلره وحی واحکام اندرمکه موکلدر ومیکائیل
یغمورلر یغدرمغه واوتلر بتورمکه موکلدر اسرافیل صورلر اوزره موکلدر و
عزرائیل قوللرك جانلرین قبض اتمکه موکلدر وبو کلیسی قسمدر که حق تعالی
اندا ایجدی جوابی مضمردر اما قسملر اکا دلالت ایدر کم نازعات وناشطات

وسابحات

وسابحات وسابقات ومدبرات امری حقیچون البته قیامت قوپسه
کرك تتکم سیاق کلام دخی دلالت کم بیورردی **یوم ترجف الراجفة تتبعها**
الرادفة یعنی اول قیامت البته قوپر شول کوننده کم صور اوردله اول
دفعه یرلره کوکلره زلزله واضطراب واقع اولا یرده کوکده کمسه قالمیه
کلی اوله واکنجی صور دخی انك اردنجه تابع اولا واول اولمشلری کرو دیرکوره
ودخی بیورردیکه **قلوب یومئذ واجفة ابصارها خاشعة** یعنی
یورکلر اول کوننده شویله قورقه واول کوکلر راستنك کوزلرنده ذلیل اولوب
قورقویه دوشه وقورقو نشانی کوزلرنده ظاهر اولا **یقولون ائنا لمردودون**
فی الحافرة ائذا کنا عظاما نخرة یعنی اول کافرلر دیرلرکه بز اولدکدن
کرو دیری اولوب اولکه یکتلکمزه واوغلانلغمزه میواریرز دونسرز هیچ
بو اولجق نسنه دکلدر یه خود بز یرا لشدن سکوکلرمز چوریوب کتدکدن
صکره بزی کمسه دیری ایلر یوبرا اولمز نسنه در که دیرلر ودخی سورردی که
قالوا تلك اذا کرة خاسرة یعنی کافرلر دلر بو دکلری
کرچك اولورسه بز زیانکارز بوخود اولسر دکل بس حق تعالی خبر ویرر دیکه
فانما هی زجرة واحدة فاذا هم بالساهرة یعنی حق تعالی ایدرکه
اولدو کلی خلقی دیرلدیب قوپرمق بزه کی آساندرکه اول اسرافیلك بر
صوری آوازنه موقوفدر که چالا دخی ناگاه بو خلق دوشکندن اویانوب
طرو کلور کبی طرو کالر بو یره ساهره انوکیچون درلرکم جمیع حیواناتك اویو
مقلغی واویمقلغی بونك اوزره در بوندن صکره فرعونه دنیاده واقع
اولان عقوبتله بولره وعظ ایدب بیورردی **هل اتیك حدیث موسی**
اذ نادیه ربه بالواد المقدس طوی یعنی تحقیق یا محمد سکا موسانك
خبری کلدی چون انك ربی اول موسایه ندا قلدی وادی مقدسده که
اولدرونك ادی طوی در بیورردی اکا کم **اذهب الی فرعون انه**
طغی فقل هل لك الی ان تزکی واهدیك الی ربك فتخشی یعنی
یوری وار یا موسی اول فرعونه که سرکش اولوب یوجلدی متکبر اولدی انی

توحیدن بزم طاعتمزه دعوت ایله ایتاکه هیچ دغینك وارمی اولسنی بر ادن خالقی بیلیوب ایدن سنکه بن طانقلق ویرورم که اندن ارتق معبودیوقدر الا معبود حق اولدر تاکه بو سوزله نفسکی شرکدن وکفردن اریدن سین وبن سنی د لالتایدیم هدایت بولنه تا سن انك عذابندن قورقیب اسلامه کله سن اکا مطیع اولاسن پس چون موسی حق تعالی دستوریله فرعونه کلوب توحیده دعوت ایلدی جزری اکا دکوکدم فرعون اندن معجزه طلب قلدی رسالتنك صدقنی اوزره **فاریه الایة الکبری. فکذب وعصی** یعنی موسی اول فرعونه معجزه لر کوستردیکه دلالت ایدردی دعویسنك کرچکلکنه اول ایتدن برسی عصاسی اژدها اولدغی بری دخی النی یقاسندن ایچرو صوقوب کیرو چیقرردی الی اق نور اولوردی شویلکه کون نورینه غالب کلوردی فرعون انی کوروب تکذیب ایدب موسایه ساحردیوب فعلنی سحره نسبت ایتدی موسانك قولنی قبول ایتمدی اکا عاصی اولدی تنکم حق تعالی خبر ویردی **ثم ادبر یسعی فحشر فنادی فقال انا ربکم الاعلی** یعنی اول فرعون ایماندن اعراض ایدب موسانك هلاکنه سعی ایلدی قومنی بر یره جمع ایلدی کندو بر یوجه یره چقوب خطاب ایلدی دیدیکه یا مصر اهلی زنهار اول یوتلر کوزکه طپرسز انلردن یوز دوندرمك عبادتکوز اوزره دائم اولك کم اولر سزك کچی معبودکوزدر بن سزك اولو معبودکوزون چون فرعون عناد ایدب بو سوزی سویلدی **فاخذه الله نکال الاخرة والاولی** یعنی الله تعالی اول فرعونی هم دنیاده عقوبتله طوتدی که غرقدر وهم اخرتده عقوبتله طوتدی که عذاب ناردر ودخی دیمشلرکم عقوبت اخرت اولدرکم فرعون لعینك اکی نسنه سویلمش ایدی بری اول بری اخر اول سوزی بویدیکم **انا ربکم الاعلی** تنکم بیان ایلدك بوکلا کندو یله اول اصناملری طیمقدن یله شریك قلدی اما فرق بیلدن صکره اخر بو سوزی سویلدیکه **ما علمت لکم من اله غیری** یعنی بن سزه هیچ بندن ارتق معبود وارده بلمزن بو سوزله عبادتنی کندو یه تخصیص قلدی کرو قالن اصنامی نفی ایلدی پس حق تعالی اولکه سوزیله دنیاده عقوبت قلدی غرق اولدی اخر سوزیله اخرتده عقوبت ایتدی که او دغدایدر پس حق تعالی بیوردیکه **ان فی ذلك لعبرة**

لمن

لمن یخشی. یعنی بیدستنی اول فرعونی قومیله هلاك ایتمکده عبرت ونصیحت وار شول کمسنه لرکم ایچلرنده قورقولری وارتاکه اول فرعون ایشلدوکن ایشلیلر قورقلرکه اکا واقع اولان عقوبت بولره دخی واقع اولا بو کز دوتوب حق تعالی مکه قومنی اوکوتلیوب بیوردیکه **ءانتم اشد خلقا ام السماء بنیها. رفع سمکها فسویها** یعنی ای مکه قومی سزك برادلماغکوزمی قوی برقدر وتمام قدر یوقسه بو کوکلر برادلماغمی قوی برقدر تمام قدر کوزله مشاهده ایدب کوررسز بو معلومدرکه کوکلری یرتمقلق اشد رکدرسزی یرتمقدن پس اول کوکلری یرتمغه قادر اولان بو تیشدتله سزی بعث ایدب قوپرمغه نته قادر اولمیا کلز لکله کورمزسز اول کوکلری نجه بنا قلدی یری یا وزره بوقلکلغله ومسافت بعیدیرله هر بری بش یوز یللق یول اولا وانك سقفنی کوتردی یوکسترو وانی مستوی قلوب دوزلتدی که نابر درلو نه دلوکلکی وارنه یرتونغی وار ودخی بیوردیکم **واغطش لیلها واخرج ضحیها** یعنی اول کوکك کیجه سن قرکو ایلدی کم کوك کنارندن ظلمات ظهوره کلوب جهانی کروا اول قرکولق اچندن کون نور روشن لغن چقارب عالمی منور ایلر پس قرکولق کلوب ایدنلغی محو اتدوکی کبی ایدنلق دخی کلوب ظلماتی دفع ایدر بو اول اولو خالق واحد قدرتیله در بوکا قادر اولان سزی بعث اتمکه نته قادر اولمیا ودخی یردن خبر ویروب بیوردیکم **والارض بعد ذلك دحیها. اخرج منها ماءها ومرعیها. والجبال ارسیها.** یعنی الله تعالی دوشدی یویری کوکلری یرد نب لغع اندکدن صکره ودخی چقردی اول یرك صولرینی ودخی اوتلرینی بو کلام جامعدر اکی نسنه ذکر ایلدی جمیع یردن چقان نسنه لر اوزرینه قوت یوسندن ومتاع یوننده نکم حیوانلره کرکلو کرکلو انواع درلو نباتلر وانسانه کرکلو نانلر ویمشلر واغجلر وصولر وصودن حاصل اولان طوزکبی کمی اتجی کمی بنجی ودخی یوجلتدی طاغلری ثابت قلدی یر اوزره تاثیر منقدرا اولوب بو متا فعلرسزه حاصل اولا ودخی بیوردیکه **متاعا لکم ولانعامکم** یعنی بو کلکلرکم یرد لمشدر بعض سزه تمتع اتمك ایچوندر یرد لمشدر وبعضی سزك انعاملرکوزه تمتع اولماغیچوندر

تاكلسندن منفعتلر حاصل اولا بوندن صكره كره قيامتدن خبر ويردى فاذا جاءت
الطامة الكبرى • يوم يتذكر الانسان ما سعى • وبرزت
الجحيم لمن يرى • يعنى حق تعالى بو قيامتك احوالندن واهوالندن بيان قلدوغى اندن
اوتردركم تمتعلرندن مغرور اولوب آخرتى اونتميلر بيورديكم پس چون اول طامهء كبرى كلسه يعنى
اول آكنجى صور چالنوب جميع خلايق يرندن باش قالدرسه . بر خود جنت اهلى سچلوب جماعه
كيرسه وطامو اهلى طاموية كيتسه اول كون هر شخص كافر ومؤمن دنياده نه سعى ايتدوكن
خيردن وشردن دفترنده نظر ايدوب بيله ودخى جحيم طاموسى ظاهر اولوب كوزنده شولركم
كورجيلردر يعنى كلى يا وز عمللو اولرادك جحيم طاموسن كوره كلرى وقت بيلالركه كلى يا وز ايشلولر در
زيرا دنياده ايكله ظن ايدرلرديكه ايشلدكلرى هب كوركلودر ودخى بيوردى كه
فاما من طغى • وآثر الحيوة الدنيا • فان الجحيم هى المأوى •
يعنى هر كسكم كافر ومتكبر اولدى سركش اولوب ايمانه كلمدى ودنيا حياتنى وفانى
لذاتنى جنات ولذات باقيه اوزره اختيار قلدى زاد آخرتى قيوب دخى اشغال
دنيايه مشغول اولدى ذدكه جحيم انك مقامدر وأما من خاف مقام ربه
ونهى النفس عن الهوى • فان الجنة هى المأوى • يعنى هر كسكم
بارى الله تعالى الكينه طوروب حساب وسؤال اولنمقدن قورقدى نفسنى ارزولرندن
منع ايلدى هواى نفسه اويمدى تحقيق جنت انك مقامدر امير المؤمنين على رضه
ايردى بنم قورقدقلرمدنك قورقدغم اكى نسنه دربرى طول امل برى هوايه
اويمق اما طول امل كشيه آخرتى اونتدرر وهوايه اويمق حقدن منع ايلر حق
سوزى قولغنه قويمز وحقه متابعت اتمز ودخى بيورديكم يسئلونك عن
الساعة ايان مرسيها • فيم انت من ذكريها • الى ربك منتهيها
يعنى يا محمد اول كافرلر صورورلر قيامتك طورمقلغى نه وقتدر نه سن بلورسن
انى كه انلره خبر ويره سن اول نسنه دكلسون تا اول قيامت نه وقتدا ولاجقن
انلر بلدره سن سكا بز انك كلجكن بلدردك كم خبر ويره سن نه وقت كلجكن بلدرمدك
انك نه وقت اولاجغنك علمى ربك قتنده در انى بلمك لكى الله قو عايشه رضه
ايدر رسول م زايل اولميوب دايم قيامتنى ذكر ايدوب صور زدى چون بو آيت انزى صور مقدن

يعلمذى

يعلمذى ودخى بيوردى انما انت منذر من يخشيها • كانهم
يوم يرونها لم يلبثوا الا عشية او ضحيها • يعنى حق تعالى ايدر
يا محمد سنى بز قورقودجى كوندردك قرآنله قيامت اهوالرين ذكر ايدوب
قورقوداسن شول كمسنلريكم انلر قيامتدن قورقولرى وار سكا اول لازم دكلدر
كه انك نه وقت قوپدوغن بلدره سن شويله بلكم اول قيامته انكار ايدنلر شول
كونكه سنله لرندن طوروب اول كونى كوره لر ايله ظن ايلولركه انلر قبرلرندن اكلنمدلر الا
طاكدن قوشلوغه دكن بر خود اكندودن اخشمه دكن اول طول مكث انلره بلورميه

سورة عبس مكية وهى اربعون واثنتان آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

عبس وتولى بو آيتك سبب نزولى بودركم رسول عليه السلام عتبه بن
ابى ربيعه كه قريشك اعيانلرندن بر جماعتله اوتوررلردى رسول م انلرى اسلامه
دعوت قلمغه مشغولدى شول اميدكم بولر اسلامه كلملكله چوق كمسنه ايمانه
كلوردى رسول انلره مشغول لكن ام مكتوم كلديكه اعمايدى بلمديكه رسول
دعوته مشغولدر سلام ويروب ديدكه يا رسول الله بنى قتوكه الله اوكردت بكا شول
نسنلردنكه حق تعالى سكا بلدردى رسول اكا التفات اتميوب اعراض اتدى
اولرك ايمانه حريص اولوب انلره مشغول ايدى الله تعالى بو سورهء اندردى
بيورديكه يا محمد بوزن ترش ايدوب اعراض ايلدى ان جاءه الاعمى •
وما يدريك لعله يزكى • او يذكر فتنفعه الذكرى •
چون اول كوزسزه اكا كلدى نه بلدك يا محمد كه اول دعوت ايتدكلرك توبه
كلوب شركدن كندولرى اريتورلريه خود اول كلامكله اوكوتلنه لر بوتكى
ترش ايدوب اول اعميدن اعراض ايلدك نه بلورسن اكر اول اوكودى اكا
ويرسك اوله كم كناهلرنه توبه ايدوب كندوينى اندن پاك ايديدى اول قرآنله
متعظ اولوب خير عمللر اوزره اوليدى ودخى بيورديكه اما من استغنى •
فانت له تصدى • وما عليك الا يزكى • اما شول كسنلركم نفسلرى
وماللرى حق تعالينك ثوابندن وسنك ديكلدن وموعظه لركدن مستغنى

اولمشدر عتبه دخى شيبه دخى امية درسن بونكى انلر دوندرسن سكا نه ضرر اولور
اكرانلر ايمانه كلميلر وكندولرى شركدن ارتميلر سكا واجب اولان همان تبليغ رسالتدر
انى بونه كتور كفايت اولكم دلرسه دونه وكم دلرسه دونميه ودخى بيورديكه
وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَىٰ وَهُوَ يَخْشَىٰ فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ اما شول كمسنه كم خير
سرعتيله سكا يوريوكله حال بودركه بر جنسى دخى اولميه يولده سرچوب يوزم
اوزرنه دوشميه قورقرلا دخى رتبتدن قورقه دين امرن اوكرنمكه كله انلردن
غافل اولاسن انكا التفات قلمياسن بو ايتلر انذ كدن صكره رسولعم ام مكتوم
كلديكجه انكا اكرام ايدوب ايدردى مرحبا بركمسه كه بنم ربم انكا سندن اوترى عتاب
ايلدى ودخى بيورديكه كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ يعنى يا محمد شويديكى
كرو بويله ايتمكل وبونكى وندر كل شول كمسنه نكه كم انكا اول نفسن اللهدن
مستغنى طوته سن اعراض ايدرسن شول كمسنه نكه اللهدن قورقوجيد دير سنى
اشبو ايتلر موعظه ونصايحدر فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ يعنى هر كمسه دلرسه
بو قرانله اوكتلنه اوكتلنسون اولمزدن اوك فِي صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍ
مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ كِرَامٍ بَرَرَةٍ يعنى بو قرآن
نصايحى بزلمشدر اول لوح محفوظده كه الله تعالى قتنده كرامتلودر هيچ بر
كمسنه اللهدن غيرى انكا مطلع اولوب متصرف دكل كوكلردن يوجه كوترلمشدر
مطهردر دتنا قصدن ويلاندن وغيبتدن ودخى شياطين الى مسّ ايتمكدن
بلكه اول الله تعالى اينلك يازجيلرى الله ايله بز ايشلر دركه ياكلر ومكرملر
الله تعالى نك قتنده ودخى مطيع لردر الله امرنه وكناهلردن بريلردر ودخى
بيورديكه قُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ
مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ يعنى لعنت
اولسون اولنكا فراولن عتبه دخى اتك اصحابى دخى اولكم حالدى
انلركبي اولا تا قيامته دكين نه نسنه انى بويله كافر ايلدى بلمزمى كم الله تعالى
انى بر نطفه دن يرتديكه غليظ مردار صودر انك يرادلمغى انا قرنده تقدير
قلندى دورلو دورلو حالا اوزره اندن نكا يول ويرب كلز لكله دنيايه كتوردى

يعنى

يعنى دنيا كتورب عمرى آخره ايرشدوكندن صكره اولدرر قبرا هلى ايلر طپراق التنه
الى ستر ايدر حيوان وبهايم اولوسى كبى طشره براغمز كم خور وحقير اولا اذن كرو
نجه وقت كلسه طپراقدن قوبوب دنياده قلدوغى عملارك جزاسنى ويرور ودخى
بيورديكه كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ يعنى حقا كه يرينه كتورب ادا قلمدى
هيچ بر كمسنه شول نسنه اوزره فرض اولندى بو نجه طول زماندن بحجلكه تا ادمدن
بو وقته كلنجه بلكه قصور اوزره دور شولكه حق مراديدر كسب عبادتى برينه كتورمن
ودخى بيورديكه فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ
صَبًّا ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا وَعِنَبًا وَقَضْبًا
وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا يعنى حق تعالى دليل كتورب بيان ايدر كندو كمال قدرتن
تا قولرى متنبه اولالر بيورركه نظر ايلسون بو ادم اوعلتى شول معيشت
ايدب يدوكى طعامه كه بز نجه تدبير ايلدك دوكدرز صويى انك اوزرنه دفعه دفعه
دخى دلدك لكله اندن يرى بيوارز كه بز كز المحله بر قاج بيل قرشو بجهلر ودخى
زيتون اغجلرن وخرما اغجلرن بتوررز ودخى بيورديكه وَحَدَائِقَ غُلْبًا
وَفَاكِهَةً وَأَبًّا مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ
ودخى باغلر ايدى ويردك ايجنده اوزدكى بوغون اغجلر بتوردك بوجه
بوجه اوزرنن يمشلر بيله هر نه نوعدنكه لذتا يجون بنود غدا ايجون دكلدر
دخى ياش اوتلر بتوردك اول صوبيله كه دابه جقلره غدا اولا بن بوذ كواولنلرى
اندن اوتر ويرتدق تا هم يرندن سز تمتع ايدسز دخى اول انعام لريكوز تمتع
ايده بوندن صكره قيامت اهوالن ذكر ايدوب بيوردى فَإِذَا جَاءَتِ
الصَّاخَّةُ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ
وَبَنِيهِ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ يعنى بو
ددكمز نعمتلرله تمتع وتنعم شول قدر اولا كه قيامت كله اما نجنكه اول
صاخه كله كه صور اوازيدركه قولقلره طوقنوب صاغر ايليه اول وقت
جميع دنيا ايجنده نه وارسه فنا ايده اندن كويجا اول كونك اهوالن بيان
قلديكه اول كون قرهش قرهشدن نجه واوغل قز اتادن نجه وكندو حلالندن نجه

انواع اوتلر بتوردز ودخى بتورب وياش بوكا بتوردزكم

كلى م

ودخی قیامتك بعض احوالندن درکه هر نفس کندو حالنه مشغول اولا کمسه قیوسی اولمیا
وبعضلر دیدیلرکه قرداشندن قچر اولا قابیل اولاکه هابیلدن قچه حق طلب اتمسون دیو واتسندن
اناسندن قچن محمد مصطفی اولا علیه السلام وابراهیم اتسندن قچه ولوط عورتندن
قچه ونوح اوغلندن قچه واول کون هر شخصه شول قدر ایش ایلرو کله کم کندودن ایرغك
قیوسی قالمیه ودخی بیوردیکم وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ
ای نچه یوزلر اولدر قیامت کوننده روشن اوله وکولج اولا وفرح اولا واول شادلق
کوکللرنه واقع اولا انك نوری وسروری یوزلرنده ظاهر اولا انلر اولرلر اولاکه مولالری
مطیع اولدلر دنیاده انك امرن یرنه کتوردلر ودخی بیوردیکه وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ
عَلَيْهَا غَبَرَةٌ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ
یعنی نچه یوزلر قیامت کوننده قره اوله شول دوتن کبی او لتیسر وشول کون طوتلمش
وتوز چوکمش کبی بولنوا اولظالملردرکه الله تعالینك وحدانیتنه انانمیوب تکذیب ایتدلر وتوابعی ورسولی

سورة التكوير مكية وهي عشرون وتسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ بعنی
اول قیامت قوپمق لغنك وقت ظاهر اولور کنش نوری کیدوب دُرلە شول عمامه
دورلور کبی محو اولا کیده ودخی یلدزلر نوری کیدب کلی یره دوکله وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۝
وإذا الجبال سيرت ودخی اول کون طاغلر یرندن قوپوب هواده سیر
ایده بخار کبی ودخی اول کونك هیبتندن هرکشیه شول قدر شغل اولاکه اون
ایلق حامله دوه لرنی صالمه قویلر ودخی کندو قیو لری اولا بونی اندن اوترو
ذکر ایلدیکه انك کبی دوه صاحبی قتنده قتی سوکلو اولور فی الجمله دملك
اولورکم اول کونده هر شخصك نقدر سوکلی نسنه سی اولورسه کندو قیوسی اولا
ودخی طاغده وبیابانده ادمدن اورکن جانورلر کلوب ادملر اره سنه قیوله
صور هیبتندن بعضلر دیدلرکم نقدر وحشیلر وارسه هر جنسدن کلی قیامتده
حشر اولالر قصاص ایچون حتی سکك دخی بله حشر اولا قصاصدن صکره

کلی

کلی کره وطیراق اولالر الاشونلرکه انلردن ادم اوغلننه کورجك فرح حاصل اولور
طاوس وطوطی وقمری کبی بونلر قاللر ودخی آقوب بر برینه دکر قیوله کلی یوردکز اولا
ویلدزلر انك ایچنه دوکله دکزلر انك حرارتندن قینیه صویی اوده دونه طامو
اهلنه انوکله عذاب اتمك ایچون ونقدر جزیره وارسه دکزه کوترله کیده کلی
قینر صو اولا اول فزع وقتنده هنوز بر کوك یوزنده طوردکن بو ادم اوغلنلریکم
اولرنده اشلو اشنده مشغول لکن ودخی بیوردیکه وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ
یعنی او کونده جانلر تننه جفت اولا حشر اولمق ایچون وحشردن صکره مؤمنلرله
جمع اولالر وحسابدن صکره مؤمنلرله جمع اولالر کافرلرله صالحلر صالحلرله
وفاجرلر فاجرلرله وهر شخص عمللو عمللریله جمع اولالر وحسابدن صکره مؤمنلری
اجماقده حوریلرله جمع ایدرلر وکافرلری جهنمده جمع اولدر شیاطینله وَإِذَا
الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ۝ بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ۝ بو موؤده اولدرکم عرب
طوغن قزلرنی جاهلیتده درویشلکدن قورقوب واره ویرمکدن عارلنوب
دیریله یره کمرلردی پس قیامت کونی اول کوندرکم انی موؤده صورله کسنك
صوچك نیدیکه اتاك اناك سنی اولدردلر بوکا سؤال اتمك اول اولدرنلری
توبیخ اولمق ایچوندر اکا زجر اولمق ایچون دکل وبعضلر سئلت اوقودلر بو معنی
اوزرنه اول سؤال ایدن موؤده کندو اولا اتسنه انسنه صوره که نه صوچدن
اوتروبنی اولدردکوز بنم خود صوچم یوغیدی ودخی بیوردیکه وَإِذَا الصُّحُفُ
نُشِرَتْ ۝ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ یعنی اول قیامت کوننده
اول اعمال صحیفلری شول قادیغر کبی اوچوب کله کمك صاغ النه وکمك
صول النه کله ودخی شول اوك سقفی یا خود بر نسنتك قیاغی کوتورلور کبی
کوکلر اچنده کیلرك اوزرندن قپغی کوترله وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ۝ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۝ ودخی اول کون جحیم
طاموسی یا لکلنه بری بری اردنجه کافرلر ایچون واجمتی نوب یقین اولا
متقیلر ایچون سوره اولندن بوکه کلنجه ذکر اولنان سوزلرك جوابی بودرکه
هر شخص اول کون نه عمل قلدی تا که جزاسن بولا خیر سه خیر شر سه شر

زیرا که اول کون جزا کونندر هر کشی عملنه کوره جزاسن بولور ودخی حق تعالی
قسم ایدوب بیورر فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ وَاللَّيْلِ
إِذَا عَسْعَسَ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ یعنی حق تعالی ایدر بن اند ایچرم
اول بش یلدزك دبت حقیچون مریخ زحل مشتری زهره وعطارد درکه بولر کوندزده
کزلنوب کیجه لرده ظاهر اولور ودخی اول یلدزلرک حقیچون که کوك فلکلرنده سیر
ایدرلر کاه طوغرلر کاه طولنورلر ودخی کیجه نك دبت حقیچون ظلمتله قبلنور
اولنن وکره روشن اولور آخرینه ودخی اول صبح وقتنك دبت حقی که دوشن
اولوب آرتر مدام اولور کیجه دکن إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ذِي
قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ یعنی حق تعالی
قسم ایدیب بیورر که تحقیق کما نشر اولد قرآن بر رسولك اوزرنه نازل اولدیکه
اول دبت قتنده مکرم ومعززدر او قوراني اول پیغمبر محمدا وزره یعنی جبرائیلکه
حق تعالی اکا قوت ویرمشدر غایت قوتلودر بر ساعتا ایچنده کوکدن یره اینر
ویردن کوکه چقر اول قوتدندر که لوط قومنك شهرلرنی قوپروب قندی اوزره
قوبوب کوکه کوتردی کوکه چقروب صلی ویروب هلاك ایلدی واول جبرائیلك اناك قتنده
قدری ومرتبسی واردر ودخی کوکلرا ایچنده فرشتلر اکا مطیع اولوب اطاعت
إتمك واجبدر وکلی فرشتلر آنك حکمندن طشره دکلدر ودخی اول جبرائیل
امیندر وحی ورسالت اوزره إندردکی بزم کلامزدر کندودن نه بر حرف
آرتور نه اکسك قتر محمد یربوزنده امیندر جبرائیل دخی کوك یوزنده
امیندر ودخی بوندن صکره بیورر وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ
یعنی حق تعالی قسم اتدیکم قرآن بنم کلامدر رسول انی کندودن سویلدی
ومحمد دخی سزه توحید وطریق اسلامه دعوت ایدر حق رسولدر مجنون
دکلدر نتکم کافرلر دیرلر وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ وَمَا هُوَ
عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ یعنی اول کون کوردی جبرائیل کندو صورتی اوزننه
مشرق طرفندن که اول اکا رسالت اندروب وحی ایلدی پس بلك اول محمد
قرآندن سزه خبر ویردوکندن متهم دکلدر که اکا سوء ظن ایده سز واکر

ضادله

ضادله ضنین اوقنسه دمك اولور کم اول محمد بخیل دکلدر که قرآنی سزه برسات
او قمیه بخل ایدوب بلکم اول قعددر لرسکوز سزه اول قرآنی او قور دریغ طوتمز
ودخی بیورر دیکم وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ
یعنی اول مکه کافرلری دیرلر دیکه بو قرآن دکل بلکه شیاطین سوزیدر محمد
اوکرددو اولچقر خلقه خبر ویرر الله تعالی آنلرك سوزلرن رد اتمك ایچون
بو آیتی انزدوب بیورر دی اول قرآن کاهنلر وشیاطینلر قولی دکلدر که ملعون اولوب
مطرود اولمشلردر بلکه بزم حق کلامزدر دلالت ایدرکه اکا اویلری سلامتلق
یولنه کم اول اسلام یولیدر سزه بو ضلالت یوللرنه دوشمیه کیدرسز بونك
کبی روشن یول وارکن ودخی بیورر دیکم إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ
یعنی دکلدر بو قرآن الا وعظ ونصیحتدر جمیع عالم اهلنه کم جن وانسدر
ودخی شرفدر قوللره کم انلکبی اولو پادشاه بولرم کتاب کوندروب اوکوت
نصیحت ویره دخی بوندن اولونه شرف اولا ودخی بیورر دیکه لِمَنْ شَاءَ
مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ یعنی تحقیق بز طغرو یولی بیان ایلدك
دلیل وبرهانله کم دلرسه طغرو یوله طوته طوتسونکه طریق حق بودر چونکه
بو آیت انندی ابوجهل ملعون دردیکه چون دلکی بزه تفویض قلدی بزه اول
یولی کرکمز پس حق تعالی بیورر دیکه وَمَا تَشَاؤُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ یعنی حق تعالی بیورر دیکه ایمانه کلمکی دلمزسز
الا عالملر ربی دلمینجه پس جمیع مشیت الله تعالینك دلکیمه دلرسه توفیق
ویرردجنته ایلتورر کمی دلرسه خذلان اچنده قویوب ابدی جهنمی
قیلور حاکم مطلق اولدر نظیری وشبیهی وشریکی یوقدر

سورة الانفطار مکیة وهی تسع عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ یعنی
اول قیامت کونی علامتی اولدکم کوکلر یارلوب پاره پاره اولا ویلدزلر
دوکله نورلری محو اولا وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ

علمت نفس ما قدمت واخرت یعنی اول كون ذكر لردشلویب بر بونه
قبوله اجسی طتلوسی قرهشه براولا صور هیبتندن ارتهدن مایغلر كوترله آقه جماسی
براولا ودخی سنلده اهلی اول كوندن باش طپرقدن قالدرب دیرلرطروكله ودخی
یرالتندن نقدر كزلو نسنه وارسه هر نسنهدن ظهوره كله وقچن بو ذكر اولنان
علامتلر اولسه اول كون هر شخص بله كه كندودن اولو خیردن وشردن نه عمل كوندردی
وكندودن صكره خلق اراسنده نه طریق ونه عادت قودی كیندی خیردن وشردن خلق
انی اشلرلر متابعت ایدب انكا دخی انلردن بر نصیب ایرشور بیجروشر نتكم ابو هریره
رسولدن روایت قلور كم رسول علیه السلام بیوردی هر كسكم خلقی طریق هدایته
ایلیبه دخی انكا اویوب عمل ایلیلر اشلینه نقدر ثواب اولورسه ثوابینه
دخی اولقدر ثواب اولور اشلین ثوابندن نسنه اكسلمز ودخی هر كسكم
خلقی ضلالته دعوت قیله دخی كمسلر انكا اویوب اشلسلر اول اشلینلره
نقدر كناه اولورسه اول طریقی قوینه دخی اولقدر كناه حاصل اولور اكسكمز
ودخی بیوردیكه یا ایها الانسان ما غرك بربك الكریم •
الذی خلقك فسویك فعدلك یعنی حق تعالی كافرلره خطاب
ایدب بیوردیكه یعنی ای كافرلر نسنه سنی الدایوب مغرور ایلدی كه اولت
دنكوزه كافر اولدكوز كه اول پادشاه كریمدر توبه ایدنلری عفو ایدر ودخی
الله كه سنی بر قطره بولنوق صودن بریدی اعضالریكوزی تسویه قلوب برلو
یربجه دوزدی قامتكوزی تعدیل ایدب طغری قامت اوزره بنا قلدی كوزلركوزك
برن بیوك وبرن كوچك بریتمدی وبرالی اوزون وبرالی قصه بریتمدی جمیع
ایچو وطاشكه وار ایدیكلو عدل اوزره بریتدی ودخی بیوردیكه فی ای
صورة ما شاء ركبك یعنی حق تعالی سنی نه صورت اوزره
تركیب اتمك دلیسه علم ازلده اول صورتی تركیب قلدی بر انك صورتنی
تركیب اتدی یا عمك صورتنه بر خود انك قوم وقبیلسنه مشابه وجوده
كتوردی بر خود دكلی بجر اولدیسه ایله بریتدی بر بویوك بر اوزون بر اوزنه
بر قصه بویلو بریتدی بر قرم بغز بر صاروشن بر بغدای اكلو بر كركلو بر جی كون

اولطریقی م

ودخی

ودخی بیوردیكه كلا یعنی بو انسان ایمان كتورمز بو خلقنی ذكر اتمكله
بل تكذبون بالدین یعنی بلكه بولر اول پیغمبرلری تكذیب ایدب
انانمزلر اول قیامتدن خبر وبردكلرینه وانلری یلانجیلردن صیورلر ودخی
بیوردیكه وان علیكم لحافظین • كراما كاتبین •
یعلمون ما تفعلون یعنی تحقیق سزك اوزركوزده بزم موكل فرشتهلرمز
وارسزك عمللریكوزی صقلیجیلردر خیر وشركم اشلیاسز دیوان ایدب یزرلر
كم انلر یوم قیامتده اكرام اولنمش فرشتهلردر ادم اوغلنلرینك عمللرین یزرلر
خیردن وشردن نه اشلدكلری بلورلر هیچ سزدن ایرلمزلر الا كه حاجت وقتنده
بر خباثت حالنده ودخی بیوردیكم ان الابرار لفی نعیم • وان
الفجار لفی جحیم یعنی بدرستی اول مؤمنلركه مصدقلردر شركدن
ومعاصیدن بری اولمشلردر انلر جنتده انواع نعمتلر ایچنده تنعم ایدرلر
ابوبكر وعمر كبی دخی رسولك اصحابلری كبی دخی شولركم اتلری حالنه
بكزمیه مؤمنلردن ودخی اول لركم فاجرلر وفاسقلردر اسلام دیننده جمله
انلر جحیم ایچنده معذب اولوب یصلونها یوم الدین • وما هم
عنها بغائبین یعنی اول فاجرلر كیررلر اول جحیمه قیامت كوننده
كه اولر اول عذابدن خلاص بولمزلر وما ادریك ما یوم الدین
ثم ما ادریك ما یوم الدین یعنی یا محمد سن نه بلورسنكم اول
قیامت كونی نه كوندر اول كونده كم هیچ بر شخص بر شخصی مالك اولمز نتكم بیوردر
یوم لا تملك نفس لنفس شیئا والامر یومئذ لله •
یعنی اول كونده اولكم بر مؤمن بر كافره شفاعت قیلوب دلسه آصی قلمیه
زیرا شفاعتك فایدهسی ایمانلهدر زیرا حكم قضا اولكون حق تعالینكدر انجق

سورة المطففین مدنیة وهی ثلثون وست آیات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

ویل للمطففین یعنی بو سورهنك سبب نزولی بودركم رسول علیه السلام
اول وقتكه مدینیه كلدی كوردی مدینهده قومی كیلی وترازوبی اكسك طوترلر

بعضسی ترازوده اکی طاش وکیلده اکی کیله طوتورلردی بری اکسک بری تمام تماملہ
الوب اکسکله ویررلردی رسول علیه السلام انلری بو اشدن نهی ایلدی یغلمدلر
پس حق تعالی بو سورهٔ کوندروب ویل الله انلره وعید قلدی بیوردیکه جهنمده ویل
دره سندکی قتی عذاب اول مطففلر ایچوندرکه ترازوده وکیلده از نسنیه
طمع ایدوب المقده ویرمکده نقص ایدرلر ودخی بیوردیکه الذین اذا اکتالوا
علی الناس یستوفون. واذا کالوهم او وزنوهم
یخسرون یعنی مطفف انلردرکه خلقدن کندولر ایچون اولچوب
ولر توب السلر تمام اولچوب طرتوب الورلر وخلقه ویرمکیچون صنوب
اولچسلر یه طرتسلر اکسک اولچرلر طرترلر الا یظن اولئك انهم
مبعوثون لیوم عظیم. یوم یقوم الناس لرب العالمین
یعنی بیلمزلرمی اول مطففلرکم ارتق الوب اکسک صترلرکه بولر کیرو قوپیسررلر
اولمدن صکره اول کونده که اتك قورقولری اولودر وعذابلری قتیدر اول
کوندر اولکم خلق یقلورطوررلر الله تعالی الینده حسابچون بوم کون که
اویشیوز بیل مقداریدر اما بو طور مقلق مؤمنلره صباحدن زوالـ
وقتی قدر اولا ابن عمر روایت ایدر رسولدن علیه السلام بیوردیکه طوره
اول وقتده که سزدن بریکوز تاکه خجالتندن قولاغنك اورته سنه دکن
دره بتنه تاکافرلر طورمق عذابندن قورتلق اکرطامویه دخی المتر سکوز
راضی یوزدیلر ودخی بیوردیکم کلا ان کتاب الفجار
لفی سجین یعنی حقا که بو کافرلر اولبعثه تصدیق اتمزلر بو فاجرلرك
عمللری کتابلری سجین ایچنده در اول سجین یدی برالتندهدر بر طاشدر
یوبرلودن اولودر ایچی قوقودر حق تعالی ایله امر اتمشدر شیاطینلرك
وکافرلرك وفاسق وفاجرلرك جندن وانسدن اول کفرلری وشرکلری دیو انکی
که بزلمشدر التوب انده قویلر وجانلرن دخی انده قویرلر که اول بو وحشی
قرکولق یردر ابلیسك ذریتیله طورجق مقامی اولدر بو لری انده قودقلری
اهانتی وحقار ایچوندرهم اول شیاطین انلره طانق اولسا ایچوندرکه قیامتده

دیه لر بنی

انلرك

انلرك اعمالی اوزرینه طانقلق ویره لر تتکم مؤمنلرك عمللرینه فرشتلر طانقلق ویرسرلر
بوندن صکره اول سجینك عظمتن بیان ایدوب بیوردی وما ادریك ما سجین
کتاب مرقوم. ویل یومئذ للمکذبین یعنی یا محمد سن بیلورسنکه
اول سجین نه عظمتلو قورقونج نسنه در واول کتابدرکه جمع اولوب یزلمشدر
کافرلرك شیاطینلردن وجنلردن وادمیلردن اشلمشدر ویل درسنك عذابی
اول یلمسلر ایچوندرکه پیغمبرلرنی یلانلیوب بعثه انکار اتدلر ودخی بیوردیکم
الذین یکذبون بیوم الدین. وما یکذب به الا کل
معتد اثیم. اذا تتلی علیه ایاتنا قال اساطیر الاولین
یعنی اول یکذیبلر اتدیکم پیغامبردن قیامت قوپیدوغن اشدرلر انانمزلر
یلاندر دیرلر پس یلان اتمز اول قیامتی الا ظالملر یلانلرکه حدن کچمشلردر ومولی لرینه
عاصی اولمشلردر ولید بن مغیره کبی وانك اصحابی وانلره بکزرلمسلر کبی حجت
بزم ایتلرمز انلره اوقنسه ایدرکه بو ایلروکچیلرك یازلمش سوزلریدر یلان
سوزدر اعتبار یوقدر ودخی بیوردیکه کلا بل ران علی قلوبهم
ما کانوا یکسبون یعنی اول ایلدکلرکه انلر دیرلر بلکه ایمان
کتورمدکلری اندن اوترودرکم اول کفرلر ومعصیتلرکه کسب اتدلر انك ظلماتی
قت قت اولوب کوکللرنی قبلدی وعقللری اوزرینه غالب اولدی تاکه اول
کوکلری اولوب حیات اثری قالمدی اندن اوتری بو قرآنی تکذیب ایدوب
رسولمز انکار ادرلر ودخی بیوردیکه کلا انهم عن ربهم یومئذ
لمحجوبون. ثم انهم لصالوا الجحیم. ثم یقال
هذا الذی کنتم به تکذبون یعنی حقا که اول
کافرلر قیامت کوننده اول ربلرندن محجوب اولوب انی کورمیسرلر وانك
رحمتندن منع اولنسرلر وانلرك مکانلری جحیمدرکه اکا کیرسرلر اندن مخلد
اولوب خلاص اولمیسرلر وتحتی اول جحیمه کیره لر طامو خزینه دارلری
انلره توبیخ وسرزنش قلمق ایچون دیلرکه او شیو طامودرکه سز دنیاده پیغمبرلرك
ایشدوب بونی انانمیوب یلانلدکوز ایچون کافرلرك حاللری ومقاملری

بیان قلدی بوکز مؤمنلر احوالمرندن بیان ایدب بیوردی کلا ان کتاب
الابرار لفی علیین . وما ادریك ما علیون یعنی حقا مؤمنلرك
اعماللری براتی علیینده ایچنده در علیین بر مقامدر یدیجی کوکده تحتنکه مؤمن
وفات ایدن جانن دخی براتن قتندیله قورلر مرتبه سنه انك شرفن بلدرمك ایچون
حق تعالی پیغامبره بیوردیکه سن نه بلورسن یا محمد اول علیین نه شریف مقامدر
کتاب مرقوم یشهده المقربون یعنی اول بر کتابدرکم مؤمنلرك
جمیع خیراتی دیوانلری اندن جمع اولوب یزلمشدر وجانلری دخی اندن قرار طوتمشلردر
اول دخی مقرب فرشتلر مکانیدر پس ییکی مقرب فرشته کورکدن انوب مؤمنلرك
براتلرینه طانقلق ویرهلر ودخی بیوردیکه ان الابرار لفی نعیم . علی
الارائك ینظرون . تعرف فی وجوههم نضرة النعیم .
یعنی بیدرستی اول مؤمنلرکه صادقلر صالحلردر اجماقده نعمتلر ایچنده تنعم
ایدهلر بو حالتده کم بزنمش تختلر اوزرنده اوتوروب پردهلر ایچنده نظر ایدهلر
حق تعالینك دیدارینه ودخی اول حق تعالی ویردوکی مرتبهلره ودخی اول اهل ناره
نظر ایدهلرکه اول دشمنلرنه بیجه عذاب اولنور کوراسن بلاسن سن یا محمد
که انلرك یوزلرنده اول نعمتلر اثرنك تازهلکلرن که ظاهر اولمشدر ودخی بیوردیکه
یسقون من رحیق مختوم ختامه مسك . وفی ذلك
فلیتنافس المتنافسون یعنی اول جنت اهلی صووارله بر شرابدن
که اق خمردر هیچ غش و کدورت یوق صافیدرکه مهر لنمشدر مهری مشکدندر
قچن ایچن کشی اغزندن کیدرسه مسك قوقوسی بولور ودنیا شرابن ایچجك
دبنده دردی قالور اول جنت شرابن ایچجك صوکنه مسك قالوربس اول
اوذکر اولنان نعمتلر ایچون ایو سونلر وانی کیجون دورشونلرکه زوالی یوقدر
باقیدر ومزاجه من تسنیم عینا یشرب بها المقربون
یعنی اول رحیق شرابنك قرشجغی بر صودرکم اکا تسنیم دیرلر یوقرودن اشغه دکلودر
اهل جنت اوزره پس انی وصف ایدب دیدیکم اول تسنیم بر شرابدرکم انی مقربلر
قرشقسز صافی ایچرلر اما انلرکه اصحاب یمین در رحیقله قرشق ایچرلر

بری اولوب

ایجا ولوندن

وبوندن صکره کرو اول کافرلر احوالندن بیان ایدب بیوردی ان الذین اجرموا کانوا
من الذین امنوا یضحکون . واذا مروا بهم یتغامزون .
یعنی بیدرستی انلرکه مشرکلردر مسلمانلرك ضعیفلرن کوریجك استهزا ایدهلر و
مسخره الوب کلشورلرادی قچن مسلمانلر انلرك قتندن کچه بربرنه کوز قاقوب
اکا طعن ایدرلردی که کورك بوکاهللری اشدن قاچوب محمده اویمشلردر
سبب نزول ایت بودرکم علی رضه مؤمنلردن بر جماعتله منافقلر جماعتنه
اوغرایوب کچدیلر او لمنافقلر انلری مسخره الوب کولشدیلر انلرك حقنده حق
تعالی بو ایتی اندردی ودخی بیوردیکه واذا انقلبوا الی اهلهم
انقلبوا فکهین . واذا راوهم قالوا ان هؤلاء لضالون
یعنی اول کافرلر ومنافقلر قچنکه اولرینه دونلر عجبله فخرله دونرلر دیرلرکه بنه
بکزدکم وارهردوکلی اشلرمز دوزلمش تشویشمز یوقچی اول مؤمنلری کوردیلر
دیرلردیکم اشبونلر کالی ازغونلردرکه انلر دینلرینه صالی ویردلر اندن محمده
اویدلر حق تعالی بیوردیکم وما ارسلوا علیهم حافظین . فالیوم
الذین امنوا من الکفار یضحکون یعنی حق تعالی ایدر بو
منافقلر مؤمنلر اوزرنه موکل کوندرلمدلرکه انلرك اوزرلرنه عمللرن صیلر
بولرم بزبیورمدق که سز اول مؤمنلر اوزرنه کوزجی اولك بوکون قیامت
کونی اول کوندرکه اول ایمان کتورنلر دخی اول کافرلره کلشلر جنت ایچنده
علی الارائك ینظرون . هل ثوب الکفار ما کانوا یفعلون
یعنی اول مؤمنلر جنتده بزنمش تختلر اوزرنده پردهلرله اوتورلر ناکاه بقوب
اول دشمنلری کافرلری کورهلرکه تنی عذابده درکلشلر دیلرکه بزدن یکا کلك
یا فلان دیلر طاقتلر قالمیاکم چقهیلر پس اول کافرلر جزالنمزلر الا
شول دنیاده اشلدکلری استهزادن اوتری جزالنورلر
سورة الانشقاق مکیة وهی عشرون وخمس ایات
بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین
اذا السماء انشقت . واذنت لربها وحقت .

یعنی یا محمد خبر ویر اکدر بولرم شول کوبنکه انی حق تعالی هیبتندن
کوك یاریله پاره پاره اولا واول ربنك امرنی ایشدب اطاعت کوزه زیرا
حقیدر کوکلره کم اول بردن خالقنه مطیع اولاجن اول امر اتدیکه پاره پاره
اولا الکا دخی واجبدر امرن یرینه کتوره ودخی بیوردی وَإِذَا الْأَرْضُ
مُدَّتْ ۝ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ
یعنی اکدر انی که اول کوننده بو یرلر سختیان چکلور کبی چکلر کیکله بو خلق
اوزرنه صغمق ایچون شویله دوز اولا که طاغ دپه انشی چقور قالمیه شول
بر خالی کبی اولا مغربدن مشرقه باقنه هیچ حجاب اولمیه کورمکه اما شخص
شول ایغی بصد وغی یردن ارتق یره ایرلمغه چاره سی اولمیه ادم چوقلغندن
ودخی بو یر ایچنده نه وارسه کلی طشره برغه خزینهلردن واولولردن کم انده
امانت ایدی کیرو موقلاسنه اصمرلیه انك امرنه مطیع اولا امرن یرینه کتوره
ودخی بیوردیکه يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا
فَمُلَاقِيهِ یعنی ای ربنه کافر اولان ادم تحقیق سن اشیو عملدن جهد ایدوب
دورشوجی سن سعی اتمك بوننده اول ربوك ایچون نکه جهد ایدب کسب ایدیسن
خیردن شردن الکا ملاقی اولوب کورسرسن باری بر ایمانه کلوب سعیك خیر عمل
اوزره اولسونکه الله قتنده انوکله وارویب انی کوره سن ودخی بیوردیکه
فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا
وَيَنقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا یعنی قیامت کوننده خلق ایکی قسم
اولیسر بر قسمنك برانلری صاغ اللرنه کلسر حق تعالی ایدر انك حسابی
اولیمیه شاد لقله دونوب اول جنت ایچنده حق تعالی انوکیچون برتدوغی
حوریلرنه وخدمتکارلرنه واره وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ
وَرَاءَ ظَهْرِهِ فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا یعنی اول
کافرلرك کوکسلرنه دلوب صول اللرن کوکسلرندن ارقهلرنه چقرملر یوزلری
دخی قره اولوب قفالرنه دونمش اولا بتنسن ارددن صول النه ویرهلر
کم اول برانتدری دخی قره اولا کم دیلر واویلی بن هلاك اولدم دیوب چاره بولمیهلر

اول

اولیا لکلمش سعیر طاموسنه کیره که عذابی کی قیتیدر بو عذابه مبتلا اولدوغی
سببی اولدیکم حق تعالی بیوردی إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۝ إِنَّهُ ظَنَّ
أَن لَّن يَحُورَ ۝ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا یعنی اول کافرلر دنیاده اول
اهلی ومالی اراسنده شاد اولوب مغرور اولمشدی که کندو به نعمت ویرن پادشاهی
اونتمشدی ابده صانوردیکه اولمدن صکره بوکره قوپسرم کل بلکه قوپوب بزه کلسر کیم
تحقیق انك احوالنه بصیر زنه قلدوغن بلور زکیرو الکا مکافاتن قیلورز و
دخی بیوردیکه فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۝ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۝ وَالْقَمَرِ
إِذَا اتَّسَقَ ۝ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ۝ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
یعنی الله تعالی قسم ایدر بیوردرکه اول شفق حقیچونکه کون طولندقدن
صکره غی اقلقدر اول وقت بزم عارف وصادقوللرمز بزه عبادت ایدجك
وقتدر اول وقت وقت شریفدر دخی اول کیجه حقیچونکه جمیع کوندز پراکنده
اولوب سبب معیشتن طلب ایدنلری انساندن وحیواندن کلسن اوی لو اوته
ومکانلو مکاننه جمع ایدر ظلماتله ودخی اول ای حقیچونکه نوری تمام اولور
اون اوچنجی واون دردنجی واون بشنجی کیجه لرکه دنیا بر هیچ ظلمات واقع اولمز
نورلو اولور کیجه کوندز بس حق تعالی بولره انداینچون بیوررکم ای ادم اوغلی
سزا لبتده حالدن حاله دونرسز طبقا عن طبق ددوکی حالدن حاله کنایتدر
یعنی نطفهدن قانه وقاندن مضغیه ومضغهدن اته واندن سکوك اولوب
صورته کلوب اندن کهل اولوب وقرغل و بیر اولوب ویبر لکدن اخرته کتمکه
واندن کیرو قوپوب محشر یرینه کلوب واندن بزم حضرتمزه کلوب حساب ویرمکه
حسابدن صکره یه جنته یه جهنمه کیرمکه وقرار طوتمغه نولدی بولرکم اشبو
حاللرن کوزلرکوردکون دخی بزه ایمان کتورمزلر وقرانی تصدیق اتمزلر
ودخی بیوردیکه وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۝ بَلِ
الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ یعنی نچنکه قرانی بولرك اوزرنه
اوقینه انی ایشدب الله تعالیه تواضع قلوب انی برلمزلر والکا منقاد اولوب
حکمنه یدلوب نمازلر قیلوب سجدهلر ایلمزلر نقدر دلیل ومعجزلر واضح اولوب

بولرم ظاهر اولا یقین حاصل اتمزلر بلکه دخی انکارلرن آرتوروب انی یلانه نسبت
ایدرلر وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ • فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ •
یعنی الله تعالی کی بلیجدر کم بولرکوکلرنده نه کیزلرلر انکاردن ویلانلدن
وخیانتدن مشتمله بولرم یا محمد بر عذاب ایله کم قتی اجدجیدر وبوندن
صکره استثنا ایدب بیورربکم اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ یعنی یا محمد مؤمنلری اول بشارتی قلمکل کم کافرلره
قلدک الا جنتله ونعمت دائمه برله بشارت قل عل انلره کم ایمان کتوردلر وعمل
صالح اشلدلر فریضالری وسنتلری وقتیله ادا اتدلر انلره اجرلر وثوابلر
واربزم قتمزده دوکنورو اکسلور دکل واول عطالرو نعمتلر که انلره ویرلور
انوکیچون انلره منت اولنمز که معیشتلری اول منتله مکدر اوله بلکه
دایم وصافیدر وار دخی زیاده اولور اصلا نقص اولنمز

سورة البروج مكية وهي عشرون واثنتان ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ • وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ • وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ •
یعنی الله تعالی بیوررکه اول کوك حقیچون که بروج اسیدر یعنی کوشکلر ایچنده
که الله تعالی بر نمشدر ننده لیکن کرواولبلور ودخی ددلرکم اول اون اکی بروج
اکی برجدرکم بری یلدزلرک سیّیار برر کون برای زحل بر مشتری بر مریخ
بر عطارد بر زهره ودخی بیوردیکم وعد اولنمش حقیچون کم قیامت کوبندر حسنا
وصراط وترازوانده وعد لنمشدر مؤمنلر جنته وکافرلر طاموبه انده وعد لنمشدر
ودخی شاهد حقی که جمعه کونیدر ومشهود حقی که یوم نحردر وبعضلر ددلرکه
شاهد محمد مصطفی در صلی الله علیه وسلم ومشهود قیامت کونیدر بونده
اختلاف چوقدر کلامی طویل اتمک حاجت دکلدر ودخی بیوردیکم قُتِلَ
اَصْحَابُ الْاُخْدُودِ اَلنَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ یعنی دیکلندی مطرود
اولوبن اول اصحاب اخدود که خندقلر ایچینه اود قیوب یقوب مسلمانلری
اوده یاقدلر انلر دخی لعنت اولوب اخرتده کوبندرجی اوده کیرسلر کم فرق

اودانلرك اوزرنه اولیسر انلرکنك الستندن معذب اولسرلر رسول علیه
السلام بو اصحاب اخدودی ذکر ایدب خبرویردیکه پادشاهلردن بر پادشاه
واردی انك بر ساحری واردی اول ساحر پیرلدی اول پادشاهه دیکه بن پیرلدم بو
اهلکدن بر عقللو زیرك اوغلان وارسه بو علمی اکا اوکردبن سکا کرك اولا اول
پادشاه بر زیرك اوغلان بولدی بیوردیکم اول ساحره ملازمت ایدب او علم سحری
اندن اوکرنه اول ساحرله بو اوغلانك اوّلری اراسنده بر راهب واردی عیسی م
حضرتنه ایمان کتورمشدی بر صومعه خلوت عبادت ایدردی اوغلانك یولی
اوستنده ایدی بر کون اول اوغلان نجرکن ددیکه کرسم بو راهبله بردم اونورسم
کورسم که بونك دخی سوزی کلجسی نزد اول راهب قتنه کردی اوتردی ساحر قتنه
بر ز کیچ واردی اول ساحر کیچ کلدك دیو دوکردی ساحردن دخی اوه کیدرکن کرو
راهب قتنه کلوب اکلنوردی اوه کلجك دوکرلردیکه کیچ کلدك دیو اوغلان بو
حالندن شکایت ایلدی راهب اکا دیدیکه قچن ساحر سکا دیسکه نیچون کیچ کلدك
اکلندك سن ایتکه اوده اکلندم واکر اوده صورسلر ساحرده اکلندم دی
پس اوغلان بو ترتیبله واروب کلوب راهبدن خیلی علم حاصل قلوب ریاضت
اتدی بر کون ساحره کیدرکن کوکلنه دوشدیکه کرکدر بکا بو ساحرك علمی واول
راهبك علمی تجربه ایدم کورم قنقسی حقدر ناکاه کوردی شهرك قتنده براولو
یلان چقوب خلقك یولن کسمش قتی زحمت ویررا اوغلان ددیکه ها بو کون
تجربه کونیدر بر طاش کوتردی اول یلانك قتنه کلدی ددیکه ای چلبم اکر بو راهب
ددوکی وانك امری ودینی حق ایسه سنك قتکده اول یلانی بنم المده هلاك ایت ایله
دیوب اول طاشله انی اتدی اول طاش ایرشوب انی هلاك اتدی حق تعالی انی اولدردی
خلق ایشدوب ددلرکه اول یول کسن اژدهایی اشبو اوغلان اولدردی خلق اراسنده
انوکله مشهور اولدی اوغلان کلوب بو قضیه‌ی راهبه خبرویردی راهب اکا ایدر
ای اوغلان سن بندن خیرلو اولدك اولا که بر نسنه‌یه مبتلا اولاسن زنهار
بنی اله ویرمه پس اوغلان ریاضتله کرامتدار ایرشدی صاغرلری ایسدر ایلر
وکوزسزلری کورر ایلر الا تنلو لری صاغ ایلرنه درلو خسته لق اولسه

اکا دوا قیلورلری خوش اولوردی پادشاهک بر کوزسز وزیری واریدی اوغلنی
اینشدب طوردی اوغلنه کلدی دیدیکه یا اوغلم سحر علمندن اکا ایرشدک که صاغرلری
کوزسزلری خوش ایدرسن اوغلن دیدیکه بن ساحر دکلم دخی کمسنه یه دوا ایتمک
المدن کلمز شفا ویرن بنم ربمدر اول وزیر دیدیکه ربک ملک دکلمدر اوغلان
دیدیکه یوق بنم دخی ملکک دخی ربمز الله در اکر سن اول اللهه ایمان کتورسک
بن دعا قلیم الله تعالی سنک کوزکی اچیویره وزیر ایمانه کلدی مسلمان اولدی
اوغلان دعا قلدی وزیرک کوزلری کورر اولدی وزیر طوروب پادشاه قتنه
کلدی پادشاه دیدیکه سنک کوزک کورمزدکلمیدی دیدی بلی کورمزدی اما ربم
کوزمی کورر قلدی پادشاه اکا دیدیکه ربم دیدکک بن دکلمیم وزیر دیدیکه یوق
لکن بنم دخی سنک دخی ربمز الله تعالی در اول ملک دیدیکه سنک بندن
غیری ربکمی واردر وزیر دیدیکه بلی هم بنم وسنک ربمز اللهدر اول ملک
لازم اولوب البته صورر دیدیکه بنی ایت سکا بو کیمدن حاصل اولدی وزیر
چاره سز قالوب اوغلندن خبر ویردی اول ملک اوغلنی قغروب کتوردی
دیدیکه ای اوغلن سحرک بو کامی ایرشدیکه سن بو تنک کبی نسنهلری شفا ایدرسن
اوغلن دیدیکه بن ساحرم کلم دخی کمسنه یه شفا ویرمک المدن کلمز شفا ویرن دیمز
ربمدر ملک دیدیکه ربک بنمیم اوغلن دیدیکه یوق لیکن بنم وسنک ربک الله در
ملک طوتوب اوغلنه زحمت ویردی تا که اوغلن اول راهبی خبر ویردی اول راهبی
دخی کتوردیلر اکا که کل دینکی ترک ایت راهب راضی اولمدی بیوردی
بچقو کتوردیلر دپسنه قیوب اکی بچدیلر اکی پاره اولدی اندن اول وزیری
کتوردی اکا دخی دینکدن دون دیدی دونمدی انی دخی بچقویله اکی پاره ایلدیلر
اندن اوغلنی کتوردیلر اکا قیامدی که بچقویله دیلر بر کشینک النه ویردی دیدیکه
التک بونی کمیله تا دکزک اورتاسنه دکین دیبندن دونرسه خوش والا دونمزسه
غرق ایدن اوغلن دعا قلوب دیدیکه ای چلبم بنی بولرک الندن قورتر
دلرسک فی الحال کمی اختر لویویردی اول قوم غرق اولدیلر اوغلن صاغ وسلامت
یکرو ملک قتنه کلدی طوردی ملک صوردیکه حالنه اولدی اوغلن قضیه خبر

ویردی

ویردی بو کز اول ملک انی بر جماعتله کیرو ویردی دیدیکه التک بونی فلان
طاغک بو جه سنه چقرک اشغه کرنکز یووریک پاره پاره اولسون الدلر
اول ددوکی یره التدلر که طاغدن اشغه بر غلرا اوغلن دعا قلدی دیدیکه ای چلبم
بنی بولرک شرلرندن قورترغه دلرسک همان طاغ بر کز سلکندی اول کشیلر کلی
طاغدن اشغه یووارلندیلر هلاک اولدیلر اوغلن کرو صاغ سلامت کرو کلدی اول
ملک البته طوردی ملکه حالنه اولدوغن بلدردی اول ملک بو کز دلدیکه بردرلو
تدبیرله دخی انی هلاک ایدن اوغلان دیدیکه سن بنی اولدرمکه قادر اولمزسین تا
بن ددوکم اتمینجه اول ملک دیدیکه نه دیرسن اوغلن دیدیکه مملکتک اهلن کلی بر یره
جمع ایلکل اندن بنی اصا قوغل دخی بنم تیرکشمدن بر اوق الغل دخی بنم یایمله
اتغل دکلکه بسم الله اتارن بو اوقی اشبو اوغلنک تکرسی دیله بس اول ملک
اوغلن ددکلین اتدی بر اوق اتدی انک تیرکشندن بسم الله رب هذا الغلام
دیوب اتدی اوق کلوب کوزیله قولغی بوجاغی اراسنه که اکا صدوغ دیرلر اکا
طوقندی اوغلن النی اوق یرنه قودی وفات اتدی اول اندا حاضر اولن خلق
ددلرکم بز اوغلن تکرسنه ایمان کتوردک بس اول ملکه ددلرکم یا ملک
اشك قورقدوغکه چتشدک که دوکلی خلق مسلمان اولدی بس اول ملک
بیوردی یوللری بغدلر و ددیکه هر یول اغزنه خندقلر قزک اول خندقلر
ایچنه اود یقک هر کم دینندن کیرو دونه انی قوک اولکه دونمیه اوده
براغک وارد لر اول ددوکی قلدلر اول خلق کندولر کلوب اوده دوشردی
ایمانندن دونمزلردی تا که اخر بر عورت کلدی النده امزاوغلنجغی واریدی
چون اول اوده یقین کلدی انک حرارتن کوردی اوغلنجغی اسرکیوب
دلدیکه کیرو دونه اول اوغلنجق سویلیوب ددیکه یا انه سنک دینک حقدر
حق اوزره سن چون اول خاتون انی اشتدی کوزین یکندوی اول اوده اتدی
عاقبت بو قضیه حبش ملکنه ایرشدی اول مسلماندی غیرته کلوب کمیلرله
چری طرتوب اول ملکک اوزرنه کلدی نساحل عادنله ساحل حاران اراسندن
کلوب اوغرشدلر اول ملک احدودکور دیکه انلر غالب اولدلر انی طوتغه

قصد ایتدلر تجوب آتشی بکمیوب دکزه کندی هلاك اولدی حبش خلقی انك حکمنده
اولدیلر وخبرده کلمشدرکم اول ملك اولدردکی اوغلنك قبری بو لندی عمر زماننده
اول وفات ایتدکی وقت النی صدوغ اوزرینه بخکم قودی بدی کیرو همان انجلیبن طورردی
نجکه الن برندن کیدرسلر قانی اقردی یرنه قوسلر دکرردی عمر بنی یازوب بو
خبری بلدردیلر عمر دخی بنی یازدیکه اول اوغلان اصحاب اُخدود دندر انی
کبروب اول حال اوزره قوك که الله تعالی یارن قیامت کوننده کیرو اول حال
اوزره حشر ایدسر پس حق تعالی اول اصحاب اُخدودڭ بلندی ددوکی بودر
اول که خندق اوده کوینددچی اودلر یا قدلر اول مسلمانلری کوینددلر ننکم حق
تعالی خبر ویردی إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۝ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ
بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ يعني اول ملك کندودین دکشلریله اول اودکنارندن تخت
قوروب اوتورورلردی اول اعوانلری وخدامملری اول مؤمنلره نه اشلرلر بولر
انی شاهد قیلوب طانقلق ویررلردی بو مؤمنلر ضال وکمراه اولدلر بوتلری
قویوب کوزمز معبوده طاپدلر یارن قیامت کوننده کیرو اول مؤمنلر نکم
اشلرلرسه کندولرطا تقلق ویره لر عذاب أبدی یه مبتلا اولدلر ودخی حق
تعالی بیوردیکم وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ
الْحَمِيدِ ۝ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ يعني اولکافرلر بو مؤمنلر اوزرینه طعن ایدب خشمله آل صوندلر الا
انلر اونزیکم انلر ایمان کتوروب الله ك وحدانیتنه تصدیق ایتدلرکم اول
الله عزیزدرغالب ایدر قهر ایلر حکمله کلی مخلوق اوزره کیمسه آکا غالب اولمز
ودخی حمیددرکه جمیع کورکلو افعاللرلدر واحسن صفتلرله . للر اوزرینه
محمود وحمدر انك کبی پادشاهدرکه یرلر کوکلر کلی انك خاص ملکیدر کمسنك
انده شرکتی یوق ودخی اولدر کلی نسننك اوزرینه علمله حاجز هرسنکه قوللر
اشلرلر اول انی بلور آکا غایب بوقدر ودخی کافرلر حاللرندن بیان ایدوب
بیوردی إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ
يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝

يعني

يعني اولکافرلرکه مؤمن ارنلری ومؤمنه عورتلری دنیاده اودله کویندردلر اول
دینلرندن توبه ایدب اللهه بکا رجوع ایتمدلر اولنره آخرتده عذاب جهنم واردر
که کفرلرندن اوتری کوینددچی عذابلر وار واول مؤمنلری یاقدقلرندن اوتری ودخی
بیوردیکم إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ يعني تحقیق اولکه بزی برلدلر
وبزم پیغمبرلرمزی تصدیق ایتدلر وصالح عمللر اشلدلر وبز فرض قلدغمز عبادتلری وقیله
ادا قلدلر انلروکیچوپ یرقلمشدر اولیا غلر وبوستانلر که انجلرنك التندن ارمقلر
اقرلر انك هر برنك لذتی بردرلودر که بر برنده یکرمز بو کلسی براولو فوز وسعادتدر
که عذابدن قورتلوب بونلکبی مرتبلره ایرشه ودخی بیوردیکه إِنَّ بَطْشَ
رَبِّكَ لَشَدِيدٌ يعني یا محمد سنك ربك عذابی وعقوبتله طوتمقلغی
کی قتیدر شول کمسنلرکم انی عذابله طوتمق دلر إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ
وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ۝ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ
یعنی اول اللهدر اول کم اول یوغکن وارقلدی کیرو اولدر یوق ایتدکدن
صکره کیرو اعاده ایدرانی کرو یعثا ایدر اول پادشاهدر اول کم غفوردر توبه
ایدنلرك کناهلرن یارلغر ودوستلرنی سوور طاعته توفیق ویرب معصیت
دن کچلرن کوکلدن چقرر وقوللرنك کوکلنه صفا ومحبت براغورکه انی سوور
ودخی اول اللهدرکم عرش عظیم ایتیدر لیکن اندن اولودرکم انك عرشه احتیاجی
اولا مکانی بوتندن یلکه قدرتن بلدرمك ایچون . برندی نه دلرسه اشلمکه قادردر
کاه اولدررکاه دیررکوررکاه عزیز قلوررکاه ذلیل قلوررکمی عدو کمی دوست ایتك
ارادتنه کمسه مانع دکل هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ۝ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ يعني یا محمد تحقیق سکا
خبری ایرشدی اول لشکرلرکم فرعون قومی وثمود قومیدرکه انلر موسایی وصالحی
بلاندلر الله تعالی انلری هلاك ایلدی پس بومکه قومی دخی انلردن اعتبار
الوب ایمانه کلمزلر بلکه بو کافرلر دخی انجلیبن سنی تکذیب اتمکده قایم طورمشلردر
وَاللَّهُ مِن وَرَائِهِم مُّحِيطٌ يعني یا محمد صبر ایلکل برقاچ کون بولرك

اداسنه

كه الله تعالى بونلرك اوكن آردن عليله قابلشدر جمله بيلدكلرن بلور بونلر اللهى
كندولردن انتقام اتمكى عاجز قلمزلر به انك عذابندن قاچوب قورتلمزلر نتكم بولردن
الوكلرى انتقام ايدب هلاك ايلدى بولردخى حاضر اولسونلركه بز بونلردن غافل
دكلوز ودخى بيوردبكم **بل هو قرآن مجيد فى لوح محفوظ** يعنى
بو قرآن آيله دكلدركم بوكافرلردر لر محمد كندودن دوزر بلكه بو قرآن شريف و
عظيمدر كه كلام خالقدر كلام مخلوق دكلدر كمسه بوكا بكزر نه برسوزنه برآيت
نه بر كلمه كتورى بلور كه لفظى موجز ولا وجامع المعانى اولا بلكه قرآن بو لوح
اوزره محفوظدر شياطين اكا ايرمكدن وكمسه انى تبديل وتغيير اتمكدن بولوح
برنسنه دركه حق تعالى انى براق انجوهن يرتمشدر باشى عرشه اولشمشدر اكى
كنارى قزل ياقوتدن دراني بردن كوكه نقدر سه اولقدردر اشغه اوجى بر
فرشته نك اموزنده در اكى قطرقا ندرحق تعالى كوننه اوچيوز التمش كره اول
لوحه نظر ايلرنه دلرسه اشلر كمسه مانع دكل

سورة الطارق مكية وهى سبع عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

والسماء والطارق • وما ادريك ما الطارق • النجم الثاقب يعنى حق تعالى قسم ايدركه سما حقيچون
دخى طارق حقيچون ودخى انك عظمتن بلدرمكيچون ديدكه يا محمد سن نه
بلورسنكه اول طارق نه نسنه در اول طارق بر يلدزدر ديدركه ثاقبدر طارق
اندن اوترو ددلركه چون اندن شهاب الوب شياطينه اتلور اودر كوبندرر
جواب قسم بودركه **ان كل نفس لما عليها حافظ** يعنى
حق تعالى كوكلره يلدزله اندايجوب بيوردركه هيچ بر نفس يوقدركه الا انك
اوزرنه فرشتلر واردر سويلدكلرن واشتدكلرن يزرلر صقلرلر بوندن
صكره بيوردبكم **فلينظر الانسان مم خلق • خلق من ماء دافق •
يخرج من بين الصلب والترائب** يعنى حق تعالى اول
قيامته انكار ايدنلرك اصل خلقتلرين ايدوكن بيان قلدى تاكه اندن

عبرت الوب صوكلرن دخى قياس ايدلر بيوردبكم بولر بردلدلر شول صودن كه انا رحمنه
دوكلمشدر اتا بلندن چقوب وانا نك بين چنبرندن اكسنك اورتسندن بونك
كبى شكل وصورت ايدب چقردى درلو درلو حاللر اوزره تبديل اولوبن ودخى بيوردبكم
انه على رجعه لقادر يعنى اول اللهكم نطفدن بونك كبى مختلف صورتلو كتوره
تحقيق اكا دخى قادردركه اولدكدن صكره كرو اعاده قلوب وجوده كتوره ودخى
بيوردبكم **يوم تبلى السرائر • فما له من قوة ولا ناصر •**
يعنى اول الله تعالى قادردر دري قلمغه هركمسه اولدكدن صكره شول كوننده
كه سرلر اندن ظاهر اولور نجه صوفى صورتنده عيلر حراميلر صفتنده نجه فاسق
صورتنده عيلر اوليا صفتنده حشر اولور هيچ بركمسنك اندن قوتى يتمزكه اندن كندو
عذابدن قورتره به بر يردمجى بولنمزكه اندن عذابى منع ايليه ودخى بيوردبكم
والسماء ذات الرجع • والارض ذات الصدع يعنى
حق تعالى قسم ايدركه اول كوكلر خالقى حقيچون كه بولتلرله يغمورلرى عزدب
بربرى اردنجه دوندرر واول برلر خالقى حقى كه صدع اسيدر يعنى يرلر
يارلور هر براجندن اوتلر واغچلر وبوستانلر وبمشلر بترر كه ادم اوغلننه قوت
اولور **انه لقول فصل • وما هو بالهزل** يعنى يردسنى اول قرآن بنم
كلاممدر قول حقدر حقى باطلدن فصل ايدب ابرجيدر اول لعب وهزل دكلدر
اندن بيوردركم **انهم يكيدون كيدا • واكيد كيدا •**
يعنى اول مكه كافرلرى دار الندوه يه كيرب برله بزم رسولمزه مكر وحيله دوزرلر
كه اكا بر زحمت ايرشدره لر بز دخى انلرو كيچون برله اود اجنه عذابلر واهرهر
دوزب برقلمز انلرك جزلرى يوق وانلر شرك ومعصيت اشلرلر بز دخى
انلرك امرهن مكافات دنياده قتل قودق بولدقلرى يرده اولدررلر و
اخرتده عذاب قودق كه ابدى عذاب ايچنده اوللر **فمهل الكافرين
امهلهم رويدا** يعنى مهلت يا محمد كافرلره براز زمان تا اوليجه
اولدكلرى وقت كورهلركه بز انلره نه انتقام ايدرز والله اعلم

سورة الاعلى مكية وهى تسع عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى يعنى نماز قيل يا محمد اول ربّك امريله اول نمازده
تنزيه ايت اولديكى وكلى مخلوقدن كه اعلى در حكمى نافذ وامرى غالبدر ايت
سبحان ربى الاعلى ديمكم جبرئيل كلدى دلركه يا رسول الله ركوعمزده نه ديلم اول
ساعت بو ايت اندى فسبح باسم ربك العظيم ديكه بونى سجده كوزده
قيلك ودخى شدر اول سبحان ربى الاعلى دين ميكائيلدى بيانى بودركم
ميكائيلك كوكلنه خوتعالينك عظمتى وشدى ديديكه يارب بكا قوت وير
تا سنك عظمتكه وسلطنتكه نظر ايدم بن حق تعالى اكا كوك اهلى قوتنجه
قوت ويردى بيش بيك يل اوجدى نظر ايلدى كوردى هنوز اوجد وغى بر ده
عرش نورننك قندى كوبيندى تاكم اخر كوردى بر بورينى ولدى نظر ايلدى
كوردى همان بايعنى حجابحالى اوزره سجده به واردى سبحان ربى الاعلى ديدى
اندن حق تعاليدن لديكه كيرو اولكى مكاننه ايندره دخى بيوردى كم **الَّذِي
خَلَقَ فَسَوَّى** يعنى تسبيح ايت اول اللهه كم سنى يرتدى اكى الوكى تسويه قلدى
واكى كوزلرككى واكى ايقلرككى تمام دوزدى سنى كوزسز كونزم بر تمدى ودخى
بيوردیكم **وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى** يعنى تسبيح ايت اول اللهه كم اجلكى ورزقكى و
عملكى تقدير ايتدى اندن سنى دلالت قلدى معرفته واسلامه ويمكه اچمكه سنك
يا ادم اوغلى نماز قيل تسبيح ايت بو سكا انعام ايدن سنيدكى اولوله كه اول بردر
شريكى ونظيرى يوقدر وكمسيه هيچ بروجهله احتياجى يوقدر بلكه كلى مخلوقاتك
احتياجى اكا دره وجهله كه هيچ بروجهله اندن استغناسى يوقدر كوزيو مشجه
زيرا قادردركه كوزى اچم بومدرميه ويو مرسه اچدرميه پس كركدركه دايم
قول اكا دايم مسبّح ومذكر اولا تكم انك نعمتى اكاهر نفسدن وهر لحظدن ايرشكدن
خالى دكلدر **وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى • فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى** يعنى
دخى مسبّح اول اللهه كم يردن بتوردن او كلله انعامليكو زطرتدن سنره سُد
ويدر واول سُددن درلو درلو نعمتلر سزه مسخر قلدى بوغرتندن باغ وبيتر
ودخى بوكا بكزر سنلر بوندن صكره اول اوتلرى كيرو قوردب ايقلر التندن

سبح اسم ربك الاعلى [illegible]

اوادب قرهدب دوكدى توزاولوب كندى صانكه جهانه كلمدى پس بونسنيله
سكا تنبيه ايدركه سنك دخى دنيايه كمالك وكتمك دخى انجليين درتاكه دنيايه مغرور
اولوب اخرتى اونتمياسن ودخى بيوردى كه **سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسَى •
إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ** يعنى جبرائيل حق رسوله ايت كتورسه اوقوسه رسول
اونه م ديو قورقوب جبرائيل الله يله اوقردى حق تعالى بيوردكه ابومه يا محمد
جبرائيل سنك اوزركه تكرار اوقومغه بيورمشز كه تاسن انى حفظ ايدسن اونتمياسن
الا شول قدركه الله تعالى ديلر اونداسن صكره كيرو اكاسن يعنى اونتمقلق
از واقع اولورنتكم روايتدرر رسول حضرتندن عليه السلام نمازده قران
اوقودكن برايت اوزتدن اوقومدى ابى بن كعب صوردبكه يا رسول الله اول بر
ايت اوزتدن قودكوز اول نسخى اولدى رسول عليه السلام ديكم بلكه اونتدم
يرخود الا ماشاء الله ددوكى بو اولاكم سن اونتمياسن الا شونى كم حق تعالى
انى دفع ايد بحكمى نسخ اتمك دليه انى كوكلكه اونتدره ودخى بيوردیكم **إِنَّهُ
يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى** يعنى الله تعالى سزك سزله اشلدكلرى دخى اشكاره
اشلدكلرى بلور دخى كزلو اشكاره حاللريكوزى بلور پس اول وحى ايتدوكى
قراندن نيه دلرسه اونتدرر ونيه دلرسه كوكلدن محفوظ قودر ارادت انكدر
نه دلرسه اشلر ودخى بيوردى **وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى** يعنى تيز اولكه
يا محمد اولقرانك حفظنى سكا كالز ايدى ويره وز هيچ برمشكل قالميه
فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى • سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَخْشَى •
يعنى يا محمد اولقرانله اوكوتلنه بوخلايقى اكر اول اوكوتدن انلره منفعت
اولورسه يعنى دمك اولوركم اولقران اوكوتلرى منفعت اتمزالا اولركم
انلرك اللهدن قورقسى اولا پس اول قورقسى اولان تيز اولوركه اوكوتلنور
ايمانه كلوب صالح عمللر اشلر كندوبى اودغدابندن قورتزر ودخى بيوردیكم
**وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى • الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى •
ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى** يعنى يا محمد سنك اول وعظكدن
شولر اراق اولورلركم اولرشقى لرك كى شقيسدر وليد وابوجهل كبى

اوكوتله

بنم علمزده ایله واجب اولمشدر کم انلر اوده کیرسهلر در نار جهنمدن زیرا بو دنیا اودی
نار صغرادر نتکم حسن روایت قلور رسول حضرتندن علیه السلام بیوردی بدرسنی
سزك اشبو اودکوز جهنم اودندن یتمش جزدن بر جزدر تکرار له صویه طالمشدر
تاکم حرارتی ساکن اوله منفعت طوتمغه یرایه ویقیننه وارله اکر انی تکرار له
صویه طالدرمیلردی سزه اکا یقین وارمزدکوز بو دنیا اودی دایم اللهه صغنورب
یلواررکم کیرو جهنم اودنه قویمیه لقمان ایدر شول شقیکم اول نار کبرایه کیرسه
انك بیش علامتی وار بری چوق ییوب ایچوب اویمك وبری کناه اوزره مصر
اولمق وبری کوکلی قتی اولوب وعظ ونصیحت اثر اتممك وبری الم الکیوب
نه کرکسه اشلمك وبری توبه ایمیوب بو حال اوزره اولمك یارب الله تعالی
الیندن طوتمق صغنورز اللهه بونك کبی حاللردن بس بو شقی چونکه اول
نار کبرایه کیره اول عذابدن خلاص بولمز انك کبی حیات بلورکه اولدیر لکن
فایده بولا اول حال اوزره جهنمده قاله ودخی بیوردیکه قد افلح من تزکی •
وذکر اسم ربه فصلی یعنی تحقیق نجات بولدی بو عذابدن
وسعادته ایرشدی جنته کیرمکله شولکم توحید له کندوبی کفر مرداریندن پاك قلدی
ودخی یارن درویشلره یا یشوب خصومت ایدب حق طلب اتمکدن قورتردی امن
بولدی اولکم فرض اولان زکوة مالندن چیقرب اهلنه ویردی اول ربنك
وحدانیتنی ذکر اتدکیندن صکره تکبیر ایدب بیش وقت نمازی وقتیله قیله
ودخی بیوردیکم بل تؤثرون الحیوة الدنیا والاخرة خیر وابقی •
یعنی حق تعالی خطاب ایدب اول دنیا اهلنه بیوردکه سز اول اسباب فلاحکه توحید در
اللهه تکبیر ایدب نماز قلمقدر ترك ایدرسز بلکه حیات فانیکه دنیا حیاتیدر انی
اختیار ایدرسز حال بورکم آخرت حیاتی یکرکدر وباقیدر انی قورسز ودخی
بیوردیکه ان هذا لفی الصحف الاولی • صحف ابرهیم وموسی •
یعنی اول توحیدله نفسی کفردن پاك اتمکدر وزکاتله مالی پاك اتمکدر
کندوبی فقرا چکمکدن قورترمقدر وتکبیر ایدب نماز قلمق سبب سعادت
وفلاح اولدی وبو اهل دنیا اختیار قلوب آخرتده باقی حیاتی ترك اتدکلری
سبب شقاوت اولدوغی اول کی کتابلرده دخی بلنمشدر اول ابراهیمله موسایه انن کتابدر

سوره

سورة الغاشیة مکیة وهی عشرون وست ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

هل اتیك حدیث الغاشیة یعنی الله تعالی دلدی رسولنه قیامتدن
خبر ویره اول آدله که غاشیه در اول امتنبه اولماغچون بیوردی که یا محمد
هیچ سکا غاشیه خبری کلدمی بو غاشیه دخی قیامت آدلرندن بر آددر غاشیه
انوکیچون دنلدی که اهوالیله خلقی قابلر ودخی اوده غاشیه درلر کافرلرك
یوزن قابلدوغیچون بس دنوب اول کونك اهوالندن خبر ویروب بیوردی که
وجوه یومئذ خاشعة عاملة ناصبة یعنی یوزلردن بر نیجه
یوزلرکه کافرلر یوزیدر قورقوجی اولوب عذابدن وذلتدن اولا ویوزی اوزره
غایت اسی اود ایچنده سوریله ودخی براوددن یوقشه تکلیف ایدهلر چقمغه
بصوب دخی اول یوقشك زحمتن چکوب یوجه سنه چیقه چقد وغلیل کیرو
اوچه دایم بو عذاب اوزره اولا ودخی دیمشلرکم بو آیت نصارا بیلك رهبانلری
حقنده نازل اولمشدر عاملة ناصبة دیدی یعنی اولر دنیاده دخی عمللر ایدب
ریاضتلر ایدب نصب ایچنده راحت لقالری بو غدی آخرتده عذابده دخی
محنتلر ومشقتلر چکسرلر ودخی بیوردیکه تصلی نارا حامیة تسقی من
عین آنیة یعنی اول کافرلر ورهبانلر کرمه لر اول اسی اوده که اوچ بیك ییل
قزدرلدی تاکم قیزرم اولدی وقرم کولق اولدی اول اود ایچنده بر قینر بکار
که ایسکلکی غایتنه ایرشمشدر لیس لهم طعام الا من ضریع یعنی
اول کافرلره طاموتك بعضنه که سندن طعاملری زقوم اولا وبعضسنك
غسلین اولا وبعضسنك ضریع اولا ضریع براوتدر مکهده بولنر ویمکدن بتر
بحر دوه انك تازه سن یسه اصورد غسلین اولور بحوم قورسه کدی قیتغنه
دوتر کافرلرك طعامی انجیلین طاموده ضریع اولا یدکلری وقت بوغزلرنه
طورم نه اشغه کیدن ونه یوقرو چقه لا یسمن ولا یغنی من جوع
یعنی اول طامو طعامی نه بیکله سمردر ونه اجلغن کیدرر بلکه عذاب اوزره
عذاب اولور اشبو جزا شول کمسهلر ایچوندرکم دنیاده نفسلرن زحمته

عمل اتدلر توحیدسز معصیتلر ایچنده بوکن وصف ایلدی شولریکه معصیتلری ترک
ایدب الله ایچون عمل اتدلر بیوردیکه وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ
یعنی ای محمد یوزلر اول غاشیه کوننده روشن اولا نعمت وکرامت ایچنده اولا یوزلرنك
نوری بدر کیجه سنك ای کبی اولا واول عمللرکه دنیاده سعی ایدیب زحمت چکدیلر
اول سعیك ثوابلرن کوربه راضی وخشنود اولا چونکه انك عملی خشنود اولا الله تعالی
قتنده ودخی بیوردیکم فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً
یعنی یومرتبلر وبو ثوابلرکم حاصل اولور یوجه جنتلر ایچنده مرتبلردر روایت
اولمشدر پیغمبردن علیه السلام بیوردی بدرستی الله تعالی رضاسیچون دوست
طوتنلر شول کوشکلرده اولالرکم اجماق اهلی اکا نظر ایدب شول کوکدکی یلدز کبی
کوره لر وجنتده باطل سوزلر وکناه اولجق سوزلر استمزسز اجماق اهلی جنتده
سوبلمز الا حکمت سوبلرحق تعالینك حمدنه وثناسنه مشغول اولالر ودخی
بیوردیکم فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ • فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ • وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ •
وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ • وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ یعنی جنت ایچنده بیکار اوله که
صویی سوددن اق اولا وبالدن طتلو اولا بر کزه ایچنلر ایرق صوصیه واتك
ایچنده غلنی وخیانتنی وحقدنی وحسدنی وکلی کناهلرنی سورم کیدره
پاك ایده ودخی جنتنك دسلوکه بونده برچشمه اولسه فی الحال اندن چشمه اولا
اقه اکر یوجه کشك اوزرنده دخی اولورسه ودخی درلو درلو شرابدن ارزو
ایتسلر ارزو اتدکلری اوله ودخی جنتنك یوجه تختلر اوله انك اوزرنه
چیقو استسلر تخت اشغه اینه اول تخت اوزرنه چیقه اول تخت کرو یوقرو قالقه
اینمك استسه کرو اینه اولا نتکم خبرده کلمشدر رسول حضرت علیه السلام
بیوردیکم اول تخت اوزرنده دوشکلر وار یوجه اندن بری اشغه اوجه بیك یوز
یللك اشغه اینه اوجه یوزیلك یره اینیدی ودخی اول جنتنك اغزی دکرمی قولپیز
بردقلر وار کم قونلمشدر مقاملر کنارنده ایچلری طولو نکم دلرسه الوب ایچه
طولدرمغه حاجت اولمیه ودخی هر وقت کم ایچمك دیلر اول بردقلری طولو اولا کلرنده
حاضر بولنلر ودخی اول جنت ایچنده صف صف قونلمش یصدقلر وار کم جنت اهلی

انك اوزرنه اوتوررلر ودخی خالیچلر وار چوق دوشنمش صناسنکم صچلمش کبی در
بو کلسی اول کمسنلر ایچوندر کم دنیاده معصیتلری ترك ایدب عمرلرنی طاعتده صرف
اتدلر وبر کمسنه تعجب ایدب دیسکم بونك نسنلر نته اولالر نردن غایب سن اکا
ایتکه حق تعالی بیورر أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ •
یعنی بولر جنت ایچنده بونك کبی نسنلر بردلمسن تعجید کوررلر نظر قلمزلرمی
ایشبو دوه لره کم الله تعالی بر طمله صودن بونك کبی عظیم مجسم حیوانی نته
یرتدی بو دوه بی ذکر اتدوکی مخصوص انوکیچوندر کم عربه کی تیین سنه اولدر
حیوانلردن ودخی بیوردیکم وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ • وَإِلَى
الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ • وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ •
یعنی دخی بو کوکلره بقمزلرمی التندن درکسز اوستندن اصلمش دکل هواده
معلق بجه طورر حق تعالینك قدرتنی برله به خود بو طاغلره بقمزلرمی کم
بر اوزرنده بجه دکلمشدر بو برلرم میخ اولوبن هیچ طاغلردن بر طاغ یوقدر
الا انك کطری قاف طاغنه اولشمشدر ودخی بر فرشته وارکه اول قاف طاغنك
اوزرنه موکلدر حق الله تعالی دلسه که بو بر اهلنه تنبیه ایده اول فرشتیه
امر ایدر اول برك طاغنك طمرنی چکی وبر اول برلر زلزلیه کلور ودخی
بو بره بقمزلرمی کم صو اوزرنه بجه دوشنمشدر بولری بو وصفله یاردن قادر
دکلمی کم جنتده انك کبی یوجه تختلر یرده بلی قادردر قدرتی بتر ودخی بیوردیکم
فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ • لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ • یعنی یا محمد
بولره وعظ ونصیحت قل اکدر اول نوم عذابلرنی که اخرتده برقلنمشدر اول
ادکا فرلر ایچون یلا سنی سن قرانله قورقودجی سن بولرك اوزرنه مسلط
دکلسن کم جبرله اسلامه کتوره سن بو کلام هنوز کافرلری اولدرمکه امر اولنما
ایتدن صکره حکمی منسوخ اولدی اولان ایتلردندر ودخی شول مسلط ددوکی در
انجق لست علیهم بمصیطر ددی والا باقیسی کر ومحکمدر ودخی بیوردیکم
إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ • فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ •
إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ • ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ •

يعني يا محمد نصيحت قيل انلره كم وعظكي ايشدرلر الا شونلر دكل كم انلر ايماندن
اعراض ايتدلر كافر اولدلر الله تعالى اطاموده اولره اولو عذابلر ايليسو كه ايمدر
اسمي قيتيدر و فقره اراقدر وجومقالري دموردر اولمدن صكره
عاقبت كلجكلري بزندن يكادر وحسابلري بزم اوزرمزه دركم اولودن
كچيدن كلي حساب ايدوز عمللرنه كوره جزا لرن ايدوز والله اعلم

سورة الفجر مكية وهي ثلثون اية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

والفجر وليال عشر يعني الله تعالى قسم ايدر بيوردیكم صبح وقتي حقيچون
بو وقت صبح اكي در بري فجر مستطيلدر يوقرو اوزنجه اغارر اكا صبح كاذب
ديرلر شافعيلر وقتيدر وبري دخي ادفرو اغارر اكا صبح صادق ديرلر
حنفيلر وقتدر اول كوندزدندر ودخي اند ايچر اون كيجيه كه ذي الحجة اول
اون كوندر يا خود محرمك وشوالك اول اون كوندر ودخي بيوردي كم
والشفع والوتر يعني جفت حقيچون دخي تك حقيچون كم جفت
قمو خلقدر تك الله در ودخي نمازه اند ايچر كه بعضي جفت وبعضي
تكدر ودخي بيوردیكم **والليل اذا يسر** يعني اول عرفه كيجه سي
حقيچون كم حاجيلر عرفاتدن اكا كلورلر ودخي بيوردیكم **هل في ذلك
قسم لذي حجر** يعني تحقيق بو ذكر اتدكمز قسملر عقللي اولنلر
خلقدن ودخي بيوردیكم **الم تر كيف فعل ربك بعاد** يعني
الم تعلم بلمدكمي وسكا خبر ويرلمدمي يا محمد اول عاد قومنك عاقبتي نيه ايردي
اكرچه لفظا استفهامدر تقرير معنسنه در يعني سكا كلمدمي اول ارم خبري
كه ذات العماددر وارم عادك اديدر بعضلر ديدلركم ارم جنتك اديدر
كه اني ياپدلر كرمزدن اوكدن ايچنه اولدى كعب الاحبار ايدر اولكي
عاد هود قومي دكلدر هود قومي اول عادك اوغلنلريدر اول عادك ايكي اوغلي
واردي بيري شداد وبري شديد عاد اولدي اول ايكي اوغلي قالدى اكسي
دخي پادشاه اولدلر قهرله اول ولايتي طوتدلر اندن صكره شديد اولدي شداد

قالدی

قالدى يلكز هپ كلي ولايته مالك اولدى بر يوزنك هپ پادشاهلري اكا
مطيع اولدلر شداد قتي حريص ايدي كتابلر اوقمقلغه اول كتابلري اوقودقجه
اجماق صفتلرن اوقوردي ونفسني اكي دعوت ايدب يلتر ديكه انجلين دنياده
برينا قليدي الله تعالى اوزرنه شركشلك ايدوبن بن بيورديكه دنياده انجلين
بر شهر ايدلر اول الله اشي باشرغه يوز كشي وكيل دكدي هر برنه بيك كشي يارديجي
قودى ودنياده نقدر بكلر وپادشاهلر وارسه كلسنه نني كوندردي تاكم حكم اتدكلري
يرده نقدر قيمتلي جواهرلر وطاشلر وارسه جمع ايدلر كتوره لر اول شدادك
حكمندن اكي يوز التمش پادشاه واردي هر برنه ايله خبر يردي اول يوز وكيل كه
واردي معمارلردي تمام استادلردي اول يوز بيك كشي دنيايي دور ايدب
كزدلر تاكه اول بنيادي ياپمغه موافق بر ير بولدلر اندن بنالر ايدلر تاكم يمن
ولايتنه كلدلر اندن بر اولو صحرا بولدلر درسي ديه سي يوق كوركلو بيكارلر
اقر ددلركم بو اول ارم صفتدركم پادشاه امر ايلدي واردلر اول شهرك
اتني اوزونني تقديس اتدلر دخي يمني عقيقلرله اكا بنياد اوردلر اول عقيق
بنيادي اوزره بر كرپج التون وبر كرپج كمش ياپدلر انك ايچنده انواع جواهرلردن
مرصع انجولوله اوقلري ياپدلر واول اوقلرك اراسني بوستانلر اتدلر ايچنده التوندن
كمشدن اغاجلر دوزدلر وتختلر ايلدلر درلو درلو جواهرلوله دزويا فوبله مرصع
دوزدلر شول اجماق صفتلرندن كه اشتدلركا وقودي كوجي يتدوكي قدر اندن
دوزدي تاكه خلقلك الندن التوندن كمشدن بولدوغني جمع ايدب الدي وعورتلرك
اوزرنن انجو جواهر قومدي جمع ايلدي تاكم اولرك الالرندن نسنه قالمدي ديرلك
اسبابي طارلدي اجلقدن جوف خلايق هلاك اولدى واخوظلمي اكا ايرشديكه
بر كوه كندونك وزيرنه ديكه بونجه روزكار كچدي بنم خزينه لرم هيچ سنك
سكيك برله طولمدى ارتمدي هيچ بو تقصيرلغك سببي ندندر بلمزم معلوم
اول وزير ديدكم اي پادشاه بني معذور طوت كه سنك دوه لنكك بن ايله سعي
ايدم جميع رعيت الندن بر اكته اولمشه وارسه ديرلوب سنك خزينك قوندم
شمدي هر بر نك المسي ويرمسي قالمدي شداد ديكه شايد بو لرسكا حالدن

قالمدی کوندن کونه کونه بونلرک
دیرلکلری کردوقلشده الارده
نسخه صح

ایله کوسترلر او لا بوکا بر تجربه کرکدر که بله ور انلرک حالی کرچکمدر ایلمیدر یوخسه یلانمیدر
پس بیوردی کندونک جاریه لرندن بر جاریه یه کر کلوطونلر کیوردلر بر بلور سز کشتک الله
ویردلر دلر که بونی بر دوه یه یلد شهرک بر بوجاغندن شهره کیر چاغرکه اشبو جاریه
برالتونه کم الورنقد بس اول کشی اول رسمله شهره کیروب چاغردی بر طرفدن شهرک کیرو
چقدی هیچ برکمسه انی المغه رغبت قلمدی تا مکر براوغلن طشره کویدن کلمش ایدی اول
جاریه کوروب اکا رغبت و محبت کتوردی اول کشیه دیدیکه اکلی طورجاریه نی الایم
انی اکلیوب اناسی قتنه کلدی اول حالدن خبر ویردی دیدیکه یا انا اکر اول جاریه نی المزسه
کرمزسه حقیقت بن اولورم انک محبتیله اسی دیدیکه ای اوغل سن بکا کندوجاغندن
سوکلوسن لیکن بلورسنکم کمسنک بوخلقدن کوچی یتیدی بو ایله کاسید اولمیادی
هیچ سکا دکورمیلردی الا لوردی اول اوغلن انی اشدیب تو میذ اولدی دخی حزن بوله
طار لغندی قصد انتیکه کندویی هلاک ایده انسی انی کوروب درماندن و متحیر قالدی
دیدیکم ای اوغلم سنک اشکلی درماندن قالدم بلمزم که نه قلم اوت برشنه خاطره کلدی
که سنک اتاک اوده طبوجیدی و بو اوده طبوجیلرک عادتی بودرکم اولجک دفن
ایدرلر دخی انک انک اغزینه برالتون قورلر اتاک سنلس اچ انی طلب ایت کمسه
المدیسه سنک مقصودک برینه کله بس اول اوغلن تعجیل طوتوب اتسی قبرینه کلدی
اچدی کوردی اتسنک بدنی چورمش اتسنی طشره براغوب قفاسینی اردی اول التونی
بولدی کتوردی هنوز دخی دکلنوب او تر مدی واروب جاریه کو درنه التونی ویردی
شداد ادمیلری کلدلر انی شداد قتنه کتوردلر اول جاریه وبردکی التونی
صوردلر که نه جهتدن حاصل ایتدک اول اوغلن کوردیکه طوغروسو یلمینجه چاره یوقدر
طوغرو اولمشی کبی خبر ویردی شداد انی ایشدیب وزیری قتنه قوزدی دیدیکه هیچ بن
نه احتیاطدن بن کوردرسن اندن بی خبرسن به سنک بو اشی قیورمدغن غفلتدن
اولا یه خود بکا خیر صاتک اولمدوغندن اولا بو اکی حالدخی سندن خشنود لو حال دکل
هرکسکم پادشاهنک امینی اولا اندن اشبو جنایتدن برسی اولا اول پادشاهنک مصلحتنه
غافل اولا یه اکا خیر صنوسی اولمیا واجبدرکه اکا عقوبت اولنه لکن سابقا سنک چوق
خدمتلرک واردر اندن او تری عفو ایلدم اما بلکل کم بوخلقه صلونز واربیوردی

[illegible]

ابر علم دخی

تقدر

تقدر اوده طبوجی وارسه قبرلرن اچدلر بولدقلری التونی نقدر دخی اولورسه کتوردیلر
فی الجمله اوچیوز یل انک بناسنه دورشدلر تمام ایدب اندن فارغ اولدلر شدادک
اول وقت عمری بیک بوز یله ایرشمشدی چون اول معمارلر فارغ اولوب کلدلر
شدادانلره دیدیکم وارک انک چوره سنده قلعه ایدب اول قلعه نک طولایسنه
بیک کوشک ایدک هر کشک اوزرنه برعلم ایدک تا که اول کشکلرک هر برنده بر
وزیرا اولا پس کروواروب اول بیوردوغنلین کوشکلری بنا ایدب تمام اندلر
کلدلر شداد امر ایلدی اول بیک وزیرنا اولدیا یدوغی بنایه کتمک ایچون یراق
ایلیلر اکا ارم ذات العماد دیبوا دقودلر و برقاج بکلرنه بیوردی که کندو بیند
ساکن اولوب صنچقلرن صقلیلر اول ایل اوزره محکم طوروب رعایت قللر اول
شداد اهلیله تمام یکرمی یل دخی انک یراغندن اولدلر اندن صکره اول بیک وزیرلر
واهل و قوسیله و خدمتکارلریله اول قلعه دن یکاسیر اتدلر چون زمانله اکا برکون
وبر کیجه منزله قالوب یقین اولوب واردلر الله تعالی انلرک اوزرنه جبرائیلی و بردی کلوب
کوکدن برکز چاغردی کلسنک اودی صدوب هلاک اولدلر شویلکه هیچ بری دری
قالمدی کل امدی ای عاقل نظر ایله عبرت ال شولرک حالندن که دنیایه رغبت قلدلر
دنیا اهلنک عاقبتلری نیه ایرشدی بواوکوتدن کندکک نصیبن ال بس حق تعالی
خبر ویروب بیوردی **ارم ذات العماد التی لم یخلق مثلها فی البلاد**
ددوکی بودر اما صاحب کشاف ایدر اول عاد وصفندرکه اول عاد مثلی یردلمدی
جمیع بلادده جسمی عظیم قوتی دخی شولقدر دیدکه براولوقیایه کلوب قوپاردب
کوتوردی دخی برقبیلنک اوزرنه براغوب هلاک ایدردی ودخی حسن
ایدر ارم عاد اوغلدر عاد شیم اوغلدر شیم سام اوغلدر سام نوح اوغلدر
ذات العماد انوکیچون ددلرکه اولو بوجه بوجه درکلردی لرلردی دخی
انک اوزرنه کوشکلر بنا قلورلردی اراق یرلردن کورنوردی بوندن صکره
بیوردی **وثمود الذین جابوا الصخر بالواد** یعنی یا محمد بلمزمسنکم
سنک ربک نیلدی اول ثمود قومنه کم انلر صالح قومیدی طاغلر اوید لو
مکانلر ایدندلر واکی یوز کشی کونزمدکی طاشی بری کوتوردی اول وادی قراده

ودخی بیوردیکم وَفِرْعَوْنَ ذِي الْاَوْتَادِ • اَلَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ •
یعنی یا محمد کورمدمسن سنك اول مولاك نیلدی اول فرعونه که ذو الاوتاد در
ذو الاوتاد دیوانو کیچون ددلرکه غضب اتدوکی کمسنه دیره چار میخ ایدب کرردی
درت میخی واردی اکسن اکی النه واکی سن اکی ایاغنه میخلرك ودخی اندن اوتری
ددلرکه لشکری چوغدی هر یره کم قونیدی حسابسز چادرلر قورلوردی یره میخ
چوق قاقلوردی وبو عاد وثمود طاغی اولوب مخالفت حددن کچدلر فَاَكْثَرُوا
فِيهَا الْفَسَادَ • فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ • اِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ •
یعنی یا محمد یریوزنده فسادلری وضلالتلری چوغلتدلر پس اول جم فسادلری
جزاسی سنك ربك اولره قتی عذاب اندردی کلسن هلاك ایلدی پس اول سوره
اولنده قسم اتدوکی انلرك جواب بودرکم اِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ یعنی یا محمد
یارن قیامت کوننده هیچ بر کمسنك رکتدن کز لنجك یری یوقدرکم کلی بر یره
اوغرایوب سنك ربکا اوزنه عرض اولنسلر کرکم ربك انلرك کلی عملری
اوزره کوزجیدر اول بو صراط بولدر انك اوزرنده یدی عقبه واردر جهنمه
کرلمشدر ابن عباس ایدر اول عقبه لرده اقل ایماندن صورولر اکر ایمانی نفاقدن
وریادن سلامت قورتلورسه قورتلدی والا سلامت اولمز یرغلور جهنمه
واکنجیده نمازدن صورلور اکر رکوعی وقیامی وسجودی وقتلویله ادا اولنمش
بولنورسه قورتلدی والا بولنمزسه رد اولنور جهنمه اوچنجیده زکاتدن
سؤال اولنور دردنجی اوجده بشنجی ده حج عمره دن سؤال اولنور
التنجیده ابدستدن وجنابتدن غسل اتمکدن صورلور یدنجیده قونشو
حقلرندن واتا انیه عاق اولمقدن وصله رحمدن صورلور وبو عقبه لردن
سلامت کچه بیلورسه جنته کیدمکه یول بولور ودخی بیوردیکه فَاَمَّا الْاِنْسَانُ
اِذَا مَا ابْتَلٰيهُ رَبُّهُ فَاَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي اَكْرَمَنِ •
یعنی اول ابی بن خلف ودخی باقی کافرلرکه اولدنی انی ابتلا وامتحان ایدب
نعمتلر ویرب رزقنی بول ایلیسه ایدرکه ربم بنی سودی بکا اکرام ایدوب
فضیلتلر ویردی بن بونسنیه اهلدم انو کیچون ویردی ودخی بیوردی

ولما

وَاَمَّا الْاِنْسَانُ اِذَا مَا ابْتَلٰيهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي اَهَانَنِ
یعنی فچن ابتلا ایدوب دکمك ایچون انی درویش ایدب رزقنی ازاتسه وزرکا
جلوق زحمتی واقع اولسه ایدرکم ربم بنی مردود ومطرود قلدی بکا عتاب
ایدب اهانت اتدی دیو ربندن شکایت ایدر كَلَّا یعنی بنم اهانت اتمکلکم
مالی واغلی وقرنی المغله ودرویش قلمغله وخستلقلره واقع اتمکله
دکل بر اکرام ایدوب فضیلت ویرمك لکم اولادله دکلدر لیکن بنم
اهانت اتمکم اندن معرفتی نزع ایدب توفیق ویرمیوب خذلان اچنده
قودغمدر واکرام ایدب فضیلت ویردکم معرفته وطاعته توفیق ویردکمدر
بنم قتمده مکرم اولوب عزت بولان طاعتله معرفتله بولور ومردود ومطرود
اولوب اهانت بولان معصیتله بولور ودخی بیوردیکم بَلْ لَا تُكْرِمُونَ
الْيَتِيمَ وَلَا تَحَاضُّونَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ یعنی بلکه سز
اهانته لایق اولدغکز اندن اوتوردرکم یتیملری ایلك اتمزسز وانلرك ظلم
ایدب مالرن یرسز ودخی اهلکوزی ومسکینلری طعام لندرمزلر ودخی
بیوردی وَتَاْكُلُونَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَمًّا • وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا •
یعنی اول یتیملرك مالرنی که اتالرندن میراث دکمشدر حلاللو حرام
دیمیوب خوش تمام یرسز ومصالحکوزه خرج ایدرسز ایوشوبن ناکاه
دسیبن اولادیوما لنی المزدن الا دیو یا خود ورثه کوزکم حرام دیمیوب
مال جمع ایلدی سزه میراث قودی کندی حال بودر سز دخی بلورسز
اول انی حرامدن جمع اتمشدر خوش قتی فرحلر ایدب انی یرسز ودخی
اول مال جمع اتمکه چوق چوق حریص اولوب قتی سورسز ودخی بیوردیکم
كَلَّا منزجر اولك بو اشدن بویله کرکمزکم سز ایدرسز اکوك اول
جزا کونن کم اولسه ودخی بیوردی اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا دَكًّا
وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا یعنی شول وقت که یرز لزلبه کله پاره پاره
اولوب یردپدنا ولا شویلکه صوکبی هیچ یریوزنده بر بردلنجك نسنه قالمیه ودخی
سنك ربك حکمی اول کونده جمیع خلق اراسنده ظاهر اولا وفرشتلر قوا اشغه

انوب بوخلقك چوروسن صف صف طوتنلر وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ
يعنى اول كوندن جهنم دخى كوترله انك زمامنه يتمش بيك زبانى يابشوب
كتورهلر اول جهنم بر كرّ كوكروب چكنه انك هيبتندن هيچ بر كمسه قالميه
انبيا دن واوليادن وفرشتلردن الا كلى دزلرى اوزره دوشلر نفسى نفسى
ديوب فرياد ايدهلر ودخى بيوردى كم يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى
يعنى اول كونده بو آدم اوغلى هپ اوكوتلنسون وتوبه اتمكى الكسن اما اول
اوكوب واول توبه قندن منفعت ايدر بو اوكوت وتوبه دار تكليفدن كركدى
كه دنيادر بر قصورلر تدارك اولندى چونكه وقت مكلفى آخر ايردى قصوره
تدارك اولنمز پس اول اوكوتلنمكك دخى فايدهسى اولمز زياده حسرت اولور
انجق ندامتله تكلم حق تعالى بيوردى يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي
يعنى شول كم دنياده ايمان كتورمدى يه خود ايمان كتوروب انك مقتضاسنجه
عمل اتمدى بخالفت يولن طوتدى اول كونك هولن وجهنمك هيبتن
كورجك ديسر كه اى كاشكه ايمان كتوريدم تا كه شمدى بكا فايده اوليدى اى
كاشكى اول حيات فانيده بو حيات باقيه ايچون صالح عملر ايدوب كوريدم
بونده بكا زاد اوليدى بو بر قوروتمنى دربلا فايده ودخى بيوردى فَيَوْمَئِذٍ
لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ • وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ يعنى اول قيامت
كوننده اول كافرلره شول عذابلرى ايدهلر كه هيچ بر كمسه انجلين عذاب كورميه
ودخى بيونلرينه اللرينه شول بندلر اوره لر كه هيچ بر كمسه دنياده انجلين
بند اورمدى وكمسهنك قدرتى يتمز كه انجلين كمسيه بند اوره بوندن
صكره مؤمنلره حالندن خبر ويروب بيوردى يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ
ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً • فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي
يعنى اول مؤمن مطيع قوللر آخرتكيدجك وقت فرشتلر كلوب بشارت ويرهلر
ديلر كه اى حق تعالى نك ويردوكنه قناعت ايدوب نعمتلرينه شكر ايدن نفس
وانك ذكرينه وطاعتنه كوكل دولندرن نفس دنيادن وتكلف بو فانى مقامدن
ارتحال ايتكل اول ربك حضرتنه سنك ايچون آچاقدن يرقلنن مرتبهلره

وثوابلرى

وثوابلرن بوحالده كه الله تعالى سندن راضى امرينه مطيع اولدوغيچون وسكا
دخى شول مرتبلر ويرهلر اول عملرك مقابلسنده كه سنده راضى اولاسن وبارن
قيامت كوننده دخى ندا اولنه كه يا نفس مطمئنه وار بنم اول صالح قوللرم جماعتنه   قرنش
كه انلر وكلهيله جنتمه كير ورحمتمه واصل اول ـــ اللهم ارزقنا

سورة البلد مكية وهى عشرون آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ • وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ يعنى الله تعالى قسم ايدوب
بيوردركه بن آند ايچرم اشبو مكه شهرينه كم سن انده وجودهكلدك ودخى
سكا حلال قلندق انك ايچنده بر ساعت قتال ايدوب اول كافرلردن دلدوكلكى
قتل ايلدك اول مكه فتح اندك سندن غيرى كمسيه انده قتال اتمكى حلال قلمدق
عطادن روايتدركه دديدرستى الله تعالى مكه حرم قلدى يرلر كوكلر يرتدلدن
بروكه انك حرمتنده قتال اولنميه وانجلرى كسلميه واوتلرى بچلميه وجانورلر
اوركلنميه تا قيامته دكن كرو حرامدر حلال اولمدى والا رسوله حلال   ى
اولدى كوندزدن بر ساعت كه قتال ايدوب مكه فتح ايلدى ودخى بيوردى كه
وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ يعنى حق تعالى قسم ايدركه بن آند ايچرم اول مكه حقيچون
وآدم حقيچون وانك ذريتى حقيچون جواب قسم بودركه لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ
فِي كَبَدٍ يعنى تحقيق بز بو آدم اوغلنى طغرو قامتى اوزره يرتدقكه بولر
چكدوكى زحمت هيچ بر مخلوق چكمز اولا آتاصلبندن ضرب چقردقدن انا
رحمنه دوشوردك بر زمان انك طارلغن قركولغن چكدى اندن
دنيايه كلوب بتشك زحمتن الى اياغى بغلنمق لق زحمتن چكدى بوزلدن
سيكك قودمغه طاقتى يتمزدى چونكه بنكلدن چقوب ياشى بر قاچ يله ايردى
يه علم اوكرنمك زحمتن چكر معلم قورقوسيله يه خود صناعت اوكرنوب
استاد قورقولرن چكردى چونكه علم وصناعت اوكرندى دنيا شغلنه
مشغول اولوب دنيا زحمتن چكر بوندن صكره اولنوب بر اولور زحمنه
دخى اوغرركم اول او مصالحن قبورم اولنجيه دكن اولدكدن صكره منكرو   نكير

سؤالی قورقوسی تا فصل قضا اولنجه که اهل جنت جنته وارهٔ واهل نار ناره وارهٔ
اول وقت مؤمنلر بو کلی زحمتدن قورتلوب راحت اولورلر واولرکم راحت اولمز کافرلردر
زحمتك وبلانك دخی اشدنه اوغرر که نهایتی یوق ودخی بیورر دیکه اَیَحْسَبُ
الْاِنْسَانُ اَنْ لَنْ یَقْدِرَ عَلَیْهِ اَحَدٌ یعنی بو ایتك سبب نزولی بودرکم
بر کافر واردی انی کلدا دیرلردی اسید اوغلی رسولی غایت عدو طوتمشدی لیکن کی قوتلو
ایدی قوتی شول مقدار ایدی کم بر قلك سختیانك اوزرنه براوزنه برنده برا بیغیله یرردی
مکه یکتلرندن انی کلوب درتیا ننده چکرلردی دیردمزلردیکه اول سختیانی آکلر
سختیان پاره پاره اولوردی الهزلردی پس اول قوتجغنه اینانوب رسوله دشمان
اولوب فخر ایدردی پس حق تعالی ابدرکم ایلمی صانور اول کافرکم هیچ برکمسه انك
اوزرنه قادر اولوب اندن انتقام المیه اول قوتجغنه الدنمسونکه انی اول حال
اوزره یرندن کیره قادردرانی هلاك اتمکه ودخی بیورر دیکه یَقُولُ اَهْلَکْتُ
مَالًا لُبَدًا • اَیَحْسَبُ اَنْ لَمْ یَرَهُ اَحَدٌ یعنی اول کافر فخر ایدوب
ایدر بن بو یخه چوق جمع اولمش مالی رسول عداوتی اوزره خرج ایلدم که انی اولدرم
چاره قلمیم ایلمی صانور اول کافر که انك ته قلدوغن کمسه کورمز یانه سویلدوکن
اشتمز اول نکه اشلروکه سویلرسه الله تعالی انی کورر اشدر اخرتده انك جزاسن
قلور ودخی بیورر دیکم اَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَیْنَیْنِ • وَلِسَانًا وَشَفَتَیْنِ •
وَهَدَیْنَاهُ النَّجْدَیْنِ • یعنی بو کافرلر نظر اتمزلرمی بزم نعمتلرمزه تا که اندن
عبرت الوب بزی بیلیلر بز اکا اکی کوز ویرمدکمی جمیع مصالحن انوکله کورر
اکا بر دل واکی طودق ویرمدکمی کم انوکله سویلر کرك اولمسه اولطوطقلر بیله
اغزن بورر بو قویه ساکن اولا ودخی بیورر دیکه وَهَدَیْنَاهُ النَّجْدَیْنِ
یعنی اکا بلدردك طریق خیری که هدایت بولیدر وطریق شری دخی
بلدردك که ضلالت بولیدر وکیجکلکی وقتنده دنیایه کلدکده اناتك اکی
چشمه سن اکا دلالت قلدق که اکی طوطغاله طوتوب امه بولری کلی استدلالِ
قلمدکمی بزم وحدانیتمزه تا که بوندن ادراك ایده بیله که بزبنه کرکسه قادرز
عجزمز یوق ودخی بیورر دیکه فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ وَمَا اَدْرٰیكَ مَا الْعَقَبَةُ

یعنی

یعنی اول محمد عداوتنه چوق دنیا خرج اتدم دیو فخر ایلیان کافر هنوز عقبه دن
کچمامشدر واول عقبیه کندو دنی برقمامشدر پس اول عقبه نك عظمتن بیان
ایدرب بیورر دیکه یا محمد سن نه بلوردسنکه اول عقبه نه اولورسه در عقبه دن
مراد بعضلر ددلرکم صراطدر وبعضلر ددلرکم طاغ ویله احماق اراسنده چکلان
کم ایچ یوزی جنتدن یکا طاش یوزی طامودن یکا تا که اهل نار اهل جنت اراسنده
مانع اولا ودخی بیورر دیکم فَكُّ رَقَبَةٍ • اَوْ اِطْعَامٌ فِی یَوْمٍ ذِی مَسْغَبَةٍ •
یَتِیمًا ذَا مَقْرَبَةٍ • اَوْ مِسْکِینًا ذَا مَتْرَبَةٍ • یعنی اول هر کاه عقبه سنده
اوغرب بچکنلر سببی دنیاده بیوك ازاد اتمکدر کم بر اسیری قوللغندن
ازاد ایده ودخی اچلق وقتنده اجلر طعام ایلندرمکدر یعنی اوزجدهٔ اچ طبوردوق
بر خوش قزلق وقتنده بر قتی صوقلرده قتنده سنه چقوب تصرف ایده قزلر وقتلری
دشوار اولور اول وقت اتلری طعام لندرمکدر سبب اولور صراطده بچوب جنته
کرمکه پس بیان قلدق که طعام لندردکی بر یتیم اولا که کندوبه قرابتی قوم لیمی اولا
ودخی برکمسه ویره که انك نه پلاسی وارونه بر حصیری اولا که یر اوزرنه دوشیوب
اوزرنه بته اورتنسیدر وشکی طبراقی اولا بونك کبی احسانلردرکم کشی صراطدن
بتز کچوردر ودخی بیورر دیکه ثُمَّ کَانَ مِنَ الَّذِینَ اٰمَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ • اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْمَیْمَنَةِ •
یعنی اول احسانلری اشلیه بوحال ایله که مؤمن اولا زیرا جمیع عملرك
اعتبار قبولیتی ایمانیله در اندنکه ایمان اولمیه اندن نقدر خیرات کلورسه
دخی قبوله واقع اولمز ودخی شول مؤمنلردن اولا که کندو نفسلرتی دخی وغیرنی
دخی طاعت زحمتنی اوزره صبره قندورر ویره لر ومعاصی ومخالفت
یولنه یورمکدن صبر اتمکه قندوری ویره لر زیرا روایتدر رسول حضرتندن
که بیوردی جنت زحمتلر وبلالرله قاپلنمشدر اکا صبر اتمینجه اول مقصوده
ایرمز ودخی کندولری و ایوقلری بربرنه ترحم وشفقت اتمکه پلنسلر زیرا رسول
علیه السلام بیورمشدر مَنْ لَا یَرْحَمُ لَا یُرْحَمُ بونك کبی مؤمنلردر که بتلری
صاغ الله نه وبرلوب رحمته وجنته واصل اولالر ودخی حق تعالی بیورر دیکه

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ عَلَيْهِمْ
نَارٌ مُؤْصَدَةٌ يعنى شولركه كافر اولدلر محمده اينمدلر وقرآنى تصديق اتمدلر
انلردركم يارين بنيلرى يارن صول النه ويرلوب صول طرفدن طاموية سورەلر
نجن بولراوده كيدنلر اول اودقا پولرى اولرك اوزرنه ياپلدكلتلنه مهرلنه
انن قالدرا صلا اخلاص بوليميه هيچ بر باجه ودلك اولميه كه اندن اشق
كله يه بر صوجق بيله كيروب انلره برمقدار راحت ايرشدرة

سورة الشمس مكية وهى خمس عشرة آية

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا يعنى حق تعالى قسم ايدوب بيوردكم
اول كنش خالقى حقيچون وانك روشنلغى وحرارتن برادن حقيچون ودخى
اول اى حقيچون كم كروجكلى كيجه كونك ارديجه كيدر يچون كون طولنه انك
هلالن كوررسن ودخى بيوردكه وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا • وَاللَّيْلِ
إِذَا يَغْشَاهَا يعنى اول نهار خالقى حقى كه تجان ظهوره كلسه كيجه قراكوسن
سورر ودخى اول ليل خالقى حقى كه ظلماتله كوندز دوشن لغن سوروب جهانى
قركولغله اورتر ودخى بيوردكم وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا • وَالْأَرْضِ
وَمَا طَحَاهَا يعنى حق تعالى بيوردكه اول سما حقيچون كه بنم مخلوقمدر
وبنم كمال قدرتم حقيچونكه اول كوكلرك واكا متعلق اولان نسنلرك
خالقيم ودخى اول يرلر حقيچونكه يرى يردن بوزينتلرله وانواع منفعتلرله
نشو يرايدب دوشدم ودخى بيوردكه وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا •
فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا يعنى حق تعالى بيوردكم بو ادميلر
نفسلرى حقيچون كه راست ايدب هر اعضالرنى برندم كه كندولره دخى
منفعت ويره اكر اول يرندعمز غيرى صفتا اوزره بردلسه خلقتلرى
قبيح اولوب منفعت ويرمزدى ودخى اول نفس خالقى حقى كه
اول نفسه الهام ايدب نه ايشلك كركدر بلدردى طاعتلردن ودخى
خير اندن كه كندونك سبب نجاتى اندر ونه نسنه دن يغلنق

كركدر انى دخى بلدردى معصيتلردن واز غونلقلردن كه كندونك
سبب هلاكى اندر ودخى بيوردكه قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا
وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا يعنى حق تعالى سورة اولندن تا بوكادك
كه انده ايچدى دينك اولوركم كون حقى واى حقى وكيجه كوندز حقى
ويرله كوك حقى واول نفس حقى كه حق تعالى اكا طاعت ومعصيت يولن
بلدردى بتحقيق فلاح بولوب قورتلدى انلردركم نفسنى معاصيدن ويمز
خلقلردن وكفردن وشركدن توحيد صويله وخالص صابونله يودى
ارتدى صلاح اوزره اولدى اولنجه ونفسنى خور وحقير قلدى شول كمسكم
نفسن غافل قويوب معصيتلر وانكارلر وضلالتلر مردارنه بولشدى
حق تعاليدن قورقمدى انى كله اولدى مكره اول ثمود قومنك طغيانلرندن وشقاوتلرندند
خبر ويردى كه اولدا انكارلر وضلالتلرى نيه ايرشدى تا بومكه كافرلرى متنبه اولوب
انكاردى ترك ايدلر ودخى بيوردكه كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا •
إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا يعنى اول ثمود قومنك رسولى كه صالح پيغمبردر طاغيلقلرندن
وشقاوتلرندن انى يلانلدلر واندن معجزات استدلركه قيادن دوه چقره
خلق انى تصديق لغى ايچون ديدكلرى كبى چقردى نتكم بو قرا عرافده
وهودده قضيتسى بيانى كچدى اول قوم ايچلرندن اكى شقيلرى قدار بن سالف
ومصدع بن دهر دى انلر جون كوندردلر دوه سكرلرن قروب اولدوره لر
نتكم حق تعالى بيوردى فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ
وَسُقْيَاهَا • فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا يعنى نتكرى رسولى صالح
اولره ديديكه حذر ايدوك صاقنك بو الله تعالى دوه سيدر معجزاتله
كلمشدر شرفى وكرامتى واركرو قالن دولرا اوزرنه اندن آل جكوب
زحمت ويرمك قولك طوبنجه صوين ايچسون ولا اسر حق تعاليدن عذاب
كلور اول قوم صالحى يلانليوب اول دوه نك سكرلرن قروب اولدردلر اكا
التفات قلمدلر نتكم حق تعالى خبر ويردى فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ
بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّاهَا • وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا يعنى الله تعالى انلرك

اوزره ضلاله لنلری وشقاوتلری سببیله غایت عقوبت برله عذاب ایندب
هلاك ایلدی كه اولوسی كیچیسی خاصی وعامی كُلیسی هلاك لكده برابر اولدلر
كلنك انك رضاسی اولدوغیچون زیرا بر قوم ایچنده برقاج كشی كناه اشلسه
كیرو قالن قوم اكا راضی اولوب انی منع اتمسلر عذاب كلنده عام اولور بس چوق
دوكلی اولدورنلر انك عاقبتندن قورقیوب انلری هلاك ایدر زیرا هیچ بر
موجود یوقدر كه انك حكمنه تعرض ایده بجون بویله قلدك دیه ایده
قهر قیه اكر مجموع یرلری اهلیله هلاك ایلسه كمسه مانع ومعارض
یوقدر وكندو ملكنه وسلطنتنه ذره قدر ضرر یوقدر قادردر نه دلرسه اشلر والله اعلم

سورة اللیل مكیة وهی احدی وعشرون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

وَاللَّیْلِ اِذَا یَغْشٰی • وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰی • وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ
وَالْاُنْثٰی • یعنی حق تعالی قسم ایدب ایدر اول كیجه حقیچون وانك
خالقی حقیچون كه ظلماتله كوندز دوشلغن اورتوبرله كوكك اراسن
كلی ظلماتله قابلر واول كوندزی یرادن خالقی حقیچون كه ظلمات ایچندن
چقروب عالمی روشن قیلور ودخی جمیع حیواندن وآدمدن ارككی ودیشی یرادن
خالقی حقیچون اِنَّ سَعْیَكُمْ لَشَتّٰی یعنی تحقیق بو آدم اوغلنلری
دینلر كوزدخی مختلفدر كمكز اجماق وعملی اشلر ایمانله و كمكوز معصیت اشلر
طاعت ترك اكا خطر واردر كم آخر وقتنده كثرت معاصی كوكلی قرارب
اول ایماندن سلب اوله ایمانسز كیده وكمكز طاعتله معصیتی برو بره خلط ایدر
واكر یارین ترازوده ثوابی آرتوق كله كناهندن فضلیله انی دخی عفو ایدر زیرجون
ایمانی سلامت اولوب كله زیرا اول طاعت وعبادتكه حضرته ایمانله كله ازدخی
اولورسه قابلیتنه محل بولوب اول اعمال خیرات كه كفر وشركله كله اول نقدر
چوق اولورسه مردوددر قبولیتنه رجا اولمز ودخی بیوردیكه فَاَمَّا مَنْ
اَعْطٰی وَاتَّقٰی • وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰی • فَسَنُیَسِّرُهُ لِلْیُسْرٰی •
یعنی شول كمسكم كفردن وشركدن صقنه‌دی حق رضاسیچون مالندن صدقه

ویردی

ویردی وكلمهٔ توحیدی تصدیق ایدوب ومؤمنلره وعده اولنان جنتی وثوابلری
كرچكلدی وسعینی انوكیچون قلدی بز اكا توفیق ویرب جنت عملی طریقنه یوریك لكی
كلكز قلی ویردی ویسوردی وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰی • وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰی
فَسَنُیَسِّرُهُ لِلْعُسْرٰی اما اول كمسكم مالندن صدقه وزكات ویرمدی
بخل ایلدی كندوبی اول ثوابدن مستغنی كوستردی ودخی الله‌ك وحدانیتنه
اناندی وجنته وثوابه انكار قلدی بز دخی انی مخذول ایدب اكا توفیق ویرمز
معاصی وضلالت طریقن اكا آسان قلورز بو سوره‌نك سبب نزولی بودركم مفسرلرك
اتفاقی برله ددلركه ابا بكر الصدیق رضی الله عنه حقنده درشول وقتكم امیه بن خلف وابی
بن خلف كه بلال انلرك قولیدی اسلامه كلدوكیچون اكا عذاب ایدرلردی انی كوروب
غیرته كلدی كندونك بر قولی واریدی كافر اسلامه كلمزدی اول قولی ویردی اول
وقتده دخی التون ویردی بلالی صتون الدی حسبةً لله ازاد قلدی پس اول
ابو بكر حقنده بو سوره نازل اولدی واما من بخل ابتی ولیدله ابوجهل لعین
حقنده نازل اولدیكه انلر بو صفتله موصوف اولدلر ودخی بیوردیكه
وَمَا یُغْنِی عَنْهُ مَالُهُ اِذَا تَرَدّٰی یعنی اولركم بخل ایدب مالدرندن زكات
ویرمدلركندولر اولوب مالدری قالسه یارین قیامتده كندولر عذابه دوشوب
مبتلا اولجق اكا نه اصی قلسر عذابدن آرتوق ودخی بیوردیكه اِنَّ عَلَیْنَا
لَلْهُدٰی • وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُوْلٰی • یعنی طوغری یولی قوللروزه
كه هدایت بولدر ظاهر قلورز اول یولدن انك كوكلی كوزنی اچی ویرورز اهل
ضلالت اولسیتدایدب كزلملك دخی بزم اوزرمزه دركمنه دلسه وزانی كزلو
طوتارز تحقیق آخرت ملكی دخی بزمدر انك اهلن دخی بز بیلدق بزمدر وانلركه
مؤمنلردر انلری آخرتده ثواب وكرامتله عزیز قلورز نتكم دنیاده معرفت وایمان
ویرمكله عزیز قلدق وكافرلره آخرتده عذاب ومحنتله خوار وحقیر قلورز نتكم
دنیاده كفر وشركله حقیر قلدق ودخی بیوردیكم فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا
تَلَظّٰی • لَا یَصْلٰیهَا اِلَّا الْاَشْقَی • الَّذِی كَذَّبَ وَتَوَلّٰی •
یعنی بن سزی قورقتدم بر اوددله كم توغلری صاچلور اهلی اوزره یا لكلر

عزیز

اتلجدرو اكا كرنلن فتی خشم ايدب فاقيجدر بدرستی كرمزاول اوده الا شول شقيلركه
رسوللری وانلرك كتابلری وقيامت كوننی يلانلدلر وايماندن اعراض اتدلر بو ايتدن
لازم كلمز كه استثنا اتدوكندن طاموية كرمك همان كافر محصوص اولا اهل
ايمان عاصيلری كرميه زيرا درکات نارحقدر شول درکاته كه كافرلر كوره
اكا مؤمنلردن عاصی اولنلر كم بر ايرو دركيه كره ودخی بيورديکه
وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى يعنی تيز
اولا كم ايراق اولا اول اوددن ابو بكر كبی كه كندويی كفردن ومعاصيدن صقلدی
وما لندن حق تعالی واجب قلدوغی حقی ويرب زياده صدقه لرد خی ويردی كندويی
دخی مالنی پاك ايدب زياده قلدی ودخی هر كمسكم دينندن پرهيزكار اولوب
كندويی كناهلردن صقلدی ومالی وارسه زكاتن ويردی يوغسه كوجی يتيجه
صدقه ايلدی اولدخی ابو بكر كبی اوددن ايراق اولوب ابدی سعادته ايردی قوتلدی
ودخی بيوردیكه **وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى ۝ إِلَّا ابْتِغَاءَ**
وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ۝ وَلَسَوْفَ يَرْضَى بو ايتك سبب نزولی بودر كم
چون ابو بكر رضی بلالی حقندن بونی قلدی كافرلر ددلر كه ابو بكر بلالك حقندن بونی
اندن اوترو قلدیكه بلالك انك طپدوغنه قوللق ايدردی اولدخی ددلدیكه اندن
اوترو اكا عوض قلا ودخی اول ابو بكرك انسی انی ابو بكر ازاد قلدوغی خوش
كلمدی قرا اولدوغندن اوتری ابو بكره ددیكه يا ابا بكر بلمزمسنكم هر قومك
ازادلوسی كندو جنسندندر چون ازاد قلورسن باری بر كمسه ازاد قل كه انك
كور كلو بر نفعه يرر صورتی اولا پس حق تعالی بو ايتی اندرب بيوردیكه هيچ بر
كمسنك ابو بكر قتنده منتی ايدجك عطاسی ونعمتی يوغدی ابو بكر اندوكی
اكا عوض ولمغيچون ايدبدی ليكن مرادی انك بو فعلندن اول رب اعلانك
رضاسندن اوترويدی تنزاولا كه اول رب دخی اكا اولقدر ثواب ويره كه
اولدخی راضی اولا ودخی هر كمكم حق رضاسيچون بر ايش ايشلسه حق تعالی
اكا دخی اول قدر كرامت وعزت ميسر ايده والله اعلم

سورة الضحى مكية وهی احدی عشر اية

بسم

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
وَالضُّحَى ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ۝ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ۝
يعنی كوندزی يرادن خالق حقی وضحی وقتنده قلنان عبادتلر حقی ودخی اول
كيجه قرا كوسن يرادن خالق حقی سنی ربك ترك ايلمزی يا محمد اولوقتدن بری كه
سكا وحی اولنمدی ودخی سنی كريه كوروب دشمن طوتمدی واولوقتده بر وكه سنی
سودی بونك قصه سی بودر يكم قريشك مشركلری مدينه يهودلرينه خبر كوندروب
محمدك امرندن صوردلر بو حالی ودعوسی حقدر يوخسه باطلمیدر اول يهودلر
ددلر وارك اصحاب كهف قومندن وذو القرنين قصه سندن ودخی روحدن
صورك اگر بولردن سزه خبر ويررسه بيلك كی جكدر پس اول قريش اولولری
ديرلوب كلوب صوردلر پيغمبر اولره ددیكم دونك بو كون وارك يارن كلك سزه
خبر ويرم ددی دخی ان شاء الله ددمدی او نتدی اندن اون واون بش كون وحی
كسلدی جبرائيل كلمدی بعضلر روايتنده قرق كون كلمدی مشركلر ددلر كه محمدی تكريسی
اونتدی ترك ايلدی وانی دشمن طوتدی رسول انی ايشدب ملول اولدی الله تعالی
كافرلرك سوزلرن رد قلمغيچون ورسولنه تسلی ولمغيچون بو سوره ايندردی
ودخی بيوردیكه **وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى ۝ وَلَسَوْفَ**
يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى يعنی يا محمد سنك ربك حقی شول كرامتلر
وعزتلر كه سكا ويرمشدر دنياده ويرددكی عزتلردن وكرامتلردن يكركدر
زيراكه عزت دنيا فانيدر وعزت اخرت باقيدر ودخی تيز اولا كم حقيقتا
ربك سكا طاعتلركك ثوابن ويره ودخی جنتده كوثر ومقام شفاعت ويره
وسنك شفاعتكله امتك كناهكارلرندن اولقدر قرتلغيه كم سن اندن خشنود
اولاسن ودخی بيوردیكه **أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى** يعنی حق
تعالی رسولنه قلدوغی احسانلرنی ذكر ايدب منت وهم تسلی ايدر بيوررکه
يا محمد سن يتيم دكلميدك كم طوغمدن اتاك اولدی وسكز ياشكده اناك
اولدی سنی اول وقت ترك اتمدك عمك ابی طالبه اولشدردق انك كوكلنه
شفقت براغوب سنی تربيت ايتدردك شمدكی حالده كه سكا دخی ايدوب

رسالت ویردك سنی نته ترك ایدر وز ودخی بیوردیکه **وَوَجَدَكَ**
ضَالًّا فَهَدَى یعنی یا محمد سنك ربك سنی نبوتدن وحکمتدن
وقراندن وانی اوقمقدن جاهل بولدی دخی ایمانه دعوت اتمکدن
بو کلسنه سنی لایق ایدوب هدایت ویردی ودخی بر ضلالت ایچنده
قالمش قوم ایچنده سکا هدایت ویردی ودخی سن کچی اوغلنکن مکه دره سنك
بعضسنده اذدك ابوجهل الله کرو دردك عبد المطلبه ایرشدردك ودایگ
حلیمه سنی امزدب تربیت قلدقده مکرم الوب کرو دده کتوردکن سنی
یاؤ قلدی سنی بو کلسنده ضایع اتمیوب صقلدق ترك اتدك شمدکی حالده
ترکمی ایده وزو ودخی بیوردی **وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى** یعنی یا محمد
ربك سنی علم وحکمتدن وقراندن ومالدن درویش بولدی وکوکلکی دخی فقیر
بولدی خلقك لندن اومردك سکا علم وحکمت ویرب وقران اندرب
دبوبجه قبایل وشهرلری سکا فتح ایدب وخدیجه مالنی کلی سکا ملك لندرب
سنی غنی قلدی و ویرکم نسنه سنی قانع قلدی ودخی بیوردیکم **فَأَمَّا الْيَتِيمَ**
فَلَا تَقْهَرْ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ
یعنی حق تعالی بیوررکه یا محمد سن یتیملك چکوب صدکك ودرویشلکی
دکه دك کوردك امدی سن یتیملری جاغروسویلمه وانلری اکری بتمه وانلرك
حقنی ضایع ایلمه وانتکه خبر قلکه انلرك مالنی ظلمله ال اوزتمسونلر ودخی
سکا قچن بر سایل کلسه انی بر مقاله طوتوب یه خود اری سوزله منع ایلمکل کندو
فقرکمده اکفل انجوقی واردن اکا ویرکل یه خود لطفله خوش دلله انی کوندرکل
بو ایتده جمیع خلقه تنبیه واشارت وارکم بجن حق تعالی نعمت ویره اکا واجب
اولورکه فقرانك حقنی ضایع اتمیه کندو اصلده درویش لکن اکاکه دنیا یه
کلدکدن برجنه سی یو غدی حق تعالی اکا بو دکلو نعمت روزی قلدی ودخی دیکه
یا محمد اولرتبت سکا ویردوکی نعمتدن خلقه خبر ویر سویله اول نعمتی خلقه
بلدر سکا ویردوکی کرامتلردن جزو یر بونده دخی تنبیه واراکاکه هر کمسکم
قران بله کرکدر حسبنة لله کرکسه اوکرده اجرت المیه وابو سعید

خدری روایت قلدی رسولدن علیه السلام بیوردی إِنَّ اللهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ
الْجَمَالَ أَنْ يَرَى أَثَرَ النِّعْمَةِ عَلَى عَبْدِهِ یعنی اول الله تعالی کورکلودر کورکلولری
سود که قوللرینه ویردوکی نعمتك شکرین بونه کتوره انی خلقه سویلیوب اظهار
ایلیه اما مرادی انو فخر لنمق اولمیه بلکه الله تعالینك احسانی بلدرمك اولا
واکا منتدار اولاکه کندو اول نعمته لایق دکل ایکن حق تعالی فضلندن عطا
قلدی بس اول نعمتك اثرن کندو اوزرینه بلوره شول نیت اوزره که درویش
انك عطاسن بلوب اندن حاجتلر طلب ایدلر والله اعلم

سورة الانشراح مكية وهي ثمان ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ یعنی بو سورده دخی حق تعالی بعض عطالرنی ذکر
ایدب رسولنه منت ایدر سبب منت عطا بودرکه رسول علیه السلام
ربنه بر نسنه صوردم ای کاشکه انی صوربیدم هر کز دیدم یا رب ابراهیمی
کندوکه خلیل طوتدك وموسا ایله سکالمه قلدك بکانه قلدك خطاب ایدوب
بیوردیکم الم یجدك یتیما فاوی تا بوکا دکن که بیوردی بز سنك صدرکی
کیکلتمدکمی توحیدله وایمانله وبعضلر ددلرکم بو اولدرکه جبرائیل رسولك
اوغلنلقی حالنده دایه سی حلیمه قتنده یکن کلوب انك کوکسنی یردی یورکنی چقردی
زمزمدن بر قوغه صو چقروب کتوردی انی یودی ایچنده نه وار سه اریدب پاك
ایلدی اندن بر لکنجه کتوردی ایچنده علم وایمان طولوانی رسولك کوکلنه طولدردی
کرو یرنه قویوب جبرائیل الیله صغدی کوکسی کرو یا بغی اولدی ودخی مثلردر
کم بونك معنسی بودرکه بز سنك کوکلکی یومشق قلمدقمی ودخی قبول قلما یچون
وخبرانلری سویکجون ودخی انی طاهر قلمدقمی شیاطین وسوسه لرندن که
سنك کوکلکی انجتمیه ودخی بیوردیکه **وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ۝**
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ یعنی یا محمد بز سنی
عصمتمز ایچنده طوتمدقمی که کناه اشلمکدن اکر بزم صقلمق لعزاولمسه
سن اول کناهدن اغر یوکلرله اذقکی بوشل وجه اوزره بیانده حقیقت دکل

كم رسول كنا هلو قرنمش اولا اندن بو وجهله عفو اولنه ودخی بعضلر ددیلركم
بز سنك كوكلكدن اول بيمز حلقلری چقردق اردتق ودخی بيمز طبيعتلری كيدردك
سنك كوكلكدن كه اول نبوت ورسالت يوكی سكا اغر كلوردی بو تأويل اوزره
بيان معنای حقيقيدر مجازی دكل زيرا اول انشراح صدرك تتمه سيدر ودخی
بيوردی يا محمد بز سنك مرتبكی وشرفكی يوجلدب رسالت ونبوت ويرمدكمی
وسنك آدك اكمكی بوجه قلمدقمی بيش وقتده اذانده وقامتده وقنسه
ودخی نمازده تشهدده وقنسه ومنبرلرده خطيبلر خطبه اوقسلر بنم آدمله سنك
آدوكی بيله ذكر ايدرلر وكافرلر اسلامه كلسه كلمهٔ شهادت كتورسه بنم ادم ذكر
اتمكله مؤمن ومسلمان اولمز تا سنك آدك اكا بيله قوشماينجه ودخی قرانده هر
يرده بنم آدمله سنك آدك بيله ذكر ايلدم بو مرتبلری وبو شرفلری اكمز مسن
سندن ايلرو كيلرو ويرلن مرتبهٔ اكرسن ودخی بيوردیكه فان مع العسر
يسرا ان مع العسر يسرا يعنی هر زحمتك آرديجه بر راحتلق
وار دنياده ودخی دنيا زحمتلرينك صوكنجه آخرت بوللقلری وار يعنی هر كم
دنياده درويش اولا دخی درويشلك چكدی طاعت وعبادت اتمكله اكا آخرتده
جنت راحتلقلری وار كه نهايتی يوق ودخی تأكيد قلماغچون ايكی كز تكرار ايدب
بيوردیكه دشوارلغله كلكنلك وار اول اندن ايرلمز انوكيچون ددی پيغمبر
عليه السلام والله اكر دشوارلق بر قوروقو اچينده اولیدی اول كلكنلك آنی
استيوب آرديجه كيريدی ودخی ديدیكه بر دشوارلق ايكی كلكنلك اوزره غالب
كلمز زيرا ايكی عسر همان بر عسر معنسنه در وايكی يسر هر بری بر يسار معنسنده
بونی اهل معانی بلور ودخی بيوردیكه فاذا فرغت فانصب والی ربك
فارغب يعنی چون غزادن فارغ اولسك يا محمد اجتهاد ايدب طاعت قل
ربكدن يكا تضرع قل حاجتلرك دله ودخی چون نمازدن فارغ اولسك قايم
اولب نماز نفل دعايه مشغول اول نفسك اشغالندن فارغ اولسك قايم
اولب نماز قل واول ربكدن يكا نياز ايدوب حاجتلروكی اكا
عرض ايله كه مجيب الدعوات اولدر والله اعلم بالصواب

سوره

سورة التين مكية وهي ثمان ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

والتين والزيتون وطور سينين يعنی حق تعالی قسم ايدر
تينله زيتونه بعضلر ددیلر كم اول شام ولايتنده ايكی طاغدر تين بر طاغدر
قدسده وزيتون بر طاغدر شامده دمشقده ديرلر اما اكثر مفسرلر بو تك اوزرهدر
اول دلو تينله زيتوندر هم ابن عباسدن دخی روايتدر كم بو تينله زيتون
اشبو يدكمز انجيرله زيتوندر حق تعالی بو ايكی يمشه آندا چيدی بو ايكی اغاج يمش
ويرن اغجدن عجب اغجدر منفعتی چوقدر پس بيوردكه انجير حقی وزيتون حقی
بهخود بولرك شرفن بيان ايدب كند وذاتنه اضافت قلوب قسم اندی بيوردیكه
انجيرك وزيتونك خالقی حقی ودخی اول طور حقی كه انجلودر وموسی انده مكالمه
قلمشدر وهذا البلد الامين يعنی دخی اشبو مكه شهری حقی كه امين در
بوكا كرن قورتلور واولدمكدن يا سورب چقرمزلر لقد خلقنا الانسان
في احسن تقويم ثم رددناه اسفل سافلين يعنی حق تعالی
بيوردكه انجير حقی وزيتون حقی وطور سينا حقی ومكهٔ امين حقی تحقيق
بز بو ادم اوغلنلرنی كركلو قامت اوزره واحسن صورت اوزره يرتدق طغرو
ايكی اياق اوزره يورر دخی ايكی ال ويردك بر مقلر يرتدق يبی كركسه طوتر واچوق
دل ويردك نه دلرسه سويلر بو اولدقدر كه تمام يكتلك اوله وقوت كمالده
اولا وبوی اوزونلقی تمام كمالده اولا مقرر اندن صكره بز اول انسانی اسفل
سافلينه براغورز يعنی اولان قوتنی ويكتلكنی آلوب ضعيف الحال قلورز يرلكه
وارذل عمره براغورز ايكی بوكلور عقلی نقص اولور بلدوكی بلمز اولور اول
اوغلنلقی حالنه دونر اما بو معنيدن اسفل سافلين معنی بودر كه چون اول انسان
كه كافر فاجر در بز اول احسن صورت وكركلو قامت اوزره يرتدغمزدن
نعمتمك شكرين يرينه كتورمدلر بز دخی انلری اولدكدن صكره براغورز اول
اسفل سافلينه كه جهنمك اشغه دركه سيدر الا الذين امنوا وعملوا
الصالحات فلهم اجر غير ممنون يعنی حق مؤمنلری استثنا

قلوب ددیکه الا شولر کم الله تعالینك وحدانیتن تصدیق ایتدلر وکوکلو عملر
اشلدلر کم اللهه لایق اولا دوکمز اکسلمز ثوابلر یازلور زیرا بر مؤمن قوتللکی
حالنده عمرینی عمل صالحه خرج ایلسه نچه خسته اولسه اکا بکتلکن قوتی وارکن
عمل ایتدوکی ثوابلر یازلور تا قیامته دکین هیچ اکسلمز ومنتسز ورسول دن
علیه السلام روایتدر که بیوردی نچه طاعت اهلی مؤمن وفات قلسه اول
اکی فرشتلر کوکه چقرلر دیرلر که یا رب قولك وفات ایتدی بز اکا موکلیدك بزه
دستور ویرکه کوکده سکا عبادت قلالم حق تعالی جل وعلا بیورر که بنم کوکمده
فرشتلرم چوقدر طلودر لیکن یورك اول قولمك قبرنه وارك تا قیامته دکین
اکا لحدن کوندزده نه قدر طاعت قلورلر کیروا ولقدر ثواب یازك ودخی بیوردیکه
فما یکذبك بعد بالدین. الیس الله باحکم
الحاکمین یعنی حق تعالی بیورر که ای ادم اوغلی نه نسنه بلتدی سنی
کوردکلو صورت اوزره یرتدقدن صکره وبونجه محکملر بیان قلدقدن صکره
تا که سن اول حساب کوننی وحکم قضا کوننی بلانلیه سن حق تعالی عدل
ایدنلرك کی عدل ایدیجیسی دکلمدر وکافرلری عدلیله طوته ومؤمنلری عدلیله
فضلیله طوته ودخی مشارکم خطابه رسولدر بیورر یا محمد بونجه
محکملر دلیللر ذکر اولندقدن صکره کیمدر که سنی تکذیب ایدیب قیامت
انانمز الله تعالی حاکمدر وحاکملك کی قادر وقویسی دکلمدر سنکله اولرك
اراسنده حکم ایدیب دشمنلرکدن انتقام ایدن بلی انك حکمی
نافذدر وروان دجمله حاکملردن کمسه مانع ومعارض دکلدر

سورة القلم مکیة وهی تسع عشرة ایة

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

اقرا باسم ربك الذی خلق یعنی اوقی یا محمد قرانی اول ربك اذیله
که بو خلایقی یرتدی جمیع اهل تفسیرك اتفاقی قیدر که اول اینن سوره قراندن
بودر سبب قضیته بودرکم چونکه رسول قرق یاشنه ایردی تولغنه بندا
اوازی کلوردی یا محمد دیوا اماکم ددوکی بلمزدی قورقردیکه بکا جنون واقع اولا

تاکه

تا که بر کون جبرائیلی کند وصورتتن کوردی طاقت کتورمیوب عقلی کتدی کوتریب
خدیجه نك اوینه کتوردلر دلرکه یکلدك کندوکی بردلو بر چفتلندر دك چون
رسول علیه السلام کندنه کلدی خدیجه یه خبر ویردی خدیجه طوروب ورقه ابن
نوفله واردی که اول انجیل اوقوردی تفسیریله اندن عداسه کلدی که اول راهبدی
انلر خدیجه یه ددلر انك براولوشانی وارکه ظهوره کلسر پس بر کون محمد
دره یه واردی جبرائیل بو سوره ایله اندرب امرایتدی اکا که ابدست الوب اکی رکعت
نماز قلدیردی چونکه وندی اوه کلدی خدیجه یه انی خبر ویردی وهم ابدستی نمازی
اکا اوکرتدی اما بر روایت دخی بودرکم عروه عایشه دن روایت قلدی که اول
نسنه که رسوله وحی دن ظاهر اولدی کوزجك دوشدی کیجه کوردکی شول ارته
اقلغی کبی تیتجك واقع اولوردی اول وقت اکا خلوت سوکلو اولوب
عزلت ایلدی واروب حرا طاغنه انده اکلتوردی اندن خدیجه یه کلوردی
بر کون اول حراده یکن جبرائیل کلدی ددی اوقی یا محمد رسول اکا ددیکه بن
اوقوجی دکولم نه اوقیا بن جبرائیل انی طوتوب ایله صقدیکه قتی زحمت واقع
اولدی اولدم اندن انی قیوویروب ددیکه اوقی اقرا باسم ربك الذی خلق
تا که اکا واردیکه مالم یعلم یعنی اوقلور تو یله رسولك اعضالری دترمك
طوتوب خدیجه قتنه کلدی ددیکه بنی اورتك بر کلیمله بوریو اوزنه قوی دیلرء
یاتدی نا اول قورقسی کچنجه بس حق تعالی بیوردیکه اقرا باسم ربك الذی خلق
ددوکی معنسی بودرکم اوقی یا محمد اول ربك اتی وانی برله که جمیع مخلوقك
اشرفی انسلندر انی بیان ایدیب بیوردیکه خلق الانسان من علق
یعنی یرتدی بو ادم اوغلنی بر پاره اویشمش قاندن وبو اینن طوبرقدن وبر اینه
قویوصودن ویبوردی بو ایتلر کلی بر یرتك مقصدیقدر زیرا اول یرتدلمق
طپراقدن ادی اندن علقدن اندن مضغه دن تنکم جملسی بر ایندن بیان اولندی
بوندن صکره بیوردیکه اقرا وربك الاکرم یعنی اوقی یا محمد
اکوش اوقیجی کلسك سنك ربك سکا معاونت قلوبی انی سکا فهم
ایندورم که اول کریمدر قوللری جهلندن تجاوز ایدور جید روجه الله

اشلمدکلوئی دخی عفو ایدیجیدر ودخی بیوریرکه الذی علم بالقلم یعنی اول
اللهدر که خطو کتابتی اوکرتدی قلمله بونکله بو کتابتک فضیلتنه تنبیه قلدی بونن
اولو منفعتلر اولدوغیچون زیرا انواع علوم دیوان اولنمز وحکمتلری محفوظ
اولنمز وبوکوکدن کتابلر احکامی صقلنمز الا بو خطو کتابتله اکر اولمیبدی
دین ودنیا هیچ قایم اولمیبدی بو شرفدن اوترو انوکله قولنی ترمننت قلدی ودخی بیوردیکم
علم الانسان ما لم یعلم بیلدردی جمیع مخلوقلردن لری الهامیله
ورسوله بلدردی قرانی بلمزکن ودخی جمیع ادم اوغلنه بلمدکلرین بلدردی کمال
کرمندن واول علمله انلری جهل قرکولغندن چقرب علم نورینه کوندی ودخی
بیوردیکه کلا ان الانسان لیطغی ان راه استغنی • ان
الی ربک الرجعی یعنی حقیقتا بو کافرلر طاغی وعاصی اولدلر چونکه کندولری
مستغنی کوردیلر الکهدن ابو جهل کبی وانک اصحابی کبی فرعون کبی ربوبیت
دعوی یسن قلدی وقارون کبی ماله معجب اتدی وفخر ایلدی حق تعالی امرینه عاصی
اولدی مالیله یره خسف اولدی وبلکه یا محمد اول طاغی اولوب ماالله سرکشلک
ایدنلرک عاقبت دونوب کلجک یرکوری ربکدن یجادرکم یربر محاسبه اولنوب
جزالنسلر کرکدر مطیعلر جنته وعاصیلر ناره کرسلر کرک ودخی بیوردیکه
ارایت الذی ینهی عبدا اذا صلی بو ایتک سبب نزولی بودرکم ابو جهل
دیدیکه لات وعزی حقیچون اکر کوردم محمد یکه یوزین یره قویوب سجده ایلر اورب
ایاغمله قفاسندن بصم شول قدر طوتر که ایاغم التنده اوله برکون کوردی
پیغمبر که نماز قلور واردی قصد ایلدیکه بصه یقین وارجق کرو قاچدی صوردیلر که
نیچون قاچدک دیدیکه اوکومده بر درلو خندق کوردم ایچی اودیا لکی طلو اندن اوتورو
کیرو قاچدم وارمدم پس حق تعالی بو ایتی انزل بیوردیکه کوردمسن یا محمد اول
کافرکه الله تعالی قولنی مولاسی عبادتندن منع ایدر یعنی بزم عبادتمزدن بغوق استر
ودخی بیوردیکه ارایت ان کان علی الهدی • او امر بالتقوی یعنی
کوردمسن یا محمد ابو جهل اکر اسلامی قبول ایدوب هدایت اوزره اولیدی دخی اول
نمازدن منع اتمک لکی قویوب کفردن کافرلری منع ایدوب اسلامه وتوحیده امر ایدیدی

اکا بو خیرلو دکلیدرکه کفره معاون اولمقدن ودخی بیوردیکه ارایت ان
کذب وتولی • الم یعلم بان الله یری یعنی یا محمد اکر اول
ابو جهل سنی تکذیب ایدوب ایماندن اعراض ایدرسه بونی بلمزمیکه الله تعالی
انک نه قلدوغن کورر کرو اکا جزاسن قلور بو ایت جوابدرکلی اولکی ایتلرک
ارایت الذی ینهی دیو بیوردی ودخی بیوردیکه کلا لئن لم ینته لنسفعا
بالناصیة ناصیة یعنی حقا که ابو جهل بزم رسولمز محمدی اینجتمکدن نیغلمز
اولورسه توبه ایدوب اولمزدن اول اسلامه کلمز اولورسه عزتم حقیچون ایله ففتی
طوتا دزنرانی اول النی ساچندن دیرتکه یجالی اولمیا یعنی قیامت کوننده النی
صاچیله ایکی ایقلرین بغلیوب طوب کبی جهنمه اتلر وبو ایتکه ابو جهل حقنده
انندی اما حکمی عامدر جمیع خلایقه کیم بو نکله اوکو تلنوب کمسه جراتدن بغملر
وبغوق استینی منع ایدرلر ودخی بیوردیکه ناصیة کاذبة خاطئة
فلیدع نادیه سندع الزبانیة یعنی بز بیورورز اول النی ساچی
طوتلر الله تعالی اوزرینه یلان سویلیوب اهل واولادله ملاق ایدر مشرکدر خاطیدر
الله تعالینک رزقنی بر ایروغه طپر بو ایت کلجک رسول علیه السلام اوقودی ابو
جهل لعین ایشدب دیدیکه یا محمد بن قومی قبیلمی قغرب جمع ایدم سنک ربکی بندن
منع ایدن لرحق تعالی بیوردیکه یا محمد اول اهلن واولادن واصحابن دیو شرسن
کم اکا یندم ایدن لر بز دخی اوداریالن قغروز که عذاب فرشتلریدر ایری سوزلو کوکی
قوتلودر هیچ ترحملری یوقچون ابو جهل زبانی ادن اشتدی قورقویله کرودوندی
ددلر اکا کم محمددن قورقدکمی ایتدی یوق اما اتک قتنده بر اتلو کوردم بنی زبانیله
قورقوتدی بلمزمکه زبانیه نه نسنه در اول اتلو یکا قصد ایلدی قورقدم که بنی یوتدیدی
اندن اوتورو قچدم ودخی بیوردیکه کلا لا تطعه واسجد واقترب
یعنی یا محمد حقا که سن اول ابو جهله مطیع اولمه اندن قورقوب اکا عبادتکی ترک
اتمه نماز قل سجده ایله اول اعمال صالحه یله اول ربکه تقرب حاصل ایله روایتدر
مجاهدن ایدر قولک مولاسنه کی یقین اولمق لقمی اول وقتدرکه
سجده ده اولا زیرا حق تعالی سجده ایت یکا یقین اول والله اعلم واحکم

سورة القدر مكية وهى خمس ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

انا انزلناه فى ليلة القدر يعنى بتحقيق بن اينزردك قرانى جمله يوقندن لوح
محفوظدن دنيا كوكنه قدر كيجه سنده يعنى حكم كيجه سنده بوكا قدر كيجسى اندن
اوترودرتلديكه الله تعالى اول كيجه مقدر اولنمش بر ييللق حكمى ظهوره كتوره دنيا امرلرندن
و اجلدن ورزقدن ودخى بولردن غيرى نكم اولا انلرى تسليم ايدر اول اشلرى تدبير
ايديجلره كم اولردرت فرشته در جبرائيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيلدر ودخى اول
كيجه نك شرفن بلدرمكچون بيورديكم **وما ادريك ما ليلة القدر**.
ليلة القدر خير من الف شهر بو ايتك سبب نزولى بو ديديكم
رسول عليه السلام اصحابيله اوتر مشدى خبر ويرديكه بنى اسرائيلدن بر كشى
بيك اى سلاح كوتروب غزا قلدى كوندز اوروج طوتردى كيجه ايرتيه دكن احيا
ايدردى شلاحن اوزرندن كيدرمدى اصحاب انى ايشدوب تعجب قلدلر كندو عمللرن
حقير كوروب ازدر عند لر حق تعالى بو امته قدر كيجه سن ويروب بيورديكه — قصير
قدر كيجه سنك ثوابى بيكر كدر اول بيك ايدن كه قدر كيجه سى اوليا بس رسوله
صوردلر كه يا رسول الله اول نه كيجه در رسول عليه السلام بيورديكم سز انى طلب
ايدك رمضانك اخر اوننده تكلرى قدر كيجسى يكرم برنده واوچنده وبشنده
و يديسنده وطقوزنده ودخى ديشلر كه اكثر علمانك اتفاقى انك اوزرنه در
كه يكرمى يدنجى كيجه در ودخى بيورديكه **تنزل الملائكة والروح**
فيها يعنى اول كيجه كوكدن فرشتلر انر وسدرة المنتهادن جبرائيل بيله
انر وبو ادم اوغلنلرنك مؤمنلرنه دعا قلورلر وبولرك دعالرنه دخى امين
ديرلر تا ايرته يرى اغرنجه وخبرده كلمشدر كه جبرائيل عليه السلام كعبه
طامنده طورر اكى قندلى اچر يرى مشرقده وبرى مغربده وبر شول علم كعبه
طامنده دكه قور وبر علم پيغمبر روضه سنه وبر علم قدس مسجدنه وبر علم
طورسينا طاغنه اندن جبرائيل جميع فرشتلرله بر يوزنه طاغلوب مؤمنلره
سلام ايدرلر **باذن ربهم من كل امر سلام** يعنى اول

فرشتلو

فرشتلو اندكلرى وسلام قلدقلرى كلى اول ربلرنك دستوريله در واول كيجه
دوكلى افتدن وبلالردن سلامتلق در ودخى شيطانك اول كيجه شر اشلمكه
طاقتى يتشمز بلكه كلى خير وبركتدر ورحمت ومغفرتدر تمام **هى حتى**
مطلع الفجر يعنى بو ديدكلرمز كلى واقعدر اشلنور بر يوزنه ايرته يرى طوغنجه

سورة البينة مكية وهى ثمان ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

لم يكن الذين كفروا من اهل الكتاب والمشركين
منفكين حتى تاتيهم البينة يعنى بو كافرلراكى
بولك اولمشلردى بربلوكى اهل كتابدر يهودى ونصارى كبى وبربولكى
مشركلركه بوتره طپرلردى توريتده وانجيلده بولمشلردى كه اخر زمان
پيغامبرى محمد كليسردر ديرلردى اشبو بز دينمزى وقاعده مزى
ترك ايدر دكلوز اول وعده اولنان رسول كلنجه پس حق تعالى بو سوره
ايندردى بيورديكه يعنى منفك اولوب نا ايل اولمزلر كفرلرندن شول
كافرلركه يهودى ونصارادر واهل كتابدن دخى اول بوته طپنلردن
مشركلردن اول خبيث سوزلرندن وانكارلرندن ترك اتمزلر تا بولره بيان
سله كلنجه بينه دن مراد بونده محمد مصطفى در صلى الله عليه وسلم
چونكه اول بينه بولرك بربولكى اول كفرلرندن منفك اولوب اول
خبيث سوزلرن ترك اتدلر اسلامه كلدلر بولر اهل كتابك مؤمنلريدر
ودخى عربك مشركلرندندر اسلامه كلدلر وبر طائفه سى بغى وحسد يوزندن
دونميوب كفرلرى اوزره ثابت اولديلر ودخى بيورديكه **رسول من**
الله يتلوا صحفا مطهرة فيها كتب قيمة.
يعنى اول بينه كم اولرم كلدى بزم رسولمز محمددر كه الله دن كلدى
اوقور قرانى كه زياده دن ونقصاندن اريدر كه رسول شول ايندرلق
اوزره نه بر حرف ارتوق ونه بر حرف نقصان اتمشدر ودخى بلا تدن و
تنا قضدن مطهردر انك ايچنده يازلمش نسنلر واركم قيمه ومستقيمه در

دلالت ایدر صلاح وصوابه وزره شرکه اوزره دلالت ایتمز توحید وطاعته
یلتوز شرکدن ومعاصیدن نهی ایدر ودخی بیوردیکه وَمَا تَفَرَّقَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ
یعنی اختلاف ایدشوب متفرق اولدلر محمد حقنده یهود ونصاری الا بولره
حق وباطل ظاهر اولدقدن صکره که قرآن نازل اولدی وکندو کتابلرنده دخی
حقیقتنی بلدلوکم کرچکه سولدر ودخی اتفاق اتمشلردیکم نبی اولدی آخر زمان
پیغمبری کلهنه اکا ایمان کتوروز دیولردی چونکه کوردیلر کلدی بعضلری ایمانه
کلدی وبر نجلری دد لرکه اول وصف اولنان صفتلر بونده یوقدر ایماندن اعراض
ایتدیلر ابدی شقاوتده قالدیلر ودخی بیوردیکه وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا
اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ یعنی بو اهل کتابکه کتابلرنده بیوردیلر لو
الله تعالی بی بر ایله یوب اکا عبادت ایدهلر بو حالتده کم عبادتلری اللهه
خالص اوله ودخی برکمسهٔ عبادتده اکا شریک قلمیهلر کهحق دین اللهه
طیفهٔ مخصوصدرکه دین اسلامدر انی طوتهلر ایو وغیه میل ایتمیهلر حقه متابعت
ایدب بینشا اللهه ورهلر طوافایدهلر وَيُقِيمُوا الصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُوا
الزَّكَوٰةَ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ یعنی بو کتاب بیوردیکی الا
اکا بیوردیکه موحد اوله ودخی نمازی وقتیله ادا ایدهلر وزکواتی
فرضیتنه اقرار ایدب مالدرندن فقرا حقنی چقرهلر کم طوغری ومحکم
دین بودر اکری لکی یوق ودخی بیوردیکم إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ
فِيهَا أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ تحقیق شولر کم اهل کتابدن
کافر اولدلر ودخی بوت طپر مشرکلردن که اسلامه کلمدلر قرآنه ومحمده انکار
ایتدلر اول کفرلری اوزره ثابت اولدلر انلر اول نار جهنمده دایم مخلد اولسهلر
که اولر بو یرد ملش مخلوقلک کی شرلولر یدر بوندن صکره مؤمنلری مدح ایدب
بیوردی إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ
هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ یعنی اولرکه الله تعالی یه تصدیق ایتدهلر

وکوکلدرن

وکوکلدرن ایمانلرنی خالص قلدلر وانفعاللرینی باک ایتدلر اصحاب رسول
وتابعین کبی ودخی اولرکم بولره متابعت قلدلر تا قیامته دکن بولر کلی
یرد ملشک خیرلوسیدر عبدالله بن عمر ایدر والله مؤمنلر الله قتنده کعبه دن
اکرملدر حسن بصری ایه صوردلر بو نکه معنیسندن که مؤمنلردن فرشتلر
خیرلومیدر حسن ددیکه قتنده برابر اولور فرشته شول مؤمنلهکه ایمان
کتوروب عمل صالحه مشغول اوله پس مؤمنلرک ثوابلرن بیان ایدب بیوردیکه
جَزَاؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا یعنی مؤمنلرک ثوابلری آخرتده
اولدیو بستانلر وباغلردرکم انک اغجلری التندن ازمقلر اقرخمر ازمغی
وسد ازمغی وصو ازمغی وبال ازمغی که قفوسی بولانمغی بو قدر بو حالتده
کم انلر انده دایم مخلد درجقسی وزوالی یوقدر رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ یعنی الله تعالی اولردن راضی اولدوغی
انندن اوتروبدیکم انک وحدانیتنه تصدیق ایدب بیورقلرن یرنه کتوردلر
ومعصیتلردن اراق اولدلر وبو قوللر دخی الله تعالیدن خشنود که
اومدقلرندن دخی یکرک متاعلر بولدلر وقورقدقلری نسنلردن قورتلدلر
پس بو ثوابلر بو لمق وحق تعالینک رضاسنه ایرشمک وقورقولردن
قورتلمق کلسی شولره حاصلدرکه دنیاده اللهی برلدلر وانده قورقوب
معصیتلردن اراق اولدلر الله تعالینک امرنه مطیع اولوب عمل ایلدلر

سورة الزلزال مكية وهي ثمان آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا • وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا
سبب نزولی بودرکم ابتدای اسلامده بو خلق ایله زعم ایدرلردیکه الله تعالی بو لره
صغایردن اوتری عذاب ایتمز الا کبایر له ایدر حق تعالی بو آیتی وبو سوره
انددیبیان ایلدی بیوردیکه قچن بر حرکتله کلوب اضطراب ایده و
اوزرنده کلر کلسی پاره پاره اوله ویرلر التندغیلری ظهوره کتوره

طشره براغنه کنجلردن ومالاردن وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا یعنی کافرلر
انی کوروب دیرلرکه نه اولدی بویره اچندکی خزاینی وادلولری طشره برقدی بلمیلوکم
قیامت قوپیکی. یَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحَى لَهَا
یعنی اول کونده یر جر ویره ادم اوغلنلری اوزرنده نکم اشلدلر خیردن وشردن
مؤمنلر ایچون دیه کم بولر بنم اوزرمده نماز قلدلر واوروج طوتدلر حجه واردلر عمره
قلدلر وجهاد اتدلر مؤمنلر انی ایشدیب فرح اولدلر وفاجرلر ایچون دیه که بولر
بنم اوزرمده شرک اتدلر وزنا واوغورلق اتدلر وخمر ایچوب درفساد لر اشلدلر
فاجرلر انی ایشدیب ملول ومحزون اولدلر دیه لرکه نه کلدی بویره بو بله خبر ویرد
حق تعالی رسولنه دیه کم یا محمد اول یره سنک ربک وحی ایلدی سویله دیو
انوکیچون یر بو خبرلری ویردی. یَوْمَئِذٍ یَصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا لِیُرَوْا
اَعْمَالَهُمْ یعنی اول کونده بو خلایق دوندلر اول حسابدن صکره بولك
بولك براکنده اولوب اتدکلری عملک ومکافاتن وجزاسن کورمکچون
اولوکه کافرلردر عمللرنک جزاسی طاموی کوره لر انواع عذابلرله مؤمنلر
بولکی حورعینلرله تمتع ایده لر فاجرلر بولکی شیاطینلرله معذب اوللر مؤمنلر
بولکی سندس ودیباج کیوب بزنمش تختلر اوزره تکیه قیله لر فاجرلر بولکی
یوزلری اوزره اودایچنده سوریه لر مؤمنلر بولکی باشلرنده تاج نوردن
کشکلر اوزره اوتوره لر فاجرلر بولکی اوددن درهلر ایچنده عذاب کوره لر
مؤمنلر بولکی التوندن طبقلر اوزره طعاملر ییه لر فاجرلر بولکی زقوم ایله
غسلین ییوب حمیم ایچه لر زیرا بونلر دنیاده دخی بو حال اوزره ایدی مؤمنلر
بولکی مسجدلره وعلم مجلسلرنه سعی ایدرلردی وفاجرلر میخانلره وفساد
یرلره سعی ایدردی ودخی مؤمنلر بولکی ذکره تسبیحه وخیراته مشغول
اولورلردی وفاجرلر بولوکی شهوات نفسانیه یه مشغول اولورلردی
لاجرم آخرتده دخی حاللری اکا موافق اولا بوندن اوترو بیوردیکم رسول
کونینی هیچ بوکمسه اولمیاکم قیامت کوننده الا کرک کم کندو کندوی ملامت
قله اکر محسنلردن اولورسه نیچون دخی زیاده اغندم دیو تحسر قیله واکر

عاصیلردنسه نیچون بن عاصیلقدن اعراض ایدوب توبه قلمدم دیه کندوی
ملامت قله شول وقت که ثواب وعقاب کوزلریله کوره لر ودخی بیوردیکه
فَمَنْ یَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَیْرًا یَرَهُ وَمَنْ یَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا یَرَهُ
یعنی مؤمنلردن وکافرلردن کمکه شول کنش شعاعنده اوچان توز جزء مقداری
خیر اشلسه بولور وشر اشلسه بولور اما مؤمنلرک خیری جزاسی
آخرتده خیر اولنمشدر اتی بولسه لر واما شرلرینک عقوبتی دنیاده
تعجیل اولنور کندو نفسلرنده خسته لقلرنده یا اهللرنده مالرنده
تاکه دنیادن چقه کیده هیچ اوزرنده شر قالمیه انوکله آخرته
کیده واما کافرلرک شرلری جزاسی آخرتده خیر اولنمشدر عذابن
عقوبتن اتده کورلر اما خیرلرینک جزالری دنیاده تعجیل اولنور
بدنلرنده صحت وعافیت بولمغله وطول عمرله ودخی اهللرنک
واولادلرنده شویله که ذره قدر خیرله قالمزکم انوکله آخرته کیده لر
اندن منفعت اومه لر روایت قلورلر ابو اسحاق بن خاتوندن که ددی برکون
عایشه نک قپوسنه کیردم ابوسفیان عورتی بله قپوده بر درویش کلدی
سؤال اتدی عایشه نک قتنده بر سله طلو اوزم وارایدی طوریب عایشه الوب بر دانه
اوزمدن اول درویشه ویردی. بن انی اززعیوب بر بوزم با قتشدق عایشه
بنه ددیکه تعجب ایدوب کوردوک که اول بردانه قاج ذره قدر
اولا حق تعالی قتنده ذره قدر نسنه ضایع اولمز والله اعلم

سورة العادیات مکیة وهی احدی عشرة آیة

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین
وَالْعَادِیَاتِ ضَبْحًا بو ایتنک سبب نزولی بودرکم رسول علیه السلام
بنی کنانه قومنه جری کوندردی منذر بن عمرو امیر دکدی انلریچون کنده لر
اکلندلر کجکدی رسول محزون اولدی بلمدیکه نولدی جبرائیل علیه
السلام بو سوره کتوردی خبر ویردی رسوله انلرک حالندن بلدردی
یعنی اول آتلر حقنده که یلمکده نفسلرنک اوازی چقر

فالموریات قدحا دخی اول آتلرحقی که سکردمکده طرنقلرندن اود چقر
طشلو یرلرده **فالمغیرات صبحا** دخی اول آتلرحقی که صباح وقتنده
کافرلری غارت قلورلر **فأثرن به نقعا** دخی اول آتلرحقی که سکردمکده
بو مشق یرلرده طرنقلری توز قوپرر هوایه توزدر کیروب قوپر **فوسطن
به جمعا** دخی اول آتلرحقی که سکردمکله دشمنلر جمعنک آراسنه کیروب
طغز و هزیمت قلورلر اگرچه بو سوره اولندن بوکا کلنجه ظاهری صیغه قسمدر
اما ضمنا رسوله کندو لشکرلرندن خبر ویرمکدر کأنه ایدر که
یا محمد سنک اصحابکک آتلری یلیشور نفس ویروب طشلو یره کلنجک
طرنقلرندن اود چقر و یومشق یره واریجق ایاقلرندن توز قوپر صباح وقتنده
ایروب کافرلری غارت ایدرلر ظفر و نصرت آنلرکدر ملول اولمه
اول قسمه اعتنا ایچون ذکر ایلدک جواب قسم بودر **ان
الانسان لربه لکنود** یعنی تحقیق بو آدم اوغلنلری ربلرینک
نعمتلرینه کفران نعمه اولوبن منت اتمزلر بر رحمت واقع اولسه
شکایت ایدرلر بونجه کوردکلری راحتلقلری اونودرلر بو دخی
اول الله تعالی بو لرک احوالرینه مطلع در ننکه سیوری
وانه علی ذلک لشهید. وانه لحب الخیر لشدید یعنی
الله تعالی عالمدر بلور و دخی اول کنود نکه اشلرانک عملو الله تعالی
صنفلر انکا یارن جزا قلور بعضلر ددلر که عرب ایچنده بر عصرده
اوچ کشی وارایدی بری جومردلغله مشهوردی انکا حاتم طی دیرلردی
وبری بخلله مشهوردی انکا جبا حب دیرلردی اتمک بشورمک
ایچون اود یقمزدی تا که یکیجه دوکلی او بوینجه قچن برکمسه او یانسه
فی الحال اودی سوندرردی قورقردی که کمسه اوندن اوده الا دیو باقی
باقی حالنی بوندن قیاس ایله وبری دخی طمعله مشهوردی انکا اشعب
دیرلردی اونک اوکی سو یوردی صولردی اول کلر شاید کندو یه
کله وقچن کورسه بو کشی بو بینی قشر ایله صنور ایکن کو کلکو چقرر

بوکا

بوکا ویرر ودخی کنود دیو بخیله دیرلرکه کمسیه عطا اتمز اهلنی آچ
یالن طوتر عبث یره قولن خلا یقن دوکر طعامن یالکوز ییر الله تعالی
بوندن اونترو بیورد دیکه بیدر سنی بو آدم اوغلی بو مالی سوب جمع
اتمکده یولوق حریص در و بخلی قتیدر دنیایی اختیار اتمکلکده
وانی طلب اتمکلکده یولوق قویدر ودخی حق تعالی عبادتن سو تمکده
ونعمتلری شکرن یرینه کتورمکده ضعیفدر **افلا یعلم اذا بعثر
ما فی القبور. وحصل ما فی الصدور. ان ربهم بهم
یومئذ لخبیر** یعنی بلمزمی اشبو ماله حریص اولوب بخل ایدنلرکه
قچن بو سنلده یتنلر باش قالدروب طپراقدن طورسلر اول فترلرنده
جمع اولنوب حاصل اولان ظهوره کلسه وکوکللرندکی کزلو
خیر و شر بیان اولنسه کرک بلمزلرمیکم حق تعالی بو لرک کلسنه خبیردر
ظاهرلرن و باطنلرن بلور اول کوندن انلرن مکافات ایدر ذره قدر ضایع اولمز

سورة القارعة مکیة وهی احدی عشر آیة

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

القارعة ما القارعة. وما ادریک ما القارعة.
یعنی اول قارعه که قیامت کونیدر اول غایت قورقولو کوندر که آنک قورقو
لری طوقنمقدن نه بلورسن یا محمد که اول قارعه کوننه کوندر که خلایق
اول کونده شول چکرکه کبی و دخی اول کبلک کبی اولهلر بولک بولک
عریان یالن ایق جولان اوروب بربرینه قارشوب متحیر قالهلر
تتکم حق تعالی حضرت خبر ویردی **یوم یکون الناس
کالفراش المبثوث. وتکون الجبال کالعهن
المنفوش** یعنی اول قیامت کوننده بو طاغلر شول یوینمش یونک
بکی که حلاجلر یایندن آتلور توزر ایله توزب آتله زیرا بو طاغلر
دخی بدلودر لو رنکده در کمی قرمز و کمی قره چونکه اول کونک قورقولری
ظاهر اولا اسرافیل صورچالنغله طاغلر قوم کبی آقه دخی هولی

آڭا توغری اولسه هاویه کوترله دخی آڭا توغری اولسه توزکبی اولوب
بلورسوز اولا ودخی بیوردیکه **فاما من ثقلت موازینه. فهو**
فی عیشة راضیة یعنی اول قیامت کوننده هرکسنک کم
ترازوده اولکورلو عملرینک نمازی وزکوتی واورجی ودخی خیرات
وصدقاتکبی ثوابلری آغرکلسه کناهلرندن آکا امراولنه جنتده
وارمغه اول اهل سعادتندن اولدی آکاکرکلو خشنودلو دیرلك وار
که صوکندن الم یوق ونعمت دایم وار زوالی یوق وبایلق وارکه درویشلك
یوق وصحت وعافیت وارکه مرض وآغری وجاع وبلا ومحنت یوق وامینلك ودراحتلك وارکه قورقو یوق
واما من خفت موازینه. فامه هاویة. وما ادریك
ماهیه. نار حامیة یعنی هرکسنک کم کناهی آغرکله ترازوسنده
ثوابدن کناهی آرتوق اولا اهل شقاوتدن اولوب امر اولنورکه اول
درکه هاویه یه براغله پس انك یری اتم هاویه در. اتم دیو انا یه
دیرلر اولکه هاویه یه براغله پس نتکم انا اوغلنجغن کندویه قوجوب
ضم ایدر صغینجق شکلی انلرك دخی هاویه اولا ودخی اتم دیو دیه
دیرلر بو معنی اوزره دیمك اولورکم انلری کتوروب باشی اشغه
هاویه یه انلر دیه لری اوزره انه هاویه یه دوشه پس اول هاویه نك
هولی وامر شدید اولدوغیچون بیوردیکه سن نه بیلورسن یا محمد که اول
هاویه نه نسنه در ذنوب کروه جزو ویردیکه اول بر اوددرکه آنك
حرارتی غایتده ایرشمشدرکه اندن زیاده دخی حرارت اولمز

سورة التکاثر مکیة وهی ثمان آیات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

الهیکم التکاثر حتی زرتم المقابر.
یعنی سبب نزولی بودرکم بنو عبد مناف قبیلسی کلوب بنو سهم اوزرنه
تفاخر ایتدلر بنو سهم اندن ددلرکم بغی وقتال بزی هلاك ایلمشدر
کلك بز دخی بزم دیرلرمزی واولولرمزی صیالم اندن معلوم اوله کم

قنقز

قنقزار توقدر پس واروب اولولرن صایدلر بنو سهم انلردن زیاده کلدی
حق تعالی انلرك حقنده بو سورة ایندردی بیوردیکم سزی مشغول ایدوب
غافل قلدی اولچوقلغله فخر ایدشمك تاکه کلوب مقبره کوز دخی
صیدکوز اولتفاخر کوتربر نسنه دکلکم سزه اولمهم اولایدی ودخی
دنیاده وآخرتده سزه منفعت ویریدی سزه امر دینمهم ایدی انی اشلیدکوز
وبعضلر ددلرکم سزی اول مال واهل واولادچوقلغی حق تعالی طاعتندن غافل
ایدوب مشغول قلدی تاکه اولحال اوزره سزه اولم ایرشوب قبره کوره
زیارت ایندرهدی روایت اولندی رسولدن علیه السلام بو سورهی اوقدی اوقودی
دخی ایدرهدی بوآدم اوغلی ایدرکم بنم مالم دکلدر سنك مالکدن الا شولکه
یدکك فنا اولدی کندی یاخود کیدك اسکتدك یه خود تصدق ایلدك آخرته
باقی قلدك باقیسی ورثه نکدر انده سنك نصیبك بوقدر بو ننده صکره بیوردی
کلا سوف تعلمون. ثم کلا سوف تعلمون کلا دیدوکی ردع
زجردر ودخی تنبیهدر آنك اوزره که کبر کتدو نفسنه ترحمله نظر اولان
کشیکه انك اوله همتی جمع قیدی دنیا اولا هیچ دینن قیوریه تین اولا که
سزه اولم نازل اولدوغی وقت وقبر ایچنده سؤال اولندیغی وقت بله سزکه
سزه دنیالرنه تقدیم ایتدکز امدی بو کلام تهدیددرکم بو نکله قورقو حاصل
ایدب غفلتکزدن اویانسز وکلمهء ثم برله تکرار ایتدوکی تهدید درکم
محکم ومؤکد قلمغچوندر یعنی دمك اولورکم اول اولم وقتنده وقبر
ایچنده بلدکدن صکره دخی یکرك ایدن بلسز که سزه عذاب نازل اولا بلسز که
حسب نسب هیچ کمسنه فاید قلیسر دکل ودخی بیوردیکم **کلا**
لو تعلمون علم الیقین یعنی حقا اکر حقیقتا اکرهلیدکوز که
بو مال واصل ونسب برله فخر ایتمیادکوز بلکه فخرکوز اخلاص صالح وعمل
صالح قلمقدن اولیدی واول عذاب قورقسی کوکلوکوزده شویله مقرر
اولیدی که صناسز اول جحیم طامسی کوزکوزله کوزکوزیله کورمش کبی اولیدی
کورکبی نتکم حق تعالی بیوردی **لترون الجحیم ثم لترونها عین الیقین**

یعنی اول قیامت کوننی وطامو عذابلرنی بونن کوکل کوزیله تحقیق علم الیقین
خبرن اشتمکله کورد کوزدی انن عین الیقین بو کوزله کوزله کوره سز
ظاهر اکم اولقور قدقلرندن دخی ارتوغرق اولا ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ
عَنِ النَّعِيمِ یعنی عزتم حقی اولقیامت کوننن صور لسرسز اول نعمتلردن
کم سزه عطا قلدم علی بیورد یکم کمکه قروجه اتمک بیسه بر خود صوو جق صو
اچسه اول نعیمدندر صور لور ابن مسعود بیور دیکه امن وصحتندن دخی
صورلور جابر ایدر رسول حضرتیله ابو بکر وعمر بزه کلدلر بن انلرک اوکنه
تازه خرما کتوردم یدیلر و صو کتوردم اچدیلر رسول علیه السلام بیوردیکم
اوچ نسنه دن حق تعالی قوللرن صورمز قیامت کوننن شول ستر عورت
اولجق قدر طوندن وطاعته قوت اولجق قدر طعامدن دخی شول ایسیده
وصوقدن صقلنجق قدر اودن بولردن ارتوغی صورلسه کرک در هر نه
نعمت اولورسه والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

سورة العصر مكية وهي ثلث ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ یعنی حق تعالی قسم ایدوب
اندایچره اکند و وقتنه فضیلتندن اوتری بوده لیلا له کم اورته نمازدر
حفظی واجبدرهر کشی اندن غافل اولمیه وهم انی وقتیله ادا اتمکدن
فتی مشقت وارکه اول وقتده اشغال تجارات واشغال معاش بیلاجوق
اولور بر خود مراد رسول اولدکم انک شرفی کبروتا لن نمازاوزره زیاده
اولا انک وجودی شرفیله وظهور اسلامله بو سورهنک سبب نزولی بو
ایدیکم اول وقت که ابو بکر رضی الله عنه اسلامه کلدی اول مکه کافرلری اکا
ددلرکم زیانکار اولدک یا ابا بکر اتالرک دده لرک دینی ترک ایلدک
ابو بکر انلره دیدیکم خسارت و زیان حقی قبول اتمکده دکل خسارت اندره
که حقی قویوب بوته طبیلر که اولبوت کمسنک کلامن اشتمز و کمسنک
حالن کورمز هیچ بر کمسه ئ دنیاده بلادن واخرتده عذابدن قورتزمق

المذن کلمز بر اول ساعت جبرئیل م کلوب بو سورهٔ کتوردی حق تعالی
بیورهکم بدر سنی اکندو نمازی حقی بو جمیع انسان کافر تجارتلرندن نمازه
زیانکار لردر اخرتی صتوب دنیایی الدلر بو خسرانله شقا وته دوشدلر
الا انلرکه ایمان کتوردلر و دخی عمل صالح قلدلر و دنیایی بیع ایدوب
اخرت صتون الدلر رابح اولوب سعادته اوغرادلر نتکم حق تعالی بیوردی
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ یعنی بو ایمان کتوروب
عمل صالح قلنلرک دبو انلرنه ثوابلر برلور اخرتده کامل مرتبلر انلره ویرلور
یعنی الله تعالی بیورهکه زمانک خالقی حقی بو ابو جهل دخی اولمغیره دخی
اول جنتدکی مقاملردن و نعمتلردن زیانکارلردر الا اول ابو بکر وعمر وعثمان
وعلی رضی الله عنهم بولر ایمانله واعمال صالحه بله اول مقاملری اصتی قزندلر
و دخی اولرکم قیامته دکن انلرک عملن اشلدلر انلر دخی بو اصتی احبده
بله در و دخی بیوردیکم وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ
یعنی دخی انلر زیانکار دکللردر که قرانله خلقی ایمانه و توحیده قیندرلر
وسنتله عمل قلمغه و دنیادن اعراض ایدوب اخرته توجه اتمکه رغبت
اندررلر و دخی بر برینه و جمیع خلقه صبر اتمکه رغبت اندررلر و دخی
عبادت زحمتلرینه و شدائد دنیایه صبر ایدلر و خلقی کلی بونک اوزره
رغبت ایندروب قیندررلر بولردن غیری انسان کلی خسران و نقصان ندر والله اعلم

سورة الهمزة مدنية وهي تسع ايات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ یعنی ویل درسی جهنم انک عذابندن الله
صغنورز و دخی عذاب شول کمسنلر ایچوندر کم همزه لمزه در همزه اولدر که بر کمسه
یوزنه قرشو غیبت ایدوب عیبلیه واکا طعن ایده لمزه اولدرکم ارد یجه
غیبت ایدوب عیب ایده کوزیله قاشیله وطودقلریله ار دیجه
مسخره طوتوب اشارت ایده و دخی نمام لک ایدوب اکی دوستاراسنه
دشمانلق براغه روایت ولید بن مغیره حقنده نازل اولدی رسولی م

غیبت ایدیب بوزنه قرشو طعن ایدردی اما حکمی جمیع بویله ایدنلر حقنده عام اولدی
ودخی بیوردیکم **الذی جمع مالا وعدده. یحسب ان ماله اخلده**
یعنی اول ویل که عذابی شدیددر شول کمسنه یه درکم چوق مال جمع ایلدی
وانی نوکله قوللر وخلایقدن صاقلیوب الویب کندو بیاردیجی طوندی دایم
انی طوتوب صایمق کیجه کوندز عادت ایدندی اول قوردقودنکه اکسله ضایع
اولا ایلدظن ایتدیکه اول مال انی دنیاده مخلد قلوراکا ضرر وزیان
کتورمز انی بلالردن منع ایدرتا اول دو کمنیه بو اولمز حق تعالی بیوردیکم
کلا لینبذن فی الحطمة. وما ادریک ما الحطمة.
یعنی اول کشی مرتدع اولسون اول صنو سندنکه اول مالی اوزاق اندیشلری
واول ماله مغرور اولوب بوجه یوجه بنیا دمخلد قویر واموزلرینه ایرشه
بو اولسر سنه دکلدر البته اولغزتم حنفی اول اتلسر وبراغولسر
اول حطمه ایچنده که طامونک بردرکه سی اولدر اتک شانی عظیم وامری
عجیب اولدوغیچون حق تعالی بیوردیکه سن نه بلورسن یا محمد اول حطمه
نه نسنه در کرو بیان ایدوب بیوردیکه **نار الله الموقدة.**
التی تطلع علی الافئدة یعنی اول حطمه براوددرکم حق تعالی
یرتمشدر تجزیا لکلنسه سکوکلری اوودز اتلری اریدر ودریلری
کوبیندر غالبا اولور فوادا اوزرنه که بوزکلک اورتشدر ادم اوغلننک
بدنندن انذن لطیف نازک اعضا یوقدر واندن قتی متالم اولور یوقدر
سهل الم واذا اکا عارض اولمتی انی اولدر خصوصا که انک اوزرنه جهنم
اودی مستولی اولا اودات درسن سکوکن اوواوب کوبیندر کدن یورک
اوزره غالب اولدوغی اندن اوتری اولدکم اول کفری وپرمزاعتقاد وفاسد
فکرلر یدوخبیث نیتلر یدر پس تجزی اولاوده اطلاع اتسه اول فوادا اوزره
انی کوبیندرسه اولصاجی اولسه کرک اندن خود الم اولمیه اول عذابک لمغه
فایده سی ظاهر اولا که اومتالم اولمقدر بوندن اوتری تجزی اول اوده غالب
اولمق دلسه حق تعالی کروانی وجوده کتورمز اتن درسن وجمیع

اعضالرین یکی یکی دیباو دکرو انی طوتدر اول بودکه ایرن عذاب دایم اولمغیچون
ودخی بیوردیکم **انها علیهم مؤصدة. فی عمد ممددة**
یعنی اول حطمه نک قپولری وطبقه لری انلرک اوزرنه اوددن دیرکلر
چکله ودمورتدن مخلر کم اوده بکزر اوله اول دیرکلر بیخلر بر کید له طشره دن
ایچرو یلچو کزکره یه که انلر راحتلق اولا و ایچرودن طشره دخی چقمیه
بلکه دخی زیاده اولا ابدی اندن محنت اچنده قالالر واللّٰه اعلم بالصواب

سورة الفیل مکیة وهی خمس ایات

بسم اللّٰه الرحمن الرحیم وبه نستعین

الم تر کیف فعل ربک باصحاب الفیل یعنی حق تعالی حبیبنه
یا محمد سکا قرآنله خبرویرلمدی کم ربکنه اشلدی اول اصحاب
فیل قومنه ونه عذابله هلاک ایلدی تا بلسز اندن عبرت الاسنز
فضیتی اصحاب فیل بو بدریکم یمن ملکی ابرهة ابن صباح صنعاده بر
کنیسه بنیاد قلدی شویلکه اول عصر ایچنده نه روم نه شام ولا ایتلرنده
برانک مثلی دخی یوغدی چون کنیسه تمام اولدی حبش پادشاهی نجاشی
اکبره بنی یازدی کوندردیکم سنک ایچون بر کنیسه بنیاد قلدم هیچ سندن
الروکچی پادشاهلر انک مثلی بنیاد دی نه یاپدلر ونه خود کوردلر امدی
قصدم بودرکه اول عربک اولولرن دخی اکا زیارته کتورمینجه قویمیم چون
عرب قومی ابرهه نک نجاشیه مکتوب کوندردکن بلدلر وقصد اتدلرکه اول
کنیسه یه برضرر ایرکورلرتا که اول مقصودته دخی ایرشمیه بنی کنانه
قومندن برکشی چقدی اول خمسدندی سوردی مکدن یمنه کلدی کلوب
اول کنیسه یه کیردی در طرفنه نظر ایدب کزدی محرابنک ایچنه خرابلغی
ایدب چقدی کتدی کرو مکدن یکا سفر قلدی اندن صکره ابرهه کلوب
کوردی ددیکه بو جرائتی بوکاکم قلدی دیبو درت یا ننده اصحابی یدلرکم
ای پادشاه بونی کمسه اتمدی الا شول کشیکم عربدن امشدر اولر
کندوا یجلرندکی اوی زیارت ایدرلر ابرهه ددیکه بنم اوزرمه لازم اولسون کم

كم بن دخی خیرات ایدب الیتندن اول اوی یغما ینجه قومیم انی بر کمسه ایرق حج ائمیه
و بر روایت دخی بودر کم قریشدن بر قاچ بکلر چقوب نجاشی ولایتنه
قصد اتدلر اول کنیسه قتنده اودیا قدلر کتدکلرنده غایت قتی یل اسردی ییل
اوروب اودی کنیسه یه برقدی اول کنیسه کلی اوده یاندی ابرهه انی کورب
قصد قلدیکه واره کعبه یی خراب ایده تا که حج ایدیجلر انک کنیسه سنه
حج ایده لر پس اول کنیسه یی اولکدن دخی یکرک عمارت ایدب لشکر جمع ایده لر
واروب اول فیلن دخی الوب مکه یه قصد ایلدی اول فیل لشکری او کنجه
یوریه اندن رخصت اولمغه دلیل اولورردی چونکه مکه دن یکا یوز طوتدی
بر قاچ کشنه بنی سلیم قومنده یقین کلدی اول قومه بر کشی کوندردی
واروب اول قومی دعوت ایده تا که حج ایده لر کمسنه انک کنیسه سنه ایده لر
کعبه یه وارمیه لر بنی کنانه قومندن بر کشی اکا صنشدی انی اولدردی
ابرهه انی ایشدوب دخی بتر غضبه کلوب تیز کندی طورمدی سوروب بر کشی جقدی
اندن یکا که اول یمنک اشرفلرندن دملکلرندندی اکا ذونفر دیرلردی قومنی دعوت
قلوب دیدیکه جمیع عربدن ابرهه ایله حرب ایدب جهاد اتمک ایچون تا که انی بیت
الله دن منع ایده و کلوب ابرهه ایله مقاتله قلدیلر ابرهه غالب کلوب انلری
هزیمت قلدی ذونفر قاچری اصحابیله ایرشوب انی طوتدلر اسیر ایدوب
ابرهه قتنه کتوردیلر قصد قلدیکه ابرهه انی اولدره ذونفر دیدیکه ای
ملک بنی اولدرمکل اولا کم بن سنکله اولدوغم خیر اولا بنی اولدرمکدن
پس ابرهه اکا بتدا اوروب بلسنده حبس ایلدی اولدرمدی کروسفرینه کتدی
تا که خثعم ولایتنه ایردی نفیل بن حبیب ارقو چیقوب انوکله مقاتله
قلدی ابرهه انی دخی صیوب نفیلی اسیر اتدی دلدیکه انی دخی اولدره نفیل
دیدیکه یا ملک بنی اولدرمکل بن سکا عرب ولایتنه یردم اولم انی دخی اولدرمدی
قودی سیر ایدب طائفه کلدی مسعود بن معتب قرشو چقدی اصحابیله
ثقیفدن کلوب دیدیکه ای ملک بز سنک قوللرکوز بزم سنکله مخالفتمز یوق
اول بزم اومز دکلدر لات و منات اویدر که سز نه دلرسک یقا سن دخی دلرکه

عرب اندن یکا حج ایدرلر اول مکه در قریش اویدر ابرهه یولدن کجدی ابار
غالی اکا قوشوب کوندردیلر یولده دلیل اولوب اولرکله کتدی تا که کلوب
مغمسه قوندلر که مکیله منه ارسیدر ابار غال ~~اندن وفات~~ انده وفات اتدی
عرب انک قبرینی طشلرلر شمدی اولقدر مغمسده ایرشن طشلر چونکه قریش
اشتدیلر بیلدیلرکم انلرکله قرشو اولوب مقاتله قلمغه طاقتلری یتمز طاغلوب
طاغلره درلره قاچدیلر مکه ده کمسنه قالمدی الا عبد المطلب قالدی زمزم اوزرنه
شیبه قالدی کعبه نک پرده سی قتنده عبد المطلب کعبه سوسینه الکی
الن اوروب ایدردی ای چلبیم هر کشی کندو منزلنی قورر سن دخی بو
مقامکی قورغل تا که دشمن کلوب بو یوتلرده غالب اولمیه هرچند که سن دلرسن
اشله ابرهه حبشدن بر کشی کوندردی کندونک دولیله تا که واروب بکنز
قریشک مالارینی مناعلرینی طاشتدی عبد المطلب که قریشک اولوسیدی
انک دخی ایکی یوز دوه سن الدیلر و دخی ابرهه حمیر اهلندن بر کشی دخی
کوندردی مکه یه دیدی وار بو شهرک سیتدی کمدر اکا ایتکیم بیلک حقیقت
کم بو ملک سزوکله حرب اتمکه کلمدی انی یقمغه کلدیکه اشبو اوی یقه
اکر سز قرشو اولوب مقاتله اتمزسکوز سزک قانکوز دوکمیه سزه بزم قصدمز
یوقچون ایلچی کلوب مکه یه کردی عبد المطلبه خبر کوردی عبد المطلب دیدیکه
بز انوکله حرب اتمک دلمزیز بزم اولطاقتمز یوقکه انوکله معارضه ایدوز
اشبو الله تعالی اویدر حرم قلمشدر دخی انک خلیلی ابراهیم پیغمبر اویدر
اکر منع ایدرسه کندو اویدر واکر قورسه که یقا ارادت انوکدر والله
بزدن انی منع ایدر بو قدر اول ایلچی انی ایشدوب دیدی کل ایمدی بنوملّه بیله که
ملکه ایصرلدی سنی بیله التهم عبد المطلب انوکله کتدی و اوغلنلرندن
بعضی بیله تا که لشکره کلدی ذی نفر انوکله طوشدی انی صوردی بیلدی اکا دیدیکه
اشبو بزه واقع اولان نسنه یه سندن بر فایده اولمیکه معاونت ایده سن ذونفر
دیدیکه بر کشینکم بر ملکک الینده اسیر اولا عجب بو کونمی یارنمی اولدره دیو انتظار
اولا انک تقدر سوزی مقبول اولا الا بو قدر وار که اول صاحب فیل بنم دوستمدر

اكا ادم كوندرين سنك قدركى وشرفكى اكا بلدرين تا اول ملك اوزره كيروب
نه دلرسه انوكله سويلشه سن عبد المطلب ديدكه بو دخى بكا كفايت
ايدر پس كوندرا اول صاحب فيله ادم قوشوب عبد المطلبى بله كوندردى
واروب عبد المطلبك اولولغن وشرفن اكا بلدردى اول صاحب فيل انى
الوب ابرهه قتنه كيردى ترجمانله اكا سويلدى عبد المطلبك كلامى ابرهيه
خوش كلدى بندن نه دلرسك ددى عبد المطلب ديدكه بنم حاجتم سنده
اولدركه شول الكى يوز دوه مى بكا ويره سن ترجمان ابرهيه خبر ويردى ديدكم
بو دستى سنى كوروب بكا سبرتنك بيوكلوكى خوش كلدى اشبو سوزك صوكتدى كه سن
دينك بناسى اوى مهمتكدر انى دلك ايتمكى قودك بن انى يقمغه كلدم طوردك
دوه كى استرسن عبد المطلب ديدكه بن دوه مى استرم اول اوك دخى ايسى وار
دلرسه منع ايدر دلرسه يقدورم اول بنمله منع اولنمز ابرهه ديدكم كلمدركه انى يقمقدن
نى منع ايده بله عبد المطلب ديدكه اشته اول اوك نه ايدوكن بلورسك ايت بس
عبد المطلبك دوه لرنى ويردلر الوب كتدى كلوب قريشه خبر ويردى بيوردى
مكه ده كم قالمش ايسه اولر دخى چقدلر طاغلره عبد المطلب كلوب كعبه
قپوسنك حلقه سنه يابشوب ديدكم اى حليم هر كشى كندو اوين صقلر
بو او دخى سنك اوكدر بونى يقمغه كلنه بنم كوجم يتمز كه انى بن دفع ايدم
قوى قادر سنسن نجكم دلرسن ايله ايت بونى ددى حلقه دن النى قودى
اهل بيتى واوغلنلريله طاغ باشنه كتدلر منتظر اولدلركم كوره لر ابرهه
مكه يه نيلرچون صباح وقتى اولدى ابرهه يراق قلدى كه مكه يه كيده
انى خراب ايده فيلنى ولشكرنى حاضر قلدى اول فيلك ادى محمود ايدى وكنيتى
ابو العباس ايدى وابرهه نك كنيتى ابا اليكثوم ايدى چون بولر مكه ده
يكا عزم ايلدلر فيلى الروطوين نفيل بن حبيب اول فيلك يانته كلدى ددى
قولغنه كه يا فيل ويا محمود چوك كلدكك يوله دون هيچ بلورمسن كم نه يره
قصد ايدوب كيدرسن والله اشبو كلدكك حق تعالينك اويدركم حرام
قلمشدر كى حذر ايله فى الحال اول فيل ياتدى يوره مدى بويننى عنه دوندردى

طوردى

طوردى سكرتدى مكه يه دوندردلر كرو ياتدى بولر بو فيله مشغول كن ناكاه حق تعالى
دكز طرفندن قوشلر كوندردى قرلغوجه بكزرهر قوشك بلسندن اوچ طاش
وارايدى بر منقارلرنده ايكشر الكى ايقلرنده بيوكلكى نخود ومرجمك دكلو بيدى اول
طاشى هر كمك اوزرنه بر قبلرسه ديكلرنه طوقنوب بيونلرندن كچدى هلاك ايلدى
دونوب كله كلرى يره چقمغه قصد ايتدلركه قورتلدلر اول قوشلر اوزرلرندن اول
طاشلرى صلى ويردلر هر طاش كندو صاحبنه ايرشوب باشنه طوقنوب
بوغزندن ايچنه اينوب يوركنى كويندروب براوغردن هلاك ايلدى شويلكه
يوللرده منزللرده صيرشى دوشوب هلاك اولدلر الا ابرهه اول مقدار اولان
طاشلر ايرشوب كوكسنه طوقندى اول طوقندوغى يرلردن شول برتق اوچى
دكلو اتلرى اوزلوب دوشردى اول يرلردن قان وايرك اقاردى اول حالله
قاچوب صنعايه ايرشدى صنايدك شول جنعه قوشى يورسته دوتمشدى
تا اكا ايرشديكه كوكسى چوريوب دوكلدى يوركى يارلوب اولدى واوعلى
يكثوم دخى هلاك اولدى دمشلردركم بو فيل قصتسى رسولك عليه السلام
مولدى يلندن ايدى نتكه روايتدر قيس بن مخرمه دن ديدكم بن دخى رسول
الله اول فيل يلندن طوغدق بولرك قصه سن بيان ايتمك ايچون واهل مكه يه
عبرت اولمغچون بو سورتى اندوب بيوردى كه الم تر كيف فعل ربك
باصحاب الفيل يعنى يا محمد نظر ايدوب كورمزمسن سنك ربك اصحاب فيله
نه عقوبت قلوب طاشله هلاك ايلدى اول وقتكه كعبه يى يقمغه قصد ايتدلر
الم يجعل كيدهم فى تضليل وارسل يعنى اولرك قصدلرنى وجهدلرنى
خسران ايچنده قلوب اشلرنى ضايع قلمدمى وارسل عليهم طيرا ابابيل
ترميهم بحجارة من سجيل يعنى الله تعالى نك انلرك اوزرنه قوشلر
جماعتن كوندردى بولك بولك ابلق قرنلى اق قوشلر قرلغوج كبى دكز طرفنده
كه اول قومه اتدلردى بر طاشله كه بالچقدن بشمش كرمه كبى نخوددن كيچوك
مرجمكدن بيوك ابن عباس ايدر انهانى اوتن بن اول طاشدن كوردم شول
قيونه قنغى كبى مقدارى ايدى اوزرنده قرلجه خطوار ايدى اول كشتك ادى واتاسى

ادی اوزرنده یازلمش ایدی که انوکله هلاك اولیدی باشلیوب اول طاشله اتزلودی
طوقندوغی بر کوده لرندن دریسی قوپوب دوکلوردی شول چچك چقرمش کبی اول
جدری اول کونن واقع اولدی کوردیلر واکر اوطاش دخی دبه سندن طوقنسه
دبرندن چقردی یاشنه طوقنسه برپاشندن چقردی اوکندن طوقنسه اردندن
چقردی اردندن طوقنسه اوکندن چقردی **فجعلهم کعصف**
ماکول یعنی اولقوم طاشله شویله هلاك قلدیکه صنا بیدك شول
طوار چینمش اکن پیرغی کبی اولوب یتورلر انك قتزق بیله اولسه صاوردی در
پس الله تعالی کمال قدرتن بلدرمکچون خبر ویردیکه انلك کبی جبارلری
هلاك اتمکه مخلوقدن کی ضعیفلرن مسلط قلورننکه نمرودی اوزرنه
سیوری سکلکی حواله قلدی اندن اولدرهی تاکم عقلی اولنلر بقوب عبرت الالر

سورة قریش مکیة وهی اربع ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

لایلاف قریش اهل تفسیر دیمشلردرکم بو سوره بیله الم تر سوره سی
بربرینه متصللردر کانه الله تعالی بیورر کم بز اول قوشلری امر ایلدك اول
اصحاب فیلی هلاك ایدوب چینمش بیرق کبی قلدق بو قریش قومی مکه ده
لازم اولوب قرار طوتمغچون بویاین قیشن اکی کز رحلت اتمکده اسباب
معیشتلرنه بربرینه الفت طوتماغچون ودخی بیوردیکم **ایلافهم**
رحلة الشتاء والصیف یعنی بو قریش قومی تجار لردی
قیشن اولسه اردننه فلسطینه سفر ایدرلردی طعام طاشمغلغله زیرا اول
دکز کناریدر سواهلدر صوق اولمز تجز یاز فصلی اولسه شام یولن ترك
ایدوب یمنه سفر ایدرلردی اول طرف صوجق اولوردی بریلده اکی سفره
کتمك انلره مشقت اولدیکه یاین قیشن اولردن بولنمزلردی الله تعالی
اول حبشه قومنك کوکللرین رغبت ومیل برقدی کمیلرله طعام کتوروب
مکیه صنعنه تجارته مشغول اولدلر مکه اهلی اوچ کوتلك سفر ایدوب
چقرلردی اول طعامدن الورلردی حق تعالی اولردن اول یایی وقیشی بینه

وشامه

وشامه رحلت اتمك زحمتن کوتردی امر ایدوب بیوردیکه **فلیعبدوا**
رب هذا البیت الذی یعنی یا محمد ایت اول قریش قومنه
مکه ده مقیم اولوب مقیم اولسونلر وعبادت قلسونلر توحید اوزره جمع
اولسونلر واشبو اول کعبه نك ربت عبادتنه جمع اولوب الفت طوتسونلر شول
یازن قیشن رحلت جمع اولوب الفت طوتدقلری کبی **الذی اطعمهم**
من جوع وآمنهم من خوف یعنی اول ربه عبادت قلسونلر که اجلقدن
طعاملندردی وقورقودن امین ایلدی یعنی کولره برقتی اجلق واقع اولدی جیفه و
کویمش سکوکلری یدیلر ودخی اول اکی کز رحلت اتمزدن اول غایت اجلق
چکرلردی اول اجلقلری اولردن دفع ایدوب سبب رحلتله ورحلتدن
صکره حبشه قومنك کوکلنه رغبت براغوب دکزدن اولره طعام ایرشدر مکه یه
ودخی مکه حرم قیلوب اندن دشمانه وعدو کلوب صقاتله قلمقدن
وانلری مکانلرندن سوروب دخی برمکانه التمکدن امین اولدلر ودخی اول مکه جذام
اولمقدن امین اولدلرکه حق تعالی انلری حفظ اجنده طوتمشدر اهل

سورة الماعون مکیة وهی سبع ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

ارایت الذی یکذب بالدین یعنی یا محمد نه دیرسن اشبو
کافرلر حقنده که قیامت کوننی تکذیب ایدرلر انلرك حاللری قیامت کوننده نته
اولسردر بو ایت عاص بن وایل حقنده اندرلمشدرکه بعثه انکار ایدرلردی
ودخی بیوردیکه **فذلك الذی یدع الیتیم ولا یحض علی**
طعام المسکین یعنی اول کافرلوردرکه قیامت کوننی تکذیب
ایدوب یتیملره جفا ایدوب حقلرنی منع ایدر ودخی کندو ویعنی غیرینی مسکینلره
طعام لندرمغه قیدرمزلردی مسکینلر ویتیملر قتنه کلجك انك یوزنه چاغروب
سویلرلر بعضلر دیدلرکه بو ایت سفیان بن حرب حقنده انزلمشدر اول اکی
دوه بوغزلدی انی اولشدردی بر یتیم کلوب اتدن استدی اکا چاغروب منع ایلدی
ودخی بیوردیکه **فویل للمصلین الذین هم عن صلوتهم ساهون**

یعنی ویل عذابی اول نماز قیلنلرکم غافل اولوب وقتلرنی فوت ایدرلر یعنی خود سهو
وغفلتله قیلدلر شول منافقلر کبی ابدستسز خلقدن اوتورلر قیلورلردی
وخلق کورمدوکی یرده قیلمزلردی ودخی بیوردیکه اعتقادسز الذین هم یراؤن
ویمنعون الماعون ودخی ویل اول کمسنه ایچوندرکه عمللرنده ریا ایدرلر
اخلاصله عملی ترک ایدرلر بر خلق زحمتندن قورتلمق ایچون عبادت ایدرلر
بر خود خلق اراسنده مدح اولنوب خوش کشیدر سونلر دیو اشلر مرادی حق
تعالی رضاسی دکل واخرتده ثواب دکل ودخی حق تعالی قوللرندن ماعونی
منع ایدر یعنی کمسنیه اودن اود وصو ویرمز ویلته وکورک وهرنه
دچولمک ونکنه وقشق وکبچه ودخی بولره بکزر نسنلر اول لنندن
نسنه منفعت ایچون قونشلغه ویرمز یعنی ویل له قتی عذاب شول کمسنلر در
کم بو صفتلرله موصوف اولوب منفعتی طوقنمیه والله اعلم

سورة الکوثر مکیة وهی ثلث ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

انا اعطیناک الکوثر یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بز سکا
خیر کثیر ویردک قرآن کبی وعلم کبی مقاتل ایدر مراد بوندن بر ازمقدد
جنت ایچنده باغلمق مسکدر وقومی قیتری انجودر اقلغی قاردن اق بر لذتی
بالدن طتلودر اکی کناری التوندندر یو مشقلغی سود کبیدر قدحلری کمشدندر
قدحلرینک چوقلغی کوکدکی یلدزلر ساغشنجه دربر ایچم اندن ایچن ابدق
صوصمز اولا اندن ایچن مهاجرلرک فقیرلری اولیسر که طوتلری کیرلو
صچلری طغنق بغلو قپولری انلره اچمزلر وکورکلو ونعمتلو عورتلری
انلره جفتلندرمزلر دنیاوی برحاجتلری یرنه کلمز اول ارزو اوزره
اولورلر اتمامتلری الله تعالی قتنده شویله دکم اکر بری انده ایچوب
دیسه کم اشبو نسنه فلان وقتده اولسه در حق تعالی انی یلان قلمق ایچون
کرک اول دوکی یرنه کتوره ودخی بیوردیکه فصل لربک وانحر
یعنی بیش وقت نمازی قیل الله رضاسی ایچون یا محمد دخی اجتهاد قیل طاعت اول

اجنن

اجنن کوکسکی قبلیه توجه ایدر دخی بیرام کون بیرام نمازن قیل قربانکی نحر
ایله والوکی دعا وقتنده کوکسوکه برابر کتور ودخی بیوردیکه ان شانئک
هو الابتر یعنی عاص بن وایل که یا محمد سنی دشمان طوتوب طعن ایدر
که محمد ابتردر صوکنده قلمجق کمسه سی یوقدر که انی اکدورسن اکا
ملول اولمه ابتر اولدر کم اولدکدن صکره اکلیه سن خود قیامته دکن
بتوملیه یله اکلسرسن هر مکانده اوندلسرد کلسن اما سکا ابتر
دینلر جمیع اهلیله واولادیله منقطع اولسر کبهدسر اصلا نسللری ولحی دکلدر

سورة الکافرون مکیة وهی ست ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

قل یا ایها الکافرون لا اعبد ما تعبدون یعنی بو
سورهنک سبب نزولی بودرکم قریشدن بر طایفه کلوب دیدلرکه یا محمد اکر
سوزسک بز سنک دینکه کیره وز کل سن بر یل بزم دینمزه کیر بوتلرمزه
اکرام ایله بز دخی بر یل سنک دینکه کیرهلوم سنک تکرکه اکرام
ایدلم بعضلر ددلر قریش دیر لوب عباسه کلدلر ددلرکه اول قرداشک
اوغلی محمده بو کز عزت واکرام بوله الهی بزم بوتمزه اوزرنه قوسه بز انک
ددوکن کرچکلیوب اکا ایمان کتورردک حق تعالی جل جلاله وعم نواله
بو سورهٔ انده خبر ویردیکه یا محمد ایت اول مکه اهلنه که ای
کافرلر بن طپمزم شول بوتلرهکم سز طپرسز بن سزک دینکوزه دونمزم ولا
انتم عابدون ما اعبد سز دخی طپر دکلسز شمدیدن کیرو اول
معبوده کم بن طپرم تا اکا دکن کم یارین کوز کوزله کلوررا لیکوزه کوره سز
ودخی بیوردیکم ولا انا عابد ما عبدتم ولا انتم عابدون
ما اعبد یعنی بن شمدکی حالده سزک صنمکوزه طپوجی دکلم ودخی
بوندن اول دخی طپوجی دکلدم اکا زیرا یلور دمکه اکا طپمقده
نقدر ضررواردر سز دخی شمدکی حالده عبادت ایدسر دکلسز بنم ربمه
جهلکوزدن وعقلکوزک ازغونلغندن اندن دیدیکم لکم دینکم

وَلِيَ دِينِ يعنی سزه تحقیق حجت تمام ایرشدردم بنم اوزرمه لازم کلکم الّتن
سزه جبر ایدم دخی اسلامه کتورم دخی ثابت اولك طورك اول دینكوز
اوزرنه تا انكا دكن كم یارن كوز كوزله كورم سزهنه اوغرسز بن دخی
ثابت اولوب دینم اوزره طوردن كه حق تعالی بكا اول دینله اكرام قلدی
ابدا سزك دینكوزه دونمدکلم بو سوره اندوكی قتال ایتی انزدن اولکی
ایت قتالله منسوخ اولدی بو سوره انكا دلالت قلوركم بركشی قچان برمنكر
نسنه كوره بره خود اشتسه دخی انكار ایدب منع اتسه انك سوزن
انن قبول اتمسلر انك اوزرنه انكارندن ارتق نسنه واجب اولمز انكا لازم
اولان همان اولدركه كند وحق منهبنی وطریقه سی اوزره طوره انلری
دخی اولمنهبلری وطریقلری اوزره قویه والله اعلم بالصواب

سورة النصر مدنية وهی ثلث ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي
دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا سعید بن جبیر ایدر مهاجرلردن برجماعت كوكللرنه
نسته جك واقع اولمشدی عمر اوزره كه ابن عباس رض كندویه یقین ایدب
اكرام ایدردی اولرداو لقدر اكرام اتمزدی كه انكا ایدرلردی ومقصودرسه
انكا دیدی بركون عمر اول مهاجرلره دیدیكه بو كون سزه برنسته كوسترم كه انوكله
سزه ابن عباسك فضیلتی ظاهر اولا بلسز عمر اول مهاجرلره صوردی كه
إذا جاء سوره سنك نزولی سزه نه معلوم قلدی بولرد دلوكه الله تعالی
رسولنه امر ایلدیكه قچن كوره بو خلق انكا بولك بولك كلوب ایمان
كتورسلر الله حمد ایدب استغفار ایده ابن عباسه دیدیكه سن نه دیرسن
یا ابن عباس دیدیكه بو سوره بلدردی رسولك الومندن خبر وبردیكه نه وقت
اولیسر دیدی یا محمد قچن سكا حق تعالادن نصر كلوب فتح اولنسه
بلكل كه اول وقت سنك اولمك كلدك علامتدر پس دیكی جوق تسبیح
ایدب انكا حمد ایلكل اول قوم بو تكله بلدلر كه ابن عباسك نقدر فضیلتی

واردر

واردر انلرك اوزرنه امیر المؤمنین علی رض ایدر قچن بو سوره انزل لدی رسول
خسته اولدی چقوب خلقی جمع ایدوب انلرو كلله وداع و وعظ ایدوب
كیرو اونه كیردی بركوندن صكره اخرته انتقال ایتدی ابن عباسدن روایتدر
كم بیوردی بو سوره نك معنسنده حق تعالی بیوردیكه یا محمد قچن سكا الله
تعالی لیدن دشمنلر اوزرنه نصرت كلسه قریشدن دخی غیرندن وكورسك
بو خلق جماعت جماعت كلوب سكا ایمان كتورسلر شمدیدك بر بر كتوررلردی
اولوقت بلكه سن اولورسن اول الوم ایچون استعداد قل جوق تسبیحله
وجوق استغفارله نتكم بیوردی فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ
إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا یعنی حمد وثنا قل الله تعالی لایه كه سكا اولو
نعمت تمام قلدی ابتدای اسلامدن بر بر كلوب ایمان كتوررلردی
زیرا چون حق تعالی مكه ی فتح ایلدی عرب قومی بلدلركم بو حق رسولدر
زیرا اول اصحاب فیل كلوب اول دكلو غلبه لشكرله انی فتح اتمدی
بلدلركه بوكا فتح ایدن الله تعالیدر بولك بولك كلوب
قبیله قبیله كلوب ایمان كتوردلر والله اعلم بالصواب

سورة تبت مكية وهی خمس ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ بو سوره نك سبب نزولی بودركم
شول وقتكه حق تعالی بیوردی وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ایتن
اندردی بیوردیكه یقنجق قوملكی قبیلكی جمع ایدوب قورقو تغل بنم عذابمزده
رسول علیه السلام صفا اوزرنه چقوب چاغردی واصباحا دیو زیرا اول
وقت خلقی جمع اتمك استسلر عادت ایلدیكه بر بوجه یره چقوب
بو لفظی چاغررلردی ایشدن جمع اولورلردی چون رسول ندا قلدی جمع
اولوب دیدلر رسول انلره دیدیكه بنم ریتم بكا ایله امر ایتدیكه یقین
قوملروكی قورقتغل امدی بیلوك بن سزی بوكون دعوت ایدرین كه دیسز
لا اله الا الله بو كلمه ایدك تا كه بن ریتم قتنده طانقلق ویرم انكار ایدب

سز اچون

بوكلمه‌يى ديديلر اول ملعون ابى لهب ديدى كه يا محمد جميع كوندن زيانكارلق
سكا اولسون اوشبو بزى بونيدن اوترومى كتوردك اول وقت بو سوره ايندى
ابولهبه جواب اولمغچون **تبت يدا ابى لهب وتب** يعنى
هلاك كلدى و زيانكارلق اولدى ابولهبه كه توحيدن انكا ايدوب رسولڭه
مطيع و منقاد اولمدى و ابولهب اول رسولڭ عمسيدى آدى عبد العزى
ادى يعنى پوت قولى ديمك اولور اندن حق تعالى آديله انكمدى ابولهب ديو
كنيتيله آكدى زيرا چون اهليله و اولاديله دوزخ يوراجق يرى اولسا اود
اوليسر ديكه لهب ايسدر يعنى قتى يكلكلودر حق تعالى انك حالنك عاقبتنه
برله اكا كنيت قلدى نتكم شرلولره ابو الشر ديرلر وخيرلولره ابو الخير
ديرلر ودخى بيورديكم **ما اغنى عنه ماله وما كسب** يعنى
ابولهب ديرديكه كندو نفسمى قورترم حق تعالى بيوردديكه چون خسارت
وهلاك كلدى ايرشدى انى اول عذابيله هلاك اولمقدن نه مالى قورترر نه
اوغلى قوزى قورترر هيچ برندن اكا فايده اولسردكل پس خبر ويرديكه
سيصلى نارا ذات لهب وامرأته حمالة الحطب
يعنى اول ابولهبك عورتى دخى كيره اول اوده كه لهب ايرشندر رسولڭ
دشمندركه انى اوده قوجلق ايدر انك قوجلغن حق تعالى اودون
اصحابيله
كتورمكله تشبيه ايتدى زيرا اول اودون كتورم اوديقوب برى بريره قيو
ويره قيو وبرسه بنجه كويندريب فساده ويررسه اول غمام دخى خلق
اراسنده قوجلق هركشتك كوكلنه خشم و غضب اودن براغورر
انلرك دبنلرى حاصلون فساده ويررودخى مشكلكم اول ابولهب
عورتى كيجه لرده واروب آرقسيله ديكن كتوروب كتورردى رسولڭ
مسجدى يولنه صچردى تاكه رسولڭ اصحابيله ايقلرينه باتوب انلرى
ايذا ايده نتكم حق تعالى بيوردى **فى جيدها حبل من مسد**
يعنى اول عورتك ديكن يوكى آرقسنده خرما لفندن بوكلمش ايپيله
بويننده اشرى كوتوروب كوكستده تركيدوب كلوردكن يورلدى ارقسنده

بوكى

بوكى ديوار اوزره قودى كه برزديكلنه جبرائيل كلوب ديواردن اول بوكى
چكى ويردى بوغزنه چكوب لنن بوغلدى جان جهنمه اصمرلدى اما تفسير اهلنك اكثر
ددكلرى بوعذاب اكا آخرتده اوليسردر بوينده اوددن زنجيرله طوق ايدرلر
آرقسنده اوددن ديكن يوكن كوتورالتندن اوستندن اود دايم بونكله معذب
اولا روايتدر ابوبكردن رضى الله عنه چون بوسوره انزدى رسول خبر ويردى
اول ابولهب عورتى ايشديب طورودى رسوله كلدى ابوبكر كوردى آنى كه كلور
ددى يا رسول الله نوليدى بوشرلولردن كندو كوزى كزلييديدكورد رسول ديكه
آنكله
يا ابا بكر بنم ارامدن حق تعالى حايل قله چون اول شرلى ايچرو كردى رسولى كورمدى
ابوبكره ديكه يا ابا بكر سنك اول صاحبك بنم اوزره هجو ايدوب يرمز سوزلرى
سويلدى ابوبكر ديكه والله بنم صاحبم شعر انمز انك كبى سوز دخى سويلمز
انى ايشديب اول ملعونه ديكه يا ابا بكر سن كرچكسن ديوب دونوب كيتدى
ابوبكر ددى يا رسول الله بوسنى نته كورمدى رسول ديكه يا ابا بكر
بر فرشته كلوب انوكله بنم ارامده حايل اولوب بنى ستر ايلدى تا اول دونوب كيدوب كتدى

سورة الاخلاص مكية وهى اربع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

قل هو الله احد بوسورة نك سبب نزولى بودركم يهودلردن برجماعت
ديرلوب رسوله قتنه كلدلر ايتدلر يا محمد سنك معبودك صفتى نته در
بزه خبر ويرتا بزاكا ايمان كتوره لم زيرا سنك ربك كوكلرى
نوشدن يرتدى والبيسى اوددن يرتدى كندوبى ندن يرتدى كشدندر
بو خسه ايز وجوهردندر رسول انى ايشديب غضبه كلدى بكزى متغير
اولدى فى الحال جبرائيل عليه السلام بوسوره‌يى كتوردى كم حق تعالى بيوردى
ايت يا محمد اول سؤال ايدن كافرلره اول بنم ربم كه بن اكا طبرنرم
اول الله دركه بردر انك نظيرى وبكدشى يوقدر ودخى ملكنده واحددر
شريكى يوقدر هر اشده قادردر معينى يوقدر ودخى بيورديكم **الله**
الصمد يعنى بنم ربم اول الله در كم يمكدن ايچمكدن منزهدر يجوفدر كلدر

جمیع مخلوقات انك احتیاجی اكادر و حاجتلری وقتنده قصدلری اندن یكادر بونكو
عرض حاجت قلمقده تاكه بنفس وبروب المقده اندن مستغنی اولمزلر اما انك
هیچ بر وقتده مخلوقه احتیاجی یوقدر بی نیازدر قمو سیّدلرك و مالكلرك
مالكی دایم و باقی و ارشلری كفایت ایدیجی اولدر لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ
وَلَمْ یَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ یعنی كافرلر دیرلردیكه یا محمد سنك
ربك بو ملكی كیمدن میراث یدی و اندن دخی كم میراث ییسر حق
تعالی بو ایتی اندردی یعنی بیورردیكه بن كمسه‌دن طوغمدم كه ملكی اندن میراث
ییم و كمسه بندن طوغمدیكه اول بندن میراث ییه پس الله تعالایه
ولد اطلاق اتمك روا دكلدر نتكم یهودلر عزیره اطلاق ایتدیلر و نصاری
مسیحه اطلاق ایتدیلر زیرا ولد اتاسنك جزئی اولسه كرك الله تعالی‌یه
جزء اطلاق اتمك روا دكلدر و دخی اوغول اتاسنك جنسی و مثلی اولسه
كرك الله تعالی مثل و جنس اولمقدن منزهدر و دخی اوغل قز جفت اولمغله
واو جفت برله مباشرت قلمغله اولور الله تعالی جفتدن دخی غیرندن
دخی بریدر واحددر فرددر بو ملكلر و زمانلر و جفتلر و نسبلر برد لمزدن
الر و دخی اولدر اوهری سلطنتی و پادشاهلغی شمدی نته یسه اول اولر بوغكی
دخی همان انك اوزره یدی بو املاك و مخلوق بردلمغله انك سلطنتی زیاده
اولمدی یا بو لر اولمسه دخی نقص اولمز پادشاه قدیمدر هیچ بر كمسه اكا
بكدش دكلدر انك ذاتی كمسنك ذاتنه بكزمز دخی صفاتی كمسه
صفاتنه بكزمز مخلوقی انی وصف ایتدكلرندن اول عالی و منزهدر روایتدر
علیدن كه بیوردی هر كمسه كم اژتنه نمازندن صكره بو اخلاص سوره‌سن اون بر
كز اوقیسه اول كون اكا هیچ بر كناه ایرشمیه نقدر شیطان اردیجه
اولوب جهد ایدرسه دخی الله تعالی انی عصمتی ایچنده طوته فضیلیله

سورة الفلق مكیة وهی خمس ایات

بسم الله الرحمن الرحیم وبه نستعین

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ بو اكی سوره‌نك سبب نزولی اولدر كم

لبید بن

لبید بن اعصم یهودی رسول حضرتنه سحر ایلدی بر طرق قللو و بر كریش كم
اون بر یرده دوكلمش و بر یرّه دق ایچنده قویوب اول یرّه دخی بر قیوا ایچنده
كزلدی اوزرینه طاش باصدیردی و بر صورت دخی دوزب اكا اكنلر صنجوب
انی دخی انده قودی اول سحرك اثرندن اول قیونك صویی شول قنه صوینه
دونمش ایدی پس اول سحر اثر ایدوب رسول حضرتنه خسته اولدی اكا
اول سحری بیلدرمكیچون حق تعالی حضرتی ایكی فرشته كوندردی بری كلوب
باشی اوجنده اوتوردی و بری ایغی اوجنده اوتوردی رسول علیه السلام
اویانقلقده ایكن بو ملكلك اراسنده بتوردی اول فرشتنك بری ددیكم
بو شخصه سحر اتمشلردر اول بری اكا صوردیكه بوكا كم سحر قلدی اول بری
جواب ویروب ددیكم لبید بن اعصم قلدی كیرو اول بری ددیكم اول سحری قنده
كزلدی كنه اول بری ددیكم فلان قیوده كزلدی رسول حضرتی انلرك نه
ددكلرین تمام اشتدی تمام صقلدی جونه اویندی علی بن و زبیری اكسنه
اول ددكلری سحرك نشانن ایدی ویردی كوندردی واردیلر اول قیودن
اول سحری بولوب چقردیلر رسول قتنه كتوردیلر همان اول ساعت جبرئیل
علیه السلام بو اكی سوره‌یی اندردی اون بر ایتدر رسول علیه السلام اول
دوكملر اوزره بو سوره‌یی اوقودی اون بر دوكوم ششلدی رسول حضرتنك
اول زحمتی كوتورلوب كندی صناستكه بر باغله باغلنمش ایدی شندلر
قیوویردلر اما سوره‌نك معنسی بودركم ایت یا محمد بن صغنورن
وصغنورن و یردم دلرن بو خلقك خالقنه بو خلقی فلق دیو
اكدی و ذكر ایلدی زیرا فلق شق معنسنه در بو خلق دخی اتا
بلندن و انا رحمندن منشق اولوب چقردلر و نتكم یر یاریلوب
اوتلر بتر طاغلر یاریلوب صولر اقر بولتلر یاریلوب یغمور قطره‌لری
دوكلور دانلر یاریلوب حبوبات بتر و چكردكلر یاریلوب بوستانلر
و اغجلر بتر و كیجه قره‌كوسی یاریلوب كوندز دوشنلغی چقر بوندن
اوتری فلق ددی بعضلر ددلركم بونك معنسی صبح خالقیدر چونكه

دیمك اولور و دخی دیشلرکم فلق جهنمده بر دره تك آدیدر رسول علیه
السلام بیوردیکم جهنم ایچنده بر اعجدردرکه حق تعالی بر کافره قتی
عذاب اتمك دلسه امر ایدرکه انك بشندن یدورلر روایت
اولندیکه کعب الاحبار روم کنیسه لرندن بر کنیسه یه کردی کوردی بر
قوم انده عبادت ایدرلردی ازغون قوم وزیاتلو عمللره دوشورلر
کعب اول قومه دیدیکه فلق سزنکچون بر قلمشدر سزدن راضی اولمشدر
صوردیلر اکاکه فلق ندریا کعب دیدیکه اوداچنده بر قیودرکه انك
قپوسی اچلسه جمیع طامو اهلی انك عذابندن فریاد ایدوب چاغرشلر
اتسی قتی لغندن ودخی بیوردیکم مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ یعنی
دخی صغنورن اول خلقك خالقنه بریند وغی خلقك شرندن که جن
و انسدر بو خلق اکی قسمدر بری تکلیف اهلدرکه انلر طاعت بیورلمشدر
انلرك شری ومعاصیلری ومخالفتلری قلمق وبری بونه ضرر ایرکورمك
وظلم وحیف اتمك وبربرن اولدرمك ودوکمك وسوکمك دخی بونلره
بکزرنه وارسه وبر قسمی اول حیواناتدرکه مکلف دکلدر انلرك شری
یمك و اصرمق وصوقمق واغولمق وپرتمق شولی یرتیجی جانورلرکبی
وبر یوزنه یورین حشرات کبی ودخی اول مخلوقك شرندن که حیوان دکلدر
جماددندر اودکبی یمك وصویه غرق اولمق واغو اچمك واوزرنه سنه دوشوب
هلاك اولمق ونکه بولره بکزر وار ودخی بیوردیکه وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ
دخی صغنورن خالق خلقنه اول کیجه قرکوسنك شرندنکه قچن کلوب
کوندز روشنلغنی کیدره وقرلولغله جهانی طوتدره اول وقت جنیلرك
انتشاری وقتدر وشیاطینك وساوسی وقتدر بونده اوتروصغنمغه
امر اولمشدر ودخی بیوردیکم وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ
یعنی دخی صغنورن شول عورتلرك شرندنکه سحرله دوکملرده وکوب
اوزرنه افسون اوقورلر اوردلر عورتلری بوندن اوتوکیچون ذکر ایلدی
اکثر سحر بولردن اولور ودخی بیوردیکم وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

یعنی

یعنی دخی صغنورن شول حسد ایدنلرك حسدندن قچن حسد ایدرلر
حسد اولدرکم کمسنك النده نعمت وعزت ومنصب ومال اولدوغن
دیلمیه چون بنده بو قدر انده دخی اولمسون دیر حق تعالی تقدیرنه وقسمتنه
راضی اولمیوب حسد ایدر وخیروه کلمشدرکم حسد کشنك ثوابنی یرکیدررر
نتکم اود اودونی یرکیدررر ودوکدر وبو سوره ده دلیل وارکم هیچ شرلرده
حسددن شرلو نسنه یوقدرکه حق تعالی دوکلی شرلری بو سوره ده ذکر ایلدی
صوکنی حسدله ختم ایلدی ودخی بو آیت دلالت ایدرکه الله تعالی آدن
ذکر اتمکله رقیه اتمك جائزدر قچن واقع اولسه والله اعلم

سورة الناس مكية وهي ست آيات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ • مَلِكِ النَّاسِ • إِلَٰهِ النَّاسِ •
یعنی حق تعالی بیوررکه ایت یا محمد بن التجا ایدوب صغنورن
شول الله بو خلقك رازقیدر ومربیلریدرکم انواع نعمتله اولری
بسلر ودخی انلرك مالکیدر ویرن اولدر ویرمین اولدر حقیقتده
بس بو سوره ده حق تعالی کندونك دیو بیتن وما لكیتن و
الهیتن بو ناسه اضافت قلوب مخصوص قلدی حال بودرکم دوکلی
مخلوقك ربّ وملکی والهیدر اما چون وسوسه وموسوسدن آدم
صدرنه واقع اولور ایروغه واقع اولمز وهم استعاذه اول موسوسدن
اولور نتکم حق تعالی بیوردی مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ •
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ • مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ •
یعنی صغنورن الله تعالی یه شر شیطاندن که بنی صقلیه انك شرندن
ومکایدلرندن زیرا بن ضعیفم طاقتم یتمزکه نفسمی انك شرندن صقلیو
بلم چونکه اول وسوسدن طمرده قان بوردکبی یوریدربنی اکی کورمزم اول بنی کوردر
الله تعالی قادردر انجق انك دفعنه که بنی انك شرندن صقلیو ویره بنی اول
شیطانك وصفن بیان ایدوب بیوردی اول وسوسه قلن شیطانك وصفن

بیان ایدر بیوردی اول وسوسه قیلن شیطانک آدی خناس در یعنی بورننی
اغزینی اوزادب آدم اوغلی کوکلنه وسوسه قیلور تجن ذکر اللهدن غافل اولا اما
تجن ذکره مشغول اولا کندوبی قیصلیدب شول کبری دورلور تجن فارغ اولسه
یکرو باشلیوب وسوسه ایدر آدمه قلدوغنی کبی حسن بصری ایدر تحقیق بو
آدم اوغلانلرندن دخی شیاطین واردر وجنیلردن دخی شیاطین وار صغنمق
الله تعالی‌یه بو ایکسنک شرلرندن زیرا جن شیاطینی کوکلنه وسوسه ایدر
وآدم شیاطینی آشکاره کلور ودخی دشکرکم ناس دروکی بوار اجقدن جنه
دخی انسه دخی صلاحی وار اکر ناسدن جن مراد اولورسه دمک اولور کم
وسوسه ایدر شول مؤمنلرک کوکلنه کم جنلردن در وسوسه ایدر کوکلنه
عقبه بن عامر ایدر رسول علیه السلام بکا دیدی که یا عقبه هیچ بر صغنجلر
صغنمدیلر الله‌ه بو ایکی سوره بله صغند قلبین ودخی خبرده کلورکم جبرائیل
رسوله دیدیکم یا محمد سکا خبر ویره‌یم شول صغنجی تسنلرک کوره کلوسندن

رسول علیه السلام دیدیکه خبر ویر تدر جبرائیل علیه السلام دیدیکه
اول معوذتین سوره‌سدر که اول محکم قلعه‌در اکا کرنلر دوکلی
بلالردن وشرلردن امین اولور حق تعالینک فضلی برله
والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب
قد وقع الفراغ من تحریر هذه النسخة
المبارکة المیمونة فی یوم الثلثاء
وقت الضحی فی شهر ذی القعدة
سنة عشر والف علی ید عبد الضعیف
المحتاج الی رحمة الله تعالی
مصطفی بن محمد بن
احمد القونوی

روزی که چرخ عمر عزیزم هبا کند یارب نگاه دار تو ایمان آن کسی	عفی عنهم فی العالم	در زیر خاک بند زبندم جدا کند کین خط من بخواند وبرمن دعا کند